

Text Light

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200893

UNIVERSAL
LIBRARY

~~-28-4-81~~—10,000.

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Accession No.

should be returned on or before the date last marked below

ಧಾರವಾಡ ಲಿಂಗಾಯತ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು : ಸಂ : ೮

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ ಹು. ಫ. ಕಟ್ಟೇನುನಿ ಬಿ. ಎ.; ಎಂ. ಎಲ್. ಸಿ.

---ಶ್ರೀ---

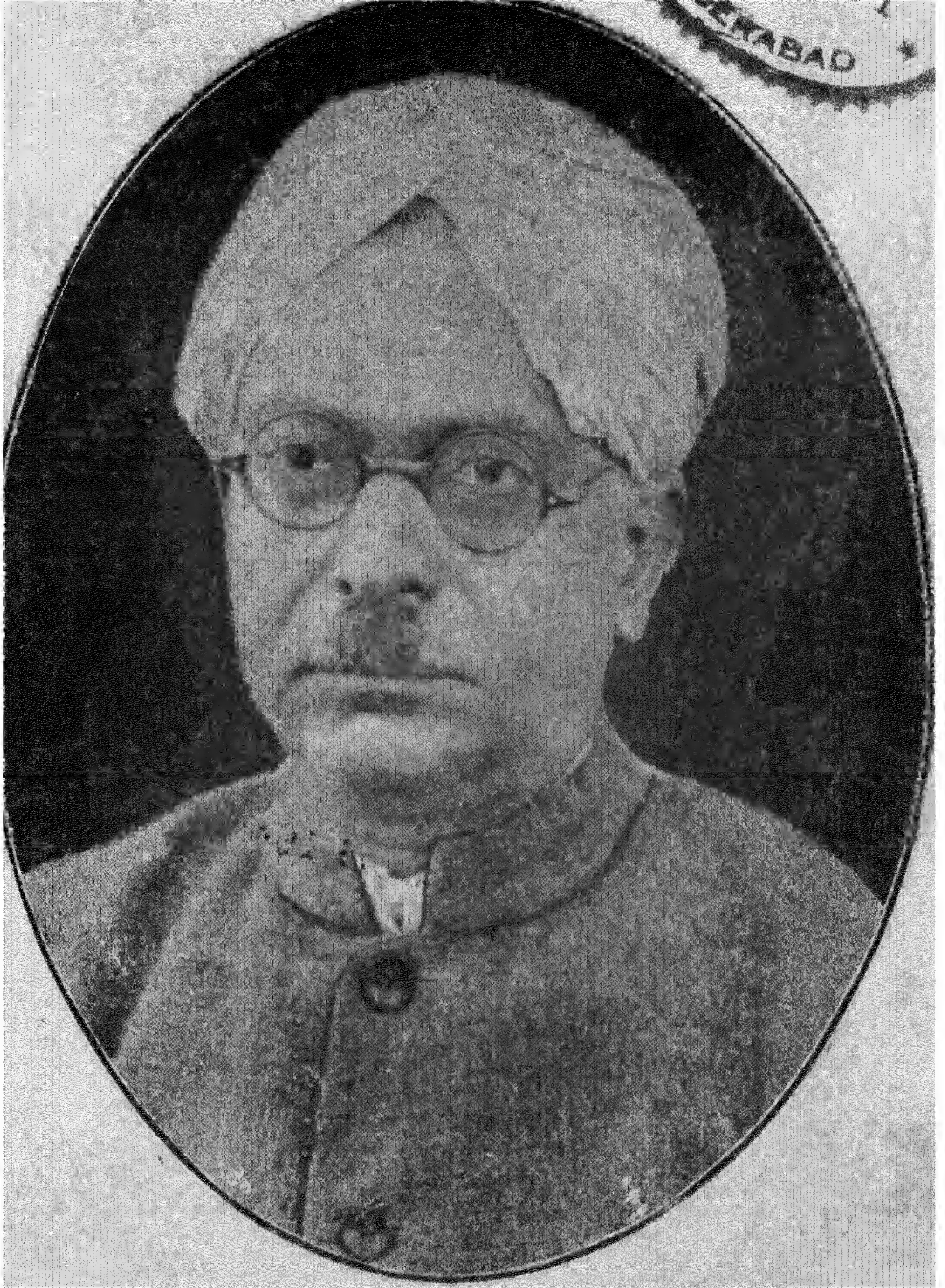
ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳು

ಪ್ರಕಾಶಕರು :
ಬಸವಪ್ಪ-ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಶಿಂತ್ರಿ ಬಿ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ.
ಗೌರವ-ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹಾಗೂ ಲೈಬ್ರೇರಿಯನ್.
ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿ,
ಲಿಂಗಾಯತ ವಿದ್ಯಾ ಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ,
ಮನೆ ನಂ: ೯೨೩೦
ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ೨೨-೧೦-೧೯೫೧
ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ ೨೨-೧೨-೧೯೫೪
ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದೆ
All Rights Reserved

ಬೆಲೆ:
ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣ
ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರತಿ ೨-೮-೦
ಸುಂದರ ಪ್ರತಿ ೪-೦-೦

ಮುದ್ರಕರು :
ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಟಿ. ಕಾಯಸ್ಥ,
ರವೀಂದ್ರ ಮುದ್ರಣಾಲಯ,
ಮನೆ ನಂ: ೮೬೪೭
ಉಳವಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ಗುಡ್ಡ,
ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರೊಫೆಸರ ಬಸವನಾಳ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಎಂ. ಎ.

ಜನನ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೮೭

ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಕ್ರಿ. ಶ. ೨೦೦೭

೩

ಬಸವಣ್ಣನವರ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರವಚನಗಳು

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ ಬಸವನಾಳ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಎಂ. ಎ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ವಚನಗಳ ಅಕಾರಾರ್ಥಿ, ಅಭ್ಯಾಸ
ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು

—ಚಿತ್ರಗಳೊಡನೆ —

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿ,
ಲಿಂಗಾಯತ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಧಾರವಾಡ
—೧೯೫೪—

ಧಾರವಾಡ ಲಿಂಗಾಯತ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು

೧. ಶ್ರೀ ಹುಚ್ಚಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ ಘಟ್ಟೇರಯ್ಯಾಸ್ವಾಮಿ ಕಟ್ಟೇನುನಿ
ಬಿ. ಎ., ಎಮ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಕಾರ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷರು
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯದ ಸಿಂಡಿಕೇಟ ಸಭಾಸದರು.
೨. ಶ್ರೀ. ಬಸವಪ್ಪ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಶಿಂತ್ರಿ ಬಿ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ.
ಕೆ. ಎಸ್. ಬಿ. ಚನ್ನ ಬಸವಪ್ಪ ಸವರ ಪುಸ್ತಕಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು.
ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಹಾಗೂ ಟ್ರೈಬ್ರೇರಿಯನ್
೩. ಶ್ರೀ. ಮಲ್ಲನಗೌಡ ಸೋಮನಗೌಡ ಪಾಟೀಲ ಬಿ.ಎ.ಎಲ್. ಲ್ ಬಿ.
ಲಿಂಗಾಯತ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು
(ಎಕ್ಸ್ ಆಫೀಷಿಯೋ) ಕೋಶಾಧ್ಯಕ್ಷರು
೪. ಶ್ರೀ. ಗುರುಸಿದ್ಧಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ ಅಡಿನಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ ಹಿರೇನುತ
ನಿವೃತ್ತ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಲೆಕ್ಟರ್, ಧಾರಾಮಹಾಲ ಧಾರವಾಡ
೫. ಶ್ರೀ. ವಿರುಪಾಕ್ಷಪ್ಪ ಶಿವಯೋಗಪ್ಪ ಬಸವನಾಳ ಬಿ.ಎ.ಎಲ್. ಬಿ.
ಕೇಶವರಮನ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ ಲಿಮಿಟೆಡ್
ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ಸ್ ಲಿಟರರಿ ಕಮಿಟಿ, ಧಾರವಾಡ
೬. ಶ್ರೀ. ಗುರುಸಿದ್ಧಪ್ಪಾ ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ ಮಿರ್ಜಿ ಬಿ.ಎ.ಎಲ್. ಬಿ.
ಅಪ್ಪಾಕೇಟ, ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲಾ ಹುಬ್ಬಳಿ
೭. ಶ್ರೀ. ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ರುದ್ರಪ್ಪ ಕೊಪ್ಪಳ ಎಂ. ಎ. ಬಿ. ಟಿ.
ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕರು, ರಾಜಾ ಲಲಿತಗೌಡ ಸರಡೇಸಾಯಿ ಹಾಯಸ್ಕೂಲ
೮. ಶ್ರೀ. ಪುರಾಣಿಕ ಬುದ್ಧಯ್ಯಸ್ವಾಮಿಗಳು ತ್ರೇರದಾಳ
ಸಂಪಾದಕರು: ಶ್ರೀಮನ್ ನಿರಂಜನ ಜಗದ್ಗುರು ಗ್ರಂಥ ಮಾಲಾ.
೯. ಪ್ರೊಫೆಸರ ಆರ್. ಸಿ. ಹಿರೇನುತ ಎಂ. ಎ
ರೀಡರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಧಾರವಾಡ.
೧೦. ಶ್ರೀ. ಬಸವರಾಜ ಚನ್ನಬಸವಾರ್ಯ ಹಿರೇನುತ ಪಾಟೀಲ
ಬಿ. ಎ. (ಆನರ್ಸ್) ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪಾ ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪಾ ಮಲ್ಲಾಬಾದಿ ದಾವಣಗೆರೆ

—ಪ್ರಚಾರಾಧಿಕಾರಿ—

ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ರಣದ ಮುನ್ನುಡಿ

ಬಸವಣ್ಣ ನವರ ವಚನಗಳ ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಅಧಿಕೃತ ಸಂಸ್ಕರಣವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಕೈಕೊಂಡು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ತಾಡವಾಲೆಯ, ಕೈಬರೆಹದ, ಮತ್ತು ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಿಕ್ಕಷ್ಟು ಕಲೆಹಾಕಿ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತೃಕೆಯನ್ನೂ ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ, ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅಚ್ಚಿಗಾಗಿ ಕರಡನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ದೀರ್ಘಕಾಲಾವಧಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಯೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ಓದುಗರ ಆತುರ-ಹಾರೈಕೆಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನ್ನಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿಷಾದವೆನಿಸಿದರೂ ಈಗಲಾದರೂ ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ತಕ್ಕ ಸಮಯ ಒದಗಿತೆಂದು ನಮಗೆ ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಈ ವಚನಗಳ ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಕರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣ; ಇನ್ನೊಂದು ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಂಸ್ಕರಣ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಆಯ್ದ (ಸುಮಾರು ೪೦೦) ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳೂ, ಮೂಲ ವಚನಗಳ ಪಾಠಾಂತರಗಳೂ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಗಳೂ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುವುವು.

ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಧಾರವಾಡದ ರವೀಂದ್ರ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಮುದ್ರಣದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉಪಕರಣದ ಬೆಲೆಯೂ ಮಿತೀಮೀರಿ ಏರಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಕ್ರಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗವುಂಟಾದುದಕ್ಕೆ ವಿಷಾದಿಸಬೇಕಾದಿದೆ. ಸಹೃದಯರಾದ ವಾಚಕರು

ನಮ್ಮ ಸಾಹಾಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನವನ್ನಿತ್ತಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಸಂಸ್ಕರಣವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸುಧಾರಿಸಿ ಇನ್ನೂ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗೆ ಒದಗಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವೆವು.

ಪ್ರಕಟನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರವಾದ ಎಲ್ಲ ಮಹನೀಯರಿಗೂ ಈ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಕೊಪ್ಪಳ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ

ಪ್ರಕಾಶಕರು.

೨೨-೧೦-೧೯೫೧

ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣದ ಮುನ್ನುಡಿ

ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತ್ರಿವಿಧ ದಾಸೋಹಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀಮನ್ನಿರಂಜನ ಪ್ರಣವಸ್ವರೂಪ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಅಮೃತ ಹಸ್ತದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಆ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶವು ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು. ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರೇಮಿಗಳೂ ಸಮಾಜಾಭಿಮಾನಿಗಳೂ, ವಚನ ವಾಙ್ಮಯ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳೂ ತತ್ತ್ವಾನ್ವೇಷಣಪರರೂ ಇದನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಬಸವನಾಳ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಹೃದಯದಿಂದ ಸಂಸ್ಕಾರಹೊಂದಿ ಅವರ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪರಿಷ್ಕೃತವಾಗಿರುವುದೆಂದೂ, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಪಡೆದ ಲಿಂಗಾಯತ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮಿತಿಯವರ ಅಧಿಕೃತ ಸಂಸ್ಕರಣವೆಂದೂ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ-ವಚನಗಳ ಅಕಾರಾದಿ-ಶಬ್ದಕೋಶವುಳ್ಳದ್ದೆಂದೂ-ಬಹುಬೇಗ ಜನಪ್ರಿಯವಾದುದರಿಂದ ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಉಂಟಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶುದ್ಧಪಾಠಗಳುಳ್ಳದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುವುದು ಅನಂದದ ಹಾಗೂ ಅಭಿಮಾನದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ವಚನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ, ಮುಂಬೈ ಮೈಸೂರು ಪುಣೆ ಉಸ್ಮಾನಿಯಾ (ಹೈದರಾಬಾದ್) ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದವರು, ಇಡಿಯಾಗಿಯೂ ಭಾಗ ಭಾಗವಾಗಿಯೂ- ಬಿ. ಎ., ಎಮ್. ಎ. ತರಗತಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕವೆಂದು ನೇಮಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ-ಆಯಾ-ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಮಿತಿ ಯವರ ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಿಸದಿರಲಾರೆವು. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಬಸವನಾಳ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ತೋರಿದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಶಬ್ದಕೋಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಪದಗಳಿಗೆ ಅವರೇ ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶ ಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದಿನಾಂಕ ೨೨-೧೨-೧೯೫೪ ಬುಧವಾರ, ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಬಸವನಾಳ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಮೂರನೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮಾರಂಭದ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳೂ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮಥರ ಮಾರ್ಗಾನು ವರ್ತಿಗಳೂ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳೂ (ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರ್) ಆದ ರ್ಯಾಂಗ್ಲರ್ ಡಿ. ಸಿ. ಪಾವಟೆ ಎಂ. ಎ. (ಕ್ಯಾಂಟಬ್) ಅವರು ಈ ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಮೃತ ಹಸ್ತದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ರವೀಂದ್ರ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಿಗೆ ಆಭಾರ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿ
ಲಿಂಗಾಯತ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ
ಧಾರವಾಡ

೨೨-೧೨-೧೯೫೪

ಶಿಂತ್ರಿ ಬಸವಪ್ಪ
ಪ್ರಕಾಶಕರು.

ಪ ರಿ ವಿ ಡಿ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

೧—೫೬

ಬಸವಣ್ಣನವರ ಷಟ್ಸ್ಥಳದ ವಚನಗಳು

೧—೨೫೬

೧. ಭಕ್ತಸ್ಥಳ

೧—೧೩೩

೨. ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಳ

೧೩೪—೨೦೦

೩. ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಳ

೨೦೧—೨೦೯

೪. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಳ

೧೧೯—೨೨೪

೫. ಶರಣ ಸ್ಥಳ

೨೨೫—೨೪೪

೬. ಐಕ್ಯ ಸ್ಥಳ

೨೪೫—೨೫೩

೭. ಕೆಲವು ಕುರಿತು ವಚನಗಳು

೨೫೪—೨೫೬

ವಚನಗಳ ಅಕಾರಾದಿ

೨೫೭—೨೭೨

ಶಬ್ದಕೋಶ

೧—೩೮

ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪುಗಳು

೩೯—೪೦

ಜಿತ್ಯಗಳು

ಪ್ರೌಢೇಶರ ಬಸವನಾಳ ಶಿವಲಿಂಗಸ್ಥಾನವರು

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಂಟಪ

೧

ನಟೀಶನ ಕಂಚಿನ ಪ್ರತಿಮೆಯ ಛಾಯಾ ಚಿತ್ರ

೧೩೭

ಪ್ರ ಸ್ತಾವ ನೆ*

೧

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ, ಬಹು ಅವೈಯ್ಯವಾದ ಭಾಗವೆಂದರೆ ವಚನಸಾಹಿತ್ಯ. ಈ ಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಂತಹ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ವಿರಳವಾಗಿ, ಕೃಷಿತಾಗಿ, ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ, ಒಂದೆರಡು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಬಹುದಾದರೂ, ವಚನಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನೇರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಎಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಂತೆಯೇ, ವಚನಸಾಹಿತ್ಯವು ಕನ್ನಡ ಸುಡಿ ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಪೂರ್ವ ಕಾಣಿಕೆಯೆಂದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತದ ಹಿರಿಮೆ ಸಡಿಲಿ ಕನ್ನಡದ ಹೆಚ್ಚಳ ಬೆಳೆದುದು ಈ ವಚನಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ. ಪದ್ಯದ ವ್ಯಾಮೋಹ ಸರಿದು ಗದ್ಯಕ್ಕೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ದೊರೆತುದು ಈ ವಚನಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ. ಬಹು ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪಂಡಿತರ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದ, ವಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗದವರ ಸೊತ್ತಾಗಿದ್ದ, ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ತೊತ್ತಾ

* ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೪೩, ಜುಲೈ ೧೯೪೪ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ) ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಹಳಪೇಟೆ ಚಿಂತಾಮಣಿಯವರ “ಯುಗಪ್ರವರ್ತಕ ಬಸವಣ್ಣ” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ನಾವು ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳೊಡನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

೧ ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಒರುವ ಕ್ರಮಾಂಕಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಸರಿಹೊಂದುವ ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಕೊನೆಗೆ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗಿದ್ದ ಸರಸ್ವತಿಯು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿಯೆ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದ ವಚನನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಲುವಂತೆ ಹರಡಿಸಿದವರು ವಚನಕಾರರು. (ದೇವ ವಾಣಿಗೆ ಜಡವಾಣಿಯಾಗುವುದು ಅನಾಥ್ಯವಾದಾಗ, ಜನವಾಣಿಯನ್ನೆ ದೇವವಾಣಿಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆರಿಸಿದ ಪವಾಡ ವಿರಚೈವ ವಚನಕಾರರದು.

ವಚನಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾಲಮಾನದಿಂದ ಬಹು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದ್ದಂತೆ ಸ್ಥೂಲಮಾನದಿಂದ ಪಿಪ್ಪಲವೂ ಆಗಿದೆ. ವಚನಕಾರರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಭಾವ ಅನುಭಾವ ದೃಷ್ಟಿಗಳೆನುರೂಪವಾಗಿ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯವೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ. ಈ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲವನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಲು ಹೊರಟ ಪಂಡಿತರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅವರ ಉಗಮ ಬಸವಣ್ಣನವರಿಗಿಂತಲೂ ಕೆಂಚಿತ್ ಪೂರ್ವವಾಗಿರಬಹುದೆಂಬ ಸಂದೇಹ ವುಂಟಾಗಿದ್ದರೂ, ಆ ವಾಹಿನಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವನಿತು, ಹೆಸರು ಕೊಂಡುವ ನಿತು ವಿಶಾಲವಾದುದು ಬಸವಣ್ಣನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ, ಅವರ ಕೈವಾಡದ ಫಲವಾಗಿಯೆ, ಎಂದೆನ್ನುವಲ್ಲಿ ಅವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ವಚನಸಾಹಿತ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕಂಡುಬರುವ ಮುಖ್ಯ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೆಡೆ ಕಾಣಬೇಕೆಂದರೆ, ಅವೆಲ್ಲ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಗೋಚರವಾಗುವುದು ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿಯೆ. [ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಡಿಯುವ ಅವರ ವಾಣಿ ಅಮೃತವಾಣಿ: ಅಥೈರಕ್ಕೊ ಸಿಹಿ ಉದರಕ್ಕೊ ಸಿಹಿ; ರಸಪರಿಪಾಕವೆಂದು ಅಮೃತ, ರಾಶ್ಯತಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದೂ ಅಮೃತ] ಅಂತೆಯೆ ವಚನ ವಾಜಯದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳಿಗೆ ಮೊದಲೆಡೆ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದರೆ ಅದೇನೂ ಅರಿದಲ್ಲ!

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಚನಸಾಹಿತ್ಯ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಭರದಿಂದ ಪ್ರಸಾರವಾಗತೊಡಗಿದೆ. ಕೆಲವರು ಬಸವಣ್ಣನವರು, ಪ್ರಭುದೇವರು, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಮೊದಲಾದವರ ವಚನಗಳನ್ನು ನಿಚ್ಚು ವಾರಾಯಣ ಮಾಡುವ ಪರಿವಾರವನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವರು

ಮಹತ್ವವು ವೇನಿಸಿದ ವಚನಗಳನ್ನು ಕಂಠಪಾಠಮಾಡಿ ಪ್ರಸಂಗವಿಶೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಗಾದಿಯ ಮಾತುಗಳಂತೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಸಭೆ-ಸಮ್ಮೇಳನ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ, ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಗಿತಾಯದಲ್ಲಿಯೂ, ವಚನಗಳನ್ನು ಸರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡುವುದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅವಶ್ಯವಾದ ಮಂಗಳಾಂಗವೆಂದು ಎಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಗಾಗ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ “ವಚನಸ್ಪರ್ಧೆ” ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಡುನಡುವೆ ರಸಿಕರಿಗಾಗಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾಯಕರ ವಚನ ಸಂಗೀತದ ಸವಿಗಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಾನ್ದನಿ ಜಿತ್ತರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಬಾಲಕರ ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರೌಢವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ವಚನ ಸಂಕಲನಗಳು ಸೇರ್ಪಡಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಚಕರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಚನಗಳ-ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಹಲವಾರು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಪಂಡಿತರೂ ವಿಮರ್ಶಕರೂ ಸಹೃದಯರೂ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅರೆದೊರೆದು ತಿರುಳನ್ನು ತೆಗೆದು ವಿಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಆಗಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯ, ಅಭಿಮಾನದ ಮಾತು, ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ.

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ತೆರನಾಗಿ ಭರದಿಂದ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಶುದ್ಧವಾದ, ಅಪಾರ್ಥವಾಗುವ ಇಲ್ಲವೆ ಸಂದಿಗ್ಧಾರ್ಥಕ್ಕೆಡೆಗೊಡುವ ವಚನಪಾಠಗಳನ್ನೇಕೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ; ಅದೇಕೆ, ಅಂತಹ ಪಾಠಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಚಾರಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ಅನಿಷ್ಟವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಡೆದು, ಪರಿಶೋಧಿತವಾದ ಸಾರ್ಥಕವಾದ ಮೂಲಪಾಠಗಳ ಪ್ರಚಾರಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಆದ್ಯಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ವ್ಯಾಕರಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಪ್ಪೆಂದು ತೋರಿದ ಎಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಾಧೆ ಬರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆದುದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದೊಂದು ಶುಭಲಕ್ಷಣವೇ ಆದರೂ, ಮೂಲ ಮಾತೃಕೆಗಳ ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ, ಇತರ ವಚನಗಳ ನೆರವಿಲ್ಲದೆ, ಸಂಶೋಧನದ ಅನುಭವ

ನಿಲ್ಲದೆ ಬರಿಯ ಊಹೆಯಿಂದ ತಮಗೆ ಸಂಗಂಡ ತೆರದಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುವಾಟು ಮಾಡುವುದು ಸಾಹಸದ ಕೆಲಸ, ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಪಕ, ಬಹು ದಿವಸ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆಂದು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಒಂದೇ ವಚನವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯವರು ತಮತಮಗೆ ಉಚಿತಕಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುವುದರಿಂದ 'ಅನವಸ್ಥೆ'ಯುಂಟಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನೂ ನೆನಪಿಡಬೇಕಾದುದು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ವಚನಕಾರರ ಮನದಾಶೆಯವು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಸಂದಿಗ್ಧವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವಂತೆ ವಚನಗಳು ಸ್ಪುಟವಾಗಿ ತಕ್ಕ ವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆಗಳೊಡನೆ ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರವಾಗುವುದೂ ಅಗತ್ಯದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ವಚನಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟವಾಗತೊಡಗಿ ಬಹುಕಾಲ ಸಂದಿದ್ದರೂ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳು ಹಲವು ಸಂಸ್ಕರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದದ್ದರೂ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಪಾಠದೋಷಗಳೂ ಅನೇಕ ಅರ್ಥಸಂದೇಹಗಳೂ ಇನ್ನೂ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಬಹು ವಿಷಾದಕರವಾದ ಸಂಗಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಮಾಡುವ ಹೊಸತರಲ್ಲಿ ಈಗ ದೊರೆಯುವ ಹಲವು ಸೌಲಭ್ಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಉಪಲಬ್ಧವಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತು ಒಪ್ಪತಕ್ಕುದೇ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳ ಅಭಾವವೂ ಇದ್ದಿತ್ತಲ್ಲದೆ, ಆಯಾ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಳವಾದ ಪರಿಚಯವುಳ್ಳವರ, ಭಾಷಾಪಾಂಡಿತ್ಯವುಳ್ಳವರ, ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿಮರ್ಶನಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರ, ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೃಷಿಯುಳ್ಳವರ ಸಾಹಾಯ್ಯದ ಕೊರತೆಯೂ ಇದ್ದಿತು. ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಲಿ, ಒಮ್ಮೆ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದರಾಯಿತು; ವಿದ್ವಜ್ಞನರ ಅಭ್ಯಾಸ ವಿಮರ್ಶೆಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ, ಯಥಾವಕಾಶವಾಗಿ ಶುದ್ಧ ಸಂಸ್ಕರಣಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಬಹುದು— ಎಂಬ ಸದಿಚ್ಛೆಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದರು ಆ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರೇಮಿಗಳ.. ಅವರ ಕಾರ್ಯ

ಅಪೂರ್ಣ, ಅತ್ಯಪ್ತಿಕರ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ತೆಗಳಡಿ, ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಈ ಕಾಲದವರಾದ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ, ಈಗ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ; ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜನರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೂತನವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭರದಿಂದ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘಗಳೂ ಎಲ್ಲಂದರೂ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಲನುವಾಗಿದೆ. ಈ ನೂತನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಆವಶ್ಯಕವೆನಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಮುದ್ರಣಕಲೆ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಂತಹ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕ್ಸ್ಪಿಯರನಂತಹ ಮಹಾಕವಿಯ ಕೃತಿಗಳು ಕವಿಯ ಜೀವಿತಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿದ್ದರೂ, ಆ ಮುದ್ರಣಕಾರ್ಯ ಕವಿಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲೆಂಬೊಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ—ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗರಿಗೆ ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಲಿ—ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಮೂಲ ಮುದ್ರಣಗಳು ಅಸಮರ್ಪಕವೆಂದೇ ಗೃಹೀತವಾಗಿವೆ. ಕವಿಯು ಕಾಲವಾದಂದಿನಿಂದ ಮೂರು ಶತಮಾನಕಾಲ ಅನೇಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಮರ್ಶಕರ ಮತ್ತು ಉದ್ಧಾಮ ಪಂಡಿತರ ಒಂದು ದೀರ್ಘ ಪರಂಪರೆಯೇ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಆಗಾಗ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಲೂ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೂ ಬಂದುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಆದಷ್ಟು ಶುದ್ಧ ಸಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೂತನ ಸಂಸ್ಕರಣಗಳು ಈಗಲೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಆಂಗ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದ ಮಾತಾಗಿದೆ.

ಮುದ್ರಣಕಲೆ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ಎಷ್ಟೋ ಶತಮಾನಗಳ ಮುಂಚೆಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈ ಬರೆಹದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಯೇ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾದುದು ಅಸಿವಾಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನವೀನ ಸಂಸ್ಕರಣಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದೆನಿಸುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ ಸರಿ.

ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮನದಂದು ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರೇಮಿಗಳ ಬಯಕೆಗನುರೂಪವಾಗಿ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಪುನಃ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಧಾರವಾಡದ ಲಿಂಗಾಯತ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿ ಈಗ ಕೆಲಕಾಲದಿಂದ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿದೆ. ಬಸವಣ್ಣ ನವರ ವಚನಗಳ ಈ ಸಂಸ್ಕರಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ವರಿಶ್ವರವಾದ ಪ್ರಥಮ ಫಲವಾಗಿದೆ.

೨

ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಪಾದನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಕುಗಳಿಷ್ಟಿವೆ ಎಂಬುದು ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದುಡಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಮುದ್ರಣಗೋಸುಗ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಯಾ ಕೃತಿಯ ಕೈಬರೆಹದ ಪ್ರತಿಗಳು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಕೈಬರೆಹದ ಪ್ರತಿಗಳು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಂದಲೇ ಬರೆದುವು ದುರ್ಲಭವಾದುದರಿಂದ ಇತರರು ಬರೆದಿಟ್ಟುವುಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಕಾಲದಿಂದ ಇವು ದೂರವಾಗಿದ್ದಷ್ಟು ಮೂಲಗ್ರಂಥದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಭಿನ್ನವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವುದೇ ಸಂಭವನೀಯ. ಅಲ್ಲದೆ, ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಕೇವಲ ವರ್ಣಜ್ಞಾನದ ಹೊರತು ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷಾಜ್ಞಾನ, ವ್ಯಾಕರಣ ಜ್ಞಾನ, ವಿಷಯಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ, ಆದರೂ ಅವಶ್ಯಕವಾದ, ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಪಂಡಿತರು ಪ್ರತಿಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹಿಂದಣ ಕೈಬರೆ

ಹದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಸ್ಥಿತಿ, ತಬ್ಬ ಪಾತ, ಪೌನರುಕ್ತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಬಗೆಯ ದೋಷಗಳು ತಲೆಹಾಕಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಒಂದೆರಡು ಕೈಬರೆಹದ ಪ್ರತಿಗಳು ಸಾಹಾಯ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಯಾಸಕರವೂ ಅತ್ಯಸ್ತಿ ಕರವೂ ಆಗಿರುವದೆಂಬುದು ಅನುಭವದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅವುಡೊಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಕೈಬರೆಹದ ಪ್ರತಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಸಿಕ್ಕುವುವೋ ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಇತ್ತೀಚಿನವಾದ ಕಾಗದ ಪ್ರತಿಗಳಿಗಿಂತ ತಾಳೆಪೋಲೆಯ ಪ್ರತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಸನೀಯವಾದುವು. ಒಂದು ಗ್ರಂಥದ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿ ಕಲೆಹಾಕಿದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಹೋಲಿಕೆ-ಭಿನ್ನತೆಗಳನುಸಾರವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಹೋಲಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತಹ ಹೋಲಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆ ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಮಾತೃಕೆ ಒಂದೇಯಾದುದೇ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ, ಭಿನ್ನತೆಗೆ ಆಯಾ ಪ್ರತಿಕಾರರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಲಾಬಲಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ತತ್ತ್ವಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳು ಅನ್ಯತ್ರ^೪ ದೊರೆಯುವುದರಿಂದ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಮಾತೃಕೆಗಳ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ತಂತ್ರವೇ ಈಗ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆಯಾದರೂ, ಅದರ ಅನುಸರಣದಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಗೆಯ ತೊಡಕುಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬಹುದೆ ಹೊರತು ಎಲ್ಲ ತೊಡಕುಗಳೂ ಬಯಲಾಗುವವೆಂತಲ್ಲ.

ಕೈಬರೆಹದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನಷ್ಟೆ ಕಲೆಹಾಕಿದರೂ ಅವುಗಳಿಂದ ನಿವಾರಣೆಯಾಗದ ಈನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ತೊಡಕುಗಳು ಸಂಪಾದಕರನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಯೆಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಹಳೆಯ ಕೈಬರೆಹದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕ-ತ, ದ-ವ, ಗ-ನ ಮೊದಲಾದ ಅಕ್ಷರಗಳು ಪಲ್ಲಟವಾದುದು ಕಂಡಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳ ಪಲ್ಲಟ, ರೇಫೆ ಒತ್ತಕ್ಷರಗಳ ಅನಾವಶ್ಯಕಪ್ರಯೋಗ ಅಥವಾ ಅವಶ್ಯಕವೆನಿಸುವ ಒತ್ತಕ್ಷರಗಳ ಅಭಾವ, ಇ, ಉ, ಒ, ಮೊದಲಾದ ಸ್ವರಗಳನ್ನಯಿ, ವು, ವೊ ಎಂದು ವ್ಯಂಜನಾದಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ರೂಢಿ— ಇವೆಲ್ಲ ಅರ್ಥದ ಸಂದಿಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಬಲಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕನ್ನಡದ ಹಳೆಯ ಕೈಬರೆಹದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹ್ರಸ್ವ ದೀರ್ಘಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿರುವುದು ಬಹು ವಿರಳ. ಪದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಸಾಹಾಯ್ಯದಿಂದ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು. ಆದರೂ ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ನಾಗವರ್ಮನ:

ಇನಿತಂ ಮೂರ್ಛಯಿಸೆಳ್ಳ

ಕ್ಷನಂತರಂ ದೀರ್ಘಶೋಕುವುಂಬಿಡೆಸುಡೆ ಕಿ

ರ್ಚಿನ ಕಿದಿಯಂದದೆ ನೆಲದೊಳ

ಗಿಸಸುಂ ಮಿಡುಮಿಡನೆ ಮಿಡುಕುವೆನ್ನಂ ಕಂಜೆಂ

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಛಂದೋದೋಷವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ 'ಕಿಡಿ' ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲೆಂದೂಹಿಸಿ ಅದು 'ಕೀಡಿ' (=ಹುಳು) ಎಂದೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಾಟು ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹಲವರಿಗೆ ತೋರಬಹುದಾಗಿದೆ; ನಮಗಂತೂ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಬಸವಣ್ಣ ನವರ ವಚನಗಳು ಛಂದೋಬದ್ಧವಾದ ಪದ್ಯವಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹ್ರಸ್ವ-ದೀರ್ಘಾಕ್ಷರಗಳ ಸಂದೇಹ ನಮಗೆ ಹಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸಿದೆ, ಬಾಧಿಸಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ

ಈಗ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಠಗಳಿಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಾಸಹ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರಿಯ ಉಹೆಯಿಂದಲೇ ತಿದ್ದುಪಾಟುಗಳನ್ನು (conjectural emendation) ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗವೂ ಒದಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ರೇಕಾಸ್ಪಿಯರನ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ನ್ಯೂನತೆ, ಸಂದಿಗ್ಧತೆ, ವ್ಯರ್ಥತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಮರ್ಥರೆನಿಸಿದ ವಿಮರ್ಶಕರು ಉಹೆಯಿಂದಲೇ ಪಾಠಸಂಸ್ಕರಣವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡುದುಂಟು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿದ್ವಜ್ಞನರ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು ನಿಜವಾದರೂ, ಅಸಮರ್ಪಕವೆಂದು ಕಡೆಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳೆ ಬಹಳ; ಅಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯಸಾಹಿತ್ಯ ಜ್ಞಾನಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸಂದೇಹವೂ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಉಹೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪಾಠಸಂಸ್ಕರಣ ಪ್ರತಿಭಾಜನ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಸರಿ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಅನರ್ಥಕಾರಕವೆಂಬ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿಯೆ ನಾವು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದೆನಿಸಿದ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಬಗೆಯ ತಿದ್ದುಪಾಟುಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಂತಹವುಗಳನ್ನು [] ಈ ಕಂಪಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಸಹೃದಯರಾದ ವಾಚಕರೆ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ನಾವು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡ ಪಾಠ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಲ್ಲವೆಂದೆನಿಸಿದರೂ ಅವನ್ನು ತಿದ್ದುವ ಗೊಡೆವೆಗೆ ನಾವು ಹೋಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ, ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನವಾದ

ಹೊನ್ನ ಹಾವುಗೆಯ ಮೆಟ್ಟಿದವನ, ಮಿಡಿಮುಟ್ಟಿದ ಕಂಜಿಡೆಯನನ;
ಮೈಯಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿಯ ಧರಿಸಿದವನ,
ಕರದಲ್ಲಿ ಕಪಾಲವ ಪಿಡಿದವನ,
ಅರ್ಧನಾರಿಯಾದವನ, ಬಾಣನ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದವನ;
ನಂಬಿಗೆ ಕುಂಟಣಿಯಾದವನ;

ಜೋಳಂಗೆ ಹೊನ್ನ ಮಲೆಯ ಕರೆದವನ,
ಎನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಬಂದವನ, ಸದಾಭಕ್ತರ ವೃದಯದಲ್ಲಿಪ್ಪವನ;
ಮಾಡಿದ ಪೂಜೆಯಲೊಪ್ಪವನ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬವನ !

(೫೦೧ ‡)

ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ 'ಮೆಚ್ಚಿದವನ, ಧರಿಸಿದವನ, ಕಾಯ್ದವನ, ಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬವನ' ಮುಂತಾದ ರೂಪಗಳೆಲ್ಲ ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವವೆಂದೇ ಸಕ್ರದ್ವರ್ತನಕ್ಕೆ ಹೊಲೆಯುವುದು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಪದವೆ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಈ ವಚನವೆ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವದೆಂದೂ ಭಾಸವಾಗದಿರದು. ಅಂತೆಯೇ ಕರ್ನಾಟಕಕವಿಚರಿತೆಯ ಗನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ವಚನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ 'ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬವನ' ಎಂಬ ಕೊನೆಯ ಶಬ್ದಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ 'ಕೊಂಡು ಬಾರಲವ್ವಾ' ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದುದು ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಆದರೆ ತಾಳೆಪೋಲೆಯ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಶಬ್ದಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ಹಿಂದಣಿಂದ ಯಾರೋ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಯಂತೆ ಕಾಣುವ ರೂಪಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ 'ಮೆಚ್ಚಿದವನೆ, ಧರಿಸಿದವನೆ' ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಅವಧಾರಣೆಯ ಎಕಾರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿಗಳೆಂದೇ ತೋರುವುವು. ಹಳಗನ್ನಡದ ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಕಾರಾಂತವನ್ನು ಅಕಾರಾಂತವಾಗಿಯೇ ಬರೆಯುವ ರೂಢಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಿತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಕರೆದ, ಬರೆದ' ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು 'ಕರದ, ಬರದ' ಎಂದೇ ಬರೆದುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, 'ಅವನೇ ಬಂದನೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ 'ಅವನು ಬಂದನೆ'ಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುವುದೂ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ 'ಹೊನ್ನ ಹಾವುಗೆಮೆಚ್ಚಿದವನ.....ಕಣ್ಣಿದವನ' ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತನಾದ ಶಿವನೂ 'ನನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನೂ

‡ ಇದು ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿಯೇ ವಚನ ಸಂಖ್ಯೆ. ಬೇರೆ ಮುಂದೆಯೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

ಒಬ್ಬನೆ' ಎಂದು ಶಿವನಿಗೂ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನಿಗೂ ತಾದಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ವಚನವಿದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮನವರಿಕೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ನಾವು ಈ ವಚನವನ್ನು ಆ ರೀತಿ ತಿದ್ದದೆ ಹಾಗೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಕೈಬರೆಹದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಸ್ವರಪಲ್ಲಟದಿಂದ ಸಂದಿಗ್ಧತೆ ಹೀಗೆ ಉಂಟಾಗುವದೆಂಬುವುದಕ್ಕೂ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪಾಠಸುಧಾರಣೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸರಿಯಾಗಲಾರದೆಂಬುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಉಚಿತವೆಂದು ತೋರುತ್ತಿದೆ:

ಲಿಂಗಜಂಗಮ ಒಂದೆ ಎಂದು ಸಂಬಿದ ಬಳಿಕ

ಅಪರಂಗನೆಯರು ಲಿಂಗದ ರಾಣಿವಾಸ;

ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಳ, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಳ,

ಚೌಡೇಶ್ವರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಳ !

ಮೊಲೆಯಂಬ ಭಾವ ತಪ್ಪಿ ಅಸ್ಥಿವರ

ತಲೆಯ ಕೊಂಬ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

(೬೩೯)

ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಗೆರೆಹಾಕಿದ ಭಾಗ ತಾಳಪೂರೆಯ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. 'ಮೊಲೆಯಂಬ' ಇದನ್ನು 'ಮಲೆಯಂಬ' ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೆ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ 'ಮೊಲೆ' ಎಂಬುದು ಮಾತೆಯ ಚಿಹ್ನೆವಾದಂತೆ ಕಾಂತೆಯಲಕ್ಷಣವೂ ಆಗಬಹುದಾಗಿದೆ- ಇಲ್ಲಿ 'ಮಾತೆ' ಎಂಬ ಭಾವನೆಯ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ತೋರಬಹುದಾದರೂ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಶ್ರೀ ಪಳಕಟ್ಟೆಯವರ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ೧೧ 'ಮಾತೆಯೆಂಬ' ಎಂದು ಮುದ್ರಿತವಾದುದು ಸರಿಯೆಂದೆ ಹೇಳಬಹುದು. ನಾವಾದರೂ ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದು ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದು ತೋರಿಸಲು[] ಈ ಕಂಪಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ತಲೆಯ ಕೊಂಬ' ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಪ್ರಾಸವಾಗುವ 'ಮೊಲೆಯಂಬ' ಎಂಬುದು ಮೂಲಪಾಠಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮೀಪನರ್ಥಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಮಗೆ ತೋರಿ,

ತಾಳೆಪೋಲೆಯ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸರಿಹಚ್ಚುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡೆವು. ಆಗ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ 'ಮೊಲೆಯುಂಬ' ಎಂಬ ಪಾಠ ದೊರಕಿತು. ಈ ರೂಪವೇ ಸಮರ್ಪಕ ಎಂದು ನಮಗೆ ತೋರಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಶುದ್ಧಾಶುದ್ಧಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಬಸವಣ್ಣ ನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಹಳಗನ್ನಡ ನಡುಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಿತೆನ್ನಲು ಬಲವಾದ ಆಧಾರಗಳು ಅನೇಕ ದೊರೆಯುವುವು. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೆ ಅವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹಳಗನ್ನಡದ ರೂಪಗಳೊಡನೆ ನಡುಗನ್ನಡದ ರೂಪಗಳನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ವಚನಗಳ ಕೈಬರೆಹದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಶಬ್ದದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಕಾಣಬರುವುವು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ವಚನಕಾರರು ಬಳಸಿದ ಮೂಲರೂಪ ಇದೇ ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಸರಿ. ಆದುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಬಗೆಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮತ್ತು ಶಬ್ದರೂಪಗಳ ಮಾದರಿಪಟ್ಟಿಯೊಂದನ್ನು ಓದುಗರ ಅವಗಾಹನೆಗಾಗಿ ಇದರಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ:

(೧) ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಯೋಗಗಳು:

ಬಯಸು-ಬಯಿಸು-ಬೈಸು-ಬೈಚು; ಬರ್ಪುದು-ಬಪ್ಪುದು-ಬಹುದು-ಬಾಹುದು; (ನೀನ್) ಬಂದೆಯ್-ಬಂದೆ; (ನಾನ್) ಬಂದೆನ್-ಬಂದೆ-ಬಂದೆನು; ನಿಂದೊಡೆ-ನಿಂದಡೆ ನಿಂದರೆ; ನೆನೆಯುತ್ತ-ನೆನೆಯುತ್ತ; ಹಲು ದೋರೆ-ಹಲು ದೋರ; ಮೆಲು-ಮೆಲ್ಲು; ನಿಲ್ಲ-ನಿಂದ; ಕಾಣ್ಬ-ಕಾಂಬ-ಕಾಬ-ಕಾಣುವ; ಕೆನ್ನೆ ವಾರೆ-ಕೆನ್ನೆಯಾರೆ; ಅರಿದು-ಅರಿತು; ಸವೆಯೆ-ಸವೆಯಲು-ಸವೆಯ; ಕಾಣು-ಕಾಣಾ-ಕಾಣ; ಕಂಡಾ-ಕಂಡೆಯಾ; ಬಹೆ-ಬಾಹೆ; ಕೂಪ-ಕೂರ್ಪ;

ಆನ್-ಆನು-ಆ; ನೀನ್-ನೀನು-ನೀ; ಮನ-ಮನವು; ತನು-ತನುವು; ಮಾಡುವ-ಮಾಡುವವ; ಎನ್ನ-ಎನ್ನಾ; ಎಲ್ಲ-ಎಲ್ಲಾ.

(೨) ಸಂಧಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಬಿಡುವ ಏಚ್ಛಿಕಕ್ಕೆ:

ತನುವ ಬಂದಲೆವರಯ್ಯಾ-ತನುವ ಬಂದು ಅಲೆವರು ಅಯ್ಯಾ; ಜಂಗಮ ಅನವರತ-ಜಂಗಮವನವರತ; ಸತ್ಯ ಸಿದ್ಧೋಪದೇಶ-ಸತ್ಯ ಸಿದ್ಧ-ಉಪದೇಶ.

(೩) ಶಬ್ದಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳು:

ಸೋರೆ-ಸೋರೆ	ಬೊ-ಭೋ
ಮಾದರ-ಮಾದಾರ	ಕೊನೆ-ಗೊನೆ
ತಂಬುಲ-ತಾಂಬೂಲ	ಒಕತನ-ಒಗತನ
ಕಿಂಕಲ-ಕಿಂಕಿಲ	ನೇಮ-ನೇವ
ಪ್ರಮಾಣ-ಪ್ರಮಾಣು	ಶ್ರಮ-ಶ್ರವ
ಡಂಬ-ಡಂಬು-ಡಂಭ	ಶೂಲ-ಸೂಲ
ಮಕುಟ-ಮುಕುಟ	ಪಶು-ಪಸು-ಹಸು
ನಡು-ನೆಡು	ರಾವಣ ರಾವಳ
ಮೆಚ್ಚು-ಮೆಚ್ಚು	ನಾರಿವಾಣ-ನಾರಿವಾಳ
ಪೊಡ-ಪೊಡೆ	ಕಬ್ಬುನ-ಕಬ್ಬುಣ
ಮೆಯ್-ಮೈ	ಸೊಣಕ-ಸೊಣಗ
ಕ್ರಿ-ಕ್ರೀ-ಕ್ರಿಯೆ	ರೂಪು-ರೂಹು-ರೂಪ
ಪುತ್ಥಳಿ-ಪುತ್ತಳಿ	ಪಂಜರ-ಹಂಜರ
ಟಾವು-ಠಾವು	ಒಪ್ಪಚಿ-ಒಪ್ಪಚ್ಚಿ
ಸುಯಿಧಾನ-ಸುಯಿಧಾನ	ಸ್ವಯ-ಸಯ

ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪವ್ಯತ್ಯಾಸದೊಡನೆ ಅರ್ಥವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಆಗುವುದೆಂದು ತೋರಿದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕನುಸಾರವಾದ ರೂಪಗಳನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನೂ ಇದರಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ:

(‘ಕೊಳ’ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ) ‘ಕೋಳ’ (ವಚನ ೩೧೬) ; (‘ಒಲೆ’ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ (ಓಲೆ) ೨೯೬ ; (‘ಮೋರೆ’ ಎಂಬುದರ ಬದಲು) ಮೊಱಿತಿ (೫೦೨) ; (‘ಬರೆ’ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬದಲು) ‘ಭರೆ’ (೧೨೫) ; ಸಂಚೆ ೬೩೪ ; ಸಂಚು (೫೧೨) ಕಿಂಕರೆ (೪೬೫) ; ಕಿಂಕಿಲ ೪೬೫ (೫೨೨)

ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ತಾಳೆಮೋಲೆಯ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಶಬ್ದ ರೂಪಗಳು ತಪ್ಪಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರಿದರೂ ಅಂತಹ ಅಪರೂಪಗಳೇ ಬಹುಕಾಲ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಸಂಭವನೀಯವಾದುದರಿಂದ, ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ರುದ್ಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಪ್ರಶಸ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ನಮಗೆ ತೋರಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಂತಹ ಅಪರೂಪಗಳನ್ನೇ ಮುಂದಿನ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಅಪರೂಪಗಳು ಸಾಹಾಯಕವಾಗುತ್ತಿವೆಯೆಂದೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಹಣೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ:

ಹೋಗಬಿಟ್ಟು, ಮರಳಿ ಒಂದೆ ನೋಡಿ, : ಮತ್ತಾಗಬೇಕೆಂಬ ಸಂದೇಹವುಳ್ಳ
ನ್ನಕ್ಕೆ, ಅವೆ ಪರದಾರ, ನಾಯಕ ಸರಕ ತಪ್ಪದು. ಅನ್ಯವಧುವೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ
ರಾಜವಾಸ ಇದೇ ದಿಬ್ಬ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ (೭೫೫)

ಈ ವಚನವನ್ನು ಶ್ರೀ. ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟೆಯವರಿಂದ ಸಂಪಾದಿತವಾದ ಬಸವಣ್ಣ ನವರ ವಚನಗಳು ಮೂರನೆಯ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ 'ಪರದಾರ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ತಾಳೆಮೋಲೆಯ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದು 'ಪಾರದ್ವಾರ'ವೆಂಬ ಶಬ್ದ. ಈ ಶಬ್ದವು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ 'ಪರದಾರ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಯಾರೋ ಇತರ ಪ್ರತಿಕಾರರು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. 'ಪರದಾರ' ಎಂಬುದು 'ಪರದಾರಗಮನ ಪಾತಕ' ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಅರ್ಥಕ್ಕೋಶದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ 'ಪಾರದಾರ್ಯ' ಎಂಬ ಬೇರೊಂದು ಶಬ್ದವೇ ಇದ್ದುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ 'ಪರದಾರ್ಯ'ವೇ ಕನ್ನಡಿಗರಕ್ಕೆ ಬರೆಹದಲ್ಲಿ ಬರಬರುತ್ತ 'ಪಾರದ್ವಾರ'ವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಪರೂಪ ಬಹುಕಾಲ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, 'ಪರದಾರಗಮನ ಪಾತಕವನ್ನು ಮಾಡಿದವ' (ಎಂದರೆ 'ಪರದಾರಿ' ಅಥವಾ 'ಪರದಾರಿಕ')

ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ 'ಪಾರದ್ವಾರಿ' ಎಂಬ ರೂಪ ಸಿಂಗರಾಜಪುರಾಣದ ಕೆಳಗಣ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ದೊರೆಕುತ್ತಿದೆ:

ಸೂನೆಗಾಱಿ ಕುಲಾಲ ವೇಶಿ ಚಕ್ರೇಶ ಮಧು
ಪಾನಿ ಪಾರದ್ವಾರಿ ತಿಲಘಾತಕಂ ಏನುಣ
ಹೀನಗುಲ ಸದಾಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯನೊಳಗಾದ ಬಲು
ಘೋರತರ ನಿರಯಾತ್ಮರು
ಮೇನಕಾತ್ಮಜಿಯರಸನಂ ಸ್ಮರಿಸಿ ಪೂಜಿಸಲು
ಹೀನತರದತಿಪಾಪವೆಲ್ಲ ಲಯಪಾಗಿ ಸೌ
ಖ್ಯಾನುಭವ ಸುಕೃತಾತ್ಮರದರೆಂಬ ತಚ್ಚೈತಿಗ
ಳಂ ಕೇಳು ನರಪಾಲಕಾ

ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಚನದಲ್ಲಿ 'ಪಾರದ್ವಾರಿ' ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೋರದಲ್ಲಿ ಅದರ ರುದ್ಧ ರೂಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆಯೇ, ಇದೆ ತತ್ತ್ವವನ್ನನುಸರಿಸಿಯೇ, 'ಪುರಾತನ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 'ಪುರಾತ' ಎಂಬ 'ಕುಂಭೀಪಾಕ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 'ಕುಂಭೀಪಾತಕ' ಎಂಬ ಅವರೂಪಗಳನ್ನೇ—ಅನ್ಯತ್ರ ಈ ರೂಪಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದರಿಂದ—ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

೩

ಅನೇಕ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪಾಠಗಳಿಗೆ ವ್ಯತಿರೇಕವಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ನಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿವೆ ಹಲವು ತಾಳೆಪೋಲೆಯ ಮಾತೃಕೆಗಳು ಸಾಹಾಯಕವಾಗಿವೆ, ಆಧಾರವಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ವಚನಗಳ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಶಯದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳಾಗಿವೆಯೆಂದು ಓದುಗರಿಗೆ ತೋರದಿರದು. ಕೇವಲ ದಿಗ್ವರ್ಜನಕ್ಕೆಂದು ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಇದರಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿರುವ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳ ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಚನ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ:

(೧) ಒಲವಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ, ನೇಹವಿಲ್ಲದ ಮಾಟ, ಆ ಪೂಜೆಯು ಆ ಮಾಟವು ಚಿತ್ರದ ರೂಹು ಕಾಣೆರಣ್ಣ. ಚಿತ್ರದ ರಬ್ಬು ಕಾಣೆರಣ್ಣ. ಅಪ್ಪಿದರೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ ಮೆಲಿದರೆ ರುಚಿ ಇಲ್ಲ. ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ನಿಜವಿಲ್ಲದವನ ಭಕ್ತಿ.

ಈ ವಚನವನ್ನು ಅರ್ಥವಿಸದೋದಲ್ಲಿ, 'ಅಪ್ಪಿದರೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ'ವೆಂಬ ಮಾತು 'ಚಿತ್ರದ ರೂಹನ್ನು' ಅನ್ವಯಿಸುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭವಾಗುವುದೆಂದು ನೆನೆದರೂ 'ಮೆಲಿದರೆ ರುಚಿಯಿಲ್ಲ' ಎಂಬುದು ಯಾವುದನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದೆ ಎಂಬುದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತಿದೆ.—'ರೂಹ'ನ್ನಾಗಲಿ ರಬ್ಬು'ನ್ನಾಗಲಿ ಮೆಲುವುದು ಅಸಮಂಜಸವಾದುದರಿಂದ, ವಚನಕಾರರೆ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದರೆ, ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಏನಾದರೂ ಅರ್ಥ ಹೊರಡಿಸಿ ಸಮಾಧಾನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ 'ರಬ್ಬು' ಶಬ್ದವು ಬಳಕೆವಾತಿನಲ್ಲಿದೆ; 'ಎದ್ದು ಕಾಣುವುದು, ಸ್ಫುಟವಾದುದು' ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ, ಬಣ್ಣ ಮುತಾದವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಬರುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ನಾನುಪದವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಈ ಶಬ್ದವು ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದು ಕನ್ನಡವಲ್ಲವೆಂದೂ ಬಹುತರ ಅನ್ಯದೇಶ್ಯಶಬ್ದವಿರಬೇಕೆಂದೂ ತರ್ಕಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ನುಡಿಯನ್ನು ಬಸವಣ್ಣನವರು ಬಳಸಿರಲಾರರೆಂದೇ ಊಹಿಸಬಹುದು. ತಾಳೆಮೋಲೆಯ ಮಾತೃಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಶಬ್ದ 'ಕಬ್ಬು' ಎಂಬುದು. ಆ ಶಬ್ದವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ವಚನವನ್ನು ಪುನಃ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಕೆಳಗಣಂತೆ ಬರೆದರೆ, ಅರ್ಥವು ಎಷ್ಟು ಸುಗಮವಾಗುವುದೆಂಬುದು ತಾನೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ:

ಒಲವಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ! ನೇಹವಿಲ್ಲದ ಮಾಟ!!

ಆ ಪೂಜೆಯು ಆ ಮಾಟವೂ

ಚಿತ್ರದ ರೂಹು ಕಾಣೆರಣ್ಣ! ಚಿತ್ರದ ಕಬ್ಬು ಕಾಣೆರಣ್ಣ!!

ಅಪ್ಪಿದರೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ! ಮೆಲಿದರೆ ರುಚಿಯಿಲ್ಲ!!

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಜವಿಲ್ಲದವನ ಭಕ್ತಿ!!

(೧೨೬)

ಈಗ 'ಚಿತ್ರದ ರೂಪು—ಅಪ್ಪಿದರೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ, ಚಿತ್ರದ ಕಬ್ಬು ಮೆಲಿದರೆ ರುಚಿಯಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಬಹುಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಅರ್ಥ ಹೊರಡುತ್ತೆಂಬುದು ವಾಚಕರಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿನಿಂದಾಗಲಿ, ಮೂಲಪ್ರತಿಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಅನೇಕ ಅಪಪಾಠಗಳನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿದ್ದಿದ್ದೇವೆ. ಅಂತಹವುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದುವು ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ:

ಮೊದಲು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾಠ	ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿಯ ವಚನ ಸಂಖ್ಯೆ	ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕೃತವಾದ ಪಾಠ
ಸಿಂಗರದ ಗಾತ್ರ	೪೨	ಸಿಂಗದ ಗಾತ್ರ
ಅಂಗ ಸಂಗಿ	೧೨೫	ಅನಂಗಸಂಗಿ
ಕುಧರ—ಕುದರ	೨೬೦	ಕುದುರು
ಅರುಚಿಯುಂಟೆ	೨೮೫	ಅನುರುಚಿಯುಂಟೆ
ಮಳಲೊಟ್ಟೆ	೩೦೭	ಬಳಲೊಟ್ಟೆ
ಕಾಗೆ ವೃಷ್ಟಿ ಸುವ	೩೬೧	ಕಾಗೆ ವಿಷ್ಟಿ ಸುವ
ಭೋಜದೇವ ಬಲ್ಲಾಳು	೩೭೨	ಭೋಜ ದೇವಲಾಳು
ಅಷ್ಟಕೋಟಿ	೪೯೦	ಅನುಟುಕೋಟಿ
ರೋಮಂಗಳು		ರೋಮಂಗಳು
ಹೋತ ತಂದು	೫೭೫	ಹೊತ್ತು ತಂದು
ಜನ್ಮ	೫೮೧	ಜನ್ಮ

(೨) ಈಗ ಪ್ರಚಾರವಾಗಿರುವ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳ ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ವಚನ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ:

ಒಲೆಯ ಬೂದಿಯ ಬಲಿಯಲು ಬೇಡ ಒಲಿದಂತೆ ಹೂಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪುದು ಹುಸಿ ಏನು ಫಲ ಮನದಲ್ಲಿ ಲೇಸಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕ? ಒಂದನಾಡ ಹೋಗಿ ಒಂಬತ್ತು ನಾಡುವ ಡಂಬಕರ ಮೆಚ್ಚು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 'ಬಲಿಯಲು' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 'ಬರೆಯಲು' ಎಂದಿದೆ; ಉಳಿದುದೆಲ್ಲ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ವಚನದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಕಠಿಣವೇ ಸರಿ. ಅಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟಿತವಾದ "ಕನ್ನಡ ಬಾವುಟ"ದಲ್ಲಿ ಈ ವಚನದ ಮೊದಲಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕಂಡಂತೆ ಸುಧಾರಿಸಿದುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ; ಮತ್ತು ಈ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನೇ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಶ್ರೀ ಅವರ "ವಚನಧರ್ಮಸಾರ"ದಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ:

ಒಲೆಯ ಬುದಿಯ ಬಲಿಯಲು ಬೇಡ, ಒಲೆಯಂತೆ ಹೂಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪುದು ಹುಸಿ(ಇತ್ಯಾದಿ)

ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ 'ಬಲಿಯಲು' ಅಥವಾ 'ಬರೆಯಲು' ಎಂಬ ಮೊದಲಿರಡು ಪಾಠಾಂತರಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತೃಕೆಗಳ ಆಧಾರವಿದೆ. ಆದರೆ 'ಕನ್ನಡ ಬಾವುಟ'ದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವ 'ಬಲಿಯಲು' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಾತೃಕೆಗಳ ಆಧಾರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅರ್ಥದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 'ಬಲಿಯಲು' ಎಂಬುದರಿಂದ ಅರ್ಥ ಸರಳವಾಗಬಹುದೇನೋ? ಇನ್ನು "ಕನ್ನಡ ಬಾವುಟ"ದಲ್ಲಿ ತಿದ್ದಿದ ಪಾಠವಾದ 'ಒಲೆಯಂತೆ' ಎಂಬುದಕ್ಕೂ ಯಾವ ಮಾತೃಕೆಯ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಅರ್ಥದ ವಚನ ಸುಗಮವಾಗುವುದೆಂದು ನೋಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು (ತಾಳೆವೋಲೆಯು) ಮಾತೃಕೆಗಳ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ವಚನಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ತಾಳೆವೋಲೆಗಳ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ಈ ವಚನವನ್ನು ನಾವು ಈ ರೀತಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ:

ಒಲೆಯ ಬುದಿಯ ಬಲಿಯಲು ಬೇಡ:

ಒಲಿದಂತೆ ಹೂಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪುದು.

ಹೂಸಿ ಏನು ಫಲ, ಪುನದಲ್ಲಿ ಲೇಸಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕೆ

ಒಂದನಾಡಹೋಗಿ ಒಂಬತ್ತನಾಡುವ

ಡಂಬಕರ ಮೆಚ್ಚು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ .

ಶೈವರಿಗೆಲ್ಲ ಮಾನ್ಯವಾದ, ವೀರಶೈವರ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ವಚನವಿದು. ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಘಟ್ಟ ಮಾಡಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕ್ರಮವೊಂದು ಏರ್ಪಟ್ಟಿರುವುದಾದರೂ, ಮೂಲತಃ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವತಃ ಅದು ಬೂದಿಯೇ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ವಚನವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದರಿಂದ ಅರ್ಥ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದೆ: “ವಿಭೂತಿಯೇ ದೇಕೆಂದು ಅದನ್ನು ಪೇಟೆಯಿಂದ ಬಿಲಿತು (=ಕೊಂಡು) ತರುವ ಪ್ರಯಾನಬೇಡ. ಎಲ್ಲರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬೂದಿಯೇ ಸಾಕು; ಅದನ್ನೇನು ಕೊಂಡು ತರುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಹೂಸಿ (=ಹಚ್ಚಿ)ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಮನಸ್ಸು ಪರಿಶುದ್ಧವಾದರೆ, ಮೇಲೆ ದೇವಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹೂಸಿಕೊಂಡರೇನು? ಅದೆಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥ. ಬರಿಯ ಮಾತಿನ ಡಂಭಕರನ್ನು ದೇವರು ನೆಚ್ಚ; ಅಂತಃಶುದ್ಧಿಯಿದ್ದರೆ ಒಲೆಯ ಬೂದಿಯು ವಿಭೂತಿಯ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ” — ಎಂಬುದೇ ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಒಸವಣ್ಣನವರು ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶ; ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ‘ಬಿಲಿ’ (ಎಂದರೆ “ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳು”) ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಈಗ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ; ಬಹುಶಃ ಹಲವು ರಚನಾನಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಬಳಕೆ ತಪ್ಪಿರಬೇಕು ವಚನಗಳ ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿದವರು — ಅರ್ಥಾತಿಳಿಯದೆಯೇ ಕೈತಪ್ಪಿಸಿದಲೋ — ಈ ಶಬ್ದವನ್ನು ‘ಬಿಲಿ’ಯೆಂದೋ ‘ಬರೆ’ ಎಂದೋ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಈಗಿನ ವಾಚಕರಿಗೆ ಅರ್ಥಹತ್ತದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುಗೊಂದಲವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಲು ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದೆ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಒಸವಣ್ಣನವರ ವಚನದ ಶುದ್ಧಪಾಠ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ:

ಹೊಲಬುಗೊಂದಲಿಸಬೇಡ, ಬಿಲಿತು ತರಬೇಡ;

ಒಲಿದೊಮ್ಮೆ ‘ಶಿವಶರಣ’ನ್ನಿರಯ್ಯಾ !

ಒಂದು ಸೊಲ್ಲಿಂಗಿ ಮುಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧಿ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಭಕ್ತಿಲಂವಟನಾಗಿ. (೧೮೦)

ಈ ವಚನವನ್ನು 'ವಚನಶಾಸ್ತ್ರರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ' ಶ್ರೀ ರಂಗನಾಥ ದಿವಾಕರರು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ:

ಹೊಲಬುಗೊಂಡು ಅರಸಬೇಡ. ಬರಿದು ತೆರಬೇಡ. ಒಲಿದರೊಮ್ಮೆ ಶಿವ ಶರಣೆನ್ನಿರಯ್ಯಾ. ಒಂದು ಸೊಲ್ಲಿಂಗಿ ಮುಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧಿ
ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ತಾಳೆವೋಲೆಯ ಪ್ರತಿಗಳ ಆಧಾರವಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಇದು ಕೇವಲ ಊಹೆಯಿಂದಲೇ ಮಾಡಿದುದೆಂದು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮೂಲ ಶಬ್ದದ ನಿಜವಾದ ರೂಪ ಇಲ್ಲವೆ ಅರ್ಥ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರತಿಕಾರರು ಅಥವಾ ಸಂಪಾದಕರು ಮಾಡಿದ ಅನೇಕಬಗೆಯ ತಿದ್ದುಪಾಟುಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಮಾತೃಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸರಿಯಾದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಂತಹ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ:

ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾಠ	ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದ ವಚನ ಸಂಖ್ಯೆ	ನಾವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಪಾಠ
ಹಾವ ತಿಂದವರ	೧೩೨	ಹಾವು ತಿಂದವರ
ಮುಯ್ಯನಲು	೧೯೮	ಮುಯ್ಯಾನಲು
ನಡೆಯ ಕಂಡು ನಂಬೆ	೨೫೪	ನಡೆಯ ಕಂಡಾ, ನಂಬಿ!
ಕಪಟವೇಷದಿಂದಾಡುವೆ	೩೪೦	ಕಪ್ಪಡಿ ವೇಷದಿಂದಾನು ಬಂದಾಡುವೆ
ಕಳೆದ ಕೂಲೆಯ ನೆಮ್ಮಯ್ಯ ಜಾತಿಸೂತಕ (ವ)	೩೪೭	ಕಳೆದ ಕೂಲೆಯ ನೆಮ್ಮಯ್ಯ ಜಾತಿ ಸೂತಕ!
ವಚದಾಹಾರವ	೪೨೯	ತ್ವಚದಾಹಾರವ
ಆವನೇವನಾದರೇನು, ಹೇವ ವಿಲ್ಲದಂಗೈಸಬಹುದೆ?	೪೩೮	ಆವ ನೇಮವಾದರೇನು ಹೇಮ ವಿಲ್ಲದಂಗೈಸಬಹುದೆ?
ಕಿಂಕರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಂಕರನು ಆನು	೪೬೯	ಕಿಂಕರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಂಕಿಲ ವನು ಅನುಹಾರುತಿಪ್ಪನು

ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈವಿಡಿದ	೫೦೪	ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈವಿಡಿದ
ಹೋಮದ ನೇಮದಲ್ಲಿ	೫೭೬	ಹೋಮದ ನೇಮದಲ್ಲಿ
ಹವಿಯ ಬೇಳಿದಂತಾಯ್ತು	೫೯೩	ಹವಿಯ ಬೇಳಿದಂತಾಯ್ತು
ಜೊಳ್ಳು ಅಳು ನಾನಲ್ಲ ೧೭		
ಜೋಳವಳೆಯುವವ ನಾನಾಲ್ಲಗಳ ೬೯೮		ಜೋಳವಳೆಯಾನಲ್ಲ
ತನುಮನಧನವೆಂಬ ಕನ್ನಡಿ	೮೯೫	ತನುಮನಧನವೆಂಬ ಕನ್ನಡ
ಕೋಶಪಾವನ	೬೪೭	ಕೋಶಪಾನ

೪

ವಚನ ಸಮೂಹ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ— ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿರಚ್ಛಿವ (ಎಂದರೆ ಲಿಂಗಾಯತ) ಮತದ ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ—ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಸರಿಯೆನಿಸಿದರೂ, ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಲಕ್ಷಣಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿವೆ, ಪರಿಸ್ಪೃಟವಾಗಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯಕೋವಿದರು ಕಂಡು ಪಡಿದು ಅದನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅತಿವಿರಳವಾಗಿ ಚಂಪೂಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧೀನವಾಗಿ, ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಗದ್ಯರೂಪ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರಭಾಗವಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟುದು ವಚನರಚನೆಗೆ ಮೊದಲಾದಂದಿನಿಂದ ಎಂದು ಸಾಹಿತ್ಯಜ್ಞರು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ವಚನಗಳು ಗದ್ಯಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದು ಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಇವು ಬರಿಯ ಗದ್ಯವಲ್ಲವೆಂಬುದು ಇದೀಗ ಹಲವರಿಗೆ ಹೊಳೆಯತೊಡಗಿದೆ. ವಚನಗಳನ್ನು ಇವುಗಳ ಆರಂಭದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದು ಹರಿಹರ^{೧೯} ರಾಘವಾಂಕ^{೨೦}ರ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕಂದವೃತ್ತಾದಿ ಪದ್ಯಗಳಂತೆ ವಚನಗಳು ಛಂದೋಬದ್ಧವಲ್ಲವಾದರೂ, ಗದ್ಯದಂತೆ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾದುವೂ ಅಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಒಂದು ವಿಧದ ಲಯಬದ್ಧತೆ (rhythm) ಇವುಗಳನ್ನು ಹಾಡುಗಳಂತೆ ಸರಾಗವಾಗಿ ಅನ್ನಲು ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀಯವಾಗುವ ಲಯ ನೂತನ ಬಗೆಯದಾದುದರಿಂದಲೂ, ಕನ್ನಡ ಓಜುಗರಲ್ಲಿ ಹಲವರಿಗೆ ಅದಿನ್ನೂ ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಈ ಲಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿಯೆ ಒರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದ್ದೇವೆ; ದಕ್ಕಾಗಿ ವಾಚಕರ ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನೂ ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಮೊದಲು 'ಲಯ'ದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಲಯ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆಂದೋಲನ, ಪುನಃವೃತ್ತಿ ಅಥವಾ ಏರಿಳಿತ. ಈ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು, ನಡು-ಕೊಳಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯಂತರದ ಅವಧಿ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಲಿ, ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಒಂದು ಬಗೆಯ ನಿಯಮ ಅಥವಾ ಕ್ರಮ ವಿರಜೀಕಾದದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಈ ನಿಯಮಿತತೆಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಭಂಗ ಬರುವುದರಿಂದಲೂ ಮೂಲ ಆಂದೋಲನ ಹೆಚ್ಚು ಒಡೆದು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಲಯವು ತಾಳದಿಂದ ಎದ್ದು ಕಾಣುವುದು; ಬರಿಯ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವರದ ಏರಿಳಿತಗಳಿಂದ ತೋರ್ಪಡುವುದು-ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಲಯವು ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರುತವಾಗುವ ಲಯಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯಗಳ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ತೋರುವ ರಚನಾಸಾಮ್ಯ (Parallelism)ವೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆನ್ನಬಹುದು.

ಕವಿತೆಗೆ ತಳಹದಿಯಾದ ಲಯವನ್ನು ಛಂದಸ್ಸಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ (೧) ಗುರು-ಲಘು ಅಕ್ಷರಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ (೨) ಮಾತ್ರಗಳ ವಿವಿಧ ವಿನ್ಯಾಸ, (೩) ಸ್ವರಾಘಾತ (accent : ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ಅಥವಾ ತೇಲಿಸಿ ಉಚ್ಚರಿಸುವುದು) - ಇವುಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸುವರೆಂಬುದು ವಿದಿತವೇ ಇದೆ. ಕಂದ ವೃತ್ತಾದಿ ವಚನಗಳನ್ನು ಛಂದಸ್ಸಿನನುಗುಣವಾಗಿ ಲಯದೊಂದಿಗೆ ಓದುವುದು ಸರಿಯೆನಿಸಿದರೂ, ಅರ್ಥದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ

ಓದುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಗಣಾನುರೋಧವಾಗಿ ತುಂಡು ಮಾಡದೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಡು ಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದು ಓದುಗರಿಲ್ಲರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಂಗತಿ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ:

ಎಳವೆಲೆ ಬೆಳೆಯದ ಗಗನ—

ಸ್ಥಳಿ, ಸಸಿ ಬೆಳೆಯದ ಧರಿತ್ರಿ, ಮೌಕ್ತಿಕ ರತ್ನಂ

ಬೆಳೆಯದ ಶುಕ್ತಿಕೆ, ಗರ್ಭಂ

ಬೆಳೆಯದ ಬಾಲಕಿಯ ಬಸಿಲನರ್ಥಕಮಲ್ಲೆ

ಎಂಬಂ ಕಂದಪದ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಾನುಸಾರವಾಗಿ

ಎಳವೆಲೆಬೆಳೆಯದ ಗಗನಸ್ಥಳಿ,

ಸಸಿ ಬೆಳೆಯದ ಧರಿತ್ರಿ,

ಮೌಕ್ತಿಕರತ್ನಂ ಬೆಳೆಯದ ಶುಕ್ತಿಕೆ,

ಗರ್ಭಂಬೆಳೆಯದ ಬಾಲಕೀಯ ಬಸಿಲನ್

ಅನರ್ಥಕಮಲ್ಲೆ ?

ಎಂದೂ ಬರೆಯಬಹುದು. ಎರಡನೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಆ ರೀತಿ ಓದುವುದರಿಂದ, ಅರ್ಥವು ಸರಳವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ಬಗೆಯ ಲಯವೂ ಗೋಚರವಾಗುವುದು. ಮೊದಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ವಾಕ್ಯಖಂಡಗಳ ರಚನಾಸಾಮ್ಯವೇ ಈ ಹೊಸ ಲಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂಬುದು, ಈ ರೀತಿ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ತಟ್ಟನೆ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಇದರಂತೆ ಹರಿಹರದೇವನ :

ಕರಮೆಸದಿತ್ತು ಕೌಮುದಿಯ ಬಿತ್ತು ಚಕೋರಿಯ ತುತ್ತು ನೀರಜೋತ—

ಕರದ ವಿಪತ್ತು ತಾರೆಗಳ ತುತ್ತು ಸುಧಾಂಬುಧಿಯೊತ್ತು ಜಾರಸೌಂ—

ದರಿಯರ ಮಿತ್ತುವಂಬರಪುಲಿಂದಿಯ ಮೂಗಿನ ಮುತ್ತು ನೋಡಲ—

ಚ್ಚರಿಯೆನಿಸಿತ್ತು ಮೂಡದೆಸೆಯಿಂದೆಸೆಯಿತ್ತು ಹಿವಸಾಂಶುಮುಂಡಲಂ.

ಎಂಬಂ ಪದ್ಯವನ್ನು ಒಳಗಣ ವಾಕ್ಯಖಂಡಗಳ ರಚನಾಸಾಮ್ಯವನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಒಡೆದು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಬರೆಯಬಹುದು ;

ಕರಮೆಸೆದಿತ್ತು, ಕೌಮುದಿಯ ಬಿತ್ತು,
 ಚಕೋರಿಯ ತುತ್ತು, ನೀರಜೋತ್ಕರದ ವಿಪತ್ತು,
 ತಾರೆಗಳ ತುತ್ತು, ಸುಧಾಂಬುಧಿಯೊತ್ತು,
 ಜಾರಸೌಂದರಿಯರ ಮಿತ್ತು, ಅಂಬರಪುಲಿಂದಿಯ ಮೂಗಿನ ಮುತ್ತು,
 ನೋಡಲಚ್ಚರಿಯನಿಸಿತ್ತು, ಮೂಡಪಸೆಯಿಂದೆಸೆಯಿತ್ತು
 ಹಿಮಾಂಶುಮಂಡಲಂ.

ಇಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯಖಂಡಗಳ ರಚನಾಸಾಮ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಸ ಅನುಪ್ರಾಸಗಳ, ಎಂದರೆ
 ಆಂತರಿಕವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಲಯದ, ಸಾಹಾಯ್ಯವಿದೆಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ
 ವಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಲಾಲಿತ್ಯವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಓದುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ
 ಪಾದದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯತವಾಗಿ ಯತಿಯನ್ನುಳ್ಳ (ಸಂಸ್ಕೃತಜನ್ಯ) ಅಕ್ಷರ
 ವೃತ್ತಗಳ ಬೇಸರ ತರುವ ಏಕತಾನತೆ (monotony) ಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ
 ಬಹುದಲ್ಲದೆ, ಪಾದಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಎಡೆಗಳಲ್ಲಿ
 ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನೂ
 ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಈ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು
 ನಿಯತಸ್ಥಾನದ ಯತಿಯನ್ನು ಮಿಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಹಲವಂದದಿಂದ
 ವೃತ್ತಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಧಿಸಿರುವುದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು
 ಸಂಸ್ಕರಣೀಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದು ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸನ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ
 ಪದ್ಯವನ್ನು^{೨೩} ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ:

ಅರಸುಗಳಿಗಿದು ವೀರ
 ದ್ವಿಜರಿಗೆ ಪರಮವೇದದ ಸಾರ
 ಯೋಗೀಶ್ವರರ ತತ್ತ್ವವಿಚಾರ
 ಮಂತ್ರಜನಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಗುಣ;
 ವಿರಹಿಗಳ ಶೃಂಗಾರ
 ವಿದ್ಯಾಪರಿಣತರ ಅಲಂಕಾರ
 ಕಾವ್ಯಕೆ ಗುರು—
 ನೆನಲು ರಚಿಸಿದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತವ.

ಎಂದು ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿಯ ಆಂತರಿಕ ಲಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ, 'ಮಂತ್ರಿಜನಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಗುಣ' ಮತ್ತು 'ಕಾವ್ಯಕೆ ಗುರು' ಎಂಬ ನುಡಿಗಡಣಗಳು ಆ ಲಯಕ್ಕೆ ಭಂಗವೊಡ್ಡಿ ಆ ಲಯವನ್ನು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಡಾಳವಾಗಿಯೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದೂ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು.

ವಾಕ್ಯಗಳ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ರಚನಾಸಾಮ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಲಯವೇ ಪುರಾತನ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಹಿಬ್ರೂ (Hebrew) ಭಾಷೆಯ ಪದ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದೂ ಬಹುಭಾಷಾಪಂಡಿತರಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.^{೨೪} ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಹಿಬ್ರೂಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿದ್ದ ಜ್ಯೂ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮತಗಳ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥವಾಗಿದ್ದ ಬೈಬಲ್ (Bible) ಗ್ರಂಥವು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಂಡಿತ ಮಂಡಲಿಯೊಂದ ರಿಂದ ರಾಜಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಕಾಲ ದಿಂದಲೂ ಈ ಅನುವಾದ ಆಂಗ್ಲಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಈ ಭಾಷಾಂತರವು ಹಿಬ್ರೂಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯ ಲಯವನ್ನು ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ^{೨೫}. ಆದರೆ, ಇದರ ಮುದ್ರಣ ಆರಂಭ ದಿಂದಲೂ ಮೂರು ಶತಮಾನಕಾಲ ಅತ್ಯಪ್ತಿಕರವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದಿತು ಈ ಗ್ರಂಥ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಸರಳಗದ್ಯದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ, ಆದರೂ ವಾಕ್ಯಸಮುದಾಯ (Paragraph)ಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಒಂದೊಂದೆ ವಾಕ್ಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕ್ರಮಾಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುದ್ರಿತವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದೆ ಯೆಂಬುದು ಇದನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಮತಾಭಿ ಮಾನ, ಚಿಕ್ಕಂದಿನ ಅಭ್ಯಾಸ-ಇವುಗಳ ನೆರವಿಲ್ಲದೆ, ಬೈಬಲ್ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆದ್ಯಂತವಾಗಿ ಓದುವುದು ಮುಸ್ತರವೆ ಸರಿ. ಆದರೂ ಉಚ್ಚಸಾಹಿತ್ಯವೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾಷೆಯ ಶುದ್ಧತೆಗಾಗಿ, ಶೈಲಿಯ ರಮ್ಯತೆಗಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥದ

ಕೆಲವೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮನನಮಾಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ನೆಲೆಗೊಂಡಿದ್ದಿತು.

ಈ ಬೈಬಲ್‌ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸ, ಕಥೆ, ಪ್ರಬಂಧ, ಖಂಡಕಾವ್ಯ, ಭಾವಗೀತೆ, ಗಾದೆಯ ಮಾತುಗಳು, ನಾಟ್ಯಚ್ಛಟ ಮುಂತಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧರೂಪಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆಯೆಂಬ ಸಂಗತಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದ ಕೆಲ ಸಾಹಿತ್ಯಿಗರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಂತಹರಿಗೆ ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಬಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮುದ್ರಣ ತೀರ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಯೇ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಈಚೆಗೆ ಕೆಲ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿಗಳ, ಪಂಡಿತರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ದೀರ್ಘಪರಿಶ್ರಮದ ಫಲವಾಗಿ ಬೈಬಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನೂತನ ಸಂಸ್ಕರಣಗಳು ಕೆಲವು^{೨೧} ಪ್ರಸಾರವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಕ, ಸಂಭಾಷಣೆ, ಪದ್ಯ, ಗಾದೆಯ ಮಾತು—ಮುಂತಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಾನಾಬಗೆಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿವೆ ಅಲ್ಲದೆ, ಬಹುಕಾಲ ಗದ್ಯವೆಂದು ಅಂಗೀಕೃತವಾದ ಹಲವು ಭಾಗಗಳು ಲಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ನೂತನ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯದಿಂದ ದಲ್ಲಿಯೇ ಅಚ್ಚಾಗಿರುವುದು ಇನ್ನೂ ವಿಶೇಷ. ಬೈಬಲ್ಲಿನ ಮೂಲಭಾಷೆಯಾದ ಹಿಬ್ರುನಲ್ಲಿಯ ಪದ್ಯರಚನಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಕರು ತಾರತಮ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ, ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಈ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತಿದೆ^{೨೨}.

ಇಷ್ಟವಾದ ಈ ಸುಧಾರಣೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಆಂಗ್ಲ ಬೈಬಲ್ಲಿನ ಬೆಲೆ ಜಾಗತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿಯೇ ಏರಿದೆಯೆಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ವಚನಸಾಹಿತ್ಯವೂ—ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳು—ಇದೆ ಬಗೆಯ ಲಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಲು ಬರುವದೆಂದು ನಮಗೆ ತೋಚಿರುವುದರಿಂದ, ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮುಂದೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

೨೫

ವಚನಗಳು ಗದ್ಯದ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಎಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದಾದರೂ, ಅವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ, ಗದ್ಯದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟಮಾದರಿಯೆಂದೇ ಹೇಳುವವುದು ವಿಹಿತ. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ವಚನಗಳು ಗದ್ಯಪದ್ಯದ ನಡುವಿನ ಒಂದು ಮಾದರಿಯೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು. ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಗದ್ಯದ ನಿರರ್ಗಳತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದರ ಸರಳತೆ ಇದೆ; ಪದ್ಯದ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಭಂಡೋಗತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದರ ಲಯವಿದೆ. ಹಲವು ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಲಯವು ಭಂಡೋಗತಿಗೆ ಬಹು ಸಮೀಪವರ್ತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಂತಹ ವಚನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವೆತ್ಯಾಸಮಾಡದೆ ಸರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ^{೨೨}. ಆದರೂ ವಚನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಲಯ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವಷ್ಟು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳುವಷ್ಟು ಘನವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಇರದೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ವಚನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಲಯ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಚರವಾಗಬಹುದಾಗಿದೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅದು ಆದಿ, ಮಧ್ಯ, ಅಥವಾ ಅಂತ್ಯ ಪ್ರಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಾಸ ಕೆಲವರ್ಷಗಳ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಯನೊಳಗೊಳ್ಳಬಹುದು; ಇಲ್ಲವೆಂದು ಇಡೀ ಶಬ್ದದ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಹಲವು ಸಾರಿ ಹಿಬ್ಬು ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ವಾಕ್ಯಗಳ ಅಥವಾ ವಾಕ್ಯಾಂಗಗಳ ರಚನಾಸಾಮ್ಯದಿಂದ ಈ ಲಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಸಾಮ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಲಯವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಹಲವಂದದಿಂದ ಸಾಧಿತವಾದ ಈ ಲಯವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು, ಅದು ಓದುಗರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಚನಗಳ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪಾದಾಪಾದವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಮುದ್ರಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳ ಲಾಲಿತ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದೇ ರೀತಿ, ಈಗ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಸಂದಿಗ್ಧವೆಂದು

ತೋರುವ ವಚನಗಳ ಅರ್ಥವೂ ಸುಗಮವಾಗುವುದೆಂದು ಕಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮುದ್ರಣವಾದ ಅನೇಕ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಿರರ್ಥಕವೆಂದೂ, ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಪುನರುಕ್ತವಾದುವೆಂದೂ ತೋರುವ ಪದಗಳು, ಅವೇ ವಚನಗಳನ್ನು ಲಂಕಾನುಸಾರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದಾಗ, ಅವಶ್ಯಕವೆಂದೂ ಭಾವಗರ್ಭಿತವೆಂದೂ ಕಂಡು ಬರುವುವು; ವೇ.ಅಾಗಿ, ಆಯಾ ವಚನಗಳ ಲಯವು ಅಂತಹಪದಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದೆಂದೂ ಗೋಚರವಾಗುವುದು ಈ ಮಾತಿನ ಯಥಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಉಚಿತವೆಂದು ಬಗೆಯುತ್ತೇವೆ:

(೧) ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ತಿಥಿಯಿಂದ ವೆಗ್ಗಳ ಗ್ರಹಣ. ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ವೆಗ್ಗಳ ಏಕಾದಶಿ, ವ್ಯತಿಪಾತದಿಂದ ವೆಗ್ಗಳ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶಿವಪಥವನರಿದವಂಗಿ ಹೋಮ ನೇಮಜಪತಪದಿಂದ ವೆಗ್ಗಳ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ನಿಮ್ಮ ಮಾಣದೆ ನೆನೆವವಂಗಿ.

ಇದೊಂದು ಬಸವಣ್ಣ ನವರ ವಚನ; ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಚನದ ಅರ್ಥವನ್ನು — ಕೂಡಲಸಂಗನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ತಿಥಿ, ನೇಮ, ಹೋಮ, ಮೊದಲಾದುವು ಮಹತ್ತ್ವದವಲ್ಲ — ಎಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದರೂ, ಶಬ್ದಶಃ ಇದರ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಬಹು ಪ್ರಯಾಸಕರವೆ ಸರಿ! ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಅರ್ಥಹಚ್ಚುಹೋದರೆ: ಗ್ರಹಣವು ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ತಿಥಿಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕ; ಸಂಕ್ರಾಂತಿಗಿಂತ ಏಕಾದಶಿ ಅಧಿಕ; (ಆದರೆ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಗ್ರಹಣ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅಧಿಕವೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುವಂತಿಲ್ಲ) — ಮುಂದೆ, ವ್ಯತಿಪಾತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದು — ಯಾವುದು? ಗೊತ್ತಾಗುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇರಲಿ, ಇನ್ನೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ — ಹೋಮ ನೇಮಾದಿಗಳಿಂದ ವೆಗ್ಗಳ — ಅವುದು? ತಿಳಿಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ! ಇದರ ಮೇಲೆ, 'ಶಿವಪಥವನರಿದವಂಗಿ' ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ 'ಮಾಣದೆ ನೆನೆವವಂಗಿ'. ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ 'ಹೋಮನೇಮಜಪತಪಗಳಿಂದ ವೆಗ್ಗಳ' ಎಂಬ ನುಡಿಗಡಣವೊಂದು ಬಂದು ಇಡೀ ವಚನವನ್ನು ಒಡೆಯಲಾರದ ಒಗಟನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಆದರೆ, ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಲಯವು ಏನನ್ನ ವಲಂಬಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ, 'ವೆಗ್ಗಳ' ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಪುನರುಕ್ತಿ, 'ಶಿವಪಥವನರಿದವಂಗೆ ಮತ್ತು 'ನಿಮ್ಮ ಮಾಣದೆ ನೆನೆವಂಗೆ' ಎಂಬಲ್ಲಿ ತೋರುವ ರಚನಾ ಸಾಮ್ಯ, ಇವು ಈ ಲಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಸಾಹಾಯ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಗೋಚರವಾಗುವುದು. ಈ ಲಯವನ್ನ ನುಸರಿಸಿ, ಪಾದಾಪಾದಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಈ ವಚನವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಬರೆಯಬಹುದು:

ಇಷ್ಟತ್ತು ನಾಲ್ಕು ತಿಥಿಯಿಂದ ವೆಗ್ಗಳ,

ಗ್ರಹಣ-ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ವೆಗ್ಗಳ,

ಏಕಾದಶಿ- ವ್ಯತಿಪಾತದಿಂದ ವೆಗ್ಗಳ,

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶಿವಪಥವನರಿದವಂಗೆ—

ಹೋಮನೇಮಜಪತಪಗಳಿಂದ ವೆಗ್ಗಳ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಮಾಣದೆ ನೆನೆವಂಗೆ ! (೬೦೯)

ಈಗ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಸರಳಮಾರ್ಗವೊಂದು ಏರ್ಪಟ್ಟಂತಾಯಿತೆಂದು ತಾನೇ ಕಾಣುವುದು. "ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶಿವಪಥವನರಿದವನಿಗೆ ಇಷ್ಟತ್ತು ನಾಲ್ಕು ತಿಥಿ, ಗ್ರಹಣ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಏಕಾದಶಿ, ವ್ಯತಿಪಾತ ಮೊದಲಾದವವಿತ್ರವೊ ಅನಿಷ್ಟಕಾರಕವೊ ಎಂದೆನಿಸಿದ—ವಿಶಿಷ್ಟ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಅವಕ್ಕೆಂದೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಗೊಳಿಸಿದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಚರಣೆಯೊಂದಿದೆ: ಆವುದೆಂದರೆ ಆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶಿವಪಥವೆ. ಅದು ಪಥ (= ದಾರಿ) ವಾಮವರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸದಾ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯಲೇ ಬೇಕು; ಪ್ರತಿದಿನವೂ-ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂ ನಡೆದರೆ ಮಾತ್ರ ಆ ದಾರಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗುವುದು; ಆದಿಲ್ಲದೆ, ಆವುದಾದರೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟದಿನ, ಆ ದಿನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ವಿಧಿಸಿದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಅದು ಓರನ್ನವಾದ ಬಟ್ಟೆಯೂ ಎನಿಸಲಾರದು, ಪ್ರಗತಿಯೂ ಆಗಲಾರದು. ಅದೆ ರೀತಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನನ್ನು ಮಾಣದೆ (= ತಪ್ಪದೆ) ಸದಾಕಾಲ ನೆನೆಯುತ್ತಿರುವವನಿಗೆ ಆ ನೆನಹೆ ಹೋಮನೇಮಜಪತಪಗಳಿಂದ ವೆಗ್ಗಳವಾದುದು"—

ಎಂದು ಈ ವಚನದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಲಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ವಚನವನ್ನು ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅರ್ಥವೈಶಾಲ್ಯವು ಹುದುಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆವುದಾದರೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ತಿಥಿ ಇಲ್ಲವೆ ದಿನ ಉಳಿದ ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪವಿತ್ರವಾದುದು, ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾದುದು, ಫಲದಾಯಕವಾದುದು ಎಂಬ, ಅಥವಾ ಅನಿಷ್ಟಕರವಾದುದು, ಆದುದರಿಂದ ಶಾಂತಿಮಾಡಲು ತಕ್ಕುದು ಎಂಬ ವೈದಿಕ ಮತಾನುಯಾಯಿಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧವಾದ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಭ್ರಾಮಕವಾದುವು, ಆದುದರಿಂದ ಶಿವಭಕ್ತರಿಗೆ ಸಲ್ಲವು — ಎಂಬುದೇ ಈ ವಚನದ ಆಶಯ. ಇದು 'ಅಷ್ಟಮಿ, ನವಮಿ ಎಂಬ ಕಲ್ಪಿತ ವೇಳೋ,' 'ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಮಾಡುವುದು' ಇತ್ಯಾದಿ ಬಸವಣ್ಣ ನವರ ಇನ್ನಿತರ ವಚನಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾಗಿಯೇ ಇದೇ ಯೆಂಬುದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಿದೆ.

ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೋರುವ ಲಯವನ್ನ ನುಸರಿಸುವುದರಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವು ಸುಗಮವಾಗುವುದೆಂಬುದು ಓದುಗರ ಮನದಟ್ಟುವುದಕ್ಕೊಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು:

(೨) ಆದಿ ಅನಾದಿ ಇಲ್ಲದಂದು ಅಜಾಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿಲ್ಲದಂದು ತಾನೆ. ನಾದ ಬಿಂದು ಕಳಾತೀತನು ಜನಪರಮರಿಲ್ಲದಂದು ತಾನೆ. ನಾಮ ರೂಪಕ್ರಿಯಾ ತೀತನು ಸಚರಾಚರಗಳೆಲ್ಲ ರಚನೆಗೆ ಬಾರದಂದು ತಾನೆ. ಅಖಂಡಪರಿಪೂರ್ಣನು, ಅಪ್ರಮಾಣ, ಅಗಮ್ಯ ಅಗೋಚರದತ್ತಲಾದ ಮಹಾಘನ ಚೈತನ್ಯಲಿಂಗ, ನೋಡಾ, ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ .

ಈ ವಚನವನ್ನು ಮೊದಲು^೨ ಮುದ್ರಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ(ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಲಯಾನುಸಾರವಾಗಿ) ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ರಚನಾಸಾಮ್ಯವನ್ನು

ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಈ ವಚನವನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಾಣುವ ತೆರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬಹುದೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ:

ಆದಿ ಅನಾದಿ ಇಲ್ಲದಂದು, ಅಜಾಂಡಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿಲ್ಲದಂದು
ತಾನೇ ನಾದುಬಿಂದು ಕಲಾತೀತನು.

ಜನಪರಮರಿಲ್ಲದಂದು

ತಾನೇ ನಾಮರೂಪಕ್ರಿಯಾತೀತನು.

ಸಚರಾಚರಗಳೆಲ್ಲ ರಚನೆಗೆ ಬಾರದಂದು

ತಾನೇ ಅಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣನು—

ಅಪ್ರಮಾಣ ಆಗಮ್ಯ ಅಗೋಚರದತ್ತಲಾದ

ಮಹಾಘನಚೈತನ್ಯಲಿಂಗ, ನೋಡಾ,

ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ

ಹೀಗೆ ವಾಕ್ಯಾವಾಕ್ಯಾಂಗಗಳ ರಚನಾಸಾಮ್ಯವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಈ ವಚನದ ಅರ್ಥ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಚಕರಿಗೂ ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅನುಗತವಾಗುವದೆಂಬದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ವಚನಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಎಷ್ಟು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ತೋರುವುವೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಚನವನ್ನು^{೨೧} ಉದಾಹರಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು:

(೩) ಹೊತ್ತಾರೆ ಎದ್ದು ಲಿಂಗದೇವನ ದೃಷ್ಟಿಯಾರೆ ನೋಡದವನ ಸಂಸಾರವೇನವನ, ಬಾಳುವೇನವನ, ಬೀಳುವೇನವನ, ಸಂಸಾರವೇನವನ, ನಡೆಯೇನವನ, ನುಡಿಯೇನವನ, ಸಂಸಾರವೇನವನ ? ಕರ್ತೃ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ, ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತುಗೆಲಸವ ಮಾಡದವನ ಸಂಸಾರವೇನವನ ?

ಈ ವಚನ ಅರ್ಥ, ಒಟ್ಟಾರೆ: ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಲಿಂಗದೇವನ ಕಣ್ಣು ತುಂಬ ನೋಡದವನ, ಈಶ್ವರಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡದವನ ಬಾಳುವೃಥ — ಎಂದು ಹೊಳೆಯುವುದು ಸರಿಯೆ; ಆದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಪುನರುಕ್ತವಾಗುವ 'ಸಂಸಾರವೇನವನ' ಎಂಬ ಪದದ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತಿಲ್ಲ; ಕೇವಲ ನಿರರ್ಥಕವೆಂದೇ ತೋರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ

ವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ “ವಚನಧರ್ಮಸಾರ”ದಲ್ಲಿ^೨ ಈ ವಚನವನ್ನು ಮುಂದಿನಂತೆ ತಿದ್ದಿದುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ :

ಹೊತ್ತಾರೆ ಎದ್ದು ಲಿಂಗದೇವನ ದೃಷ್ಟಿಯಾರೆ ನೋಡದವನ ಸಂಸಾರವೇನವನ, ಬಾಳುವೆ ಏನವನ, ಬೀಳುವೆ ಏನವನ, ನಡೆ ಏನವನ, ನುಡಿ ಏನವನ, ಕರ್ತು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತುಗೆಲಸವ ಮಾಡದವನ ಬದುಕೇನವನ ?

ಈ ರೀತಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ‘ಬಾಳುವೆ ಏನವನ, ಬದುಕೇನವನ’ ಎಂಬ ಪದಗಳಾದರೂ ‘ಸಂಸಾರವೇನವನ’ ಎಂಬರ್ಥವನ್ನೇ ಕೊಡುವುದರಿಂದ, ಅವು ಮತ್ತೆ ಪುನರುಕ್ತಗಳೆಂದೇ ತೋರುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ಆದುದರಿಂದ, ತಾಳೆಪೋಲೆಯ ಮಾತೃಕೆಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಅವಲೋಕಿಸಿ,^೩ ಅವುಗಳ ಸಾಹಾಯ್ಯದಿಂದ ಈ ವಚನದೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ, ಲಯಾನುರೋಧವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಈ ವಚನದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವುದೆಂದು ತಾನೆ ತೋರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ :

ಹೊತ್ತಾಱಿ^೪ ಎದ್ದು ಲಿಂಗದೇವನ ದೃಷ್ಟಿಯಾರೆ ನೋಡದವನ ಸಂಸಾರವೇನವನ ?

ಬಾಳುವೆಣನ ಬೀಳುವೆಣನ ಸಂಸಾರವೇನವನ ?

ನಡೆವೆಣನ ನುಡಿವೆಣನ ಸಂಸಾರವೇನವನ ?

ಕರ್ತು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತುಗೆಲಸವ ಮಾಡದವನ ಸಂಸಾರವೇನವನ ? (೧೫೭)

ಈ ತೆರನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ‘ಸಂಸಾರವೇನವನ’ ಎಂಬ ನುಡಿಗಡಣ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾದದ ಕೊನೆಗೆ ಬರುವುದರ ಔಚಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುವು. ಅರ್ಥ: ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಹೆಣನಂತಿರುವವನ, ಈಗಲೆ ಸಾಯುವನೊ ಎನ್ನುವಂತಿರುವವನ, ಹಾಗೆಯೇ ಮಾತಾಡುವಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆವಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಕ್ಷಣವೆ ಸಾಯುವನೇನೊ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ನಿರ್ವಿಣ್ಯನಾದವನ ಸಂಸಾರವು ಹೇಗೆ ನಿರರ್ಥಕವೋ, ಹಾಗೆಯೇ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಲಿಂಗದೇವನ ಕಣ್ಣು ತುಂಬ ನೋಡದವನ, ಈಶಸೇವೆ

ಯನ್ನು ಮಾಡದವನ ಬಾಳು ಹಾಳು—ಎಂದಾಗುವುದು. ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದಕ್ಕೂ ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಎಂಬುದೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವೇದ್ಯವಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ವಚನ ಶೈಲಿ ಎಷ್ಟು ಭಾವಗರ್ಭಿತವಾದುದೆಂಬುದೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮನದಟ್ಟುವುದು ಈ ರೀತಿ ಮುದ್ರಣದಿಂದ.

ಇದೇ ಬಗೆಯ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಾದರೂ, ವಚನಭಾಗಗಳನ್ನು ಲಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಅಥವಾ ರಚನಾಸಾಮ್ಯವನ್ನನುಸರಿಸಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಲಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸುವುದು ಅರ್ಥದ ಸುಗಮತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಇದುವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ನಿದರ್ಶನಗಳಿಂದಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವಂತಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ಒಂದೆರಡು ಮಹತ್ತ್ವದ ಅಂಶಗಳೂ ಇವೆ.

ಯಾವುದೊಂದು ವಚನವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೆ ವಿಧವಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸುವರೆಂದಾಗಲಿ, ವಿಭಾಗಿಸಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಧವಾಗಿ ಲಯತೋರಿದರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಒಂದೇ ವಚನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಾನುಪ್ರಾಸಗಳಿಂದ ಪ್ರತೀತವಾಗುವ ಆಂತರಿಕಲಯವೂ ಇರಬಹುದು; ವಾಕ್ಯಾಂಗಗಳ ರಚನಾಸಾಮ್ಯವೂ ಇರಬಹುದು. ಆಗ, ಒಬ್ಬರು ಆಂತರಿಕ ಲಯವನ್ನನುಸರಿಸಿ ವಚನವನ್ನು ತುಂಡರಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ರಚನಾಸಾಮ್ಯವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಆ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಬಹುದು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಿ, ಇನ್ನೊಂದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಕಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಅಶಕ್ಯವೆನಿಸಬಹುದು. ಅಂತೂ ಕಿವಿಗೆ ಇಂಪೆನಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ತೆರದಲ್ಲಿ ವಚನಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದೂ ಬರೆಯುವುದೂ ಸಾಧಿಸುವುದೆ ಮುಖ್ಯ. ಅದಕ್ಕನುರೂಪವಾಗುವಂತೆ ವಚನಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸುವುದು ಆವಶ್ಯಕವೆಂಬ ಮಾತು ಸಹೃದಯರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾದರಾಯಿತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್

ಬೈಬಲ್ಲಿನ ನೂತನ ಸಂಸ್ಕರಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಒಂದೇ ವಾಕ್ಯಸಮುದಾಯವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಪಾದಕರು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿದುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆಂದು ಒಂದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. (ಹಿಂದೆ ಇದೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಪುಟ (xxvi)ದ ಆಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು) St Johnದ ಆರಂಭದ ವಾಕ್ಯಗಳಾದ :

In the beginning was the word, and the word was with the God.....

ಎಂದು ಆರಂಭವಾಗುವ ಐದು ವಾಕ್ಯಗಳ ಸಮುದಾಯವನ್ನೇ ಇತ್ತೀಚಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ Robert Bridges ಎಂಬವರು ತಾವು ಸಂಪಾದಿಸಿದ The Spirit of Man ಎಂಬ ಸಂಕಲನ ಗ್ರಂಥ (No: 42) ದಲ್ಲಿ ಲಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದುದನ್ನು ಓದುಗರು ನೋಡಬಹುದು. ಇದರಿಂದ, ಸಂಸ್ಕರಣಕಾರರ ಪರಿಶ್ರಮ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಅನುಭವ, ಒಲವು—ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಣದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭೇದಗಳುಂಟಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು. ಆದರೆ, ನಾವು ಇದುವರೆಗೆ ವಿವೇಚಿಸಿದ ತತ್ತ್ವಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ವಚನಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಈಗ ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದಂತೆ ಸಾಧ್ಯವೂ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಾಚಕರು ಒಪ್ಪಬಹುದೆಂದು ಎಣಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ತತ್ತ್ವಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ನಮಗೆ ಸೂಕ್ತಕಂಡ ತೆರದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸುವ ಸಾಹಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ.

೬

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಈಗ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಂದ ಎರವಲಾಗಿ ಬಂದುವು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದ ಹಳೆಯ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪದ್ಯದ ಪಾದಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಲು ಒಂದು ಲಂಬ

ರೇಖೆ (|) ಯನ್ನು, ಪದ್ಯದ ಅರ್ಧವನ್ನೂ ಮುಗಿತಾಯವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಜೋಡು ಲಂಬ ರೇಖೆ (||) ಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಾಕ್ಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಂಬರೇಖೆಯಿರುವುದುಂಟು. ವಚನಗಳ ಸಹುಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಲಂಬರೇಖೆಯ ಉಪಯೋಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದು ಅನೇಕ ಕಡೆ ವಾಕ್ಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹಲವು ಬಾರಿ ಉಪಯೋಗವಾದುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟೂ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಅರ್ಥ ಸರಳವಾಗುವುದೆಂದೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.

ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳ ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈಗಿನ ರೂಢಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿರಾಮಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿದ್ದೇವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೆ ವಾಕ್ಯಸರಣಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಧವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಈ ವಿರಾಮಚಿಹ್ನೆಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೊಂದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದವರು ಇರುವರಾದರೂ^{೩೫} 'ವಚನ'ದಂತಹ ಬಿಗಿಯಾದ ಸಂಗ್ರಹಾತ್ಮಕವಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಬಹಳವಾಗಿ ಇದೆಯೆಂದೇ ನಮ್ಮ ಮತ.

ಅಬ್ಬವಿರಾಮ, ಅರ್ಧವಿರಾಮ, ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಲಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಒಡೆದು ಅನೇಕ ಸಾಲುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಮುದ್ರಣ ಕಾಗದದ ಪರಿಮಿತಗನುಸಾರವಾಗಿ ಇಂತಹ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಒಡೆಯುವ, ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಅನೇಕ ಸಲ ಒದಗಿವೆ. ವಾಕ್ಯಾರಂಭದ ಸಾಲನ್ನು ಉಳಿದ ಸಾಲುಗಳಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಡಗಡೆಗೆ ಮುಂಚಾಚುವಂತೆ ಅಚ್ಚುವಾಡಿದೆ. ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆವನ್ನೂ ಉದ್ಗಾರಸೂಚಕ ಚಿಹ್ನೆವನ್ನೂ ಸೂಕ್ತತೋರಿದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ.

ಉದ್ಗಾರಸೂಚಕ ಚಿಹ್ನೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕೆಲವರಿಗೆ ತೋರಬಹುದು. ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳು ಅವರ ಹೃದಯದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದವೆಂದು ತೋರುವುದರಿಂದ ಈ ಚಿಹ್ನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಎಡೆಯಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರೂಢವಾಗಿರುವ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕೋಲನ್ (colon) ಎಂಬ (:) ‘ಅಡಕಿಲ’ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲು ಬಂದ ಒಂದು ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ವಿವರಣೆಯೆಂದೋ ವಿಸ್ತಾರವೆಂದೋ ವಿರೋಧಕವೆಂದೋ ತೋರಬಹುದಾದ ಮುಂದಿನ ವಾಕ್ಯಭಾಗದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ—ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಸಮುಚ್ಚಾಯಕವಲ್ಲದ ಇನ್ನಿತರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ—ಈ ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಎರಡು ವಾಕ್ಯಭಾಗಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಚಿಹ್ನೆಯ ಈ ಬಗೆಯ ಉಪಯೋಗ ಹೊಸದಾದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಳಕೆಯ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಓದುಗರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವೆನಿಸಬಹುದು:

(೧) ಕರಿಘನ: ಅಂಕುಶ ಕಿಞ್ಜಿದೆನ್ನಬಹುದೆ? ಬಾರದಯ್ಯಾ, (೬)

ಮೊದಲಿನ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಮುಂದಿನ ಭಾಗಕ್ಕೂ ವಿರೋಧ.

(೨) ಎನ್ನ ನಡೆಯೊಂದು ಪರಿ: ಎನ್ನ ನುಡಿಯೊಂದು ಪರಿ:

ಎನ್ನೊಳಗೇನೂ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯಾ, (೩೦)

ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಖಂಡಗಳು ವೈಪರೀತ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಾಕ್ಯಖಂಡವು ಅವೆರಡಕ್ಕೂ ವಿವರಣೆಯಾಗಿದೆ.

(೩) ಅಂಕ ಕಂಡ ಕೋಲಾಸೆ ಮತ್ತೇಕಯ್ಯಾ ? ಲೆಂಕ ಕಂಡ ಪ್ರಾಣದಾಸೆ ಮತ್ತೇಕಯ್ಯಾ ? ಭಕ್ತ ಕಂಡ ತನುಮನದಾಸೆ ಮತ್ತೇಕಯ್ಯಾ ? ನಿಮ್ಮಂಕೆಗೆ ರ್ಕುಂಕೆಗೆ ಶಂಕಿತನಾದರೆ ಎನ್ನ ಲೆಂಕತನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾಃ೩೩ ಇದ್ದ ಕೈದ್ದಂತೆ ಈ ವಚನದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು

ದುಸ್ತರವೆ ಅಹುದು. ಕೆಲವು ಮಾತೃಕೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಕಂಡು' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 'ಕಂಡಾ' ಎಂದೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಚನವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕಂಡಂತೆ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಅರ್ಥ ಹೊರಡುತ್ತದೆ:

ಅಂಕ ಕಂಡಾ: ಕೋಲಾಸೆ ಮತ್ತೇಕಯ್ಯಾ ?

ಲೆಂಕ ಕಂಡಾ: ಪ್ರಾಣದಾಸೆ ಮತ್ತೇಕಯ್ಯಾ ?

ಭಕ್ತ ಕಂಡಾ: ತನುಮನದಾಸೆ ಮತ್ತೇಕಯ್ಯಾ ?

ನಿಮ್ಮ ಅಂಕೆಗೆ ಝಂಕೆಗೆ ಶಂಕಿತನಾದರೆ

ಎನ್ನ ಲೆಂಕತನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

(೭೨೮)

ಇದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಹುದು: “(ನಾನು) ಅಂಕ (ಕಂಡೆಯಾ), ಎಂದ ಮೇಲೆ ನಾನು (ಸೂಜಿ-ಬಾಳು ಮೊದಲಾಗಿ)ಯಾವ ಆಯುಧ (=ಕೋಲ)ದಿಂದಾದರೂ ಕಾದಬೇಕು; ಅದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಒಳ್ಳೆಯ ಆಯುಧ ದೊರೆತರೆ ಮಾತ್ರ ಯುದ್ಧಮಾಡಬಹುದೆಂಬ(ಕೋಲ) ಆಸೆ ಮತ್ತೇಕೆ? ನಾನು ಲೆಂಕ (ಭೃತ್ಯ) ನಾದುದರಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಡಿಯಲೂ ಬೇಕು; ಎಂದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣದಾಸೆ ಮತ್ತೇಕೆ ? ನಾನು ಭಕ್ತನಾದುದರಿಂದ ತನುಮನಧನಗಳನ್ನು ದಾಸೋಹದಲ್ಲಿ ಸವಿಸಲೆಬೇಕು; ಅದು ತನ್ನ ಧರ್ಮ; ಎಂದ ಮೇಲೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಅಥವಾ ಬೆದರಿಕೆಗೆ ನಾನು ಬೆದರಿದರೆ ನಿನ್ನ ಸೇವಕನಲ್ಲಾ—” ಎಂದು ಸರಳವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲವೆ? ಇಲ್ಲಿ 'ಕಂಡಾ' ಎಂಬುದರ ಮುಂದೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನೂ ಬಳಸಬಹುದು; ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಡಕಿಲು ಚಿಹ್ನೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ತೋರಿದೆ.

ಒಂಟಿ (') ಅಥವಾ ಜೋಡು (' ') ಅವತರಣ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರಿಂದ ಅರ್ಥವ್ಯಕ್ತ ಸುಗುಮವಾಗುವುದೆಂದು ನಮ್ಮ ಎಣಿಕೆ. ಇನ್ನು ವಾಕ್ಯಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಭಂಗದೋರಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೊಂದು (dash ಡಾಷ್) ಎಂಬ (—) ಸರಳ ರೇಖೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ವಾಕ್ಯ ಭಂಗವಾಗಿ; ನಡುವೆ ಬೇರೆ

ವಿಚಾರ ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ವಾಕ್ಯಭಂಗವನ್ನು, ಅದರ ಹಿಂದೆಯೂ ಮುಂದೆಯೂ ಈ ಸರಳರೇಖೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ, ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಉದಾ:

(೪) ಮುನ್ನಿನ ಅದ್ಭುತ ಪಂಥಗಳು ಇನ್ನಾರಿಗೆಯೂ ಅಳವಡದು, ನೋಡಾ. ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ ಒಲ್ಲೆನವರು ಸಲ್ಲರು ಶಿವಪಥಕ್ಕೆ. ಒಳ್ಳೆಹ ಮೈಲಾರನ ಸಿಂಗಾರದಂತೆ, ವೇಶಿಯ ಬಾಯಂಜಲನುಂಬ ದಾಸಿಯ ಸಂಸಾರದಂತೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ನರಿಯದ ಉಳಿದ ಭಂಗಿತರ ೩೩.

ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಅರ್ಥ ಸರಳವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಿಲ್ಲ:

ಮುನ್ನಿನ ಅದ್ಭುತ ಪಂಥಗಳು ಇನ್ನಾರಿಗೆಯ ಅಳವಡದು, ನೋಡಾ!

ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ ಒಲ್ಲೆನು—ಅವರು ಸಲ್ಲರು ಶಿವಪಥಕ್ಕೆ,

ಒಳ್ಳೆಹ ಮೈಲಾರನ ಸಿಂಗಾರದಂತೆ

ವೇಶಿಯ ಬಾಯಂಜಲನುಂಬ ದಾಸಿಯ ಸಂಸಾರದಂತೆ—

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರನಜಿಯದ ಉಳಿದ ಭಂಗಿತರ !

(೩೩೩)

ಈ ವಚನದ ಎರಡನೆಯ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. “ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರನಜಿಯದ ಉಳಿದ ಭಂಗಿತರನ್ನು ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ (ನಾನು) ಅವರನ್ನು ಒಲ್ಲೆನು; ಒಳ್ಳೆಹ ಮೈಲಾರನ ಸಿಂಗಾರದಂತೆ, ವೇಶಿಯ ಬಾಯಂಜಲ ತಿನ್ನುವ ದಾಸಿಯ ಸಂಸಾರದಂತೆ ಅವರು ಶಿವಪಥಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲರು” —ಎಂದು.

ವಿರಾಮಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಮಬೇಕು, ಎಶೇಷ ಜಾಗ್ರತಿಯೂ ಬೇಕು—ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಅಂತ ಓರನ್ನು ವಾದ ಬಗೆ ಏರ್ಪಡಬೇಕಾದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯ ಮುದ್ರಣಕಲೆ ಇನ್ನೂ ಬಹುದೂರ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ತಳೆದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು

ಆದರೆ ಸಕೃದ್ವರ್ತನಕ್ಕೆ ಈ ವಚನ ಹರಿಬ್ರಹ್ಮರನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು, ಶಿವನನ್ನು ಮರೆಯಬಹುದು. ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಕಾಣುವುದರಿಂದ, ಇತ್ತೀಚಿನ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ:

ಮರೆಯಲಾಗದೆ ಹರಿಯ? ಮರೆಯಲಾಗದೆ ಬ್ರಹ್ಮನ?
ಮರೆಯಲಾಗದೆ ತತ್ತೀಸಕೋಟಿ ದೇವರ್ಕಳ ?
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ ಮರೆಯಲಿಹುದು !

ಎಂದು ತಿದ್ದಿ ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪಾಠವೇ ಶ್ರೀ ಹಳಕಟ್ಟೆಯವರ “ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳ”ಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಿದೆ^{೪೬} ಆದರೆ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹರಿಬ್ರಹ್ಮರನ್ನು ನಂಬುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಕುರಿತು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ನುಡಿದ ವಚನವಿದೆಂದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ‘ಮಱಿ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥವಿದೆಯೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ‘ಮಱಿ’ ಕ್ರಿಯಾಪದವಾದಾಗ ‘ವಿಸ್ಮರಣೆಹೊಂದು’ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ನಾಮವಾದಾಗ ‘ಆಶ್ರಯ’ವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, “ಹರಿಬ್ರಹ್ಮರನ್ನು ಮರೆಯುವುದು ಈ ಜನರಿಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಆ ದೇವತೆಗಳ ಆಶ್ರಯವೂ ಇವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲ ಸಂಗಮನನ್ನು ಮರೆಯಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಇವರು; ಆದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಇವರಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನ ಆತನೆ” ಎಂಬುದೇ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದಿರಬೇಕು^{೪೭}. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಈ ವಚನದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಾವು ತಾಳೆವೋಲೆಯ ಪ್ರತಿಗಳಿಗನುರೂಪವಾಗಿ ಶುದ್ಧಪತ್ರಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

೯ ಜಂಗಮಕ್ಕೆಱಿದರೆ ಸ್ಥಾವರ ನೆನೆಯಿತ್ತು.

(೧೯೬)

ಎಂಬಲ್ಲಿ ‘ನೆನೆ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ (೧) ತೊಯ್ಯು (೨) ಸ್ಮರಿಸು ಎಂಬೆರಡು ಅರ್ಥಕ್ಕೂ ಎಡೆಯಿದೆ. [(ಸ್ಥಾವರ) ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಗ್ಗವಣಿ ನೀರಿನಿಂದ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವುದಕ್ಕಿಂತ ಜಂಗಮರಿಗೆ ಧನವನ್ನು ಸುರಿಸಿದರೆ ಲಿಂಗ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದೆಂಬ ಭಾವ.]

ಆದುದರಿಂದ, ಕೋಶದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥವಿದೆಯೆಂದು ತೋರಿದ ಎಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು (೧) ಮತ್ತು (೨) ಅಂಕಗಳಿಂದ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆತಪ್ಪಿ, ಅಂತೆಯೆ, ಅಪರಿಚಿತ ಅಥವಾ ಹೊಸ ವೆನಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳು ಅನೇಕವಿರುವುವೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ, ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ಲೇಷೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕೋಶದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದೆಂಬುದು ನಾವು ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಓದುಗರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಕೋಶವನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆ-ಜಾಗ್ರತೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದರೂ, ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾರೆವು. ಹಲವು ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ನಮಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥ ದೊರೆಯದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ (ಪ್ರಶ್ನೆ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ) ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ವಾಚಕರೂ, ಪಂಡಿತರೂ, ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳು ಪ್ರಮಾದಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಲು ನೆರವಾಗುವರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

ವಚನಗಳ ಕೈಬರೆಹದ ಕೆಲವು ತಾಳೆವೋಲೆಯ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಶಕಟ ರೇಫೆ (ಃ)ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಸರಿಯಾಗಿಯೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಆದರೂ ಈ ವರ್ಣದ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಸುಗಮವಾಗುವುದೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ:

(೧೦) ಉಱಿ ತಾಗಿದ ಮೃಗವು ಒಂದಡಿಯಿಡುವುದೆ?

(೭೯೨)

ಎಂಬಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ 'ಉಱಿ' ಎಂಬುದನ್ನು 'ಉರಿ' ಎಂದು ಬರೆದರೆ ಅದು 'ಪಶು-ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಬಲೆ'ಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದು ವಾಚಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಹೋಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಐಕಾರವನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಾ

ಗಲಿ ಮರೆವೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಇದರ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳಾಗುವ ಸಂಭವ ವಿರುವುದರಿಂದ, ಅಂತಹ ಅಶುದ್ಧಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಸರಿ ಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

೮

ಈ ವಚನಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತಾಳೆ ಮೋಲೆಯ ಮತ್ತು ಕೈಬರೆಹದ ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನೂ, ಹಲವು ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನೂ, ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಟೀಕಿನ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ರಾ. ಬ. ಹಳಕಟ್ಟೆಯವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ (ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಯ) ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕರಣಗಳನ್ನೂ “ಹೊಸಪದ್ಧತಿಯ ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು” ಎಂಬುದರ (೧೯೪೨) ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಕೈಬರೆಹದ, ತಾಳೆಮೋಲೆಯ, ಮತ್ತು ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಚನಗಳ ಅನುಪೂರ್ವಿ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಅಪವಾದಗಳೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಅಪವಾದಗಳು ಪ್ರತಿಮಾಡುವವರ ಕಣ್ಗಾತಪ್ಪಿನಿಂದಾದುವುವೆಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಅನುಪೂರ್ವಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಪವಾದಗಳನ್ನು ಅಡಿಟೆಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ವಚನಗಳಿಗೆ “ಷಟ್ ಸ್ಥಳದ ವಚನಗಳು” ಎಂದೆ ತಾಳೆಮೋಲೆಯ ಮಾತೃಕೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ, ಕೈಬರೆಹದ ಪ್ರತಿಗಳೆಲ್ಲ ಈ ವಚನಗಳನ್ನು ಷಟ್ ಸ್ಥಳಾನುಸಾರವಾಗಿಯೆ ವಿಭಾಗಮಾಡಿದುದೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ; ಅಲ್ಲದೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತೆ ಉಪವಿಭಾಗಗಳಿದ್ದೂ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಈ ಎಲ್ಲ ಭಾಗ-ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಹಲವರು— ಬಸವಣ್ಣನವರ, ಇಲ್ಲವೆ ಇನ್ನಿತರ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳು ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿಯೆ ರಚಿತವಾದುವು; ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಸ್ಥಳಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಹುಕಾಲದ ತರುವಾಯ

ಜೇರೆಯವರು ಮಾಡಿರಬೇಕು-ಎಂದು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಊಹೆಗೆ ಬಲವತ್ತರವಾದ ಆಧಾರಗಳು ಇದ್ದಂತೆ ನಮಗೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ ಅದೇನೆ ಇರಲಿ, ಈ ಸ್ಥಳಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಅವಾಂತರ ವಿಭಾಗಗಳು ನಿರ್ದೇಶವು ಎಲ್ಲ ಮಾತೃಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಇದ್ದಂತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಲೇಸೆಂಬ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಿಂದಣ ಒಂದು ವಚನಕ್ಕೂ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮುಂದಣ ಇನ್ನೊಂದು ವಚನಕ್ಕೂ ಸಕ್ರದ್ವರ್ತನಕ್ಕೆ ಕಾಣಬರುವ ವಿರೋಧ ಈ ಸ್ಥಳಕಟ್ಟುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಗೆಹರಿಯುವುದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದರಿಂದ ಸ್ಥಳಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ನಮಗೆ ತೋರಿದೆ. ಶ್ರೀ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಸ್ಥಳಕಟ್ಟಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು “ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷದಲ್ಲಿ ಮಿಷ್ವಿಸಿಜಮ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇದೆಯೋ (ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ‘ಶಿವಾನುಭವ, ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ) ಆ ವಿಷಯವು ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದು ಈ ಸ್ಥಲಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ವಚನಗಳ ಜೋಡಣೆ ಇರುವುದುಂಟು,, ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದುದು ಸರಿಯೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಈಗ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾದರೂ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತ ವಚನಗಳು ಸೇರಿರಬೇಕೆಂದೂ, ಪರಸಮಯ ನಿಂದಾವ್ಯಂಜಕಗಳೆಂದೆನಿಸುವ ವಚನಗಳು ಆ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದುವೆಂದೂ ಕೆಲವರು-- ಬಸವಣ್ಣನವರ ಬಗೆಗೆ ಸದಭಿಮಾನವನ್ನು ತಾಳಿಯೆ -- ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ನೋಡಿದ ಎಲ್ಲ ಕೈಬರೆಹದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆಲ್ಲ ವಚನಗಳು ಓರಸ್ತವಾಗಿಯೇ ಇರುವುವು; ಅಲ್ಲದೆ, ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳನ್ನು ‘ಗೀತೆಗಳೆ’ಂದು ಕರೆದು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಹೊಗಳಿದ ಹರಿಹರ ದೇವನು ಆ ವಚನಗಳ ಪರಿವಿಡಿಯನ್ನೇ ಹೇಳುವನೋ ಎಂಬಂತೆ, ತನ್ನ ಬಸವರಾಜದೇವರಗಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಬಣ್ಣಿಸಿರುವುದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಲು ತಕ್ಕದಾಗಿದೆ:

ನೆನೆನೆನೆದು ಪುಳುಕಿಸುತೆ ಗೀತಮಂ ಹಾಡುತುಂ
ಮುನಿದು ಸಂಗಂಗೆ ಹೊಸಗೀತಮಂ ಹಾಡುತುಂ
ಮೂದಲಿಸಿ ಹಾಡುತುಂ ಮುದ್ದಿಸುತೆ ಹಾಡುತುಂ
ಆದರಿಸಿ ಹಾಡುತುಂ ಮೇರೆಗೆಡೆ ಹಾಡುತುಂ
ಗೀತಂಗಳೊಳಗೇಕನಿಷ್ಟೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆಯುತಿರೆ
ಗೀತಂಗಳೊಳಗಭವಭಕ್ತಿ ಬೆಳೆಬೆಳೆಯುತಿರೆ
ಗೀತದೊಳ ಸಂಗನಾಧಿಕ್ಕಮೊಪ್ಪುತ್ತಮಿರೆ
ಗೀತದೊಳ ಶರಣರ ಸಮಗ್ರವೇ ಜಿಗಿಲುತಿರೆ
ಗೀತದೊಳ ಪರದೈವಶೋಷಣಂ ತೋಯ್ತುತಿರೆ
ಗೀತದೊಳ ಪರಸಮಯಭೀಷಣಂ ಪೊಣ್ಣುತಿರೆ
ಗೀತಂ ಶಿವಂಗೆ ಕರ್ಣಾಭರಣವಾಗುತಿರೆ
ಗೀತವೀಶನ ದಯಾಕರುಷಣವದಾಗುತಿರೆ
ಹಾಡುತುಂ ಶರಣರೊಳ ಬಸವಣ್ಣನೊಪ್ಪಿದಂ
ಅಡುತುಂ ಭಕ್ತನಿಧಿ ಬಸವಣ್ಣನೊಪ್ಪಿದಂ.

ಪರಪೈವಶೋಷಣಕೆರವಾದ ಪರಸಮಯಭೀಷಣವೆನಿಸುವಬಸವಣ್ಣನವರ
ವಚನಗಳು ಹರಿಹರದೇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದುವಾದುದರಿಂದ,
ಇಂತಹ ವಚನಗಳು ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿರಬಹುದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು
ವಿವೇಚಿಸುವ ಗೊಡೆವೆಗೆ ನಾವು ಕೈಯಾನಲಿಲ್ಲ.

ಬಸವಣ್ಣನವರ ಷಟ್ಸ್ಥಳದ ವಚನಗಳಿಗೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಟೀಕೆ
ಗಳು ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡು ಬರು
ತ್ತಿದೆ. ನಮಗೆ ದೊರಕಿದ ಟೀಕಿನ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಾಳೆಮೋಲೆಯ
ಮೇಲೆಯೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳಿಂದ ವಚನಗಳ ಪಾಠದ ಶುದ್ಧತೆ
ಗಾಗಲಿ, ಅರ್ಥದ ಸುಗಮತೆಗಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೆರವಾಗುವಂತೆ ನಮಗೆ
ತೋರಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಈ ಟೀಕೆಗಳು ಶಿವಾನುಭವ, ಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತ,
ವೇದಾಂತ ಮುಂತಾದ ಪರಂಪರೆಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರು
ವಂತೆಯೂ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಈ ಟೀಕೆಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು
ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅರ್ಥವೇನಿದ್ದಿತೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಬಹುದು

ಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಟೀಕಿನ ಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವೇನೂ ಅಗಲಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

೯

ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿಯ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಐಕ್ಯಹೊಂದಿದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಕಲ್ಲಮಂಟಪದ ಚಿತ್ರವೊಂದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ತಿವನ ನಾಟ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ನಟರಾಜನ ಚಿತ್ರ. ಇದು ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ, ಬಹುಭಾವಗರ್ಭಿತ ಶಿಲ್ಪವೆಂದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿರುವ, ಕಂಚಿನ ಮೂರ್ತಿಯು ಛಾಯಾಚಿತ್ರ^{೫೦}. ವೀರಶೈವರು ಮೂರ್ತಿಪೂಜಕರಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದುದರ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ಕೆಲವರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ನಟೇಶ್ವರ ಮೂರ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದಲೂ^{೫೧}, ಅದು ಜೈತನ್ಯಮೂರ್ತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಬಸವಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ^{೫೨} “ನೀನು ನಾಟ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಂದಲ್ಲಿ ನಾನು ಜೈತನ್ಯವೆಂಬ ವಾಹನವಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಅವುಗಳ ದ್ಯೋತಕವೆಂದು ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ನಟೇಶ ಮೂರ್ತಿಯು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟ್ಯವಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಬಸವಣ್ಣನವರು ವಿಚಾರಮಗ್ನರಾಗಿ ಕುಳಿತಂತೆ ಬರೆದಿರುವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಕರಣದ ರಕ್ಷಾಪತ್ರದ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸುಂದರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಕರಣಕ್ಕೆಂದೆ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪ್ರವೀಣರಾದ ಶ್ರೀ ಮಿಣಜಿಗಿ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪನವರು ಎ ಆರ್. ಎ. (ಲಂಡನ್) ಅವರಿಗೆ ನಾವು ತುಂಬ ಉಪಕೃತರು.

ಈ ಸಂಸ್ಕರಣವನ್ನು ಅಚ್ಚಿಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ, ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ, ನಮಗೆ ಧಾರವಾಡದ ರಾಜಾಲಖನುಗೌಡಾ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ನ

ಶಿಕ್ಷಕರ ವರ್ಗದವರ ಸಾಹಾಯ್ಯ ಬಹಳವಾಗಿದೆ; ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಈ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳ ತಾಳೆಪೋಲಿಯು, ಕೈಬರೆಹದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಮಹನೀಯರಿಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ನಾವು ಚಿರ ಋಣಿಗಳು.

ಅಡಿತಿಪ್ಪಣಿಗಳು

೦ Meditations of Marcus Aurelius; Anelets of Confucius; Sayings of Lord Buddha; Imitation of Christ by Thomas a Kempis—ಇತ್ಯಾದಿ.

೧ ಕುವೆಂಪು: “ವಚನಕಾರ ಬಸವೇಶ್ವರರು” (ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ, ಸಂಪುಟ ೩೧, ಸಂಚಿಕೆ ೧, ಪುಟ ೧೧).

೨ ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ: “The New Shakespeare” Edited by Quiller-Couch and Wilson (Cambridge University Press)

೩ ಶ್ರೀ ಎನ್. ಅನಂತರಂಗಾಚಾರ್ಯ: “ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಪಾದನೆ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕರಣ” (ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ, ಸಂಪುಟ ೩೧, ಸಂಚಿಕೆ ೨, ಪುಟ ೯೩-೧೧೫).

೪ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ: ಪದ್ಯ ೯೨೨; (ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಪುಟ ೩೧, ಸಂಚಿಕೆ ೨, ಪುಟ ೯೭).

೫ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ, ಸಂಪುಟ ೩೧, ಸಂಚಿಕೆ ೨, ಪುಟ ೯೭.

೬ ‘ಮಿಡುಕುವುದೆಂದರೆ ಬರಿ ಒದ್ದಾಡುವುದೆಂತಲ್ಲ; ಅದು ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದು ‘ಕಿಡಿ’ಯಲ್ಲಿಯಾದರೂ ತೋರುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಆದರೆ, ಚಿಂತೆಗೂ ಕಿಚ್ಚಿಗೂ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ; ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಆ ಹೋಲಿಕೆ ಇದೆ. ಕಿಚ್ಚಿನ ಕಿಡಿ ಮಿಡುಕುವುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಮೇಲಾಗಿ, ‘ಮಿಡುಕು’ ಮತ್ತು ‘ಮಿಡುಗು’ ಇವು ಸಮೀಪ ಬ. ವ. ಪ್ರ. ೭

ಸಂಬಂಧದ ಶಬ್ದಗಳೆಂದೂ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಕಿಡಿಗೇ 'ಮಿಡುಕುಜಿ' ಎಂಬ ಪರ್ಯಾಯ ಶಬ್ದ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನದಲ್ಲಿ (೨೦೨) ಪ್ರಯೋಗವಾದುದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

೮ “After considerable experience, I feel justified in saying that in most cases ignorance and conceit are the fruitful parents of conjectural emendation”-William Aldis Wright, General Introduction: The Tempest, P. vii: (The New Shakespeare, edited by Sir Arthur Quiller-Couch & John Dover Wilson).

೯ The fact is there is only one general principle of emendation, which is in its essence devoid of principle. At its finest it is an inspiration, which obeys no laws and cannot be produced to order—W. W. Greig: (Bradby's Shakespeare Criticism, p. 76).

೧೦ ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆ ಭಾಗ ೧, (೧೯೨೪), ಪುಟ ೪೭.

೧೧ “ಹೊಸಪದ್ಧತಿಯ ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು”: ವಚನ ಸಂ: ೨೯೫

೧೨ ಮಾಹೇಶ್ವರನ ಶರಣಸ್ಥಳ, ವಚನ ಸಂ: ೧೮ (ಶ್ರೀ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ “ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು” ಮೂರನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ ೧೯೩೪).

೧೩ V. S. Apte: The Practical Sanskrit-English Dictionary, p. 612 & 587.

೧೪ ಸಿಂಗರಾಜಪುರಾಣ, ಸಂಧಿ ೪೬, ಪದ್ಯ ೨೫.

೧೫ ಶ್ರೀ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ “ಬಸವೇಶ್ವರ ವಚನಗಳು” (೩ನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ ೧೯೩೪) ಪುಟ, ೧೯.

೧೬ “ಹೊಸಪದ್ಧತಿಯ ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು” (೧೯೪೨) ಪುಟ, ೧೬.

೧೭ ಅದೆ: ಪುಟ ೬೭.

೧೮ “ಕನ್ನಡ ಬಾವುಟ” (ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಸ್ಕರಣ) ಪುಟ ೪೨. ಅದರ ಇತ್ತೀಚೆಯ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿದ್ದಲಾಗಿದೆ.

೧೯ ಹರಿಹರದೇವನ “ಬಸವರಾಜದೇವರ ರಗಳೆ”: (ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಸ್. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರಿಂದ ಸಂಪಾದಿತ) ಸ್ಥಳ ೯, ಪುಟ ೬೪.

- ೨೦ ರಾಘವಾಂಕ: "ಸಿದ್ಧ ರಾಮಚರಿತ್ರ": ಸಂಧಿ ೩. ಪದ್ಯ ೩೬.
 ೨೧ ನಾಗಚಂದ್ರ: ಮಲ್ಲಿನಾಥ ಪುರಾಣ: ಆಶಾಸ್ತ ೩ ಪದ್ಯ ೧೧೧.
 ೨೨ ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ, ಆಶ್ವಾಸ ೪, ಪದ್ಯ ೯೫.
 ೨೩ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತ, ಅದಿಪರ್ವ ಸಂಧಿ ೧, ಪದ್ಯ ೧೭.

೨೪ One of the chief interests of Hebrew among the world's great literatures is the uniqueness of its verse system, founded less on verbal rhythm than on parallelism of whole expressions. The other languages, burdened as they are with versification of counted syllables and measured verbal sounds, the harmonious intricacies and elastic windings of lyric poetry, have to be attained by a triumph of thought over mechanism: Hebrew poetry carries its lyric rhythm into the very thought itself R. G. Moulton: The Modern Reader's Bible (1934) p. 1431.

೨೫ But parallelism of clauses is independent of particular languages, and appears in any adequate translation--Ibid p. 1518

೨೬ W. I. Courtney. Literary Man's Bible; R. G. Moulton: the Modern Reader's Bible; E. Sunderland Bates; The Bible Designed to be Read as Literature; John Sterling: The Bible For Today &c.

೨೭ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ಮೊದಲಿನ ಪದ್ಧತಿಗೂ ನೂತನ ಪದ್ಧತಿಗೂ ಇರುವ ಭೇದವನ್ನು ತೋರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಅಸಮಂಜಸವೆನಿಸಲಾರದು. ಬೈಬಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಭಾಗವಾದ 'ಸೆಂಟ್ ಜಾನ್' (St-John) ಎಂಬುದರ ಆರಂಭದ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೈಬಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿವೆ:

1 In the beginning was the Word and the Word was with God and the Word was God.

2 The same was in the beginning with God.

3 All things were made by him; and without him was not anything made that was made.

4 In him was life; and the light was the life; of men.

5 And the light shineth in darkness; and the darkness Comprehended it not.

ಈ ರೀತಿ ಮುದ್ರಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಐದು ವಾಕ್ಯಗಳೂ (ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದ ಅರ್ಥ ಸರಳವಾಗಿದೆಯೆಂದರೂ) ಒಂದೇ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವು ಎಂಬ ಅಂಶ ಓದುಗರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಹೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಇದನ್ನೇ The Modern Readers' Bible ಎಂಬ ನೂತನ ಸಂಸ್ಕರಣದಲ್ಲಿ. ಅದರ ಸಂಪಾದಕರೂ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜೈಬಲ್‌ಪಂಡಿತರೂ ಜೈಬಲ್ಲಿನ ನೂತನ ಸಂಸ್ಕರಣಗಳ ಪ್ರಥಮ ಪುರಸ್ಕರ್ತರೂ ಆದ Richard G Moulton ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಮುದ್ರಿಸಿದುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ:

“ IN THE BEGINNING WAS THE WORD:
AND THE WORD WAS WITH GOD:
AND THE WORD WAS GOD.

The same was in the beginning with God. All things were made through him and without him was not anything made.

ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಐದು ವಾಕ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವು ವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿವೆಯಲ್ಲದೆ, ಮೊದಲಿನ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಲಯವೂ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬಡೆದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

೨೮ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ‘ವಚನಗಾಯನ’ವು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಪ್ರಸಾರವಾದುದೇ ಈ ಮಾತನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, “ವಚನಕಾರ ಬಸವೇಶ್ವರರು” ಎಂಬ ಲೇಖನ ಪ್ರಬುದ್ಧಕರ್ನಾಟಕ ಸಂ: ೩೧, ಸಂಚಿಕೆ ೧) ದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ‘ಕುವೆಂಪು’ ಅವರು (ಪುಟ ೧೩) ಬರೆದ ಮಾತುಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ.

೨೯ “ಹೊಸಪದ್ಧತಿ ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು” ಶ್ರೀ ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟ ಸಂಪಾದಿತ) ಕ್ರಮಸಂಖ್ಯೆ ೫೩೦, ಪುಟ ೮೭.

೩೦ ಶ್ರೀ ರಂಗನಾಥ ದಿವಾಕರ ಅವರ “ವಚನಶಾಸ್ತ್ರರಹಸ್ಯ” (ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ ಪುಟ ೩.)

೩೧ “ಹೊಸಪದ್ಧತಿಯ ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು” ಪುಟ ೪೪.

೩೨ ಪುಟ ೧೪೦.

೩೩ ‘ಬಾಳುವೇನವನ, ಬೀಳುವೇನವನ, ನಡೆಯೇನವನ, ನುಡಿಯೇ ನವನ’ ಎಂಬೀ ಶಬ್ದಗಳು ತಾಳವೋಲೆಯ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ‘ಬಾಳ್ವೆಣನ, ಬೀಳ್ವೆಣನ ನಡೆವೆಣನ, ನುಡಿವೆಣನ’ ಎಂದಿವೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಅತ್ತ ಮೊದಲು ಎಳೆದುಡಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಶ್ರೀ ಉತ್ತಂಗಿ ಚೆನ್ನಪ್ಪನವರಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ.

೩೪ In the beginning was MIND

and tha Mind was with God,

and the Mind was God.

The same was in the beginning with God.

All things were made by it:

And without it was not anything made that was made.

In it was life,

and the life was the light of men.

And the light shineth in the darkness,

and the darkness overpowered it not

ರಾಬರ್ಟ್ ಫ್ರಿಜ್ಜಿಸ್ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕವಿಗಳಾದುದರಿಂದ ಈ ವಚನದಲ್ಲಿಯ ಪದ್ಯಲಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪದ್ಯವೆಂದದಲ್ಲಿ ಈ ವಚನವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿದುದು ಉಚಿತವೆ ಆಗಿದೆ.

೩೫ One of the beauties of Kanarese is that all the pauses and intonations, which in English are represented by punctuation, are expressed by the vernacular idiom itself: so that no well-constructed Kanarese sentence requires any marks of punctuation whatsoever. —E. P. Rice: A History of Kanarese Literature (1921), P. 104.

೩೬ (ಶ್ರೀ ಹಳಕಟ್ಟು ಸಂಪಾದಿತ) “ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು” (೧೯೩೪) ಪುಟ ೯೫; “ಹೊಸಪದ್ಧತಿಯ ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು” (೧೯೪೨) ಪುಟ ೭೩.

೩೭ (ಮೇಲಿನವೆ) “ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು” (೧೯೩೪) ಪುಟ; ೯೮; “ಹೊಸಪದ್ಧತಿಯ ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು” (೧೮೪೨) ಪುಟ; ೨.

೩೮ (ಮೇಲಿನದೆ) “ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು” (೧೯೩೪) ಪುಟ ೧೦೨ ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ ಅವರ “ಭಕ್ತಿ ಭಂಡಾರಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು” (ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮುದ್ರಣ) ಪುಟ ೬೨; ಆದರೆ (ಶ್ರೀ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ) “ಹೊಸಪದ್ಧತಿಯ ಬಸವೇಶ್ವರ ವಚನಗಳು” ಇದರಲ್ಲಿ ‘ಬಾಲವ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರಿಂದಲೇ ಸಂಪಾದಿತವಾದ ಈ ವಚನಗಳ ಮೊದಲನೆಯ ಅವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ‘ಬಸುಗುತ್ತ’ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ‘ಮುಸುಗುತ್ತ’ ಎಂದಿರುವುದು.

೩೯ ಕಿಟ್ಟಿಲ್ ಅವರ ಕನ್ನಡ-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟು (ನೋ: ‘ಬಸು’ ಮತ್ತು ಬಸುಱ್) ಪುಟ ೧೦೯೨; ಮತ್ತು ಹಲಾಯುಧನ “ಅಭಿದಾನ ರತ್ನಮಾಲೆ” (ಮುದ್ರಾಸ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಕಟಣೆ) ಪುಟ ೯೯.

೪೦ (ಶ್ರೀ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ) “ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು” (೧೯೪೪) ಪುಟ ೯೯; ಹೊಸಪದ್ಧತಿಯ “ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು” ಪುಟ: ೪೮.

೪೧ ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನೂ ಮರೆಯಲಾಗದು. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ: ಹರಿಹರದೇವನ ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯನ ರಗಳೆ (ಸಾಲು ೩೧೩)ಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಯ್ಯನ ಗುಪ್ತ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಶಿವನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದನೆಂಬ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ “ಮೇದಿನಿಗೆ ಬೀರಿಗರುವಾಯಿತೆನ್ನಯ ಭಕ್ತಿ” ಎಂಬಲ್ಲಿ ‘ಬೀರಿಗರು’ ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಗೆದು ಅದನ್ನು ‘ಬೀದಿಗಟ್ಟು’ ಎಂದು ತಿದ್ದಿದರೆ ಅರ್ಥ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದೆಂದು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ: ಸಂಪುಟ ಸಂಚಿಕೆ ೩೧ ಪುಟ ೯೯) “ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಪಾದನೆ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕರಣ” ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎನ್ ಅನಂತರಂಗಾಚಾರ್ಯ ರವರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ “ಬೀದಿಗಟ್ಟುವಾಯಿತ್ತು” ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥಯಿಸಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ‘ಬೀದಿಗೆ ಅಟ್ಟುವಾಯಿತ್ತು’ಂದಾಗಲಿ ‘ಬೀದಿಯ ಕಟ್ಟುವಾಯಿತ್ತು’ಂದಾಗಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ

ನಮಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅಥವಾ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದೆ ಇರುವ 'ಮೇದಿನಿಗೆ' ಎಂಬುದರ ಔಚಿತ್ಯ ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಮೊದಲಿದ್ದ ಪಾಠವನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು "ಮೇದಿನಿಗೆ ಬೀರಿ ಗರು ವಾಯಿತ್ತು" (= ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಯಿತು) ಎಂದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬರಬಹುದಲ್ಲವೇ?

೪೨ ಶ್ರೀ ಹಳಕಟ್ಟೆಯವರ "ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು" (೧೯೩೪) ಪುಟ ೩೧; ಹೊಸಪದ್ಧತಿಯ "ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು" (೧೯೪೨) ಪುಟ ೧೧೨.

೪೩ ಈ ಶಬ್ದ ಕೈಬರೆಹದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಪೆಯ' ಎಂದು ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದ ನಮಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಇದು 'ಪೆಯ್ಯ' ಎಂದು ದೊರಕುತ್ತಿದೆ. ಆ ರೂಪವನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

೪೪ ಶ್ರೀ ಹಳಕಟ್ಟೆಯವರ "ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು" (೧೯೩೪) ಪುಟ ೨೩೮; "ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು" (೧೯೪೨) ಪುಟ: ೧೧೩.

೪೫ ಸೌಂದರನಂಬಿಯು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯೆಯ ಸ್ತನದಲ್ಲಿಯೆ ಶಿವನನ್ನು ಆವ್ಹಾನಿಸಲು ಶಿವನು ಅಲ್ಲಿಯೆ 'ಓ' ಎಂದನೆಂಬುದು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಥೆಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಇನ್ನೊಂದು (೬೮೧) ವಚನದಲ್ಲಿಯೂ ಇದರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

೪೬ "ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು" (೧೯೩೪) ಪುಟ ೮೪; ಹೊಸಪದ್ಧತಿಯ ಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನಗಳು (೧೯೪೨) ಪುಟ ೮೦; (ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಸಾಲು 'ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಮರೆಯಲಹುದೇ?' ಎಂಬ ಪಾಠಾಂತರವಿದೆ.

೪೭ ಹರಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳೂ ಭವದಲ್ಲಿ ಬರುವವರಾದುದರಿಂದ ಅವರು ಮೋಕ್ಷ ಕೊಡಲು ರಕ್ತರಲ್ಲವೆಂದೆ ವೀರಶೈವರ ನಂಬುಗೆ. ರಾಜಶೇಖರವಿಳಾಸದ ಕೆಳಗಣ ಪದ್ಯವು (೮. ೩. ಪ. ೪೨) ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಿದೆ:

ಭವದೋಳ ಬರ್ಪಮರಕಳಂ ಭವವಿಮುಕ್ತಾರ್ಥಂ ಶರಣಾಬೊಕ್ಕೊಡೇ
ನವರೇನೀವರೆ ಮುಕ್ತಿಯಂ ಭವಹರಂ ನೀನಲ್ಲದಿಷ್ಟಾರ್ಥಮಂ
ತನೆ ಮಾಡಲ್ ಸುರಪಾದಪಂ ನೆರೆಗುಮೀ ಬಬೂರವ್ಯಕ್ಷಂಗಳೀ
ವುನೆ ಕೇಳಂತಿರೆ ನೀನೆ ಮೋಕ್ಷನರದಂ ಶ್ರೀಶೈಲಜಾವಲ್ಲಭಾ

೪೮ ಸ್ಥಳಕಟ್ಟುಗಳ ಮಾತು ಬಿಟ್ಟರೂ, ಕೆಲಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಚನದ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ನೆರವು ಅವಶ್ಯಕ ವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ ಈಗಿನ ಕ್ರಮದ ಮೇರೆಗೆ. ಅದರೆ ಶ್ರೀ ಹಳಕಟ್ಟೆಯವರ (೧೯೪೨ರ) “ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯ ವಚನಗಳ”ಲ್ಲಿ ಈ ಅನುವೂರ್ವಿಯು ತಪ್ಪಿದೆ. ಉದಾ: ಬಸವಣ್ಣನವರ ೯೩೧ನೆಯ “ಆ ಭಸ್ಮತಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ ತನ್ನ ಕಪಾಲವಿಡಿ ದನು” ಇತ್ಯಾದಿಯಾದ ವಚನ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಹಿಂದಿನ (೯೩೦) ವಚನ ವಾದ “ಒಲೆಯಡಿಯನುರುಹಿದೊಡೆ” ಎಂಬುದರ ನೆರವು ಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರೆ “ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ” ಇವು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ೮೨೧ ಮತ್ತು ೭೯೭ ಆಗಿವೆ; ಹೀಗೆಯೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದ ೯೦೫ ಮತ್ತು ೯೦೬ ವಚನಗಳೂ “ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ೭೬೧ ಮತ್ತು ೬೭೫ ಆಗಿವೆ. ಇದ ರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದೆಂಬದನ್ನು ಬೇರೆ ಸೂಚಿಸುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

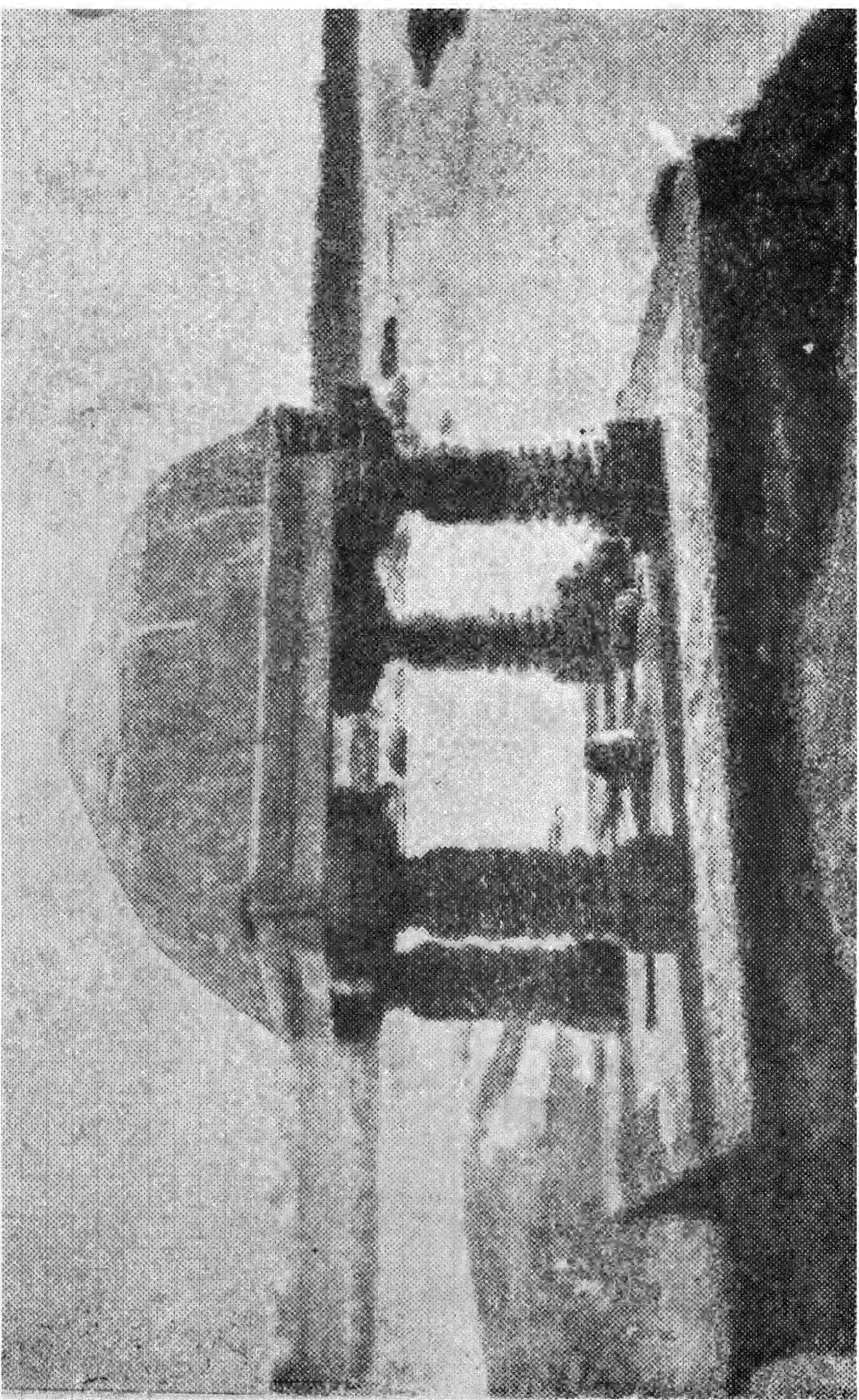
೪೯ ಶಿವಾನುಭವ, ಅಗಷ್ಟ ೧೯೩೧.

೫೦ ಸ್ಥಳ ೯, ಸಾಲು ೧೯೫—೨೦೮ (ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಸ್. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರ ಸಂಸ್ಕರಣ ಪುಟಗಳು ೬೪—೬೫)

೫೧ ನಟೇಶ ಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ತೋರ್ಪಡುವ ಭಾವಗಳನ್ನು ಕುರಿತು:—
“The essential significance of Shiva's Dance is threefold: First, it is the image of Rhythmic Play as the source of all Movement within the Cosmos, which is Represented by the Arch: Secondly, the purpose of his Dance is to Release the countless souls of men from the snare of Illusion: Thirdly, the Place of the dance Chidambaram the Centre of the Universe is within the Heart”-- Anand K. Coomaraswami: The Dance of Shiva: P. 93,--ಹೇಳಿದುದು ಪರಮಾತ್ಮನ ಬಗೆಗೆ ವೀರಶೈವರಿಗಿರುವ ಭವ್ಯಕಲ್ಪನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವೆ ಆಗಿದೆ.

೫೨ ವಚನ ೫೪೦

೫೩ ವಚನ ೩

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದ ಮಂಟಪ

॥ ಶ್ರೀ ॥

ಷಟ್ ಸ್ಥಳದ ವಚನಗಳು

೧. ಭಕ್ತಿ ಸ್ಥಳ

(೧) ಪಿಂಡಸ್ಥಳ

ಉದಕದೊಳಗೆ ಬಯ್ಬಿಟ್ಟ ಬಯ್ಕೆಯ ಕಿಚ್ಚಿನಂತಿದ್ದಿತ್ತು;
ಸಸಿಯೊಳಗಣ ರಸದ ರುಚಿಯಂತಿದ್ದಿತ್ತು;
ನನೆಯೊಳಗಣ ಪರಿಮಳದಂತಿದ್ದಿತ್ತು;
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಕನ್ಯೆಯ ಸ್ನೇಹದಂತಿದ್ದಿತ್ತು. ॥ ೧

(೨) ಪಿಂಡಜ್ಞಾನಸ್ಥಳ

೧

ಕಾಳಿಯ ಕಣ್ ಕಾಣದಿಂದ ಮುನ್ನ, ತ್ರಿಪುರಸಂಹಾರದಿಂದ ಮುನ್ನ,
ಹರಿವಿರಂಚಿಗಳಿಂದ ಮುನ್ನ, ಉಮೆಯ ಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ ಮುನ್ನ,
ಮುನ್ನ, ಮುನ್ನ, ಮುನ್ನ—
ಅಂದಿಂಗಳೆಯ ನೀನು: ಹಳೆಯ ನಾನು,
ಮಹಾದಾನಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. ॥ ೨ ॥

೨

ಅಯ್ಯಾ, ನೀನು ನಿರಾಕಾರವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ
 ನಾನು ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ವಾಹನವಾಗಿದ್ದೇ, ಕಾಣಾ.
 ಅಯ್ಯಾ, ನೀನು ನಾಟ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಂದಲ್ಲಿ
 ನಾನು ಚೈತನ್ಯವೆಂಬ ವಾಹನವಾಗಿದ್ದೇ, ಕಾಣಾ.
 ಅಯ್ಯಾ, ನೀನು ಆಕಾರವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ
 ನಾನು ವೃಷಭನೆಂಬ ವಾಹನವಾಗಿದ್ದೇ, ಕಾಣಾ.
 ಅಯ್ಯಾ, ನೀನೆನ್ನ ಭವವ ಕೊಂದಹೆನೆಂದು
 ಜಂಗಮಲಾಂಛನನಾಗಿ ಬಂದಲ್ಲಿ,
 ನಾನು ಭಕ್ತನೆಂಬ ವಾಹನವಾಗಿದ್ದೇ, ಕಾಣಾ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೩ ||

೩

ಅಯ್ಯಾ, ಏಳೇಳು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ
 ಬಾರದಿದೋಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ!
 ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಬಾಯ್ ದೆಱಿಯೆನಯ್ಯಾ.
 ಪ್ರಥಮಭವಾಂತರದಲ್ಲಿ ಶಿಲಾದನೆಂಬ
 ಗಣೇಶ್ವರನ ಮಾಡಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆದು
 ನಿಮ್ಮ ಭೃತ್ಯನ ಮಾಡಿಯೆನ್ನ ನಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಿರಯ್ಯಾ.
 ಎರಡನೆಯ ಭವಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸ್ಕಂದನೆಂಬ
 ಗಣೇಶ್ವರನ ಮಾಡಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆದು
 ನಿಮ್ಮ ಕಾರುಣ್ಯವ ಮಾಡಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಿರಯ್ಯಾ.
 ಮೂರನೆಯ ಭವಾಂತರದಲ್ಲಿ ನೀಲಲೋಹಿತನೆಂಬ
 ಗಣೇಶ್ವರನ ಮಾಡಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆದು
 ನಿಮ್ಮ ಲೀಲಾವಿನೋದದಿಂದಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಿರಯ್ಯಾ
 ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭವಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮನೋಹರನೆಂಬ
 ಗಣೇಶ್ವರನ ಮಾಡಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆದು
 ನಿಮ್ಮ ಮನಃಪ್ರೇರಕನಾಗಲೆಂದಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಿರಯ್ಯಾ.

ಅಯ್ಯನೆಯ ಭವಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕಾಲಲೋಚನನೆಂಬ
ಗಣೇಶ್ವರನ ಮಾಡಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆದು
ಸರ್ವಕಾಲ ಸಂಹಾರವ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದಿರಯ್ಯಾ.

ಆಱಿನೆಯ ಭವಾಂತರದಲ್ಲಿ ವೃಷಭನೆಂಬ
ಗಣೇಶ್ವರನ ಮಾಡಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆದು
ನಿಮಗೆಱಲು ವಾಹನವಾಗಲೆಂದಿರಿಸಿಕೊಂಡಿರಯ್ಯಾ.

ಎಳನೆಯ ಭವಾಂತರದಲ್ಲಿ ಬಸವನೆಂಬ
ಗಣೇಶ್ವರನ ಮಾಡಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆದು
ನಿಮ್ಮೊಕ್ಕುದ ಮಿಕ್ಕುದಕ್ಕೆ
ಯೋಗ್ಯನಾಗಲೆಂದಿರಿಸಿಕೊಂಡಿರಯ್ಯಾ.

ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ನೀವು ಬರಿಸಿದ ಭವಾಂತರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬರುತ್ತಿದ್ದೆನಯ್ಯಾ. || ೪ ||

೪

ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನ ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದೆಯಾಗಿ
ನೆನೆನೆನೆದು ಸುಖಿಯಾಗಿಯಾನು ಬದುಕಿದೆನಯ್ಯಾ.

ಅದೇನು ಕಾರಣ ತಂದೆಯೆಂದಱಿದೆನಯ್ಯಾ:

ಎನ್ನ ಕಾರಣ ತಂದೆಯೆಂದಱಿದೆನಯ್ಯಾ.

ಅಱಿದಱಿದು ನಿಮ್ಮ ಶರಣನು ಆಚರಿಸುವಾಚರಣೆಯ ಕಂಡು
ಕಣ್ಣೆದಿಡಿದೆನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೫ ||

೫

‘ಕರಿ ಘನ: ಅಂಕುಶ ಕಿಱಿದೆ’ನ್ನ ಬಹುದೆ? ಬಾರದಯ್ಯಾ.

‘ಗಿರಿ ಘನ: ವಜ್ರ ಕಿಱಿದೆ’ನ್ನ ಬಹುದೆ? ಬಾರದಯ್ಯಾ.

‘ತಮಂಧ ಘನ: ಜ್ಯೋತಿ ಕಿಱಿದೆ’ನ್ನ ಬಹುದೆ? ಬಾರದಯ್ಯಾ.

‘ಮಱಿಹು ಘನ: ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವ ಮನ ಕಿಱಿದೆ’ನ್ನ ಬಹುದೆ?

ಬಾರದಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೬ ||

(೩) ಸಂಸಾರಹೇಯಸ್ಥಳ

೧

ಭವಬಂಧನ ಭವಪಾಶವಾದ ಕಾರಣವೇನಯ್ಯಾ?

ಹಿಂದಣ ಜನ್ಮನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಮುಚ್ಚಿದೆನಾಗಿ;

ಹಿಂದಣ ಸಿರಿಯಲ್ಲಿ ಜಂಗಮವ ಮುಚ್ಚಿದೆನಾಗಿ.

ಅಱಿದೊಡೀ ಸಂಸಾರವ ಹೊದ್ದಲೀವನೆ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ?

|| ೭ ||

೨

ಸಂಸಾರಸಾಗರದ ತೆರೆ ಕೊಚ್ಚಿ

ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದುದೇ, ನೋಡಾ!

ಸಂಸಾರಸಾಗರ ಉರದುದ್ದವೆ? ಹೇಳಾ!

ಸಂಸಾರಸಾಗರ ಕೊರಲುದ್ದವೆ? ಹೇಳಾ!

ಸಂಸಾರಸಾಗರ ಸಿರದುದ್ದವಾವಬಳಿಕ ಏನ ಹೇಳುವೆನಯ್ಯಾ?

ಅಯ್ಯಾ, ಅಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಹುಯ್ಯಲ ಕೇಳಯ್ಯಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಾನೇವೆನೇವೆನಯ್ಯಾ?

|| ೮ ||

ಗುಣಿ

೩

ಜಂದ್ರಮನಂತೆ 'ಕಳೆ ಸಮಸಿಸಿತ್ತಿನಗೆ:-

ಸಂಸಾರವೆಂಬ ರಾಹು ಸರ್ವಗ್ರಾಸಿಯಾಗಿ ನುಂಗಿತ್ತಯ್ಯಾ!

ಇಂದೆನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಗ್ರಹಣವಾಯಿತ್ತು;

ಇನ್ನೆಂದಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವಹುದೊ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ?

|| ೯ ||

೪

ಇಲಿ ಗಡಹನೊಡ್ಡಿದಲ್ಲಿರ್ಪಂತೆ ಎನ್ನ ಸಂಸಾರ—

ತನು ಕೆಡುವನ್ನಕ್ಕ ಮಾಡಿದು;

ಹೆಣ್ಣರ ಬಾಧಿಸುವುದು ತನು ಕೆಡುವನ್ನಕ್ಕ ಮಾಡಿದು;

ಹೆಣ್ಣರ ಭಿದ್ರಿಸುವುದು ತನು ಕೆಡುವನ್ನಕ್ಕ ಮಾಡಿದು.

ಅಕಟಕಟಾ! ಸಂಸಾರಕ್ಕಾಸತ್ತೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೧೦ ||

೫

ಕಪ್ಪೆ ಸರ್ಪನ ನೆಳಲಲ್ಲಿಪ್ಪಂತೆನಗಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ !
ಅಕಟಕಟಾ ! ಸಂಸಾರ ವೃಥಾ ಹೋಯಿತ್ತಲ್ಲಾ !
ಕರ್ತುವೇ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ಇವ ತಪ್ಪಿಸಿಯೆನ್ನುವ ರಕ್ಷಿಸಯ್ಯಾ.

|| ೧೧ ||

೬

ಶೂಲದ ಮೇಲಣ ವಿಭೋಗವೇನಾದೊಡೇನೋ ?
ನಾನಾವರ್ಣದ ಸಂಸಾರ ಹಾವ ಹಾವಡಿಗನ ಸ್ನೇಹದಂತೆ !
ತನ್ನಾತ್ಮ ತನಗೆ ಹಗೆಯಾದ ಬಳಿಕ
ಬಿನ್ನಾಣವುಂಟೆ, ಮಹಾದಾನಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ? || ೧೨ ||

೭

ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದನಯ್ಯಾ;
ಎನ್ನುವನು ಕಾಯಯ್ಯಾ, ಕಾಯಯ್ಯಾ !
ಹುರುಳ್ಳಿಲ್ಲ ! ಹುರುಳ್ಳಿಲ್ಲ !!
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಶಿವಧೋ ! ಶಿವಧೋ !! || ೧೩ ||

೮

ನಾನೊಂದ ನೆನೆದೊಡೆ ತಾನೊಂದ ನೆನೆವುದು;
ನಾನಿತ್ತಲೆಳೆದೊಡೆ ತಾನತ್ತಲೆಳೆವುದು;
ತಾ ಬೇಱಿಯೆನ್ನ ನಳಲಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು;
ತಾ ಬೇಱಿಯೆನ್ನ ಬಳಲಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು;
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಕೂಡಿಹೆನೆಂದೊಡೆ
ತಾನೆನ್ನ ಮುಂದುಗೆಡಿಸಿತ್ತು ಮಾಯೆ ! || ೧೪ ||

೯

ಜನಿತಕ್ಕೆ ತಾಯಾಗಿ ಹೆತ್ತಳು ಮಾಯೆ;
ಮೋಹಕ್ಕೆ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು ಮಾಯೆ;
ಕೂಟಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿ ಕೂಡಿದಳು ಮಾಯೆ.

ಇದಾವಾವ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ !
 ಈ ಮಾಯೆಯ ಕಳೆವೊಡೆಯೆನ್ನಳವಲ್ಲ;
 ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೧೫ ||

೧೦

ಕೊಡೆವಿಡಿಯೆ ಕುದುರೆಯ ದೃಢವುಳ್ಳ ರಾವುತನೇಱಿ—
 ಕೊಡೆ ಕೋಟೆ ! ಶೂರರು ಹನ್ನಿಬ್ಬರಯ್ಯಾ !
 ಚಂದ್ರಕಾಂತದ ಗಿರಿಯ ಗಜ ಬಂದು ಮೂದಲಿಸೆ
 ಅಱಿದು ಕೊಲುವೊಡೆ ರಿಪುಗಳ ಕಲಿತನವ ನೋಡಾ !
 ಆವಿಗೆಯೊಳೊದವಿದ ಪುತ್ತಳೆಯ ರೂಹಿನಂತಾಯಿತ್ತು,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ಹೆಸರು!

|| ೧೬ ||

೧೧

‘ ಇಂದಿಗೇಂತು ನಾಳಿಗೇಂತು ’ ಎಂದು
 ಬೆಂದೊಡಲ ಹೊರೆಯ ಹೊಯಿತ್ತೆನ್ನ ಸಂಸಾರ !
 ಹಿಂದೆ ನಾನಾಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದೆನೆಂಬ ಹೇಯವಿಲ್ಲಾ ;
 ಮುಂದೆ ಮುಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಯುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲಾ !
 ಎಂದೆಂದೂ ಸದಾಶಿವನ ಕುಂದದೆ ನೆನೆಯಲೀಯದೆ
 ಕೊಂದುದಯ್ಯಾ ಈ ಮಾಯೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೧೭ ||

೧೨

ದಿಟ ಪುಟ ಭಕುತಿ ಸಂಪುಟ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದಾಗಿ
 ಟೆಂಬಕನನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತಯ್ಯಾ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆ;
 ಟೀವಕ ಟೆಂಬಕನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತಯ್ಯಾ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,
 ಹೊನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ತೋಱಿ !

|| ೧೮ ||

೧೩

ಆಸತ್ತೆನಲಿಸಿದನೆಂದೊಡೆ ಮಾಣದು;

ಬೇಸತ್ತೆ ಬೆಂಬಿದ್ದೆನೆಂದೊಡೆ ಮಾಣದು;

ಎವೆನೇವೆನೆಂದೊಡೆ ಮಾಣದು

ಕಾಯದ ಕರ್ಮದ ಫಲಭೋಗವು !

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಬಂದು—

‘ ಹೋ, ಹೋ, ಅಂಜದಿರೆ’ಂದೊಡಾನು ಬರ್ದುಂಕುವೆನು. ||೧೯||

೧೪

ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸರ್ಪ ಮುಟ್ಟಲು

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯವಿಷಯವೆಂಬ ವಿಷದಿಂದೆ

ಆನು ಮುಂದುಗೆಟ್ಟೆನಯ್ಯಾ; ಆನು ಹೊರಳಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದೆನಯ್ಯಾ.

‘ ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರವ ಜಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನಯ್ಯಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೦ ||

೧೫

ಅಱಿಯದೆ ಜನನಿಯ ಜಠರದಲ್ಲಿ,

ಬಾರದ ಭವಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರಿಸಿದೆ, ತಂದೆ !

ಹುಟ್ಟತ್ತೇ ತಪ್ಪಾಯಿತ್ತೆ, ಎಲೆ ಲಿಂಗವೇ ?

ಮುನ್ನ ಹುಟ್ಟಿದುದಕ್ಕೆ ಕೃಪೆ ಮಾಡು ಲಿಂಗವೇ !

ಇನ್ನು ಹುಟ್ಟಿದೆನಾದೊಡೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿನ್ನಾಣೆ !

|| ೨೧ ||

೧೬

ಎಂದೋ ಸಂಸಾರದ ದಂದುಗ ಹಿಂಗುವುದು ?

ಎಂದೋ ಮನದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವಹುದೆನಗೆಂದೋ, ಎಂದೋ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ಇನ್ನೆಂದೋ ಪರಮಸಂತೋಷದಲ್ಲಿಹುದೆನಗೆಂದೋ ?

|| ೨೨ ||

ಲೇಸ ಕಂಡು ಮನ ಬಯಸಿ ಬಯಸಿ
 ೧೭

ಆಸೆ ಮಾಡಿದೊಡ್ಲಿ, ಕಂಡಯ್ಯಾ!

ತಾಳಮರಕ್ಕೆ ಕೈಯ ನೀಡಿ

ಮೇಲೆ ನೋಡಿ ಗೋಣು ನೊಂದುದಯ್ಯಾ!

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ, ಕೇಳಯ್ಯಾ,

ನೀವೀವ ಕಾಲಕ್ಕಲ್ಲದಿಲ್ಲ, ಕಂಡಯ್ಯಾ!

|| ೨೩ ||

ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ಬಿನ್ನ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕ
 ೧೮

ಇನ್ನು ಬಯಸಿದರುಂಟೆ ?

ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಬಯಸಿದರುಂಟೇ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ

ಮುನ್ನ ವರವ ಹಡೆಯದನ್ನಕ್ಕ ?

|| ೨೪ ||

ಚಂದ್ರೋದಯಕ್ಕೆ ಅಂಬುಧಿ ಹೆಚ್ಚುವುದಯ್ಯಾ;

ಚಂದ್ರ ಕುಂದೆ ಕುಂದುವುದಯ್ಯಾ.

ಚಂದ್ರಂಗೆ ರಾಹುವಡ್ಡ ಬಂದಲ್ಲಿಯಂಬುಧಿ ಬೊಬ್ಬಿಟ್ಟತ್ತೆ ?

ಅಂಬುಧಿಯ ಮುನಿಯಾಪೋಷಣವ ಕೊಂಬಲ್ಲಿ

ಚಂದ್ರಮನಡ್ಡ ಬಂದನೆ ?

ಆರಿಗಾರೂ ಇಲ್ಲಾ : ಕೆಟ್ಟವಂಗೆ ಕೆಳೆಯಿಲ್ಲಾ !

ಜಗದ ನಂಟ ನೀನೇ, ಅಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೫ ||

ಒಲೆ ಹತ್ತಿಯುರಿದೊಡೆ ನಿಲಬಹುದಲ್ಲದೆ,

ಧರೆ ಹತ್ತಿಯುರಿದೊಡೆ ನಿಲಬಾರದು.

ಎರಿ ನೀರುಣೊಡೆ, ಬೇಲಿ ಕೆಯ್ಯ ಮೇವೊಡೆ,

ನಾರಿ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳುವೊಡೆ,

ತಾಯ ಮೊಲೆವಾಲು ನಂಜಾಗಿ ಕೊಲುವೊಡೆ

ಇನ್ನಾರಿಗೆ ದೂಱುವೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೨೬ ||

ಎನ್ನ ಗುಣಾವಗುಣವ ಸಂಪಾದಿಸುವೆ, ಆಯ್ಯಾ !
ಪ್ರತಿಯೆ, ಅಪ್ರತಿಮಸುಹಿಮಾ, ನಿಮಗಾನು ಪ್ರತಿಯೇ ?
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನೀವು ಮಾಡಲಾನಾದೆನು !

|| ೨೭ ||

ಬೆದಕದಿರು, ಬೆದಕದಿರು; ಬೆದಕಿದೊಡೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲ !
ಚಿತ್ತರಟ್ಟಿಯ ಕಾಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೇನನಿಸುವಿರಯ್ಯಾ ?
ನಿಮ್ಮುತ್ತಮಿಕೆಯನೇ ಪೂರೈಸುವುದು,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೮ ||

ಎನ್ನ ಚಿತ್ತವು ಅತ್ತಿಯ ಹಣ್ಣು, ನೋಡಯ್ಯಾ;
ವಿಚಾರಿಸಿದೊಡೇನೂ ಹುರುಳಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ !
ಪ್ರಪಂಚಿನ ಡಂಬಿನಲ್ಲಿ ಎನ್ನನೊಂದು ರೂಪ ಮಾಡಿ
ನೀವಿರಿಸಿದಿರಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೯ ||

ಎನ್ನ ನಡೆಯೊಂದು ಪರಿ: ಎನ್ನ ನುಡಿಯೊಂದು ಪರಿ:
ಎನ್ನೊಳಗೇನೂ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲ, ನೋಡಯ್ಯಾ.
ನುಡಿಗೆ ತಕ್ಕ ನಡೆಯ ಕಂಡೊಡೆ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೊಳಗಿರ್ಪನಯ್ಯಾ.

|| ೩೦ ||

ಮುಂಗೈಯ ಕಂಕಣಕೆ ಕನ್ನಡಿಯ ತೋರುವಂತೆ--
ಎನ್ನ ಮನವು ನಿಧಾನವನೊಲ್ಲದೆ ಜಲಗ ಮಚ್ಚಿತ್ತು, ನೋಡಾ!
ನಾಯಿಗೆ ನಾರಿವಾಣವಕ್ಕುವುದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೩೧ ||

ಕೊಂಬಿನ ಮೇಲಣ ಮರ್ಕಟನಂತೆ
ನಿಂದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲೀಯದೆನ್ನ ಮನವು;
ಹೊಂದಿದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಲೀಯದೆನ್ನ ಮನವು !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಚರಣಕಮಲದಲ್ಲಿ
ಭ್ರಮರನಾಗಿರಿಸು, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ !

|| ೩೨ ||

೨೭

ಮರನನೇಣಿದ ಮರ್ಕಟನಂತೆ

ಹಲವು ಕೊಂಬಿಗೆ ಹಾಯುತಲಿದೆ—

ಬೆಂದ ಮನವ ನಾನೆಂತು ನಂಬುವೆನಯ್ಯಾ ?

ಎಂತು ನಚ್ಚುವೆನಯ್ಯಾ ?

ಎನ್ನ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲೀಯದಯ್ಯಾ ! || ೨೬ ||

೨೮

ಅಂದಣವನೇಣಿದ ಸೊಣಗನಂತೆ

ಕಂಡೊಡೆ ಬಿಡದು ಮುನ್ನಿನ ಸ್ವಭಾವವನು—

ಸುಡು ! ಸುಡು !! ಮನವಿದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹರಿವುದು;

ಮೃಡ, ನಿಮ್ಮನನುದಿನ ನೆನೆಯಲೀಯದು.

ಎನ್ನೊಡೆಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನಿಮ್ಮ ಚರಣವ ನೆನೆವಂತೆ ಕರುಣಿಸು,

ಸೆರಿಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವೆ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ !

|| ೨೪ ||

೨೯

ತುಪ್ಪದ ಸವಿಗೆ ಅಲಗ ನೆಕ್ಕುವ ಸೊಣಗನಂತೆನ್ನ ಬಾಳುವೆ !

ಸಂಸಾರಸಂಗವ ಬಿಡದು ನೋಡೆನ್ನ ಮನವು.

ಈ ನಾಯಿತನವ ಮಾಡಿಸು,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ !

|| ೨೫ ||

೩೦

ಒಂದು ಮೊಲಕ್ಕೆ ನಾಯನೊಂಬತ್ತ ಬಿಟ್ಟಂತೆ

‘ಎನ್ನ ಬಿಡು, ತನ್ನ ಬಿಡೆ’ಂಬುದು ಕಾಯವಿಕಾರ;

‘ಎನ್ನ ಬಿಡು, ತನ್ನ ಬಿಡೆ’ಂಬುದು ಮನೋವಿಕಾರ !

ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಂಬ ಸೊಣಗ ಮುಟ್ಟಿದ ಮುನ್ನ

ಮನ ನಿಮ್ಮನೆಯ್ದುವುದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೨೬ ||

೩೧

ದಂದುಗ ಬಿಡದು ಮನದ ಸಂದೇಹ ಹಿಂಗದಾಗಿ :

ಮುಂದೆ ಲಿಂಗವ ಕಂಡಹೆನೆಂಬುದು ಹುಸಿ, ನೋಡಾ !

ಬೆಂದ ಕರಣಾದಿಗಳು ಒಂದೇ ಪಥವನಜಾಯವು:

ಎಂತು ಶಿವಪಥವೆನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಪ್ಪುದಯ್ಯಾ ?

ಎನ್ನ ತಂದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನಿನ್ನ ಶರಣರ ಬಳಿವಿಡಿದರೆ

ಎನ್ನ ದಂದುಗ ಹಿಂಗುವುದು.

|| ೩೭ ||

೩೨

ತನ್ನ ವಿಚಾರಿಸಲೊಲ್ಲದು: ಇದಿರ ವಿಚಾರಿಸಹೋಹುದೀ ಮನವು !

ಎನು ಮಾಡುವೆನೀ ಮನವನು ? ಎಂತು ಮಾಡುವೆನೀ ಮನವನು—

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ ಶರಣರ

ನಚ್ಚದ, ಮಚ್ಚದ, ಬೆಂದ ಮನವನು ?

|| ೩೮ ||

೩೩

ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯ ನುಡಿದರೆ ನಚ್ಚುವುದೀ ಮನವು:

ಇದಿರಿಚ್ಛೆಯ ನುಡಿದರೆ ಮಚ್ಚದೀ ಮನವು.

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ

ನಚ್ಚದ ಮನವ ಕಿಚ್ಚಿನೊಳಗಿಕ್ಕುವೆ !

|| ೩೯ ||

೩೪

ಸುಡಲೀ ಮನವೆನ್ನನುಡುಹನ ಮಾಡಿತ್ತು !

ನಡೆವಲ್ಲಿ ನುಡಿವಲ್ಲಿಯಧಿಕನೆಂದೆನಿಸಿತ್ತು.

ಬೆಡಗಿನ ಕೀಲು ಕಳೆದು ಕೆಡೆದ ಬಳಿಕ

ಕಡುಗೂರ್ಪ ಮಡದಿ ತಾ ಮುಟ್ಟಲಮ್ಮಳು;

ಒಡಲನುರಿ ಕೊಂಬುದು; ಒಡವೆಯನರಸು ಕೊಂಬ;

ಕಡುಗೂರ್ಪ ಮಡದಿಯ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಚೆನ್ನಿಗ ಕೊಂಬ !

ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದುದು ತನ್ನ ಬೆನ್ನ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕ

ಇನ್ನು ಮಾಡಿದೊಡೊಳವೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ? || ೪೦ ||

೩೫

ವಚನದ ಹುಸಿ, ನುಸುಳಿಂತು ಮಾಣ್ಣುದೆನ್ನಾ ?
 ಮನದ ಮರ್ಕಟತನವೆಂತು ಮಾಣ್ಣುದೆನ್ನಾ ?
 ಹೃದಯದ ಕಲ್ಮಷವೆಂತು ಮಾಣ್ಣುದೆನ್ನಾ ?
 ಕಾಯವಿಕಾರಕ್ಕೆ ತಟಾಸಲುವೋದೆನು:

ಎನಗಿದು ವಿಧಿಯೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೪೧ ||

೩೬

ಅಂಗದ ನೋಟವು ಸಿಂಗದ ಗಾತ್ರವು:

ಹಿಂಗದು ಮನದಲ್ಲಿ ನಾನಾವಿಕಾರವು.

ಬಂದಹನೆಂದಟಾಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಾಗಿ ಸಂದೇಹ ಬಿಡದು;
 ಮುಂದುಗಾಣದು ಲೋಕ !

ಬೆಂದ ಮಾಯಕ್ಕಂಜಿ ನಿಮ್ಮ ಮಱಿಪೊಕ್ಕೆ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೨ ||

೩೭

ವಿಕಳನಾದೆನು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಧಾತುವಿನಿಂದ;

ಮತಿಗೆಟ್ಟೆನು ಮನದ ವಿಕಾರದಿಂದ;

ಧೃತಿಗೆಟ್ಟೆನು ಕಾಯವಿಕಾರದಿಂದ.

ಶರಣುಪೊಕ್ಕೆನು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ.

|| ೪೩ ||

೩೮

ಮುನಿದೆಯಾದೊಡೆ ಒಮ್ಮೆ ಜಱಿದೊಡೆ ಸಾಲದೆ ?

ಅಕಟಕಟಾ ! ಮದನಂಗೆ ಮಾಱುಗೊಡುವರೆ ?

ಹಗೆಗೆ ಮಾಱುಗೊಟ್ಟು ನಿನ್ನ ವರನೊಪ್ಪಿಸುವರೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೪೪ ||

೩೯

ಅನೊಬ್ಬನು: ಸುಡುವರೈವರು !

ಮೇಲೆ ಕಿಚ್ಚು ಘನ: ನಿಲಲು ಬಾರದು !

ಕಾಡ ಬಸವನ ಹುಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯರೆ

ಅರಯ್ಯಲಾಗದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೪೫ ||

೪೦

ಆಸೆಯಾಮಿಸ, ತಾಮಸ, ಹುಸಿ, ವಿಷಯ,
ಕುಟಿಲ, ಕುಹಕ, ಕ್ರೋಧ, ಕ್ಷುದ್ರ, ಮಿಥ್ಯೆ—
ಇವನೆನ್ನ ನಾಲಗೆಯ ಮೇಲಿಂದತ್ತ ತೆಗೆದು ಕಳೆಯಯ್ಯಾ.
ಅದೇಕೆಂದೊಡೆ ನಿಮ್ಮತ್ತಲೆನ್ನ ಬರಲೀಯವು.
ಇದು ಕಾರಣ, ಇವೆಲ್ಲವ ಕಳೆದು
ಎನ್ನ ಪಂಚಯ್ಯವರ ಭಕ್ತರ ಮಾಡು,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೬ ||

೪೧

ಎಂತೊ ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ನಾನುಪಮಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ?
ಎಂತೋ ಶಿವಾಚಾರವೆನಗೆ ವೇದ್ಯವಪ್ಪನಯ್ಯಾ ?
ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹದಿಂದೆ ಕಟ್ಟುವಡೆದೆನು;
ರಸವು, ತೃಪ್ತಿ, ವ್ಯಸನದಿಂದೆ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ;
ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ, ಸಪ್ತಧಾತು
ಹಂಚುಹಣಿ ಮಾಡಿ ಕಾಡಿಹುವಯ್ಯಾ !
ಅಯ್ಯಾ, ಅಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಹುಯ್ಯಲ ಕೇಳಯ್ಯಾ—
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಾನೇವೆನೇವೆನಯ್ಯಾ ?

|| ೪೭ ||

೪೨

ಕಾಯವಿಕಾರ ಕಾಡಿಹುದಯ್ಯಾ;
ಮನೋವಿಕಾರ ಕೂಡಿಹುದಯ್ಯಾ;
ಇಂದ್ರಿಯವಿಕಾರ ಸುಳಿವುದಯ್ಯಾ !
ಸುಳುವನೊಳಗೆ ಸುಳಿಯುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ: ಸಿಲುಕಿಸದಿರಯ್ಯಾ;
ಅನ್ಯಚಿತ್ತವಿರಿಸದಿರಯ್ಯಾ: ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತವಿರಿಸಯ್ಯಾ.
ಅನುಪಮಸುಖಸಾರಾಯರಣರಲ್ಲ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ, ಇದನೆ ಬೇಡುವೆನಯ್ಯಾ.

|| ೪೮ ||

೪೩

ಬಂದ ಯೋನಿಯನಾಡು ಸಲಹೆನ್ನ, ತಂದೆ—

ಬೆಂದ ಮನವೆನ್ನ ಗತಿಗೆಡಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು;

ಬೆಂದ ಮನವೆನ್ನ ಮತಿಗೆಡಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು !

ಎನ್ನ ತಂದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ಇವ ಮಾಣಿಸು, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ !

|| ೪೯ ||

೪೪

ಬೆಳೆಯ ಭೂಮಿಯೊಳೊಂದು ಪ್ರಳಯದ ಕಸ ಹುಟ್ಟಿ

ತಿಳಿಯಲೀಯದು, ಎಚ್ಚರಲೀಯದು !

ಎನ್ನವಗುಣವೆಂಬ ಕಸವ ಕೆತ್ತು ಸಲಹಯ್ಯಾ, ಲಿಂಗತಂದೆ;

ಸುಳಿದೆಗೆದು ಬೆಳೆವೆನು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೦ ||

೪೫

ವಿಷಯವೆಂಬ ಹಸುರನೆನ್ನ ಮುಂದೆ ತಂದು ಪಸರಿಸಿದೆಯಯ್ಯಾ;

ಹಸುವೇನ ಬಲ್ಲದು ? ಹಸುರೆಂದೆಳಸುವುದು.

ವಿಷಯರಹಿತನ ಮಾಡಿ ಭಕ್ತಿರಸವ ದಣಿಯೆ ಮೇಯಿಸಿ,

ಸುಬುದ್ಧಿಯೆಂಬುದಕವನೆಣಿದು,

ನೋಡಿ ಸಲಹಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೧ ||

೪೬

ಕೆಸಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಪಶುವಿನಂತಾನು

ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಬಾಯ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನಯ್ಯಾ.

ಅಯ್ಯಾ ! ಆರಯ್ಯವರಿಲ್ಲ—ಅಕಟಕಟಾ!—

ಪಶುವೆಂದೆನ್ನ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ

ಕೊಂಬ ಹಿಡಿದೆತ್ತುವನ್ನ ಕೃ !

|| ೫೨ ||

೪೭

ಬಡಪಸು ಪಂಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೊಡೆ ಕಾಲ ಬಡಿವುದಲ್ಲದೆ

ಬೇಟೆ ಗತಿಯುಂಟೆ ?

ತಿನ ತಿವಾ ! ಹೋದಹೆ, ಹೋದಹೆನಯ್ಯಾ !!

ನಿಮ್ಮ ಮನದತ್ತಲೆನ್ನ ತೆಗೆಯಯ್ಯಾ—

ಪಶುವಾನು: ಪಶುಪತಿ ನೀನು !

ತುಡುಗುಣಿಯೆಂದು ಎನ್ನ ಹಿಡಿದು ಬಡಿಯದ ಮುನ್ನ,
ಒಡೆಯ ನಿಮ್ಮ ಬಯ್ಯದಂತೆ ಮಾಡು,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೩ ||

^{೪೨}
ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟು ಪಶುವಿನಂತೆ
‘ಅಂಬೇ, ಅಂಬೇ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ;
‘ಅಂಬೇ, ಅಂಬೇ’ ಎಂದು ಒಱಿಲುತ್ತುಲಿದ್ದೇನೆ—
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ‘ಬಾಳು ಬಾಳಿ’ಂಬನ್ನಕ್ಕ.

|| ೫೪ ||

^{೪೬}
ಸಮುದ್ರದೊಳಗಣ ಸಿಂಪಿನಂತೆ ಬಾಯ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನಯ್ಯಾ.
ನೀವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರೂ ಎನ್ನ ನಱುವವರಿಲ್ಲ, ನೋಡಯ್ಯಾ.
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ನೀವಲ್ಲದೊಳಕೊಂಬವರಿಲ್ಲಯ್ಯಾ.

|| ೫೫ ||

^{೫೦}
‘ಅಯ್ಯಾ, ಅಯ್ಯಾ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ;
‘ಅಯ್ಯಾ, ಅಯ್ಯಾ’ ಎಂದೊಱಿಲುತ್ತುಲಿದ್ದೇನೆ;
‘ಓ’ ಎನ್ನಲಾಗದೆ, ಅಯ್ಯಾ ?
ಆಗಳೂ ನಿಮ್ಮುವ ಕರೆಯುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ:
ಮೌನವೇ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೫೬ ||

^{೫೧}
ನೀ ಹುಟ್ಟಿಸಿದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟದೆ ನೀ ಕೊಂದಲ್ಲಿ ಸಾಯದೆ
ಎನ್ನ ವಶವೆ, ಅಯ್ಯಾ ?
ನೀವಿರಿಸಿದಲ್ಲಿರದೆ ಎನ್ನ ವಶವೆ, ಅಯ್ಯಾ ?
ಅಕಟಕಟಾ ! ‘ಎನ್ನವನೆನ್ನವನೆ’ನ್ನಯ್ಯಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ.

|| ೫೭ ||

೫೨

ನರವಿಂಧ್ಯದೊಳಗೆನ್ನ ಹುಲುಗಳಿಯ ಮಾಡಿ
 ಸಲಹುತ್ತ 'ಶಿವ ಶಿವಾ' ಎಂದೋದಿಸಯ್ಯಾ.
 ಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ಪಂಜರದೊಳಗಿಕ್ಕಿ ಸಲಹು,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೮ ||

೫೩

ಅತ್ತಲಿತ್ತಲು ಹೋಗದಂತೆ ಹೆಳವನ ಮಾಡಯ್ಯಾ, ತಂದೆ;
 ಸುತ್ತಿ ಸುಳಿದು ನೋಡದಂತೆ ಅಂಧಕನ ಮಾಡಯ್ಯಾ, ತಂದೆ;
 ಮತ್ತೊಂದ ಕೇಳದಂತೆ ಕಿವುಡನ ಮಾಡಯ್ಯಾ, ತಂದೆ;
 ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಪಾದವಲ್ಲದೆ
 ಅನ್ಯವಿಷಯಕ್ಕೆಳಸದಂತೆ ಇರಿಸು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೫೯ ||

೫೪

ಎನ್ನ ಪಾಪು-ಕ್ಷೇಮ ನಿಮ್ಮದಯ್ಯಾ;
 ಎನ್ನ ಹಾಸಿ-ವೃದ್ಧಿ ನಿಮ್ಮದಯ್ಯಾ;
 ಎನ್ನ ಮಾನಾಪಮಾನ ನಿಮ್ಮದಯ್ಯಾ;
 ಬಳ್ಳಿಗೆ ಕಾಯಿ ದಿಮ್ಮಿತ್ತೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ? || ೬೦ ||

೫೫

ಸಟೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ, ಪ್ರಪಂಚುವಿಲ್ಲದಂತೆ, ವೈಶಿಕವಿಲ್ಲದಂತೆ
 ನಡೆಸಯ್ಯಾ, ಲಿಂಗತಂದೇ;
 ಒಂದು ನಿಮಿಷವಾದರೆಯೂ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಸಂಗದಲ್ಲಿರಿಸಯ್ಯಾ;
 ಬೇಟೆ ಮತ್ತೆ ಅನ್ಯವ ತೋರಿದಿರಯ್ಯಾ,
 ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟಿನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೬೧ ||

೫೬

“ಇವನಾರವ, ಇವನಾರವ, ಇವನಾರವ?”ನೆಂದೆನಿಸದಿರಯ್ಯಾ.
 “ಇವ ನಮ್ಮವ, ಇವ ನಮ್ಮವ, ಇವ ನಮ್ಮವ”ನೆಂದೆನಿಸಯ್ಯಾ.
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಗನೆನಿಸಯ್ಯಾ. || ೬೨ ||

೫೭

ಹುಟ್ಟಿಂದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿ,
ಇಳಿಯಬಿಟ್ಟೊಡೆ ನಿಮ್ಮ ನಗುವರಯ್ಯಾ.
ಶಿವಬಟ್ಟಿಯೊಳೆನ್ನ ನು ಇರಿಸಯ್ಯಾ, ಹರನೇ,
ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟಿನು, ಬಟ್ಟಿಯ ತೋರಯ್ಯಾ !
ಹುಯ್ಯಲಿಟ್ಟಿನು:—‘ ಗಣಂಗಳೂ ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯನೆನ್ನ ಕಾಡಿಹನಯ್ಯಾ !’

|| ೬೩ ||

೫೮

ಅಕಟಕಟಾ ! ಶಿವ, ನಿನಗಿನಿತು ಕರುಣವಿಲ್ಲಾ;
ಅಕಟಕಟಾ ! ಶಿವ, ನಿನಗಿನಿತು ಕೃಪೆಯಿಲ್ಲಾ.
ಎಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ ಇಹಲೋಕದುಃಖಿಯ, ಪರಲೋಕದೂರನ ?
ಎಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ ?
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಕೇಳಯ್ಯಾ,
ಎನಗಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ತರುಮರನಿಲ್ಲವೇ ?

|| ೬೪ ||

೫೯

ನರ ಕೂರಂಬಿನಲೆಚ್ಚು, ಅವಂಗೊಲಿದೆಯಯ್ಯಾ :
ಅರಳಂಬಿನಲೆಚ್ಚು ಕಾಮನನುರುಹಿದೆಯಯ್ಯಾ !
ಇರುಳು ಹಗಲೆನ್ನದೆ ಪ್ರಾಣಘಾತಕವ ಮಾಡಿದ
ಬೇಡನ ಕೈಲಾಸಕೊಯ್ದೆಯಯ್ಯಾ :
ಎನ್ನನೇತಕ್ಕೊಲ್ಲೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೬೫ ||

೬೦

ನೀನೊಲಿದರೆ ಕೊಱಡು ಕೊನರುವುದಯ್ಯಾ ;
ನೀನೊಲಿದರೆ ಬುಡು ಹಯನಹುದಯ್ಯಾ;
ನೀನೊಲಿದರೆ ವಿಷವೆ ಅಮೃತವಹುದಯ್ಯಾ ;
ನೀನೊಲಿದರೆ ಸಕಲ ಪಡಿಸದಾಢ್ನ ಇದಿರಲಿರ್ಪುವು,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೬೬ ||

೬೧

ಮೇರುಗುಣವನಱಿಸುವುದೆ ಕಾಗೆಯಲ್ಲಿ ?
 ಪರುಷಗುಣವನಱಿಸುವುದೆ ಕಬ್ಬುನದಲ್ಲಿ ?
 ಸಾಧುಗುಣವನಱಿಸುವುದೆ ಅವಗುಣಿಯಲ್ಲಿ ?
 ಚಂದನಗುಣವನಱಿಸುವುದೆ ತರುಗಳಲ್ಲಿ ?
 ಸರ್ವಗುಣಸಂಪನ್ನ ಲಿಂಗವೆ, ನೀನೆನ್ನಲ್ಲಿ ಅವಗುಣವನಱಿಸುವುದೆ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ? || ೬೨ ||

೬೨

ಭವಭವದಲ್ಲೆನ್ನ ಮನವು ನೀವಲ್ಲದೆ—
 ಭವಭವದಲ್ಲೆನ್ನ ಮನವು ಸಿಲುಕದೆ ?
 ಭವರಾಟಳದೊಳು ತುಂಬದೆ ? ಕೆಡಹದೆ ?
 ಭವರೋಗವೈದ್ಯ ನೀನು, ಭವವಿರಹಿತ ನೀನು—
 ಅವಧಾರು, ಕರುಣಿಸುವುದು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೬೩ ||

೬೩

ಆಶೆಯೆಂಬ ಪಾಶದಲ್ಲಿ ಭವಬಂಧನವಾಗಿದೇನಯ್ಯಾ ;
 ಸಕೃತು ನಿಮ್ಮ ನೆನೆಯಲೆನಗೆ ತೆರಿಹಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ !
 ಕರುಣಾಕರಾ, ಅಭಯಕರಾ, ವರದಾನೀ, ಕರುಣಿಸಯ್ಯಾ ;
 ಸಂಸಾರಭಂಧನವನು ಮಾಣಿಸೆನಗೆ ಕೃಪೆಮಾಡಿ.
 ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಪಾದಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮರನಾಗಿರಿಸು,
 ಭಕ್ತಜನಮನೋವಲ್ಲಭಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೬೪ ||

(೪) ಗುರುಕರುಣ ಸ್ಥಳ

೧

ಮಡಕೆಯ ಮಾಡುವರೆ ಮಣ್ಣೇ ಮೊದಲು ;
 ತೊಡಗೆಯ ಮಾಡುವರೆ ಹೊನ್ನೇ ಮೊದಲು ;
 ಶಿವಪಥವನಱುವರೆ ಗುರುಪಥವೇ ಮೊದಲು ;
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರನಱುವರೆ
 ಶರಣರ ಸಂಗವೇ ಮೊದಲು. || ೬೦ ||

ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಮಾಡುವ ನೇಮ ಸಲ್ಲವು ! ಸಲ್ಲವು !!
ತನುವುದ್ದೇಶ, ಮನವುದ್ದೇಶವಾಗಿ ಮಾಡುವ ನೇಮ ಸಲ್ಲವು ! ಸಲ್ಲವು!!
ಗುರುಪಥವ ಮೀಱು ಮಾಡುವ ನೇಮ ಸಲ್ಲವು ! ಸಲ್ಲವು !!

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,

ಇವು ನಿಮ್ಮ ನಿಜದೊಳಗೆ ನಿಲ್ಲವು ! ನಿಲ್ಲವು !!

|| ೭೦ ||

ಗುರುವಚನವಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವೆಂದೆನಿಸದು ;

ಗುರುವಚನವಲ್ಲದೆ ನಿತ್ಯವೆಂದೆನಿಸದು ;

ಗುರುವಚನವಲ್ಲದೆ ನೇಮವೆಂದೆನಿಸದು.

ತಲೆಯಿಲ್ಲದಟ್ಟಿಗೆ ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟುವ

ಉಭಯಭ್ರಷ್ಟರ ಮೆಚ್ಚುವನೆ

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ?

|| ೭೧ ||

(೫) ವಿಭೂತಿಯ ಸ್ಥಳ

೧

ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ಪಾಪವೆಂತು ಹೋಹುದೆಂದು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ:

ಕಹಿಸೋರೆಯ ಕಾಯ ತಂದು ವಿಭೂತಿಯ ತುಂಬಿದೊಡೆ

ಸಿಹಿಯಾಗದೆ ಮೂಱು ದಿವಸಕ್ಕೆ ?

ಹಲವುಕಾಲ ಕೊಂದ ಸೂನೆಗಾಱಿನ ಕತ್ತಿಯಾದರೇನು,

ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಲಿಕೆ ಹೊನ್ನಾಗದೆ, ಅಯ್ಯಾ ?

ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿ ಬರಲಿಕೆ

ಪಾಪ ಪಲ್ಲಟವಾಗದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೭೨ ||

೨

ನೀರಿಂಗಿ ನೆಯ್ದಿಲೆ ಶೃಂಗಾರ; ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ತೆರೆಯೇ ಶೃಂಗಾರ;

ನಾರಿಗೆ ಗುಣವೇ ಶೃಂಗಾರ; ಗಗನಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಮನೇ ಶೃಂಗಾರ;

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೆ

ನೊಸಲ ವಿಭೂತಿಯೇ ಶೃಂಗಾರ.

|| ೭೩ ||

(೬) ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಸ್ಥಳ

೧

ಕರಿಯಂಜುಪುದಂಕುಶಕ್ಕಯ್ಯಾ; ಗರಿಯಂಜುವುದು ಕುಲಿಶಕ್ಕಯ್ಯಾ;
 ತನುಂಧನಂಜುವುದು ಜ್ಯೋತಿಗಯ್ಯಾ;
 ಕಾನನವಂಜುವುದು ಬೇಗೆಗಯ್ಯಾ;
 ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕವಂಜುವುದು
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ನಾಮಕ್ಕಯ್ಯಾ. || ೨೫ ||

೨

ಜಪ-ತಪ-ನಿತ್ಯನೇಮವೆನಗುಪದೇಶ:
 ನಿಮ್ಮ ನಾಮವೆನಗೆ ಮಂತ್ರ,
 ಶಿವನಾಮವೆನಗೆ ತಂತ್ರ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ನಾಮ ಕಾಮಧೇನುವೆನಗೆ. || ೨೬ ||

೩

ಅಕಟಕಟಾ ! ಬೆಡಗು ಬಿನ್ನಾಣವೆಂಬುದೇನೊ ?
 'ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ' ಎಂಬುದೇ ಮಂತ್ರ;
 'ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ' ಎಂಬುದೇ ತಂತ್ರ;
 ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ನೆನೆವುದೇ ಮಂತ್ರ. || ೨೭ ||

೪

ವಶ್ಯವ ಬಲ್ಲೆವೆಂದೆಂಬಿರಯ್ಯಾ—
 ಬುದ್ಧಿಯನುಜಯದ ಮನುಜರೂ ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ:
 ವಶ್ಯವಾವುದೆಂದನುಜಯದೆ
 ಮರುಳುಗೊಂಬಿರೆಲೆ ಗಾವಿಲ ಮನುಜರಿರಾ !
 'ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ಸರ್ವಜನವಶ್ಯ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೨೮ ||

ಭವಬಂಧನ-ದುರಿತಂಗಳ ಗೆಲುವೊಡೆ

‘ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ—ಶರಣೆ’ದೊಡೆ ಸಾಲದೆ ?
 ‘ಹರ ಹರ ಶಂಕರ, ಶಿವ ಶಂಕರ,
 ಜಯ ಜಯ ಶಂಕರ ಶರಣೆ’ನ್ನು ತ್ತಿದೇನೆ;
 ಎನ್ನ ಪಾತಕ ಪರಿಹಾರ !
 ‘ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಶರಣೆ’ನ್ನು ತ್ತಿದೇನೆ. || ೭೯ ||

ಎನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದನೆಯೆನಯ್ಯಾ—

‘ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ—ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ’ ಎನುತಿದೇನೆ.
 ಎನಗಿದೇ ಮಂತ್ರ; ಎನಗಿದೇ ತಂತ್ರ; ಎನಗಿದೇ ಜಪ;
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ, ಎಲೆ ಲಿಂಗವೇ || ೮೦ ||

‘ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ’

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವ ಮೀಱಲಮ್ಮದೆ ನಿಂದುದು ವೇದ !

‘ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ’

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವ ಮೀಱಲಮ್ಮದೆ ನಿಂದುದು ಶಾಸ್ತ್ರ !

‘ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ’

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವ ಮೀಱಲಮ್ಮದೆ ನಿಂದುದು ತರ್ಕ !

ಭಯಂಕರ ಭ್ರಮೆಗೊಂಡಿತ್ತು ಮಂತ್ರ-ತಂತ್ರ !

ಶಿವನಂತುವನೆಯದೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತು ಲೋಕ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಶ್ವಪಚನ ಮೊಳೆದೊಡೆ

ಜಾತಿಭೇದವ ಮಾಡಲಮ್ಮವು !

|| ೮೧ ||

ಬಿಳಿಯ ಕರಿಕೆ, ಕಣಿಗಿಲೆಯ, ತೊಳೆಯ ತಡಿಯ ಮಳಲ ತಂದು,

ಗೌರಿಯ ನೋನುವ ಬನ್ನಿರೇ, ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ನೆರೆದು—

‘ಅನುಪಮದಾನಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ

ಗಂಡನಾಗಬೇಕೆ’ಂದು.

|| ೮೨ ||

೯

ಎಮ್ಮವರು ಬೆಸಗೊಂಡರೆ ಶುಭಲಗ್ನವೆನ್ನಿರಯ್ಯಾ;
 ರಾಶಿ ಕೂಟ ಋಣಸಂಬಂಧವುಂಟೆಂದು ಹೇಳಿರಯ್ಯಾ;
 ಚಂದ್ರಬಲ ತಾರಾಬಲವುಂಟೆಂದು ಹೇಳಿರಯ್ಯಾ;
 ನಾಳಿನದಿನಕಿಂದಿನ ದಿನ ಲೇಸೆಂದು ಹೇಳಿರಯ್ಯಾ;
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ ಪೂಜಿಸಿದ ಫಲ ನಿಮ್ಮದಯ್ಯಾ ! || ೮೩ ||

(೭) ಲಿಂಗಧಾರಣ ಸ್ಥಳ

೧

ಸಾತಕಶತಕೋಟಿಯನೊರಸಲು ಸಾಲದೆ ಒಂದು ಶಿವನ ನಾಮ?
 ಸಾಲದೆ ಒಂದು ಹರನ ನಾಮ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
 ನಿಮ್ಮ ಉಂಡಿಗೆಯ ಪಶುವ ಮಾಡಿದೆಯಾಗಿ? || ೮೪ ||

೨

ಲಿಂಗದ ಉಂಡಿಗೆಯ ಪಶುವಾನಯ್ಯಾ;
 ವೇಷಧಾರಿಯಾನು, ಉದರಪೋಷಕನಾನಯ್ಯಾ;
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಧರ್ಮದ ಕವಿಲೆಯಾನು ! || ೮೫ ||

೩

‘ನಮಃ ಶಿವಾಯ, ನಮಃ ಶಿವಾಯ, ನಮಃ ಶಿವಾಯ—ಶರಣೆ’ಂದಿತ್ತು;
 ಲಲಾಟಲಿಖಿತ ಬರೆದಬಳಿಕ ಪಲ್ಲಟವ ಮಾಡಬಾರದು.
 ಎನ್ನ ಉರದ ಉಂಡಿಗೆ, ಸಿರದ ಅಕ್ಷರ—
 ‘ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ ಶರಣೆ’ಂದಿತ್ತು. || ೮೬ ||

೪

ಅಡ್ಡ ವಿಭೂತಿಯಿಲ್ಲದವರ ಮುಖ ಹೊಲ್ಲ; ನೋಡಲಾಗದು.
 ಲಿಂಗದೇವರಿಲ್ಲದ ತಾವು ನರವಿಂಧ್ಯ: ಹೊಗಲಾಗದು.
 ದೇವಭಕ್ತರಿಲ್ಲದೂರು ಸಿನೆ, ಹಾಳು!
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೮೭ ||

೫

ಅಡ್ಡ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರದ ಮಣಿಮುಕುಟದ ವೇಷದ ಶರಣರ ಕಂಡರೆ
ನಂಬುವುದೆನ್ನ ಮನವು, ನಚ್ಚುವುದೆನ್ನ ಮನವು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದೆ.
ಇವಿಲ್ಲದವರ ಕಂಡರೆ ನಂಬೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೮೮ ||

(೮) ತಾಮಸನಿರಸನ ಸ್ಥಳ

೧

ಆರಾಧ್ಯ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದಱಿದು,
ಪೂರ್ವಗುಣವಳಿದು, ಪುನರ್ಜಾತನಾದ ಬಳಿಕ
ಸಂಸಾರಬಂಧುಗಳೆನ್ನ ವರೆಂದೊಡೆ—
'ನಂಟ ಭಕ್ತಿ ನಾಯಕನರಕ',
ಇಂತೆಂದುದು ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ವಚನ. || ೮೯ ||

೨

ತಾಳ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಹಾಲ ಹರವಿಯಿದೊಡೆ
ಅದ ಹಾಲಹರವಿಯೆನ್ನರು, ಸುರೆಯ ಹರವಿಯೆಂಬರು.
ಈ ಭಾವನಿಂದೆಯ ಮಾಣಿಸಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೯೦ ||

೩

ಸುಪಥಮಂತ್ರದುಪದೇಶನ ಕಲಿತು ಯುಕ್ತಿಗೆಟ್ಟು ನಡೆವಿರಯ್ಯಾ;
'ತತ್ತ್ವಮಸಿ' ಎಂಬುದನಱಿದು ಕತ್ತಲೆದೊಡೆವಿರಯ್ಯಾ.
ವೇದವಿಪ್ರರ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಲು
'ಉಪದೇಶಪರೀಕ್ಷೆ ನಾಯಕನರಕ' ಎಂದುದು
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ವಚನದ ಸೂಚನೆ. || ೯೧ ||

೪

ಕುಂಬಳಕಾಯಿಗೆ ಕಬ್ಬುನದ ಕಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟರೆ
ಕೊಳೆವುದಲ್ಲದೆ ಬಲುಹಾಗಬಲ್ಲದೇ ?
ಅಳಿಮನದವಂಗೆ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯ ಕೊಟ್ಟರೆ
ಭಕ್ತಿ ಎಂತಹುದೊ?—ಮುನ್ನಿ ನಂತೆ —
ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯಾ, ಮನಹೀನನ ಮೀಸಲ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದಂತೆ! || ೯೨ ||

೫

ಸಗಣೆಯ ಬೆನಕಂಗೆ ಸಂಪಗೆಯರಳಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿದರೆ
 ರಂಜನೆಯಲ್ಲದೆ ಅದಡಿ ಗಂಜಳ ಬಿಡದಣ್ಣಾ !
 ಮಣ್ಣು ಪುತ್ತಳಿಯ ಮಾಣದೆ ಜಲದಲ್ಲಿ ತೊಳೆದರೆ
 ನಿಚ್ಚುನಿಚ್ಚುಕ್ಕೆ ಕೆಸಲಹುದಲ್ಲದೆ ಅದಡಿಚ್ಚುಗ ಬಿಡದಣ್ಣಾ !
 ಲೋಕದ ಮಾನವಂಗೆ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯ ಕೊಟ್ಟರೆ
 ಕೆಟ್ಟವನೇಕೆ ಶಿವಭಕ್ತನಹನು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ? || ೯೩ ||

೬

ಕಬ್ಬುನದ ಕೋಡಗವ ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಲು
 ಹೊನ್ನಾದರೇನು, ಮತ್ತೇನಾದರೇನು,
 ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ರೂಹ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕ—
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ
 ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿಯೂ ನಂಬದ ಡಂಭಕರಿಗಯ್ಯಾ ? || ೯೪ ||

೭

ತನುವಿನಲ್ಲೊಂದಿಟ್ಟು ಮನದಲ್ಲೆ ರಡಿಟ್ಟಡೆ
 ಬಲ್ಲನೊಲ್ಲನಯ್ಯಾ ಲಿಂಗವು ; ಬಲ್ಲನೊಲ್ಲಯ್ಯಾ;
 ಪರಚಿಂತೆಯನೊಲ್ಲನೊಲ್ಲ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ! || ೯೫ ||

೮

ಒಳಗೆ ಕುಟಿಲ; ಹೊರಗೆ ವಿನಯವಾಗಿ ಭಕ್ತರೆನಿಸಿಕೊಂಬವರ
 ಬಲ್ಲನೊಲ್ಲನಯ್ಯಾ ಲಿಂಗವು !
 ಅವರು ಸತ್ಪಥಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲರು, ಸಲ್ಲರಯ್ಯಾ.
 ಒಳಹೊರಗೊಂದಾಗದವರಿಗೆ ಅಳಿಯಾಸೆದೋಣ
 ಬೀಸಾಡುವನವರ ಜಗದೀಶ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ! || ೯೬ ||

೯

ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮನೆಯೊಡೆಯನಿದ್ದಾನೋ ಇಲ್ಲವೋ ?
ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಹುಟ್ಟಿ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ರಜ್ಜು ತುಂಬಿ,
ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮನೆಯೊಡೆಯನಿದ್ದಾನೋ ಇಲ್ಲವೋ ?
ತನುವಿನೊಳಗೆ ಹುಸಿ ತುಂಬಿ, ಮನದೊಳಗೆ ವಿಷಯ ತುಂಬಿ,
ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮನೆಯೊಡೆಯನಿಲ್ಲಾ—
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ !

|| ೯೭ ||

೧೦

ಓಡೆತ್ತ ಬಲ್ಲುದು ಅವಲಕ್ಕಿಯ ಸವಿಯ ?
ಕೋಡಗ ಬಲ್ಲದೆ ಸೆಳೆಮಂಚದ ಸುಖವ ?
ಕಾಗೆ ನಂದನ ಬನದೊಳಗಿರ್ದರೇನು,
ಕೋಗಿಲೆಯಾಗಬಲ್ಲದೆ ? ಹೇಳಾ.
ಕೊಳನ ತಡಿಯಲ್ಲೊಂದು ಹೊರಿಸು ಕುಳ್ಳಿರ್ದರೇನು,
ಗಳಹಂಸಿಯಾಗಬಲ್ಲದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೯೮ ||

೧೧

ಎನಿಸುಕಾಲ ಕಲ್ಲು ನೀರೊಳಗಿರ್ದರೇನು,
ನೆನೆದು ಮೃದುವಾಗಬಲ್ಲದೇ ?
ಎನಿಸುಕಾಲ ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಿ ಎವೆನಯ್ಯಾ,
ಮನದಲ್ಲಿ ದೃಢವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕ ?
ನಿಧಾನವ ಕಾಯ್ದಿರ್ದ ಬೆಂತರನಂತೆ !—
ಅದರಿ ವಿಧಿಯೆನಗಾಯಿತ್ತು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೯೯ ||

೧೨

ಸಂತವಿದ್ವ ಮನೆಗೆ ಕೊಂತವ ತಂದಂತೆ
ಇದನೆಂತು ಸಂತಯ್ಯುವೆನು ?
ಸಂತೆಯ ಗುಡಿಲ ಸೊಳಗೆ ಕೊಂತವಳವಡುವುದೆ ?
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಮಹತ್ವ ಆರಿಗೆಯೂ ಅಳವಡದು. || ೧೦೦ ||

ಕೂಸುಳ್ಳ ಸೂಳೆ ಧನದಾಸೆಗೆ ಒತ್ತೆಯ ಕೊಂಡರೆ
ಕೂಸಿಂಗಲ್ಲ, ಬೊಜಗಂಗಲ್ಲ!

ಕೂಸನೊಮ್ಮೆ ಸಂತಯ್ಯವಳು; ಬೊಜಗನನೊಮ್ಮೆ ನೆರೆವಳು;
ಧನದಾಸೆ ಬಿಡದು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೧೦೦ ||

ಎರದೆಲೆಯಂತೆ ಒಳಗೊಂದು ಹೊಜಿಗೊಂದಾದರೆ ಮೆಚ್ಚುವನು :
ಬಾರದ ಭವಂಗಳ ಬರಿಸುವನಲ್ಲದೆ ಮೆಚ್ಚುವನೆ ?
ಅಘೋರನರಕವನುಣಿಸುವನಲ್ಲದೆ ಮೆಚ್ಚುವನೆ ?
ಉಡುವಿನ ನಾಲಗೆಯಂತೆ ಎರಡಾದರೆ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ ಮೆಚ್ಚುವನೆ ? || ೧೦೧ ||

ಭಕ್ತರ ಕಂಡರೆ ಬೋಳರಪ್ಪಿರಯ್ಯಾ;
ಸವಣರ ಕಂಡರೆ ಬತ್ತಲೆಯಪ್ಪಿರಯ್ಯಾ;
ಹಾರುವರ ಕಂಡರೆ ಹರಿನಾಮವೆಂಬಿರಯ್ಯಾ;
ಅವರವರ ಕಂಡರೆ ಅವರವರಂತೆ !
ಸೂಳೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದವರ ತೋಡಿರಯ್ಯಾ.
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ ಪೂಜಿಸಿ ಅನ್ಯದೈವಂಗಳಿಗೆ
ಭಕ್ತರೆನಿಸಿಕೊಂಬ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ನಾನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ ? || ೧೦೨ ||

ಗಂಡ ಶಿವಲಿಂಗದೇವರ ಭಕ್ತ:
ಹೆಂಡತಿ ಮಾರಿ-ಮಸಣಿಯ ಭಕ್ತಿ !
ಗಂಡ ಕೊಂಬುದು ಪಾದೋದಕ-ಪ್ರಸಾದ:
ಹೆಂಡತಿ ಕೊಂಬುದು ಸುರೆ-ಮಾಂಸ !
ಭಾಂಡ-ಭಾಜನ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವರ ಭಕ್ತಿ
ಹೆಂಡದ ಮಡಕೆಯ ಹೊಜಿಗೆ ತೊಳೆದಂತೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ! || ೧೦೪ ||

೧೭

ಹಾವಾಡಿಗನು ಮೂಕೋಽಪಿತಿ—ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಾವು—
ಮಗನ ಮದುವೆಗೆ ಶಕುನನ ನೋಡ ಹೋಹಾಗ,
ಇದಿರಲ್ಲೊಬ್ಬ ಮೂಕೋಽಪಿತಿ ಹಾವಾಡಿಗನ ಕಂಡು
'ಶಕುನ ಹೊಲ್ಲೆ'ಂಬ ಚದುರನ ನೋಡಾ !
ತನ್ನ ಸತಿ ಮೂಕೋಽಪಿತಿ!—ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಾವು !
ತಾನೂ ಮೂಕೋಽಪಿಯು !

ತನ್ನ ಭಿನ್ನವನಾಯದೆ ಅನ್ಯರನೆಂಬ
ಕುನ್ನಿಯನೇನೆಂಬೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ? || ೧೦೫ ||

೧೮

ಅಂಗದಿಚ್ಛೆಗೆ ಮದ್ಯಮಾಂಸವ ತಿಂಬರು;
ಕಂಗಳಿಚ್ಛೆಗೆ ಪರವಧುವ ನೆರೆವರು:
ಲಿಂಗಲಾಂಛನಧಾರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು?
ಲಿಂಗಪಥವ ತಪ್ಪಿ ನಡೆವರು ಜಂಗಮಮುಖದಿಂದೆ ನಿಂದೆ ಬಂದರೆ
ಕೊಂಡ ಮಾಱಿಗೆ ಹೋಹುದು ತಪ್ಪದು,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ! || ೧೦೬ ||

೧೯

ಶಿವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕುಟ್ಟಿ, ಲಿಂಗೈಕ್ಯರಾಗಿ, ತಮ್ಮಂಗದಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿರಲು—
ಅನ್ಯರನೆ ಹಾಡಿ, ಅನ್ಯರನೆ ಹೊಗಳಿ,
ಅನ್ಯರ ವಚನವ ಕೊಂಡಾಡಲು, ಕರ್ಮ ಬಿಡದು; ಭವಬಂಧನ!
ಶ್ವಾನಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು !!
ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿಯೂ ನಂಬದ ಡಂಭಕರಿಗೆ
ಮಳಲ ಗೋಡೆಯನಿಕ್ಕಿ ನೀರಲ್ಲಿ ತೊಳೆದಂತಾಯಿತ್ತು ! || ೧೦೭ ||

೨೦

ಅರ್ಥರೇಖೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು, ಆಯುಷ್ಯರೇಖೆ ಇಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕ ?
 ಹಂದೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಾಯುಧವಿದು ಫಲವೇನು ?
 ಅಂಧಕನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ದರ್ಪಣವಿದು ಫಲವೇನು ?
 ಮರ್ಕಟನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಕವಿದು ಫಲವೇನು ?
 ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರನುಯದವರ 'ಕೈಯಲ್ಲಿ
 ಲಿಂಗವಿದು ಫಲವೇನು ಶಿವಪಥವನುಯದನ್ನಕ್ಕ ? || ೧೦೮ ||

೨೧

ಗಂಡನ ಮೇಲೆ ಸ್ನೇಹವಿಲ್ಲದ ಹೆಂಡತಿ,
 ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಠೆಯಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ
 ಇದ್ದರೇನೋ, ಶಿವಶಿವಾ ! ಹೋದರೇನೋ ?
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,
 ಊಡದ ಅನ್ನಿಗೆ ಉಣ್ಣದ ಕಱುವ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ! || ೧೦೯ ||

೨೨

ಅವಳ ವಚನ ಬೆಲ್ಲದಂತೆ: ಹೃದಯದಲ್ಲಿವುದು ನಂಜು, ಕಂಡಯ್ಯಾ!
 ಕಂಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬನ ಕರೆವಳು, ಮನದಲ್ಲೊಬ್ಬನ ನೆರೆವಳು !
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ, ಕೇಳಯ್ಯಾ:
 ಮಾನಿಸಗಳೈಯ ನಂಬದಿರಯ್ಯಾ. || ೧೧೦ ||

೨೩

ಹಾದರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕಳ್ಳದಮ್ಮವಾಯಿತ್ತು;
 ಹಾಳುಗೋಡೆಗೆ ಹೋದರೆ ಚೀಳೂಟಿತ್ತು;
 ಅಬ್ಬರವ ಕೇಳಿ ತಳವಾರನುಟ್ಟ ಸೀರೆಯ ಸುಲಿದ;
 ನಾಚಿ ಹೋದರೆ ಮನೆಯ ಗಂಡ ಬೆನ್ನ ಬಾರನೆತ್ತಿದ;
 ಅರಸು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ದಂಡವ ಕೊಂಡ ! || ೧೧೧ ||

೨೪

ಗೞಿ ತೋೞಿ ಗಂಡರೆಂಬವರ ಕಾಣೆ:

ನಿೞಿ ಸೋಂಕಲು ಮುನಿಯಿಲ್ಲ, ನೋಡಯ್ಯಾ—
ನಂಟತನವೇನವನ ? ಬಂಟತನವೇನವನ ?

ಹುಲ್ಲ ಕಿಚ್ಚು—ಹೊಲೆಯನ ಮೇಳಾಪ:

ಅಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ!

|| ೧೧೨ ||

೨೫

ಅಳೆಯುತ್ತ ಅಳೆಯುತ್ತ ಬಳಲುವರಲ್ಲದೆ ಕೊಳಗ ಬಳಲುವುದೆ?

ನಡೆಯುತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಳಲುವರಲ್ಲದೆ ಬಟ್ಟೆ ಬಳಲುವುದೆ ?

ಶ್ರವನ ಮಾಡುತ್ತ ಮಾಡುತ್ತ ಬಳಲುವರಲ್ಲದೆ ಕೋಲು ಬಳಲುವುದೆ?

ನಿಜವನೞಿಯದ ಭಕ್ತ ಬಳಲುವನಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗ ಬಳಲುವುದೆ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಅರಸೞಿಯದ ಬಿಟ್ಟೆಯೋ ! || ೧೧೩ ||

—————

೧ (ಅ). ಭಕ್ತ ಸ್ತುತಿ

(೯) ಭಕ್ತಜ್ಞಾನಿಸ್ಥಲ

ಒಲೆಯ ಬೂದಿಯ ಬಿಲಿಯಲು ಬೇಡ,
ಒಲಿದಂತೆ ಹೂಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪುದು.
ಹೂಸಿ ಏನು ಫಲ ಮನದಲ್ಲಿ ಲೇಸಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕ ?
ಒಂದನಾಡಹೋಗಿ ಒಂಬತ್ತನಾಡುವ
ಡಂಭಕರ ಮೆಚ್ಚು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ. || ೧೧೪ ||

ಧರಣಿಯ ಮೇಲೊಂದು ಹಿರಿದಪ್ಪ ಅಂಗಡಿಯನಿಕ್ಕಿ
ಹರದ ಕುಳ್ಳಿದ ನಮ್ಮ ಮಹಾದೇವಸೆಟ್ಟಿ,
ಒಮ್ಮನವಾದರೆ ಒಡನೆ ನುಡುವನು; ಇಮ್ಮನವಾದರೆ ನುಡಿಯನು.
ಕಾಣಿಯ ಸೋಲ: ಅದ್ವಗಾಣಿಯ ಗೆಲ್ಲ !
ಜಾಣ, ನೋಡವ್ವಾ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ! || ೧೧೫ ||

ನಂಬರು, ನೆಚ್ಚರು, ಬಱಾದೆ ಕರೆವರು ;
ನಂಬಲಱಾಯರೀ ಲೋಕದ ಮನುಜರು !
ನಂಬಿ ಕರೆದೊಡೆ 'ಓ' ಎನ್ನನೆ ತಿವನು
'ನಂಬದೆ ನಚ್ಚದೆ ಬಱಾದೆ ಕರೆವರ
ಕೊಂಬ ಮೆಟ್ಟಿ ಕೂಗೆ'ಂದ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ. || ೧೧೬ ||

೪

ಹುತ್ತುವ ಬಡಿದೊಡೆ ಹಾವು ಸಾಯಬಲ್ಲುದೆ, ಅಯ್ಯಾ ?
ಅಘೋರತಪನ ಮಾಡಿದೊಡೇನು ?
ಅಂತರಂಗ-ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವರನೆಂತು ನಂಬುವನಯ್ಯಾ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ?

|| ೧೧೭ ||

೫

ಕಾಮವೇಕೊ ಲಿಂಗಪ್ರೇಮಿಯೆನಿಸುವಂಗೆ ?
ಕ್ರೋಧವೇಕೊ ಶರಣವೇದ್ಯನೆನಿಸುವಂಗೆ ?
ಲೋಭವೇಕೊ ಭಕ್ತಿಲಾಭವ ಬಯಿಸುವಂಗೆ ?
ಮೋಹವೇಕೊ ಪ್ರಸಾದವೇದ್ಯನೆನಿಸುವಂಗೆ ?
ಮದಮತ್ಸರವುಳ್ಳವಂಗೆ ಹೃದಯಶುದ್ಧವೆಲ್ಲಿಯದೋ ?
ಹದುಳಿಗರಾದಲ್ಲಿಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೧೧೮ ||

೬

ಸಾರ, ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗವ ಮಾಡುವುದು :

ದೂರ, ದುರ್ಜನರ ಸಂಗ ಬೇಡವಯ್ಯಾ !

ಆವ ಹಾವಾದರೇನು ? ವಿಷವೊಂದೆ:

ಅಂತವರ ಸಂಗ ಬೇಡವಯ್ಯಾ.

ಅಂತರಂಗಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವರ ಸಂಗ

ಸಿಂಗಿ, ಕಾಳಕೂಟ ವಿಷವೋ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ! || ೧೧೯ ||

೭

ಹಸಿದು ಎಕ್ಕೆಯ ಕಾಯ ಮೆಲಬಹುದೆ ?

ನೀರಡಿಸಿ ವಿಷವನೀಂಟಬಹುದೆ ?

ಸುಣ್ಣದ ತುಯ್ಯಲ ಬಣ್ಣವೊಂದೆ ಎಂದರೆ

ನಂಟತನಕ್ಕೆ ಉಣ್ಣಬಹುದೆ ?

ಲಿಂಗಸಾರಾಯಸಜ್ಜನರಲ್ಲದವರ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರೆಂತೊಲಿವನು ?

|| ೧೨೦ ||

ಅ

ಎಲವದ ಮರ ಹೂತು ಫಲವಾದ ತೆರಿನಂತೆ—

ಸಿರಿಯಾದರೇನು ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕ ?

ಫಲವಾದರೇನು ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆಯಕಾಯಿ ?

ಕುಲವಿಲ್ಲದ ರೂಹು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೇನು ?

ಬಚ್ಚಲ ನೀರು ತಿಳಿದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು ?

ಅವಗುಣಿಗಳ ಮೆಚ್ಚು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೧೨೧ ||

ಆ

ಬಚ್ಚಲ ನೀರು ತಿಳಿದರೇನು ? ಸಲ್ಲದ ಹೊನ್ನು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿದ್ದರೇನು?

ಅಕಾಶದ ಮಾವಿನ ಫಲವೆಂದರೇನು ? ಕೊಯ್ಯಲಿಲ್ಲ, ಮೆಲ್ಲಲಿಲ್ಲಾ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಅನುಭಾವವಿಲ್ಲದವರು

ಎಲ್ಲಿದ್ದರೇನು ? ಎಂತಾದರೇನು ?

|| ೧೨೨ ||

೧೦

ಗಿಳಿಯೋದಿ ಫಲವೇನು ?

ಬೆಕ್ಕು ಬಹುದ ಹೇಳಲಾಯದು !

ಜಗವೆಲ್ಲ ಕಾಂಬ ಕಣ್ಣು :

ತನ್ನ ಕೊಂಬ ಕೊಯಿಲೆಯ ಕಾಣಲಾಯದು !

ಇದಿರ ಗುಣವ ಬಲ್ಲೆವೆಂಬರು :

ತಮ್ಮ ಗುಣವನಾಯರು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೧೨೩ ||

೧೧

ಲೋಕದ ಡೊಂಕ ನೀವೇಕೆ ತಿದ್ದುವಿರಿ ?

ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ತನುವ ಸಂತೈಸಿಕೊಳ್ಳಿ ;

ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮನವ ಸಂತೈಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ನೆರೆಮನೆಯ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಅಳುವವರ ಮೆಚ್ಚು

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೧೨೪ ||

೧೨

ಏತ ತಲೆವಾಗಿದರೇನು? ಗುರುಭಕ್ತನಾಗಬಲ್ಲುದೆ?
ಇಕ್ಕುಳ ಕೈಮುಗಿದರೇನು? ಭೃತ್ಯಾಚಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲುದೆ?
ಗಿಳಿಯೋದಿದರೇನು? ಲಿಂಗವೇದಿಯಾಗಬಲ್ಲುದೆ?
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಬಂದ ಬರವ ನಿಂದ ನಿಲವ
ಅನಂಗಸಂಗಿಗಳೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು?

|| ೧೨೫ ||

೧೩

ಒಲವಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ! ನೇಹವಿಲ್ಲದ ಮಾಟ!

ಆ ಪೂಜೆಯೂ ಆ ಮಾಟವೂ

ಚಿತ್ರದ ರೂಹು ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ! ಚಿತ್ರದ ಕಬ್ಬು ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ!

ಅಸ್ಪಿದರೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ! ಮೆಲಿದರೆ ರುಚಿಯಿಲ್ಲ!—

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಜವಿಲ್ಲದವನ ಭಕ್ತಿ!!

|| ೧೨೬ ||

೧೪

ಸ್ನೇಹ ತಪ್ಪಿದ ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಗುಣವನಟಿಸುವರೆ, ಅಯ್ಯಾ?

ಹೊ ಬಾಡಿದಲ್ಲಿ ಪರಿಮಳವನಟಿಸುವರೆ, ಅಯ್ಯಾ?

ಎನ್ನ ತಂದೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ತೊಲಿಯಿಳಿದರೆ ಅಂಬಿಗಂಗೇನುಂಟು?

|| ೧೨೭ ||

೧೫

ಆಸೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಾಣಿ ಆಸೆಯನೆ ಕಲಿತು

ಪುಣ್ಯಪದವಿಯ ಬಯಸಿದರೆ ಭವಮಾಲೆಯ ಭರವು ತಪ್ಪದು.

ಬೇಡಲು ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಬೇಡಲು ವಿಧಿಯೇ!

ಸೂಳೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ನಿಜಗುಣಸಜ್ಜನವಪ್ಪುದೆ?

ಲಿಂಗ-ಉದಯ, ಶರಣ-ವಿಸ್ತಾರವು ಬಯಸಿದರೊಳವೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ?

|| ೧೨೮ ||

೧೬

ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ತಂದ ಹರಕೆಯ ಕುಱು

ತೋರಣಕ್ಕೆ ತಂದ ತಳಿರ ಮೇಯಿತ್ತು;

ಕೊಂದಹರೆಂಬುದನಱಿಯದೆ

ಬೆಂದವೊಡಲ ಹೊರೆಯ ಹೋಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ !

ಅದಂದೇ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು, ಅದಂದೇ ಹೊಂದಿತ್ತು:

ಕೊಂದವರುಳಿದರೇ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೧೨೯ ||

೧೭

ಹಾಸಿನ ಬಾಯ ಕಪ್ಪೆ ಹಸಿದು ಹಾಳುವ ನೊಣಕ್ಕೆ ಆಸೆ ಮಾಡುವಂತೆ-

ಸೂಲವನೇಱುವ ಕಳ್ಳನು ಹಾಲುತುಪ್ಪವ ಕುಡಿದು

ಮೇಲೇಸುಕಾಲ ಬದುಕುವನೊ ?

ಕೆಡುವೊಡಲ ನಚ್ಚಿ, ಕಡುಹುಸಿಯನೆ ಹುಸಿದು, ಒಡಲ ಹೊರೆವರ-

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನವರನೊಲ್ಲ, ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ.

|| ೧೩೦ ||

೧೮

ಆರತವಡಗದು; ಕ್ರೋಧ ತೊಲಗದು;

ಕ್ರೂರ ಕುಭಾಷೆ ಕುಹಕ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕೆ

ನೀನೆತ್ತಲು ಶಿವನೆತ್ತಲು ? ಹೋಗಯ್ಯಾ, ಮರುಳೇ !

ಭವರೋಗವೆಂಬ ತಿಮಿರ ತಿಳಿಯದನ್ನಕ್ಕೆ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನೆತ್ತ ನೀನೆತ್ತ ? ಮರುಳೇ !

|| ೧೩೧ ||

೧೯

ಹಾವು ತಿಂದವರ ನುಡಿಸಬಹುದು;

ಹೊಡೆದವರ ನುಡಿಸಬಹುದು:

ಸಿರಿಗರ ಹೊಡೆದವರ ನುಡಿಸಲ ಬಾರದು, ನೋಡಯ್ಯಾ !

ಬಡತನವೆಂಬ ಮಂತ್ರವಾದಿ ಹೊಗಲು

ಒಡನೆ ನುಡಿವರು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೧೩೨ ||

೨೦

ಅರೆಭಕ್ತರಾದವರ ನೆರೆ ಬೇಡ, ಹೊರೆ ಬೇಡ;
ದಾರಿ ಸಂಗಡ ಬೇಡ, ದೂರ ನುಡಿಯಲು ಬೇಡ!
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚ ಲಿಂಗೈಕ್ಯಂಗೆ
ತೊತ್ತಾಗಿಹುದಯ್ಯಾ.

|| ೧೩೩ ||

೨೧

ಸಾರ, ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗ ಲೇಸು ಕಂಡಯ್ಯಾ :
ದೂರ, ದುರ್ಜನರ ಸಂಗವದು ಭಂಗವಯ್ಯಾ.
ಸಂಗವೆರಡುಂಟು; ಒಂದ ಬಿಡು; ಒಂದ ಹಿಡಿ:
ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ.

|| ೧೩೪ ||

೨೨

ಹೊಲೆಯ ಹೊಲಬಿಗನಾದೊಡೆ
ಅವನ ಹೊರೆಯಲಿಪ್ಪುದು ಲೇಸು, ಕಂಡಯ್ಯಾ.
ಹೊಲಬುಗೆಡದೆ 'ಲಿಂಗ ಶರಣೆ'ನ್ನಿರಯ್ಯಾ;
ಹೊಲಬುಗೆಡಬೇಡ: 'ಶಿವ ಶರಣೆ'ನ್ನಿರಯ್ಯಾ.
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಮಹಾಮನೆಯೊಳು
ಮಾದಾರ ಚಿನ್ನಯ್ಯ ಹೊಲಬಿಗನಯ್ಯಾ!

|| ೧೩೫ ||

೨೩

ದೂಷಕನವನೊಬ್ಬ ದೇಶವ ಕೊಟ್ಟರೆ,
ಆಸೆಮಾಡಿಯವನ ಹೊರೆಯಲಿರಬೇಡ.
ಮಾದರ ಶಿವಭಕ್ತನಾದರೆ ಆತನ ಹೊರೆಯಲ್ಲಿ
ಭೃತ್ಯನಾಗಿರ್ಪುದು ಕರಲೇಸಯ್ಯಾ,
ತೊತ್ತಾಗಿರ್ಪುದು ಕರಲೇಸಯ್ಯಾ.
ಕಾಡ ಸೊಪ್ಪ ತಂದು, ಓಡಿನಲ್ಲಿ ಹುರಿದಿಟ್ಟು
ಕೂಡಿ ಕೊಂಡಿಪ್ಪುದು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ. || ೧೩೬ ||

೨೪

ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಕಬ್ಬುನವಾಗದು, ನೋಡಾ;
 ಲಿಂಗ ಮುಟ್ಟಿದ ಬಳಿದ ಕುಚಿತ್ತಾಚಾರವಾಗದು,
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಅನ್ಯವನಱಿಯರಾಗಿ. || ೧೩೭ ||

೨೫

ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಲಕ್ಷಣವನಱಿಸುವರೆ ?
 ಲಿಂಗದೇವನ ಪೂಜಿಸಿ ಕುಲವನಱಿಸುವರೆ, ಅಯ್ಯಾ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ 'ಭಕ್ತಕಾಯ ಮಮಕಾಯ'ವೆಂದನಾಗಿ? || ೧೩೮ ||

೨೬

ದೇವಲೋಕ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವೆಂಬುದು ಬೇಡಿ? ಮತ್ತಂಟಿ ?
 ಈ ಲೋಕದೊಳಗೇ ಮತ್ತೆ ಅನಂತಲೋಕ !
 ಶಿವಲೋಕ ಶಿವಾಚಾರವಯ್ಯಾ ;
 ಭಕ್ತನಿರ್ದ ಟಾವೇ ದೇವಲೋಕ;
 ಭಕ್ತನಂಗಣವೇ ವಾರಣಾಸಿ;
 ಕಾಯವೇ ಕೈಲಾಸ !
 ಇದು ಸತ್ಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೧೩೯ ||

೨೭

ಕಟ್ಟಿದಿರಿನಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತನ ಕಂಡು, ದೃಷ್ಟಿಯಾರೆ ಶರಣೆಂದೊಡೆ
 ಹುಟ್ಟೀಳು ಜನ್ಮದ ಪಾಪ ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂಗುವುದು, ನೋಡಾ;
 ಮುಟ್ಟಿ ಚರಣಕೆಳಗಿದೊಡೆ ತನುವೊಪ್ಪದಂತೇ ಅಹುದು,
 ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಿದಂತೆ !
 ಕರ್ತೃ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಸಂಗವು
 ಮತ್ತೆ ಭವಮಾಲಿಗೆ ಹೊದ್ದಲೀಯದು, ನೋಡಾ. || ೧೪೦ ||

೨೮

ಆರಾರ ಸಂಗವೇನೇನ ಮಾಡದಯ್ಯಾ ;
 ಕೇಡಿ ಕುಂಡಲಿಗನಾಗದೆ, ಅಯ್ಯಾ ?
 ಚಂದನದ ಸನ್ನಿಧಿಯಲಿ ಪರಿಮಳ ತಾಗಿ
 ಬೇವು ಬೊಬ್ಬಳಿ ತಱಿಯ ಗಂಧಂಗಳಾಗವೆ ?
 ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ
 ಕರ್ಮ ನಿರ್ಮಳವಾಗದಿಹುದೆ ?

|| ೧೪೧ ||

೨೯

ಎಂತಹನಾದರೇನು: ಲಿಂಗ ಮುಟ್ಟದವನೇ ಕೀಳುಜಾತಿ.
 ಕುಲವಹುದು ತಪ್ಪದು ಲಿಂಗ ಮುಟ್ಟಲೊಡನೆ:
 ಹೊನ್ನಹುದು ತಪ್ಪದು ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಲೊಡನೆ.
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೊಲ್ಲ ಸರ್ವಸಂದೇಹಿಗಳ!

|| ೧೪೨ ||

೩೦

ಓದಿದರೇನು ಕೇಳಿದರೇನು ಶಿವಪಥವನಾಯದನ್ನ ಕ್ಕೆ ?
 ಓದಿತ್ತು ಕಾಣಿರೋ ಶುಕನು—ಶಿವಪಥವನಾಯದನ್ನ ಕ್ಕೆ !
 ಓದಿದ ಫಲವು ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯಂಗಾಯಿತ್ತು,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನಾ.

|| ೧೪೩ ||

೩೧

ಹಾವಿನ ಡೊಂಕು ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಸಸಿನ;
 ನದಿಯ ಡೊಂಕು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸಸಿನ:
 ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಡೊಂಕು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಸಿನ! (||೧೪೪||

೩೨

ಭಕ್ತನ ಮುಖದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಕಾಣಬಹುದು,
 ಭಕ್ತದೇಹಿಕದೇವ ಅನಿಮಿಷನಾಗಿ.
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ
 ಭಕ್ತನ ನುಡಿಯ ನಡುವೆ ರಾಶಿಯಾಗಿರ್ಪನು.

|| ೧೪೫ ||

೩೩

ಭಕ್ತಿ ಎಂತಹುದಯ್ಯಾ ? ದಾಸಯ್ಯ ಮೂಡಿದಂತಹುದಯ್ಯಾ .
 ಭಕ್ತಿ ಎಂತಹುದಯ್ಯಾ ? ಸಿರಿಯಾಳ ಮೂಡಿದಂತಹುದಯ್ಯಾ .
 ಭಕ್ತಿ ಎಂತಹುದಯ್ಯಾ ? ನಮ್ಮ ಸಿಂಧುಬಲ್ಲಾಳ ಮೂಡಿದಂತಹುದಯ್ಯಾ .
 ಭಕ್ತಿ ಎಂತಹುದಯ್ಯಾ ? ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ,
 ನೀ ಬಾಣನ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದಂತಹುದಯ್ಯಾ. || ೧೪೬ ||

೩೪

ಮುನ್ನಿನವರು ಹೋದ ದಾರಿ ಭಯ, ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ !
 ಬಲ್ಲಾಳನ ವಧುವಿನೊಡನೆ ಸರಸವಾಡಿದಂದಿಂದ ಭಯ, ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ !
 ಸಿರಿಯಾಳನ ಮಗನ ಬೇಡಿದಂದಿಂದ ಭಯ, ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ !
 ದಾಸನ ವಸ್ತ್ರವ ಸೀಳಿದಂದಿಂದ ಭಯ, ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ !
 ಅಘಟಿತಘಟಿತರು ವಿಪರೀತಚರಿತರು
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ನಡೆದ ದಾರಿ ಭಯ, ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ !!
 || ೧೪೭ ||

೩೫

ದೇವನೊಳ್ಳಿದನೆಂದು ಮುಯ್ಯಾನಲು ಬೇಡ !
 ಕಲಕಟ ಕಾಡಿದನೊಳ್ಳಿದನೆ ?
 ಅಳಿಸುವ ನಗಿಸುವನೊಳ್ಳಿದನೆ ?
 ಬಿಚ್ಚದೆ ಬಿದಿದ ತೊತ್ತುತನವ ಮಾಡಲು
 ತನ್ನನೀವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ. || ೧೪೮ ||

೩೬

ನೆಱಿ ನಂಬೊ, ನೆಱಿ ನಂಬೋ ಧರಧುರವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಮವೇದಿಗಳಂತೆ;
 ನೆಱಿ ನಂಬೊ, ನೆಱಿ ನಂಬೋ ದಾಸ-ದುಗ್ಗಲೆಯಂತೆ;
 ನೆಱಿ ನಂಬೊ, ನೆಱಿ ನಂಬೋ ಸಿರಿಯಾಳ-ಚಂಗಳೆಯಂತೆ;
 ನೆಱಿ ನಂಬೊ, ನೆಱಿ ನಂಬೋ ಸಿಂಧುಬಲ್ಲಾಳನಂತೆ.
 ನಂಬಿದೆಯಾದಡೆ ತನ್ನನೀವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ. || ೧೪೯ ||

೩೭

ಬಲ್ಲಿದರೊಡನೆ ಬವರವಾದರೆ ಗೆಲಲುಂಟು ಸೋಲಲುಂಟು:

ಕಳ್ಳನೊಡನೆ ಭಾಷೆ ಪೂರಾಯ[ವೆ], ಅಯ್ಯಾ?

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೆ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ

ಧನ ಸವೆದು ಬಡವಾದರೆ

ಆ ಭಕ್ತನು ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜೆಯಹನು.

|| ೧೫೦ ||

೩೮

ಗರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಲವು ತರುಮರಾದಿಗಳಿದ್ದು

ಸಿರಿಗಂಧದ ಸನ್ನಿಧಿಯಲು ಪರಿಮಳವಾಗವೆ?

ಲಿಂಗವಂತನ ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ ಹಿಂದಣ ದುಸ್ಸಂಗ ಕೆಡುವುದು.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,

ಸಿರಿಯಾಳನ ಸಾರ್ಥ ನರರೆಲ್ಲಾ ಸುರರಾಗರೆ ?

|| ೧೫೧ ||

೩೯

ಪರುಷದ ಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬುನವಿದುರ್ ಹೊನ್ನಾಯಿತ್ತು, ನೋಡಿರೇ:

ಅವ್ವಾ ಚಂಗಳೇ, ನೀನಿದ್ದೇಳು ಕೇರಿಯವರು

ಲಿಂಗದ ನೋಂಪಿಯ ನೋಂತರೆ? ಹೇಳಾ:

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವಂಗಿ

ಚೀಲಾಳನೆಂಬ ಬಾಯಿನವನಿಕ್ಕಿದರೇ? ಹೇಳಾ.

|| ೧೫೨ ||

೪೦

ಗೀತವ ಬಲ್ಲಾತ ಜಾಣನಲ್ಲ; ಮಾತ ಬಲ್ಲಾತ ಜಾಣನಲ್ಲ:

ಜಾಣನು, ಜಾಣನು, ಆತ ಜಾಣನು: ಲಿಂಗವ ನೆಱಿನಂಬಿದಾತ;

ಜಾಣನು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸವೆಸುವಾತ.

ಆತ ಜಾಣನು: ಜವನ ಬಾಯಲು ಬಾಲವ ಕೊಯ್ದು ಹೋದಾತ;

ಆತ ಜಾಣನು: ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣನು ! || ೧೫೩ ||

೪೦

ಲೇಸೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಐದು ದಿನ ಬದುಕಿದರೇನು ?

ಲೇಸೆನಿಸಿಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಬದುಕಿದರೇನು ?

ಲೇಸೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಮೂರು ದಿನ ಬದುಕಿದರೇನು ?

ಲೇಸೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಎರಡು ದಿನ ಬದುಕಿದರೇನು ?

(ಶ್ಲೋಕ) ಜೀವಿತಂ ಶಿವಭಕ್ತಾನಾಂ | ವರಂ ಪಂಚದಿನಾನಿ ಚ ||

ನಾಜಕಲ್ಪಸಹಸ್ರಂತು | ಭಕ್ತಿಹೀನಂ ತು ಶಂಕರೀ ||

ಎಂದುದಾಗಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ವಚನದಲ್ಲಿ,

ಲೇಸೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ದಿನ ಬದುಕಿದರೇನೋ? || ೧೫೪ ||

೪೧

ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವೆಂಬುದು ಕರ್ತಾರನ ಕಮ್ಮಟವಯ್ಯಾ:

ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲುವರು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲುವರಯ್ಯಾ;

ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲದವರು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲರಯ್ಯಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೧೫೫ ||

೪೨

ಶಿವಚಿಂತೆ ಶಿವಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯರು—

ಸಗಣಕ್ಕೆ ಸಾಸಿರ ಹುಳು ಹುಟ್ಟುವೆ, ದೇವಾ?

ಕಾಡ ಮೃಗವೊಂದಾಗಿರಲಾಗದೆ, ದೇವಾ?

ಊರ ಮೃಗವೊಂದಾಗಿರಲಾಗದೆ, ಹರನೇ?

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಿಲ್ಲದ ಊರು, ದೇಶ—

ವನವಾಸ, ನರವಿಂಧ್ಯ, ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ !

|| ೧೫೬ ||

೪೩

ಹೊತ್ತಾಱಿ ಎದ್ದು ಶಿವಲಿಂಗದೇವನ

ದೃಷ್ಟಿ[ಯಾ]ರೆ ನೋಡದವನ ಸಂಸಾರವೇನವನ ?

ಬಾಳುವೆಣನ ಬೀಳುವೆಣನ ಸಂಸಾರವೇನವನ ?

ನಡೆವೆಣನ ನುಡಿವೆಣನ ಸಂಸಾರವೇನವನ ?

ಕರ್ತು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತುಗೆಲಸವ ಮಾಡದವನ ಸಂಸಾರವೇನವನ? || ೧೫೭ ||

೪೫

ವ್ಯಾಧನೊಂದು ಮೊಲನ ತಂದರೆ ಸಲುವ ಹಾಗಕ್ಕೆ ಬಿಲಿವರಯ್ಯಾ.
ನೆಲನಾಳ್ವ ನ ಹೆಣನೆಂದರೆ ಒಂದಡಕೆಗೆ ಕೊಂಬವರಿಲ್ಲ, ನೋಡಯ್ಯಾ!
ಮೊಲನಿಂದ ಕರಕಷ್ಟ ನರನ ಬಾಳುವೆ!
ಸಲಿನಂಬೋ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ. || ೧೫೮ ||

೪೬

ಉತ್ಪತ್ತಿ ಶುಕ್ಲ-ಶೋಣಿತದಿಂದಾದ ಲಜ್ಜೆ ಸಾಲದೇ?
ಮತ್ತೆ ದುರಿತಂಗಳ ಹೆಣುವ ಹೇಗತನವೇಕಯ್ಯಾ?
ಮೃತ್ಯುವಿನ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಲೇಕೆ?
ಒತ್ತೊತ್ತೆಯ ಜನನವ ಗೆಲುವೊಡೆ ಕರ್ತನ ಪೂಜಿಸು—
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ. || ೧೫೯ ||

೪೭

ಮನವೇ ಸರ್ಪ, ತನುವೇ ಹೇಳಿಗೆ:
ಹಾವಿನೊಡತಣ ಹುದುವಾಳಿಗೆ!
ಇನ್ನಾವಾಗ ಕೊಂದಹುದೆಂದಾಯಿ:
ಇನ್ನಾವಾಗ ತಿಂದಹುದೆಂದಾಯಿ!
ನಿಚ್ಚಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಬಲ್ಲೊಡೆ
ಅದೇ ಗಾರುಡ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ! || ೧೬೦ ||

೪೮

ನೆರೆ ಕೆನ್ನೆಗೆ, ತೆರೆ ಗಲ್ಲಕೆ, ಶರೀರ ಗೂಡುವೋಗದ ಮುನ್ನ,
ಹಲ್ಲು ಹೋಗಿ, ಬೆನ್ನು ಬಾಗಿ, ಅನ್ಯರಿಗೆ ಹಂಗಾಗದ ಮುನ್ನ,
ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಕೈಯನೂಟು ಕೋಲ ಹಿಡಿಯದ ಮುನ್ನ,
ಮುಪ್ಪಿಂದೊಪ್ಪವಳಿಯದ ಮುನ್ನ, ಮೃತ್ಯು ಮುಟ್ಟದ ಮುನ್ನ—
ಪೂಜಿಸು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ. || ೧೬೧ ||

೪೯

ನೀರ ಬೊಬ್ಬಳಿಕೆಗೆ ಕಬ್ಬನದ ಕಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟು
 ಸುರಕ್ಷಿತವ ಮಾಡುವ ಭರವ ನೋಡಾ !
 ಮಹಾದಾನಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ ಪೂಜಿಸಿ
 ಬದುಕುವೋ ಕಾಯವ ನಿಶ್ಚಯಿಸದೆ.

|| ೧೬೨ ||

೫೦

ಹಂಜರ ಬಲ್ಲಿತ್ತೆಂದು, ಅಂಜದೆ ಓದುವ ಗಿಳಿಯೇ,
 ಎಂದೆಂದೂ ಅಳಿಯೆನೆಂದು ಗುಡಿಗಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲಾ—
 ನಿನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ—ಮಾಯಮಂಜರ ಕೊಲುವರೆ
 ನಿನ್ನ ಹಂಜರ ಕಾವುದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನಲ್ಲದೆ ? || ೧೬೩ ||

೫೧

ಸಂಸಾರವೆಂಬುದೊಂದು ಗಾಳಿಯು ಸೊಡರು,
 ಸಿರಿಯೆಂಬುದೊಂದು ಸಂತೆಯ ಮಂದಿ, ಕಂಡಯ್ಯಾ !
 ಇದ ನೆಚ್ಚಿ ಕೆಡಬೇಡ—ಸಿರಿಯೆಂಬುದ !
ಮಱಿಯದೆ ಪೂಜಿಸು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ. || ೧೬೪ ||

೫೨

ಎಲೆ ಎಲೆ ಮಾನವಾ, ಅಳಿಯಾಸೆ ಬೇಡವೋ,
 ಕಾಳ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಸಿರಿ ಸ್ಥಿರವಿಲ್ಲ !
 ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಪದವೀ[ವ] ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ
 ಮಱಿಯದೆ ಪೂಜಿಸೋ.

|| ೧೬೫ ||

೫೩

ಎಂತಕ್ಕೆ! ಎಂತಕ್ಕೆ! ಹಡೆದ ಕಾಯ ಬೀಯವಾಗದ ಮುನ್ನ ಅಟ್ಟುಣ್ಣುವೋ!
 ಬೆಲಣೆಯುಳ್ಳಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಹೋಗದ ಮುನ್ನ ಅಟ್ಟುಣ್ಣುವೋ !
 ಮರಳಿ ಭವಕ್ಕೆ ಬಾಹೆ—ಬಾರದಿಹೆ:
 ಕರ್ತು ಕೂಡಲ ಸಂಗಂಗೆ ಶರಣೆನ್ನುವೋ !

|| ೧೬೬ ||

೫೪

ಶಕುನವೆಂದೆಂಬೆ, ಅವಶಕುನವೆಂದೆಂಬೆ—

ನಿಮ್ಮವರು ಅಳಲಿಕೆ ಅಂದೇಕೆ ಬಂದೆ ?

ನಿಮ್ಮವರು ಅಳಲಿಕೆ ಇಂದೇಕೆ ಹೋದೆ ?

ನೀ ಹೋಹಾಗಳಕ್ಕೆ ! ನೀ ಬಾಹಾಗಳಕ್ಕೆ !

ಅಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಮುನ್ನ ಪೂಜಿಸು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ. ||೧೬೭||

೫೫

ನಿಮಿಷದ ನಿಮಿಷಂ ಬೋ, ಕ್ಷಣದೊಳಗರ್ಥಂ ಬೋ !

ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಚ್ಚುವೈಸು ಬೇಗಂ ಬೋ :

ಸಂಸಾರದಾಗುಂ ಬೋ ! ಸಂಸಾರದ ಹೋಗುಂ ಬೋ !

ಸಂಸಾರದೊಪ್ಪಂ ಬೋ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನೀ ಮಾಡಿದ ಮಾಯೇಂ ಬೋ, ಅಬ್ರಹ್ಮಾಯೇಂ ಬೋ ! ||೧೬೮||

೫೬

ಹರನೀವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಿರಿಯು ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ಬರ್ಕು

ಹರಿದು ಹೆದ್ದೊಡೆಯ ಕೆಡೆ ತುಂಬಿದಂತಯ್ಯಾ !

ನೆರೆಯದ ವಸ್ತು ನೆರೆವುದು ನೋಡಯ್ಯಾ :

ಅರಸು ಪರಿವಾರ ಕೈವಾರ ನೋಡಯ್ಯಾ !

ಪರಮನಿರಂಜನನೆ ಮಡಿದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತುಂಬಿದ ಹರವಿಯ

ಕಲ್ಲು ಕೊಂಡಂತೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೧೬೯ ||

೫೭

ಹೊಯ್ದರೆ ಹೊಯ್ಗಲು ಕೈಯ ಮೇಲೆ :

ಬಯ್ದರೆ ಬಯ್ಗಲು ಕೈಯ ಮೇಲೆ !

ಹಿಂದಣ ಜನನವೇನಾದೊಡಾಗಲಿ—

ಇಂದಿನ ಭೋಗವು ಕೈಯ ಮೇಲೆ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,

ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಿದ ಫಲ ಕೈಯ ಮೇಲೆ !

|| ೧೭೦ ||

೫೮

ಆದ್ಯರ ವಚನ ಪರುಷ, ಕಂಡಣ್ಣಾ :

ಸದಾಶಿವನೆಂಬೆ ಲಿಂಗವ ನೆಲಿನೆಂಬುವುದು;

ನಂಬಲೊಡನೆ ನೀ ವಿಜಯಿ, ಕಂಡಣ್ಣಾ.

ಅಧರಕ್ಕೆ ಕಹಿ, ಉದರಕ್ಕೆ ಸಿಹಿ:

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ವಚನ ಬೇವ ಸವಿದಂತೆ.

(|| ೧೭೧ ||)

೫೯

ಹೊತ್ತಾಟಿ ಎದ್ದು ಅಗ್ನಿವಣಿ ಪತ್ರೆಯ ತಂದು

ಹೊತ್ತು ಹೋಗದ ಮುನ್ನ ಪೂಜಿಸು ಲಿಂಗವ.

ಹೊತ್ತು ಹೋದ ಬಳಿಕ ನಿನ್ನನಾರು ಬಲ್ಲರು?

ಹೊತ್ತು ಹೋಗದ ಮುನ್ನ, ಮೃತ್ಯುವೊಯ್ಯದ ಮುನ್ನ

ತೊತ್ತುಗೆಲಸವ ಮಾಡು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ.

|| ೧೭೨ ||

೬೦

ಅಜ್ಜಿಗವೇಕಯ್ಯ ಸಂಸಾರದೊಳಗೆ?

ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಮಾಡುವುದು;

ಬೇಗ ಬೇಗ ಅರ್ಚನೆ-ಪೂಜನೆಯ ಮಾಡುವುದು,

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಕೂಡುವುದು.

|| ೧೭೩ ||

೬೧

ಅಂದು ಇಂದು ಮತ್ತೊಂದೆನಬೇಡ.

ದಿನವಿಂದೇ 'ಶಿವ ಶರಣೆಂಬವಂಗೆ;

ದಿನವಿಂದೇ 'ಹರ ಶರಣೆಂಬವಂಗೆ;

ದಿನವಿಂದೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಮಾಡದೆ ನೆನೆವಂಗೆ. || ೧೭೪ ||

೬೨

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ-ಪೋಡಲೋಪಚಾರವ ಮಾಡುವುದು;
ಮಾಡಿದ ಪೂಜೆಯ ನೋಡುವುದಯ್ಯಾ.

ಶಿವತತ್ತ್ವಗೀತವ ಪಾಡುವುದು;
ಶಿವನ ಮುಂದೆ ನಲಿದಾಡುವುದಯ್ಯಾ.

ಭಕ್ತಿಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮಾಡುವುದು;
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನ ಕೂಡುವುದು.

|| ೧೭೫ ||

೬೩

ಆಳಿಗೊಂಡಹರೆಂದು ಅಂಜಲದೇಕೆ?
ನಾಸ್ತಿಕವಾಡಿಹರೆಂದು ನಾಚಲದೇಕೆ ?
ಆರಾದೊಡಾಗಲಿ ಶ್ರೀಮಹಾದೇವಂಗೆ ಶರಣೆನ್ನಿ.
ಏನೂ ಅಱಿಯೆನೆಂದು ಮೌನಗೊಂಡಿರಬೇಡ:

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಮುಂದೆ 'ದಂದಣ, ದತ್ತಣ' ಎನ್ನಿ. || ೧೭೬ ||

೬೪

ಸುಪ್ರಭಾತಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ನೆನೆದರೆ
ತಪ್ಪುವುತ್ತು ಅಪಮೃತ್ಯು ಕಾಲ ಕರ್ಮಗಳಯ್ಯಾ!
ದೇವಪೂಜೆಯ ಮಾಟ ದುರಿತಬಂಧನದೋಟ!

ಶಂಭು ನಿಮ್ಮಯೆ ನೋಟ ಹೆಚ್ಚಿಹಿಂಗದ ಕಣ್ಣೆಬೇಟ!
ಸದಾಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ ಶರಣೆಂಬುವುದು, ನಂಬುವುದು.

ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಟ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಕೂಟ! || ೧೭೭ ||

೬೫

ಅಂಕ ಕಳನೇಱು ಕೈಮುಟ್ಟಿದಿದೊಡೆ,
ಮಾಱಂಕ ಬಂದಿಱುವುದ ಮಾಣ್ಣನೆ?

ನಿಮ್ಮ ನೆನಹ ಮತಿ ಮುಟ್ಟಿದಿದೊಡೆ,
ಪಾಪ ತನುವನಂಡಲೆವುದ ಮಾಣ್ಣದೆ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನ ನೆನೆದರೆ
ಪಾಪ ಉರಿಗೊಡ್ಡಿದರಗಿನಂತೆ ಕರಗುವುದಯ್ಯಾ.

|| ೧೭೮ ||

೬೬

ಆಡಿಹರಯ್ಯಾ ಹಾಡಿಹರಯ್ಯಾ ಮನ ಬಂದ ಪರಿಯಲಿ!
 ಶಿವಶರಣರ ಮುಂದೆ ಆ[ಡಿ]ರಯ್ಯಾ ಹಾ[ಡಿ]ರಯ್ಯಾ!
 ಕೋಡಂಗಿಯಾಟವನಾಡಿದ ಭಕ್ತಂಗೆ ಬೇಡಿತ್ತನೀವ
 ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ. || ೧೭೯ ||

೬೭

ಹೊಲಬುಗೊಂಡುಸ ಬೇಡ, ಬಿಲಿತು ತರಬೇಡ;
 ಒಲಿದೊಮ್ಮೆ 'ಶಿವ ಶರಣೆ'ನ್ನಿರಯ್ಯಾ:
 ಒಂದು ಸೊಲ್ಲಿಂಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧಿ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಭಕ್ತಿಲಂಪಟನಾಗಿ. || ೧೮೦ ||

೬೮

ನಾದಪ್ರಿಯ ಶಿವನೆಂಬರು—ನಾದಪ್ರಿಯ ಶಿವನಲ್ಲವಯ್ಯಾ;
 ವೇದಪ್ರಿಯ ಶಿವನೆಂಬರು—ವೇದಪ್ರಿಯ ಶಿವನಲ್ಲವಯ್ಯಾ:
 ನಾದವ ಮಾಡಿದ ರಾವಳಂಗೆ ಅರೆಯಾಯುಷ್ಯವಾಯಿತ್ತು,
 ವೇದವನೋದಿದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಶಿರ ಹೋಯಿತ್ತು!
 ನಾದಪ್ರಿಯನೂ ಅಲ್ಲ, ವೇದಪ್ರಿಯನೂ ಅಲ್ಲ:
 ಭಕ್ತಿಪ್ರಿಯ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ. || ೧೮೧ ||

೬೯

ಹಸಿವಾದೊಡುಂಬುದನು, ಸತಿಯ ಸಂಭೋಗವನು
 'ಆನಾಗಿ ನೀ ಮಾಡೆ'ಂಬವರುಂಟೆ?]
 ಮಾಡುವುದು, ಮಾಡುವುದು ಮನಮುಟ್ಟು:
 ಮಾಡುವುದು, ಮಾಡುವುದು ತನುಮುಟ್ಟು.
 ತನುಮುಟ್ಟು ಮನಮುಟ್ಟುದಿದೊಡೆ
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೇತಱ್ಲಿಯೂ ಮೆಚ್ಚು ! || ೧೮೨ ||

೭೦

ತನ್ನಾಶ್ರಯದ ರತಿಸುಖವನು, ತಾನುಂಬ ಉಟವನು

ಬೇಡಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಬಹುದೆ?

ತನ್ನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ನಿತ್ಯನೇಮವನು ತಾ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲದೆ,

ಬೇಡಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಬಹುದೆ?

ಕೆಮ್ಮನೆ ಉಪಚಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡುವರಲ್ಲದೆ,

ನಿಮ್ಮನೆತ್ತಬಲ್ಲರು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ?

|| ೧೮೩ ||

೭೧

ಬಂಡಿ ತುಂಬಿದ ಪತ್ರೆಯ ತಂದು ಕಂಡ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆಹಿರಿ:

ತಾಪತ್ರಯವ ಕಳೆದು ಪೂಜಿಸಿ; ತಾಪತ್ರಯವ ಲಿಂಗನೊಲ್ಲ.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಬಹುಯುದಕದಲ್ಲಿ ನೆನೆವನೆ?

|| ೧೮೪ ||

೭೨

ಭಕ್ತನಾಗಿ ಲಿಂಗ-ಜಂಗಮವ ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಭಕ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ತಾ ಪೂಜಿಸಿಕೊಂಬುದು ಎಂತಯ್ಯಾ?

ಸ್ವಾಮಿ-ಭೃತ್ಯಸಂಬಂಧವು ಎಂತಯ್ಯಾ ಪೂರೈಸುವುದು?

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಕಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿ ಕನ್ನಡಿಯ ತೋರುವಂತೆ!

|| ೧೮೫ ||

೭೩

ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ನಿಧಾನವಿದ್ದು ಅಂಜನವುಳ್ಳವರು ತೋರುರಯ್ಯಾ.

ಅಂಜಲು ಬೇಡ, ಕಂಡಾ; ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವ ಮಾಡದಿರಾ.

ಜಂಗಮದೊಳಗೆ ಲಿಂಗಯ್ಯನಿದ್ದಾನೆಂದು ನಂಬಿಗೈಯುಳ್ಳರೆ

ತೋರುವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ.

|| ೧೮೬ ||

೭೪

ಕನ್ನಡಿಯ ನೋಡುವ ಅಣ್ಣಗಳಿರಾ ಜಂಗಮವ ನೋಡಿರೇ:

ಜಂಗಮದೊಳಗೆ ಲಿಂಗಯ್ಯ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರ್ಪ.

‘ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಒಂದೇ’ ಎಂದುದು ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ವಚನ

|| ೧೮೭ ||

೭೫

ಗೀತವ ಹಾಡಿದೊಡೇನು? ಶಾಸ್ತ್ರ-ಪುರಾಣವ ಕೇಳಿದೊಡೇನು?

ವೇದ—ವೇದಾಂತವನೋದಿದೊಡೇನು?

ಮನವೊಲಿದು ಲಿಂಗ-ಜಂಗಮವ ಪೂಜಿಸಲಱಿಯದವರು

ಎಲ್ಲಱಲಿ ಅನುಭಾವಿಯಾದೊಡೇನು?

ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರನೊಲ್ಲ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೧೮೮ ||

೭೬

ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಜಂಗಮಕ್ಕಂಜಲೇ ಬೇಕು
ದಕ್ಕ ನುಂಗಿದಂತೆ ಬೆಱಿತುಕೊಂಡಿರಬೇಡ:

ಬೀಗಿ ಬೆಳೆದ ಗೊನೆವಾಳೆಯಂತೆ ಬಾಗಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ

ಬೇಡಿದ ಪದವಿಯನೀವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೧೮೯ ||

೭೭

ಹಮ್ಮಿನ ಭಕ್ತಿ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಮೊದಲು:

ವರ್ಮವನಱಿಯದ ಮಾಟ ಸಯಿದಾನದ ಕೇಡು!

ಬಂದ ಸಮಯೋಚಿತವನಱಿಯದಿದ್ದರೆ

ನಿಂದಿರಲೊಲ್ಲ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೧೯೦ ||

೭೮

ದ್ವೈತಾದ್ವೈತವನೋದಿ ಏನ ಮಾಡುವಿರಯ್ಯಾ—

ನಮ್ಮ ಶರಣರಿಗುರಿಗರಗಾಗಿ ಕರಗದನ್ನಕ್ಕ?

ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮವೊಂದೆ ಎಂದು ನಂಬದನ್ನಕ್ಕ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಬಱಿಯ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯಲೇನಹುದು?

|| ೧೯೧ ||

೭೯

ಲಾಂಛನ ಹೊಱಿಗೆ ಬಂದಿರಲು, ಒಳಗೆ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಎಂತಯ್ಯಾ?

ಮುಖವಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಕನ್ನಡಿ, ಮೂಗಿನ ಮೇಲಣ ಕತ್ತಿ!

ಸಮಯಾಚಾರವೆಂತುಟಯ್ಯಾ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ ಮೂಗ ಕೊಯ್ಯದೆ ಮಾಣ್ಬನೆ? ಹೇಳಯ್ಯಾ.

|| ೧೯೨ ||

ಅಂ

ಆಡುತ್ತ ಹಾಡುತ್ತ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಬಹುದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ:

ಅದು ಬೇಡದು, ಬೆಸಗೊಳ್ಳದು—

ತಂದೊಮ್ಮೆ ನೀಡಬಹುದು.

ಕಾಡುವ ಬೇಡುವ ಜಂಗಮ ಬಂದರೆ,

ನೀಡಲು ಬಾರದು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೧೯೩ ||

ಅಂ

ಕಲ್ಲ ನಾಗರ ಕಂಡರೆ ಹಾಲನೆಱಿಯೆಂಬರು:

ದಿಟದ ನಾಗರ ಕಂಡರೆ ಕೊಲ್ಲಿಂಬರಯ್ಯಾ !

ಉಂಬ ಜಂಗಮ ಬಂದರೆ ನಡೆಯೆಂಬರು:

ಉಣ್ಣದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬೋನವ ಹಿಡಿಯೆಂಬರಯ್ಯಾ !

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಕಂಡುದಾಸೀನವ ಮಾಡಿದರೆ

ಕಲ್ಲ ತಾಗಿದ ಮಿಟ್ಟಿಯಂತಪ್ಪರಯ್ಯಾ !

|| ೧೯೪ ||

ಅಂ

ನಾಗಂಗೆ ಹೊಸತನಿಕ್ಕಿಹೆವೆಂಬರು:

ನಾಗ ಬಂದರೆ ಕೋಲ ಕಳೆದುಕೊಂಬರು !

ಆಗದಯ್ಯಾ, 'ಜಂಗಮ ಲಿಂಗ'ವೆಂಬ ಶಬ್ದವಾಗದಯ್ಯಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಸಿಂಧುಬಲ್ಲಾಳಂಗಲ್ಲದಾಗದಯ್ಯಾ !

|| ೧೯೫ ||

ಅಂ

ಎಱಿದರೆ ನೆನೆಯದು, ಮಱಿದರೆ ಬಾಡದು:

ಹುರುಳಿಲ್ಲ, ಹುರುಳಿಲ್ಲ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,

ಜಂಗಮಕ್ಕೆಱಿದರೆ ಸ್ಥಾವರ ನೆನೆಯಿತ್ತು !

|| ೧೯೬ ||

೮೪

ಅಗ್ನಿಯಾಧಾರದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬುನ ನೀರುಂಬುದಯ್ಯಾ :

ಭೂಮಿಯಾಧಾರದಲ್ಲಿ ವೃಕ್ಷ ನೀರುಂಬುದಯ್ಯಾ;

ಜಂಗಮವಾಪ್ಯಾಯನವಾದರೆ ಲಿಂಗ ಸಂತುಷ್ಟಿಯಹುದಯ್ಯಾ :

॥ ಶ್ಲೋಕ ॥ ವೃಕ್ಷಸ್ಯ ವದನಂ ಭೂಮಿಃ । ಸ್ಥಾವರಸ್ಯ ತು ಜಂಗಮಂ

ಅಹಂ ತುಷ್ಣೋಸ್ತು ಮಾದೇವಿ । ಉಭಯೋರ್ಲಿಂಗ

ಜಂಗಮಂ (?)

ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ

ಜಂಗಮವಾಪ್ಯಾನವಾದರೆ ಲಿಂಗಸಂತುಷ್ಟಿ.

॥ ೧೯೭ ॥

೮೫

ಭಾಂಡವ ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ಸುಂಕವ ತೆತ್ತಲ್ಲದೆ

ವಿರಹಿತ ಹೋಗಬಾರದು.

ಕಳ್ಳ ನಾಣ್ಯ ಸಲುಗೆಗೆ ಸಲ್ಲದು: ಕಳ್ಳ ನಾಣ್ಯವ ಸಲ್ಲಲೀಯರಯ್ಯಾ!
(ಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ಭಾಂಡಕ್ಕೆ ಜಂಗಮವೇ ಸುಂಕಿಗ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.)

॥ ೧೯೮ ॥

೮೬

ಮಾಡಿ ನೀಡಿ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿಹೆನೆಂಬವರೂ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ:

ಹಾಗದ ಕೆರಹ ಹೊಣಿಗೆ ಕಳೆದು

ದೇಗುಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವ ಮಾಡುವನಂತೆ—

ತನ್ನ ಕೆಳಹಿನ ಧ್ಯಾನವಲ್ಲದೆ ದೇವರ ಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲಾ !

ಧನವನಿರಿಸದಿರಾ, ಇರಿಸಿದರೆ ಭವ ಬಪ್ಪದು, ತಪ್ಪದು !

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೆ ಸವಿಸಲೇ ಬೇಕು.

॥ ೧೯೯ ॥

೮೭

ಉಂಡುದು ಬಂದಿತ್ತೆಂಬ ಸಂದೇಹಿ ಮಾನವಾ, ನೀ ಕೇಳಾ,

ಉಂಡುದೇನಾಯಿತ್ತೆಂಬುದ ನಿನ್ನ ನೀ ತಿಳಿದು ನೋಡಾ;

ಉಂಡುದು ಆಗಳೆ ಆಪ್ಯಯವಾಗಿತ್ತು.

ಆವುಂಡುದನುಣಬಂದ ಹಂದಿಯ ಬಾಳುವೆಯವರ ಕಂಡು

ಆನು ಮುಱುಗುವೆನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. ॥ ೨೦೦ ॥

ಅಲ

ಆಯುಷ್ಯವುಂಟು, ಪ್ರಳಯವಿಲ್ಲೆಂದು ಅರ್ಥವ ಮಡುಗುವಿರಿ:

ಆಯುಷ್ಯವು ತೀರಿ ಪ್ರಳಯವು ಬಂದರೆ ಅರ್ಥವನುಂಬವರಿಲ್ಲಾ!
ನೆಲನನಗಿದು ಮಡಗದಿರಾ! ನೆಲ ನುಂಗಿದೊಡುಗುಳುವುದೆ?

ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೆರಹಿ, ಉಣ್ಣದೆ ಹೋಗದಿರಾ!

ನಿನ್ನ ಮಡದಿಗಿರಲೆಂದರೆ ನಿನ್ನ ಮಡದಿಯ ಕೃತಕ ಬೇಱಿ:

ನಿನ್ನೊಡಲು ಕೆಡೆಯಲು ಮತ್ತೊಬ್ಬನಲ್ಲಿಗಡಕದೆ ಮಾಣ್ಣಳೆ?
ಹೆಜಿರಿಗಿಕ್ಕಿ ಹೆಗ್ಗುಱಿಯಾಗ ಬೇಡಾ;

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೊಡನೆ ಸವಿಸುವುದು. || ೨೦೧ ||

ಅಲ

ತನು-ಮನ-ಧನವ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಮಾತಿನ ಬಣಬೆಯ,

ಒಳಲೊಟ್ಟೆಯ ನುಡಿವರೂ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿರೇ:

ತಲಹಿಲ್ಲದ ಕೋಲು ಹೊಳ್ಳುಹಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಗುಱಿಯ ತಾಗಬಲ್ಲದೆ?

ಮಾಯಾಪಾಶ ಹಿಂಗಿ ಮನದ ಗಂಟು ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೆಂತೊಲಿವನಯ್ಯಾ? || ೨೦೨ ||

೯೦

ತನು-ಮನ-ಧನವೆಂಬ ಮೂಱು ಕತ್ತಿಯಿವೆ ಸಲೆ ಮೂಗಿನ ಮೇಲಯ್ಯಾ,

ಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಹೆನೆಂಬವಂಗಿ!

ಇದುಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೆ ಅಂಜಲೇಬೇಕು. || ೨೦೩ ||

೯೧

ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮನೆಂಬ ಮಾತಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗದು:

ತನು-ಮನ-ಧನವ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸವೆಸಲೆಬೇಕು.

ಇದುಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೆ ಅಂಜಲೇಬೇಕು. || ೨೦೪ ||

೯೨

ಹಲವು ಮನೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಕುಣಿಕುಣಿದಾಡಿ,
 ಹಲವು ಪರಿಯಲಿ ವಿಭೂತಿಯ ಹೂಸಿ,
 ಗಣಾಡಂಬರದ ನಡುವೆ ನಲಿನಲಿದಾಡಿ,
 ಉಂಡು ತಾಂಬೂಲಗೊಂಡು ಹೋಹುದಲ್ಲಾ !
 ತನು-ಮನ-ಧನವ ಸಮರ್ಪಿಸದವರ
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರೆಂತೊಲಿವನಯ್ಯಾ ?

|| ೨೦೫ ||

೯೩

ತನುವ ಕೊಟ್ಟು ಗುರುವನೊಲಿಸಬೇಕು;
 ಮನವ ಕೊಟ್ಟು ಲಿಂಗವನೊಲಿಸಬೇಕು;
 ಧನವ ಕೊಟ್ಟು ಜಂಗಮವನೊಲಿಸಬೇಕು..
 ಈ ತ್ರಿವಿಧವ ಹೊಣಿಗುವಾಡಿ,
 ಹಣಿಯ ಹೊಯಿಸಿ, ಕುಣುಹ ಪೂಜಿಸುವರ
 ಮೆಚ್ಚ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೨೦೬ ||

೯೪

ಆಡಿದರೇನೊ, ಹಾಡಿದರೇನೊ, ಓದಿದರೇನೊ—
 ತ್ರಿವಿಧದಾಸೋಹವಿಲ್ಲದನ್ನ ಕ್ಕೆ ?
 ಆಡದೆ ನವಿಲು ? ಹಾಡದೆ ತಂತಿ ? ಓದದೆ ಗಿಳಿ ?
 ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರನೊಲ್ಲ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೨೦೭ ||

೯೫

ಶಾಸ್ತ್ರ ಘನವೆಂಬೆನೆ ? ಕರ್ಮವ ಭಜಿಸುತ್ತಿದೆ !
 ವೇದ ಘನವೆಂಬೆನೆ ? ಪ್ರಾಣವಧೆಯ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ !
 ಸ್ಮೃತಿ ಘನವೆಂಬೆನೆ ? ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ !
 ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನೀವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ತ್ರಿವಿಧದಾಸೋಹದಲ್ಲಲ್ಲದೆ
 ಕಾಣಬಾರದು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ !

|| ೨೦೮ ||

೯೬

ವೇದದಂತುಟ್ಟಲ್ಲ, ಶಾಸ್ತ್ರದಂತುಟ್ಟಲ್ಲ,
ಗೀತವಾತಿನಂತುಂಟಲ್ಲ, ಕೇಳಯ್ಯಾ—
ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯ ಕವುಳಗೋಲ ಶ್ರವದಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರೊಳರೆ, ಆಯ್ಯಾ?
ದಿಟದಲಗಿನ ಕಾಳೆಗವಿತ್ತಲಿದ್ದುದೇ
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಬಂದಲ್ಲಿ ! || ೨೦೯ ||

೯೭

ಮಾತಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಪ್ಪುದೇ ಭಕ್ತಿ ?
ಮಾಡಿ ತನು ಸವೆಯದನ್ನಕ್ಕ, ಮನ ಸವೆಯದನ್ನಕ್ಕ,
ಧನ ಸವೆಯದನ್ನಕ್ಕ ಅಪ್ಪುದೇ ಭಕ್ತಿ ?
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಎಲುದೊಡ್ಡ ಸರಸವಾಡುವನು,
ಸೈರಿಸದನ್ನಕ್ಕ ಅಪ್ಪುದೇ ಭಕ್ತಿ ? || ೨೧೦ ||

೯೮

ಹಾವಸೆಗಲ್ಲ ಮೆಟ್ಟಿ ಹರಿದು ಗೊತ್ತ ಮುಟ್ಟಬಾರದಯ್ಯಾ:
ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯಲು ಬಾರದಯ್ಯಾ.
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಭಕ್ತಿ ಬಾಳ ಬಾಯ ಧಾರೆ ! || ೨೧೧ ||

೯೯

ಭಕ್ತಿಯೆಂಬುದ ಮಾಡಬಾರದು:
ಕರಗಸದಂತೆ ಹೋಗುತ್ತ ಕೊಯ್ವುದು ಬರುತ್ತ ಕೊಯ್ವುದು !
ಘಟಸರ್ಪನಲ್ಲಿ ಕೈದುಡುಕಿದರೆ ಹಿಡಿವುದ ಮಾಣ್ಣುದೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ? || ೨೧೨ ||

೧೦೦

ಹಲವು ಕಾಲ ಧಾವತಿಗೊಂಡು ಒಟ್ಟಿದ ಹಿದಿರೆಯು
ಒಂದು ಮಿಡುಕುಣ್ಣಲ್ಲಿ ಬೇವಂತೆ,
ಸಲೆ ನೆಲೆ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರ್ಪ ಶರಣನ ಭಕ್ತಿ
ಒಂದನಾಯತದಿಂದೆ ಕೆಡುವುದು,

ಸ್ವಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದ ಪಿತನ ಧನವ

ಅಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೆಡಿಸುವ ಸುತನಂತೆ—

ಶಿವನ ಸೊಮ್ಮ ಶಿವಂಗೆ ಮಾಡದೆ, ಅನ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದೊಡೆ,

ತನ್ನ ಭಕ್ತಿ ತನ್ನನೇ ಕೆಡಿಸುವದು,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೧೩ ||

೧೦೧

ನಚ್ಚಿದನೆಂದರೆ, ಮಚ್ಚಿದನೆಂದರೆ, ಸಲೆ ಮಾಯುವೋದನೆಂದರೆ

ತನುವನಲ್ಲಾಡಿಸಿ ನೋಡುವೆ ನೀನು,

ಮನವನಲ್ಲಾಡಿಸಿ ನೋಡುವೆ ನೀನು

ಧನವನಲ್ಲಾಡಿಸಿ ನೋಡುವೆ ನೀನು.

ಇದಕ್ಕೈಲ್ಲ ಅಂಜದಿದ್ದರೆ ಭಕ್ತಿಕ್ಷಂಪಿತ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ!

|| ೨೧೪ ||

೧೦೨

ಕೌಳುಗೋಲ ಹಿಡಿದು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲದೆ

ಕಳನೇಱು ಕಾದುವುದರಿದು ನೋಡಾ.

ಬಣ್ಣವಿಟ್ಟು ನುಡಿದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು?

ಚಿನ್ನ ಗೆಯ್ಕುನಾಡುವನಂತೆ!

ಬಂದ ಸಮಯವನಜುತು ಇದ್ದುದ ವಂಚಿಸದಿದ್ದಡೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೊಲಿದು ಸಲಹುವ.

|| ೨೧೫ ||

೧೦೩*

ಧನಕ್ಕೆ ಮನವನೊಡ್ಡಿದರೇನು ? ಮನಕ್ಕೆ ಧನವನೊಡ್ಡಿದರೇನು ?

ತನು-ಮನ-ಧನವ ಮೀಱು ಮಾತಾಡಬಲ್ಲರೆ,

ಆತ ನಿಸ್ಸೀಮನು; ಆತ ನಿಜೈಕನು.

ತನು-ಮನ-ಧನವನುವಾದರೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೊಲಿವ. || ೨೧೬ ||

* ಈ ವಚನ ತಾ ೨, ರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಿದೆ.

೧೦೪

ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿ ಸಮಯೋಚಿತ
ಜಂಗಮವೇ ಲಿಂಗವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಏನು ಗುಣ,
ಮನದ ಲಂಪಟತನ ಹಿಂಗದಾಗಿ?

ಒಡೆಯರ ಬರವಿಂಗೆ ಕುನ್ನಿ ಬಾಲಬಡಿದರೆ
ವೆಚ್ಚವೇನು ಹತ್ತುವುದು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ? || ೨೧೭ ||

೧೦೫

ಹಸಿದು ಬಂದ ಗಂಡನಿಗೆ ಉಣಲಿಕ್ಕದೆ
ಬಡವಾದನೆಂದು ಮುಗುವ ಸತಿಯ ಸ್ನೇಹದಂತೆ—
ಬಂದುದನುಯಳು, ಇದ್ದುದ ಸವಿಸಳು!
ದುಃಖವಿಲ್ಲದ ಅಕ್ಕಿ ಹಗರಣಿಗನ ತೆರಿನಂತೆ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ! || ೨೧೮ ||

೧೦೬

ಉದಯದ ಮಾಗಿಯ ಬಿಸಿಲು ಅಂಗಕ್ಕೆ ಹಿತವಾಯಿತ್ತು:
ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಲು ಅಂಗಕ್ಕೆ ಕರಕರಿಣವಾಯಿತ್ತು!
ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಭಕ್ತಿ ಹಿತವಾಯಿತ್ತು:
ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಭಕ್ತಿ ಕರಿಣವಾಯಿತ್ತು!
ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನವರ ಬಲ್ಲನಾಗಿ ಒಲ್ಲನಯ್ಯಾ.
|| ೨೧೯ ||

೧೦೭

ಬರಬರ ಭಕ್ತಿಯರೆಯಾಯಿತ್ತು, ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ :
ಮೊದಲ ದಿನ ಹಣೆಮುಟ್ಟಿ, ಮುಂದಿನ ಕೈಯ ಮುಟ್ಟಿ
ಮೂಱಿಂಬ ದಿನಕ್ಕೆ ತೂಕಡಿಕೆ ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ !
ಹಿಡಿದುದ ಬಿಡದಿದ್ದರೆ ಕಡೆಗೆ ಚಾಚುವ;
ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಡುನೀರಲ್ಲದ್ದು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.
|| ೨೨೦ ||

೧೦೮

ಬಿದಿರಲಂದಣವಕ್ಕು, ಬಿದಿರೆ ಸತ್ತಿಗೆಯಕ್ಕು,
 ಬಿದಿರಲ್ಲಿ ಗುಡಿಯು ಗೂಡಾರವಕ್ಕು;
 ಬಿದಿರಲ್ಲಿ ಸಕಲಸಂಪದವೆಲ್ಲವು !
 ಬಿದಿರದವರ ಮೆಚ್ಚು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ. || ೨೨೧ ||

೧೦೯

ಉಂಬಾಗಲೆನ್ನ, ಉಡುವಾಗಲೆನ್ನ,
 ಬಂಧುಗಳು ಬಂದಾಗಲೆನ್ನ:
 ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಂಬ, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಂಬ,
 ಬಂದ ಪುರಾತರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಂಬ:
 ಸಾವಾಗ ದೇಹವ ದೇಗುಲಕ್ಕೊಯ್ಯೆಂಬ !
 ದೇವರಿಗೆ ಹೆಣ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಿತ್ತೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ! || ೨೨೨ ||

೧೧೦

ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಸತ್ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದಯ್ಯಾ
 ನಾಯ ಹಾಲು ನಾಯಿಗಲ್ಲದೆ ಪಂಚಾಮೃತಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದಯ್ಯಾ !
 ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಿಗಲ್ಲದೆ
 ಮಾಡುವ ಅರ್ಥ ವೃಥಾ, ಕಂಡಯ್ಯಾ ! || ೨೨೩ ||

೧೧೧

ಬಲಿಯ ಭೂಮಿ, ಕರ್ಣನ ಕವಚ, ಖಚರನ ಆಸ್ತಿ,
 ಶಿಬಿಯ ಮಾಂಸ ವೃಥಾ ಹೋಯಿತ್ತಲ್ಲಾ !
 || ಶ್ಲೋಕ || ಶಿವಭಕ್ತಿಮತಿಕ್ರಮ್ಯ | ಯದ್ ದಾನಂಚ ವಿಧಿಯತೇ
 ನಿಷ್ಕಲಂತು ಭವೇದ್ ದಾನಂ | ರೌರವಂ ನರಕಂ ವ್ರಜೇತ್
 ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರನಾಯದೆ
 ಕೀರ್ತಿವಾರ್ತೆಗೆ ಮಾಡಿದವನ ಧನವು ವೃಥಾ ಹೋಯಿತ್ತಲ್ಲಾ !
 || ೨೨೪ ||

೧೧೨

ಹತ್ತು ಮತ್ತರದ ಭೂಮಿ, ಬತ್ತುವ ಹಯನು, ನಂದಾದೀವಿಗೆಯ
ನಡೆಸಿಹೆವೆಂಬವರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು;
ಅವರ ನುಡಿಯ ಕೇಳಲಾಗದು.

ಅಂಡಜ, ಸ್ವೇದಜ, ಉದ್ಭಿಜ, ಜರಾಯುಜರೆಂಬ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ
ಭವಿತವ್ಯವ ಕೊಟ್ಟವರಾರೊ ?

ಒಡೆಯರಿಗೆ ಉಂಡಲಿಗೆಯ ಮುಱುದಿಕ್ಕಿದಂತೆ

“ ಎನ್ನಿಂದಲೇ ಆಯಿತ್ತು, ಎನ್ನಿಂದಲೇ ಹೋಯಿತ್ತು ”

ಎಂಬವನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಹುಡಿಯ ಹೊಯ್ಯದೆ ಮಾಣ್ಬನೆ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ?

|| ೨೨೫ ||

೧೧೩

ಅನವರತ ಮಾಡಿಹೆನೆಂದು ಉಪ್ಪರ-ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ
ಭಕ್ತನ ಮನೆಯದು ಅಂದಣಗಿತ್ತಿಯ ಮನೆ !

ಸರ್ವಜೀವದಯಾಪಾರಿಯೆಂದು ಭೂತದಯಕ್ಕಿಕ್ಕುವವನ ಮನೆ
ಸಯಿಧಾನದ ಕೇಡು !

ಸೂಳೆಯ ಮಗ ಮಾಳವ ಮಾಡಿದರೆ ತಾಯ ಹೆಸರಾಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ

ತಂದೆಯ ಹೆಸರಿಲ್ಲಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೨೨೬ ||

೧೧೪

ಕಾಳಾಗ್ನಿ ರುದ್ರನ ಮೇಳಾಪವನಱಿಯದವರು

‘ಕಾಳು ಬೇಳೆ’ಯೆನುತಿಪ್ಪರಯ್ಯಾ.

ಕಾನನದಡವಿಯಲ್ಲಿ ಕಿಚ್ಚು ಬಾಳುವೆಯಾಗಿ ಮಿಕ್ಕೊಡೆ ಒಲಲುವ

ಬಳ್ಳುವಿನಂತಿಪ್ಪರಯ್ಯಾ ಮನುಜರು ನರವಿಂಧ್ಯದೊಳಗೆ. !

ತತ್ ಕಾಲಪ್ರೇಮವನಱಿಯದೆ ವಿಭವಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದವನ ಭಕ್ತಿ

ಇರುಳು ಸತ್ತಿಗೆಯ ಹಿಡಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೨೨೭ ||

೧೧೫

ಹರಸಿ ಮಾಡುವುದು ಹರಕೆಯ ದಂಡ :

ನೆರಹಿ ಮಾಡುವುದು ಡಂಭಿನ ಭಕ್ತಿ.

ಹರಸಬೇಡ, ನೆರಹಬೇಡ,

ಬಂದ ಭರವನೆಯಾದರೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಪ್ಪ

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೨೨೮ ||

೧೧೬

ಹಡೆದೊಡವೆ-ವಸ್ತುವನು ಮೃಡಭಕ್ತರಿಗಲ್ಲದೆ

ಕಡಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಡಲಾಗದು.

ಬಂದರೊಂದು ಲೇಸು, ಬಾರದಿದ್ದರೆರೆಡು ಲೇಸು !

ಅಲ್ಲಿದ್ದರೆಯೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜೋನ; ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆಯೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜೋನ.

ಲಿಂಗದೊಡವೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಾರಿತ್ತಾಗಿ

ಬಂದಿತ್ತೆಂಬ ಪರಿಣಾಮವಿಲ್ಲ, ಬಾರದೆಂಬ ದುಃಖವಿಲ್ಲ.

ಇದುಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ,

ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗಲ್ಲದೆ ಕಡಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಡಲಾಗದು. || ೨೨೯ ||

೧೧೭

ಓಡಲಾಡಿದ ಮೃಗವು ಸೊಣಗಂಗೆ ಮಾಂಸವ ಕೊಡುವಂತೆ -

ಮಾಡಲಾಗದು ಭಕ್ತನು, ಕೊಳಲಾಗದು ಜಂಗಮ.

ಹಿರಿಯರು ನರಮಾಂಸವ ಭುಂಜಿಸುವರೆ ?

ತನುವುಕ್ಕೆ ಮನವುಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ಭಕ್ತಿಯ,

ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಜಂಗಮ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ. || ೨೩೦ ||

೧೧೮

ಬಂದುದ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರೆ ನೇಮ,

ಇದ್ದುದ ವಂಚನೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅದು ನೇಮ;

ನಡೆದು ತಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ನೇಮ, ನುಡಿದು ಹುಸಿಯದಿದ್ದರೆ ನೇಮ.

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಬಂದರೆ

ಒಡೆಯರಿಗೊಡವೆಯನೊಪ್ಪಿಸುವುದೇ ನೇಮ.

|| ೨೩೧ ||

೧೧೯

ಹಾಲ ನೇಮ, ಹಾಲ ಕೆನೆಯ ನೇಮ:

ಕೆನೆ ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಕಿಚ್ಚಡಿಯ ನೇಮ;

ಬೆಣ್ಣೆಯ ನೇಮ, ಬೆಲ್ಲದ ನೇಮ!

ಅಂಬಲಿಯ ನೇಮದವರನಾರನೂ ಕಾಣೆ:

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಲ್ಲಿ

ಅಂಬಲಿಯ ನೇಮದಾತ ಮಾದಾರ ಚಿನ್ನಯ್ಯ.

|| ೨೩೨ ||

೧೨೦

ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟರು ಮನವಿಲ್ಲದೆ;

ನೀಡಿ ನೀಡಿ ಕೆಟ್ಟರು ಮನವಿಲ್ಲದೆ;

ಮಾಡುವ ನೀಡುವ ನಿಜಗುಣವುಳ್ಳರೆ

ಕೂಡಿ ಕೊಂಬ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೨೩೩ ||

೧೨೧

ಮಾಡಿದನೆಂಬುದು ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದರೆ,

ಏಡಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು ತಿವನ ಡಂಗುರ!

ಮಾಡಿದನೆನ್ನದಿರಾ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ, ಮಾಡಿದನೆನ್ನದಿರಾ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ.

ಮಾಡಿದನೆಂಬುದು ಮನದಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ,

ಬೇಡಿತ್ತನೀವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೨೩೪ ||

೧೨೨

ಕಳಬೇಡ, ಕೊಲಬೇಡ; ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯಲು ಬೇಡ;

ಮುನಿಯ ಬೇಡ, ಅನ್ಯರಿಗೆ ಅಸಹ್ಯಬಡಬೇಡ;

ತನ್ನ ಬಣ್ಣಿಸಬೇಡ, ಇದಿರ ಹಳಿಯಲು ಬೇಡ.

ಇದೆ ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿ, ಇದೇಬಹಿರಂಗ ಶುದ್ಧಿ,

ಇದೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರನೊಲಿಸುವ ಪರಿ! (|| ೨೩೫ ||)

೧೨೩

ಕೆಡೆನಡೆಯದೆ, ಕೆಡೆನುಡಿಯದೆ, ಅನ್ಯರ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸದಿದ್ದರೆ
 ಏನ ಮಾಡನಯ್ಯಾ ಲಿಂಗವು, ಏನ ಕೊಡನಯ್ಯಾ ತಾನು ?
 ಏನ ಬೇಡಿದುದನೀವನಾಗಿ ನಂಬಿಗೆಯುಳ್ಳ ಶಿವಭಕ್ತಂಗಿ,
 ಇದೇ ದಿಬ್ಬ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೨೩೬ ||

೧೨೪

ಸ್ವಾಮಿಭೃತ್ಯಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಆವುದು ಪದವೆಂದರೆ:
 ದಿಟವ ನುಡಿವುದು, ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆವುದು.
 ನುಡಿದು ಹುಸಿವ, ನಡೆದು ತಪ್ಪುವ
 ಪ್ರಪಂಚಿಯನೊಲ್ಲ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ. || ೨೩೭ ||

೧೨೫

ಸತ್ಯವುಳ್ಳ ಭಂಡವ ತುಂಬುವುದಯ್ಯಾ !
 ಸಯಿಧಾನ, ಸಯಿಧಾನವಯ್ಯಾ :
 —ಮನ ಧಾರೆವಟ್ಟುಲು !
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಹಿಡಿಯದ ಭಂಡವನು
 ಆರಾದೊಡಾಗಲಿ ಹೋಗಲೀಯರಯ್ಯಾ. || ೨೩೮ ||

೧೨೬

ದೇವಲೋಕ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವೆಂಬುದು ಬೇಜಿಲ್ಲ, ಕಾಣಿ ಬೋ !
 ಸತ್ಯವ ನುಡಿವುದೆ ದೇವಲೋಕ; ಮಿಥ್ಯವ ನುಡಿವುದೆ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕ!
 ಆಚಾರವೇ ಸ್ವರ್ಗ, ಅನಾಚಾರವೇ ನರಕ—
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನೀವೇ ಪ್ರಮಾಣು! || ೨೩೯ ||

೧೨೭

ಪುಣ್ಯ ಪಾಪವೆಂಬುವು ತಮ್ಮಿಷ್ಟ ಕಂಡಿರೇ:
 ‘ಅಯ್ಯಾ’ ಎಂದಡೆ ಸ್ವರ್ಗ: ‘ಎಲೆವೋ’ ಎಂದಡೆ ನರಕ !
 ‘ದೇವಾ, ಭಕ್ತ ಜಯಾ, ಜೀಯಾ’ ಎಂಬ ನುಡಿಯೊಳಗೆ
 ಕೈಲಾಸವಿದ್ದುದೇ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೨೪೦ ||

೧೨೮
 'ಎನಿ ಬಂದಿರಿ, ಹದುಳವಿದ್ದರೆ?' ಎಂದರೆ
 ನಿಮ್ಮ ಮೈಸಿರಿ ಹಾಱುಹೋಹುದೆ ?
 'ಕುಳ್ಳಿರೆಂ'ದರೆ ನೆಲ ಕುಳಿಹೋಹುದೆ ?
 ಒಡನೆ ನುಡಿದರೆ ಶಿರ-ಹೊಟ್ಟೆಯೊಡೆವುದೆ ?
 ಕೊಡಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೊಂದು ಗುಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ,
 ಕೆಡಹಿ ಮೂಗ ಕೊಯ್ಯದೆ ಮಾಣ್ಬನೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನು ?
 || ೨೪೧ ||

೧೨೯
 ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮತ್ತೊಂದ ಬಯಸಲೇಕಯ್ಯಾ ?
 ನಗುವುದು, ನುಡಿವುದು ಶಿವಭಕ್ತರೊಡನೆ.
 ಸುಮ್ಮಾನ ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮಾಗಿರಲೇಕಯ್ಯಾ ?
 || ಶ್ಲೋಕ || ಅಭ್ಯಾಸಸ್ಯ ವಿಹೀನಸ್ಯ | ತಸ್ಯ ಜನ್ಮ ನಿರರ್ಥಕಂ |
 ಗುರೋರಪಿ ಸಮಂ ಹಾಸ್ಯಂ | ಕರ್ತವ್ಯಂ ಕುಟಿಲಂ ವಿನಾ ||

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರೊಡನೆ
 ಮನದೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವುದಯ್ಯಾ. || ೨೪೨ ||

೧೩೦
 ಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ನಿಧಾನವ ಸಾಧಿಸುವರೆ,
 ಶಿವಪ್ರೇಮವೆಂಬಂಜನವ ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಬುದು.
 ಭಕ್ತನಾದವಂಗೆ ಇದೆ ಪಥವಾಗಿರಬೇಕು.
 ನಿಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರನುಭಾವ ಗಜವೈದ್ಯವಯ್ಯಾ. || ೨೪೩ ||

೧೩೧
 ಕಂಡ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಕೈಮುಗಿವಾತನೇ ಭಕ್ತ:
 ಮೃದುವಚನವೇ ಸಕಲಜಪಂಗಳಯ್ಯಾ,
 ಮೃದುವಚನವೇ ಸಕಲತಪಂಗಳಯ್ಯಾ,
 ಸದುವಿನಯವೇ ಸದಾಶಿವನೊಲಿಮೆಯಯ್ಯಾ,—
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನಂತಲ್ಲದೊಲ್ಲನಯ್ಯಾ. || ೨೪೪ ||

೧೩೨

‘ಇತ್ತ ಬಾರಯ್ಯಾ ಇತ್ತ ಬಾರಯ್ಯಾ’ ಎಂದು
 ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಕೂರ್ತು ಹತ್ತೆ ಕರೆಯುತಿರೆ,
 ಮತ್ತೆ ಕೆಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಶರಣೆಂದು ಹಸ್ತ-ಬಾಯನೆ ಮುಚ್ಚಿ,
 ಕಿಱಿದಾಗಿ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವ ನುಡಿದು,
 ವಿನಯವದ್ಧ್ಯಾನವುಳ್ಳರೆ
 ಎತ್ತಿಕೊಂಬನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಪ್ರಮಥರ ಮುಂದೆ.
 || ೨೪೫ ||

೧೩೩

ಭಕ್ತ ಭಕ್ತನ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವ ಮಾಡಬೇಕು:
 ಕರ್ತನಾಗಿ ಕಾಲ ತೊಳೆಯಿಸಿಕೊಂಡರೆ,
 ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತಿಗೆ ಹಾನಿ!
 ಲಕ್ಷಗಾವುದ ದಾರಿಯ ಹೋಗಿ
 ಭಕ್ತನು ಭಕ್ತನ ಕಾಂಬುದು ಸದಾಚಾರ;
 ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿದರೆ
 ಕೂಡಿ ಕೊಂಬನು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನು. || ೨೪೬ ||

೧೩೪

ದಯವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮವದೇವುದಯ್ಯಾ?
 ದಯವೇ ಬೇಕು ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲಱಲ್ಲಿಯೂ;
 ದಯವೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲವಯ್ಯಾ:
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನಂತಲ್ಲದೊಲ್ಲನಯ್ಯಾ. || ೨೪೭ ||

೧೩೫

ತನಗೆ ಮುನಿವವರಿಗೆ ತಾ ಮುನಿಯಲೇಕಯ್ಯಾ?
 ತನಗಾದ ಆಗೇನು? ಅವರಿಗಾದ ಚೇಗೇನು?
 ತನುವಿನ ಕೋಪ ತನ್ನ ಹಿರಿಯತನದ ಕೇಡು;
 ಮನದ ಕೋಪ ತನ್ನ ಉಹಿನ ಕೇಡು.
 ಮನೆಯೊಳಗಣ ಕಿಚ್ಚು ಮನೆಯ ಸುಟ್ಟಲ್ಲದೆ
 ನೆರೆಮನೆಯ ಸುಡುವುದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ? || ೨೪೮ ||

೧೩೬

ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದರೇನು ? ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದರೇನು ?

ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದರೇನು ?

ಶರಣರು ಶರಣರಲ್ಲಿ ಗುಣವನಟಿಸುವರೆ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ನೊಂದು ಸೈರಿಸಬೇಕು. || ೨೪೯ ||

(೧೦) ಭಕ್ತಸ್ಥಲ

೧

ಕಾಣದ ಶಾವಿನಲಿ ಜಱಿದರೆಂದರೆ, ಕೇಳಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಬೇಕು.

ಅದೇನು ಕಾರಣ ? ಕೊಳ್ಳದೆ ಕೊಡದೆ ಅವರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಹುದಾಗಿ!

ಎನ್ನ ಮನದ ತದ್‌ದ್ವೇಷವಳಿದು ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗೆ

ಶರಣೆಂಬುದ ಕರುಣಿಸು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೨೫೦ ||

೨

ಕರಗಿಸಿ ಎನ್ನ ಮನದ ಕಾಳಿಕೆಯ ಕಳೆಯಯ್ಯಾ;

ಒರೆಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಂದೆನ್ನ ಪುಟವಿಕ್ಕೆ ನೋಡಯ್ಯಾ;

ಕಡಿಹಕ್ಕೆ ಬಡಿಹಕ್ಕೆ ತಂದೆನ್ನ ಕಡೆಯಾಣಿಯ ಮಾಡಿ,

ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಪಾದಕ್ಕೆ ತೊಡಿಗೆಯ ಮಾಡಿ ಸಲಹು,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೨೫೧ ||

೩

|| ಶ್ಲೋಕ || ವೇದಾದಿ ನಾಮ ನಿರ್ನಾಮಂ । ಮಹತ್ತ್ವಂ ಮಹದೀಶ್ವರಂ

ಗುರೂಕ್ತಮಂತ್ರಮಾರ್ಗೇಣ । ಇಷ್ಟಲಿಂಗಂ ತು ಶಂಕರೀ

ಎಂದುದಾಗಿ, ವಚನಪಾತಕವೆನ್ನ, ವಚನದೋಷಗಳೆನ್ನ,

ಕಾಡಿ ಕಾಡಿ ಕೆಡಿಸಿದುವೆನ್ನ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ಅಹಮ್ಮೆಂಬ ಅಹಂಕಾರವೆನ್ನ !

|| ೨೫೨ ||

೪

ಅವರಿವರೆನ್ನದೆ ಚರಣಕ್ಕೆಲಗಲು ಅಯ್ಯತನವೇಱಾ
 ಬೆಬ್ಬನೆ ಬೆಱಿವೆ ನಾನು: ಕೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುತ್ತಯ್ಯಾ !
 ಆ ಕೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಿಚ್ಚನಿಕ್ಕಿ ಸುಟ್ಟು ಬೆಳ್ಳುಕನ ಮಾಡಿ
 ಬೆಳುಗಾರದಂತೆ ಮಾಡು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೨೫೩ ||

೫

ನಡೆಯ ಕಂಡಾ, ನಂಬಿ: ನುಡಿಯಲ್ಲಾ ಉಪಚಾರ !
 ಮಿಗಿಲೊಂದು ಮಾತು ಬಂದರೆ ಸೈರಿಸಲಾಱಿನು;
 ತುಯ್ಯಲಾದರೆ ಉಂಬೆ; ಹುಯ್ಯಲಾದರೆ ಓಡುವೆ !
 ಆಳು ಬೇಡಿದಡೆ ಆಳ್ವನೇನನೀ[ಯ]ನಯ್ಯಾ ?
 ಆಳಾಗಿ ಹೊಕ್ಕು ಅರಸನಾಗಿ ನಡೆದರೆ,
 ಆಳಿಗೊಂಡಿತ್ತೆನ್ನ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಭಕ್ತಿ ! || ೨೫೪ ||

೬

ಇಱಿಸಿಕೊಂಡು ಭಕ್ತರಾದರೆಮ್ಮವರು;
 ತಱಿಸಿಕೊಂಡು ಭಕ್ತರಾದರೆಮ್ಮವರು;
 ಕೊಱಿಯಿಸಿಕೊಂಡು ಭಕ್ತರಾದರೆಮ್ಮವರು;
 ಜಱಿಯಿಸಿಕೊಂಡು ಭಕ್ತರಾದರೆಮ್ಮವರು;
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೆ ಮುಳಿಸ ತಾಳಿ
 ಎನ್ನ ಭಕ್ತಿ ಅರೆಯಾಯಿತ್ತು ! || ೨೫೫ ||

೭

ಮನಕ್ಕೆ ನಾಚದ ವಚನ, ವಚನಕ್ಕೆ ನಾಚದ ಮನ !
 ಕುಂದ ಹೆಚ್ಚು ನುಡುವೆ,
 ಒಂದು ಮಾತಿನ ಗೆಲ್ಲ-ಸೋಲಕ್ಕೆ ಹಿಡದು ಹೋರುವೆ:
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರೆನ್ನಾಳ್ವರೆಂಬೆ ! || ೨೫೬ ||

೮

ಇಲ್ಲವೆಯ ಮೇಲೆ ಕಂಚೊಡೆದಂತೆ, ಬಡಮನವೆನ್ನ ಕಾಡಿತ್ತಯ್ಯಾ;
ಮತಿಯಿಲ್ಲದ ಮರುಳ ನಾನಯ್ಯಾ; ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಬಡವ ನಾನು;
ನಿಮ್ಮ ನೆನಹವಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯನಾದೆ,
ಎನಗೆ ನೀ ಕರುಣಿಸಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ! || ೨೫೭ ||

೯

ಲಿಂಗವ ನಚ್ಚದೀ ಮನವು, ಜಂಗಮವ ನಂಬದೀ ಮನವು;
ಕೂಪರ ಕಂಡರೆ ಒಲ್ಲದೀ ಮನವು.
ಈ ಮನದ ಭ್ರಮೆಯನೆಲ್ಲವ ಮುಚ್ಚಿಸಿ,
ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗೆ ಶರಣೆಂಬುದ ಕರುಣಿಸು,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೨೫೮ ||

೧೦

ಅಶನ ಕುಂದದು, ವ್ಯಸನ ಮಾಣದು;
ಆರತವಡಗದು, ಬೆವಹಾರವುಡುಗದು:
ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆಱ್ಕೆವೆನಯ್ಯಾ, ಕಾಯವಿಕಾರಿಯಾನು;
ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆಱ್ಕೆವೆನಯ್ಯಾ, ಜೀವವಿಕಾರಿಯಾನು;
ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆಱ್ಕೆವೆನಯ್ಯಾ: ಶರಣನಲ್ಲ, ಲಿಂಗೈಕ್ಯನಲ್ಲಾ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಅಂತರಬೆಂತಲಿ ನಾನಯ್ಯಾ ! || ೨೫೯ ||

೧೧

ಕುದುರನೇಸು ತೊಳೆದರೆಯೂ ಕೆಸಲು ಮಾಣ್ಬದೆ ?
ಎನ್ನ ಕಾಯದೊಳುಳ್ಳವಗುಣಂಗಳ ಕಳೆದು ಕೃಪೆಯ ಮಾಡಯ್ಯಾ;
ಕಂಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಣಕವ ನಾದಿದಂತೆ, ಕಾಣರೇ, ಎನ್ನ ಮನ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮಗೆ ಶರಣೆಂದು ಶುದ್ಧ ಕಾಣಯ್ಯಾ
|| ೨೬೦ ||

೧೨

ಕಾಮಧೇನು ನಿಮ್ಮ ನಾರಿರಲು ಪರರ ಬೇಡಲಾಜಿನಯ್ಯಾ

ನಿಮ್ಮವೆ ಪೂಜಿಸಿ ಭವಲಂಛನೆ ಬಿಡಬೇಕಯ್ಯಾ ?

ಹಿಂದಣ ಜನ್ಮದ ಚೆಹ್ನೆ ಬಿಡಬನ್ನಕ್ಕೆ

ನಿಮ್ಮವೆ ಪೂಜಿಸಿ ಏನೆನಯ್ಯಾ ?

ಎನ್ನ ಮನದ ಅವಗುಣವ ಕಳೆದು

ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗೆ ಶರಣೆಯಾದ ಕರುಣಿಸು

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೬೧ ||

೧೩

ಮರ್ಯಸನಿ ಮರಾಚ : ಲಯಿಂದಿ ಸಿಸಿದಿರಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ—

ಲಿಂಗವ್ಯಸನಿ ಜಂಗಮಪ್ರಭು ಮಂತ್ರಿಸಯ್ಯಾ;

‘ಅವಧ್ಯಮನುಭೋಕ್ತೃತ್ವವಂತ್ರಿಸಯ್ಯಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಮುಗುಟ್ಟ ಬೇಡುಪೆನು ! || ೨೬೨ ||

೧೪

ಧೃತಿಗೆಟ್ಟು ಅನ್ಯರ ಬೇಡದಂತ,

ಮತಿಗೆಟ್ಟು ಪರರ ಹೊಗಳವಂತೆ,

ಪರಸತಿಯರ ರತಿಗೆ ಮನೆಯಾರವಂತೆ,

ತಿವಪಥವೊಲ್ಲದವರೊಡನಾದದಂತ,

ಅನ್ಯಜಾತಿಯ ಸಂಗವ ಮುಡದಂತ,

ಎನ್ನ ಪ್ರತಿನಾಡಿಸು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೬೩ ||

೧೫

ಮತ್ತೊಂದ ಕಾಣದಂತ, ಮತ್ತೊಂದ ಕೇಳದಂತೆ,

ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಪಾದವಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವಿಷಯಕ್ಕೆಳಸದಂತೆ,

ಇರಿಸಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೬೪ ||

೧೬

ಮತಿಮಂದನಾಗಿ ಗತಿಯ ಕಾಣದೆ ಇದ್ದೆನಯ್ಯಾ:

ಹುಟ್ಟುಗುರುಡನ ಕೈಯ ಕೋಲ ಕೊಟ್ಟು ನಡೆಸುವಂತ
ನಡೆಸಯ್ಯಾ, ಎನ್ನಾ:

ಸಿಮ್ಮಿಚ್ಚ ಶರಣರ ಒಕ್ಕುದ ಪುಕ್ಕುದ
ನಚ್ಚಿಸು, ಮಚ್ಚಿಸು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೬೦ ||

೧೭

ಕಾಣಿದುದನೆಲ್ಲವ ಕಾಣಲಾಱಿನಯ್ಯಾ

ಕೇಳಿದುದನೆಲ್ಲವ ಕೇಳಲಾಱಿನಯ್ಯಾ

ದ್ರೋಹವಿಲ್ಲವೆಮ್ಮ ತಿವನಲ್ಲ, ಸೀಮೆಯಯ್ಯಾ !

ಒಲೆಯ ಮುಂದಿದ್ದು ಮಾಡದ ಕನಸ ಕಾಣ್ಬಿಪರನೊಲ್ಲನಯ್ಯಾ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೨೬೧ ||

೧೮

ಕಾಣಬಹುದೆ ಪರುಷದ ಗಿರಿಯಂಧಕಂಗೆ ?

ಅಱಿಯಬಹುದೆ ರಸದ ಬಾವಿ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಂಗೆ ?

ತೆಗೆಯಬಹುದೆ ಕಡವರವು ದರಿದ್ರಂಗೆ ?

ಕಱಿಯಬಹುದೆ ಕಾಮಧೇನುವಶುದ್ಧಂಗೆ ?

ಪೊನ್ನ ಹುಳುವ ಕಂಡು ನರಿ ತನ್ನ ಬಾಲವ

ಹುಣ್ಣಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಹೋಲಬಹುದೆ ?

ಎನ್ನೊಡೆಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರನು

ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಹುದೇ ?

|| ೨೬೨ ||

೧೯

ಎಂತಕ್ಕೆ ನಾಸಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದಱುದೆನು ?

ಇಂತಾಗಿ ನೀವೆನ್ನ ನಾರೆಂದಱುಯಿರಿ !

ನಂಬಲಱುಯೆ, ನಂಬಿಸಲಱುಯೆ,

ಒಲಿಯಲಱುಯೆ, ಒಲಿಸಲಱುಯೆ !

॥ ಶ್ಲೋಕ ॥ ಯಥಾ ಭಾವಸ್ತಥಾ ಲಿಂಗಂ ॥ ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ನ ಸಂಶಯಃ
ಯಥಾ ಭಕ್ತಿ ಸ್ಥಿತಾ ಸಿದ್ಧಿಃ । ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ನ ಸಂಶಯಃ
ಎಂದುದಾಗಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಕೇಳಯ್ಯಾ,
ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ವರ್ಷ ಕೋಟಿಲಿಗೊಂಡನಯ್ಯಾ ! ॥ ೨೬೮ ॥

೨೦

ಅರಿಸಿನವನೆ ಮಿಂದು, ಹೊಂದೊಡಿಗೆಯನೆ ತೊಟ್ಟು,
ಪುರುಷನ ಒಲವಿಲ್ಲದ ಲಲನೆಯಂತಾಗಿದೇನಯ್ಯಾ !
ವಿಭೂತಿಯನೆ ಹೂಸಿ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯನೆ ಕಟ್ಟಿ,
ಶಿವ ಸಿಮ್ಮೊಲವಿಲ್ಲದಂತೆ ಆಗಿದೇನಯ್ಯಾ !
ಕೆಟ್ಟು ಬಾಳುವರಿಲ್ಲಾ ಎಮ್ಮವರ ಕುಲದಲ್ಲೆ:
ನೀನೊಲಿದಂತೆ ಸಲಹಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. (೨೬೯) ॥

೨೧

ಉದಯಾಸ್ತಮಾನವೆನ್ನ ಬೆಂದ ಬಸುಪಾಂಸ ಕುದಿಯಲಲ್ಲದೆ
ನಿಮ್ಮ ನೆನೆಯಲು ತೇಜಹಿಲ್ಲಯ್ಯಾ !
ಎಂತೊ ! ಲಿಂಗ ತಂದೆ, ಎಂತಯ್ಯಾ ? ಎನ್ನ ಪೂರ್ವಲಿಖಿತ !
ಬೆರಣಿಯನಾಯಲಲ್ಲದೆ ಅಟ್ಟುಣ್ಣ ತೇಜಹಿಲ್ಲವೆನಗೆ !
ನೀ ಕರುಣಿಸಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. (೨೭೦) ॥

೨೨

ತಾಮಸ[ದೇ] ಮುಸುಕಿ ಕಂಗಳ ಕೆಡಿಸಿತ್ತೆನ್ನ ಭಕ್ತಿ;
ಕಾಮವೆಂಬಗ್ನಿಗೆ ಮುಝದಿಕ್ಕಿತ್ತೆನ್ನ ಭಕ್ತಿ;
ಉದರಕ್ಕೆ ಕುದಿಕುದಿದು ಮುಂದುಗೆಡಿಸಿತ್ತೆನ್ನ ಭಕ್ತಿ;
ಇದಿರನಾಶ್ರಯಿಸಲು ಹೋಯಿತ್ತೆನ್ನ ಭಕ್ತಿ !
ಹೆಣಮೂಳನು ನಾನು ! ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ಪ್ಪಣ ಹದುಳವಿರದೆ ಬಾಯು ಟೊಣದೇ ಹೋಯಿತ್ತೆನ್ನ ಭಕ್ತಿ !
॥ ೨೭೧ ॥

೨೩

ಏನಿದ್ದರೇನಿದ್ದರೊಲ್ಲದು ನಿಮ್ಮನುಭಾವಕ್ಕೆನ್ನ ಮನವು:
ಡಂಬಕನೆಂಬವನಾನು ಕಂಡಯ್ಯಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಪೂಜಿಸಿ ಮಾನವರಾಸೆ ಬಿಡದಾಗಿ. || ೨೨೨ ||

೨೪

ಬೆಲ್ಲವ ತಿಂದ ಕೋಡಗನಂತೆ ಸಿಹಿಯ ನೆನೆಯದಿರಾ, ಮನವೇ;
ಕಬ್ಬು ತಿಂದ ನರಿಯಂತೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆಳಸದಿರಾ, ಮನವೇ;
ಗಗನವನಡರಿದ ಕಾಗೆಯಂತೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಹಂಬಲಿಸದಿರಾ, ಮನವೇ.
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಕಂಡು ಲಿಂಗವೆಂದೇ ನಂಬು ಮನವೇ || ೨೨೩ ||

೨೫

ಒಡೆಯನ ಕಂಡರೆ ಕಳ್ಳನಾಗದಿರಾ, ಮನವೇ.
ಭವದ ಭಾರಿಯ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಬರೆ
ನೀನು ನಿಯತನಾಗಿ, ಭಯಭರಿತನಾಗಿ,
ಅಹಂಕಾರಿಯಾಗದೆ ಶರಣೆನ್ನು, ಮನವೇ.
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನೊಲುವರೆ
ಕಿಂಕಿಲನಾಗಿ ಬದುಕು, ಮನವೇ. || ೨೨೪ ||

೨೬

ಕೋ[ಟ್ಟ]ನುಕೋಟಿ ಜಪವನು ಮಾಡಿ
ಕೋಟಲೆಗೊಳ್ಳಲದೇಕೆ ಮನವೇ?
ಕಿಂಚಿತು ಗೀತವೊಂದನಂತಕೋಟಿ ಜಪ!
ಜಪವೆಂಬುದೇಕೆ ಮನವೇ?
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಕಂಡು,
ಆಡಿ ಹಾಡಿ ಬದುಕು, ಮನವೇ! || ೨೨೫ ||

೨೭

ಮನವೇ ನಿನ್ನ ಜನ್ಮದ ಪರಿಭವನ ಮಜ್ಜೆದೆಯಲ್ಲಾ, ಮನವೇ !

ಲಿಂಗವ ನಂಬು ಕಂಡಾ, ಮನವೇ;

ಜಂಗಮವ ನಂಬು ಕಂಡಾ, ಮನವೇ ;

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಬಿಡದೆ ಬೆಂಬತ್ತು, ಕಂಡಾ, ಮನವೇ.
|| ೨೭೬ ||

೨೮

ಸುರರ ಬೇಡಿದಡಿಲ್ಲ, ನರರ ಬೇಡಿದಡಿಲ್ಲ,

ಬರಿದೆ ಧೃತಿಗೆಡಬೇಡ, ಮನವೇ;

ಅರನಾದಡೆಯೂ ಬೇಡಿ ಬೇಡಿ, ಬರಿದೆ ಧೃತಿಗೆಡಬೇಡ, ಮನವೇ.
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನನಿಜೆ, ಅರ ಬೇಡಿದಡಿಲ್ಲ, ಮನವೇ || ೨೭೭ ||

೨೯

ಆಡಿ ಅಚುಪದಿರಾ, ಲೇಸ ಮಾಡಿ ಮಜುಗದಿರಾ, ಎಲೆ ಮನವೇ:

ಕೂಡ ತಪ್ಪದಿರಾ: ಬೇಡಿದವರಿಗಿಲ್ಲೆನ್ನದಿರು. ಕಂಡಾ, ಮನವೇ
ನಾಡ ಮಾತು ಬೇಡ, ಸೇಜಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡು ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಕರಣರ.
|| ೨೭೮ ||

೩೦

ಹೃದಯದ ಕತ್ತರಿ: ತುದಿನಾಲಿಗೆಯ ಬೆಲ್ಲೆಂ ಬೋ !

ಆಡಿಹೇ[ನೇಂ] ಬೋ, ಹಾಡಿಯೆ[ನೇಂ] ಬೋ,

ನಿಚ್ಚೆ ನಿಚ್ಚೆ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಮಾಡಿಹೇ[ನೇಂ] ಬೋ !

ಆನು ಎನ್ನಂತೆ, ಮನ ಮನದಂತೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ: ತಾನು ತನ್ನಂತೆ !

|| ೨೭೯ ||

೩೧

ಒಳ್ಳೆಯ ಮೈಲಾರನವೊಳಗ್ಗೆ ಸಣಬು:

ಹೊರಗಣ ಒಣ್ಣ ಕರಲೇಸಾಯುತ್ತಯ್ಯಾ !

ಶ್ವಾನನ ನಿದ್ರೆ: ಅಜ್ಞಾನಿಯ ತಪನಂತೆ

ಆಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಮತಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೨೮೦ ||

೩೨

ಲೋಕೋಪಚಾರಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆಣಕುವೆನಯ್ಯಾ :

ಮನವ ತಾಮಸ ಬಿಡದು, ಮನವ ಕಪಟ ಬಿಡದಯ್ಯಾ;

‘ಶಿವಶರಣೆ’ಂಬುದು ಒಪ್ಪಚಿಯುಳವಡದಯ್ಯಾ !

ಎನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಎರಡುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರೆಂತೊಲಿನ ?

|| ೨೮೧ ||

೩೩

ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆಣಕುವೆನಲ್ಲದಾನು - ಸಜ್ಜನವನ್ನೆಣೆಯ್ಯಾ !

ಎನ್ನಲ್ಲಿ ನನಸುಸುಪ್ತ ? ನಂಬಿಯೂ ನಂಬಿದ ದಂಬಕ ನಾನಯ್ಯಾ,

ಹಾವ ತೋರಿದ ಹಲವು ಬೇಡುವಂತೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೨೮೨ ||

೩೪

ಕೆಲಕ್ಕೆ ರುದ್ಧನಾದೆನಂದೆ, ಎನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ರುದ್ಧನಾಗೆನೆಂದಯ್ಯಾ ?

ಕೈಯ ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸುವರೆ, ಎನ್ನ ಕೈ ರುದ್ಧವನ್ನೆಂದಯ್ಯಾ :

ಮನಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸುವರೆ, ಎನ್ನ ಮನ ರುದ್ಧವನ್ನೆಂದಯ್ಯಾ.

ಭಾವ ರುದ್ಧವಾದೊಡೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮನು

‘ ಇತ್ತ ಬಾ ’ ಎಂದೆತ್ತಿಕೊಳನೆಂದಯ್ಯಾ ?

|| ೨೮೩ ||

೩೫

ಕುಲಮದಕ್ಕೆ ಹೋರಿ ಜಂಗಮ ಭೇದವ ಮಾಡುವೆ: ಫಲವೇನು ?

ನಿತ್ಯಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ !

ಫಲಮದಕ್ಕೆ ಹೋರಿ ಲಿಂಗಭೇದವ ಮಾಡುವೆ:

ಜಂಗುಳಿಯ ಕಾವ ಗೋವ ಹಲವು ಹಸುವ ನಿವಾಡಿಸುವಂತೆ !

ತನು ಭಕ್ತನಾಯಿತ್ತು: ಎನ್ನ ಮನ ಭವಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

|| ೨೮೪ ||

೩೬

ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕಠಿಣವುಂಟೆ? ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಕುಲವುಂಟೆ?

ಪ್ರನಾದದಲ್ಲಿ ಅನುರುಚಿಯುಂಟೆ?

ಈ ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿ ಭಾವಭೇದವನಪಿಸುವೆನು—

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಧಾರವಟ್ಟಲೆನ್ನ ಭಕ್ತಿ ! || ೨೮೫ ||

೩೭

ಲೌಕಿಕರ ಕಂಡು ಆಡುವೆ, ಹಾಡುವೆ;

ತಾಕಿಕರ ಕಂಡು ಆಡುವೆ ಹಾಡುವೆ:

ಸಹಜಗುಣವೆನ್ನ ಲಿಪ್ಪಿಯ್ಯಾ;

ನಿಜಭಕ್ತಿಯೆನಗಿಲ್ಲ, ತಂದೇ.

ಏಕೋಭಾವ ಎನಗುಳ್ಳರೆ, ಏಕೆ ನೀ ಕರುಣಿಸೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೨೮೬ ||

೩೮

ಓತಿ ಬೇಲಿವರಿದಂತೆ ಎನ್ನ ಮನವಯ್ಯಾ,

ಹೊತ್ತಿಗೊಂದು ಪರಿಯಪ್ಪ ಗೋಸುಂಬೆಯಂತೆನ್ನ ಮನವು;

ಬಾವುಲ ಬಾಳುವೆಯಂತೆನ್ನ ಮನವು !

ನಡುವಿರುಳೊಳಿದ ಕುರುಡಂಗೆ ಅಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾದಂತೆ—

ನಾನಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿಯ ಬಯಸಿದರುಂಟೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೨೮೭ ||

೩೯

ಸತ್ಯಸಂಬಂಧ ಸಯವಾದ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವೆನಗಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ;

ಅನುದಿನ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆಯಲು ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ—

ಎನಗೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಕರುಣೇ, ಕೃಪೆಯ ಮಾಡಯ್ಯಾ.

|| ೨೮೮ ||

೪೦

ಶಬ್ದ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ನುಡಿಯ ವರ್ತಿಸಿ ನುಡಿಸೆ:
 ತೊಡಹದ ಬಣ್ಣದ ಕೆಲಸದಂತೆ
 ಕಡಿಹಕ್ಕೆ ಒರೆಗೆ ಬಾರದು, ನೋಡಾ!
 ಎನ್ನ ಮನದಲೊಂದು, ಹೃದಯದಲೊಂದು,
 ವಚನದಲೊಂದು ನೋಡಾ:
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
 ಅನು ಭಕ್ತನೆಂಬ ಹುಸಿಯ ಮಸಕವನೇನ ಬಣ್ಣಿಸುವೆನಯ್ಯಾ?
 || ೨೮೯ ||

೪೧

ಹಾಲ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಲ್ಲದ ಕೆಸಲು, ಸಕ್ಕರೆಯ ಮಳಲು,
 ತವರಾಜದ ನೊರೆ ತೆರೆಯಂತೆ,
 (ಆದ್ಯರ ವಚನವಿರಲು,
 ಬೇಟೆ ಬಾವಿಯ ತೋಡಿ ಉಪ್ಪನೀರನುಂಬವನ ವಿಧಿಯಂತೆ
 ಆಯಿತ್ತೆನ್ನ ಮತಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೨೯೦ ||

೪೨

ಜನ್ಮ ಹುಟ್ಟಿಂಬೆನೆ: ಜನ್ಮವ ಬಿಡಲಹೆನು;
 ಭಕ್ತರೊಲವ ಪಡೆವೆನೆ: ಭಕ್ತಿಯ ಪಥವನಾಟುವೆನು;
 ಲಿಂಗವೆಂದು ಬಲ್ಲೆನೆ: ಜಂಗಮವೆಂದು ಕಾಣ್ಬೆನು:
 ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಮಾಡಬಲ್ಲೆನೆ:
 ಕೈಲಾಸವ ಕಾಣ ಬಲ್ಲೆನು!
 ಎನ್ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿಲ್ಲವಾಗಿ, ನಾನು ಭಕ್ತನೆಂತಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ? || ೨೯೧ ||

೪೩

ಉಡುವಿನ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಹಡೆವರೆಮ್ಮವರು:

ಉಸರವಳ್ಳಿಯಂತೆ ಎನ್ನಿರವು—

ಬಾವುಲ ಬಾಳುವೆಯ ತೆಲಿನಂತೆ !

ಹೊತ್ತಾಱಿ ಎದ್ದ ಕುರುಡಂಗೆ

ಅಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಮಾನವಾದಂತೆ;

ಆನು ಭಕ್ತಿಯ ಬಯಸಿದರಹುದೆ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೨೯೨ ||

೪೪

ಬಿಡಿ ಬಾಳುವೆಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ—

ನುಸಿಯ ಹೂಸಿ ನೇಜಿಲ ಹಂಣ ಮಾಯವಂತೆ - -

ಕಾಲ ಸಾಲ ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕಂಜಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಱಿಹೊಕ್ಕನಯ್ಯಾ.

ಆವುದು ಹುಸಿಯೆಂಬೆ ? ಆವುದು ಕಿಡಿದೆಂಬೆ ?

ಇವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆಯಯ್ಯಾ.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಆನು ಉದರಪೋಷಕನಯ್ಯಾ ! || ೨೯೩ ||

೪

ಮೂಗ ಕಂಡ ಕನಸಿನಂತಾಯಿತ್ತೆನ್ನ ಭಕ್ತಿ :

ಗುಣವ ಹೇಳಬಾರದಾರಿಗೆಯೂ; ಕೇಳಲೆಂತೂ ಬಾರದು !

ಎನ್ನ ಹೇಗತನವ ಮಾಣಿಸು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೨೯೪ ||

೪೬

ಕಾಣಿಯ ಲೋಭ ಕೋಟಿಯ ಲಾಭವ ಕೆಡಿಸಿದುದ ನಾನಜಿಯನಯ್ಯಾ.

ಭಕ್ತಿಯ ಕುಳವ ನಾನಜಿಯದೆ

ಮತಿಗೆಟ್ಟ ಪರಿಯ ನೋಡಯ್ಯಾ.

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಸಂಗದಿಂದಲಜಿದರೆ

ನಾನು ಬದುಕುವೆನಯ್ಯಾ.

|| ೨೯೫ ||

೪೭

ಏನನೋದಿ, ಏನಕೇಳಿ, ಏನ ಮಾಡಿಯೂ ಫಲವೇನು
ಸಿಮ್ಮನರೊಲೆಯದನ್ನ ಕ್ಕೆ ?
ಶಿವ, ಶಿವ, ಮಹಾದೇವಾ,
ಬಾಳಿಲ್ಲದವಳ, ಓಲೆಯಂತಾಯಿತ್ತಿನಗೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೯೬ ||

೪೮

ಮುನ್ನೂಜಿವತ್ತು ದಿನ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿ,
ಕಳನೇಯ ಕೈಮುಖದಂತಾಯಿತ್ತಿನ್ನ ಭಕ್ತಿ !
ಎನಿಸು ಕಾಲ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ ಏನೆಯ್ಯಾ
ಮನದಲ್ಲಿ ದೃಢವಿಲ್ಲದನ್ನ ಕ್ಕೆ ?
ಕೊಡನ ತುಂಬಿದ ಹಾಲ ಕೆಡಹಿ,
ಉಡುಗಲಿನ್ನಳವೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೨೯೭ ||

೪೯

ಶಬ್ದಸುಖಕ್ಕೆ ಮಚ್ಚಿ, ಮಾತಿಗೆ ಮಾತನೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟಿನಯ್ಯಾ;
ಅನುಭಾವ ಅಕ್ಕವೆಯಾಗದೆ, ಬಿಬ್ಬನೆ ಬಿಜಿತನಯ್ಯಾ !
ಅಮೃತದ ಕೊಡನ ತುಂಬಿ ಒಡೆಯಿ ಹೊಯ್ದು ಅಹಿಸಲುಂಟಿ ?
ನ್ನಾವಿ-ಭೃತ್ಯಸಂಬಂಧವೆ ಎನ್ನ ಭಕ್ತಿ :)
ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ನಾಯಕನರಕ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೨೯೮ ||

ಅಂಕ ಓಡಿದರೆ ತಿತ್ತಿಗಂಗೆ ಭಂಗನಯ್ಯಾ:

ಕಾದಿ ಗೆಲಿಸಯ್ಯಾ ಎನ್ನನು —

ಕಾದಿ ಗೆಲಿಸಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ.

ಎನ್ನ ತನು-ಮನ-ಧನಗಳಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ.

|| ೨೯೯ ||

೫೦

ಹೇಡಿ ಬಿರುದ ಕಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತೆನ್ನ ವೇಷ:

ಕಾದಬೇಕು, ಕಾದುವರೆ ಮನವಿಲ್ಲ—

ಆಗಳೆ ಹೋಯಿತ್ತು ಬಿರುದು:

ಹಗರಣ ನಗೆಗೆಡೆಯಾಯಿತ್ತು !

ಮಾಱಂಕ ಜಂಗಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ,

ಕಾಣದಂತಡ್ಡಮುಸುಡಿಟ್ಟಡೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ, ಜಾಣ, ಮೂಗ ಹಲುದೋಷಿ ಕೊಯ್ವು!

|| ೩೦೦ ||

೫೧

ಅಚ್ಚ ಶರಣರು ನಿಮ್ಮ ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ನೆನೆವರು:

ಬಚ್ಚಬಾಯಿ ಮಾತನಾಡುವೆನು !

ಒಪ್ಪಚ್ಚಿ ಅರೆಭಕ್ತಿ ನೆನೆಯಲೀಯದು ನಿಮ್ಮ;

ಮೆಚ್ಚರು ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಎನ್ನ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೩೦೧ ||

೫೨

ಆಡುವವಳವಟ್ಟಿತ್ತು, ಹಾಡುವವಳವಟ್ಟಿತ್ತು;

ಅರ್ಚನೆಯಳವಟ್ಟಿತ್ತು, ಪೂಜನೆಯಳವಟ್ಟಿತ್ತು;

ನಿತ್ಯಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಮುನ್ನವೆಯಳವಟ್ಟಿತ್ತು:

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಬಂದರೆ

‘ಎಗುವುದು, ಎ ಬಿಸನೆ?’ಂಬುದು ಒಪ್ಪಚಿಯಳವಡದು ! || ೩೦೨ ||

೫೩

ಒಡೆಯರಿಗೆ ಒಡವೆಯನೊಪ್ಪಿಸಲಾಡಿದೆ

ಮೊಟ್ಟಿಯಿಡುವ ಮನವನಾನೇನೆಂಬೆ ?

ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆಲಗ ತಿರುಹುವಂತಪ್ಪ

ವೇದನೆಯಹುದೆನಗೆ !

ಕೊಯಿದ ಮೂಗಿಂಗಿ ಕನ್ನಡಿಯ ತೋಱುವಂತಪ್ಪ
ವೇದನೆಯಹುದೆನಗೆ !

ಬೆಂದ ಹುಣ್ಣು ಕಂಬಿಯಲ್ಲಿ ಕೀಸುವಂತಪ್ಪ
ವೇದನೆಯಹುದೆನಗೆ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಮಾಡಿ ನೋಡುವ ಹಗರಣವ
ನಾ ಮಾಡಿಹೆನೆಂದರೆ ಮನಕ್ಕೆ ಮನ ನಾಚದೆ, ಅಯ್ಯಾ ?

|| ೩೦೩ ||

೫೫

ಹೊಱಿಸಿಕೊಂಡ ಹೋದ ನಾಯಿ: ಮೊಲನೇನ ಹಿಡಿಯುವುದಯ್ಯಾ?
ಇಱಿಯದ ವೀರ: ಇಲ್ಲದ ಸೊಬಗುವ ಹೇಳುವುದೇ ನಾಚಿಕೆ !
ಆನು ಭಕ್ತನೆಂತಪ್ಪನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ? || ೩೦೪ ||

೫೬

ಎನ್ನ ಭಕ್ತನೆಂದೆಂಬರು:

ಎನ್ನ ಹೊಱಹಂಚೆ ಒಳಬೊಳ್ಳೆತನವನಱಿಯರಾಗಿ !

ಎನ್ನ ಮಾನಾಪಮಾನ ಶರಣರಲ್ಲಿ; ಜಾತಿ-ವಿಜಾತಿಯು ಶರಣರಲ್ಲಿ ;
ತನು-ಮನ-ಧನವೂ ಶರಣರಲ್ಲಿ.

ವಂಚನೆಯುಳ್ಳ ಡಂಭಕ ನಾನು:

ತಲೆಯೊಡೆಯಂಗಿ ಕಣ್ಣು ಬೈಚಿಡುವೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೩೦೫ ||

೫೭

ನೋಡುವರುಳ್ಳರೆ ಮಾಡುವೆ ದೇಹಾರವ:

ಎನಗೊಂದು ನಿಜವಿಲ್ಲ: ಎನಗೊಂದು ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಿಲ್ಲ !

ಲಿಂಗವ ತೋಱು ಉದರವ ಹೊರೆವ

ಭಂಗಗಾಱ ನಾನು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೩೦೬ ||

೫೮

ಭಕ್ತಿಯೆಳ್ಳನಿತಿಲ್ಲ: ಯುಕ್ತಿ ಶೂನ್ಯನಯ್ಯಾ ನಾನು:

ತನುವಂಚಕ, ಮನವಂಚಕ, ಧನವಂಚಕ, ನಾನಯ್ಯಾ.
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಒಳಲೊಟ್ಟೆಯೆನ್ನ ಮಾತು ! || ೨೦೭ ||

೫೯

ತನು ನಿಮ್ಮದೆಂಬೆ, ಮನ ನಿಮ್ಮದೆಂಬೆ, ಧನ ನಿಮ್ಮದೆಂಬೆ:

ಮತ್ತೆಯೂ ವಂಚನೆ ಮಾಡದಯ್ಯಾ.

ಲಿಂಗ ಜಂಗಮವೆಂಬೆ, ಜಂಗಮ ಲಿಂಗವೆಂಬೆ:

ಮತ್ತೆಯೂ ವಂಚನೆ ಮಾಡದಯ್ಯಾ.

ಒಡಲೊಡವೆ ಹಡೆದರ್ಥ ನಿಮ್ಮದೆಂದಾಯದೆ

ಕೆಮ್ಮನೆ ಕೆಟ್ಟೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ! || ೨೦೮ ||

೬೦

ಊರ ಸೀಜಿಗೆ ಅಸಗ ತಡಬಡಿಹಡೆದಂತೆ

ಹೊನ್ನೆನ್ನದು, ಹೆಣ್ಣೆನ್ನದು, ಮಣ್ಣೆನ್ನದೆಂದು ಮರುಳಾದೆ:

ನಿಮ್ಮನಾಯದ ಕಾರಣ ಕೆಮ್ಮನೆ ಕೆಟ್ಟೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ! || ೨೦೯ ||

೬೧

ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನ ನಿಮ್ಮದೆಂಬೆ:

ಮತ್ತೆಯೂ ಆಸೆ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕ ಭಕ್ತನೆಂತಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ ?

ಶರಣನೆಂತೆನಿಸುವೆನಯ್ಯಾ, ಆನು ಲಿಂಗೈಕ್ಯನೆಂತೆನಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಸಕಲರತಿಗೆ ಸಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕ ? || ೨೧೦ ||

೬೨

ಆನು ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದರದುರನೆಂಬೆ:

ದಿಟಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಕಾಣದಂತಡ್ಡವೊಗವಿಕ್ಕುವೆ--

ಗರುಡಂಗಿ ಘಟಸರ್ಪನ ತೋಯುವಂತೆ !

ತಿವಶರಣರೆಂದರೆ ಕಿವಿಗಳೆದಂತಿಹೆನು;

ಮನಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೧೧ ||

೬೩

ಆದ್ಯರ ವಚನ ಪರುಷವೆಂಬೆನು:

ಆ ಪರುಷ ಎನಗೆಂತು ದೊರೆಕೊಂಬುದಯ್ಯಾ ?

ತನು-ಮನ-ಧನವ ವಿವರಿಸಿ ನುಡಿವೆ:

ಸೋಂಕಿಗೆ ಸೈರಿಸಲಾಱಿ !

ಹೊಲೆಯರ ಮದ್ದಳೆಯಂತೆ ನುಡಿವ ಡಂಭಕನಾನಯ್ಯಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೩೧೨ ||

೬೪

ಕಾಂಚನವೆಂಬ ನಾಯ ನಚ್ಚಿ, ನಿಮ್ಮನಾನು ಮುಱಿದಿನಯ್ಯಾ,

ಕಾಂಚನಕ್ಕೆ ವೇಳೆಯಲ್ಲದೆ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ವೇಳೆಯಿಲ್ಲಾ !

ಪಡಿಕೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಸೋಣಗ

ಅವ್ಯುತದ ಸವಿಯ ಬಲ್ಲದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೩೧೩ ||

೬೫

ಒಲುವ ಗಂಡನೊಮ್ಮೆ ಒಲ್ಲದಿಪ್ಪ, ಕಂಡಯ್ಯಾ !

ತಪ್ಪೆನ್ನದು, ತಪ್ಪೆನ್ನದು:

ತನು-ಮನ-ಧನದಲ್ಲಿ ಮಾಟ-ಕೂಟವೆಂದಾಯದ

ತಪ್ಪೆನ್ನದು, ತಪ್ಪೆನ್ನದು !

ಕಡೆಯಿಲ್ಲದ ಹುಸಿಯೆನ್ನದು ! ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೩೧೪ ||

೬೬

ಕಾಣುತ್ತ ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ಕೆಡಿಸಿಯುಜಸುವ

ಮತಿಭ್ರಷ್ಟ ನಾನು, ಲಿಂಗಯ್ಯಾ !

ತನುಲೋಭ, ಮನಲೋಭ, ಧನಲೋಭ

ಮುಂದುಗಡಿಸಿ ಕಾಡಿಹುವೆನ್ನಾ.

ತನು-ಮನ-ಧನವ ನಿವೇದಿಸಿದವರ ಮನೆಯ ಮಗನಾನಯ್ಯಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೩೧೫ ||

೬೭

ಹಗಹದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವರ ಮೇಲೆ ಒರಳ ನೂಂಕುವರೆ ?
 ಕೋಳದ ಮೇಲೆ ಸಂಕಲೆಯನಿಕ್ಕುವರೆ ?
 ಬೆಂದ ಹುಣ್ಣು ಕಂಬಿಯಲ್ಲಿ ಕೀಸುವರೆ ?
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನ ಕಾಡವ ಕಾಟ
 ಸಿರಿಯಾಳಂಗಲ್ಲದೆ ಸೈರಿಸಬಹುದೇ ?

|| ೩೧೬ ||

೬೮

ಸೊಲಬಲ್ಲರವರು: ಗೆಲಲಱಿಯರಯ್ಯಾ;
 ತನು-ಮನ-ಧನದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯನಱಿಯರಯ್ಯಾ,
 ದಾಸ-ಸಿರಿಯಾಳನವರು.

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಉಪಚಾರವನಱಿಯರಯ್ಯಾ ! || ೩೧೭ ||

೬೯

ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೋತ್ರಸುಖವ ನುಡಿಯಬಹುದಲ್ಲದೆ,
 ಮಾಡುವ ಸತ್‌ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಭಕ್ತನೆನಿಸಬಾರದು;
 ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವಾರಿಗೆಯೂ ಸಮನಿಸದು
 ಲಿಂಗಮುಖದಲ್ಲುದಯವಾದ ಶರಣಂಗಲ್ಲದೆ, ಅಯ್ಯಾ.
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಭಕ್ತಿಭಾಂಡಾರವು
 ಎನಗೆಂತು ಸಾಧ್ಯವಪ್ಪುದು? ಹೇಳೆನ್ನ ತಂದೇ.

|| ೩೧೮ ||

೭೦

ಬಾಣ-ಮಯೂರನಂತೆ ಬಣ್ಣಿಸ ಬಲ್ಲೆನೆ ?
ಸಿರಿಯಾಳನಂತೆ ಉಣಲಿಕ್ಕಬಲ್ಲೆನೆ ?
ದಾಸಿಮಯ್ಯನಂತೆ ಉಡಕೊಡಬಲ್ಲೆನೆ ?

ಉಂಡುಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯೆನಿಸಿತ್ತು:

ಎನಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಧರ್ಮ ! ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೩೧೯ ||

೭೦

ಹಾಸಿದೇವ ತನ್ನ ವಸ್ತ್ರವನಿತ್ತು ತವನಿಧಿಯ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆದ.

ಸಿರಿಯಾಳ ತನ್ನ ಮಗನನಿತ್ತು ಪ್ರಾಣ-ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆದ.

ಬಲ್ಲಾಳದೇವ ತನ್ನ ವಧುವನಿತ್ತು ಸಮತಾಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆದ.

ಇವರೆಲ್ಲರು ತಮತಮಗೆ ಮಾಡಿ ಹಡೆದರು ಸಮ್ಯಕ್ ಪದವಿಯನು.

ನಾನೇನನೂ ಅಜಿಯದ ಭಕ್ತಿಯ ಬಡವಂಗೆ ಕರುಣಿಸು,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೨೦ ||

೭೧

ತ್ರಿವಿಧ ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲ ತಪ್ಪಿದ ತಪ್ಪುಕ ನಾನಯ್ಯಾ;

ಒಮ್ಮಿಂಗೆ ಕರುಣಿಸಯ್ಯಾ, ಒಮ್ಮಿಂಗೆ ಕರುಣಿಸಯ್ಯಾ !

ಇವನಜಿದು ಇನ್ನು ತಪ್ಪಿದನಾದರೆ

ನೀ ಮಾಡುತ್ತೆ ಸಲುವುದು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೨೨೧ ||

೭೨

ಎನ್ನ ತಪ್ಪು ಅನಂತಕೋಟಿ : ನಿಮ್ಮ ಸೈರಣೆಗ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ !

ಇನ್ನು ತಪ್ಪಿದನಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪಾದವೇ ದಿಬ್ಬ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರ ಮುಂದೆ ಕಿನ್ನರ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣನೆ ಸಾಕ್ಷಿ ! || ೨೨೨ ||

೭೩

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಎನ್ನ ಮನವ ಜಡಿದು ನೋಡದಿರಯ್ಯಾ;

ಬಡವನೆಂದೆನ್ನ ಕಾಡದಿರಯ್ಯಾ :

ಎನಗೆ ಒಡೆಯರುಂಟು ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು. || ೨೨೩ ||

೭೪

ಭಕ್ತಿವಿಶೇಷವ ಮಾಡುವರೆ ಪತ್ತು ಬೆರಳುಗಳುಂಟು;

ಹಾಸಿ ದುಡಿದರೆ ತನಗುಂಟು, ತನ್ನ ಪ್ರಮಥರಿಗುಂಟು.

ಮಾರಿತಂದೆಗಳಂತೆ ಎನಗೇಕಪುದಯ್ಯಾ ?

ರತ್ನದ ಸಂಕಲೆಯನಿಕ್ಕಿ ಕಾಡಿದ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಶಿವಧೋ ! ಶಿವಧೋ !! || ೨೨೪ ||

೨೬

ಮನೆ ನೋಡಾ, ಬಡವರು: ಮನೆ ನೋಡಾ, ಘನ;
 ಸೋಂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಖ: ಸರ್ವಾಂಗ ಕಲಿಗಳು;
 ಪಸಾರಕ್ಕನುವಿಲ್ಲ: ಬಂದ ನಡೆ ತಲೆ ತಲೆ ತಲೆ;
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ರರಣರು ಸ್ವತಂತ್ರನು !

|| ೨೨೫ ||

೨೭

ತತ್ತ್ವವನಜುಡೆನೆಂದು ಮೃತ್ಯುವೆ ರರಣೆಂದೆನೆಯ್ಯಾ.
 ನಾನೆತ್ತ ಬಲ್ಲೆ ನಿಮ್ಮ ರರಣೆಂದೆನೆಯ್ಯಾ ?
 ನಾನೆತ್ತ ಬಲ್ಲೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರನೆನೆಯ್ಯಾ ?

ಸರ್ವಾಪರಾಧಿಯಾನು: ಎನ್ನ ನಾನೆ ಕೊನೆದಾ ಸೂತಕ ಹಿಂಗದು,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೨೬ ||

೨೮

ಆ ಮಹಿಲಾಳು ಭೋಜ ದೇವತಾಳು:

ಆನು ಸೂತೆ, ನಮ್ಮಕ್ಕನೂ ಸೂತ !

ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಅವಿನ ಕಣುವೆಂದೊಡೆ ಬಳ್ಳವಾಳು ಸೂತವುಡೆ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ರರಣರೆ ಮುಂದೆ ನಾನು ರರಣರೆ ಬಾಬಸಿಲೆ ?

|| ೨೨೭ ||

೨೯

ಆನೆಯು ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತೆಂದಡೆ,

ಆಡೂ ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತೆನ್ನಬಹುದೆ ?

ಸಂಗನ ರರಣರಿಗೆ ಆನು ಸರಿಯೆಂದು ಗಳವಲು ಬಹುದೆ ?

ಜಂಗನುಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಆನು ಸರಿಯೆ ?

ಹೇಳಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೨೮ ||

೮೦

ಆ ಕರಿಯಾಕೃತಿಯ ಸೂಕರನ ಹೋಲಿಸಿದರೆ

ಆ ಕರಿಯಾಗಲಿರುವುದೆ ?

ಭೂನಾಗನಾಕೃತಿಯನು ವ್ಯಾಳೇಶನ ಹೋಲಿಸಿದರೆ

ವ್ಯಾಳೇಶನಾಗಲಿರುವುದೆ ?

ನಾನು ಭಕ್ತನಾದರೇನಯ್ಯಾ ? ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ

ಸದಾ ಭಕ್ತರ ಹೋಲಿಲಿರುವನೆ ?

|| ೩೯ ||

೮೧

ಮೋಟನ ವಶಾಳೆ, ಮೂಕೋಜಿತಯ ಶೃಂಗಾರ,

ಜಿಟ ಕುರುಡಂಗೆ ನಗೆಗೆಡೆಯಾಯಿತ್ತು !

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಮುಂದೆ

ಆನು ಭಕ್ತನೆಂಬ ನಾಚಿಕೆ ಸಾಲದೆ ?

|| ೪೦ ||

೮೨

ಮೂಗಿಲ್ಲದ ಮುಖಕ್ಕೆ ಶೃಂಗಾರವೇ ?

ವಿಕ್ರತವೇಷಧಾರಿಯಾನು : ಭಂಡನು ! ಲಜ್ಜೆ ಭಂಡನು !

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಲ್ಲಿ

ಹಾವ ತೋರು ಹಪಿಯ ಬೇಡುವಂತೆ !

|| ೪೧ ||

೮೩

ಮಾಪನ ಕಾಯಯೋಕಗೊಂದು ಎಕ್ಕೆಯ ಕಾಯ ನಾನಯ್ಯಾ:

ಆನು ಭಕ್ತನೆಂತೆಂಬೆ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಮುಂದೆ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಮುಂದೆ ನಾನೆಂತು ಭಕ್ತನಷ್ಟನಯ್ಯಾ ?

|| ೪೨ ||

೮೪

ಮರದ ನೆಳಲಿಲ್ಲದ್ದು ತನ್ನ ನೆಳಲನುಸರಬಹುದೆ ?

ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಮುಂದೆ ನಾನೇತನು ಭಕ್ತನಯ್ಯಾ ?

ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಮುಂದೆ ನಾನೇತನು ಯುಕ್ತನಯ್ಯಾ ?

ಆನು ಭಕ್ತನೆಂಬ ನುಟ ನುಡದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ? || ೪೩ ||

ಎನ್ನಿಂದ ಕಿಜುಯರಿಲ್ಲ : ಶಿವಭಕ್ತರಿಂದ ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲಾ -
 ನಿಮ್ಮ ಪಾದ ಸಾಕ್ಷಿ, ಎನ್ನ ಮನ ಸಾಕ್ಷಿ!
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಎನಗಿದೇ ದಿಬ್ಬ! // ೩೩೪ //

ಆನು ಭಕ್ತನಲ್ಲಯ್ಯಾ, ಆನು ವೇಷಧಾರಿಯಯ್ಯಾ ;
 ಕಾಟುಗ, ಕೆತ್ತುಗ, ಪೋಲುಗನೆಂಬುದು ಎನ್ನ ಹೆಸರು !
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಮನೆಯ ಮಗ ನಾನಯ್ಯಾ. // ೩೩೫ //

ಡಂಬು ದಳುಹು ಎನ್ನದಯ್ಯಾ; ಡಂಬಕನೆಂಬವ ನಾನಯ್ಯಾ,
 ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿದ ಶರಣರ ಡಿಂಗರಿಗ ನಾನು,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. // ೩೩೬ //

ಚೆನ್ನ-ಚೇರಮರ ಬಂಟಿನಾನಯ್ಯಾ; ಶಿವಭಕ್ತರ

ಎನ್ನ ಚಾಗುಜೊಲ್ಲಿನೆ ಕಾವ ಗೋವನೆಂಬರು.

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರೊಡೆಯರಾಗಿ

ತಮ್ಮ ತೊತ್ತಿನ ಮಗನೆಂದು ಒಲಿದಂತ ನುಡಿವರು. // ೩೩೭ //

ಕಾಲಲೊಡೆದು ಬಡಿದು ಜಡಿಸರಯ್ಯಾ ಭಕ್ತಿಯಯ್ಯೆದೆಂದೆನ್ನ.

ಜಜುವರಯ್ಯಾ, ನುಡಿಸರಯ್ಯಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರೊಡೆಯರಾಗಿ. // ೩೩೮ //

ನಡೆವರಯ್ಯಾ ಒಡೆಯರು ತನು-ಮನ-ಫನದ ಮೇಲೆ;

ನುಡಿಸರಯ್ಯಾ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಬಾರದಿದ್ದೊಡೆ;

ಜಜುವರಯ್ಯಾ ಒಡೆಯರು ಮನಬಂದ ಪರಿಯಲಿ;

ಶಿವ, ಶಿವಾ ! ಅಜೇವರಯ್ಯಾ ಮಂಡೆಯನೂಜಿ.

ಪ್ರಾಣದೊಡೆಯರಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು. // ೩೩೯ //

೯೦

ಅರ್ಧಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಒಡೆಯರು ಸದಾಭಕ್ತರಲ್ಲದೆ
ಎನಗಾರೂ ಇಲ್ಲವಯ್ಯಾ.

‘ಭೃತ್ಯಾಪರಾಧಃ ಸ್ವಾಮಿನೋ ದಂಡಃ’

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ನೀವೇ ಪ್ರಮಾಣು.

|| ೩೪೦ ||

೯೧

ಅರ್ಚಿಸಲಿಯೆ, ಪೂಜಿಸಲಿಯೆ,

ನಿಚ್ಚೆ ನಿಚ್ಚೆ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ನಾ ಮಾಪಲಿಯೆ !

ಕಪ್ಪಡಿವೇಷದಿಂದಾನು ಬಂದಾಡವೆ, ಕಪ್ಪಡಿವೇಷದಿಂದ !

ಈಶ, ನಿಮ್ಮ ದಾಸರ ದಾಸಿಯ ದಾಸ ನಾನಯ್ಯಾ,

ನಿಮ್ಮ ವೇಷಧಾರಿಯ ಮನೆಯ ಪಂಗುಳ ನಾನಯ್ಯಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನಿಮ್ಮ ಲಾಂಛನವ ಧರಿಸಿಪ್ಪ ಉದರಪ್ರಾಪಕ ನಾನಯ್ಯಾ ! || ೩೪೧ ||

೯೨

ಅಪ್ಪನು ಡೋಹಾರ ಕಕ್ಕಯ್ಯನಾಗಿ, ಮುತ್ತಯ್ಯ ಚೆನ್ನಯನಾದರೆ
ಅನು ಬದುಕೆನೆ ?

ಮತ್ತಾ ಶ್ವಪಚಯ್ಯನ ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ

ಭಕ್ತಿಯ ಸದಾಗುಣವ ನಾನಪಾವನಯ್ಯಾ.

ಕಷ್ಟಜಾತಿಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದೆ :

ಎನಗಿದು ವಿಧಿಯೆ ! ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೩೪೨ ||

೯೪

ಉತ್ತಮಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನೆಂಬ

ಕಷ್ಟತನದ ಹೊರೆಯ ಹೊಜ್ಜಾಸದಿರಯ್ಯಾ - -

ಕಕ್ಕಯ್ಯನೊಕ್ಕುದನಿಕ್ಕ, ನೋಡಯ್ಯಾ;

ದಾಸಯ್ಯ ಶಿವದಾನವನೊರೆಯ, ನೋಡಯ್ಯಾ;

ಮನ್ನಣೆಯ ಚೆನ್ನಯ್ಯನೆನ್ನುವ ಮನ್ನಿಸ;

ಉನ್ನತ ಮಹಿಮಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಶಿವಧೋ ! ಶಿವಧೋ !!

|| ೩೪೩ ||

೯೫

ಸೆಟ್ಟೆಯೆಂದೆಂಬೆನೆ ಸಿರಿಯಾಳನ ? ಮಡಿವಾಳನೆಂದೆಂಬೆನೆ ಮಾಚಯ್ಯನ ?

ಜೋಹಾರನೆಂದೆಂಬೆನೆ ಕಕ್ಕಯ್ಯನ ?

ಮಾದಾರನೆಂದೆಂಬೆನೆ ಜಿನ್ನಯ್ಯನ ?

ಅನು ತಾರುವನೆಂದರೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ ನಗುವನಯ್ಯಾ ! ||೨೮೮||

೯೬

ಜಿನ್ನಯ್ಯನ ಮನೆಯ ದಾಸಿಯ ಮಗನು

ಕಕ್ಕಯ್ಯನ ಮನೆಯ ದಾಸಿಯ ಮಗಳು—

ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಹೊಲವಲಿ ಬೆರಗಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಂಗವ ಮಾಡಿದರು:

ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ ನಾನು,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ.

||೨೮೯||

೯೭

ಸೂಳೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಸಿನಂತೆ

ಆರನಾದಡೆಯೂ ' ಅಯ್ಯಾ, ಅಯ್ಯಾ ' ಎನಲಾಡಿತೆ.

ಜಿನ್ನಯ್ಯನೆಮ್ಮಯ್ಯನು : ಜಿನ್ನಯ್ಯನ ಮಗ ನಾನು.

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಮಹಾಮನೆಯೊಳು

ಧರ್ಮಸಂತಾನ ಭಂಡಾರಿ ಬಸವಣ್ಣನು !

||೨೯೦||

೯೮

ಹರನು ಮೂಲಿಗನಾಗಿ, ಪುರಾತರೋಳಗಾಗಿ,

ಬಳಿ ಬಳಿಯಲು ಬಂದ ಮಾದಾರನ ಮಗ ನಾನಯ್ಯಾ,

ಕಳೆದ ಹೊಲೆಯನೆಮ್ಮಯ್ಯಾ: ಜಾರಿ ಸೂತಕ !

ಮಾದಾರನ ಮಗ ನಾನಯ್ಯಾ,

ಪನ್ನಗಭೂಷಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯಾ,

ಜಿನ್ನಯ್ಯನೆನ್ನ ಮುತ್ತಯ್ಯನಜ್ಜನಪ್ಪನಯ್ಯಾ !!

||೨೯೧||

೯೯

ಅಪ್ಪನು ನಮ್ಮ ಮಾದರ ಚೆನ್ನಯ್ಯಾ :
ಬೊಪ್ಪನು ನಮ್ಮ ದೋಷರ ಕಕ್ಕಯ್ಯ ;
ಚಿಕ್ಕಯ್ಯನೆಮ್ಮಯ್ಯ, ಕೂಡಯ್ಯಾ;
ಅಣ್ಣನು ನಮ್ಮ ಕೆನ್ನರ ಬೊಪ್ಪಯ್ಯಾ;
ಎನ್ನ ನೇತಕ್ಕಾಯಿರಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯಾ ?

|| ೩೯ ||

೧೦೦

ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಬಡವ ನಾನಯ್ಯಾ: ಕಕ್ಕಯ್ಯನ ಮನೆಯಲು ಬೇಡಿದೆ;
ಚೆನ್ನಯ್ಯನ ಮನೆಯಲು ಬೇಡಿದೆ,
ದಾಸಯ್ಯನ ಮನೆಯಲೂ ಬೇಡಿದೆ.
ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾತರು ನೆರೆದು ಭಕ್ತಿಭಕ್ತನು ಕೈವರೆ
ಎನ್ನ ಪಾತ್ರೆ ತುಂಬಿತ್ತು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೦ ||

೧೦೧

ಹಿರಿಯಯ್ಯ ಕ್ಕವಚಯ್ಯ, ಕೂಡಯ್ಯ ದೋಷಾರ ಕಕ್ಕಯ್ಯ.
ಅಯ್ಯಗಳಯ್ಯನು ನಮ್ಮ ಮಾದರ ಚೆನ್ನಯ್ಯನು;
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ನಿಮ್ಮ ಶರಣರೊಲಿದೆನ್ನ ಸಲಸುವರಾಗಿ.

|| ೪೧ ||

೧೦೨

ಎಮ್ಮ ತಾಯಿ ನಿಂಬೆಪ್ಪ: ನಿರನೆಯೊಂಬಳು ;
ಎಮ್ಮಯ್ಯ ಬೆನ್ನಯ್ಯ: ರಾಯಕನವಣವ ಹೊಜಿನವ—
ಎನುಗಾರೂ ಇಲ್ಲೆನೆಂಬೆಂಬಿರಿ -
ಎಮ್ಮಕ್ಕ ಕಂಜಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಣಸನ ಮಾಡುವಳು;
ಎಮ್ಮಜ್ಜರು ಪಡೆದ ಭಕ್ತಿಯ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲು ಕೊಂಬೆ, ಕಾಣಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

|| ೪೨ ||

೧೦೩

ಎನಗಾರೂ ಇಲ್ಲ, ಎನಗಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬರು:
 ಬಾಣನವ ನಾನು, .ಮಯೂರನವ ನಾನು,
 ಕಾಳಿದಾಸನವ ನಾನು !

ಕಕ್ಕಯ್ಯ ಓರಿಯಯ್ಯ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ ಜೆನ್ನಯ್ಯ
 ಎತ್ತಿ ಮುದ್ದಾಡಿ ಸಲಹಿದರೆನ್ನ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯಾ.

|| ೩೫೨ ||

೧೦೪

ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ವಂಶಾವಳಿಯಲು
 ಒಬ್ಬ ತೊತ್ತಿನ ಮಗ ಮುಟ್ಟಿದಾತನ ತೊತ್ತಿನ ಮಗ ನಾನಯ್ಯಾ;
 ಬಲಿದೊತ್ತು, ಬಳಗದೊತ್ತು, ವಂದದೊತ್ತು ನಾನಯ್ಯಾ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
 ನಿಮ್ಮ ಒಡತನಕ್ಕೆ ಕೇಡಿಲ್ಲವಾಗಿ
 ಎನ್ನ ತೊತ್ತುತನಕ್ಕೆ ಕೇಡಿಲ್ಲಾ !

|| ೩೫೩ ||

೧೦೫

ಕೈಯೆ ಬೋಡಾರಿಗೆ, ಮಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸಿಂಬಿ:
 ಸಿಂಬಕನ ಮನೆಯ ಮಗ ನಾನಯ್ಯಾ;
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,
 ಮಂಚದ ಕೋಡೇಡಿ ಬಂದ ತೊತ್ತಿನ ಮಗ ನಾನಯ್ಯಾ. ||೩೫೪||

೧೦೬

ಅರಸರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅರಸಿಯಾಗಿಪ್ಪುದರಿಂದ:
 ಭಕ್ತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತೊತ್ತಾಗಿಪ್ಪುದು ಕರಲೇಷಯ್ಯಾ:
 ' ತಾರೋ ಅಗ್ಗುವಣಿಯ, ನೀಡೋ ಪತ್ತಿಯ,
 'ತಿಂಗಕ್ಕೆ' ಬೋನವ ಹಿಡಿಯೋ' ಎಂಬರು:
 ' ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಮಹಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿ
 ಒಕ್ಕುದನುಣ್ಣೋ, ತೊತ್ತೇ' ಎಂಬರು.

|| ೩೫೫ ||

೧೦೭

ಅನು, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗೆ, ಮಂಡೆಯ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು
ಗಂಡುದೊತ್ತಾದೆನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗೆ.

|| ೩೫೬ ||

೧೦೮

ಅನುದಿನ ಮನಮುಟ್ಟಿ ಧನ್ಯನಯ್ಯಾ, ದಮ್ಮಯ್ಯಾ ! ದಮ್ಮಯ್ಯಾ !
ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮದ ಕವಿಲೆಯಾನಯ್ಯಾ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,
ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಮನೆಯ ಮಗ ನಾನಯ್ಯಾ !

|| ೩೫೭ ||

೧೦೯

ಕಾಮನ ತೊಟ್ಟಿದಾತ, ಹೇಮನ ಜಜ್ಜಿದಾತ,
ಭಾನುವಿನ ಉದಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದ ಶರಣನು !
ಆಗಳೂ ನಿಮ್ಮ ಮಾಣದೆ ನೆನೆವರ ಮನೆಯಲು
ಶ್ವಾನನಾಗಿರಿಸು, ಮಹಾದಾನಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೩೫೮ ||

೧೧೦

ಮೇಲಾಗಲೊಲ್ಲೆನು ಕೀಳಾಗಲಲ್ಲದೆ:
ಕೀಳಿಂಗಲ್ಲದೆ ಹಯನ ಕಜ್ಜಿವುದೆ ?
ಮೇಲಾಗಿ ನರಕದೊಳೊಲಾಡಲಾಜ್ಞೆನು:
ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಪಾದಕ್ಕೆ ಕೀಳಾಗಿರಿಸು,
ಮಹಾದಾನಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೩೫೯ ||

೧೧೧

ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ, ವಿಷ್ಣುಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ, ರುದ್ರಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ;
ಮತ್ತಾವ ಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಸದ್ಭಕ್ತರ
ಪಾದವನಜುದಿಷ್ಟ ಮಹಾಪದವಿಯನೆ ಕರುಣಿಸಯ್ಯಾ. || ೩೬೦ ||

೧೧೨

ಕಾಗೆ ವಿಷ್ಣುಸುವ ಹೊನ್ನ ಕಳಸವಹುದುಂನ

ಒಡೆಯರು ಜೋಗೈಸುವ ಚಮ್ಮಾವುಗೆಯ ಮಾಡಯ್ಯಾ:

ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ರರಣರ ಪಾನಕ್ಕೆ ಚಮ್ಮಾವುಗೆಯ ಮಾಡಯ್ಯಾ!

|| ಶ್ಲೋಕ || ಕಪ್ಪು ಪಲಂಬನಂ ಕೇಚಿತ | ಕೇಚಿತ ಜ್ಞಾನವಲಂಬನಂ
ವಯಂ ತು ಶಿವಭಕ್ತಾನಾಂ | ಪಾಮಕಸ್ಯಾವಲಂಬನಂ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನಿಮ್ಮ ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡು[ವಿ]ದೊಂದೇ ವರವ ಕರುಣೆಯಯ್ಯಾ.

|| ೨೬೧ ||

೧೧೩

ಅವಾವ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಕೂಡಿಹೆವೆಂಬರ

ಬಾಗಿಲ ತೋಜಯ್ಯಾ.

ತನುವನೊಪ್ಪಿಸಿದವರ, ಪುನವನೊಪ್ಪಿಸಿದವರ, ಧನವನೊಪ್ಪಿಸಿದವರ

ಬಾಗಿಲ ತೋಜಯ್ಯಾ.

ಇವನ್ನೆವನೊಪ್ಪಿಸಿ ಜಂಗಮವೆನ್ನವರೆನ್ನವರೆನ್ನವರೆಂಬವರ

ಕೆರಹ ಹೊತ್ತಿರಿಸೆನ್ನನು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೬೨ ||

೧೧೪

ಅಯವ, ಸ್ವಾಯತದನುಭಾವವ ನಾನೆತ್ತ ಬಲ್ಲಿನು ?

ಲಿಂಗ-ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ ನೀಡುವ

ಅಚ್ಚ ರರಣರ ಮನೆಯಲು ಭೃತ್ಯನಾಗಿವೆನಯ್ಯಾ ;

ಇದು ಕಾರಣ: ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ರರಣರಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವನಾಯನಾಗಿ.

|| ೨೬೩ ||

೧೧೫

ಚಕ್ರೋತ್ತರಂಗೆ ಚಂದ್ರಮನ ಬೆಳಗಿನ ಚಿಂತೆ

ಅಂಬುಜಕೆ ಭಾನುವಿನುದಯದ ಚಿಂತೆ

ಭ್ರಮರಂಗೆ ಪರಿಮಳ[ದ] ಬಂಡುಂಬ ಚಿಂತೆ

ಎನಗೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ನೆನವುದೆ ಚಿಂತೆ. || ೨೬೪ ||

೧೧೬

ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟು ಶಿರು ತನ್ನ ತಾಯ ಬಯಸುವಂತೆ;

ಬಳಿದಪ್ಪಿದ ಪಶು ತನ್ನ ಹಿಂಡನಜಿಸುವಂತೆ,

ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೆನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಬರವನು,

ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೆನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತರ ಬರವನು.

ದಿನಕರನುದಯಕ್ಕೆ ಕಮಳ ವಿಕಸಿತವಾದಂತೆ

ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಬರವು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೩೬೫ ||

೧೧೭

ಸೂರ್ಯನುದಯ ತಾವರೆಗೆ ಜೀವಾಳ,

ಚ್ಚಂದ್ರಮನುದಯ ನೆಯ್ಬಲೆಗೆ ಜೀವಾಳ,

ಕ್ಷೂಸರ ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಕೂಟ ಜೀವಾಳ,

ಒಲಿದ ತಾವಿನಲ್ಲಿ ನೋಟ ಜೀವಾಳವಯ್ಯಾ :

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಬರವೆನಗೆ ಪ್ರಾಣ ಜೀವಾಳವಯ್ಯಾ !

|| ೩೬೬ ||

೧೧೮

ಜಲನ ತಪ್ಪಿದ ಮತ್ಸ್ಯ ಬದುಕುವುದೇ ಸೋಜಿಗ:

ಗಣತಿಂತಿಣಿಯೊಳಗಿರಿಸೆನ್ನನು, ಲಿಂಗವೇ,

ಶಿವ, ಶಿವಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ಸೇಜಗೊಡ್ಡಿ ಜೇಡುವೆನು.

|| ೩೬೭ ||

೧೧೯

ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಮಹಾವ್ರತಿಗಳನಗಲಿ ಬರ್ಹಂಕಲಾಜಿನು:

ಶಿವಧೋ, ಶಿವಧೋ, ಕಂಗಳಶ್ರುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುಗಾಣೆನು;

ಲಿಂಗಸಂಗಿಗಳನಗಲಿ ನಾನೆಂತು ಬರ್ಹಂಕುವೆ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೩೬೮ ||

೧೨೦

ಜಜ್ಜನೆ ಜರಿದೆನು, ಜಜ್ಜನೆ ಜರಿದೆ, ನೋಡಯ್ಯಾ !
 ಬಿಬ್ಬನೆ ಬಿರಿದೆನು, ಬಿಬ್ಬನೆ ಬಿರಿದೆ, ನೋಡಯ್ಯಾ !
 ನಾನೊಬ್ಬನೆ ಉಳಿದೆನು, ನಾನೊಬ್ಬನೆ ಉಳಿದೆ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ರರಣರನಗಲಿದ ಕಾರಣ! || ೨೧೯ ||

೧೨೧

ಕಂಡರೆ ಮನೋಹರವಯ್ಯಾ: ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಅವಸ್ಥೆ ! ನೋಡಯ್ಯಾ !
 ಹಗಲಿರುಳುದು: ಇರುಳು ಹಗಲುದು !
 ಎಂತಯ್ಯಾ ? ಆಳವಾಡಿ ಕಳೆವೆನು !
 ಒಂದು ಜುಗ ಮೇಲೆ ಕೆಡೆದಂತೆ !
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ರರಣರನಗಲುವ ದಾವತಿಯಿಂದ
 ಮರಣವೇ ಲೇಸು ಕಂಡಯ್ಯಾ. || ೨೨೦ ||

೧೨೨

ಅಂಗೈ ತಿಂದುದೆನ್ನ, ಕಂಗಳು ಕೆತ್ತಿದುಪಯ್ಯಾ :
 ಬಂದಹರಯ್ಯಾ ಪುರಾತರೆನ್ನ ಮನೆಗೆ,
 ಬಂದಹರಯ್ಯಾ ರರಣರೆನ್ನ ಮನೆಗೆ !
 ಕಂಡ ಕನಸು ದಿಟವಾಗಿ ಜಂಗಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ,
 ಶಿವಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿಸುವೆ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ. || ೨೨೧ ||

೧೨೩

ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಜಂಗಮದ ಮುಖವ ನೋಡುತ್ತಿಪ್ಪ
 ಸುಖವ ಕೊಡು, ಕಂಡಾ, ಲಿಂಗವೇ—
 ಪರಮಸುಖವ ಕೊಡು, ಕಂಡಾ, ಲಿಂಗವೇ—
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಇದೇ ಪರವ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇಡುವೆ. || ೨೨೨ ||

೧೨೪

ಮನೆದೈವ, ಕುಲದೈವ ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮವರಯ್ಯಾ !
ತನು ಮೀಸಲು, ಮನ ಮೀಸಲು, ನಯನ ಮೀಸಲು ಎನ್ನಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ರರಣರಿಗೆ. || ೩೭೩ ||

೧೨೫

ಗಿಳಿಯ ಹಂಜರವಿಕ್ಕಿ, ಸೊಡರಿಂಗಿಣ್ಣೆಯನೇಜಿದು, ಬತ್ತಿಯನಿಕ್ಕಿ
ಬರವ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದೆ ನಲಗವ್ವಾ.
ತನಗೆಲೆ ಗಿಜಕೆಂದೊಡೆ ಹೊಜಿಗನಾಲಿಸುವೆ :
ಅಗಲಿದೆನೆಂದೆನ್ನ ಮನ ಭಗಲಿಂದಿತ್ತಲಗವ್ವಾ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ರರಣರು ಬಂದು, ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ ನಿಂದು
'ಶಿವಾ' ಎಂದರೆ, ಸಂತೋಷಬಟ್ಟೆ ನಲಗವ್ವಾ ! || ೩೭೪ ||

೧೨೬

ಅಡವಿಯಲ್ಲೊಬ್ಬ ಕಡುನೀರಡಿಸಿ,
ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಕಂಡಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ !
ಕುರುಡ ಕಣ್ಣ ಹಡೆದಂತ,
ಬಡವ ನಿಧಾನವ ಕಂಡಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ !
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ರರಣರ ಬರವೆನ್ನ ಪ್ರಾಣ, ಕಂಡಯ್ಯಾ !
|| ೩೭೫ ||

೧೨೭

ಇಂದೆನ್ನ ಮನೆಗೆ ಪ್ರಮಥರು ಬಂದಹರೆಂದು
ಗುಡಿತ್ತೋರಣವ ಕಟ್ಟಿ, ಷಡುಸಮ್ಮಾರ್ಜನೆಯ ಮಾಡಿ,
ರಂಗವಾಲಿಯನಿಕ್ಕಿ 'ಉಘೆ, ಚಾಂಗು, ಭಲಾ ಎಂಬೆ ;
ತಮ್ಮ ಒಕ್ಕುದನಿಕ್ಕಿ ಸಲಹುವರಾಗಿ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ರರಣರು. || ೩೭೬ ||

೧೨೮

ಸಾಸವೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಗರವಜ್ಜಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ;
 ಆನಂದದಿಂದ ನಲಿನಲಿದಾಡುವೆ,
 ಆನಂದದಿಂದ ಕುಣಿಕುಣಿದಾಡುವೆ :
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಬಂದರೆ,
 ಉಬ್ಬಿ, ಕೊಬ್ಬಿ, ಹರುಷವಲೋಲಾಡುವೆ !

೧೨೯

ಮನ ಮನ ಬೆರಸಿದಲ್ಲಿ ತನು ಕರಗದಿದ್ದರೆ,
 ಸೊಂಕಿನಲ್ಲಿ ಪುಳಕಗಳು ಹೊಜುಹೊಮ್ಮದಿದ್ದರೆ,
 ಕಂಡಾಗಳಶ್ರುಜಲಗಳು ಸುರಿಯದಿದ್ದರೆ,
 ನುಡಿನಲ್ಲಿ ಗದ್ದವಂಗಳು ಹೊಜುಹೊಮ್ಮದಿದ್ದರೆ—
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಭಕ್ತಿಗಿನ್ನು ಚಿಹ್ನೆ,—
 ಎನ್ನಲ್ಲಿವಿಲ್ಲವಾಗಿ, ಅನು ಡಂಭಕ ಕಾಣಿರೇ !

|| ೩೭೮ ||

೧೩೦

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಪೋಡಶೋಪಚಾರವನು—
 ಅರಸತಿಯದ ಬಿಟ್ಟೆಯ—ಮಾಡುವೆನು !
 ಎನ್ನ ತಾಗಿದ ಸುಖವ ಜಂಗಮಕೃಪಿಸಲತಿಯದ ಉಪಚಾರಿಯಾನು,
 ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮವತಿಯದ ಪೂಜಕ ನಾನು :
 ಮತ್ತೆ ನಾಚದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,
 ಜಂಗಮವೆನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬೆನು !

|| ೩೭೯ ||

೧೩೧

ಆವಿಗೆಯಲೊದಗಿದ ಕರ್ಪಿನಂತೆ,
 ಅಮೃತದೊಳಗಿದ ಸರ್ಪನ ತನುವಿನಂತೆ,
 ಇರ್ದೆನಯ್ಯಾ ನಾನು, ಹೊಜಿಗೆ ನುಣ್ಪಾಗಿ !
 ಸಿಂಗಕ್ಕೊಲಿದ ಮದಕರಿಯಂತೆ
 ಅನು ಜಂಗಮಕ್ಕೊಲಿದೆನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ! ||೩೮೦||

೧೩೨

‘ನೃಪರ ಜಂಗಮ ಒಂದೇ’ಯೆಂದು ಇದಿರ ನುಡಿದೆ !

ನಾನೆಡೆಡುತಿಪ್ಪೆ : ಸಹಜನಲ್ಲಯ್ಯಾ !

ಆನು ಸಮ್ಯಕ್ ನಲ್ಲಯ್ಯಾ !

‘ಅನುಭಯಲಿಂಗಸಂಗಿ’ಯೆಂಬೆನು :

ಈ ನುಡಿ ಸುಡದಿಹುದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ? || ೩೮೧ ||

೧೩೩

ಮಸಿಯನೇಸುಕಾಲ ಬೆಳಗಿದರೆ, ಬೆಳೆದಾಗ ಬಲ್ಲಿದೆ ?

ಕರ್ಮಸ್ಥಿತಿ ಬೆನ್ನ ಬಡದು.

ಅನಂತಕೋಟಿ ಸನ್ಮಾನವ ಮಾಡಿದರೇನು ?

ಸಿಮಿಷದುರಾಸಿನ ಕೆಡಿಸಿತ್ತು !

ಸಿಮ್ಮ ನಂಬಯೂ ನಂಬದ ದಂಬಕ ನಾನಯ್ಯಾ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೩೮೨ ||

೧೩೪

ಎಳ್ಳಿಲ್ಲದ ಗಾಣವನಾಡಿದ ಎತ್ತಿನಂತಾಯಿತ್ತೆನ್ನ ಭಕ್ತಿ !

ಉಪ್ಪು ಅಪ್ಪುವಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿ ಮೆಲಿದಂತಾಯಿತ್ತೆನ್ನ ಭಕ್ತಿ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಅನು ಮಾಡಿದನೆಂಬೀ ಕಿಚ್ಚು ಸಾಲದೆ ?

|| ೩೮೩ ||

೧೩೫

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಕೂಡಲೋಪಚಾರವ

ಮಾಡುವ ಹಮ್ಮಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂದಿನಯ್ಯಾ

ಲಂಗವೆಂದಾಯಿ, ಜಂಗಮವೆಂದಾಯಿ, ಪ್ರಸಾದವೆಂದಾಯಿ !

ಆನು ಬೆಂದಿನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ :

ಆನು ಮಾಡುವೆಲ್ಲಾ ಉಪಚಾರವಯ್ಯಾ !

|| ೩೮೪ ||

೧೩೬

ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಸಾಸವೆಯು ಷಡ್ಭಾಗದನಿತ್ತಿಲ್ಲ :

ಎನ್ನ ಭಕ್ತನೆಂಬರು, ಎನ್ನ ಸಮಾಯಾಚಾರಿಯೆಂಬರು !
ನಾನೇನು ಪಾಪವ ಮಾಡಿದೆನೋ :

ಬೆಳೆಯದ ಮುನ್ನವೆ ಕೊಯ್ವರೆ ? ಹೇಳಾ, ಅಯ್ಯಾ !
ಇರಿಯದ ವೀರ ! ಇಲ್ಲದ ಸೊಬಗವ

ಎಲ್ಲಾ ಒಡೆಯರು ಏಜುಸಿ ನುಡವರು !
ಎನಗಿದು ವಿಧಿಯೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೩೮೫ ||

೧೩೭

ಎನ್ನವರೊಲಿದು ಹೊನ್ನ ಶೂಲದಲ್ಲಕ್ಕಿದರೆನ್ನ ಹೊಗಳಿ, ಹೊಗಳಿ !
ಎನ್ನ ಹೊಗಳತೆ ಎನ್ನನಿಮ್ಮೆಯೊಂಡಿತ್ತಲ್ಲಾ !

ಅಯ್ಯೋ, ನಿಮ್ಮ ಮನ್ನಣೆಯೇ ಮಸದಲಗಾಗಿ ತಾಗಿತ್ತಲ್ಲಾ !
ಅಯ್ಯೋ ! ನೊಂದೆನು, ಸೈರಿಸಲಾಱಿನು:
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನೀನೆನಗೊಳ್ಳಿದನಾದರೆ,
ಎನ್ನ ಹೊಗಳತೆಗಡ್ಡ ಬಾರಾ, ಧರ್ಮೋ !

|| ೩೮೬ ||

೧೩೮

ಎನ್ನವರೆನಗೊಲಿದು ಹೊನ್ನ ಶೂಲವನಿಕ್ಕಿದರಯ್ಯಾ !

ಅಹಂಕಾರಪೂರಾಯಘಾಯದಲ್ಲ
ಆನೆಂತು ಬದುಕುವೆನೆಂತು ಜೀವಿಸುವೆ ?
ಜಂಗಮವಾಗಿ ಬಂದು ಜಱಿದು ಶೂಲವನಿಳುಹಿ
ಪ್ರಸಾದದ ಮದ್ದನಿಕ್ಕಿ, ಸಲಹು,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೩೮೭ ||

೧೩೯

ಎಡದ ಕೈಯಲು ಹಾಲ ಬಟ್ಟಲು, ಬಲದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಓಜುಗಟ್ಟಿಗೆ :
ಆವಾಗ ಬಂದಾನೋ, ನಮ್ಮಯ್ಯ,
ಬಡಿದು ಹಾಲ ಕುಡಿಸುವ ತಂದೆ ?

ದಂಡಕ್ಷೀರದ್ವಯ ಹಸ್ತಂ । ಜಂಗಮಂ ಭಕ್ತಿಮಂದಿರಂ
ಅತಿಭಕ್ತಿಲಿಂಗಸಂತುಷ್ಟಂ । ಅಪಹಾಸ್ಯಂ ಯಮದಂಡನಂ
ಎಂದುದಾಗಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ, ತಾನೇ,
ಭಕ್ತಿಪಥವ ತೋರುವ ತಂದೆ !

|| ೩೮೮ ||

೧೪೦

ಎನ್ನ ಆಪತ್ತು, ಸುಖ-ದುಃಖವನ್ನಿನ್ನಾರಿಗೆ ಹೇಳುವೆ ?
ಶರಣಸ್ಥಳದವರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಮಚ್ಚರ !
ಸವತಿ ಸಕ್ಕರೆ—ಬೇವು ಬೆಲ್ಲ ಉಂಟೆ ?

ಇನ್ನಾರಿಗೆ ಹೇಳುವೆ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಜಂಗಮವಾಗಿ ಬಂದು

ಎನ್ನ ಮನದ ಸೂತಕವ ಕಳೆಯಾ.

|| ೩೮೯ ||

೧೪೧

ನಾನಾಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳ್ಳಿರ್ದುದು ತೆರಳುವುದೆ, ಅಯ್ಯಾ :
ಉಭಯಕುಳಕ್ಕಲ್ಲದೆ ತೆರಳದು.

ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಶಿಶುವನು

ಹೆತ್ತ ತಾಯಿ ಹೆತ್ತರ ಬಂದು ಎತ್ತುವಂತೆ !

ಎನ್ನನಾಣು ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ತಂದು ಅಘೋರನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕಿದುದು ನಾ ಬಲ್ಲೆ :

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಹಂಗೇನು ? ಹಠಿಯೇನು ?

ಆನುಭಯ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಮಠಿಹೊಕ್ಕು ಬದುಕಿದೆನು. || ೩೯೦ ||

೧೪೨

ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದು ನಂಬಿ ಪೂಜಿಸಲಾಗದಯ್ಯಾ :

ಮೀನಜ, ರೋಮಜ ಮಹಾಮುನಿಗಳ

ಬ. ವ. ೭

ಲಯವ ಮಾಡಿದುದ ನಾ ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ.
 ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದು ನಂಬಿ ಪೂಜಿಸಲಾಗದಯ್ಯಾ :
 ನವಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮರಿಗೆ
 ಪ್ರಳಯವ ಮಾಡುವದ ನಾ ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ.
 ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದು ನಂಬಿ ಪೂಜಿಸಲಾಗದಯ್ಯಾ :
 ದಶಕೋಟಿ ನಾರಾಯಣರಿಗೆ
 ಮರಣವ ಮಾಡುವುದ ನಾ ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ.
 ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದು ನಂಬಿ ಪೂಜಿಸಲಾಗದಯ್ಯಾ :
 ಅನಂತಕೋಟಿ ರುದ್ರರಿಗೆ
 ಲಯವ ಮಾಡುವದ ನಾ ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ.
 ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದು ನಂಬಿ ಪೂಜಿಸಲಾಗದಯ್ಯಾ !
 ಎನ್ನ ನೇಳೇಳು ಭವಕ್ಕೆ ತಂದಲ್ಲಿ
 ಅನುಭಯ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಮುಠಿಹೊಕ್ಕು
 ಭವಂ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಬದುಕಿದೆನಯ್ಯಾ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೩೯೧ ||

ಲಿಂಗದರುಶನ ಕರಮುಟ್ಟೆ ಜಂಗಮದರುಶನ ಸಿರಮುಟ್ಟೆ
 ಆವುದು ಘನವೆಂಬೆ, ಆವುದು ಕಿಱಿದೆಂಬೆ ?
 ತಾಳಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಘನವ ಅರ್ಪಿಸ ಹೋದರೆ,
 ಅರ್ಪಣ ಮುನ್ನವೆ ಇಲ್ಲ : ಗಮನ ನಿರ್ಗಮನವಾಯಿತ್ತು !
 ಈ ಉಭಯ ಭೇದವನಾಯರಾಗಿ :
 ಜಂಗಮವೆ ಲಿಂಗ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೩೯೨ ||

ತಿವಭಕ್ತರೆ ಅಧಿಕರು, ನೋಡಯ್ಯಾ, ಎಲ್ಲರಿಂದವು:
 ಇದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಜಂಗಮವ ಕಂಡೆ.
 ಈ ದ್ವಿವಿಧವನೊಂದೇ ಎಂದು ನಂಬಿದೆ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೩೯೩ ||

೧೪೫

ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಕೇ[ದಾ]ರವೆಂಬ ಮೂಲಸ್ಥಾನ;
 ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ವಾರಣಾಸಿಯೆಂಬ ಮೂಲಸ್ಥಾನ;
 ದ್ವಾಪಾರದಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನೆಂಬ ಮೂಲಸ್ಥಾನ;
 ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಪರ್ವತವೆಂಬ ಮೂಲಸ್ಥಾನ.

ನಾನಾ ಸ್ಥಾನಗಳ ಮುಟ್ಟದೆ ಜಂಗಮವೆ ಲಿಂಗವೆಂದು ನಂಬಿದೆ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೩೯೪ ||

೧೪೬

ಭಕ್ತದೇಹಿಕದೇವನಪ್ಪ ದೇವನು ಸದ್ಭಕ್ತರ ಬಳಿಯಲು ಬಪ್ಪನಾಗಿ,
 ಆಳ್ವನು ಬರಲು ಆಳು ಮಂಚದ ಮೇಲಿಪ್ಪುದು ಗುಣವೇ? ಹೇಳಾ.
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರು --

ಜಂಗಮರೂಪಾಗಿ ಸಂಗಯ್ಯ ಬಂದಾನೆಂದು
 ಎಂದೆಂದೂ ನಾನು ಮಂಚವನೇಡಿದ ಭಾಷೆ ! || ೩೯೫ ||

೧೪೭

ಜಂಗಮದ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು
 ವಾಹನವನೇಡಲಮ್ಮ; ಏಱಿದರೆ ಭವ ಹಿಂಗದು !
 ಅದೇನು ಕಾರಣ: ಮುಂದೆ ಸೂಲವನೇಡುವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯುಂಟಾದ ಕಾರಣ!
 ಜಂಗಮ ಬರಲಾಸನದಲ್ಲಿರಲಮ್ಮ: ಇದ್ದರೆ ಭವ ಹಿಂಗದು !
 ಏನು ಕಾರಣ : ಮುಂದೆ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟೆಗೆಯ ಮೇಲೆ
 ಕುಳ್ಳಿರಿಸುವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯುಂಟಾದ ಕಾರಣ.
 ಜಂಗಮದ ಮುಂದೆ ದಿಟ್ಟತನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆತು ನಿಂದಿರಲಮ್ಮನು:
 ನಿಂದರೆ ಭವ ಹಿಂಗದಾಗಿ !

ಏನು ಕಾರಣ : ಮುಂದೆ ಹೆಡಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟೆ
 ಕುಳ್ಳಿರಿಸುವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯುಂಟಾದ ಕಾರಣ!
 ಇಂತೀ ಬಾಧೆ ಭವಂಗಳಿಗಂಜುವೆನಯ್ಯಾ.
 ನಿನ್ನವರ ಸುಳುಹು ನೀನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ, ತೊತ್ತು-ಭೃತ್ಯನಾಗಿವೆನಯ್ಯಾ
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೩೯೬ ||

೧೪೮

ಜಂಗಮವಿರಹಿತ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಓಡು ಬಲಲೇಱಿದ ಜಲದಂತೆ !
 ಜಂಗಮಸನ್ನಿಹಿತ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ : ಇದೆ ಭಕ್ತಿಗೆ ಪಥವಯ್ಯಾ.
 ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದಭೋಗೋಪಭೋಗವು :

ಎನಗಿದೇ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ.

ಬೇಱಿ ಮತ್ತೊಂದನಾದನಾದರೆ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ.

|| ೩೯೭

೧೪೯

ಭಿತ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬರೆಯಬಹುದೆ ಚಿತ್ತಾರವ ?
 ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದೆ ಧರೆಯಿಲ್ಲದೆ ?
 ಜಂಗಮವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಬಹುದೆ ?
 ರೂಢೀಶನ ಭೇದಿಸಬಹುದೆ ?

ಒಡಲಿಲ್ಲದ ನಿರಾಳ ಕರ್ತೃ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ
 ಜಂಗಮ ಮುಖವಾದನಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದನನಯನಯ್ಯಾ. || ೩೯೮

೧೫೦

ಸಮಯೋಚಿತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿಪ್ಪನಾ ಭಕ್ತನು :

ಮಾಡಿದರೆ ಮಾಡಲಿ : ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪೇನು ?

ಆ ಜಂಗಮದ ಶಬ್ದವ ಕೇಳಿ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಕೈದುಡಿಕಿದರೆ

ಅದು ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲ : ಕಲ್ಮಷ !

ಆ ಸಮಯೋಚಿತದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಜಂಗಮದ ಶಬ್ದವ ಕೇಳಿ

ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಕೈದೆಗೆದರೆ, ಅದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬೋನ.

ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
 ಇಂತಪ್ಪ ಸದಾಚಾರಿಗಳನೆನಗೆ ತೋಱಾ.

|| ೩೯೯

೧೫೧

ಉತ್ತಮ, ಮಧ್ಯಮ, ಕನಿಷ್ಠವೆಂದು ಬಂದ ಜಂಗಮವನೆಂದಿನಾದರೆ
 ನೊಂದಿನಯ್ಯಾ, ಬೆಂದಿನಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಕಿಚ್ಚು ಎನ್ನ ಸುಟ್ಟಿತ್ತು
 ಸು[ಖ] ಜಂಗಮ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಂಗಮವೆಂದುಂಟೆ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೪೦೦

೧೫೨

ಲಾಂಛನವ ಕಂಡು ನಂಬುವೆ : ಅವರಂತರಂಗವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ !

ತೊತ್ತಿಗೆ ತೊತ್ತುಗೆಲಸವಲ್ಲದೆ, ಅರಸರ ಸುದ್ದಿ ಎನಗೇಕಯ್ಯಾ ?
ರತ್ನವೊಕ್ಕಿಕದಚ್ಚು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು.

|| ೪೦೧ ||

೧೫೩

ಆರಾರ ಮನದಲ್ಲಿ ಏನೇನಿಹುದೆಂದಾಯಿ :

ಒಳ್ಳೆಹರೆಂದೆಲಮ್ಮೆ ; ಹೊಲ್ಲಹರೆಂದೆನಲಮ್ಮೆ !
ಶಿವಭಕ್ತರಾದ ಕಾರಣ, ಜಂಗಮವೇ ಲಿಂಗ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೪೦೨ ||

೧೫೪

ಸಂಗಸಹಿತ ಶರಣರು ಬಂದರೆ ನಂಬುವುದೆನ್ನ ಮನವು,

ನಚ್ಚುವುದೆನ್ನ ಮನವು !

ಹಾವು ನೇಣೆಂಬ ಭ್ರಾಂತುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ನಾನು ಭಕ್ತನೆಂತಪ್ಪೆನು ?

ಅಂಗ ಲಿಂಗಸಹಿತವಾಗಿ ಬಂದರೆ

ಸಂಗ ನೀನೆಂದು, ಮತ್ತೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ ಹೊಳೆದರೆ

ಬೆಂದೆನಲ್ಲಾ ನಾನು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ! || ೪೦೩ ||

೧೫೫

ಕೆಂಡದಲ್ಲೆಟ್ಟಡೆ ಮೊಹ್ ಬೆಂದುದೆಂಬರು :

ಕೊಂಡಿಟ್ಟವನ ಕೈ ಮುನ್ನವೇ ಬೆಂದುದು !

ನೊಂದೆನಾನು ನೊಂದೆನಯ್ಯಾ, ಬೆಂದೆನಾನು ಬೆಂದೆನಯ್ಯಾ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಕಂಡು ಕಾಣದಂತಿದ್ದರೆ

ನಾನಂದೇ ಬೆಂದೆನಯ್ಯಾ !

|| ೪೦೪ ||

೧೫೬

ಎಡದ ಕೈಯಲಿ ನಿಗಳವನಿಕ್ಕೆ

ಬಲದ ಕೈಯ ಕಡಿದುಕೊಂಡರೆ ನೋಯ್ದಿಪ್ಪುದೆ ?

ಪ್ರಾಣವೊಂದಾಗಿ ದೇಹ ಬೇರಲ್ಲ :

ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಜಂಗಮವನುದಾಸೀನವ ಮಾಡಿದರೆ

ಬೆಂದೆನಯ್ಯಾ ನಾನು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ! || ೪೦೫ ||

೧೫೭

ತನುವ ನೋಯಿಸಿ, ಮನವ ಬಳಲಿಸಿ,

ನಿಮ್ಮ ಪಾದವಿಡಿದವರೊಳರೆ ?

ಈ ನುಡಿ ಸುಡದಿಹುದೆ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ಶಿವಭಕ್ತರ ನೋವೇ ಅದು ಲಿಂಗದ ನೋವು ! || ೪೦೬ ||

೧೫೮

ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ ಪರನಿಂದೆಯ ಕೇಳಿಸದಿರಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ !

‘ಅನು ಭಕ್ತನೆನ್ನಲ್ಲಿ ಲೇಸುಂಟಿ’ಂದು ಪರಿಣಾಮಿಸಿದರೆ

ನಿಮಗಾನು ದ್ರೋ[ಹಿಯ]ಯ್ಯಾ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಲೇಸೇ ಎನ್ನ ಲೇಸಯ್ಯಾ ! || ೪೦೭ ||

೧೫೯

ನಡೆಯಲಾಯದೆ, ನುಡಿಯಲಾಯದೆ

ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಫಲವೇನು ?

ಅವರ ಸುಖವೆನ್ನ ಸುಖ : ಅವರ ದುಃಖವೆನ್ನ ದುಃಖ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣ ಮನ ನೊಂದರೆ

ಅನು ಬೆಂದೆನಯ್ಯಾ ! || ೪೦೮ ||

೧೬೦

ಬಂಜೆ ಬೇನೆಯನಾಯದಂತೆ

ಒಬ್ಬರೊಂದ ನುಡಿವಿರಿ, ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ.

ಎನ್ನಾಯುಷ್ಯ ಭವಿಷ್ಯ ಎನ್ನ ಭಕ್ತರು, ಕಂಡಯ್ಯಾ ;

ಎನ್ನಾಯುಷ್ಯ ಭವಿಷ್ಯ ಎನ್ನ ಪ್ರಮಥರು ಕಂಡಯ್ಯಾ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಮುಖಲಿಂಗಿಗಳಯ್ಯಾ ! || ೪೦೯ ||

೧೬೧

ಬೇಜೂರಲಿದ್ದು ಬಂದ ಜಂಗಮವೆ ಲಿಂಗವೆಂದು,
ಮನೆಯಲಿದ್ದ ಜಂಗಮವನುದಾಸೀನವ ಮಾಡಿದರೆ,
ನಾನು ಬೆಂದೆನಯ್ಯಾ.

ಅನು ಬೆಂದ ಬೇಗೆಯನಱಿಯೆ, ಕಾಣಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೧೦ ||

೧೬೨

ಉಟ್ಟು ತೊಟ್ಟು ಪೂಜ್ಯನಾಗಿ ಬಂದ ಜಂಗಮ ವಿಶೇಷವೆಂದು,
ಕಂತೆ-ಜೊಂತೆಯ ಜಂಗಮ ಬಂದರೆ ಹೀನವೆಂದು
ಕಂಡೆನಾದರೆ ಪಂಚಮಹಾಸಾತಕ !

ಇದು ಕಾರಣ, ಅನ್ನ-ವಸ್ತ್ರ-ಧನಮಾಟದಲ್ಲಿ
ಎರಡಾಗಿ ಕಂಡೆನಾದರೆ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೪೧೧ ||

೧೬೩

ಅಡ್ಡದೊಡ್ಡ ನಾನಲ್ಲಯ್ಯಾ : ದೊಡ್ಡ ಬಸಲು ಎನಗಿಲ್ಲಯ್ಯಾ :

ದೊಡ್ಡವರಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಮನ್ನಿಸರಯ್ಯಾ !

ಹಡೆದುಂಬ ಸೂಳೆಯಂತೆ ಧನವುಳ್ಳವರನಱಿಸಿಯಱಿಸಿ,

ಜೋಧಿಸಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಮುನ್ನ ನಾನಱಿಯೆನಯ್ಯಾ.

ದೊಡ್ಡತನವೆನಗಿಲ್ಲ : ಅಂಜುವೆನಂಜುವೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಿಗೆ :

ಅನಾಥ ನಾನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೧೨ ||

೧೬೪

ಕುದುರೆ-ಸತ್ತಿಗೆಯವರ ಕಂಡರೆ ಹೊರಳಿ ಬಿದ್ದು ಕಾಲ ಹಿಡಿದರು !

ಬಡಭಕ್ತರು ಬಂದರೆ 'ಎಡೆಯಿಲ್ಲ, ಅತ್ತ ಸನ್ನಿ' ಎಂಬರು :

ಎನ್ನೊಡೆಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನವರ

ತಡಗಿಡಹಿ ಮೂಗ ಕೊಯ್ಯದೆ ಮಾಣ್ಬನೆ ?

|| ೪೧೩ ||

೧೬೫

ದೂರದಿಂದ ಬಂದ ಜಂಗಮವನಯ್ಯಗಳೆಂದು,

ಸಾರಿದ್ದ ಜಂಗಮವ ಪರಿಚಾರಕರೆಂಬ ಕೇಡಿಗೆ ಬೆರಗಾದೆನಯ್ಯಾ:

ಸಾರಿದ್ದವರ ದೂರದವರೆಂದು ಬೇಡಿ ಮಾಡಿದರೆ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಸಿಂಗಾರದ ಮೂಗ

ಹಲುದೋಡಿ ಕೊಯ್ಯದೆ ಮಾಣ್ಬನೆ ?

|| ೪೧೪ ||

೧೬೬

ಹಿಡೆವೆಡೆಯನೆ ಕಾಸಿ, ಹಿಡೆವ ಕೈ ಬೆಂದು,

ಮಿಡುಮಿಡನೆ ಮಿಡುಕುವ ಮರುಳ ಮಾನವನೇ,

ಬಡವರೆಂದೆನಬೇಡಾ ಲಾಂಛನಧಾರಿಯನು ;

ಕಡುಸ್ನೇಹದಿಂದವರ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವುದು.

ನಿಜವಡಗಿದ ರೂಪು, ನಿರ್ವಯಲ ಸ್ಥಾನ,

ನಡೆಲಿಂಗ, ಜಂಗಮ : ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ !

|| ೪೧೫ ||

೧೬೭

ಹಾಲ ಕಂದಲು, ತುಪ್ಪದ ಮಡಕೆಯ

‘ಬೋಡು ಮುಕ್ಕೈ’ ನ ಬೇಡ—

ಹಾಲು ಸಿಹಿ, ತುಪ್ಪ ಕಮ್ಮನೆ : ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬೋನ !

ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ

ಅಂಗಹೀನರೆಂದರೆ ನಾಯಕನರಕ !

|| ೪೧೬ ||

೧೬೮

ಆಚಾರವಾಯಿರಿ, ವಿಚಾರವಾಯಿರಿ:

ಜಂಗಮ ಸ್ಥಲ ಲಿಂಗ ಕಾಣಿರಯ್ಯಾ.

ಜಾತಿಭೇದವಿಲ್ಲ, ಸೂತಕವಿಲ್ಲ,

ಅಜಾತಂಗಿ ಕುಲವಿಲ್ಲ !

ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ ಮೆಚ್ಚು, ಕಾಣಿರಯ್ಯಾ.

|| ೪೧೭ ||

೧೬೯

ಸ್ಥಾವರ-ಭಕ್ತಂಗೆ ಸೀಮೆಯಲ್ಲದೆ

ಘನಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯೆಲ್ಲಿಯದು ?

ಅಂಬುಧಿಗೆ ಸೀಮೆಯಲ್ಲದೆ

ಹರಿವ ನದಿಗೆ ಸೀಮೆಯೆಲ್ಲಿಯದು ?

ಭಕ್ತಂಗೆ ಸೀಮೆಯಲ್ಲದೆ

ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯುಂಟೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ? || ೪೧೮ ||

೧೭೦

ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲೇಕೆ, ಮತ್ತಿಳುಹಲೇಕಯ್ಯಾ ?

ದರದುರದ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಲೇಕಯ್ಯಾ ?

ನಿಂದಿಸಲೇಕೆ, ಸ್ತುತಿಸಲೇಕೆ ?

ಹೋಗಬಿಟ್ಟು ಜಂಗಮವ ಹಿಂದೆಯಾಡುವನ ಬಾಯಲಿ

ಮೆಟ್ಟಿ ಹುಡಿಹೊಯ್ಯದೆ ಮಾಣ್ಬನೆ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

(|| ೪೧೯ ||)

೧೭೧

ಮರಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಬೇರೆಂದು ತಳಕ್ಕೆ ನೀರೆಣಿದರೆ

ಮೇಲೆ ಪಲ್ಲವಿಸಿತ್ತು ನೋಡಾ !

ಲಿಂಗದ ಬಾಯಿ ಜಂಗಮವೆಂದು ಪಡಿಸದಾರ್ಥವ ನೀಡಿದರೆ

ಮುಂದೆ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥವನೀವನು !

ಆ ಜಂಗಮವ ಹರನೆಂದು ಕಂಡು ನರನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ

ನರಕ ತಪ್ಪದು, ಕಾಣಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ! || ೪೨೦ ||

೧೭೨

ಆರಾಧನೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಅಮೃತದ ಬೆಳಸು :

ವಿರೋಧಿಸಿದಡೆ ವಿಷದ ಬೆಳಸು !

ಇದು ಕಾರಣ ಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕಂಜಲೆ ಬೇಕು .
 ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಒಂದೆಯೆಂದವರೇ
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಶರಣಸನ್ನಿಹಿತ !

|| ೪೨೧ ||

೧೨೩

ಹೊಸತಿಲ ಪೂಜಿಸಿ ಹೊಲವಟ್ಟು ಹೋದ
 ಒಕ್ಕಲಿತಿಯಂತಾಯಿತ್ತೆನ್ನ ಭಕ್ತಿ !
 ಜಂಗಮವೆನ್ನೊಡೆಯರೆಂದು ಒಕ್ಕುದ ಕೊಂಡು
 ಉದಾಸೀನನ ಮಾಡಿದರೆ,
 ಇಹಲೋಕಕ್ಕೆ ದೂರ, ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ದೂರ !
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಅಘೋರನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ !

|| ೪೨೨ ||

೧೨೪

ಲಿಂಗವ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಜಂಗಮವ ಕಂಡುದಾಸೀನನ ಮಾಡಿದರೆ
 ಆ ಲಿಂಗಪೂಜಕರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಶಿವದೂತರ ದಂಡವೆಂಬುದು !
 ಲೋಕದ ಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಯಮದೂತರ ದಂಡವೆಂಬುದು !
 ಇದು ಕಾರಣ, ಲಿಂಗ, ಜಂಗಮವನ್ನೊಂದೆಯೆಂದವರೇ
 ಎನಗೆ ತೋರಿದಿರಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೨೩ ||

೧೨೫

ಜಂಗಮವ ನಿಂದೆಯ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸುವ ಭಕ್ತನ
 ಅಂಗವಣಿಯೆಂತೋ ? ಶಿವ ಶಿವಾ !
 ನಿಂದಿಸುವ ಪೂಜಿಸುವ ಪಾತಕವಿದ ಕೇಳಲಾಗದು.
 ' ಗುರುವಿನ ಗುರು ಜಂಗಮ '
 ಇಂತೆಂದುದು ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನ ವಚನ.

|| ೪೨೪ ||

೧೨೬

ಅರಸನ ಕಂಡು ತನ್ನ ಪುರುಷನ ಮುಖದರೆ
 ಮರನೇನು ಕೈಬಿಟ್ಟಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ !

ಇಹಲೋಕಕ್ಕೆ ದೂರ, ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ದೂರ,
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಜಂಗಮ ಮುಖಲಿಂಗವಾದಕಾರಣ.

|| ೪೨೫ ||

೧೭೭

ಜಂಗಮವಿಲ್ಲದ ಮಾಟ, ಕಂಗಳಿಲ್ಲದ ನೋಟ !

ಹಿಂಗಿತ್ತು ಶಿವಲೋಕ, ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯದಯ್ಯಾ ?

ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಬೋನವ ಸಿಂಬಕ ತಿಂಬಂತೆ

ಸಮಯೋಚಿತವನಾಯದೆ ಉದರವ ಹೊರೆವವರ

ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕದೆ ಮಾಣ್ಬನೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ?

|| ೪೨೬ ||

೧೭೮

ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ದಿಟವನಾಸುವರೆ ಜಂಗಮವ ನೆಲೆನಿಂಬುವುದು :

ನಡಿಲಿಂಗ, ನುಡಿಲಿಂಗ, ಮುಖಲಿಂಗವೆಂದೇ ನಂಬೋ !

‘ ಯತ್ರ ಮಾಹೇಶ್ವರ ತತ್ರ ಸನ್ನಿಹಿತ ’ ನಾಗಿ

ಅಧರ ತಾಗಿದ ರುಚಿಯ, ಉದರ ತಾಗಿದ ಸುಖವ

ಉಣ್ಣು, ಉಡುವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಜಂಗಮಮುಖದಲ್ಲಿ || ೪೨೭ ||

೧೭೯

ಜಂಗಮದ ಮನ-ಭಾವದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ [ನೆ] ಭೃತ್ಯನೆಂದು,

ಭಕ್ತನ ಮನ-ಭಾವದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮ [ನೆ] ಕರ್ತನೆಂದು ಇದ್ದ ಬಳಿಕ,

‘ ಬಂದುದು, ಬಾರದು, ಇದ್ದುದು, ಹೋಯಿತ್ತಿ ’ಂಬ

ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು.

ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬ ಗುಣವುಳ್ಳನ್ನ ಕ್ಕ

ನಿಮಗೆ ದೂರ, ನಿಮ್ಮವರಿಗೆ ಮುನ್ನವೆ ದೂರ !

ಶಿವಾಚಾರಕ್ಕಿಲ್ಲದತ್ತ ದೂರ !!

ಜಂಗಮದ ಹರಿದ ಹರವು, ಜಂಗಮದ ನಿಂದ ನಿಲವು,

ಜಂಗಮದ ಗಳಗರ್ಜನೆ, ಜಂಗಮದ ಕೋಳಾಟಕೆ ಸೈರಿಸದಿದ್ದರೆ

ನೀನಂದೇ ಮೂಗ ಕೊಯಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ! || ೪೨೮ ||

೧೮೦

ನಯನದಾಹಾರವ ಜಂಗಮವ ನೋಡಿಸುವೆ,
 ಶ್ರೋತ್ರದಾಹಾರವ ಜಂಗಮವ ಕೇಳಿಸುವೆ,
 ಸ್ಪೃಣದಾಹಾರವ ಜಂಗಮವ ವಾಸಿಸುವೆ,
 ಜಿಹ್ವೆಯಾಹಾರವ ಜಂಗಮವನೂಡಿಸುವೆ,
 [ತ್ವ] ಚದಾಹಾರವ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಹೊದಿಸುವೆ;
 ಅಧಿಕ ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಣಾಮವ ಮಾಡುವೆ —
 ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಗಳ ನಿಡುವೆನು,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಾ, ನಿಮ್ಮ ಕರಣರಿಗೆ.

॥ '೪೨೯ ॥

(೧೧) ಭಕ್ತನ ಮಹೇಶಸ್ಥಳ

೧

ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಮುಖದೊಳಗೊಂದೇ ಮುಖವಾಗಿ
ಕಾಡಿ ನೋಡೆನ್ನನು, ಬೇಡಿ ನೋಡೆನ್ನನು :
ಬೇಡದಿದ್ದರೆ, ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮಗೆ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ !
ನೀನಾವ ಮುಖದಲು ಬಂದು ಬೇಡಿದಡೀವೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೩೦ ||

೨

ಕಂದಿದೆನಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ನೋಡುವರಿಲ್ಲದೆ;
ಕುಂದಿದೆನಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ನುಡಿಸುವರಿಲ್ಲದೆ;
ಬಡವಾದೆನಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ತನು, ಮನ, ಧನವ ಬೇಡುವರಿಲ್ಲದೆ !
ಕಾಡುವ ಬೇಡುವ ಶರಣರ ತಂದು
ಕಾಡಿಸು, ಬೇಡಿಸಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೩೧ ||

೩

ವೇಷ ಅವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತೆಂದು
ಆಸುರದಲ್ಲಿ ಬಗುಳುವ ಕುನ್ನಿ, ನೀ ಕೇಳಾ :
ಹಱಿಯನೆ ದಾಸನ ವಸ್ತ್ರವ ?
ಉಣ್ಣನೆ ಚೆನ್ನಯ್ಯನ ಸಂಗಾತ ?
ಪರವಧುವ ಕೊಳ್ಳನೆ ಸಿಂಧು ಬಲ್ಲಾಳನ ?
ಬೇಡನೆ ಸಿರಿಯಾಳನ ಮಗನ ?
ನಡೆವುದು ನುಡಿವುದು ಅವಿಚಾರವೆಂದು,
ಭಾವವಿಭಾವವೆಂದು ಕಂಡೆನಾದರೆ
ತಪ್ಪೆನ್ನದು, ಮೂಗ ಕೊಯಿ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೩೨ ||

೪

ನೀನಿಕ್ಕದ ಬೀಯದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯುಳ್ಳರೆ
 ಸಂಗಾ, ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತುತನಕ್ಕೆ ದೂರವಯ್ಯಾ !
 ಕದ್ದು ತಿಂದರೆ ಕೈಹಿಡಿದೊಮ್ಮೆ ಬಡಿದು
 ತುಡುಗುಣಿತನವ ಬಿಡಿಸಯ್ಯಾ !
 ಜಂಗಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಓಸರಿಸಿದರೆ
 ಹಿಡಿದು ಮೂಗ ಕೊಯಿಯಯ್ಯಾ !
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೩೩ ||

೫

ದೇವನಿಂತಹನೆಂದು ತೋಱುಕೊಡುವೆನು ಗಣಂಗಳಿಗೆ :
 ಬಲ್ಲಾಳನ ವಧುವ ಬೇಡಿದಾತನೀ ದೇವ !
 ದೇವನಿಂತಹನೆಂದು ತೋಱುಕೊಡುವೆನು ಗಣಂಗಳಿಗೆ :
 ದಾಸನ ವಸ್ತ್ರವ ಬೇಡಿದಾತನೀ ದೇವ !
 ದೇವದಿಂತಹನೆಂದು ತೋಱುಕೊಡುವೆನು ಗಣಂಗಳಿಗೆ :
 ಸಿರಿಯಾಳನ ಮಗನ ಬೇಡಿದಾತನೀ ದೇವ !
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಜಂಗಮ ಮುಖಲಿಂಗವಾಗಿ,
 ಕಾಡಿ ನೋಡುವ, ಬೇಡಿ ನೋಡುವ !

|| ೪೩೪ ||

೬

ಹೊನ್ನಿ ನೊಳಗೊಂದೊರೆಯ, ಸೀರೆಯೊಳಗೊಂದೆಳೆಯ
 ಇಂದಿಗೆ ನಾಳಿಗೆ ಬೇಕೆಂದೆನಾದರೆ,
 ನಿಮ್ಮಾಣೆ ! ನಿಮ್ಮ ಪರಾಪರಾಣೆ !
 ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದನಯ್ಯ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೩೫ ||

೭

ಆಲುತ್ತುಲು ಹಱಿಯ ಹೊಯಿಸಿ ಅಂಕವ ಮಾಡಿದನೆಲ್ಲರ ಕಂಡು !
 ಆನು ಬೇಡೆಂದರೂ ಮಾಣೆ, ಕಲಿತನವ ಮಾಡಿದನೆಲ್ಲರ ಕಂಡು !
 ಅಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು ಗಲೆಯೆಂದರೆ
 ಆಸೆಮಾಡೆನು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೩೬ ||

೮

ಕಾಗಿಯೊಂದೆಗುಳ ಕಂಡರೆ ಕರೆಯದೆ ತನ್ನ ಬಳಗವನು ?
ಕೋಳಿಯೊಂದು ಕುಟುಕ ಕಂಡರೆ ಕೂಗಿ ಕರೆಯದೆ ತನ್ನ ಕುಲವೆಲ್ಲವ ?
ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ ಭಕ್ತಿಪಕ್ಷವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾಗೆ ಕೋಳಿಯಿಂದ ಕರಕಷ್ಟ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೪೩೭ ||

೯

ಆವ ನೇ [ಮವಾ] ದರೇನು ? ಹೇಮವಿಲ್ಲದಂಗೈಸಬಹುದೆ ?
ಕೊಡಲಿಲ್ಲೆಂಬುದಿಲ್ಲದ ಸಾಯಲುಬಹುದು : ಸೈರಿಸಬಾರದು !
ಬೇಡುವವರ ನೋಡಿ ನೋಡಿ, ಈಯಲಿಲ್ಲದವನ ಜೀವನವದೇತಕೊ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ? || ೪೩೮ ||

೧೦

ಹರಗಣಪಂಕ್ತಿಯ ನಡುವೆ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು
ನಾನು ಒಡೆಯತನದ ನಾಯ ತೇಜವ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು—
ಮಡದಿಯನ್ನ ಗಲೊಳಗೆ ಸಕಲದೇವಾನ್ನವ
ಒಡೆಯರಿಂದಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿಕ್ಕಲು
ತಿಗೆದಿರಿಸಿದೆನು !
ಈ ಪರಿಯ ಆಯ ಕಣ್ಣೆ ತೋರಿಲು ಕಲ್ಮಷವಾದುವು !
ಕರುಣೆ ಚಿನ್ನ ಬಸವಣ್ಣ[ನ] ಮರೆದುಕೊಂಡೆನಾದರೆ
ಒಡೆಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ ಕೆಡಹಿ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ! || ೪೩೯ ||

೧೧

ಭಕ್ತಿಸುಭಾಷೆಯ ನುಡಿಯ ನುಡುವೆ, ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆವೆ,
ನಡೆಯೊಳಗೆ ನುಡಿಯ ಪೂರೈಸುವೆ—
ಮೇಲೆ ತೂಗುವ ತ್ರಾಸು ಕಟ್ಟೆಳೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ;
ಒಂದು ಜವೆ ಕೊಠಿತೆಯಾದರೆ
ಎನ್ನ ನದ್ದಿ ನೀನೆದ್ದು ಹೋಗು,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೪೪೦ ||

೧೨

ಓಡುವಾತ ಲಿಂಕನಲ್ಲ, ಬೇಡುವಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ :

ಓಡಲಾಗದು ಲಿಂಕನು, ಬೇಡಲಾಗದು ಭಕ್ತನು.

ಓಡೆನಯ್ಯಾ, ಬೇಡೆನಯ್ಯಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೪೧ ||

೧೩

ಚಂದ್ರಶೈತ್ಯದಲು ಬೆಳೆದ ಕಾಯಕ್ಕೆ

ಬೆಳದಿಂಗಳ ಬಯಸುವ ಹಂಗೇಕಯ್ಯಾ ?

ಶರಣರ ಸಂಗದಲಿರ್ದು ಶಿವನ ಬೇಡುವ ಹಂಗೇಕಯ್ಯಾ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನ ಶರಣರು ಬಂದು

ತಮ್ಮನನೆಂದರೆಸಾಲದೆ ಅಯ್ಯಾ ?

|| ೪೪೨ ||

೧೪

ದಾಸನ ವಸ್ತ್ರವ ಬೇಡದ ಮುನ್ನ

ತವನಿಧಿಯನಿತ್ತರೆ ನಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದೆಂಬೆ !

ಸಿರಿಯಾಳನ ಮಗನ ಬೇಡದ ಮುನ್ನ

ಕಂಚಿಯ ಪುರದ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೊಯಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದೆಂಬೆ !

ಬಲ್ಲಾಳನ ವಧುವ ಬೇಡದ ಮುನ್ನ

ಸ್ವಯಲಿಂಗವಾವರೆ ನಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದೆಂಬೆ !

ದೇಹಿ ನೀನು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ನಮ್ಮವರು !

ಬೇಡು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಎಮ್ಮವರ ಕೈಯಲು ! || ೪೪೩ ||

೧೫

ಎಲ್ಲರೂ ವೀರರು, ಎಲ್ಲರೂ ಧೀರರು;

ಎಲ್ಲರೂ ಮಹಿಮರು, ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಮಥರು :

ಕಾಳೆಗದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಾರದು,

ಓಡುವ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು !

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಧೀರರು,

ಉಳಿದವರೆಲ್ಲಾ ಅಧೀರರು !

|| ೪೪೪ ||

೧೬

ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಮನವೆಳಸಿದರೆ

ಆಣೆ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಥಮರಾಣೆ !

ಪರವಧುವನು ಮಹಾದೇವಿಯೆಂಬೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೪೫ ||

೧೭

ಹರಿವ ಹಾವಿಂಗಂಜೆ, ಉರಿಯ ನಾಲಗೆಗಂಜೆ, ಸುರಗಿಯ ಮೊನೆಗಂಜೆ!

ಒಂದಕ್ಕಂಜುವೆ, ಒಂದಕ್ಕಳುಕುವೆ :

ಪರಸ್ತ್ರೀ ಪರಧನವೆಂಬೀ ಜೂಬಿಂಗಂಜುವೆ !

ಮುನ್ನಂಜದ ರಾವಣನೇವಿಧಿಯಾದ !

ಅಂಜುವೆನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೪೬ ||

೧೮

ಒಂದಕ್ಕೊಂಬತ್ತ ನುಡಿದು, ಕಣ್ಣ ಕೆಂಚನೆ ಮಾಡಿ, ಗಂಡುಗೆದಲಿ,

ಮುಡುಹಿಕ್ಕಿ ಕೆಲೆನವರ ಕಂಡಡಂಜುವೆ, ಓಸರಿಸುವೆ !

ಓಡಿದನೆಂಬ ಭಂಗವಾದಡಾಗಲಿ :

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಅನುಭಾವವಿಲ್ಲದವರ

ಹೊಲಮೇರೆಯ ಹೊಂದೆ, ಹೊಲನ ಬಿಟ್ಟೊಡುವೆ !

|| ೪೪೭ ||

೧೯

ಒಡೆಯರು ಬಂದರೆ ಗುಡಿತೋರಣವ ಕಟ್ಟೆ;

ನಂಟರು ಬಂದರೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲಿನ್ನಿ !

ಅಂದೇಕೆ ಬಾರರು ನೀರಿಂಗಿ ನೇಣಿಂಗಿ ಹೊಜಿಗಾದಂದು ?

ಸಮಯಾಚಾರಕ್ಕೊಳಗಾದಂದು ?

ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಲು ಕಬ್ಬುಣ ಸುವರ್ಣವಾಯಿತ್ತು :

ಬಳಿಕ ಬಂಧುಗಳುಂಟೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೪೪೮ ||

೨೦

ಒಡೆಯರಾಡುವ ಮಾತ ಕಡೆ ಪರಿಯಂತರ ಕೇಳಿ,
ಇದಿರು ಹೋಗಿ ಕಿಂಕರನಾಗಿ ಬಿನ್ನಹವ ಮಾಡುವ
ಸದ್ಯಕ್ಕೆರ ತೋಜಿಯ್ಯಾ !

ಒಡೆಯರಾಡುವ ಮಾತ ಕಂಡು ಕರೆವಲ್ಲಿ ಕೆಡೆಮೆಟ್ಟಿ
ಬಾಯಿ ಘನವೆಂದು ಅಡುವವನ ತೋಜಿದಿರಿಯ್ಯಾ,
ಅವನ ಸಂಗದಲ್ಲಿರಿಸದಿರಿಯ್ಯಾ,
ಅವನ ಸಹಪ್ರಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸದಿರಿಯ್ಯಾ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಬೇಡುವುದೊಂದೇ ವರವು.

|| ೪೪೯ ||

೨೧

ಬಡಹಾರುವನೇಸು ಭಕ್ತನಾದರೆಯೂ ನೇಣಿನ ಹಂಗ ಬಿಡ !
ಮಾಲಿಗಾಜನೇಸು ಭಕ್ತನಾದರೆಯೂ ಬಾವಿಯ ಬೊಮ್ಮನ ಹಂಗ ಬಿಡ !
ಬಣಜಗನೇಸು ಭಕ್ತನಾದರೆಯೂ ಒಟ್ಟಲ ಬೆನಕನ ಹಂಗ ಬಿಡ !
ಕಂಚುಗಾಜನೇಸು ಭಕ್ತನಾದರೆಯೂ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯ ಹಂಗ ಬಿಡ !

ನಾನಾವ ಹಂಗಿನವನಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ರರಣರ ಹಂಗಿನವನಯ್ಯಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೪೫೦ ||

೨೨

ಶ್ರೀವಿಭೂತಿರುದ್ರಾಕ್ಷೆ ಯಿದ್ದವರ ಲಿಂಗವೆಂಬಿ :
ಇಲ್ಲದವರ ಭವಿಯೆಂಬಿ.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆರ ನೀನೆಂಬಿ.

|| ೪೫೧ ||

೨೩

ದ್ರವಸಹಿತ ಭಕ್ತ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ

ಕಾಯಕವಾವುದೆಂದು ಬಿಸಗೊಂಡರೆ,

ನಿಮ್ಮಾಣೆ ! ನಿಮ್ಮ ಪುರಾತರಾಣೆ ! ತಲೆದಂಡ ! ತಲೆದಂಡ !!

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಭಕ್ತರ ಕುಲವಜಿಸಿದರೆ

ನಿಮ್ಮ ರಾಣಿವಾಸದಾಣೆ !

|| ೪೫೨ ||

೨೪

ಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳಿಲ್ಲದವರ, ಶರಣಸಂಗವಿಲ್ಲದವರ

ಕಂಡರೆ ನಾಚುವೆ.

ಅವರ ನುಡಿ ಎನಗೆ ಸಮಸಿದಯ್ಯಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಅಲ್ಲಿ ನೀವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ.

|| ೪೫೨ ||

೨೫

ಶ್ರೀವಿಭೂತಿಯ ಹೂಸದವರ, ಶ್ರೀರುದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಧರಿಸಿದವರ,

ನಿತ್ಯ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡದವರ,

ಜಂಗಮವೇ ಲಿಂಗವೆಂದಜಾಯದವರ,

ಸದ್ಭಕ್ತರ ಸಂಗದಲ್ಲಿರದವರ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋಜಿದಿರು,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಸಜಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವೆನು !

|| ೪೫೩ ||

೨೬

ಕೂಪವರಿಗೆ ಹೇಳುವೆನು ಕುಳಸ್ಥಳಂಗಗಳೆಲ್ಲವನು;

ಕೂರದವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ನಾನೇವೆನು ಶಿವನೆ ?

ಕಜಲ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪಿದ ವೃಷ್ಟಿಯ ತೆಜನಂತೆ

ಅವರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು ಎನ್ನ ಸುಖ-ದುಃಖವ ?

ಅಂಗತವಿಲ್ಲದ ಸಂಗವು ಅಳಲಿಲ್ಲದ ಹುಯ್ಯಲಂತೆ !

ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗಲ್ಲದೆ ಬಾಯ್‌ದೇವತೆಯೆನು.

|| ೪೫೪ ||

೨೭

ಒಡೆದೋಡು ಎನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ,

ಕೊಡು ದೇವ, ಎನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲೊಂದು ಕಪುಕೆಯ;

‘ ಮೃಡದೇವಾ ಶರಣೆ ’ಂದು ಭಿಕ್ಷೆಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಅಲ್ಲಿ,

‘ ನಡೆ ದೇವಾ ’ ಎಂದೆನಿಸು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ! || ೪೫೫ ||

೨೮

ಭವವಿರಹಿತ ಭಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ

ಭಕ್ತಿಭಾಜನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಭವಿಗಿಕ್ಕಲಾಗದಯ್ಯಾ :

ಯುಕ್ತಿಶೂನ್ಯರಿಗೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸಾದ ದೂರ !

ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ! ಮುಂದೆ ನಾಯ ಬಸುಬಿಲ್ಲಿ
 ಬಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು ಪೃಥ್ವಿಯೊಳಗೆ !
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗಲ್ಲದೆ,
 ಅನಾಚಾರಕ್ಕೆಲ್ಲಿಯದೊ ?

|| ೪೫೭ ||

(೧೨) ಭಕ್ತನ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಳ

೧

ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ದಾಸೋಹಕ್ಕೆ
 ಎನ್ನ ತನುಮನಧನವಲಸದಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ.
 ತನು ದಾಸೋಹಕ್ಕುಬ್ಬವಂತೆ ಮಾಡು,
 ಮನ ದಾಸೋಹಕ್ಕೆ ಲೀಯವಹಂತೆ ಮಾಡು,
 ಧನ ದಾಸೋಹಕ್ಕೆ ಸವೆದು, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ
 ನಿರಂತರ ಆಡಿ ಹಾಡಿ, ನೋಡಿ ಕೂಡಿ, ಭಾವಿಸಿ ಸುಖಿಸಿ,
 ಪರಿಣಾಮಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೫೮ ||

೨

ಹಾರುವ ಹಾರುವನಪ್ಪೆ ಸದಾಭಕ್ತರೆನ್ನುವರೆಂದು;
 ಹಾರುವ ಹಾರುವನಪ್ಪೆ ಶರಣರು ಎನ್ನುವರೆನ್ನುವರೆಂದು,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ತಮ್ಮೊಕ್ಕುದನಿಕ್ಕೆ ಸಲಹುವರಾಗಿ. || ೪೫೯ ||

೩

ಒಕ್ಕುದ ಒಕ್ಕುದನುಂಡು ಕಿವಿವಿಡಿದಾಡುವೆ :
 ಶರಣರ ಮನೆಯ ಲಿಂಗಿಯ ಡಿಂಗರಿಗ ನಾನು;
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಮನೆಯ
 ಭಕ್ತಿಯ ಮರುಕ ನಾನು.

|| ೪೬೦ ||

೪

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದಿಂದೆ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವಾಯಿತ್ತು.
 ಅ ಭಾವನೆ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವಾಗಿ—
 ಎನಗೆ ಬೀಜಿ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬುದಿಲ್ಲಾ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೬೧ ||

೫

ಅಹುದೇವಜಾಯೆ, ಆಗದೇವಜಾಯೆ,
ಆದಿಯ ಪಥವ ತೋಜಲಜಾಯೆ,
ಸತ್ಯವನಜಾಯೆ, ಸಹಜವನಜಾಯೆ,
ಸಜ್ಜನಶುದ್ಧವ ಮುನ್ನವೇ ಅಜಾಯೆ !
ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಒಕ್ಕುದನುಂಡಿಸ್ವೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೬೨ ||

೬

ಆವನಾದರೇನು, ಶ್ರೀಮಹಾದೇವನ ನೆನಿವವನ
ಬಾಯ ತಂಬುಲ ಮೆಲುವೆ, ಬೀಳುಡಿಗೆಯ ಹೊಪೆವೆ,
ಪಾದರಕ್ಷೆಯ ಕಾಯ್ದು ಬದುಕುವೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೬೩ ||

೭

ಒಂದುವನಜಾಯದ ಸಂದೇಹಿ ನಾನಯ್ಯಾ;
ನಂಬುಗೆಯಿಲ್ಲದ ಡಂಬಕ ನಾನಯ್ಯಾ;
ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿದ ಶರಣರ ಡಿಂಗರಿಗ ನಾನಯ್ಯಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೬೪ ||

೮

ಬಿಡದೆ ಬಾಯಗಲ ಎಂಜಲ ಕಾಯ್ದಿವೆನು : ಕಿಂಕರನು;
ಕಿಂಕರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಂಕಿಲವನು ಅನು ಹಾರುತ್ತಿವೆನು.
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಒಕ್ಕುದ ಮಿಕ್ಕಿದನುಂಬ
ಕಿಂಕರ ನಾನು !

|| ೪೬೫ ||

೯

ರೋತ್ತಿಂಗೆಕೆ ಲಕ್ಷಣ ? ಒಂಟಿಂಗೆಕೆ ಲಕ್ಷಣ ?
ಆಗಮವೇಕೆ ಡಿಂಗರಿಗಂಗಿ, ಒಕ್ಕುದನುಂಬುವಂಗಯ್ಯಾ ?
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ನಿಮ್ಮ ನಂಬುವುದಾಚಾರವಯ್ಯಾ,

|| ೪೬೬ ||

೧೦

ತೊತ್ತಿಂಗಿ ಲಕ್ಷಣವೇಕಯ್ಯಾ ?

ಅವರೊಕ್ಕುದನುಂಡು ಮಿಕ್ಕುದ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿಪ್ಪುದು.
ಸಾರೆ ಹೊರಸೇಕೆ ? ಅವಳಿಗೆ ಮಾಲುತ್ತುರವೇಕೆ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರೊಡನೆ

ಇದಿರುತ್ತುರವೇಕೆ ಸಿಂಬಕಂಗಿ ?

|| ೪೬೭ ||

೧೧

ಪಾದೋದಕವ ಕೊಂಬೆ; ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬೆ;

ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನ ನಿಮ್ಮದೆಂಬೆ !

ರಾತ್ರಿಯಲೊತ್ತೆಯ ಕೊಂಬ ಪಾತಕ ಸೂಳೆಯಂತೆ

ಬಜಿಯ ಮಾತಿಂಗೊಲಿವನೆ

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ?

|| ೪೬೮ ||

೧೨

ಪಾತಕ ಮಹಾಪಾತಕವ ಮಾಡಿದವನು

ಸದಾಭಕ್ತರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ,

ಅವರೊಕ್ಕ ಪ್ರಸಾದವನಾಯ್ತುಂಡರೆ

ಸಕಲ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಪಾತಕ ಪರಿಹಾರವು

ಒಮ್ಮೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡುಂಡರೆ.

ಪಾತಕೇಷು ಮನಃಪ್ರಾಪ್ತೇ | ಶಿವಭಕ್ತಗೃಹಂ ವ್ರಜೇತ್

ಯಾಚಯೇವನ್ನಮಮೃತಂ | ತದಲಾಭೇ ಜಲಂ ಪಿಬೇತ್

ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನಿಮ್ಮ ಸವ್ಯಕ್ತರಿಗೆ ' ನಮೋ ನಮಃ ' ಎಂಬೆನು.

|| ೪೬೯ ||

೧೩

ನಾನು ಹೊತ್ತು ಹುಳ್ಳಿಯ ಹೊಜಿಯನಂಬಲಿಗೆ

ಕೊಂಬವರಿಲ್ಲ, ನೋಡಯ್ಯಾ.

ಅನು ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಒಕ್ಕದನುಂಡು ಬದುಕಿದನಯ್ಯಾ.

ಮೇರುವ ಸಾರಿದ ಕಾಗೆ ಹೊಂಬಣವಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದು,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮಧೇವಾ.

|| ೪೭೦ ||

೧೪

ಭವಭವದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಜಂಗಮವೆ ಶರಣಯ್ಯಾ :
ಅವರುಂಡು ಮಿಕ್ಕುವ ಉಡಿಗಿ, ಒಕ್ಕು,
ಪ್ರಸಾದವನಾಯ್ದುಂಬ ಮರುಳ ನಾನಯ್ಯಾ !
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ
ರಿಣವ ನಾ ಹಿಂಗಲಾಜಿ !

|| ೪೭೧ ||

೧೫

ದಾಸಿಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿವೆನು ಶಿವಶರಣರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ :
ಅವರೊಕ್ಕುದನುಂಡು, ಮಿಕ್ಕುವ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿವೆ ಕಾರಣ
ಕಾಲ ಮುಟ್ಟಲಮ್ಮವು; ಕಲ್ಪಿತ ತೊಡೆಯಿತ್ತು;
ಎನ್ನ ಭವಬಂಧನ ಹಿಂಗಿತ್ತು; ಕರ್ಮ ನಿರ್ಮಳವಾಯಿತ್ತು !
ಅವರ ತೊತ್ತಿಪ ತೊತ್ತಿನ ಮಜುದೊತ್ತಿನ ಮಗನೆಂದು
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ' ಇತ್ತಬಾ ' ಯೆಂದಿತ್ತಿಕೊಂಡನು ! || ೪೭೨ ||

೧೬

ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಕೋಗಲೀಯದೆ, ' ಸೋಹಂ ' ಎಂದೆನಿಸದೆ,
' ದಾಸೋಹಂ ' ಎಂದೆನಿಸಯ್ಯಾ.
ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದವ ತೋಜು ಬದುಕಿಸಯ್ಯಾ,
ಕೂಡಲ ಸದಗಮದೇವಾ.

|| ೪೭೩ ||

೧೭

ಕರ್ತರು ನಿಮ್ಮ ಗಣಂಗಳು ಎನ್ನ ತೊತ್ತುಮಾಡಿ ಸಲಹಿದ ಸುಖವು
ಸಾಲೋಕ್ಕ, ಸಾಮಿಪ್ಪ, ಸಾರೂಪ್ಯ, ಸಾಯುಜ್ಯದಂತುಟಲ್ಲಾ --
ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು
ತಮ್ಮ ಒಕ್ಕುದನಿಕ್ಕೆ ಸಲಹಿದ ಸುಖವು !

|| ೪೭೪ ||

(೧೩) ಭಕ್ತನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಳ

೧

ತೊತ್ತಿಗೆ ಬಲ್ಲಹನೊಲಿದರೆ ಪದವಿಯ ಮಾಡದೆ ಮಾಣ್ಬನೆ ?
ಜೇಡರ ದಾಸಯ್ಯಂಗೊಲಿದಾತ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ದೇವನೆ, ಅಯ್ಯಾ ?
ಮಾದರ ಚೆನ್ನಯ್ಯಂಗಿ, ಡೋಹರ ಕಕ್ಕಯ್ಯಂಗಿ,

ತೆಲುಗ ಜೊಮ್ಮಯ್ಯಂಗಿ ಒಲಿದಾತ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ದೇವನೆ, ಅಯ್ಯಾ ?
ಎನ್ನ ಮನದ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ನಿಮ್ಮತ್ತಲಾದರೆ
ತನ್ನತ್ತ ಮಾಡುವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ. || ೪೭೫ ||

೨

ಹೊಣಿಗೆ ಹೊಸಿ ಏವೆನಯ್ಯಾ,
ಒಳಗೆ ಶುದ್ಧವಾಗದನ್ನಕ್ಕ ?

ಮಣಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಏವೆನಯ್ಯಾ,
ಮನ ಮುಟ್ಟಿದನ್ನಕ್ಕ ?

ನೂಱಿನೋದಿ ಏವೆನಯ್ಯಾ,
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಮನಮುಟ್ಟಿ ನೆನೆಯದನ್ನಕ್ಕ ?

|| ೪೭೬ ||

೩

ಸುಚಿತ್ತದಿಂದಲೆನ್ನ ಮನವು
ನಿಮ್ಮ ನೆನೆಯಲೊಲ್ಲದು : ಎಂತಯ್ಯಾ ?

ಎನಗಿನ್ನವು ಗತಿ ? ಎಂತಯ್ಯಾ ?

ಎನಗಿನ್ನವು ಮತಿ ? ಎಂತಯ್ಯಾ ?

ಹರ ಹರಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ಮನವ ಸಂತೈಸೆನ್ನಾ.

|| ೪೭೭ ||

೪

ಅಷ್ಟದಳಕಮಲವ ಸುತ್ತುವ ಜೀವಾತ್ಮನ

ಮುಟ್ಟಿದ ದಳವನಯ್ಯಾದೆ

೧ ಭಕ್ತನನಂತೆಂಬೆ, ಅನು ಶರಣನೆಂತೆಂಬೆ,

ಅನು ಲಿಂಗೈಕ್ಯನೆಂತೆಂಬೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಎನ್ನ ಮನ ಸಮಾಧಾನವಾಗದನ್ನ ಕ್ಕ ?

|| ೪೭೮ ||

೫

ನಾ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವೆನು : ನೀವೆನ್ನ ನಜಿಯಿರಿ;

ನಾ ನಿಮ್ಮನೋಲೈಸುವೆನು; ನೀವೆನ್ನ ಕಾಣಿರಿ.

ನಾನೆಂತು ಬದುಕುವೆನೆಂತು ಜೀವಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ಎನಗೆ ನೀನೇ ಪ್ರಾಣ ಗತಿ ಮತಿ ನೋಡಯ್ಯಾ !

|| ೪೭೯ ||

೬

ತಂದೆ ನೀನು, ತಾಯಿ ನೀನು;

ಬಂಧು ನೀನು, ಬಳಗ ನೀನು;

ನೀನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರೂ ಇಲ್ಲಯ್ಯಾ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ಹಾಲಲದ್ದು, ನೀರಲದ್ದು !

|| ೪೮೦ ||

೭

ಎನ್ನಾ ಪತ್ತು-ಸುಖ-ದುಃಖ ನೀನೇ, ಕಂಡಯ್ಯಾ;

ಮತ್ತಾರೂ ಇಲ್ಲ; ಹರಹರಾ, ನೀನೇ ಕಂಡಯ್ಯಾ !

ಎನ್ನ ಮಾತಾಪಿತರೂ ನೀನೇ ಕಂಡಯ್ಯಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೮೧ ||

೮

ಎನ್ನ ಜನ್ಮವ ತೊಡೆದ ನೀ ಧರ್ಮ,

ಎನ್ನ ಜನ್ಮವನತಿಗಳೆದ ನೀ ಧರ್ಮ,

ಎನ್ನ ಭವಬಂಧನವ ನಿಕರಿಸಿದೆಯಾಗಿ

ಶಿವನೇ ಗತಿಮುತಿಯೆಂದು ನಂಬಿದೆಯಯ್ಯಾ.

ಎನ್ನ ಅಷ್ಟಮದಂಗಳ ಸುಟ್ಟುರುಹಿದೆಯಾಗಿ

ಕಟ್ಟುಗ್ರಹದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೇಚರಣವ ಕಂಡೆ :
 ಸ್ಪಷ್ಟಪ್ರತಿಪಾಲಕಾ, ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿದೆ, ಕರುಣಿಸು,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೮೨ ||

೯

ಭವರೋಗವೈದ್ಯನೆಂದು ನಾ ನಿಮ್ಮ ಮುಱಿಹೊಕ್ಕಿ,
 ಭಕ್ತಿದಾಯಕ, ನೀ ಕರುಣಿಸು, ಲಿಂಗತಂದೇ !
 ' ಜಯಜಯ ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ, ಜಯಜಯ ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ,
 ಜಯಜಯ ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಿ ತನ್ನ ಮನವು.
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೆಗೆ ಶರಣೆಂದಿತ್ತೆನ್ನ ಮನವು !

|| ೪೮೩ ||

(೧೪) ಭಕ್ತನ ಶರಣಸ್ಥಳ

೧

ಅಂಗೈಯೊಳಗಣ ಲಿಂಗವ ನೋಡುತ್ತ
 ಕಂಗಳು ಕಡೆಗೋಡುವವುತ್ತು ಸುರಿಯುತ್ತ ಎಂದಿಷ್ಟೆನೊ ?
 ನೋಟವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಎಂದಿಷ್ಟೆನೊ ?
 ಕೂಟವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಎಂದಿಷ್ಟೆನೊ,
 ಎನ್ನಂಗವಿಕಾರದ ಸಂಗವಳಿದು,
 ' ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯಾ, ಲಿಂಗಯ್ಯಾ, ಲಿಂಗ ಲಿಂಗ ಲಿಂಗ 'ವೆನ್ನುತ್ತ ?
 || ೪೮೪ ||

೨

ಎದೆ ಬಿರವನ್ನಕ್ಕ, ಮನ ದಣಿವನ್ನಕ್ಕ,
 ನಾಲಿಗೆ ನಲಿನಲಿದಾಡುವನ್ನಕ್ಕ
 ನಿಮ್ಮ ನಾಮಾವೃತವ ತಂದೆಱಿಸು ಕಂಡಯ್ಯಾ
 ಎನಗೆನ್ನ ತಂದೇ !

ಬಿರಿಮುಗಳೆಂದದಿ ಎನ್ನ ಹೃದಯ
ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಚರಣದ ಮೇಲೆ ಜಿನ್ನ ರಳುಗೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೮೦ ||

೩

ಅದಿ ಕಾಲು ದಣಿಯವು, ನೋಡಿ ಕಣ್ಣು ದಣಿಯವು
ಹಾಡಿ ನಾಲಿಗೆ ದಣಿಯದು : ಇನ್ನೇವೆನಿನ್ನೇವೆ ?
ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಾರೆ ಪೂಜಿಸಿ ಮನ ದಣಿಯಲ್ಲೊದಿನ್ನೇವೆನಿನ್ನೇವೆ ?
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ, ಕೇಳಯ್ಯಾ,
ನಿಮ್ಮುದುರವ ಬಗಿದಾನು ಹೋಗುವ ಭರವೆನಗೆ !

|| ೪೮೧ ||

೪

ಕಾಮಸಂಗ ನಿಸ್ಸಂಗವಾಗಿ ಇನ್ನಾವ ಸಂಗವನಿರೆಯನಯ್ಯಾ.
ಮಿಗಿಪೊಲಿದೆನಾಗಿ ಅಗಲಲಾಜಿನು :
ನಗೆವೊಗದರಸಾ, ಅವಧಾರು ! ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ಬಗಿದು ಹೋಗುವೆ ನಾ ನಿಮ್ಮ ಮನವನು !

೫

ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಲಿಂಗಧ್ಯಾನವೆನ್ನ ಮನವು :
ರಾಗರಂಜನೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯ ನಿನಗೆಂದಾದುವು.
ರಾಗರಂಜನೆಯ ಪೂಜೆ ಎನ್ನ ಮನ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಆಹಾ, ಎನ್ನ ಮನ !

|| ೪೮೨ ||

೬

ವಾರವೆಂದಾಯಿ, ದಿನವೆಂದಾಯಿ;
ಎನೆಂದಾಯಿನಯ್ಯಾ !
ಇರುಳೆಂದಾಯಿ, ಹಗಲೆಂದಾಯಿ;
ಎನೆಂದಾಯಿನಯ್ಯಾ !
ನಿಮ್ಮುವ ಪೂಜಿಸಿ ಎನ್ನವ ಮುಱಿದೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೮೩ ||

೭

ನಿಮ್ಮ ನೋಟವನಂತಸುಖ, ಕೂಟ ಪರಮಸುಖ !

ಅವಟುಕೋಟಿ ರೋಮಂಗಳೂ ಕಂಗಳಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆನು !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ನೋಡಿ ನೋಡಿ

ಮನದಲ್ಲಿ ರತಿಹುಟ್ಟಿ ನಿಮಿರ್ಮಪೆನ್ನ ಕಳೆಗಳು !

|| ೪೯೦ ||

೮

ವಚನದಲ್ಲಿ ನಾಮಾಮೃತ ತುಂಬಿ, ನಯನದಲ್ಲಿ ಮೂರುತಿ ತುಂಬಿ,

ಮನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ನೆನಪು ತುಂಬಿ, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇರುತಿ ತುಂಬಿ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಚರಣಕಮಲದಲಾನು ತುಂಬಿ !

|| ೪೯೧ ||

೯

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಲಿಂಗವನಡರಿಯಡರಿ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಕಂಗಳು,

ಕಡೆಗೋಡುವಡುವೆನಗಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಶ್ರುಜಲಂಗಳು.

ಆಲಿಕಲ್ಲ ರೂಪಿನಂತೆ, ಅರಗಿನ ಪುತ್ತುಳಿಯಂತೆ

ತನು ಪುಳಕಿತವಾದ ಬೆನುರುಬಿಂದುಗಳೆಲ್ಲಾ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ದರ್ಶನಸ್ಪರ್ಶನದಿಂದ—

ಮನವೊಲಿದು ನೆರೆವ ಭರವನೇನ ಹೇಳುವೆನಯ್ಯಾ !

|| ೪೯೨ ||

೧೦

ತಾಳಮಾನಸರಿಸವನಱಿಯೆ, ಓಜೆಬಜಾವಣೆಯ ಲೆಕ್ಕವನಱಿಯೆ,

ಅಮೃತಗಣ ದೇವಗಣವನಱಿಯೆ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿನಗೆ ಕೇಡಿಲ್ಲವಾಗಿ

ಅನುವೊಲಿದಂತೆ ಹಾಡುವೆ !

|| ೪೯೩ ||

೧೧

ವರಂ ಪ್ರಾಣಪರಿತ್ಯಾಗಃ । ಭೇದನಂ ಶಿರಸೋ ಪಿ ವಾ

ನತ್ವನಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಭುಂಜೀಯಾತ್ । ಭಗವಂತಂ ತ್ರಿಲೋಚನಂ

ಎಂದುದಾಗಿ, ದೇಹಧರ್ಮ ತನ್ನ ಆದಂತೆ ಆಗಲಿ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಪೂಜಿಸದಲ್ಲದೆ ನಿಲಲಾಱೆನು.

|| ೪೯೪ ||

೧೨

ಸುರರು ಕಿನ್ನರರು ಕಿಂಪುರುಷರೆಂಬವರನಾರು ಬಲ್ಲರು ?

ಎನ್ನ ಚಿತ್ತವು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ, ಸಂಗಯ್ಯಾ;

ಎನ್ನ ಚಿತ್ತವು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ, ಲಿಂಗಯ್ಯಾ.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಅನ್ಯವೆಂಬುದನಜಾಯೆನಯ್ಯಾ.

|| ೪೯೫ ||

೧೩

ಮಂಡೆಯ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು ಗಂಡುದೊತ್ತುವೊಕ್ಕೆನಯ್ಯಾ !

ಲಜ್ಜೆಗೆಟ್ಟಾದರೂ ಲಿಂಗವನೊಲಿಸುವೆ;

ನಾಣುಗೆಟ್ಟಾದರೂ ಲಿಂಗವನೊಲಿಸುವೆ !

ಕೆಲದ ಸಂಸಾರಿಗಳು ನಗುತಿದೊಡ್ಡಿರಲಿ;

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಶರಣಗತಿವೊಕ್ಕೆನಯ್ಯಾ !

|| ೪೯೬ ||

೧೪

ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ನೆನಹಾದಾಗಲೆ ಉದಯ :

ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಠಹಾದಾಗಲೆ ಅಸ್ತಮಾನ !

ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ನೆನಹವೆ ಜೀವನ :

ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ನೆನಹವೆ ಪ್ರಾಣ, ಕಾಣಾ, ತಂದೇ, ಸ್ವಾಮೀ !

ಎನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಚರಣದುಂಡಿಗೆಯನೊತ್ತಯ್ಯಾ :

ವದನದಲ್ಲಿ ಷಡಕ್ಷರಿಯ ಬರೆಯಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೯೭ ||

೧೫

ಎನ್ನ ಕಾಯವ ದಂಡಿಗೆಯ ಮಾಡಯ್ಯಾ;

ಎನ್ನ ಸಿರಿವ ಸೋರೆಯ ಮಾಡಯ್ಯಾ;

ಎನ್ನ ನರವ ತಂತಿಯ ಮಾಡಯ್ಯಾ;

ಎನ್ನ ಬೆರಳ ಕಡ್ಡಿಯ ಮಾಡಯ್ಯಾ !

ಬತ್ತೀಸ ರಾಗವ ಹಾಡಯ್ಯಾ; ಉರದಲೊತ್ತಿ ಬಾರಿಸು,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೪೯೮ ||

೧೬

ಕುರುಳು ಬೆರಳು ಮುಡಹು ಮುಂಬಲ್ಲ ಕೊಳ್ಳಲ್ವ;
 ನಿಜುಯನಿಕ್ಕಿ ದಾಂಟಿದರೆ ಅಂತೆನ್ನ ನಂಬಾ !
 ಪರಪುರುಷರ ಮುಖವ ನೋಡದಂತೆ ಮಾಡಾ;
 ಬಳಿಕ ನೀ ಹೇಂಗಿರಿಸಿದಂತೆ ಇರಿಸಾ!
 ಎನ್ನು ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನೆಂದು ಬರೆಯಾ :
 ಹರಿಬ್ರಹ್ಮರಿಗೆಣಗದಂತೆ ಬಳಿನೀರನೆಣಿಯಾ !

|| ೪೯೯ ||

೧೭

ಕಂಡ ಕನಸು, ನಿಧಾನವ ಕಂಡೆನಯ್ಯಾ;
 ಬಿಡಲಾರದ ನಿಧಾನವ ಕಂಡೆನಯ್ಯಾ;
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬ ನಿಧಾನವ ಕಂಡು ಬಿಡಲಾಜ್ಞೆನಯ್ಯಾ.

|| ೫೦೦ ||

೧೮

ಹೊನ್ನ ಹಾವುಗೆಯ ಮೆಟ್ಟಿದವನ, ಮಿಡಿಮುಟ್ಟಿದ ಕೆಂಜೆಡೆಯವನ;
 ಮೈಯಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿಯ ಧರಿಸಿದವನ,
 ಕರದಲ್ಲಿ ಕಪಾಲವ ಪಿಡಿದವನ,
 ಅರ್ಧನಾರಿಯಾದವನ, ಬಾಣನ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದವನ;
 ನಂಬಿಗೆ ಕುಂಟಣಿಯಾದವನ,
 ಜೋಳಂಗಿ ಹೊನ್ನ ಮಳೆಯ ಕಣ್ಣಿದವನ;
 ಎನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಬಂದವನ, ಸದ್ಭಕ್ತರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಪ್ಪವನ;
 ಮಾಡಿದ ಪೂಜೆಯಲೊಪ್ಪುವನ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬವನ !

|| ೫೦೧ ||

೧೯

ಮನಕ್ಕೆ ಮನೋಹರವಲ್ಲದ ಗಂಡರು
 ಮನಕ್ಕೆ ಬಾರರು, ಕೇಳವ್ವಾ ಕೇಳದೀ.
 ಪನ್ನ ಗಭೂಷಣರಲ್ಲದ ಗಂಡರು

ಇನ್ನೆ ನಗಾಗದ ಮೋಹಿ, ನೋಡವ್ವಾ !
ಕನ್ನೆಯಂದಿನ ಕೂಟ : ಚಿಕ್ಕಂದಿನ ಬಾಳುವೆ,
ನಿಮ್ಮಾಣೆಯಾಗ್ಯಾ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೫೦೨ ||

೨೦

ಜಗವೆಲ್ಲಾ ಅರಿಯಲು ಎನಗೊಬ್ಬ ಗಂಡನುಂಟು :

ಅನು ಮುತ್ತೈದೆ, ಅನು ಸಿಟ್ಟೈದೆ.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನಂತಪ್ಪ ಎನಗೊಬ್ಬ ಗಂಡನುಂಟು !

|| ೫೦೩ ||

೨೧

ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಶ್ವಾನನಟ್ಟಿ ಮೀಸಲ ಬೇಸರ ಮಾಡದಿರಯ್ಯಾ.

ಎನ್ನ ಚಿತ್ತವು ನಿಮ್ಮ ಧ್ಯಾನವಯ್ಯಾ :

ನೀವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನೂ ಅಜಿಯೆನು.

ಕನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈವಿಡಿದೆನು, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೆರೆದೆನು,

ಮನ್ನಿಸು, ಕಂಡಾ, ಮಹಾಲಿಂಗವೇ.

ಸತಿಯಾನು, ಪತಿ ನೀನು, ಅಯ್ಯಾ :

ಮನೆಯೊಡೆಯ ಮನೆಯ ಕಾಯ್ದಿಪ್ಪಂತೆ

ನೀನೆನ್ನ ಮನವ ಕಾಯ್ದಿಪ್ಪ ಗಂಡನು !

ನಿಮಗೋತ ಮನವನನ್ಯಕ್ಕೆ ಹರಿಸಿದರೆ

ನಿನ್ನ ಭಿಮಾನ ಹಾನಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೦೪ ||

(೧೫) ಭಕ್ತನೈಕೈಕೈಕೈ

೧

ನೀನೊಲಿಯುತ್ತೇ ಪುಣ್ಯ : ನೀನೊಲ್ಲುದುದೇ ಪಾಪ, ಕಂಡಯ್ಯಾ
ಸಕಲ ಜಗದ್ಗೊಳಗೆ ಅನುಶ್ರುತನಾಗಿಪ್ಪೆಯಯ್ಯಾ :

ನೀನೊಲಿದವನೇ ನಿಮ್ಮನಟುವನು :

ಪ್ರಸಾದಾದ್ವೇವತಾಭಕ್ತಿಃ | ಪ್ರಸಾದೋ ಭಕ್ತಿ ಸಂಭವಃ

ಯಥಾಂಕುರತೋನಾ ಬೀಜಂ | ಬೀಜತೋನಾ ಯಥಾಂಕುರಃ

ನೀನೊಲಿದವನೇ ಧನ್ಯ, ಜಗಕ್ಕೆ ಪಾವನ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೦೫ ||

೨

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಪೋಡಲೋಪಚಾರವ,

ಅಂದಂದಿನ ಕೃತ್ಯವನಂದಂದಿಗೆ ಆನು ಮಾಡಿ ಶುದ್ಧನಯ್ಯಾ !

ಹಂಗು ಹಠಿಯಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ನಿಷ್ಫಲದಾಯಕನಾಗಿ,

ಆನು ಮಾಡಿ ಶುದ್ಧನಯ್ಯಾ !

|| ೫೦೬ ||

೩

‘ ಮಾಟ-ಕೂಟ ಫಲ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ’ ಎಂಬ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು, ಶಿವ ಶಿವಾ
ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತರಿಗೆ ‘ ಮಾಡಿದೆ ’ ನೆನ್ನದಿರೆಂದು

ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗವು ಕೃಪೆಯ ಮಾಡಿದ ಕಾರಣ,

ಅಲ್ಲಿ-ಮಾಡುವರೂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬವರೂ ನೀವೇ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೦೭ ||

೪

ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವದಿಂದ ಎನ್ನ ತನು ಹಾಳಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ !

ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವದಿಂದ ಎನ್ನ ಮನ ಹಾಳಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ !

ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವದಿಂದ ಎನ್ನ ಕರ್ಮ ಭೇದನವಾಯಿತ್ತು !

ನಿಮ್ಮವರು ಹೇಳಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ಒಡನೆಯ

ದಿಟನಾಡಿ ತೋರಿದರು, ಕಾಣಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ||೫೦೮||

೫

ಭಕ್ತನೆಂತೆಂಬಿನಯ್ಯಾ ಭವಿಸಂಗ ಬಿಡದನ್ನ ಕ್ಕ ?

ಮಾಹೇಶ್ವರನೆಂತೆಂಬಿನಯ್ಯಾ

ಪರಸ್ತ್ರೀಯ ಪರರರ್ಥದಾಸೆ ಬಿಡದನ್ನ ಕ್ಕ ?

ಪ್ರಸಾದಿಯೆಂತೆಂಬಿನಯ್ಯಾ

ಆಧಿ ವ್ಯಾಧಿ ನಷ್ಟವಾಗದನ್ನ ಕ್ಕ ?

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೆಂತೆಂಬಿನಯ್ಯಾ

ಪ್ರಾಣ ಸ್ಪೃಷ್ಟಿರವಾಗದನ್ನ ಕ್ಕ ?

ಶರಣನೆಂತೆಂಬಿನಯ್ಯಾ, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ನಾಸ್ತಿಯಾಗದನ್ನ ಕ್ಕ ?

ಐಕ್ಯನೆಂತೆಂಬಿನಯ್ಯಾ

ಜನನ ಮರಣ ವಿರಹಿತವಾಗದನ್ನ ಕ್ಕ ?

ಇಂತಪ್ಪ ಭಾಷೆ ವ್ರತ ನೇಮಗಳ ನಾನಾಽಯಿನಯ್ಯಾ !

ಅಘಟಿತ ಘಟಿತ ವರ್ತಮಾನವ ನಾನೇಽಯಿನಯ್ಯಾ !

ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ತೊತ್ತು, ಭೃತ್ಯಾಚಾರವ ಮಾಡುವೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೦೯ ||

[೬

ಅಭ್ಯಾಸವೆನ್ನ ವರ್ತಿಸಿತ್ತಯ್ಯಾ :

ಭಕ್ತಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು, ನಾನೇವೆನಯ್ಯಾ ?

ಆ ನಿಮ್ಮ ಮನಬೋಗುವನ್ನ ಕ್ಕ ನೀವೆನ್ನ ಮನಬೋಗುವನ್ನ ಕ್ಕ

ಕಾಯಗುಣಂಗಳ ಕಳೆದವರಿಗೆ ಶರಣೆಂಬೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೧೦ ||

೭

ತನುಸಾರಾಯರ, ಮನಸಾರಾಯರ, ಜ್ಞಾನಸಾರಾಯರ

ತೋಱಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ದರ್ಮ !

ಭಾವಸಾರಾಯರ ಭಕ್ತಿ ಸಾರಾಯರ

ತೋಱಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ !

ಬ. ವ. ೯

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮನಜಿಯದನಗುಣಿಗಳ
ತೋಡಿರಿಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ !

|| ೫೧೧ ||

೪

ಸಂಚುವಿಲ್ಲದ, ಭಕ್ತಿವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದ
ಮಹಂತನ ತೋಡಿ.

ತನುಶುಚಿಗಳ ಮನಶುಚಿಗಳ ತೋಡಿ.

ಇಂತಪ್ಪ ಶಿವಲಿಂಗೈಕ್ಯರ ತೋಡಿ, ಬದುಕಿಸು,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೧೨ ||

೫

ಕಾಮಸಂಗವಳಿದು ಅನುಭಾವಸಂಗದಲುಳಿದವರ ಅಗಲಲಾಱಿನು.

ಶಿವಂಗಿ ಮಿಗಿಯೊಲಿದವರನು ನಾನಗಲಲಾಱಿನು, ಕಾಣಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೧೩ ||

೧೦

ಭಕ್ತಿರತಿಯ ವಿಕಳತೆಯ ಯುಕ್ತಿಯನೇನ ಬೆಸಗೊಂಬಿರಯ್ಯಾ ?

ಕಾಮಿಗುಂಟೆ ಲಜ್ಜೆ-ನಾಚಿಕೆ ? ಕಾಮಿಗುಂಟೆ ಮಾನಾಪಮಾನವು ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೊಲಿದ ಮರುಳನನೇನ ಬೆಸಗೊಂಬಿರಯ್ಯಾ ?

|| ೫೧೪ ||

೧೧

ಇಂದು ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಸಿಗೆ ಇಂದೇ ಜನ್ಮನವಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ !

ಆ ಕೂಸು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಭತ್ತೆಗೊಳ್ಳಲು ನಿಂದಿತ್ತಯ್ಯಾ !

ಇದರ ಸಂಗಸುಖದನುಭಾವವನು

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ತಾನೇ ಬಲ್ಲ !

|| ೫೧೫ ||

೧೨

ಸಕ್ಕರೆಯ ಕೊಡನ ತುಂಬಿ ಹೊಡಿಗೆ ಸವಿದರೆ ರುಚಿಯುಂಟೆ ?

ತಕ್ಕೈಸಿ ಭುಜತುಂಬಿ ಲಿಂಗಸ್ಪರ್ಶನವ ಮಾಡದೆ

ಅಕ್ಕಟಾ ! ಸಂಸಾರ ವೃಥಾ ಹೋಯಿತ್ತಲ್ಲಾ !

ಅದೇತಱಿ ಭಕ್ತಿ ? ಅದೇತಱಿ ಯುಕ್ತಿ ?
ಕೂಡಿಕೋ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೧೬ ||

೧೩

ಕಾಳಿದಾಸಂಗೆ ಕಣ್ಣಿನಿತ್ತೆ, ಓಹಿಲಯ್ಯನ ನಿಜಪುರಕ್ಕೊಯಿದೆ;
ನಂಬಿ ಕರೆದೊಡೋ ಎಂದೆ,
ತೆಲುಗ ಜೊಮ್ಮಯ್ಯಂಗೆ ಒಲಿದೆ, ದೇವಾ.
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ಎನ್ನ ನೇಕೆ ಒಲ್ಲೆಯಯ್ಯಾ ?

|| ೫೧೭ ||

೧೪

ಪರಚಿಂತೆ ಎನಗೇಕಯ್ಯಾ ? ನಮ್ಮ ಚಿಂತೆ ನಮಗೆ ಸಾಲದೆ ?
' ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ ಒಲಿದಾನೊ, ಒಲಿಯನೊ ' ಎಂಬ ಚಿಂತೆ
ಹಾಸಲುಂಟು, ಹೊದೆಯಲುಂಟು !

|| ೫೧೮ ||

೧೫

ಕಣ್ಣ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಮುಂದಣಿಯದೆ ನುಡಿದೆ :
ಮನಮೆಚ್ಚಿ ಮರುಳಾದೆ, ನೋಡವ್ವಾ !
ಕೇಳು, ಕೇಳವ್ವಾ, ಕೇಳದೀ,
ಸಖಿಯರಿಲ್ಲದೆ ಸುಖವ ಬಯಸುವರುಂಟೆ ? ಹೇಳಾ.
ಎನ್ನ ಮುನಿಸು ಎನ್ನಲ್ಲಿಯೆ ಅಡಗಿತ್ತು :
ಇನ್ನು ಬಾರಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೧೯ ||

೧೬

ಲಜ್ಜೆಗೆಟ್ಟೆನು, ನಾಣುಗೆಟ್ಟೆನು;
ಕುಲಗೆಟ್ಟೆನು, ಛಲಗೆಟ್ಟೆನು :
ಸಂಗಾ, ನಿನ್ನ ಪೂಜಿಸಿ ಭವಗೆಟ್ಟೆನು, ನಾನಯ್ಯಾ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ
ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟು ಹುಟ್ಟುಗೆಟ್ಟೆನು ನಾನು !!

|| ೫೨೦ ||

೧೭

ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನ ಕಾಯ ಬಾಳೆಯ ಕಂಭದಂತಿರಬೇಕು:

ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹೊರೆಯಿತ್ತಿ ನೋಡಿದರೆ

ಒಳಗೆ ಕೆಚ್ಚಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು.

ಮೇಲಾದ ಫಲವ ನಮ್ಮವರು ಬೀಜಸಹಿತ ನುಂಗಿದರು :

ಎನಗಿನ್ನಾವ ಭವವಿಲ್ಲ, ಕಾಣಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೨೧ ||

೧೮

ಜಂಗಮವ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ

ಮಾಡುವುದು ಲೇಸಯ್ಯಾ ಭಕ್ತಂಗಿ.

ಆ ಭಕ್ತನ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ

ಮಾಡುವುದು ಲೇಸಯ್ಯಾ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ.

ಆ ಜಂಗಮದ ಕರ್ತವ್ಯವೆ ಆ ಭಕ್ತಂಗಿ ದಾಸೋಹ !

ಆ ಭಕ್ತನ ಕಿಂಕಲವೆ ಆ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹ !

ಆ ಭಕ್ತನೊಳಗೆ ಜಂಗಮವಡಗಿ,

ಆ ಜಂಗಮದೊಳಗೆ ಭಕ್ತನಡಗಿ—

ಇದೇನೆಂದು ಹವಣಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ಎರಡೊಂದಾದ ಘನವ ?

ಇದೇನೆಂದು ಪಮಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ತೆಲಿಹಿಲ್ಲದ ಘನವ ?

ಈ ಎರಡಕ್ಕೆ ಭವವಿಲ್ಲೆಂದು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯಾ,

ನಿಮ್ಮ ಶ್ರುತಿಗಳು ಹೇಳಿದುವಾಗಿ,

ನಿಮ್ಮ ಕರುಣವೆನಗಾಯಿತ್ತು.

|| ೫೨೨ ||

೧೯

ಹರಿವ ನಡಿಯ ತೆಲಿನ ಹೋಲಬಲ್ಲರೆ ಭಕ್ತಿ;

ಕೂಡಿ ಸುಯಿದಾನವ ನೀಡಬಲ್ಲರೆ ಭಕ್ತಿ.

ನೀಡಿ ಮಿಕ್ಕುದ ಕಾಯ್ದು ಕೊಂಡಿರಬಲ್ಲರೆ

ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ !

|| ೫೨೩ ||

೨೦

ಎನು ಮಾಡುವೆ ? ಎನ್ನ ಪುಣ್ಯದ ಫಲವು !

ಶಾಂತಿಯ ಮಾಡಹೋದರೆ, ಕೂಡೆ ಜೀತಾಳನಾಯಿತ್ತು !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ ಪೂಜಿಸಿಹೆನೆಂದರೆ

ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಮೃಗವೆನ್ನ ನಟ್ಟೆ ಬಂದು ನುಂಗಿತ್ತಯ್ಯಾ !

|| ೫೨೪ ||

೨೧

ಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ಗುರುವೆಂಬ ಬೀಜವಂಕುರಿಸಿ

ಲಿಂಗವೆಂಬ ಎಲೆಯಾಯಿತ್ತು.

ಲಿಂಗವೆಂಬ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ

ವಿಚಾರವೆಂಬ ಹೂವಾಯಿತ್ತು,

ಆಚಾರವೆಂಬ ಕಾಯಾಯಿತ್ತು,

ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯೆಂಬ ಹಣ್ಣಾಯಿತ್ತು.

ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯೆಂಬ ಹಣ್ಣು ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಕಳಚಿ ಬೀಳುವಲ್ಲಿ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ತನಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಎತ್ತಿಕೊಂಡ.

|| ೫೨೫ ||

ನಾಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಳ

(೧೬) ನಾಹೇಶ್ವರ ಜ್ಞಾನಿಸ್ಥಲ

೧

‘ ಸ್ವಾಮಿ ನೀನು, ಶಾಶ್ವತ ನೀನು : ’

ಎತ್ತಿದೆ ಬಿರುದ ಜಗವೆಲ್ಲೆಯಲು.

‘ ಮಹಾದೇವ, ಮಹಾದೇವ : ’

ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲ !

ಪಶುಪತಿ ಜಗಕ್ಕೆ ಏಕೋದೇವ :

ಸ್ವರ್ಗ ಮರ್ತ್ಯ ಪಾತಾಳದೊಳಗೆ

ಒಬ್ಬನೆ ದೇವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೫೨೬ ||

೨

ಶ್ರುತಿಗಗನ್ಮಯ, ದ್ವಾದಶಾಂತ್ಯನಪ್ರತಿಮಮಹಿಮಂಗೆ ಪ್ರತಿಯುಂಟೆ ?

‘ ಸೋಮಃ ಪವತೇ ’ ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಯನಾತು,

ಶಿವ ‘ ನೇಕೋ ದೇವ, ರುದ್ರನದ್ವಿತೀಯನೆ ’ಂದು

ನಂಬುವುದು, ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ.

‘ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ ’ ವೆಂದೆತ್ತಿದೆ

ಬಿರುದ ಜಗವೆಲ್ಲೆಯಲು.

|| ೫೨೭ ||

೩

ಉಪ್ಪರಗುಡಿ, ನಂದಿವಾಹನ ಸದ್ಯೋಜಾತನ

ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ ಸಾರುತ್ತೈದಾವೆ, ನೋಡಾ :

ಶ್ರುತಿಗಳು ನಾಲ್ಕು ವೇದವೂ ಹುಸಿಯದೆ

‘ ಭರ್ಗೋದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ’ ಎಂದುದಾಗಿ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮನಲ್ಲದಿಲ್ಲೆಂದುದು ವೇದ.

|| ೫೨೮ ||

೪

‘ ವೇದ ಸ್ವಯಂಭು ’ ವೆಂಬ ವಾದಿ ನೀ ಕೇಳಿಲವೋ :
 ‘ ಏಕೋ ದೇವ ರುದ್ರನದ್ವಿತೀಯ ’ ನೆಂದು
 ನಂಬುವುದು ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ
 ‘ ಓಂ ದ್ಯಾವಾ ಭೂಮೀಜನಯಂ ದೇವ ಏಕೋ ದೇವ
 ಏಕೋ ಹಿ ರುದ್ರೋ ನದ್ವಿತೀಯಾಯ ತಸ್ತುಃ ’
 ಎಂದು ನಂಬುವುದು, ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ
 ‘ ಚಕಿತಮಭಿಧತ್ತೇ ’ ಎಂದು ಶ್ರುತಿ ಸಾರುತ್ಕೃದಾವೆ.
 ಜಗದ ಕರ್ತ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೊಬ್ಬನೇ, ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ. ||೪೮೯||

೫

ಶ್ರುತಿತತಿಶಿರದ ಮೇಲೆ ‘ ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ವ ಶಾಂಗುಲ ’ ನ
 ನಾನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ,
 ಘನಕ್ಕೆ ಘನಮಹಿಮನ, ಮನಕ್ಕಗೋಚರನ ?
 ‘ ಅಣೋರಣೀಯಾನ್ ಮಹತೋ ಮಹೀಯಾನ್ ’
 ಮಹದಾನೀ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ. || ೫೦ ||

೬

ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಲವ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಪ್ಪೆಯಾಗಿ
 ಸಕಲ ನೀನೇ, ದೇವಾ; ನಿಷ್ಕಲ ನೀನೇ, ಕಂಡಯ್ಯಾ.
 ವಿಶ್ವತಸ್ಚಕ್ಷು ನೀನೇ, ದೇವಾ; ವಿಶ್ವತೋಮುಖ ನೀನೇ, ದೇವಾ;
 ವಿಶ್ವತೋಬಾಹು ನೀನೇ ದೇವಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. ||೫೧||

೭

ಎತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದತ್ತತ್ತ ನೀನೇ ದೇವಾ;
 ಸಕಲವಿಸ್ತಾರದ ರೂಹು ನೀನೇ, ದೇವಾ;
 ವಿಶ್ವತಸ್ಚಕ್ಷು ನೀನೇ, ದೇವಾ; ವಿಶ್ವತೋಮುಖ ನೀನೇ, ದೇವಾ;
 ವಿಶ್ವತೋಬಾಹು ನೀನೇ, ದೇವಾ;
 ವಿಶ್ವತಃಪಾದ ನೀನೇ, ದೇವಾ; ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೫೨ ||

ಅ

ಜಲಕೂರ್ಮನಾಗಮೇದಿನಿ ಸಪ್ತ ಸಾಗರ

ಅಜಾಂಡಭಾಂಡ ಹರಿವಿರಂಚಿಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಉದರದ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಯ್ಯಾ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಮಹಾಮನೆಯಲು ಅಸ್ತಿಗ್ರಾಹಕನೆಂಬ ಗಣೇಶ್ವರನ

ಇಚ್ಛಾಮಾತ್ರದಿಂದೆ ಜಗಜುಗವಯ್ಯಾ ?

|| ೫೩೩ ||

ಆ

ರುದ್ರ ಮುಖದಲ್ಲಿ, ವಿಷ್ಣು ಭುಜದಲ್ಲಿ, ಜಂಘೆಯಲ್ಲಿ ಅಜ ಜನನವು !

ಇಂದ್ರ ಪಾದದಲ್ಲಿ, ಚಂದ್ರ ಮನದಲ್ಲಿ, ಚಕ್ಷುವಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಜನನವು !

ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಯು, ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ವಾಯು

ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರಿಕ್ಷವು.

ಸಿರದಲುಡಯ ತೆತ್ತೀಸಕೋಟಿ ದೇವತೆಗಳು,

ಪಾದತಳದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಜನನವು !

ಕ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ದಶದಿಕ್ಪುಮಾ !

ಜಗವ ನಿಕ್ಷೇಪಿಸಿದ ಕುಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಯನಗಣಿತನು !

ಸಾಸಿರ ತಲೆ, ಸಾಸಿರ ಕಣ್ಣು, ಸಾಸಿರ ಕೈ, ಸಾಸಿರ ಪಾದ,

ಸಾಸಿರಸನ್ನಿಹಿತ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯಾ !

|| ೫೩೪ ||

೧೦

ವಿಶ್ವಾಧಿಕೋರುದ್ರನ ಹೊಗಳುವ ಶ್ರುತಿಗಳು :

‘ ವಿತ್ವರೂಪಾಯ ವೈ ನಮಃ ’

ಪರಮರೂಪನೇ ನಮೋ, ಪರರತತ್ತ್ವನೇ ನಮೋ,

ಆದಿಯಾರೂಢಭಯಂಕರನೇ ನಮೋ

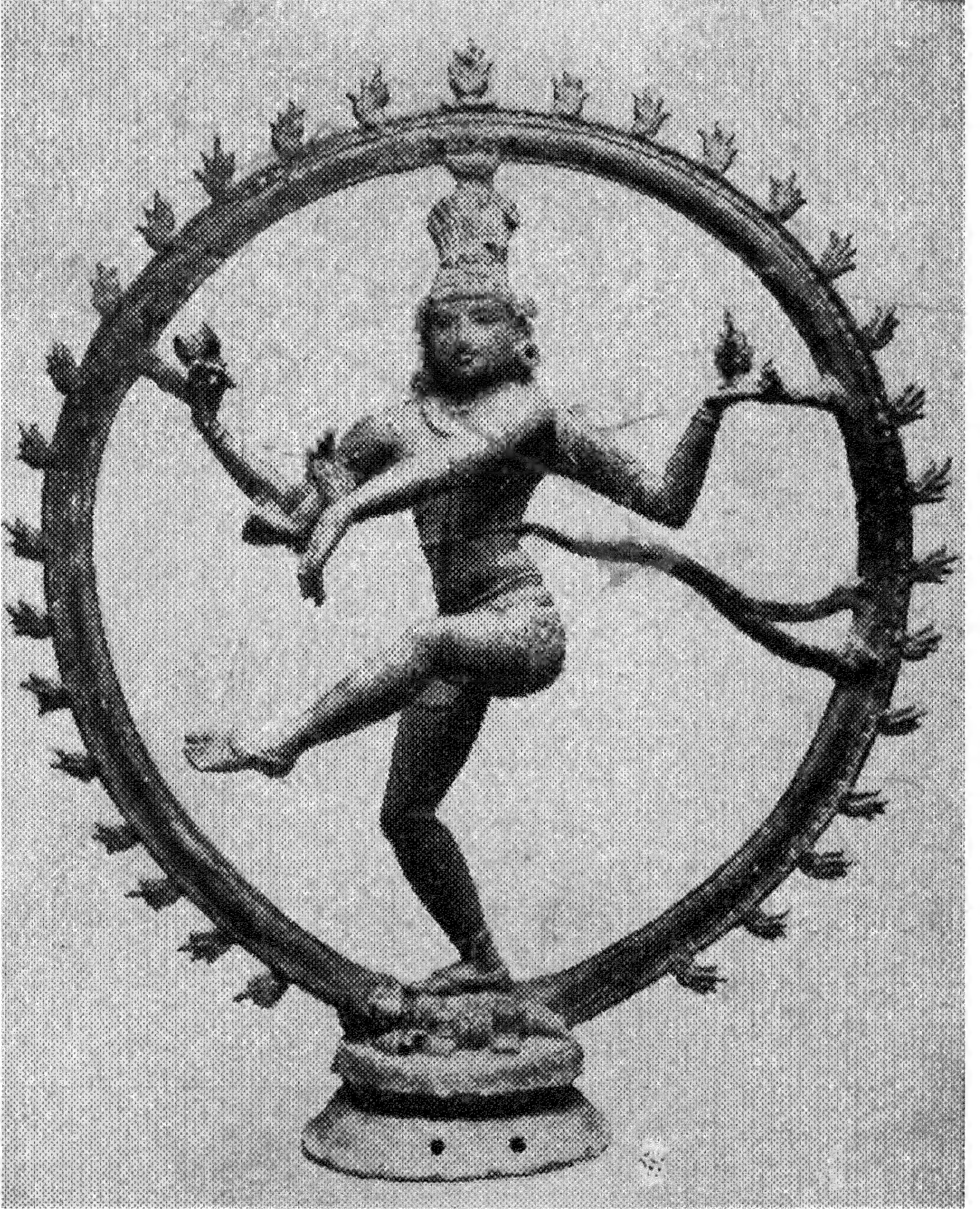
ಹರಿಯನು ಹರಿಸಿದನೇ

ಎಂದು ಶ್ರುತಿಯು ಸಾರುತ್ತಿರಲು—

ಸಂಹಾರಕಾರಣನೇ ನಮೋ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ಮಹನ್ ಮಹದ್ ಭೋಗ್ಯ ನಮಃ

|| ೫೩೫ ||

ನಟರಾಜನ ಕಂಚಿನ ಪ್ರತಿಮೆ

೧೧

ಅಯ್ಯುದೇ ಬ್ರಹ್ಮನ ಕಪಾಲ ಕರದಲ್ಲಿ :

ಅಯ್ಯುದೇ ವಿಷ್ಣುವಿನ ನಯನ ಪಾದದಲ್ಲಿ

ಅಯ್ಯುದೇ ಕಾಮನ ಸುಟ್ಟ ಭಸ್ಮ ವೈಯಲ್ಲಿ

ಮುಖ ಮೂದಲೆ ಏಕಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ? || ೫೩೬ ||

೧೨

ಹರನ ಕೊರಳಲ್ಲಿಪ್ಪ ಕರೋಟಿಮಾಲೆಯು

ಶಿರದ ಲಿಖಿತವ ಕಂಡು ಮರುಳುತಂಡಗಳು ಓದಿ ನೋಡಲು

‘ ಇವನಜ, ಇವ ಹರಿ, ಇವ ಸುರಪತಿ,

ಇವ ಧರಣೀಂದ್ರನಿವನಂತಕ ’ ನೆಂದು

ಹರುಷದಿಂದ ಸರಸವಾಡಿತ್ತು ಕಂಡು

ಹರ ಮುಕುಳಿತನಾಗಿ ನಸು ನಕ್ಕನು

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೫೩೭ ||

೧೩

ಅದುರಿತು ಪಾದಾಘಾತದಿಂದ ಧರೆ;

ಬಿದಿರಿದುವು ಮುಕುಟ ತಾಗಿ ತಾರಕೆಗಳು;

ಉದುರಿದುವು ಕೈ ತಾಗಿ ಲೋಕಂಗಳೆಲ್ಲಾ !

ಮಹೀ ಪಾದಾಘಾತಾದ್ ಪ್ರಜತಿ ಸಹಸಾ ಸಂಶಯಪದಂ

ಪದಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ ಭ್ರಾಮ್ಯಾದ್ ಭುಜಪರಿಘರುಗ್ಲಗ್ರಹಗಣಂ ।

ಮುಕುರ್ ದ್ಯೌರ್ ದೌಸ್ತ್ಯಂ ಯಾತ್ಯನಿಭೃತ ಜಟಾತಾಡಿತತಟಾ

ಜಗದಾರಕ್ಷಾಯೈ ತ್ವಂ ನಟಸಿ ನನು ವಾಪ್ಸ್ಯವ ವಿಭುತಾ ||

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನಿಂದು ನಾಟ್ಯವನಾಡೆ.

|| ೫೩೮ ||

೧೪

ಅಱುಕೋಟೆ ಬ್ರಹ್ಮರು ಮಡಿವಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣಗೆ ಒಂದು ದಿನವಾಯ್ತು.

ನಾರಾಯಣರೊಂದು ಕೋಟೆ ಮಡಿವಲ್ಲಿ ರುದ್ರನ ಕಣ್ಣೆವೆ ಹಳಚಿತ್ತು.

ರುದ್ರಾವತಾರ ಹಲವಳಿದಲ್ಲಿ

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೇನೆಂದೂ ಅಱುಯನು.

|| ೫೩೯ ||

೧೫

ಯುಗಜುಗಪ್ರಳಯವಹಂದೂ ಕಾಣೆನಿಂದೂ ಕಾಣೆ !
 ಧಿಗಿಲುಭುಗಿಲೆಂದುರಿವಂದೂ ಕಾಣೆನಿಂದೂ ಕಾಣೆ !
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನಲ್ಲದೆ ತಲೆದೋಯುವ
 ದೈವಂಗಳನಂದೂ ಕಾಣೆನಿಂದೂ ಕಾಣೆ !

|| ೫೪೦ ||

೧೬

ಒಬ್ಬ ಕೆಂಚನೊಬ್ಬ ಕರಿಕನೊಬ್ಬ ಶುದ್ಧ ಧವಳಿತನೆಂತಯ್ಯಾ, ಲಿಂಗವೇ ?
 ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಘನವೆಂಬರು : ಅದೆಂತಯ್ಯಾ ?
 ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹಿರಿದೆಂಬರು; ಎಂತಯ್ಯಾ ?
 ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಳಯ, ವಿಷ್ಣುಮರಣ ಉಂಟು,
 ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಂಗಿಲ್ಲ !

|| ೫೪೧ ||

೧೭

ಹರಿ-ಹರನೊಂದೆ ಎಂದರೆ ಸುರಿಯವೆ ಬಾಯಿಲ್ಲಿ ಬಾಲಪುಳುಗಳು ?
 ಹರಿಗೆ ಹತ್ತುಪ್ರಳಯ ! ಬ್ರಹ್ಮಂಗನಂತಪ್ರಳಯ !
 ಹರಂಗಿ ಪ್ರಳಯವುಂಟೆಂಬುದ ಬಲ್ಲರೆ ನೀವು ಹೇಳಿರಿ !
 ಪ್ರಳಯ, ಪ್ರಳಯ ಅಂದಂದಿಂಗೆ !
 ಹಳೆಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ !!

|| ೫೪೨ ||

೧೮

ವಿಷ್ಣು ಕರ್ಮ, ರುದ್ರ ನಿಷ್ಕರ್ಮ :
 ಕ್ರಮವನಯದೆ ನುಡಿವಿರೋ !
 ವೇದಶ್ರುತಿಗಳ ತಿಳಿಯಲಯದೆ
 ವಾದನ ಮಾಡುವರೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ :
 ವಿಷ್ಣು ನಾನಾಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬಾರದ ಭವಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತಿಪ್ಪ :
 ರುದ್ರನಾವ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದನೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಿರೋ !

“ ಓಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಕರ್ಮಾಣಿ ಪಶ್ಯತ ಯತೋ ವ್ರತಾನಿ ಪಶ್ಯಸೇ
ಇಂದ್ರಸ್ಯ ಯುಜ್ಯಃ ಸಖಾ ”

“ ತ್ರಿಣಿ ಪದಾ ವಿಚಕ್ರಮೇ ವಿಷ್ಣುರಾಗೋಪಾ ಅದಾಭ್ಯಃ
ಅತೋ ಧರ್ಮಾಣಿ ಧಾರಯಾನ್ ”

“ ತದಾವಿಪ್ರಾಸೋ ವಿಪನ್ಯಪೋ ಜಾಗೃಪಾಂಸಃ ಸಮಿಂಧತೇ
ವಿಷ್ಣೋರ್ಯತಾ ಪರಮಂ ಪದಮಾ ”

ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಯ ವಚನವ ತಿಳಿಯಿಂ ಭೋ
ವರ್ಮವನೆತ್ತಿ ನುಡಿದಲ್ಲದೆ ನಿಲ್ಲಿರಿ :
ನಿಮ್ಮ ಕರ್ಮವು ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ವಿತೀಯಗುಲದಿಂದತ್ತತ್ತಲೆ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೪೩ ||

೧೪

ಅಮೃತವತಿ ಸೋಮಶಂಭುನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ಇಂದ್ರ;
ಸತ್ಯಖುಷಿ ಜೈಷ್ಠಾದೇವಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದಾದ ಬ್ರಹ್ಮ;
ವಸುದೇವ ದೇವಕಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ವಿಷ್ಣು;
ನಾಭಿರಾಜ ಮರುತಾದೇವಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದಾತನರುದ.

ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಯೋನಿಜರೆಂಬುದ ತ್ರೈಜಗ ಬಲ್ಲುದು.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಗಾದ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನಿಗೆ
ಮಾತಾಪಿತರುಳ್ಳರೆ ಹೇಳಿರೋ !

|| ೫೪೪ ||

೨೦

ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ದೇವರೆಂದು ಉಬ್ಬಿ ಮಾತನಾಡಬೇಡ :

ಒಬ್ಬನೇ ಕಾಣಿರೋ, ಇಬ್ಬರೆಂಬುದು ಹುಸಿ ನೋಡಾ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲವೆಂದಿತ್ತು ವೇದ.

|| ೫೪೫ ||

೨೧

ಹುಟ್ಟಿಸುವಾತ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂಬರು, ರಕ್ಷಿಸುವಾತ ವಿಷ್ಣುವೆಂಬರು, ನೋಡಾ.

ಬ್ರಹ್ಮ ತನ್ನ ಸಿರವನ್ನೇಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಲಾಡಿ ?

ವಿಷ್ಣು ತನ್ನ ಮಗನನ್ನೇಕೆ ರಕ್ಷಿಸಲಾಡಿ ?

ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ತಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲಕ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ. || ೫೪೬ ||

೨೨

‘ ಕೇರವನಲ್ಲದೆ ಅಂತಃಪರದೈವವಿಲ್ಲ ’ ಎಂದು
ವೇದವ್ಯಾಸನುನಿ ಭಂಗವಾದುದನಱಿಯಿರೆ ?

“ ಅವಮೇವ ಜಗತ್ಕರ್ತಾ । ಮಮ ಕರ್ತಾ ಮಹೇಶ್ವರಃ ”

ಎಂದು ವಿಷ್ಣು ಹೇಳಿದ ವಚನವ ಮುಱಿದಿರಲ್ಲಾ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನು

|| ೪೪೭ ||

ದಕ್ಷ ಯಜ್ಞವ ಕೆಡಿಸಿದುದ ಮುಱಿದಿರಲ್ಲಾ !!

೨೩

ನಾರಾಯಣನೆಂಬವನ ಕಾಣೆ, ಗೀರಾಯಣನೆಂಬವನ ಕಾಣೆ !

ಬೊಮ್ಮನೆಂಬವನ ಕಾಣೆ, ಗಿಮ್ಮನೆಂಬವನ ಕಾಣೆ !

ವಿಷವಟ್ಟು ಸುಡುವಲ್ಲಿ ವೀರಭದ್ರ ಕೊಲುವಲ್ಲಿ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯಂಗೆ ಶರಣೆಂದು

ಮೊಱಿಯಿಟ್ಟರೆಲ್ಲರೂ.

|| ೪೪೮ ||

೨೪

ಅಹ್ಮತವ ಕದಿವಲ್ಲಿ, ವಿಷವಟ್ಟು ಸುಡುವಲ್ಲಿ,

ದೇವರೆಂಬವರೆತ್ತ ಹೋದರೇನೀಂ ಭೋ ?

ಅಂದೊಮ್ಮೆ ಓದಿಹೋಗಿ ಆತನ ಮೊಱಿಯ ಹೋಗುವಂದು

ದೇವರೆಂಬವರೆತ್ತ ಹೋದರೇನೀಂ ಭೋ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ ದೇವರಿಗೆ ದೇವನು;

ನೀನೆಲ್ಲಾ ಆಳೆಂಬುವನಱಿಯಿಂ ಭೋ !

|| ೪೪೯ ||

೨೫

ವಿಷ್ಣು ಬಲ್ಲಿದನೆಂಬೆನೆ ?

ದಶಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಭಂಗವಟ್ಟಿದಕ್ಕೆ ಕಡೆಯಿಲ್ಲ !

ಬ್ರಹ್ಮ ಬಲ್ಲಿದನೆಂಬೆನೆ ?

ಸಿರಹೋಗಿ ನಾನಾವಿಧಿಯಾದ !

ವೇದ ಬಲ್ಲತ್ತೆಂಬೆನೆ ? ನಾನಾಮುಖದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಯಿಸಿತ್ತಲ್ಲದೆ
ಲಿಂಗದ ನಿಲುಕಡೆಯ ಕಾಣದು !

ಶಾಸ್ತ್ರ ಬಲ್ಲತ್ತೆಂಬೆನೆ ? ಶಬ್ದಕ್ಕೆ !

ಪುರಾಣ ಬಲ್ಲತ್ತೆಂಬೆನೆ ? ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ !

ಆಗಮ ಬಲ್ಲತ್ತೆಂಬೆನೆ ? ವಾಯುಹೊಂದಿತ್ತು !

ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನೇ ನಿತ್ಯ :

ಉಳಿದ ದೈವವೆಲ್ಲಾ ಅನಿತ್ಯ, ಕಾಣೆ, ಭೋ !

|| ೫೫೦ ||

೨೬

ಮುಷಿಯಲಾಗದು ಹರಿಯ, ಮುಷಿಯಲಾಗದು ಬ್ರಹ್ಮನ !

ಮುಷಿಯಲಾಗದು ತೆತ್ತೀಸಕೋಟ ದೇವರ್ಕಳ !

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಮುಷಿಯಲಿಹುದು !

|| ೫೫೧ ||

೨೭

ಬಿದಿರೆಲೆಯ ಮೆಲಿದರೆ ಮೆಲಿದಂತಲ್ಲದೆ,

ರಸವನು ಹಡೆಯಲು ಬಾರದು !

ಮಳಲ ಹೊಸೆದರೆ ಹೊಸೆದಂತಲ್ಲದೆ,

ಸರನಿಯ ಹಡೆಯಲು ಬಾರದು !

ನೀರ ಕಡೆದರೆ ಕಡೆದಂತಲ್ಲದೆ,

ಬೆಣ್ಣೆಯ ಹಡೆಯಲು ಬಾರದು !

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನಲ್ಲದೆ,

ಅನ್ಯದೈವಕ್ಕೆಱಗಿದರೆ

ಹೊಳ್ಳಕುಟ್ಟಿ ಕೈ ಹೊಟ್ಟೆಯಾದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ !

|| ೫೫೨ ||

೨೮

ಆಗಳೂ ಲೋಗರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿವ್ವವು,

ಕೆಲವು ದೈವಗಳು;

ಹೋಗಿಂದರೆ ಹೋಗವು ಕೆಲವು ದೈವಗಳು;

ನಾಯಿಂದಲೂ ಕರಕಷ್ಟ ಕೆಲವು ದೈವಗಳು.

ಲೋಗರ ಬೇಡಿಕೊಂಡುಂಬ ದೈವಂಗಳು

ತಾವೇನ ಕೊಡುವುವು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೫೫೩ ||

೨೯

ಗಾಡಿಗ ಡಿಂಗು ಗಂಗೆ ಚಿಕ್ಕು ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಹಸುರಂಬಲಿ

ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಹುರಿಬುತ್ತಿಯ ಬೇಡಿ,

ಮನುಷ್ಯರ ಪಿಡಿದು, ಪೀಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಬಸುರ್ಗೆ ಕಾಣದೆ,

ಈಡಾಡಿದ ಕೂಳಂಬಲಿಯನಾಯ್ದು ಕುಱುಕುವ

ಹೇಸಿ ದೈವಂಗಳ ಬೇಡಿ ಬೇಡಿ ನಿರರ್ಥ ಕೆಡಬೇಡ, ಎಲವೋ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ನೆಱಿ ನಂಬುವುದೆಲವೋ !

|| ೫೫೪ ||

೩೦

ಹಾಳುಮೊರಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ಊರ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ,

ಕೆಱಿ ಬಾವಿ ಹೂಗಿಡುಮರಂಗಳಲ್ಲಿ,

ಗ್ರಾಮಮಧ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಚೌಪಥಪಟ್ಟಣಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ,

ಹಿರಿಯಾಲದ ಮರದಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಮಾಡಿ,

ಕಱಿವೆಮ್ಮೆಯ, ಹಸುಗೂಸು ಬಸುಱಿ ಬಾಣತಿ

ಕುಮಾರಿ ಕೊಡಗೂಸೆಂಬವರ ಹಿಡಿದು ತಿಂಬ, ತಿರಿದುಂಬ

ಮಾರಯ್ಯ ಬೀರಯ್ಯ ಕೇಚರಗಾವಿಲ ಅಂತರ ಬೆಂತರ

ಕಾಳಯ್ಯ ಮಾರಯ್ಯ ದೂಳಯ್ಯ ಕೇತಯ್ಯಗಳೆಂಬ

ನೂಱುಮಡಕೆಗೆ

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಶರಣೆಂಬುದೊಂದು ದಡಿ ಸಾಲದೆ ?

|| ೫೫೫ ||

೩೧

ಅರಗು ತಿಂದು ಕರಗುವ ದೈವವ,

ಉರಿಯ ಕಂಡರೆ ಮುರುಟುವ ದೈವವನೆಂತು ಸರಿಯೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ?

ಅವಸರ ಬಂದರೆ ಮಾಱುವ ದೈವವನೆಂತು ಸರಿಯೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ?

ಅಂಜಿಕೆಯಾದರೆ ಹೂಳುವ ದೈವವನೆಂತು ಸರಿಯೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ?
ಸಹಜಭಾವ ನಿಜೈಕ್ಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೊಬ್ಬನೇ ದೇವ.

|| ೫೫೬ ||

೩೨

ಮಾರಿಕವೈಯ ನೋಂತು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಬರು :

ಸಾಲಬಟ್ಟರೆ ಮಾಱಿಕೊಂಬರಯ್ಯಾ !

ಸಾಲಬಟ್ಟರೆ ಅವಱನೊತ್ತೆಯನಿಟ್ಟುಕೊಂಡುಂಬರಯ್ಯಾ !

ಮಾಱುವೋಗನೊತ್ತೆಪೋಗ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೫೫೭ ||

೩೩

ಉಣಲುಡಲು ಮಾರಿಯಲ್ಲದೆ ಕೊಲಲು ಕಾಯಲು ಮಾರಿಯೆ ?

ತನ್ನ ಮಗನ ಜವನೊಯ್ದಲ್ಲಿ ಅದೆತ್ತ ಹೋದಳಾ ಮಾರಿಕವೈ ?

ಈವಕಾವರೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ್ಯನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದು ದೈವವಿಲ್ಲಾ

|| ೫೫೮ ||

೩೪

ಮೊಱನ ಗೋಟೆಗೆ ಬರ್ಪ ಕಿಱುಕುಳ ದೈವಕ್ಕೆ

ಕುಱಿಯನಿಕ್ಕೆಹೆವೆಂದು ನಲಿನಲಿದಾಡುವರು :

ಕುಱಿ ಸತ್ತು ಕಾವುದೆ ಹರಮುಳಿದವರ ?

ಕುಱಿ ಬೇಡ, ಮಱಿ ಬೇಡ :

ಬಱಿಯ ಪತ್ರೆಯ ತಂದು

ಮಱಿಯದೆ ಪೂಜಿಸು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ.

|| ೫೫೯ ||

೩೫

ಬನ್ನಿರೆ ಅಕ್ಕಗಳು, ಹೋಗಿರೆ ಆಲದ ಮರಕ್ಕೆ !

ಕಚ್ಚುವುವೆ ನಿಮ್ಮ ಚಿಪ್ಪಿನ ಹಲ್ಲುಗಳು ?

ಹೆಚ್ಚಿಸುವುವೆ ನಿಮ್ಮ ಬಚ್ಚಣೆಯ ರೂಹುಗಳು ?

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನಲ್ಲದೆ

ಪರದೈವಂಗಳು ಮನಕ್ಕೆ ಬಂದುವೆ,

ಬಿಕ್ಕನೆ ಬಿರಿವ ದೈವಂಗಳು ?

|| ೫೬೦ ||

೩೬

ಮಡಕೆ ದೈವ, ಮೊಱ ದೈವ, ಬೀದಿಯ ಕಲ್ಲು ದೈವ,
ಹಣಿಗೆ ದೈವ, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ ದೈವ, ಕಾಣಿರೋ,
ಕೊಳಗ ದೈವ, ಗಿಣ್ಣೆಲು ದೈವ, ಕಾಣಿರೋ !
ದೈವ, ದೈವವೆಂದು ಕಾಲಿಡಲಿಂಬಿಲ್ಲಾ !!
ದೈವನೊಬ್ಬನೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೫೬೧ ||

೩೭

ರಿಣ ತಪ್ಪಿದ ಹೆಂಡಿರಲ್ಲಿ, ಗುಣ ತಪ್ಪಿದ 'ನಂಟರಲ್ಲಿ,
ಜೀವವಿಲ್ಲದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನೊ ?
ಆಳ್ವನೊಲ್ಲದ ಆಳಿನಲ್ಲಿ, ಸಿರಿ ತೊಲಗಿದ ಅರಸಿನಲ್ಲಿ,
ವರವಿಲ್ಲದ ದೈವದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನೊ ?
ಕಳಿದ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಕಂಪ, ನುಳಿದ ಸೂಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಂಪ,
ಕೊಳಚಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಗುಂಪನಜಿಸುವಿರಿ, ಮರುಳೇ—
ವರಗುರು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಗಿರಿಜಾಮನೋವಲ್ಲಭ
ಪರಮ ಕಾರಣಿಕ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೫೬೨ ||

೩೮

ಲಿಂಗಶಿವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಸಿಂಹ ಶೂದ್ರಿಕನಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ;
ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ಭೃಂಗಿನಾಟ್ಯ ನಮ್ಮ ಲಿಂಗನ ಮುಂದೆ;
ಇದಕ್ಕೆ ದಿಷ್ಟ, ದೀವಿಗೆ ನಮ್ಮ ಲಿಂಗನ ಮುಂದೆ !
ಅನ್ಯದೈವವೆಂಬುದ ತೂಱಿಯೂ ಕಾಣಬಾರದು :
ನೊಸಲ ಕಣ್ಣ ಭವನೊಬ್ಬನೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೫೬೩ ||

೩೯

ಗುಡಿಯೊಳಗಿದ್ದು ಗುಡಿಯ ನೇಣ ಕೊಯಿದರೆ
ಗುಡಿಯ ದಡಿ ಬಿದ್ದು ಹಲ್ಲು ಹೋಹುದು, ನೋಡಾ !
ಪೊಡವಿಗೀಶ್ವರನ ಗರ್ಭಾಸನದೊಳಗಿದ್ದು

ನುಡಿದರು ಮತ್ತೊಂದು ದೈವವುಂಟೆಂದು :
ತುಡುಗುಣಿ ನಾಯನು ಹಿಡಿತಂದು ಸಾಕಿದರೆ
ತನ್ನೊಡೆಯಂಗೆ ಬಗುಳುವಂತೆ, ಕಾಣಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೫೬೪ ||

೪೦

ಅಸಮಾಕ್ಷ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅನ್ಯದೈವನ ಸರಿಯೆಂಬನ ಬಾಯಲ್ಲಿ
ಮಸೆದ ಕೂರಲಗನಿಕ್ಕದೆ ಮಾಣ್ಬನೆ ?
ಹುಸಿಯಾಗಿ ನುಡಿದವನ ನಾಯಾಗಿ ಬಗುಳಿಸನೆ ?
ಹಿರಿಯರುತ್ತಮರೆನ್ನ ದವರ ಕುದುರೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸನೆ ?
ಗುರುಲಘುವೆಂಬವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಹುಡಿಯ ಹೊಯ್ಯದೆ ಮಾಣ್ಬನೆ ?
ಪರಸ್ತ್ರೀಗಳುಪಿದವರ ಗಾಣದಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಳಿಯನೆ ?
ಪರಧನಕ್ಕಳಿಸಿದವರ ಹಿಡಿಕಂಡಗೊಯ್ಯನೆ ?
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಹೇಳಿದ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ
ಪಿಂಬೇರ ಮೈಲಿಗೆಮೇಳವಾಡುತ್ತಿದ್ದ, ಕಾಣಾ, ತ್ರೈಜಗದೊಳಗೆ !

|| ೫೬೫ ||

೪೧

ಶಿವಮಯ ವಿಷ್ಣುವಲ್ಲ, ವಿಷ್ಣುಮಯ ಶಿವನಲ್ಲ, ನುಡಿಯದಿರಿಂ ಭೋ !
ನಾರಾಯಣ ಹರನಲ್ಲ : ನುಡಿಯದಿರಿಂ ಭೋ !
ಶಿವನು ವಿಷ್ಣುವಲ್ಲ : ನುಡಿಯದಿರಿಂ ಭೋ !!
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನನಯದ ಸೂನೆಗಾಱರೆಲ್ಲಾ
ನುಡಿಯದಿರಿಂ ಭೋ !!!

|| ೫೬೬ ||

೪೨

ಅವಲಕ್ಷಣ ನಾಯನುಡಿಯ ಸಡಗರ
ಡೊವಿಗೆ ಮೃತ್ಯುವಿನ ನುಡಿಗೊಳಗಾಯಿತ್ತು !
ಬೇಡವೋ, ಪರವಾದೀ, ಗಳಹದಿರು;
ಬೇಡವೋ, ದೂಷಕಾ, ಬಗುಳದಿರು !

ಭಕ್ತಿಗೆಯೂ ಬೇಟೆಕ್ಕೆಯೂ ಜಾತಿಸೂತಕವುಂಟೆ ?

ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಲು ಕಬ್ಬುನ ಹೊನ್ನಾಯಿತ್ತು, ಕಾಣಾ.

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರನವರಿವರೆಂದರೆ

ಕುಂಭಿಯ ಪಾತಕ ನಾಯಕನರಕ ತಪ್ಪದು, ಕಾಣಾ.

|| ೫೬೭ ||

೪೩

ವಿಷ್ಣುವ ಪೂಜಿಸಿ ಮುಡುಹ ಸುಡಿಸಿಕೊಂಬುದ ಕಂಡೆ.

ಜಿನ್ನನ ಪೂಜಿಸಿ ಬತ್ತಲೆಯಿಪ್ಪುದ ಕಂಡೆ;

ಮೈಲಾರನ ಪೂಜಿಸಿ ನಾಯಾಗಿ ಬಗುಳುವುದ ಕಂಡೆ,

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಪೂಜಿಸಿ

ದೇವಾ ಭಕ್ತರೆನಿಸಿಕೊಂಬುದ ಕಂಡೆ.

|| ೫೬೮ ||

೪೪

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆ ದೈವವೆಂದು ನಂಬಿದ ಕಾರಣ

ಗೌತಮಮುನಿಗೆ ಗೋವೇಧೆಯಾಯಿತ್ತು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆ ದೈವವೆಂದು ನಂಬಿದ ಕಾರಣ

ಬಲಿಗೆ ಬಂಧನವಾಯಿತ್ತು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆ ದೈವವೆಂದು ನಂಬಿದ ಕಾರಣ

ಕರ್ಣನ ಕವಚ ಹೋಯಿತ್ತು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆ ದೈವವೆಂದು ನಂಬಿದ ಕಾರಣ

ದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ಕುಡಿದಲೆಯಾಯಿತ್ತು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆ ದೈವವೆಂದು ನಂಬಿದ ಕಾರಣ

ಪರಶುರಾಮನು ಸಮುವ್ರಕ್ಕೆ ಗುಡಿಯಾದನು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆ ದೈವವೆಂದು ನಂಬಿದ ಕಾರಣ

ನಾಗಾರ್ಜುನನ ತಲೆ ಹೋಯಿತ್ತು.

ದೇವಾ ಭಕ್ತನೆಂದು ನಂಬಿದ ಕಾರಣ

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳಾದರು. || ೫೬೯ ||

೪೫

ಆದಿ ಪುರಾಣ ಅಸುರರಿಗೆ ಮಾರಿ,
ವೇದಪುರಾಣ ಹೋತಿಂಗೆ ಮಾರಿ.
ರಾಮಪುರಾಣ ರಕ್ಕಸರಿಗೆ ಮಾರಿ,
ಭಾರತ ಪುರಾಣ ಗೋತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾರಿ.
ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾಣ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಮೊದಲು :
ನಿಮ್ಮ ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಿಲ್ಲಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೭೦ ||

೪೬

ನಿಮ್ಮ ವಚನ ಎನ್ನ ಪುಣ್ಯವೆಂಬುದು ಹುಸಿಯಾಯಿತ್ತು, ನೋಡಾ.
ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಚನ ಹೋತಿಂಗೆ ಮಾರಿ :
ಎಂತು ನಂಬುವೆನಯ್ಯಾ ?
'ನಾನು ಕೊಲ್ಲಿ, ನೇಣು ಕೊಂದಿತ್ತೆ'ಂಬ ಸೂನೆಗಾಡರನೆಂಬೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೫೭೧ ||

೪೭

ಮಾತಿನ ಮಾತಿಂಗೆ ನಿನ್ನ ಕೊಂದಹರೆಂದು
ಎಲೆ ದೋತೇ, ಅಳು, ಕಂಡಾ !
ವೇದವನೋದಿದವರ ಮುಂದೆ ಅಳು, ಕಂಡಾ !
ಶಾಸ್ತ್ರವ ಕೇಳಿದವರ ಮುಂದೆ ಅಳು, ಕಂಡಾ !!
ನೀನತ್ತುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದ ಮಾಡುವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ

|| ೫೭೨ ||

೪೮

ದಕ್ಷಯಾಗವ ನಡೆಸಲೆಂದು ಅಜಮುಖ್ಯರಾದ ಸುರರೆಲ್ಲಾ
ನೆರದು ಬಂದ ಬಾಯ ನೋಡಾ,
ಬಾಯ ತಪ್ಪಿಸಿ ಉಣಬಂದ ದೈವದ ಬೆಂದ ಬಾಯ ನೋಡಾ !
ಉಣ್ಣದೆ, ಉಡದೆ, ಹೊಗೆಯ ಕೈಯಲಿ ಸತ್ತ ಅಣ್ಣಗಳ ಕೇಡ ನೋಡಾ ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೫೭೩ ||

೪೯

ಏನಯ್ಯಾ, ವಿಪ್ರರು ನುಡಿದಂವೆ ನಡೆಯರು : ಇದೇಂತಯ್ಯಾ ?

ತಮಗೊಂದು ಬಟ್ಟೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೊಂದು ಬಟ್ಟೆ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಹೊರೆಯೆ ರ ಬಸುಯ್ಯ

ವಿಪ್ರರು ಹುಟ್ಟಿ ಗೋಮೂಲಸಹ ತಿಂಜುವೆಂಬುದಕ್ಕೂ ಬಿಡಿ ಬಟ್ಟೆ !

|| ೪೭೪ ||

೫೦

ಹೊಲೆಯೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಕುಲಪನಜಸುಪ,

ಎಲವೋ, ಮಾತಂಗಿಯ ಮಗ ನೀನು !

ಸತ್ತುದನೆಳೆವನೆತ್ತಣ ಹೊಲೆಯ ?

ಹೊತ್ತು ತಂದು ನೀವು ಕೊಲುವಿರಿ.

ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬುದು ಹೋತಿಂಗೆ ಮಾರಿ,

ವೇದವೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯದು.

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು

ಕರ್ಮವಿರಹಿತರು, ಶರಣನನ್ನಿಹಿತರು, ಅನುಪಮಬಲಿತ್ರರು :

ಅವರಿಗೆ ತೋಜಲು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ !

|| ೪೭೫ ||

೫೧

ಇಟ್ಟೆಯ ಹಣ್ಣು ನರಿ ತಿಂದು ಸೃಷ್ಟಿ ತಿರುಗಿತೆಂಬಂತೆ

ಮಟ್ಟೆಯನಿಟ್ಟು ದ್ವಿಜರ ಮಾತಬೇಕೆ ?

ಹಗಲುಗಾಣದ ಗೂಗೆ ಇರುಳಾಯಿತ್ತೆಂದರೆ

ಜಗಕ್ಕೆ ಇರುಳಪ್ಪದೆ, ಮರುಳೆ ||

ಹೋಮದ ನೆವದಲ್ಲಿ ಹೋತನ ತಿಂಬ

ಅನಾಮಿಕರೊಡನಾಡಿ ಗೆಲುವುದೇನು,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೪೭೬ ||

೫೨

ಮೀಂಬುಲಿಗನ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ನೀರ ತಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದು
ಮೂಗ ಹಿಡಿದು ಧ್ಯಾನವ ಮಾಡುವರಯ್ಯಾ.
ಬಿಟ್ಟು ಮಂಡೆವೆರೆಸಿ ಬಾಯ ಮಿಡುಕಿಸುತ
ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಬೆರಳನೆಣಿಸುವರಯ್ಯಾ—
ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ದರ್ಭೆಯ ಹುಲ್ಲು
ಕೂಡಲ ಸಂಗನನಯಿದೆ ಮೊಳಕೆಯಿಡುವಂತೆ !

|| ೫೨೭ ||

೫೩

ಮಾಣದೆ ಅರಳೆಯ ತಿಟ್ಟನೆ ತಿರುಗುವ ಗಾಣದೆತ್ತಿನಂತೆ
ಪೂರ್ವಲಿಲಿತ ಮುಂದಿಗಾಣಲಿರಬೇಡು.
ನೀವೆಲ್ಲಾ ವಾಯುಕೈ ಮಡದಿರಬೇಡು :
ನೀವೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ವಸುರಿಯಾಗಬೇಡು.
ಹೊರತು ಪೂರ್ವಸುರಿಯಾಗುವ ಮುಕ್ತಕರ್ತೃಗಳಾಗಬೇಡು
ನೇಣುಗೂ ರ ಮೆಚ್ಚು ನೋಡಲು ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೫೨೮ ||

೫೪

ನೀರ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವರಯ್ಯಾ,
ಮರನ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಸತ್ತಿರಬೇಡು !
ಬತ್ತುವ ಜಲವನೊಣಗುವ ಮರನ
ಮುಚ್ಚಿದವರು ನಿಮ್ಮತ್ತೆ ಬಲ್ಲರು
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೫೨೯ ||

೫೫

ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕನ್ನಡಿಯು ತೋರುವಂತೆ,
ನೀರವು ನೀರಿನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸುಲಬೆ
ಬೆರಳನೆಣಿಸಿ ವರಮಾರ್ಗವ ಹಡೆವರೆ ಜೋಡ್ಯವಲ್ಲವೆ ? ಹೇಳಾ.

ಮೂಗ ಮುಚ್ಚಿ ಮುಕ್ತಿಯ ಬಯಸುವ
ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದವರ ನಾನೇನೆಂಬೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೫೮೦ ||

೫೬

ಬ್ರಹ್ಮಸಭೆ ತೆರೆದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿತ್ತುಗಳು
ಬ್ರಹ್ಮತತ್ತ್ವವಡೆದು ತಮ್ಮ ವಚನಬ್ರಹ್ಮರೆನಿಸಿಕೊಂಡು
ನೆಮ್ಮವರು ವಿಷ್ಣುವನು—
ತಮ್ಮದೈವವ ಬಿಡುವುದಾವುದುಚಿತ !
ವಿಷ್ಣು ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣಿನಿತ್ತು
ಹಡೆದನು ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಂದ !
ಕಷ್ಟಜಾತಿ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಯೆಂತು ಬಂದತ್ತೊ !
ಮುಟ್ಟಿರೊಂದುವನು ಮೂವಿಧಿಬಟ್ಟರೂ !
'ಹುಸಿವನೆ ಹೊಲೆಯ' ನೆಂದು ವಚನವುಂಟು ಲೋಕದಲ್ಲಿ :
ಹುಸಿದಜನ ಸಿರ ಹೋಯಿತತ್ತಾದಿಯಲ್ಲಿ !
ಎಸವೋದ ಕಿಣ್ವ ಪಶುವನುಸುರಲೀಯದೆ
ವಿಧಾನಿಸಿ ತಿಂಬ ಜನ್ನ ಅದಾವ ಫಲವೊ :
ದಕ್ಷ ಯಾಗವ ಮಾಡಿ ನಿಕ್ಷೇತ್ರನೆರೆದುದಕಟಕಟಾ,
ಕೇಳಿಯೂ ಏಕೆ ಮಾಣರೊ ?
ಮಮಕರ್ತ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಅಕ್ಷಯರಧಿಕರು :
ವಿಪ್ರರು ಕೀಳು ಜಗವೆಲ್ಲೆಯಲು !

|| ೫೮೧ ||

೫೭

ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹಾರುವನು ಬ್ರಹ್ಮೇತಿಗೆ ಸಾರುವನು :
ಆರೊ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಕೈಯಾನುವನು !
ಸರಿಯೆ ದೇವಭಕ್ತರಿಗಿವನು ?
ಸರಿಯೆ ಲಿಂಗಭಕ್ತರಿಗಿವನು ?

ಬಡಗಿ ಮಾಚಲದೇವಿಯ ಕುಲಜೆಯ ಮಾಡಿಹನೆಂದು
ಹೊನ್ನ ಕಪಿಲೆಯ ರಾವಣಶಾಖದುಚ್ಚಿಷ್ಟದ ಹಾಲಿನಿಂದ
ಕೂಳನಟ್ಟುಂಬವರನೇನೆಂಬೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೫೮೨ ||

೫೮

ನರಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಲಿಂಗಮುಖವನಱಿಯದೆ
ಉದುಮದ ಸೊಕ್ಕಿ ತಲೆಗೇಱುತ್ತಿ, ಅಯ್ಯಾ !
' ಜೀವೋ ಜೀವೇನ ಭಕ್ಷ್ಯತೇ ' ಕರ್ಮಕರ್ಮದಲ್ಲಿಪ್ಪೆಯಯ್ಯಾ !
ಅಂದೊಮ್ಮೆ ದಕ್ಷನು ಹೋತನ ಕೊಂದಲ್ಲಿ—
ಘೋಳಿಡಲಿ ಘೋಳಿಡಲಿಕೆ ತಂದಿಕ್ಕಿ ಅಕ್ಕಿತ್ತೆ !
ನಿಮ್ಮ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳ ಮೂರುತಿಗೊಂಡಲ್ಲಿ
ಜತುರ್ವೇದಿಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಅಕ್ಕಿತ್ತೆ ಅಯ್ಯಾ !
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನನಱಿಯದ ಕಾರಣ
ನಾಯಕನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕಿತ್ತೆ ಅಯ್ಯಾ !

|| ೫೮೩ ||

೫೯

ಕಿಚ್ಚು ದೈವವೆಂದು ಹವಿಯನಿಕ್ಕುವ
ಹಾರುವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಚ್ಚಿದ್ದು ಸುಡುವಾಗ,
ಬಚ್ಚಲ ನೀರ ಬೀದಿಯ ದೂಳ ಹೊಯ್ದು ಬೊಬ್ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲರ ಕರೆವರಯ್ಯಾ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ವಂದನೆಯ ಮಱಿದು ನಿಂದಿಸುತಿರ್ದರಯ್ಯಾ !

|| ೫೮೪ ||

೬೦

ವೇದವನೋದಿದ ವಿಪ್ರರು ಹೊಸಲಲ್ಲಿ ಹೋದ ಕೇದ ನೋಡಿರೇ !
' ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ' ಧೀಮಹಿ ' ಎಂಬರು :
ಒಬ್ಬರಿಗಾಗಿ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲ, ನೋಡಿರೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೫೮೫ ||

೬೧

ಎನಿಸನೋದಿದರೇನು ? ಎನಿಸ ಕೇಳಿದರೇನು ?

ಚತುರ್ವೇದಪಾಠ ತೀವ್ರವಾದರೇನು?

ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಹೀನನಾದರೆ, ಶಿವಶಿವಾ,

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂಬೆನೆ ? ಎನಲಾಗದು.

ಜನ್ಮನಾ ಜಾಯತೇ ಶೂದ್ರಃ || ಕರ್ಮಣಾ ದ್ವಿಜ ಉಚ್ಯತೇ

ಶ್ರುತೇನ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಶ್ಚೈವ || ಬ್ರಹ್ಮಂ ಚರತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ

ಎಂದುದಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮನಾಸ್ತಿ ಶ್ವಪಚರಥಮರೆಂದುದಾಗಿ,

ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

‘ ವೇದಭಾರಭರಾಕ್ರಾಂತಾಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಗರ್ದಭಾಃ ’ ಎಂಬೆನು.

|| ೫೮೬ ||

೬೨

ನಿಮ್ಮನಾಟಿಯದ ಕಾರಣ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು !

ಸಿಮಗೆಜಗದ ಕಾರಣ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ನೇಣು !!

ಹಿಂಡಲೇಕೋ ? ತೊಳೆಯಲೇಕೋ ?

ಮುಳುಗಿ ಮುಳುಗಿ ಮೂಗ ಹಿಡಿಯಲೇಕೋ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಲ್ಲಿ

ಡೋದರ ಕಕ್ಕಯ್ಯನಾಸ ತೊಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದ ?

|| ೫೮೭ ||

೬೩

ವ್ಯಾಸ ಜೋಯತಿಯ ಮಗ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮಾತಂಗಿಯ ಮಗ,

ಮಂಡೋದರಿ ಕವೈಯ ಮಗಳು !

ಕುಲವನಜಸದಿರಿಂ ಭೋ, ಕುಲದಿಂದ ಮುನ್ನೇನಾದಿರಿಂ ಭೋ ?

ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಆಗಸ್ತ್ಯ ಕಬ್ಬಿಲ, ದುರ್ವಾಸ ಮುಚ್ಚಿಗ,

ಕಶ್ಯಪ ಕಮ್ಮಾಜ, ಕೌಂಡಿಲ್ಯನೆಂಬ ಋಷಿ

ಮೂಱು ಭುವನವಾಸಿಯೆ ನಾವಿದ ಕಾಣೆಂ ಭೋ !

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ವಚನವಿಂತೆಂದುದು :

‘ ಶ್ವಪಚೋಸಿ.... ’ ಯಾದರೇನು, ಶಿವಭಕ್ತನೇ ಕುಲಜನು. ||೫೮೮||

೬೪

ಹೊಲೆಗಂಡಲ್ಲದೆ ಪಿಂಡದ ನೆಲೆಗಾತ್ರೆಯಿಲ್ಲ.

ಜಲ-ಬಿಂದುವಿನ ವ್ಯವಹಾರವೊಂದೇ :

ಆಶೆಯಾಮಿಷರೋಷಹರುಷವಿಷಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಂದೆ.

ಎನನೋದಿ ಎನ ಕೇಳಿ, ಎನು ಫಲ ?

ಕುಲಜನೆಂಬುದಕ್ಕಾವುದು ದೃಷ್ಟಿ ?

ಸಪ್ತಧಾತು ಸಮಂ ಪಿಂಡಂ । ಸಪ್ತಧಾತುಗಳೆಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಂ

ಆತ್ಮಜೀವಸಮಾಯುಕ್ತ । ಪಠ ಕರಣ ಕೀಲ ಪ್ರಯೋಗಂ ॥೧॥

ಕಾಸಿ ಕನ್ಯಾಽನಾದ, ಬೀಸಿ ಮಡಿಪಾಳನಾದ;

ಹಾಸನಿಕ್ಕಿ ಸಾಲಿಗನಾದ; ವೇದನನೋದಿ ವಾದನನಾದ !

ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವರುಂಟೆ ಜಗದೊಳಗೆ ?

ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ಅಂಗಸ್ಥಲವನಜ್ಞದವನೆ ಕುಲಜನು.

|| ೫೮ ||

೬೫

ಕೊಲುವನೇ ಮಾದಿಗ, ಹೊಲಸ ತಿಂಬವನೇ ಹೊಲೆಯ !

ಕುಲವೇನೋ, ಅವಂದಿರ ಕುಲವೇನೋ ?

ಸಕಲ ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ಲೇಸನೇ ಬಯಸುವ

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರೇ ಕುಲಜರು.

|| ೫೯ ||

೬೬

ಹಾರುವನ ಭಕ್ತಿ ಓಡಿನೊಳಗಾಗಿಯ ಹೊಯಿದಂತೆ :

ಕೆಳಯಿಂಕೆ ಬೇರೂರದೊ, ಮೇಲೆ ಫಲಪಾಗದೊ !

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪ್ರಸಾದವ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು

‘ ಪ್ರಾಣಾಯ ಸ್ವಾಹಾ, ಆಹಾರಾಯ ಸ್ವಾಹಾ, ವ್ಯಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ

ಉದಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ, ಸಮಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ’

ಎಂಬ ಕರ್ಮಗಳನೇನೆಂಬೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೬೦ ||

೬೭

‘ ನಾನು ಭಕ್ತ, ನಾನು ಪ್ರಸಾದಿ ’ ಎಂದು

ವಿಪ್ರಕರ್ಮನ ಮಾಡುವೆ, ಕರ್ಮಿ :

ಲಿಂಗದೇವನ ಮುಟ್ಟಿ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆ ಉಳಿದ ಕೈಯಲು

ವಿಪ್ರನ ಕಾಲ ತೊಳೆವರೆ

ಲಿಂಗೋದಕ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ,

ವಿಪ್ರನ ಕಾಲತೊಳೆದ ನೀರು ಮಂಡೆಯ ಮೇಲೆ !

ಶ್ರೋತ್ರೋತ್ಕಟದುರಾಚಾರೀ । ಯಜ್ಞಕೂಪಸಘಾತಕಃ

ಉದ್ರಿದ್ಯಕವಿಧಿಃ ಶಾಂತೇ । ವಿಪ್ರರೂಪೇಣ ರಾಕ್ಷಸಃ

ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ಇಂತಪ್ಪ ದುರಾಚಾರಿಗಳ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು.

|| ೫೬೨ ||

೬೮

ಹೊನ್ನ ನೇಗಿಲಲುತ್ತು ಎಕ್ಕೆಯ ಬೀಜವ ಬಿತ್ತುವರೆ ?

ಕರ್ಪೂರದ ಮರನ ಕಡಿದು ಕಳ್ಳಿಗೆ ಬೇಲಿಯನಿಕ್ಕುವರೆ ?

ಶ್ರೀ ಗಂಧದ ಮರನ ಕಡಿದು ಬೇವಿಗೆ ಅಡೆಯನಿಕ್ಕುವರೆ ?

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಿಗಲ್ಲದೆ

ಬೇಟೆ ಇಚ್ಛಾ ಭೋಜನವನಿಕ್ಕಿದರೆ,

ಕಿಚ್ಚಿನೊಳಗೆ ಉಚ್ಚೆಯ ಹೊಯಿದು

ಹವಿಯ ಬೇಳ್ತಂತಾಯಿತ್ತು !

|| ೫೬೩ ||

೬೯

ಜಾತಿವಿಡಿದು ಸೂತಕವನಟಿಸುವೆ :

ಜ್ಯೋತಿವಿಡಿದು ಕತ್ತಲೆಯನಟಿಸುವೆ !

ಇದೋಕೊ ಮರುಳ ಮಾನವಾ ?

ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕನೆಂಬೆ :

ವಿಪ್ರಶತಕೋಟಿಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು ?
 ' ಭಕ್ತಶಿಖಾಮಣಿ ' ಎಂದುದು ವಚನ.
 ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಪಾದಪರುಷವ ನಂಬು,
 ಕೆಡಬೇಡಾ ಮಾನವಾ.

|| ೫೯೪ ||

೭೦

ಹೊಲೆಯ ಮಾದಿಗ ಭಕ್ತನಾದರೆ
 ಆತನ ಮನೆಯ ಸೊಣಗಂಗಿ
 ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನನೆಯ ಮಾಡಿನೆ ?
 ನೆಲನನುಗ್ಗುಡಿಸಿ ' ಉಘೇ, ಚಾಂಗು ಭಲರೆ ' ಎಂದು !
 ಕುಲದಲಧಿಕ ಹಾರುವಂಗಿ ಸಿದ್ಧಿ ಗೆಯ್ಯಿಸಲೆ !
 ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಮಹಿಮೆ ಘನಕ್ಕೆ ಘನ !
 ಎಲೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ನಂಬದವ ಹೊಲೆಯ !

|| ೫೯೫ ||

೭೧

ಕುಱುವಿಂಡು ಕಬ್ಬಿನ ಉಲಿವ ತೋಂಟವ ಹೊಕ್ಕು
 ತೆಜನನಱಿಯದೆ ತನಿರಸದ,
 ಹೊಜಗಣಲೆಯನೆ ಮೇದುವು !
 ನಿಮ್ಮನಱಿವ ಮದಕರಿಯಲ್ಲದೆ
 ಕುಱಿ ಬಲ್ಲದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೫೯೬ ||

೭೨

ಪ್ರಣವನುಚ್ಚರಿಸುವ ಅಪ್ರಮಾಣಿಕರೆಲ್ಲರೂ
 ಪ್ರಣವ ಮಂತ್ರಾರ್ಥವನೋದಿ, ಮಂತ್ರಾರ್ಥವನಱಿಯರು.
 ' ಪ್ರಣವ ಓಂ ನಮಃಶಿವಾಯ, ಪ್ರಣವ ಓಂ ನಮಃಶಿವಾಯ,
 ಪ್ರಣವ ಓಂ ನಮಃಶಿವಾಯ ' ಎಂದುವು ಶ್ರುತಿಗಳೆಲ್ಲಾ;
 ' ಪ್ರಣವ ಭರ್ಗೋ ದೇವಃ ' ಎಂದುವು ಶ್ರುತಿಗಳೆಲ್ಲಾ.
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನನಱಿಯದ ದ್ವಿಜರೆಲ್ಲಾ ಭ್ರಮಿತರು !

|| ೫೯೭ ||

೭೩

ವೇದವನೋದಿದರೇನು ? ಶಾಸ್ತ್ರವ ಕೇಳಿದರೇನಯ್ಯಾ ?

ಜಪವ ಮಾಡಿದರೇನು ? ತಪವ ಮಾಡಿದರೇನಯ್ಯಾ ?

ಏನ ಮಾಡಿದರೇನು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನ ಮನ ಮುಟ್ಟಿದನ್ನಕ್ಕ ?

|| ೫೯೮ ||

೭೪

ನೀವು ಹಿರಿಯರೆಂಬರಿ, ಕರ್ಮಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರಿ;

ನಿಮ್ಮ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಆರ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದಾವು ?

ಹಿಂ ' ದ್ಯಾವಾ ಭೂಮಿ ಚ ನಯಂ ದೇವ ಏಕೋ ದೇವ '

ಎಂದು ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳು ಸಾರುತ್ತಲಿದ್ದಾವು.

' ವರ್ಣಾಸಂಹಿತಾಸ್ಯಾಸ್ಯಾ ಗುರುಃ ' ಎಂಬುದು ಹೀಗೆ :

ವರ್ಣಾಸಂಹಿತಾಸ್ಯಾಸ್ಯಾ ಗುರುಃ ಸಂಗನ ಕರವರು.

|| ೫೯೯ ||

೭೫

ನಿಜಧಾವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸರಸ್ವತೀಶ್ವರ ತೇ ಕಿಲವನಪಿಸಲಹಿತ ?

ಆ ದೇವನೊಲದ ಭಕ್ತಂಗ ಇನ್ನಾವ ಮಂತ್ರವೇಕೆಯೊ ?

ಕಾಮಧೇನು ಮನೆಯಲಿರಲು ಬೀಜ ಪಯನನಪಿಸಲೇಕೆ ?

ಮೋಹವುಳ್ಳ ಪಾವನಲ್ಲ ಲಜ್ಜೆಯನಪಿಸಲೇಕೆಯೊ ?

ಮಹದಾನಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನೊಲಿದು

ಮಾಕರ ಷಣ್ಮಯ್ಯನ ಪುನರವಿರುಂಡೆ.

ವೇದವನೋದಿದರೇನು ಲಿಂಗವೇನಿವೆ ಕೂಡಲೋ.

|| ೬೦೦ ||

೭೬

ಲದ್ಯರಿಗಲ್ಲದೆ ವೇದ್ಯಪುಗದು : ಪಾಪಿ ಭೋ, ಮಾಪಿ ಭೋ !

ಶಿವಭಕ್ತನೇ ಕುಲಜ :

ಕೈವರ್ತಕೇ ಗರ್ಭಸಂಭವ ಸಿ ಪದಾರ್ಥವೇನು ಮಹಾಮುನಿ

ತಪಸಾ ಪಾಯತೇ ಏಪ್ರಕಾಲೇ ಕಸ್ಮಾತ್ ಪಾಪಿಭೇಷಂ ನ ಪಯಾರ್ತಾ

ಜಾತನ್ಯ ಅಜಾತನ್ಯ.

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಕರವರು ನಿನ್ನಿರವರಯ್ಯಾ.

|| ೬೦೧ ||

೭೭

ಎಮ್ಮವರು ಅಧಿಕರು, ಎಲ್ಲರಿಂದವೂ ಅಧಿಕರು;
ಪಾಕವ ಮಾಡುವ ಭಂಡ ಸುಖಗನು ಹವಿಗೊಂದಯ್ಯಾ !
ಕೆರಹಿನಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚುವುದು ಅವ ಆಗಮವಯ್ಯಾ ?
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ದೇವತೆಯೊಂದಿಗಿರುವುದು :
' ಭವಿ ನೋಡಿದ ಓಗರ ಲಿಂಗವಿಗತವಾಗಿದೆ ' ಎಂದು || ೬೦೧ ||

೭೮

ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಚಮ್ಮಾಪುಗೆಗೆ ಪೃಥ್ವಿ ಸಮಬಾರದು—
ಸರಿಯಲ್ಲಾ, ನೋಡಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಚಮ್ಮಾಪುಗೆಗೆ ! || ೬೦೨ ||

೭೯

ದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಿ ಚೆನ್ನ ನ ಕುಲ ಚೆನ್ನ ಯಿಷ್ಟಯ್ಯಾ;
ದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಿ ದಾಸನ ಕುಲ ದೇವತೆಯೊಂದಿಗಿರುತ್ತೆ.
ದೇವಾ, ನಿಮ್ಮಡಿಗಿಗಿರುವ ಗುಣವುಳ್ಳ ದೇವತೆಯೊಂದಿಗಿರುತ್ತೆ !
ನೀನೊಲಿದ ಕುಳ್ಳಿ ನೋಡಿದ ಕುಲಗೆ ಮೇರೆಯೊಂದಿಗಿರುತ್ತೆ, ದೇವಾ ?
ಶ್ವಪಚೋಪಿ ಮುನಿ ಶ್ರೀಮೋ || ಯಸ್ತು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೇ ರತಃ
ಲಿಂಗಾರ್ಚನವಿಹೀನೋಪಿ || ಜಪ್ರಹ್ಮಣಃ ಶ್ವಪಚಃ ಫಮಃ
ಎಂದುದಾಗಿ, ಜಾತಿ-ವಿಜಾತಿಯಾದರೇನು ?
' ಅಜಾತ ಶರಣೆ ' ನ್ನ ದವನು, ಆತನೇ, ಹೊಲೆಯು !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೬೦೪ ||

೮೦

ಚತುರ್ವೇದಿಯಾದರೇನು ? ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವನೇ ಹೊಲೆಯು !
ಶ್ವಪಚನಾದರೇನು ? ಲಿಂಗವಿದ್ದವನೇ ವಾರಣಾಸಿ.
ಆತನ ನುಡಿಗಡಣವೇ ಲೇಸು, ಆತ ಜಗಕ್ಕೆ ಪಾಪನ;
ಆತನ ಪ್ರಸಾದವೆನಗಮ್ಮತಸೇವನೆ !

ನ ಮೇ ಪ್ರಿಯಶ್ಚತುರ್ಮೋದೀ || ಮದಾಭಕ್ತಃ ಶ್ವಪಚೋಪಿ ವಾ
ತಸ್ಮಾದೇವ ತತೋ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ || ಸ ಚ ಪೂಜ್ಯೋ ಯಥಾಹ್ಯಹಂ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನನಱಿತು ಪೂಜಿಸಿದಾತ
ಷಡುದರುಶನಕೃಧಿಕ, ಜಗಕ್ಕೆ ಪಾವನ, ನೋಡಾ !

|| ೬೦೫ ||

ಅ೧

ಭಕ್ತಿಹೀನನ ದಾಸೋಹವ ಸದಾಭಕ್ತರು ಸವಿಯರು :

ಬೇವಿನ ಹಣ್ಣು ಕಾಗೆಗೆ ಇನಿದಲ್ಲದೆ ಕೋಗಿಲೆಗೆ ಮೆಲಬಾರದು.
ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದವರ ನುಡಿ
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೆ ಸಮನಿಸದು.

|| ೬೦೬ ||

ಅ೨

ಬಂದು ಬಲ್ಲಹ ಬಿಡಲು ಹೊಲಗೇರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರೊಳವೆ ? ಅಯ್ಯಾ !

ಲಿಂಗವಿದ್ದವರ ಮನೆ ಕೈಲಾಸವೆಂದು ನಂಬಬೇಕು.

ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣ :

ಚಾಂಡಾಲವಾಟಕಾಯಾಂ ವಾ | ಶಿವಭಕ್ತಃ ಸ್ಥಿತೋ ಯದಿ
ತಚ್ಛ್ರೇಣಃ ಶಿವಲೋಕಸ್ಯ | ತದಾಗೃಹಂ ಶಿವಮಂದಿರಂ
ಲೋಕದ ಡಂಭಕರ ಮಾತು ಬೇಡಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮನಿದ್ದುದೇ ಕೈಲಾಸ.

|| ೬೦೭ ||

ಅ೩

ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆವವರ, ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ನುಡುವವರ—

ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಉಗುಳು ನುಂಗಿದರೆ—

ಅಂದಂದಿಗೆ ಕಿಲ್ಬಿಷವಯ್ಯಾ !

ಎನೆಂಬೆ ಎನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ?

ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆವವರ ಅಂಗ ಲೌಕಿಕ : ಮುಟ್ಟಲಾಗದು :

ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ನುಡಿದ ಶಬ್ದ ಸೂತಕ : ಕೇಳಲಾಗದು !

ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಗಮನಿಸಿದೊಡೆ ಆ ನಡೆನುಡಿಗೊಮ್ಮೆ ವ್ರತಗೇಡಿ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೬೦೮ ||

೮೪

ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ತಿಥಿಯಿಂದ ವೆಗ್ಗಳ,
 ಗ್ರಹಣ-ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ವೆಗ್ಗಳ,
 ಏಕಾದಶಿ-ವ್ಯತಿಪಾತದಿಂದ ವೆಗ್ಗಳ
 ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶಿವಸಥವಱಿದವಂಗಿ—
 ಹೋಮ-ನೇಮ-ಜಪ-ತಪದಿಂದ ವೆಗ್ಗಳ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಮಾಣದೆ ನೆನೆವವಂಗಿ. || ೬೦೯ ||

೮೫

ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗವಂತಿರಲಿ, ಅಜಸಯುಷದೇಶಸಮಾಧಿಯಂತಿರಲಿ, ಹೋ!
 ಹೋಮ-ನೇಮ-ಗಾಯತ್ರಿಯ ಜಪವಂತಿರಲಿ, ಹೋ !
 ಜನಮೋಹನ ಮಂತ್ರವಂತಿರಲಿ, ಹೋ !
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ನುಡಿಗಡಣೆ
 ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ, ನೋಡಾ ! || ೬೧೦ ||

೮೬

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರದವರ ಹಿರಿಯರೆನ್ನೆ;
 ಮಾಯಾಭ್ರಾಂತಿ ಕವಿದ ಗೀತಜ್ಞರ ಹಿರಿಯರೆನ್ನೆ !
 ಇವರು ಹಿರಿಯರುಗಳೇ ? ಯಾಗನಟ್ಟುವಿಗಪಾಣರು !
 ಇವರಿಂದಧಿಕವ ಸಾಧಿಸುವರೇನು ಕಿಞಿಯರೆ ?
 ಇಂತು ವಿದ್ಯೆ ಗುಣ ಜ್ಞಾನ ಧರ್ಮ ಆಚಾರ ಶೀಲಂಗಳ
 ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು
 ಸಾಧಿಸಿದ ಸಾಧನೆಯನೇ ಸಾಧಿಸುವುದು. || ೬೧೧ ||

೮೭

ಹಾರುವರೆಲ್ಲರೂ ನೆರೆದು ಶೂದ್ರನ ಹಾರುವನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ
 ನಂದಿಮುಖವಲ್ಲದೆ ಮಾಡಲಾಗದು;
 ವಿಭೂತಿಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನನೂ ಮಾಡಲಾಗದು;

‘ಭರ್ಗೋದೇವ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನನೂ ಮಾಡಲಾಗದು !
 ನಿಮ್ಮಿಂದ ಕುಲಜರಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಅನ್ಯದೈವಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗುವ
 ಜಗದನ್ಯಾಯಿಗಳನ್ನೇನೆಂಬೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ? ||೬೧೨||

೮೮

ದೇವನೊಬ್ಬ, ನಾಮ ಹಲುವು :
 ಪರಮಪತಿವ್ರತೆಗೆ ಗಂಡನೊಬ್ಬ;
 ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿದರೆ ಕಿವಿ-ಮೂಗ ಕೊಯ್ವನು !
 ಹಲವು ದೈವದ ಎಂಜಲ ತಿಂಬವರನ್ನೇನೆಂಬೆ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ? || ೬೧೩ ||

೮೯

ಕರ್ತಾರನ ಪೂಜಿಸಿ ಕು [ಜ್ಞೆ] ತ ದೈವಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗುವರು
 ಕತ್ತಿ ಕುದುರಿಗೆ ಕುಟ್ಟಿದ ವೇಸರನಂತೆ !
 ಭಕ್ತರೆಂತೆಂಬೆ, ಭೃತ್ಯರೆಂತೆಂಬೆ, ರರಣರೆಂತೆಂಬಿನವರ ?
 ಎರಡುಳ್ಳ ಗ್ರಹವಿಗಳ ಮೆಚ್ಚು
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ! || ೬೧೪ ||

೯೦

ಕಂಡಕಂಡವರೆಲ್ಲರ ಗಂಡರೆಂದೆಂಬ
 ದುಂಡಯನವನ ಸಜ್ಜನೆಯೆನ್ನ ಬಹುದೆ ?
 ಲಿಂಗವ್ರಸಾದವನುಂಟು ಅನ್ಯದೈವಂಗಳ ಕೊಂಡಾಡುವವರ—
 ಸಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನು
 ಆ ಭಂಡರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಮೆಳುಗೊಂಡವನು ! || ೬೧೫ ||

೯೧

ನಂಬಿದ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಗಂಡನೊಬ್ಬ, ಕಾಣಿರೋ :
 ನಂಬಬಲ್ಲ ಭಕ್ತೆಗೆ ದೇವನೊಬ್ಬ, ಕಾಣಿರೋ !
 ಬೇಡ ! ಬೇಡ ! ಅನ್ಯದೈವದ ಸಂಗ ಹೊಲ್ಲ !

ಬೇಡ ! ಬೇಡ ! ಅನ್ಯದೈವವೆಂಬುದು ಹಾದರ, ಕಾಣಿರೋ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಕಂಡರೆ ಮೂಗ ಕೊಯ್ವು, ಕಾಣಿರೋ ! ||೬೧೬||

೯೨

ಊಡುವ ಉಡಿಸುವ ಗಂಡನಿದ್ದಂತೆ,
ಜೋಡೆ ! ಮಿಂಡಂಗೆ ಕಣ್ಣು ಚೆಲ್ಲುವಳ
ಕೇಡಿಂಗಿ ಬೆಟಗಾದೆ ನಾನು !
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನು
ಸಿಂಗಾರದ ಮೂಗ ಬಣ್ಣೆ ಸಿ ಹಲುದೋಟ ಕೊಯ್ವು ! || ೬೧೭ ||

೯೩

ಅಷ್ಟಮಿ ನವಮಿ ಎಂಬ ಕಲ್ಪಿತವೇಕೊ ಶರಣಂಗಿ ?
ತಪ್ಪಿತ್ತು ಗಣಪದವಿ ! ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದೂರ !!
ಒಬ್ಬರಿಗಾಳಾಗಿ ಒಬ್ಬರನೋಲೈಸುವ
ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ ಮನುಷ್ಯರನೇನೆಂಬೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ? || ೬೧೮ ||

೯೪

ಎಲವೋ, ಎಲವೋ, ಪಾಪಕರ್ಮವ ಮಾಡಿದವನೇ,
ಎಲವೋ, ಎಲವೋ, ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯವ ಮಾಡಿದವನೇ,
ಒಮ್ಮೆ ' ಶರಣೆ ' ನ್ನೇಲವೋ
ಒಮ್ಮೆ ' ಶರಣೆ 'ಂದರೆ ಪಾಪಕರ್ಮ ಓಡುವುವು.
ಸರ್ವಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನ ಪರ್ವತಗಳೈದವು :
ಒರ್ವಂಗಿ ಶರಣೆನ್ನ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಂಗಿ ! ||೬೧೯||

೯೫

ಹಲವು ಕೊಂಬಿಂಗಿ ಹಾಯಬೇಡ :
ಬಲುಕಾಯಕ್ಕೆ ನೀಡಬೇಡ,
ಲೋಗರಿಗೆಡೆಗೊಟ್ಟು ಭ್ರಮಿತನಾಗಿರಬೇಡ !
ಆಚಾರವೆಂಬುದು ಹಾವಸೆಗಲ್ಲು :

ಭಾವ ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಏಗೆಯೊಡಾಗದು.
 ಅಂಜದಿರು, ಅಳುಕದಿರು, ಪರದೈವಕ್ಕೆ ಅಗದಿರು :
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಕೈಯಲು ಈಸುವುದೆನ್ನ ಭಾರ !

|| ೬೦ ||

೯೬

ದ್ವಿಜರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹಲಬರು ಕೆಟ್ಟರು :
 ಉದ್ಧರಿಸುವನೊಬ್ಬ, ಶಿವಶರಣ, ಸಾಲದೆ ?
 ನಾರಾಯಣ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿ ಬಂದು ಬಲಿಯ ಭೂಮಿಯ ಬೇಡಿದ :
 ಕೊಟ್ಟ ಬಲಿ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ !
 ಈಶ ಭಕ್ತನಾಗಿ ಬಂದು ದಾಸನ ವಸ್ತ್ರವ ಬೇಡಿದ :
 ಕೊಟ್ಟ ದಾಸ ತವನಿಧಿಯ ಪಡೆದ !
 ಕಪಟದಿಂದ ನಾರಾಯಣ ಹಾರುವನಾಗಿ ಬಂದು ಕರ್ಣನ ಕವಚವ ಬೇಡಿದ :
 ಕೊಟ್ಟ ಕರ್ಣ ಕಳದಲ್ಲಿ ಮಡಿದ !
 ಕಾಮಾರಿ ಜಂಗಮನಾಗಿ ಬಂದು ಸಿರಿಯಾಳನ ಮಗನ ಬೇಡಿದ :
 ಕೊಟ್ಟ ಸಿರಿಯಾಳಸೆಟ್ಟ ಕಂಚಿಯ ಪುರವ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೊಯ್ದ !
 ನಾರಾಯಣ ಹಾರುವನಾಗಿ ಬಂದು ನಾಗಾರ್ಜುನನ ಸಿರವ ಬೇಡಿದ :
 ಕೊಟ್ಟ ನಾಗಾರ್ಜುನನ ಸಿರ ಹೋಯಿತ್ತು !
 ಶಿವನು ಜಂಗಮನಾಗಿ ಬಂದು ಸಿಂಧುಬಲ್ಲಾಳನ ವಧುವ ಬೇಡಿದ :
 ಕೊಟ್ಟ ಸಿಂಧುಬಲ್ಲಾಳ ಸ್ವಯಂ ಲಿಂಗವಾದ !
 ಇದು ಕಾರಣ, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಲೇಸು, ಅಲ್ಲಿಯೂ ಲೇಸು :
 ಕೊಡಿರೇ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೆ.

|| ೬೧ ||

೯೭

ಎಚ್ಚು ಬಾಲಿಯ ಕೊಂದ, ಕಟ್ಟಿದನು ಶರಧಿಯನು;
 ಹತ್ತು ತಲೆಯ ರಾವಣನ ಒಂದೆ ಅಂಬಿನಲಿ ಮಡುಹಿದ;
 ಛಲದಿಂದ ಲಂಕಾದ್ವೀಪವ ನೆಲವಣ್ಣವ ಮಾಡಿದ;
 ಕಲಿ ವಿಭೀಷಣಂಗೆ ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟಿದ :
 ರಾಮನ ತೋಯಾ !

ಮಾಯದ ಸಂಸಾರವ ನಚ್ಚಿ, ವಾಯಕ್ಕೆ ಕೆಟ್ಟು

ಬಲುದೊಂಟಿವೊಗಬೇಡ,

ಕರ್ತು ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯಂಗೆ ಶರಣೆನ್ನಿ ರಯ್ಯಾ !

|| ೬೨ ||

೯೮

ವಿಪ್ರರ ಕರೆದು ' ನೃಪರುಗಳು ಇಪ್ಪರೆ ತಮ್ಮ ಶಿಶುವಿನೊಡನೆ ' ಎಂದು
ಬೆಸಗೊಂಡರೆ,

“ ಇಪ್ಪರು, ಇಪ್ಪರು, ತಾವು ಬಿತ್ತಿದ ಫಲಂಗಳ

ತಾವು ಉಣ್ಣದವರುಂಟಿ ? ”

ಎಂದು ಕಣ್ಣುಕಾಣದೆ ಹೇಳಿದರು, ಅಣ್ಣಗಳು, ಕರ್ಮದ ಬಟ್ಟೆಯನು!

ಅಂತೆಂದ ಮಾತ ಶಿಶು ಕೇಳಿ

ಕೆಟ್ಟೋಡಿ ಬಂದು ಲಿಂಗದ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹೊಗಲು,

ಅಟ್ಟಿ ಬಂದು ಖಂಡೆಯನ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮಂಡೆಯನೊಡೆಯಲು,

ಮಂಡೆಯೊಡೆದು ಭೂಮಂಡಲವಾಯ್ತು ನಾಲ್ಕು ಪುರವಾಗಲು,

ಘಟಿಸರ್ಪನ ತುಡುಕಿ ನಾಗನಾಥನಾಗಿ

ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ಬಸತಿಯನೊಡೆಯನೆ ?

ಆಗಳಂತೆ, ಎನ್ನ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲು ಕೆಡಿಸುವರು.

ಮುನ್ನೊಬ್ಬ ಕೆಡಿಸಿಹೆನೆಂದು ಬಂದು ಒಂದು ತುತ್ತನಿಟ್ಟು

ಮರಳಿ ಕೈಯಿಡ ಹೋದರೆ ತುತ್ತ ಹುಳುಗುಪ್ಪೆಯಾಗದೆ ?

ಶಿವಧರ್ಮವ ಕೆಡಿಸಿದವನು ಅಧರ್ಮಕ್ಕಿಳಿವನು :

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ,

ಮಕರಭೋಜನವಾಗನೆ ವಿನಾಶಕ್ಕೆರಾಯನು ?

|| ೬೩ ||

೯೯

ಅರಸು ವಿಚಾರ ಸಿರಿಯು ಶೃಂಗಾರ ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ, ಮಾನವಾ :

ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ, ಹಾಳಾಯಿತ್ತು, ನೋಡಾ !

ಒಬ್ಬ ಜಂಗಮದಭಿಮಾನದಿಂದ

ಚಾಳುಕೈರಾಯನ ಆಳಿಕೆ ತೆಗೆಯಿತ್ತು,

ಸಂದಿತ್ತು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಕವಳಿಗೆಗೆ ! || ೬೪ ||

೧೦೦

ಬೇವಿನ ಬೀಜವ ಬಿತ್ತಿ, ಬೆಲ್ಲದ ಕಟ್ಟೆಯ ಕಟ್ಟಿ,
 ಆಕಳ ಹಾಲನೆಣಿದು, ಜೇನ ತುಪ್ಪವ ಹೊಯ್ದರೆ,
 ಸಿಹಿಯಾಗಬಲ್ಲದೆ, ಕಹಿಯಹುದಲ್ಲದೆ ?
 ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲದವರ ಕೂಡೆ ನುಡಿಯಲಾಗದು,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೬೯ ||

೧೦೧

ಕರ್ತನನಯದವನು ವಿಪ್ರನಾದರೇನು, ಚತುರ್ವೇದಿಯಾದರೇನು ?
 ಭುಕ್ತಿಕಾರಣ ಲೋಕದ ಇಚ್ಛೆಗೆ ನುಡಿದು ನಡೆವರಯ್ಯಾ !
 ಭವಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಕವ ತಂದು ಲಿಂಗಕರ್ಪಿಸುವ ಕಷ್ಟರ ಕಂಡು
 ನಾಚಿತ್ತೆನ್ನ ಮನ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಒಕ್ಕುದ ಕೊಂಡು
 ಅನ್ಯವನಾಚರಿಸಿದೊಡೆ ತಪ್ಪದು—
 ಸೂಕರ ಶುಚಿಭೂತತೆಯ ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ !

|| ೭೦ ||

೧೦೨

ಉಂಬಲ್ಲಿ ಉಡುವಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿತ್ತೆಂಬರು :
 ಕೊಂಬಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಕುಲವನನಿಸುವರು.
 ಎಂತಯ್ಯಾ, ಅವರ ಭಕ್ತರೆಂಬೆ ?
 ಎಂತಯ್ಯಾ, ಅವರ ಯುಕ್ತರೆಂಬೆ ?
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ, ಕೇಳಯ್ಯಾ,
 ಹೊಲತಿ ಶುನ್ಧನೀರ ಮಿಂದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ !

|| ೭೧ ||

೧೦೩

ಭಕ್ತರನಲ್ಲದೆ ಒಲ್ಲೆವೆಂದೆಂಬಿರಿ :
 ಭಕ್ತರಿಗಲ್ಲದೆ ಕೈಯಾನೆವೆಂಬಿರಿದೇನ ಮಾಡುವಿರಿ ?
 ಎಲ್ಲಿಗೊಯ್ವಿರಿ ?
 ಪಾವನವಾದುದನು ಲಿಂಗಕೆ ಮಾಡುವುದೆ ಆಚಾರ.

ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕೆ, ಅಸುಗತಿಗಳಿಯದಿರಿ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಒಡವೆಯ !

|| ೬೮ ||

೧೦೪

ಮಾರಿ ಮಸಣಿಯೆಂಬುವು ಬೇಱುಲ್ಲ ಕಾಣಿರೋ !
ಮಾರಿಯೆಂಬುದೇನು ? ಕಂಗಳು ತಪ್ಪಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಾರಿ,
ನಾಲಿಗೆ ತಪ್ಪಿ ನುಡಿದರೆ ಮಾರಿ,
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ನೆನಹ ಮುಠಿದರೆ ಮಾರಿ !

|| ೬೯ ||

೧೦೫

ಆಯುಧವಿಕ್ಕಿದವಂಗೆ ವೀರದ ಮಾತೇಕೆ ?
ಲಿಂಗವನಂತರಿಸಿದವಂಗೆ ಒಳನುಡಿಯೇಕೆ ?
ಅಯಿದೆ-ಅಣಚಿಯಿಲ್ಲದವಳಿಗೆ ಸೌಭಾಗ್ಯದ ಹೂವಿನ ಜೊಟ್ಟೇಕೆ ?
ಸತ್ಯನಲ್ಲದವಂಗೆ ನಿತ್ಯನೇಮವೇಕೆ ?
ಕರ್ತಾರ, ನಿಮ್ಮ ಒಲವಿಲ್ಲದವಂಗೆ ಶಂಭುವಿನ ಬಂಧುಗಳೇಕೆ ?
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,
ನೀವಿಲ್ಲದವಂಗೆ ಶಿವಾಚಾರದ ಮಾತೇಕೆ ?

|| ೭೦ ||

೧೦೬

ಇರುಳೆಂದೇನೋ ಕುರುಡಂಗೆ, ಹಗಲೆಂದೇನೋ ಕುರುಡಂಗೆ ?
ತಾಳವ ಬಾರಿಸಿದರೇನೋ,
ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದವ ಬಾರಿಸಿದರೇನೋ ಕಿವುಡಂಗೆ—
ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನ ಪಥವಿನ್ನಾವುದೆಂದಾಯದವಂಗೆ?

|| ೭೧ ||

೧೦೭

ಸಿಂಗದ ನೆಡು ಮುಱಿಯಲಾ ಸಿಂಗವೇನು ಬಾತೆ ?
ಸುಂಡಿಲು ಮುಱಿದರೆ ಗಜವೇನು ಬಾತೆ ?
ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವೀರನುಳಿಯಲದೇನು ಬಾತೆ?

ಶೃಂಗಾರದ ಮೂಗು ಹೋದರೆ ಶೃಂಗಾರವೇನು ಬಾತೆ ?
ನಿಜ ತುಂಬಿದ ಭಕ್ತಿ ತುಳುಕಾಡದವರ ಸಂಗವೇನು ಬಾತೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೬೩೨ ||

೧೦೮

ಮುನ್ನಿನ ಆದ್ಯರ ಪಥಗಳು ಇನ್ನೂ ರಿಗಿಯೂ ಅಳವಡದು, ನೋಡಾ !
ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ ಒಲ್ಲೆನು-- ಅವರು ಸಲ್ಲರು ಶಿವಪಥಕ್ಕೆ,
ಒಳ್ಳೆಹ ಮೈಲಾರನ ಸಿಂಗಾರದಂತೆ,
ವೇಶಿಯ ಬಾಯಂಜಲ ತಿಂಬ ದಾಸಿಯ ಸಂಸಾರದಂತೆ--
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರನಾಯದ ಉಳಿದ ಭಂಗಿತರ !

|| ೬೩೩ ||

೧೦೯

ಗೀಜಗನ ಗೂಡು, ಕೋಡಗದಣಲ್ಪಸಂಚ,
ಬಾದಮೆಯ ಮದುವೆ, ಬಾವುಲ ಬಿದ್ದಿನಂತೆ,
ಜೂಜುಗಾಱನ ಮಾತು, ಬೀದಿಯ ಗುಂಡನ ಸೊಬಗು,
ಓಡಿನೊಳಗಗೆಯ ಹೊಯ್ದಂತೆ, ಕಾಣಿರೋ !
ಶಿವನಾದಿಯಂತನನಾಯದವನ ಭಕ್ತಿ
ಸುಖಶೋಧನೆಗೆ ಮದ್ದ ಕೊಂಡಂತೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೬೩೪ ||

೧೧೦

ತೊತ್ತಿನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹೊಂಬಿತ್ತಾಳೆಯ ಸಿಂಗಾರವ ಮಾಡಿದಂತೆ,
ಕು[ಚ್ಚಿ]ತರ ಸಂಗ ಸುಸಂಗಿಗೆ ಸಂಗಡವಲ್ಲ !
ಗುರುಗುಂಜಿ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ಸರಿಯಪ್ಪದೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೬೩೫ ||

೧೧೧

ಕೆಂಚ ಕರಿಕನ ನೆನೆದರೆ ಕರಿಕನಾಗಬಲ್ಲನೆ ?
ಕರಿಕ ಕೆಂಚನ ನೆನೆದರೆ ಕೆಂಚನಾಗಬಲ್ಲನೆ ?

ದರಿದ್ರ ಸಿರಿವಂತನ ನೆನೆದರೆ ಸಿರಿವಂತನಾಗಬಲ್ಲನೆ ?

ಸಿರಿವಂತ ದರಿದ್ರನ ನೆನೆದರೆ ದರಿದ್ರನಾಗಬಲ್ಲನೆ ?

ಮುನ್ನಿನ ಪುರಾತನ ನೆನೆದು ಧನ್ಯನಾದಹೆನೆಂಬ

ಮಾತಿನ ರಂಜಕರನೇನೆಂಬೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ? || ೬೨೬ ||

೧೧೨

ಆನೆಯನೇಱುಕೊಂಡು ಹೋದಿರೆ ನೀವು,

ಕುದುರೆಯನೇಱುಕೊಂಡು ಹೋದಿರೆ ನೀವು,

ಕುಂಕುಮ ಕಸ್ತೂರಿಯ ಪೂಸಿಕೊಂಡು ಹೋದಿರೆ, ಅಣ್ಣಾ !
ಸತ್ಯದ ನಿಲವನಱಿಯದೆ ಹೋದಿರಲ್ಲಾ !

ಸದ್ಗುಣವೆಂಬ ಫಲವ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯದೆ ಹೋದಿರಲ್ಲಾ !
ಅಹಂಕಾರವೆಂಬಸದ ಮದಗಜವೇಱು

ವಿಧಿಗೆ ಗುಱಿಯಾಗಿ ನೀವು ಹೋದಿರಲ್ಲಾ !
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರನಱಿಯದೆ

ನರಕಕ್ಕೆ ಭಾಜನವಾದಿರಲ್ಲಾ ! || ೬೨೭ ||

೧೧೩

ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹವ ಮಾಡಿದರೆ ಹೊಂದುವುವು ದೋಷಗಳು :

ಮುಂದೆ ಬಂದು ಕಾಡುವುವು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳು !
ಸತಿಪತಿರತಿಸುಖವ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಿರಿಯಾಳ-ಚಂಗಳೆಯವರು ?

ಸತಿಪತಿರತಿಸುಖಭೋಗೋಪಭೋಗವಿಳಾಸವ
ಬಿಟ್ಟು [ನೆ] ಸಿಂಧುಬಲ್ಲಾಳನು ?

ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟು ಪರಧನ-ಪರಸತಿಯರಿಗಳಸಿದರೆ
ನಿಮ್ಮ ಚರಣಕ್ಕೆ ದೂರ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೬೨೮ ||

೧೧೪

ಲಿಂಗಜಂಗಮ ಒಂದೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ ಬಳಿಕ

ಅವರಂಗನೆಯರು ಲಿಂಗದ ರಾಣಿವಾಸ :

ಅಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಳ, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಳ,

ಚೌಡೇಶ್ವರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಳ !
 ಮೊಲೆಯುಂಬ ಭಾವ ತಪ್ಪಿ ಅಪ್ಪಿದವರ
 ತಲೆಯ ಕೊಂಬ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೬೩೯ ||

೧೧೫

ಒಡೆಯರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಒಡಗೊಂಡು ಹೋದರೆ,
 ತುಡುಗುಣಿತನದಲ್ಲಿ ಪರವಧುವ ನೋಡುವ ಸರಸ ಬೇಡ,
 ಕಾಣಿರಣ್ಣಾ ! ಒಡೆಯನರಸಿಯ ಸರಸಬೇಡ !
 ಕೂಳ ಸೊಕ್ಕು ತಲೆಗೇಱು ರಾಣಿವಾಸದೊಡನೆ ಸರಸಬೇಡ;
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಕರ ಸಿತಗನಯ್ಯಾ !

|| ೬೪೦ ||

೧೧೬

ನೋಡಲಾಗದು ನುಡಿಸಲಾಗದು ಪರಸ್ತ್ರೀಯ, ಬೇಡ, ಕಾಣಿರೋ !
 ತಗರ ಬಿನ್ನಲಿ ಹರಿವ ಸೊಣಗನಂತೆ, ಬೇಡ, ಕಾಣಿರೋ !
 ಒಂದಾಸೆಗೆ ಸಾವಿರ ವರುಷ ನರಕಮೊಳದ್ದುವ
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ !

|| ೬೪೧ ||

೧೧೭

ತೊಱಿಯ ಮೀವಣ್ಣಗಳಿರಾ, ತೊಱಿಯ ಮೀವ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿರಾ,
 ತೊಱಿಯಿಂ ಭೋ, ತೊಱಿಯಿಂ ಭೋ,
 ಪರನಾರಿಯ ಸಂಗವ ತೊಱಿಯಿಂ ಭೋ !
 ಪರಧನದಾಮಿಷವ ತೊಱಿಯಿಂ ಭೋ !

ಇವ ತೊಱಿಯದೆ ಹೋಗಿ ತೊಱಿಯ ಮಿಂದರೆ,

ಬಜುದೊಱಿ ಹೋಹುದು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೬೪೨ ||

೧೧೮

ಸತ್ಯ ಶೌಚ ನಿತ್ಯ ನೇಮವ ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡಬಲ್ಲರೆ ಅದು ಲೇಸು,
 ಮತ್ಸ್ಯ ಕೂರ್ಮ ಮಂಡೂಕ ಜಲದೊಳಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು ?

ಚಿತ್ತಮಂತರ್ಗತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ | ತೀರ್ಥಸ್ನಾನೇನ ಶುಧ್ಯತೇ ||

ಶತಕುಂಭಜಲೇ ಶೌಚಂ | ಸುರಾಭಾಂಡಮಿವಾಶುಚಿಃ ||

ಆಗಡವ ಮಾಡಿ ಮಾಡುವ ಮಿಂದರೆ

ತಾ ಕೊಡಬಲ್ಲನೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ?

|| ೬೪೩ ||

೧೧೯

ಕುಳ್ಳಿದ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಅಲ್ಲದಾಟವನಾಡುವರಯ್ಯಾ :
ಬೆಳ್ಳೆತ್ತಿನ ಮುಱಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಹುಲ್ಲೆಗಂಬ ತೊಡುವಂತೆ!
ಕಳ್ಳಹಾದರಿಗರ ಕೈಯಲು, ಪೂಜೆಯಕೊಳ್ಳ
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ !

|| ೬೪೪ ||

೧೨೦

ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚತ್ತು ನಡೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದರೆ
ಹಿಡಿದಿದ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಘಟಸರ್ಪನಂತೆ !
ನುಡಿಯಲು ಬಾರದು, ನಡೆಯಲು ಬಾರದು,
ಲಿಂಗದೇವನೆ ದಿಬ್ಬವೊ, ಅಯ್ಯಾ !
ಬಡವನ ಕೋಪ ಅವುಡಿಗೆ ಮೃತ್ಯು ವಾದಂತೆ
ಕಡೆದಾಂಟಿದು, ಕಾಣಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೬೪೫ ||

೧೨೧

ತನುಶುಚಿಯಲ್ಲದವನ ದೇಹಾರವೇಕೆ ?
ದೇವರು ಕೊಡನೆಂಬ ಭ್ರಾಂತದೇಕೆ ?
ಮನಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ; ಸಾಲದೆ, ಲಿಂಗ ತಂದೆ ?
ಹೇಂಗೆ ಮನ ಹಾಂಗೆ ನಿಮ್ಮ ಘನ, ತಪ್ಪದು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೬೪೬ ||

೧೨೨

ಒರಣರ ನಿಚ್ಚು ನಿಚ್ಚು ಪೂಜಿಸುವಂಗೆ— ಇದಕ್ಕಿದೆ ದೃಷ್ಟ ದೀವಿಗೆ—
ಪಾದೋದಕ ಕೋಶಪಾನವಲ್ಲದೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲವಯ್ಯಾ .
ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆಱುವುದು ಲಿಂಗ—
ಅದು ಲಿಂಗ ಕರಸ್ಥಲದ ದಿಬ್ಬ—
ಗುರುವಚನ ಭಾಷಾಪತ್ರ ಶಿವಕರದಲ್ಲಿ !
ಸತ್ಯದಿಂದ ನಡೆವಂಗೆ ನಿತ್ಯನೇಮವಾಗಿ ಸಲಿಸುವನಲ್ಲದೆ,
ಹುಸಿವಂಗೆ ಮಡಿಲ ಕಿಚ್ಚಾಗಿ ಸುಡುವ !
ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಮರಳಿ ಅನ್ಯಕ್ಕೆಱಿದಡೆ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನವರ ಹಲ್ಲ ಕಳೆವ !

|| ೬೪೭ ||

೧೨೩

ಪಾಪಿಗೆ ಕೋಪಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಾಗೆಂದರವ್ವದೆ ?
 ನಾರಿವಾಣವಕ್ಕುವುದೆ ನಾಯಿಗೆ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
 ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿಯೂ ನಂಬದ ಡಂಭಕಂಗೆ ?

|| ೬೪೮ ||

೧೨೪

ಕೋಪಿ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆಱಿದರೆ ರಕ್ತದ ಧಾರೆ !
 ಪಾಪಿ ಹೂವನೇಱಿಸಲು ಮಸೆದಡಾಯುಧದ ಗಾಯ !
 ಕೂರ್ಪವರನಾರನೂ ಕಾಣೆನು ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯನಲ್ಲದೆ;
 ಕೂರ್ಪವರನಾರನೂ ಕಾಣೆನು ದೋಹಾರ ಕಕ್ಕಯ್ಯನಲ್ಲದೆ.
 [ವ್ಯಾಪತ್ತಿ] ಯುಳ್ಳ ನಮ್ಮ ಮಡಿವಾಳಮಾಚಯ್ಯ
 ನಿನ್ನ ಪತ್ತಿಗಱುವರಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯಾ !

|| ೬೪೯ ||

೧೨೫

ಸದಾಚಾರ ಸದಾಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರನೊಲ್ಲನಯ್ಯಾ :
 ಅವರಾರಾಧನೆ ದಂಡ !
 ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತರನೊಲ್ಲ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ, ಭೂಭಾರಕರ !

|| ೬೫೦ ||

೧೨೬

ನೂಱನೋದಿ ನೂಱ ಕೇಳಿದರೇನು ?
 ಆಸೆ ಹಱುಯದು, ರೋಷ ಬಿಡದು,
 ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆಱಿದು ಫಲವೇನು ?
 ಮಾತಿನಂತೆ ಮನವಿಲ್ಲದ ಜಾತಿಡೊಂಬರ ನೋಡಿ, ನಗುವ
 ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೬೫೧ ||

೧೨೭

ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಳುವಲ್ಲಿ
 ತಪ್ಪಿಗೆ ಮುನಿವನಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮುನಿಯ.

ಲಿಂಗವಂತನು ಲಿಂಗವಂತರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಳುವಲ್ಲಿ
ಅವಗುಣಕ್ಕೆ ಮುನಿವನಲ್ಲದೆ ಲಾಂಛನಕ್ಕೆ ಮುನಿಯು.
ಲಿಂಗಭಕ್ತನು ಲಿಂಗಪಥವ ಹೇಳಿದರೆ
ಮಚ್ಚರಿಸುವರ ಮೆಚ್ಚ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೬೫ ||

೧೨೮

ಗುರೂಪದೇಶ ಮಂತ್ರವೈದ್ಯ; ಜಂಗಮೋಪದೇಶ ಶಸ್ತ್ರವೈದ್ಯ, ನೋಡಾ :
ಭವರೋಗವ ಗೆಲುವ ಪರಿಯ ನೋಡಾ.

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಅನುಭಾವ
ಮಡಿವಾಳನ ಕಾಯಕದಂತೆ !

|| ೬೫೩ ||

೧೨೯

ಕೇಳಿರೆ, ಕೇಳಿರೆ, ಹಿರಿಯರು ಗುರುವಿನುಪದೇಶವನು:
ಒಂದು ಗೀಜಗನ ಉಪದೇಶದಿಂದ
ಪೌಲಸ್ತ್ಯನಂದು ಹಡೆಯನೆ ದಶಮುಖನ ?
ಶಿರವ ಹಱಾದಿಕ್ಕೆ ಪರಮನಿದ್ದೆಡೆಯು ಕಾಣದೇನಿಳೆಯಲ್ಲಿ ?
ಕರುಳ ತಂತಿಯುಪದೇಶದಿಂದೆ

ಅಸುರನಂದು ಹಡೆಯನೆ ಸುರಪದವ ?
ತರಣಿ ಹರಿಣಿಯುಪದೇಶದಿಂದೆ ಗತಿ ಪಥ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆದು
ಬಟ್ಟೆಯ ಹತ್ತನೆ ವಿನಾಶಕ್ತಿರಾಯನು ?
ರಂಭಿಯುಪದೇಶದಿಂದ

ಶಂಭುವಿನೋಲಗವಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರನೆ ಶ್ವೇತನು ?
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಉಪದೇಶವ ಕೇಳಿದವರಿಗೆ .
ದುರಿತ-ಪಾಪಂಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿ ಮನನಿರತರಾಗಿಪ್ಪರು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

|| ೬೫೪ ||

೧೩೦

ಶಿವಚಿಂತೆ ಶಿವಜ್ಞಾನ ಭ್ರಮೆತಿಳಿದವಂಗಲ್ಲದೆ
ಆಚಾರ ಶಿವಾಚಾರ ತಮತಮಗೆ ಸೂಚಿಯೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ ನೆಹು ಪೂಜಿಸಿದವಂಗಲ್ಲದೆ ?

|| ೬೫೫ ||

೧೩೧

ಶ್ವಪಚನಾದರೇನು ? ಲಿಂಗಭಕ್ತನೇ ಕುಲಜನು.

ನಂಬಿ ನಂಬದಿದ್ದರೆ ಸಂದೇಹಿ, ನೋಡಾ !

ಕಟ್ಟಿದರೇನು, ಮುಟ್ಟಿದರೇನು, ಹೂಸಿದರೇನು

ಮನ ಮುಟ್ಟಿದನ್ನಕ್ಕ ?

ಭಾವಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವಂಗೆ ಭಕ್ತಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದು,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನೊಲಿದಂಗಲ್ಲದೆ.

|| ೬೫೬ ||

೧೩೨

ಅವರ ನಡೆಯೊಂದು ನುಡಿಯೊಂದಾದರೆ

ಶಿವಾಚಾರಕ್ಕವರು ಸಲ್ಲರಯ್ಯಾ :

ಬಲ್ಲನು, ಸಾತ್ವಿಕರಲ್ಲದವರನೊಲ್ಲನು;

ಶಿವಾಚಾರವ ಬಲ್ಲನು, ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲನು,

ಪ್ರಪಂಚಿಯ ಮನವನೊಲ್ಲನು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನು. || ೬೫೭ ||

೧೩೩

ನಿಧಾನವನಾಸಿಹೆವೆಂದು ಹೋದರೆ, ವಿಘ್ನ ಬಪ್ಪುದು ಮಾಣ್ಬದೆ ?

ಸದಾಶಿವನೆಂದರೆ ಬೆದರಟ್ಟು ಸುಡುವುದು ಮಾಣ್ಬದೆ ?

ಹದುಳಿಗನಾಗಿ ಉಳಿದರೆ ಪದವಿಯನೀವ, ಕಾಣಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೬೫೮ ||

೧೩೪

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ದೇವರಾಣೆ, ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಭಕ್ತರಾಣೆ

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಗುರುವಿನಾಣೆ ಎಂಬ ವಚನವೇ ಹೊಲ್ಲ !

ಮುಂದೆ ಶಿವಪಥಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲರು !

ಅದಿಯಿಂದ ಬಂದ ವಚನವೆಂದು ಶರಣರ ಕೂಡೆ ಸರಸವಾಡಿದರೆ—

ನಗುತಲಿಱುದುಕೊಂಡರೆ ಅಲಗು ನೆಡದಿಹುದೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೬೫೯ ||

೧೩೫

ಅರಗಿನ ಪುತ್ರಳಿಯನುರಿಯ ನಾಲಗೆ ಹೊಯಿದು
ಮಾತಾಡುವ ಸರಸ ಬೇಡ !
ಬೆಣ್ಣೆಯ ಬೆನಕಂಗೆ ಕೆಂಡದುಂಡಲಿಗಿಯ ಮಾಡಿ
ಚಲ್ಲವಾಡಿದರೆ ಹಲ್ಲು ಹೋಹುದು !
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರೊಡನೆ ಸರಸವಾಡಿದರೆ
ಅದು ವಿರಸ ಕಾಣಿರಯ್ಯಾ !

|| ೬೬೦ ||

೧೩೬

ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಗಳ ಕೊಂಡು ಕೆನ್ನೆಯ ತುಱಿಸುವಂತೆ,
ಉರಿವ ಕೊಳ್ಳಿಯ ಕೊಂಡು ಮಂಡೆಯ ಸಿಕ್ಕ ಬಿಡಿಸುವಂತೆ,
ಹುಲಿಯ ಮೀಸೆಯ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು
ಒಲಿದುಮೃಲೆಯಾಡುವಂತೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರೊಡನೆ ಮುಱಿದು ಸರಸವಾಡಿದರೆ
ಸುಣ್ಣದ ಕಲ್ಲ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಡುವ ಬಿದ್ದಂತೆ !

|| ೬೬೧ ||

೧೩೭

ಉರಿವ ಕೊಳ್ಳಿಯ ಮಂಡೆಯಲಿಕ್ಕಿದೊಡುರಿವರು ಮಾಣ್ಬದೆ ?
ಕಲ್ಲ ಗುಗ್ಗರಿಯ ಮೆಲಿದರೆ ಹಲ್ಲು ಹೋಹುದು ಮಾಣ್ಬದೆ ?
ಶರಣರೊಡನೆ ಸರಸವಾಡಿದರೆ ನರಕ ತಪ್ಪದು, ಕಾಣಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೬೬೨ ||

೧೩೮

ಕೋಣನ ಹೇಱಿಂಗೆ ಕುನ್ನಿ ಬಸುಗುತ್ತಬಡವಂತೆ
ತಾವು ನಂಬರು, ನಂಬುವವರ ನಂಬಲೀಯರು;
ತಾವು ಮಾಡರು, ಮಾಡುವವರ ಮಾಡಲೀಯರು !
ಮಾಡುವ ಭಕ್ತರ ಕಂಡು ಸೈರಿಸಲಾಡಿದವರ,
ಕೂಗಿಡೆ ಕೂಗಿಡೆ, ನರಕದಲ್ಲಕ್ಕುವ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ !

|| ೬೬೩ ||

೧೩೯

ಚೇಳಿಗೆ ಬಸುಱಾಯಿತ್ತೆ ಕಡೆ; ಬಾಳಿಗೆ ಫಲವಾಯಿತ್ತೆ ಕಡೆ, ನೋಡಾ !
 ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾದುವ ಓಲೆಯಕಾಱಿಗೆ ಓಸರಿಸಿತ್ತೆ ಕಡೆ !
 ಮಾಡುವ ಭಕ್ತೆಗೆ ಮನ ಹೀನವಾದರೆ ಅದೇ ಕಡೆ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೬೬೪ ||

೧೪೦

ಹುಲಿಯ ಹಾಲು ಹುಲಿಗಲ್ಲದೆ ಹೋದ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಉಣಸಬಾರದು;
 ಕಲಿಯ ಕಾಲ ತೊಡರು ಭಲದಾಳಿಗಲ್ಲದೆ ಇಕ್ಕಬಾರದು;
 ಅಳಿಮನದಾಸೆಯವರ ಮೂಗ ಹಲುದೋಱಿ ಕೊಯ್ವ
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೬೬೫ ||

೧೪೧

“ ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನ ನಿಮ್ಮದೆ ” ಎಂಬಿರಿ :

ಒತ್ತಿ ನೋಡಿದರೆ ಮುಟ್ಟಲೀಯಿರಿ;
 ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಕಠಾರಿಯ ಕಾಳೆಗನ ನಿವಾಡಿಸುವಿರಲ್ಲದೆ,
 ಲಿಂಗ-ಜಂಗಮವಂತನಾಗಬಾರದು !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ವೇಷಡಂಭಕರಿಗೆ ಭಕ್ತಿ ಎಂತಪ್ಪುದಯ್ಯಾ ?

|| ೬೬೬ ||

೧೪೨

ಅಲಗಲಗು ಮೋಹಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಕಲಿತನವ ಕಾಣಬಾರದು.

ನುಡಿದ ನುಡಿ ಜಾಱಿದರೆ ಮನಕ್ಕೆ ಮನ ನಾಚಬೇಕು :

ಶಬ್ದಘಟ್ಟಯತನದಲ್ಲಿ ಎಂತಪ್ಪುದಯ್ಯಾ ಭಕ್ತಿ ?
 ಪಾಪಿಯ ಕೂಸನೆತ್ತಿದಂತೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಭಕ್ತಿ

ಅಳಿಮನದವರಿಗೆ ಅಳವಡದಯ್ಯಾ.

|| ೬೬೭ ||

೧೪೩

ಹರಬೀಜವಾದರೆ ಹಂದೆ ತಾನಪ್ಪನೆ ?
ಒಜ್ಜಿಗಟ್ಟಿ ಇಜ್ಜಿಯದವರ ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚುವುದೆ ?
ಉಟ್ಟಿ ಚಲ್ಲಣ ಕೈಯ ಪಟ್ಟಿಯವಿಡಿದು,
ಗರುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಶ್ರವನ ಮಾಡುವಂತೆ
ತನ್ನ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಶಿವ ಮೆಚ್ಚುವನೆ ?
ಅಜ್ಜಿಯದವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಹೆಡೆಯನೆತ್ತಿಯಾಡುವಂತೆ
ಬೊಳ್ಳಗನ ಭಕ್ತಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೬೬೮ ||

೧೪೪

ಮೊನೆ ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಅಲಗೇನ ಮಾಡುವುದು ?
ವಿಷ ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಹಾವೇನ ಮಾಡುವುದು ?
ಭಾಷೆ ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಾಣದಾಸೆಯನು ಹಾರಿದರೆ
ಮೀಸಲ ಸೊಣಗ ಮುಟ್ಟಿದಂತೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೬೬೯ ||

೧೪೫

ಶರಣರ ಸಂಬಂಧವನಡುವ ಬಳಿಕ
ಮರಳಿ ಭವಿಯ ಬೆರಸಬಾರದು :
ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ, ಬ್ರೂಣಹತ್ಯೆ, ವೈತಿರಣಿ, ದುರ್ಗತಿ
ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕದಿಂದಧಿಕ, ನೋಡಾ !

ಅಳುಪಿ ಭವಿಯೊಡನುಂಡರೆ ಭಕ್ತನಲ್ಲಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೬೭೦ ||

೧೪೬

ವೀರ ವ್ರತಿ ಭಕ್ತನೆಂದು ಹೊಗಳಿಕೊಂಬಿರಿ, ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ :
ವೀರನಾದರೆ ವೈರಿಗಳು ಮೆಚ್ಚಬೇಕು,
ವ್ರತಿಯಾದರೆ ಅಂಗನೆಯರು ಮೆಚ್ಚಬೇಕು,
ಈಭಕ್ತನಾದರೆ ಜಂಗಮ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು.

ನುಡಿಯೊಳಗೆ ತನ್ನ ಬಗೆಯಿರೆ

ಬೇಡಿದ ಪದವಿಯನೀವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೬೭೧ ||

೧೪೭

ಕಲಿತನ ತನಗುಳ್ಳರೆ ಸೂಜಿ-ಬಾಳು ಮೊದಲಾಗಿ ಕಾದಲೇಬೇಕು.

ಶರಣಪಥ ತನಗುಳ್ಳರೆ ಶಿವಭಕ್ತರ ಮನೆಯ ಶಿವರಸವ

ಪಂಚಾಮೃತವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಭ್ರಾಂತುವಿಡಿದು ಲಿಂಗಕೋಗರವನನಿಸುವ

ಪಾತಕರ ಮೆಚ್ಚು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೬೭೨ ||

೧೪೮

ಕಟ್ಟಿ ಬಿಡುವನೆ ಶರಣನು ? ಬಿಟ್ಟು ಹಿಡುವನೆ ಶರಣನು ?

ನಡೆದು ತಪ್ಪುವನೆ ಶರಣನು ? ನುಡಿದು ಹುಸಿವನೆ ಶರಣನು ?

ಸಹಜ ಸಜ್ಜನಿಕೆ ತಪ್ಪಿದರೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ ಮೂಗ ಹಲುದೋಣ ಕೊಯ್ಪು !

|| ೬೭೩ ||

೧೪೯

ಹುಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಭವಿ, ಮರಳಿ ಭಕ್ತನ ಮಾಡಿ, ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮವ ಕಳೆದು

ಹೊಂದುವಲ್ಲಿ ಭವಿಯಾಗಿ ಹೋಹರೆ ಮುಟ್ಟಲಾಗದು.

ಅವನ ಮುಟ್ಟಿದವ ಮುನ್ನ ವೆ ಪ್ರತಗೇಡಿ,

ಅವನ ಶ್ರಾದ್ಧಕಾಲವೆ ಶ್ವಾನಮಾಂಸ,

ಕ್ರಿಯಾಕಾರವೆ ಕ್ರಿಮಿಗಳು, ತದ್ವಿನವೆ ಮದ್ಯಮಾಂಸ !

ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ಅವನ ಮನೆಯ ವಿಚಾರಿಸದೆ ಹೊಕ್ಕವಂಗೆ ನಾಯಕನರಕ ! || ೬೭೪ ||

೧೫೦

ಒಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದುದಲ್ಲ, ಒಡನೆ ಬೆಳೆದುದಲ್ಲ :

ಎಡೆಯಲಾದ ಒಂದು ಉಡುಗೆಯನುಟ್ಟು,

ಸಡಿಲಿದರೆ ಲಜ್ಜೆ-ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತ್ತೆಂಬ

ನುಡಿ ದಿಟವಾಯಿತ್ತು ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿ !

ಹಡೆದ ಗುರುಕರುಣದೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ನೇಮವನು ಬಿಡದಿರಲವೋ;

ಬಿಟ್ಟರೆ ಕಷ್ಟ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನಡಸಿ ಕೆಡಹುವ

ನಾಯಕನರಕದಲ್ಲಿ !

|| ೬೭೫ ||

೧೫೧

ಭಲಬೇಕು ಶರಣಂಗಿ ' ಪರಧನವನೊಲ್ಲೆನೆ'ಂಬ
 ಭಲಬೇಕು ಶರಣಂಗಿ ' ಪರಸತಿಯನೊಲ್ಲೆನೆ'ಂಬ
 ಭಲಬೇಕು ಶರಣಂಗಿ ' ಪರದೈವವನೊಲ್ಲೆನೆ'ಂಬ,
 ಭಲಬೇಕು ಶರಣಂಗಿ ' ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಒಂದೆ ' ಎಂಬ
 ಭಲಬೇಕು ಶರಣಂಗಿ ' ಪ್ರಸಾದ ದಿಟವೆ'ಂಬ :
 ಭಲವಿಲ್ಲದವರ ಮೆಚ್ಚು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ. || ೬೭೬ ||

೧೫೨

ಜಂಬೂದ್ವೀಪ ನವಖಂಡಸ್ಪರ್ಧಿಯೊಳಗೆ ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ
 ಎರಡಾಳಿನ ಭಾಷೆಯ—
 ' ಕೊಲುವೆನೆ 'ಂಬ ಭಾಷೆ ದೇವನದು :
 ' ಗೆಲುವೆನೆ 'ಂಬ ಭಾಷೆ ಭಕ್ತನದು !
 ಸತ್ಯವೆಂಬ ಕೂರಲಗನೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು
 ಸದಾಭಕ್ತರು ಗಿದ್ದರು, ಕಾಣಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ! ||೬೭೭||

೧೫೩

ಮುನ್ನಿನ ಕಲಿ ವೀರ ಧೀರರು ಕಾದಿದ ರಣಗಳನು
 ಪರಿಪರಿಯಲಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲದೆ
 ಆ ದಳವಿದಿರಾದಲ್ಲಿ ಬಿರಿದ ಪಚಾರಿಸಿ, ಕಾದಿ ತೋರಲು ಬಾರದು.
 ಮುನ್ನಿನ ಪುರುಷವ್ರತಿಯರು ಓಲಿಸಿದ ಆಯತವ
 ಪರಿಪರಿಯಲು ಬಣ್ಣಿಸಲು ಬಹುದಲ್ಲದೆ
 ಪುರುಷನಿರ್ವಾಣಕ್ಕುರಿವಗ್ನಿಯ
 ಬಂದು ಹೊಕ್ಕುತೋರಲು ಬಾರದು.

ಮುನ್ನಿನ ಪುರಾತರೆಲ್ಲರೂ ತನುಮನಧನವನಿತ್ತು
 ಮಾಡಿ ನೀಡಿ ಲಿಂಗವ ಕೂಡಿಸ ಪರಿಗಳನು
 ಅನುಭವದಲರ್ಥಯಿಸಿ ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲದೆ
 ಮಾಡಿ, ನೀಡಿ ತೋರಲು ಬಾರದು.

ಇಂತೀ ಅಜ್ಞಾಬಿರುದಿನ ಬಂಟರು, ಪುರುಷವ್ರತಿಯರು, ಪುರಾತನರು

ಬಜಾಯ ಮಾತನಾಡಿ ಹೊಲಗೆ ಮೆಲಿವರಲ್ಲಾ;
ಪರೀಕ್ಷೆ ಉಂಟಾಗಿಯಿದ್ದರೆ, ಒಣಗಣವರ ಹೆಸರ ಹಿಡಿದು,
ಪರಿಸರಿಯಲು ಹೊಗಳುವರು.

ಶರೀರ-ಅರ್ಥ-ಪ್ರಾಣ ಗುರು-ಲಿಂಗ-ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಉಂಟಾಗಿಯೆ
' ಆತ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಪುರಾತನ-ವಳಿ ' ಎಂಬ
ಪರಮಬಂಧುಗಳಾತನ ನೆನೆನೆನೆದು ಬದುಕುವರು.

ಇಂತೀ ಅನುಭಾವದ ಓದಿದ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸವ
ಸಾಧಿಸಿ ತರ್ಕಿಸಿ ನಿಂದಿಸಲಾಗದು.

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಿಗಲ್ಲದೆ ಅನುಭಾವವಿಲ್ಲಾ ! || ೬೭೮

೧೫೪

ಕಚ್ಚಿನ ಹಣಿದವನಾಡುವರಲ್ಲದೆ ಕಾಯದ ಹಣಿದವನಾಡುವರೆ ?

ಮೇಲೊಡ್ಡವಾಯಿತ್ತೆಂದು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನೀನಿಕ್ಕಿದ ಜೂಜಿಗೆ ಹೊಯಿದು ಗೆದ್ದ ಸಿರಿಯಾಳ ! || ೬೭೯

೧೫೫

ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವ ಕೊಟ್ಟಿನೆಂಬವರಲ್ಲದೆ

ಕೊಟ್ಟ ಭಕ್ತರನಾರನೂ ಕಂಡುದಿಲ್ಲ.

ದಾಸ ತನ್ನ ವಸ್ತ್ರವ ಕೊಟ್ಟನಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕೊಟ್ಟುದಿಲ್ಲ;

ಬಲ್ಲಾಳ ತನ್ನ ವಧುವ ಕೊಟ್ಟನಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕೊಟ್ಟುದಿಲ್ಲ;

ಸಿರಿಯಾಳ ತನ್ನ ಮಗನ ಕೊಟ್ಟನಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕೊಟ್ಟುದಿಲ್ಲ !

ಇವೆಲ್ಲ ಹೊಲಗಣ ಮಾತು :

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೊಟ್ಟ ಸಿಂಧುಮರಾಳ ! || ೬೮೦

೧೫೬

ಒಂದು ಮಾತೆನ್ನ ಬಹುದೆ ಶಬ್ದ ಸಾರಾಯವನು ?

ಒಂದು ಮಾತೆನ್ನ ಬಹುದೆ ಶರಣಸಂಬಂಧವನು ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

ನಂಬಿಗೆ 'ಓ' ಎಂದುದನೊಂದು ಮಾತೆನ್ನ ಬಹುದೆ ? || ೬೮೧

೧೫೭

ಭಕ್ತರೆ ಸಮರ್ಥರು; ಅಸಮರ್ಥರೆನಲುಂಟೆ ?

ಚೆನ್ನ ನೆತ್ತ, ಚೋಳನೆತ್ತ ?

ಚೆನ್ನ ನೊಡನುಂಡ ಶಿವ, ಅಹಾ ! ಅಯ್ಯಾ !

ಚೆನ್ನ ಚೋಳನ ಮನೆಯ ಕಂಪಣಿಗನಯ್ಯಾ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಭಕ್ತಲಂಪಟನಯ್ಯಾ !

|| ೬೮೨ ||

೧೫೮

ನಿಸ್ಸೀಮಗುಗ್ಗುಳವನಿಕ್ಕಿದನೊಬ್ಬ ಶರಣ :

‘ ಉಘೇ, ಚಾಂಗು ಭಲಾ ’ ಎಂಬ ಹೊಗೆ ಗಗನವ ತೀವೆ

ಓಹಿಲನ ಮೆಣಿದ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರವೆಂಬ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾಗಿ.

|| ೬೮೩ ||

೧೫೯

ಲಿಂಗವಶದಿಂದ ಬಂದ ನಡಿಗಳು, ಲಿಂಗವಶದಿಂದ ಬಂದ ನುಡಿಗಳು :

ಲಿಂಗವಂತರು ತಾವು ಅಂಜಲೇಕೆ,

ಲಿಂಗವಿರಿಸಿದಂತಿಪ್ಪುದಲ್ಲದೆ—

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಭಕ್ತರಭಿಮಾನ ತನ್ನದೆಂಬನಾಗಿ ! || ೬೮೪ ||

೧೬೦

ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ಹಿಡಿದಹೆನೆಂದು ಹೋದರೆ

ನುಗ್ಗುಮಾಡುವ, ನುಸಿಯ ಮಾಡುವ,

ಮಣ್ಣು ಮಾಡುವ, ಮಸಿಯ ಮಾಡುವ :

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ನೆಣಿನೆಂಬಿದನಾದರೆ

ಕಡೆಗೆ ತನ್ನಂತೆ ಮಾಡುವ.

|| ೬೮೫ ||

೧೬೧

ಅರೆವನಯ್ಯಾ ಸಣ್ಣವಹನ್ನ ಕ್ಕೆ, ಒರೆವನಯ್ಯಾ ಬಣ್ಣಗಾಣ್ಣನ್ನ ಕ್ಕೆ.

ಅರೆದರೆ ಸಣ್ಣವಾಗಿ ಒರೆದರೆ ಬಣ್ಣವಾದರೆ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೊಲಿದು ಸಲಹುವನು.

|| ೬೮೬ ||

೧೬೨

ಅಂಜಿವರಾಗದು, ಅಳುಕಿದರಾಗದು, ವಜ್ರಪಂಜರದೊಳಗಿದ್ದರಾಗದು :

ತಪ್ಪದುಮೋ ಲಲಾಟಲಿಖಿತ !

ಕಕ್ಕುಲತೆಗೆ ಬಂದರೆ ಆಗದು, ನೋಡಾ !

ಧೃತಿಗೆಟ್ಟು ಮನ ಧಾತುಗೆಟ್ಟರೆ ಅಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೬೮೭ ||

೬೮೩

ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಕೊಟ್ಟ ಭೋಗಂಗಳ ತಪ್ಪಿಸಿಹೆನೆಂದರೆ

ತಪ್ಪದು ನೋಡಯ್ಯಾ.

‘ ಎನಗಿನ್ನೆಂತೋ, ಎನಗಿನ್ನೆಂತೋ, ಎನಗಿನ್ನೆಂತೋ ’ ಎಂದೆನಬೇಡ.

“ ನಾಭೋಕ್ತಾ ಕ್ರಿಯತೇ ಕರ್ಮ ” ಎಂಬ ಶ್ರುತಿ ತಪ್ಪದು,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೬೮೮ ||

೧೬೪

ಅಯ್ಯಾ ತೀರಿದಲ್ಲದೆ ಮರಣವಿಲ್ಲ :

ಭಾಷೆ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲದೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಅಂಜಲದೇಕೊ ಲೋಕ ವಿಗುರ್ಬಣೆಗೆ,

ಅಂಜಲದೇಕೊ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮಾಳಾಗಿ ? || ೬೮೯ ||

೧೬೫

ಮನಕ್ಕೆ ಮನವೊಂದಾಗಿ, ಧನಕ್ಕೆ ಧನವೊಂದಾಗಿ

ನಚ್ಚಿದ ಮಚ್ಚು ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತಿರಬೇಕು.

ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವೊಂದಾಗಿ, ಶುಭಸೂಚನೆಯೊಂದಾಗಿರದ

ನಚ್ಚು ಮಚ್ಚು ಪಾರವೈದುವುದೆ ?

ಸಿರ ಹರಿದರೇನು, ಕರಳು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದರೇನು ?

ಇಂತಪ್ಪ ಸಮಸ್ತವಸ್ತುವೆಲ್ಲವೂ ಹೋದರೇನು ?

ಚಿತ್ತ ಮನ ಬುದ್ಧಿಯೊಂದಾದ ಮಚ್ಚು ಬಿಚ್ಚಿ ಬೇಟಾಗದಿದ್ದರೆ

ಮಚ್ಚುವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೬೯೦ ||

(೧೭) ಮಾಹೇಶ್ವರನ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಸ್ತುತಿ

೧

ಎನಿಸೆನಿಸೆಂದೊಡೆ ನಾ ಧೃತಿಗೆಡೆನಯ್ಯಾ;
ಎಲುದೋಷಾದರೆ ನರ ಹಠಾದರೆ ಕರುಳು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದರೆ
ನಾ ಧೃತಿಗೆಡೆನಯ್ಯಾ.

ಸಿರ ಹಠಾದು ಅಟ್ಟೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ
ನಾಲಗೆ : ಕೂಡಲ ಸಂಗಾ, ಶರಣೆ ' ನ್ನತ್ತಿದ್ದೀತಯ್ಯಾ ! || ೬೯೦ ||

೨

ಒಣಗಿಸಿ ಎನ್ನ ಘಣಘಣಲನೆ ಮಾಡಿದರೆಯೂ
ಹರಣವುಳ್ಳನ್ನ ಕ್ಕ ನಿಮ್ಮ ಚರಣವ ನೆನೆವುದ ಮಾರ್, ಮಾರ್;
ಶರಣೆಂಬುವ ಮಾರ್, ಮಾರ್.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮವೇನಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ಹೆಣನ ಮೇಲೆ
ಕಂಚಿಟ್ಟುಂಡರೆಯೂ ಮಾರ್, ಮಾರ್. || ೬೯೧ ||

೩

ಜಾಗ್ರ ಸ್ವಪ್ನ ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದ ನೆನೆದೊಡೆ ತಲೆದಂಡ, ತಲೆದಂಡ!
ಹುಸಿಯಾದರೆ, ದೇವ, ತಲೆದಂಡ, ತಲೆದಂಡ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನೀವಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯ - ನೆನೆದೊಡೆ
ತಲೆದಂಡ, ತಲೆದಂಡ ! || ೬೯೨ ||

೪

ಸುಖ ಬಂದರೆ ಪುಣ್ಯದ ಫಲವೆನ್ನೆನು,
ದುಃಖ ಬಂದರೆ ಪಾಪದ ಫಲವೆನ್ನೆನು;
ನೀ ಮಾಡಿದೊಡಾಯಿತ್ತೆನ್ನೆನು,
ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಕರ್ತುವೆ ಕಡೆಯಿಂದೆನ್ನೆನು,
ಉದಾಸೀನವಿಡಿದು ಶರಣೆನ್ನೆನು.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನೀ ಮಾಡಿಮನವೇಶವು ಎನಗೀ ಪರಿಯಲಿ :
ಸಂಸಾರನ ಸವೆಯೆ ಬಳಸುವೆನು. || ೬೯೩ ||

೫

ಕಾಯದ ಕಳವಳಕ್ಕಂಜಿ ' ಕಾಯಯ್ಯಾ ' ಎನ್ನೆನು;
 ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಂಜಿ, ' ಈಯಯ್ಯಾ ' ಎನ್ನೆನು.
 “ ಯದ್‌ಭಾವಂ ತದ್‌ಭವತಿ ” : ಉರಿ ಬರಲಿ, ಸಿರಿ ಬರಲಿ—
 ‘ ಬೇಕು, ಬೇಡೆ ’ ನ್ನನಯ್ಯಾ.
 ಆ ನಿಮ್ಮ ಹಾರೆನು, ಮಾನವರ ಬೇಡೆನು;
 ಆಣೆ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೬೯೫ ||

೬

ನಾಳೆ ಬಪ್ಪುದು ನಮಗಿಂದೆ ಬರಲಿ;
 ಇಂದು ಬಪ್ಪುದು ನಮಗೀಗಲೆ ಬರಲಿ;
 ಇದಕಾರಂಜುವರು, ಇದಕಾರಳುಕುವರು ?
 “ ಜಾತಸ್ಯ ಮರಣಂ ಧ್ರುವಂ ” ಎಂದುದಾಗಿ,
 ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರು ಬರೆದ ಬರೆಹವ ತಪ್ಪಿಸುವರೆ
 ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗಳವಲ್ಲಾ ! || ೬೯೬ ||

೭

ಕಳಹೋದರೆ ಕನ್ನ ದುಳಿಯ ಹಿಡುವೆ :
 ಬಂದಿವಿಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಮುಂದೆ ನಡೆವೆ;
 ಮನಭೀತಿ-ಮನಶಂಕೆಗೊಂಡೆನಾದರೆ
 ನಿಮ್ಮಾಣೆ, ನಿಮ್ಮ ಪುರಾತರಾಣೆ !
 ಆಳ್ವರ ನಡೆ ಸದಾಚಾರವೆನ್ನದಿದ್ದರೆ,
 ಕಟ್ಟಾಳು ಶಿಷ್ಯತನಕ್ಕೆ ಹೋಹ ಕಷ್ಟವ ನೋಡಾ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೬೯೭ ||

೮

ಜೋಳವಾಳಿಯಾನಲ್ಲ, ವೇಳೆವಾಳಿಯವ ನಾನಯ್ಯಾ :
 ಹಾಳುಗೆಟ್ಟೋಡುವ ಆಳು ನಾನಲ್ಲಯ್ಯಾ;
 ಕೇಳು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
 ಮರಣವೆ ಮಹಾನವಮಿ ! || ೬೯೮ ||

ಕರ್ಮವೆಂಬ ಅಂಕದೊಡನೆ ತೊಡರಿದೆ;
 ಬಿನ್ನ ಪವನವಧಾರು, ನಿಮ್ಮಾಳಿನ ಭಾಷೆಯು :
 ' ಕಡೆಗಳಕ್ಕೆ ನೂಂಕುವೆ, ಕೆಡಹುವೆನಂಕವ,
 ಕರೆದರೋ ಎನಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮಾಳಲ್ಲಾ '.

‘ ಶಿವಶರಣೆ ’ಂಬ ದಂಡೆಯ ಹೂಡಿ
 ಗಣಮೇಳಾಪವೆಂಬಲಗಿನಿಂದಿರುವೆ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೬೯೯ ||

ಕಟ್ಟಿದೆ ಒಳಿಯ, ಬಿಟ್ಟೆ ಜನ್ನಿಗಿಯರ,
 ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದಿಹುದರೆ ಓಸರಿಸುವನಲ್ಲ :
 ಓಡದಿರು, ಓಡದಿರು !—
 ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಮನೆಯ ಬಿದುರಿನ ಅಂಕಕಾಣಿ—
 ಓಡದಿರು ಓಡದಿರು, ಎಲೆ ಎಲೆ ದೇವಾ,
 ಎಲೆ ಎಲೆ ಸ್ವಾಮೀ, ಎಲೆ ಎಲೆ ಹಂದೇ !
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೭೦೦ ||

ಗರುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿ, ಅಣವತ್ತುನಾಲ್ಕು ಕೋ ' ಭ್ಯಾಸವ ಮಾಡಿದನಯ್ಯಾ :
 ಇಹವ ಘಾಯ, ಕಂಡೆಯ ಭೇದವಿನ್ನೂ ತಿಳಿಯದು !
 ಪ್ರತಿಗರುಡಿಕಾಣಿ ಬಿರುದ ಪಾಡಿಂಗಿ ಒದಗಲು
 ವೀರಪಟ್ಟಿಯ ಕಟ್ಟಿ ತಿಗುರನೇಣಿಸಿಕೊಂಬೆ.
 ಗುರುಕಳನೇಣಿ ಕಠಾರಿಯ ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ' ಹೋಯಿತ್ತು ಗಳಿ ' ಯೆಂದರೆ—
 ಎನ್ನ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೭೦೧ ||

ಶರಣರೊಡನೆ ಶ್ರವನ ಮಾಡಿ ಮಾಣುಗೋಲ ಬಿಡುವೆನಯ್ಯಾ :
 ತಾಗಲಿ, ತಪ್ಪಲಿ ' ಗೆಲವೆನ್ನದೆ 'ಂಬೆನಯ್ಯಾ.
 ಕಳನಿಂದ ಕಡೆಗಳಕ್ಕೆ ಓಡುವೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯಾ

|| ೭೦೨ ||

೧೩

ಎಲೆ ಗಂಡುಗೂಸೆ ನೀ ಕೇಳಾ, ನಿನಗೊಬ್ಬಗೆಂಡುಟ್ಟೆ ಗಂಡುಡುಗೆಯು.
 ಮತ್ತೊಮ್ಮೆಯಾನು ಗಂಡಪ್ಪನಯ್ಯಾ,
 ಮತ್ತೊಮ್ಮೆಯಾನು ಹೆಣ್ಣಪ್ಪನಯ್ಯಾ :
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿನಗೆ ವೀರನಪ್ಪೆ,
 ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗೆ ವಧುವಪ್ಪೆ !

|| ೭೦೩ ||

(೧೮) ಮಾಹೇಶ್ವರನ ಭಕ್ತಸ್ಕಳ

೧

ಕಟ್ಟುವೆನುಪ್ಪರಗುಡಿಯ ಜಗವಱಿಯೆ;
 ಮಾಡುವೆನೆನ್ನ ಕಾಯ ಕೆಡೆವನ್ನಕ್ಕ.
 ಬೇಡುವುದೆನ್ನ ತನುಮನಧನವ,
 ಬೇಡಲಾಱಿದ ಹಂದೇ, ನೀ, ಕೇಳಾ :
 ಈ ಬಿರುದು ಸಂದಿತ್ತು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೭೦೪ ||

೨

ಹುಟ್ಟುತ ದ್ರವ್ಯವನಱಿಯದವಂಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತ ಮಗನಾದರೆ
 ಲಕ್ಷಸಂಖ್ಯೆಯ ಹಿರಣ್ಯವ ತಂದು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸುವಂತೆ,
 ಕಾಳಗದ ಮುಖವಾವುದೆಂದಱಿಯದ ಹಂದೆನೃಪಂಗೆ
 ಒಬ್ಬ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕುಮಾರ ಹುಟ್ಟೆ ಕಿಗ್ಗಡಲ ರಕ್ತದ ಹೊನಲಲಿ
 ಕಡಿದು ಮುಳುಗಾಡುವ ಕೊಳಗುಳವ ಕಂಡು ಪರಿಣಾಮಿಸುಂತೆ,
 ಅನು ಪರಿಣಾಮಿಸುವೆನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
 ನೀವು ಬಂದೆನ್ನ ಬೇಡಿದರೆ !

|| ೭೦೫ ||

೩

ಅರ್ಥವನರ್ಥವ ಮಾಡಿ ಕೋಳಾಹಳಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲಿ,
ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳ ನವಖಂಡವ ಮಾಡಿ ಕಡಿಯುತ್ತಿರಲಿ,
ಮುಟ್ಟುವ ಸ್ತ್ರೀಯ ಕಣ್ಣಮುಂದೆ ಅಭಿಮಾನಗೊಂಡು ನೆರೆಯುತ್ತಿರಲಿ.
— ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ಹೊರಗಣವು—

ಇನ್ನೆನ್ನಂಗದ ಮೇಲೆ ಬರಲಿ, ಹಿಡಿಖಂಡಂಗೆಯ್ಯಲಿ,
ಇಕ್ಕುವ ಸೂಲ ಪ್ರಾಪ್ತಿಸಲಿ,
ಹಾಕೊಂದೆಸೆ ಹನ್ನೊಂದೆಸೆಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿ;
ಮತ್ತೆಯೂ ಲಿಂಗಾರಾಧನೆಯ ಮಾಡುವೆ,
ಜಂಗಮಾರಾಧನೆಯ ಮಾಡುವೆ, ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಪಪ್ಪನು !

ಇಂತಪ್ಪ! ಭಾಷೆ ಕಿಂಚಿತ್ತು ಹುಸಿಯಾದರೆ
ನೀನಂದೆ ಮೂಗ:ಕೊಯಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ! || ೭೦೬ ||

೪

ತನುವ ಬೇಡಿದಡೀವೆ, ಮನವ ಬೇಡಿದಡೀವೆ,
ಧನವ ಬೇಡಿದಡೀವೆ, ಬೇಡು, ಬೇಡಲೆ ಹಂದೇ !
ಕಣ್ಣ ಬೇಡಿದಡೀವೆ, ತಲೆಯ ಬೇಡಿದಡೀವೆ;
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮಗಿತ್ತು ಶುದ್ಧನಾಗಿಪ್ಪೆ
ನಿಮ್ಮ ಪುರಾತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ. || ೭೦೭ ||

೫

ನಾನು ಆರಂಭವ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ ಗುರುಪೂಜೆಗೆಂದು,
ನಾನು ಬೆವಹಾರೆ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಗೆಂದು,
ನಾನು ಪರಸೇವೆಯ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ ಜಂಗಮದಾಸೋಹಕ್ಕೆಂದು;
ನಾನಾವಾವ ಕರ್ಮಗಳ ಮಾಡಿದರೆಯೂ
ಆ ಕರ್ಮಫಲಭೋಗವ ನೀ ಕೊಡುವೆಯೆಂಬುದ ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು.
ನೀ ಕೊಟ್ಟ ದ್ರವ್ಯವ ನಿಮಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡೆನು;
ನಿಮ್ಮ ಸೊಮ್ಮಿಗೆ ಸಲಿಸುವೆನು, ನಿಮ್ಮಾಣೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೭೦೮ ||

ಹೊತ್ತಾಱಿ ಎದ್ದು ಕಣ್ಣು ಹೊಸೆಯುತ್ತ^೬

‘ ಎನ್ನೊಡಲಿಂಗಿ, ಎನ್ನೊಡವೆಗೆ, ಎನ್ನ ಮಡದಿ-ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ’ಂದು
ಕುದಿದಿನಾದರೆ ಎನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ !

‘ ಆಸನೇ ಶಯನೇ ಯಾನೇ | ಸಂಪರ್ಕೇ ಸಹಭೋಜನೇ

ಸಂಚರಂತಿ ಮಹಾಘೋರೇ | ನರಕೇ ಕಾಲಮುಕ್ತಯಂ

ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಯು ‘ ಬಸವಣ್ಣನೋದುವನು ’ ಎಂಬರು.

‘ ಭವಿ ಬಿಜ್ಜಳನ ಗದ್ದುಗೆಯ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿದು

ಓಲೈಸಿಹನೆ ’ಂದು ನುಡಿವರಯ್ಯಾ ಪ್ರಮಥರು.

ಕೊಡುವೆನುತ್ತರವನವರಿಗೆ, ಕೊಡಲ [ಮ್ಮವೆ] :

ಹೊಲೆಯ ಹೊಲೆಯರ ಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕು,

ಸಲೆ ಕೈಕೂಲಿಯ ಮಾಡಿಯಾದರೆಯೂ

ನಿಮ್ಮ ನಿಲವಿಂಗಿ ಕುದಿವೆನಲ್ಲದೆ,

ಎನ್ನೊಡಲವಸರಕ್ಕೆ ಕುದಿದಿನಾದರೆ

ತಲೆ ದಂಡ ! ಕೊಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೭೦೯ ||

ದೇವ, ದೇವಾ, ಬಿನ್ನ ಪವನವಧಾರು^೭ :

ವಿಪ್ರ ಮೊದಲು ಅಂತ್ಯಜ ಕಡೆಯಾಗಿ

ಶಿವಭಕ್ತರಾದವರನೆಲ್ಲರನೊಂದೇ ಎಂಬೆ :

ಹಾರುವ ಮೊದಲು ಶ್ವಪಚ ಕಡೆಯಾಗಿ

ಭವಿಯಾದವರನೊಂದೇ ಎಂಬೆ;

ಈ ಹೀಗೆಂದು ನಂಬುವುದೆನ್ನ ಮನವು.

ಈ ನುಡಿದ ನುಡಿಯೊಳಗೆ ಎಳ್ಳ ಮೊನೆಯಷ್ಟು ಸಂದೇಹವುಳ್ಳರೆ,

ಹಲುದೋಷಿ ಮೂಗ ಕೊಯಿ, ಕೊಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೭೧೦ ||

ಒಲೈನಯ್ಯಾ, ಒಲೈನಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮವರಲ್ಲದವರ,
ಒಲೈನಯ್ಯಾ, ಒಲೈನಯ್ಯಾ, ಜಗವೆಲ್ಲವಯಲಿಕೆ,

ಒಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ, ಒಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ, ನೀ ಮುನಿದರೆ ಮುನಿ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ ! ||೭೧೧||

ಆದಿಯಲಾಗಲಿ, ವೇದದಲಾಗಲಿ, ಶಾಸ್ತ್ರದಲಾಗಲಿ, ಸಮಯದಲಾಗಲಿ :

‘ ಎನ್ನವರೆನ್ನವರೆನ್ನವರೆ ’ ನ್ನನು !

‘ ಎನ್ನವರೆ ’ಂದರೆ, ಸಂಗಾ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ದೂರ !

ಎನ್ನವರಾದರೆ ಜನ್ನಕ್ಕೆ ನಡೆವರೆ ?

ಎನ್ನವರಲ್ಲ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಾ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ !

|| ೭೧೨ ||

೧೦

ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ, ಹೆತ್ತಣ್ಣ, ಗೋತ್ರವಾದರೇನು,

ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಿಲ್ಲದವರ ಎನ್ನವರೆನ್ನೆನಯ್ಯಾ.

ನಂಟು-ಭಕ್ತಿ ನಾಯಕನರಕ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೭೧೩ ||

೧೧

ಒಡೆಯರಿಲ್ಲದ ಮನೆಯ ತುಡುಗುಣಿ ನಾಯಿ ಹೊಗುವಂತೆ

ನೀವಿಲ್ಲದವರ ಮನೆಯ ಹೊಗೆನು, ಸಂಗಯ್ಯಾ.

ಶ್ವಪಚೋಪಿಗಳಾಗಲಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯಾ,

ನೀವಿದ್ದವನೇ ಕುಲಜನು.

|| ೭೧೪ ||

೧೨

ಹೊನ್ನ ದಣ್ಣ ಮಣ್ಣೆಂಬ ಕರ್ಮದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ

ವೃಥಾಯ ಒಯ್ದೋಳಿ ಹೋಹ ಕೆಡುಕ ಹಾರುವ ನಾನಲ್ಲ !

ಹಾರುವೆನಯ್ಯಾ ಭಕ್ತರ ಬರವ ಗುಡಿಗಟ್ಟೆ.

ಹಾರುವೆನಯ್ಯಾ ಶರಣರ ಬರವ ಗುಡಿಗಟ್ಟೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನು ವಿಪ್ರಕರ್ಮವ ಬಿಡಿಸಿ,

ಅಶುದ್ಧನ ಶುದ್ಧನ ಮಾಡಿದನಾಗಿ !

|| ೭೧೫ ||

೧೩

ವೇದಕ್ಕೆ ಒಲಿಯ ಕಟ್ಟುವೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ನಿಗಳವನಿಕ್ಕುವೆ;

ತರ್ಕದ ಬೆನ್ನ ಬಾರನೆತ್ತುವೆ,

ಆಗಮದ ಮೂಗ ಕೊಯಿವೆ, ನೋಡಯ್ಯಾ.
ಮಹಾದಾನಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯನ ಮನೆಯ ಮಗ ನಾನಯ್ಯಾ.

|| ೭೧೬ ||

೧೪

ಆವ ಕುಲವಾದರೇನು ? ಶಿವಲಿಂಗವಿದ್ದವನೆ ಕುಲಜನು.
ಕುಲವನಜಿಸುವರೆ ಶರಣರಲ್ಲಿ ಜಾತಿಸಂಕರನಾದ ಬಳಿಕ ?
ಶಿವೇ ಜಾತ ಕುಲೇ ಧರ್ಮ । ಪೂರ್ವಜನ್ಮವಿವರ್ಜಿತಃ
ಉಮಾ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ರುದ್ರಃ । ಈಶ್ವರಃ ಕುಲಮೇವ ಚ
ಎಂಬುದಾಗಿ, ಒಕ್ಕುದ ಕೊಂಬಿನವರಲ್ಲಿ, ಕೂಸ ಕೊಡುವೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಂಬುವೆ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರನು.

|| ೭೧೭ ||

೧೫

ಕಳ್ಳ ಬಂದಿಕಾಱಿ, ಹಾವಡಿಗ, ಹಾದರಿಗ,
ಬಂಟೆನೋಲೆಯಕಾಱಿನೆಂದೆನಾದರೆ;—
ನೀ ಮುಂತಾಗಿ ಬಂದ ಭಕ್ತರ ನೀಯೆನ್ನದಿದ್ದರೆ,
ಅದೇ ದ್ರೋಹ.

ನಡೆ ನುಡಿ ಹುಸಿಯುಂಟಾದರೆ

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ತೋಱಿದ ಚೆನ್ನ ಬಸವಣ್ಣನಾಣೆ !

|| ೭೧೮ ||

೧೬

ಎಡದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿ, ಒಲದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಂಸ
ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸುರೆಯ ಗಡಿಗೆ—
ಕೊರಳಲಿ ದೇವರಿರಲಿ, ಅವರ ಲಿಂಗನೆಂಬೆ, ಸಂಗನೆಂಬೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಅವರ ಮುಖಲಿಂಗಿಗಳೆಂಬೆನು !

|| ೭೧೯ ||

೧೭

ಗುಮ್ಮಡಿಯಂತಪ್ಪ ತಾಯಿ ನೋಡೆನಗೆ,
ಕಲಕೇತನಂತಪ್ಪ ತಂದೆ ನೋಡೆನಗೆ,
ಮೋಟನಂತಪ್ಪ ಗಂಡ ನೋಡೆನಗೆ !
ಮರಗಾಲಲಟ್ಟ ಸದೆದು ನೋಡಯ್ಯಾ :

ಇಂದೆನ್ನ ಒಳತನ ಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿ

ಮರಗಾಲ ಬಿಟ್ಟಿನಾದರೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಾ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ ! ||೨೨೦||

ತನುವ ಬಂದಲೆವರಯ್ಯಾ ಎನ್ನ, ಮನವ ಬಂದು ನೋಡುವರಯ್ಯಾ,
ಎನ್ನ ಧನವ ಬಂದು ಸೂಞ್ಞಿಗೊಂಬರಯ್ಯಾ
ಜಂಗಮವನರತ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನಿಮ್ಮ ಬಯ್ಯೆಯ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಶುದ್ಧನಯ್ಯಾ. || ೨೨೧ ||

‘ ಒಡೆಯರೊಡವೆಯ ಕೊಂಡರೆ ಕಳ್ಳಂಗಳಲಾಯಿತ್ತೆ ’ಂಬ
ಗಾದೆ ಎನಗಿಲ್ಲಯ್ಯಾ.

ಇಂದೆನ್ನ ವಧುವ, ನಾಳೆನ್ನ ಧನವ, ಗಾಳಿದ್ದೆನ್ನ ತನುವ ಬೇಡರೇಕಯ್ಯಾ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಅನು ಮಾಡಿದುವಲ್ಲದೆ

ಬಯಿಸಿದ ಬಯಗ ಸಲುವುಡಿ, ಅಯ್ಯಾ ? || ೨೨೨ ||

ಕಲಿ ಕರುಳ ತಕ್ಕೈಸಿ ಹಱಿಯ ಬಲ್ಲಿನಲ್ಲದೆ---

ಸಾಯ ಕಾದಿಸುವರೆ, ಎಡೆಗೊಲ್ಲುಕ್ಕುವರೆ

ದಾತಾರನಧೀನವಲ್ಲದೆ---

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ನೀ ಮಾಡಿದಂತಹುದಯ್ಯಾ.

ತನುಮನಧನದಲ್ಲಿ ನಾನು ವಂಚನೆಯ ಬಯಿಸಿದರೆಂತಹುದಯ್ಯಾ ?

|| ೨೨೩ ||

ಬಾಲಾಭ್ಯಾಸವ ಮಾಡಹೋದರೆ ಎನ್ನ ಸುರಿಗೆ ಎನ್ನ ನಟ್ಟಿತ್ತು :

ಎಂತಯ್ಯಾ ಕಡಿಯೊಡನೆ ಶ್ರವನ ಮಾಡುವೆನು ?

ರಾಯ ರಾಜಗುರು ಜಗದ ಬನ್ನಾಣಿಯ ತೊಡಕ ಬಿಡಿಸಬಾರದು :

ಸರಿಸದ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿಯ ಹೋದರೆ

ಚದುರಂಗದ ಮೇಲೆ ಮಸಿಯ ತೋಡಿದ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

||೨೨೪||

೨೨

ಸಮಚಿತ್ತವೆಂಬ ನೇಮದ ಹಲಗೆಯ ಹಿಡಿದು

ಶಿವಚಿತ್ತವೆಂಬ ಕೂರಲಗ ಕೊಂಡು

ಶರಣಾರ್ಥಿಯೆಂಬ ಶ್ರವಣ ಕಲಿತರೆ

ಆಳುತನಕ್ಕೆ ದೇಸಿಯಪ್ಪೆ, ನೋಡಾ.

ಮಾಹಿಂಕ ಜಂಗಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಇದಿರೆದ್ದು ನಡೆವುದು :

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೊಲಿಸುವೊಡಿದು ಚಿಹ್ನ !

|| ೨೨ ||

೨೩

ಅಟ್ಟಾಟಿಕೆಯ ಮಾತನಾಡಲದೇಕೋ ?

ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದುದಕ್ಕಂಜಲದೇಕೋ ?

ಕಾದಿದಲ್ಲದೆ ಮಾಣೆನು : ಓಡಿದರೆ ಭಂಗ ಹಿಂಗದಾಗಿ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಎನ್ನ ಭಂಗ ನಿಮ್ಮದಾಗಿ !

|| ೨೩ ||

೨೪

ಲಿಂಗಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಮಾಡೆನೀ ಮನವನು,

ಜಂಗಮಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಮಾಡೆನೀ ಧನವನು,

ಪ್ರಸಾದಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಮಾಡೆನೀ ತನುವನು.

‘ ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಬಾಯ್ಬಿಡಿಯೆನೆ ’ಂಬುದೆನ್ನ ಭಾಷೆ.

ಅನರ್ಪಿತವಾದರೆ ತಪ್ಪೆನ್ನದು,

ಮೂಗ ಕೊಯಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೪ ||

— — — — —

(೧೯) ಮಾಹೇಶ್ವರನ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಳ

೧

ಅಂಕ ಕಂಡಾ : ಕೋಲಾಸೆ ಮತ್ತೇಕಯ್ಯಾ ?

ಲೆಂಕ ಕಂಡಾ : ಪ್ರಾಣದಾಸೆ ಮತ್ತೇಕಯ್ಯಾ ?

ಭಕ್ತ ಕಂಡಾ : ತನುಮನಧನದಾಸೆ ಮತ್ತೇಕಯ್ಯಾ ?

ನಿಮ್ಮ ಅಂಕೆಗೆ ಝಂಕೆಗೆ ಶಂಕಿಸಿದನಾದರೆ

ಎನ್ನ ಲೆಂಕತನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ! || ೭೭೮ ||

೨

ನೀನಿರಿಸಿದ ಮನದಲ್ಲಿ ನಾನಂಜೆನಯ್ಯಾ :

ಮನವು ಮಹಾಘನಕ್ಕೆ ಶರಣಗತಿವೊಕ್ಕುದಾಗಿ.

ನೀನಿರಿಸಿದ ಧನದಲ್ಲಿ ನಾನಂಜೆನಯ್ಯಾ :

ಧನವು ಸತಿ ಸುತ ಮಾತಾಪಿತರಿಗೆ ಹೋಗದಾಗಿ.

ನೀನಿರಿಸಿದ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ನಾನಂಜೆನಯ್ಯಾ :

ತನುವು ಸರ್ವಾರ್ಪಿತದಲ್ಲಿ ನಿಯತಪ್ರಸಾದಭೋಗಿಯಾಗಿ.

ಇದು ಕಾರಣ, ವೀರಧೀರಸಮಗ್ರಾಹಕನಾಗಿ,

ನಿಮಗಾನಂಜೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೭೭೯ ||

೩

ಹಲ್ಲು ಹತ್ತಿ ನಾಲಗೆ ಹೊರಳದಿದ್ದಲ್ಲಿ

ಮನವೆರಡಾದರೆ ಆಣೆ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ !

ಮಾಡುವ ನೇಮಕ್ಕೆ ಛಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಣೆ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಎನ್ನ ಮನವನೋಡಲೆಂದಟ್ಟಿದರೆ

ಪ್ರಸಾದವನಲ್ಲದೆ ಕೊಂಡರೆ ಆಣೆ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ !

|| ೭೮೦ ||

೪

ಹೊಕ್ಕಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ನಿಮ್ಮೊಕ್ಕುದನುಂಬವನ ಕುಲವೇನೋ ?

ದೇವ, ನೀನೊಲಿದವನ, ಸ್ವಾಮೀ, ನೀ ಹಿಡಿದವನ ಕುಲವೇನೋ ?

ಕುಲಕ್ಕೆ ತಿಲಕ ನಮ್ಮ ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮಿಂದಧಿಕ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

|| ೭೮೧ ||

೫

ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ

ಒಡೆಯರಾದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ :

ಅಟ್ಟಡಿಗಿಯ ವಿಷವನು ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಉಣ್ಣೆನೆಂಬ ಭಾಷೆ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ, ನಿನಗೆಂದಟ್ಟಡಿಗಿಯ

ನೀಡ ಕಲಿಸಿದಾತ ಕೆಂಬಾವಿಯ ಭೋಗಯ್ಯಾ. || ೭೩೨ ||

೬

ಅಂಗವ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗವ ಹಿಂಗಿ ಬಂದ ಸುಖವನಾರಿಗರ್ಪಿಸುವೆ ?

ಹಿಂಗಲಾಗದು ಭಕ್ತಿಪಥಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದಾಗಿ.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಹಿಂಗಿ ನುಂಗಿದುಗಳು ಕೆಲ್ವಿಷ ! || ೭೩೩ ||

೭

ಬತ್ತೀಸಾಯುಧದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸವ ಮಾಡಿದರೇನು,

ಹಗೆಯ ಕೊಲುವರೆ ಒಂದಲಗು ಸಾಲದೆ ?

ಲಿಂಗವ ಗೆಲುವರೆ ' ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿ ' ಎಂಬುದೊಂದಲಗು ಸಾಲದೆ?

ಎನಗೆ ನಿನಗೆ ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದವೆಂಬಲಗು ಸಾಲದೆ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

(೨೦) ನಾಹೇಶ್ವರನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ಥಳ

೮

ಕೊಲ್ಲಿನಯ್ಯಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳ, ಮೆಲ್ಲಿನಯ್ಯಾ ಬಾಯಿಚ್ಚಿಗೆ,

ಒಲ್ಲಿನಯ್ಯಾ ಪರಸತಿಯರ ಸಂಗವ :

ಬಲ್ಲಿನಯ್ಯಾ ಮುಂದೆ ತೊಡಕುಂಟೆಂಬುದ !

ಬಳ್ಳದ ಬಾಯಂತೆ ಒಂದೇ ಮನವ ಮಾಡಿ

ನಿಲ್ಲಿಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೭೩೪ ||

೨

ಆನೆ ಅಂಕುಶಕ್ಕಂಜುವುದೆ, ಅಯ್ಯಾ,
ಮಾಣದೆ ಸಿಂಹದ ನಖವೆಂದು ಅಂಜುವುದಲ್ಲದೆ ?
ಆನೀ ಬಿಜ್ಜಳಂಗಂಜುವೆನೆ, ಅಯ್ಯಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ನೀನು ಸರ್ವಜೀವ ದಯಾಪಾರಿಯಾದ ಕಾರಣ
ನಿನಗಂಜುವೆನಲ್ಲದೆ ?

|| ೭೩೬ ||

೩

ಬಂದಹೆನೆಂದು ಬಾರದೆಯಿದ್ದರೆ, ಬಟ್ಟೆಗಳ ನೋಡುತ್ತ ಇದ್ದೇನಯ್ಯಾ.
ಇನ್ನಾರನಟ್ಟುವೆ, ಇನ್ನಾರ ಪಾದವ ಹಿಡಿವೆನಯ್ಯಾ ?
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮನ ಶರಣರು ಬಾರದಿದ್ದರೆ
ಅಟ್ಟುವೆನೆನ್ನ ಪ್ರಾಣವನು !

|| ೭೩೭ ||

(೨೧) ಮಾಹೇಶ್ವರನ ಶರಣಸ್ಥಳ

೧

ಅರಸನು ಮಂಚಕ್ಕೆ ಬರಿಸಿ ಎನ್ನ ಬೆರಸಿದ ಬಳಿಕ
ಆನಂಜುವಳಿ ? ಆನು ಸಿರಿಯಕ್ಕನೇ :
ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಲೋಹವೇ ?
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಎನ್ನ ನೊಲ್ಲದೊಡಾನು ಬದುಕುವೆನೆ ?

|| ೭೩೮ ||

೨

ಎಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ವಿಕಾರನ ಮಾಣೆ : ಗರುವತನವೆ ?
ದಾಸನ ವಸ್ತ್ರವನುಡುವುದೊಂದು ಗರುವತನವೆ !
ಸಿರಿಯಾಳನ ಮಗನ ಬೇಡುವುದೊಂದು ಗರುವತನವೆ !
ಕೋಡಗವ ಹುಲ್ಲಲಿ ಮುಸುಕಿದಂತೆ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಪರಿ !

|| ೭೩೯ ||

೩

ಸಿರಿಯಾಳನ ಮಗನ ಬಾಣಸವ ಮಾಡಿಸಿ ಉಣಲೊಲ್ಲದೆ ಕಾಡಿದೆ,
 ಜೋಳನ ಮನೆಯಲ್ಲುಣಲೊಲ್ಲದೆ, ಚೆನ್ನನ ಮನೆಯಲುಂಡೆ :
 ಒಬ್ಬರಿಗೊಂದು ಪರಿಯ ಮಾಡಿದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೭೪೦ ||

೪

ಒಬ್ಬನ ಮನೆಯಲ್ಲುಂಡು ಹೊತ್ತುಗಳೆವೆ,
 ಒಬ್ಬನ ಮನೆಯಲುಡಲೊಂದು ಗಳಿಸಿದೆ :
 ಗರ್ವ ಬೇಡ, ಬೇಡ ನಿನಗೆ !

ಚೆನ್ನಯ್ಯನ ಮನೆಯಲ್ಲಂಬಲಿಯನುಂಡು ಬದುಕಿದೆ,
 ಗರ್ವ ಬೇಡ, ಬೇಡ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯಾ, ಸಿರಿಯಾಳನಿಂದ ಮಾನಿಸಲೋಕಗಂಡೆ ! ||೭೪೧||

೫

ಹರಿಯಜಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ನಿಜ, ನಿಮ್ಮ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದಿಹರು :
 ಏನು ಕಾರಣ ನೀವು ಬಾಣನ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದಿರಿ ?
 ಡಿಂಗರಿಗನ ಮನೆಗೆ ಅಂಗಜಾವಹಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರೊಳರೆ
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೭೪೨ ||

೬

ಜಗದಗಲ ಮುಗಿಲಗಲ ಮಿಗಿಯಗಲ ನಿಮ್ಮಗಲ :
 ಪಾತಳದಿಂದತ್ತತ್ತ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಚರಣ,
 ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಿಂದತ್ತತ್ತ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಕುಟ !
 ಅಗಮ್ಯ ಅಗೋಚರ ಅಪ್ರತಿಮ ಲಿಂಗವೆ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,
 ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಚುಳುಕಾದಿರಯ್ಯಾ !!

|| ೭೪೩ ||

೭

ಗೋತ್ರ ನಾಮವ ಬೆಸಗೊಂಡರೆ

ಮಾತುನೂಂಕದೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಿ ರಿದೇನಯ್ಯಾ ?
ತಲೆಯ ಕುತ್ತಿ ನೆಲನ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಿ ರಿದೇನಯ್ಯಾ ?
ಗೋತ್ರ ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ,
ಡೋಹಾರ ಕಕ್ಕಯ್ಯನೆಂಬುದೇನು,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯಾ ?

|| ೭೪೪ ||

೮

ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ

ಮತ್ತೊಂದು ಪಥವನಾಯದ ಶರಣರು
ಸರ್ಪನ ಹೆಡೆಯ ಮಾಣಿಕದಂತಿಪ್ಪರು ಭೂಷಣರಾಗಿ !
ದರ್ಪಣದೊಳಗಣ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ ಹಿಂಗದಿಪ್ಪರು,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು.

|| ೭೪೫ ||

೯

ತಿವಲೋಕಕ್ಕೆ ಸರಿ ಬೇಟೆ ಲೋಕವಿಲ್ಲ;

ಜಗಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕೆದೆ ಮುಂಡಿಗೆಯನೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಿ :

‘ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನೊಬ್ಬನೇ ದೈವ ’ ವೆಂದು.

|| ೭೪೬ ||

೧೦

‘ ಈಶ್ವರಸದ್ಭಾವೇ ಕಿಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ’

ಎಂಬ ಮೀಮಾಂಸಕನ ಮೂಗಿನ ಕೊನೆಯನು

ವಿಶ್ವತಶ್ಚಕ್ಷುರುತ ವಿಶ್ವತೋ ಮುಖೋ ವಿಶ್ವತೋ ಬಾಹುರುತ
ವಿಶ್ವತಸೌಪಾತಾ । ಸ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಧಮತಿ ಸಂ ಪತತ್ರೈರ್
ದ್ಯಾವಾಭೂಮೀ ಜನಯನ್ ದೇವ ಏಕಃ

ಎಂಬ ಸುರಗಿಯಲಿಡುದು,

ವೈಶೇಷಿಕ ಎಂಬ ಇಟ್ಟಿಗೆಯಲೊರಸಿ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬ ಕನ್ನಡಿಯ ತೋರುವೆನು !

|| ೭೪೭ ||

೧೧

ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮವ ಕೆಡಿಸಿತ್ತು; ಪ್ರಣವಮಂತ್ರವನೀಡಾಡಿತ್ತಲ್ಲಾ;
ಕರ್ಮಗಳನೆ ಕಳೆಯಿತ್ತು; ಕ್ರೀಗಳನೆ ಮೀಱಿತ್ತಲ್ಲಾ;
ಆಗಮದ ಹಲ್ಲನೆ ಕಳೆಯಿತ್ತು
ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನ ಭಕ್ತಿಗಜ, ಹೋ !

|| ೭೪೮ ||

೧೨

ವೇದ ನಡನಡುಗಿತ್ತು, ಶಾಸ್ತ್ರವಗಲಿ ಕೆಲಕ್ಕೆ ಸಾರಿದ್ದಿತ್ತಯ್ಯಾ;
ತರ್ಕ ತರ್ಕಿಸಲಿಯದೆ ಮೂಗುವಟ್ಟಿದ್ದಿತ್ತಯ್ಯಾ;
ಆಗಮ ಹೆಱತೊಲಗಿ ಅಗಲಿ ಇದ್ದಿತ್ತಯ್ಯಾ,
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನು
ಜಿನ್ನಯ್ಯನ ಮನೆಯಲುಂಡ ಕಾರಣ !

|| ೭೪೯ ||

೧೩

ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಹೊತ್ತಗೆ, ಬೆನಕನ ಕರಡಗೆಯಯ್ಯಾ,
ನೀಡುಂಡುಟಿಗೆ (?) ಗೊರವನಯ್ಯಾ.
ಪುಣ್ಯವೇನಾದರಾಗಲಿ, ಡಕ್ಕೆಯ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕಿಯ ತಳಿದೆನು :
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲದೆ
ಅನ್ಯದೈವವುಂಟೆನ್ನದಿರು, ಕಂಡಾ !

|| ೭೫೦ ||

೧೪

ನೀ ನಲ್ಲದನ್ಯದೈವವುಂಟೆಂಬವನ ಬಾಯ
ಕೆನ್ನೆ ವಾರೆ ಸೀಳಿದಲ್ಲದೆ ಎನ್ನ ಮುನಿಸು ಹೋಗದಯ್ಯಾ,
ಎನ್ನ ಕೋಪವಡಗದಯ್ಯಾ !
ಎನ್ನ ಬೆನ್ನ ಪವನವಧರಿಸು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೭೫೧ ||

೧೫

ಅರು ಮುನಿದು ನಮ್ಮನೇನ ಮಾಡುವರು ?
ಉರು ಮುನಿದು ನಮ್ಮನೆಂತು ಮಾಡುವರು ?

ನಮ್ಮ ಕುನ್ನಿಗೆ ಕೂಸ ಕೊಡಬೇಡ;
ನಮ್ಮ ಸೊಣಕಂಗೆ ತಳಿಗೆಯನಿಕ್ಕಬೇಡ !
ಅನೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಹನ ಶ್ವಾನ ಕಚ್ಚಬಲ್ಲದೆ,
ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನುಳ್ಳನ್ನ ಕ್ಕೆ ?

|| ೭೫೨ ||

೧೬

ನ್ಯಾಯನಿಷ್ಕುರಿ, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಪರನು ನಾನಲ್ಲ :
ಲೋಕವಿರೋಧಿ, ಶರಣನಾಗಿಗಂಜುವನಲ್ಲ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ರಾಜತೇಜದಲ್ಲಿಪ್ಪನಾಗಿ.

|| ೭೫೩ ||

೧೭

ಊರ ಮುಂದೆ ಹಾಲ ಹಳ್ಳ ಹರಿಯುತ್ತಿರಲು,
ಓಱಿಯಾವಿನ ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ಹರಿಯಲದೇಕಯ್ಯಾ ?
ಲಜ್ಜೆಗಿಡಲೇಕೆ ? ನಾಣುಗಿಡಲೇಕೆ ?
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯನುಳ್ಳನ್ನ ಕ್ಕೆ
ಬಿಜ್ಜಳನ ಭಂಡಾರವೆನಗೇಕಯ್ಯಾ ?

|| ೭೫೪ ||

೧೮

ಹೋಗಬಿಟ್ಟು, ಮರಳಿ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿ
ಮತ್ತಾಗಬೇಕೆಂಬ ಸಂದೇಹವುಳ್ಳನ್ನ ಕ್ಕೆ
ಅದೆ ಪಾರದ್ವಾರ ನಾಯಕನರಕ, ತಪ್ಪದು !
ಅನ್ಯವಧುವೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ರಾಣಿವಾಸ :
ಇದೆ ದಿಬ್ಬ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೭೫೫ ||

೧೯

ಕಂಡುದಕ್ಕಿಳಿಸೆನೆನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ, ನೋಡಿ ಸೋಲೆನೆನ್ನ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ,
ಆಡಿ ಹುಸಿಯೆನೆನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ.
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ನಿಮ್ಮ ಶರಣನ ಪರಿ ಇಂತುಟಯ್ಯಾ.

|| ೭೫೬ ||

೨೦

ಆಪ್ಯಾಯನಕ್ಕೆ ನೀಡುವೆ, ಲಾಂಛನಕ್ಕೆ ಶರಣೆಂಬೆ :
 ಲಾಂಛನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆಚರಣೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
 ನೀ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ' ಚಿಃ ' ಎಂಬೆ !

|| ೭೫೭ ||

೨೧

ಮಾಡುವ ನೀಡುವ ಭಕ್ತನ ಕಂಡರೆ
 ನಿಧಿನಿಧಾನವ ಕಂಡಂತಾಯಿತ್ತು.
 ಪಾದೋದಕ-ಪ್ರಸಾದಜೀವಿಯ ಕಂಡರೆ
 ಹೋದ ಪ್ರಾಣ ಬಂದಂತಾಯಿತ್ತು.
 ಅನ್ಯರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ದರವ ಹೊರೆಯದ
 ಅಚ್ಚ ಶರಣರ ಕಂಡರೆ
 ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬೆನು.

|| ೭೫೮ ||

೨೨

ಗುರುಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲದೆ
 ಲಿಂಗಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಬಾರದು.
 ಲಿಂಗಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲದೆ
 ಜಂಗಮಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಬಾರದು.
 ಜಂಗಮಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲದೆ
 ಸಮಯಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಬಾರದು.
 ಸಮಯಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲದೆ
 ಸಮಯಸಂತೋಷವ ಮಾಡಬಾರದು.
 ಇವೆಲ್ಲವ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ತಾನುಯಬಾರದು !
 ತನ್ನ ತಾನಾದನೆಂಬಹಂಕಾರವುಳ್ಳರೆ ನಿಮ್ಮನರಿಗೆ ದೂರ, ಎಲೆ ದೇವ.
 ಅನ್ಯಕ್ಕೆ ಆಸೆಮಾಡಿದನಾದರೆ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ !
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೭೫೯ ||

೨೩

ದಾಸನಂತೆ ತವನಿಧಿಯ ಬೇಡುವನಲ್ಲ;
 ಜೋಳನಂತೆ ಹೊನ್ನ ಮಳೆಯ ಕಱಿಸೆಂಬವನಲ್ಲ;
 ಅಂಜದಿರು ! ಅಂಜದಿರು ! ಅವರಂದದವ ನಾನಲ್ಲ !
 ಎನ್ನ ತಂದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
 ಸದಾಭಕ್ತಿಯನೆ ಕರುಣಿಸೆನಗೆ.

|| ೭೬೦ ||

೨೪

ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಯಕ್ಕರು, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರು,
 ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸೊಮ್ಮ-ಸಂಬಂಧವಜಿತ ಸ್ವಾಮಿಭೃತ್ಯರೆಲ್ಲರೂ,
 ನಿಮ್ಮ ಬೇಡೆ, ಅಂಜದಿರಿ !
 ಎನಗೆ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಮಹಾಗಣಂಗಳುಂಟು,
 ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಲೋಕವ
 ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಿ ನಿಮನಿಮಗೆ !

|| ೭೬೧ ||

(೨೨) ಮಾಹೇಶ್ವರನ ಐಕ್ಯಸ್ಥಳ

೧

ಅಂದಂದಿನ ಹೊಂದಿಗೆಯ ಬಿಂದುಮಾತ್ರದಲಾದ
 ಅಂದವ ಕೆಡಿಸಲಯದ ಅಂಧಕರ ನೋಡಾ.
 ಸಮರಸವಿಲ್ಲದೆ ನೆರಹಿ ಮಾಡಿ ಭಕ್ತರಾದರೆಂಬವರನೇನೆಂಬೆ ?
 ಆಚಾರವಂಚಕರ ಎನಗೆ ತೋರಿದಿರು,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ !

|| ೭೬೨ ||

೨

ಕಲಿಯ ಕೈಯ ಕೈದುನಂತಿರಬೇಕು, ಅಯ್ಯಾ;
 ಎಲುದೋಷ ಸರಸವಾಡಿದರೆ ಸೈರಿಸಬೇಕಯ್ಯಾ.
 ರಣದಲ್ಲಿ ತಲೆಹೂಡು ಅಟ್ಟಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು
 ಬೊಬ್ಬಿಡಲದಕ್ಕೆ ಒಲಿವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೭೬೩ ||

೩

ಆಸೆರೋಷಹರುಷಾದಿಗಳೆಂಬ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯವ ಮುಟ್ಟಲೀಯದೆ
 ಆಚಾರವ ಶಿವಾಚಾರವ ಮಾಡುವೆ;
 ಭಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತೋಱುವೆ ಮನದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ;
 ಭಾವಶುದ್ಧ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವೆ,
 ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ. || ೭೬೪ ||

೪

ಪೂರ್ವಬೀಜವಾಯುಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲ,
 ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯಾ ಶರಣನು.
 ಏಕಗ್ರಾಹಿ, ಭಾವಭೇದವಿಲ್ಲವಾಗಿ
 ಮನಃಪ್ರವೇಶಿಯಾ ಶರಣನು.
 ನಿಮ್ಮುವ ಪೂಜಿಸಿ ತನುಧರ್ಮವ ಮುಱಿದು
 ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತಿಪ್ಪ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣನು. || ೭೬೫ ||

ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲ

(೨೩) ಪ್ರಸಾದಿಯ ಜ್ಞಾನಿಸ್ಥಳ

೧

ಹಸಿವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಅರ್ಪಿತನ ಮಾಡುವರಯ್ಯಾ :

ತೃಷೆಯಾಯಿತ್ತೆಂದು ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆಱಿವರಯ್ಯಾ :

ಹಸಿವು-ತೃಷೆ-ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಳಲುವರಯ್ಯಾ !

ಹಸಿವೆಯಾಯಿತ್ತೆಂದು ಅರ್ಪಿತನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ;

ತೃಷೆಯಾಯಿತ್ತೆಂದು ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆಱಿಯಲಿಲ್ಲ :

ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಪೂಜಿಸಿ

ಪ್ರಸಾದನ ಹಡೆವರೊಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲಾ !

|| ೭೬೬ ||

೨

ಮುತ್ತು ನೀರಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮತ್ತೆ ನೀರಪ್ಪುದೆ ?

ಗುರುಕಾರುಣ್ಯನ ಹಡೆದ ಭಕ್ತನು ಹಿಂದಣ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯನ ಬೆರಸಿದರೆ,

ಗುರುದ್ರೋಹ, ಲಿಂಗದ್ರೋಹ, ಜಂಗಮದ್ರೋಹ,

ಆಚಾರದ್ರೋಹ, ಪ್ರಸಾದದ್ರೋಹ !—

ಏಂತೀ ಸಂಚಮಹಾಪಾತಕಗಳು

ಭಕ್ತಂಗಲ್ಲದೆ ಭವಿಗ್ಲಿಯದೊ ?

ಗುರುವಿದು, ಲಿಂಗವಿದು, ಜಂಗಮವಿದು,

ಆಚಾರವಿದು, ಪ್ರಸಾದವಿದೆಂದಱಿಯದಿದ್ದರೆ

ಕುಂಭೀಪಾತಕ ನಾಯಕನರಕ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೭೬೭ ||

೩

ಸೂಳೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಸೂಳೆಯ ಬಂಟರೆಂಜಲ ತಿಂಬುದೀ ಲೋಕ,

ಅಡಗ ಮೆಚ್ಚಿ ಸೊಣಗನ ಎಂಜಲ ತಿಂಬುದೀ ಲೋಕವೆಲ್ಲ !

ಲಿಂಗವ ಮುಚ್ಚಿ ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬವರ
 ನೋಡಿ ನಗುವವರ ಕುಂಭೀಪಾತಕ ನಾಯಕನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ || ೨೬೮ ||

೪

ಹೊಲೆಯುಂಟೆ ಲಿಂಗವಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ?
 ಕುಲವುಂಟೆ ಜಂಗಮವಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ?
 ಎಂಜಲುಂಟೆ ಪ್ರಸಾದವಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ?
 ಅಪವಿತ್ರನುಡಿಯ ನುಡಿನ ಸೂತಕವೇ ಪಾತಕ !
 ನಿಷ್ಕಳ, ನಿಷ್ಕೈಕ, ತ್ರಿವಿಧ ನಿರ್ಣಯ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗಲ್ಲದಿಲ್ಲಾ. || ೨೬೯ ||

೫

ಬಾರದು, ಬಾರದು ಭಕ್ತಂಗೆ ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀ.
 ಬಾರದು, ಬಾರದು ವಿಷಯಿಗೆ ಪಶುಪತಿಯ ಬ್ರತವು.
 ಬಾರದು, ಬಾರದು ಭವಭಾರಿಗೆ
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ ಒಕ್ಕುದ ಕೊಳ್ಳಬಾರದು ! || ೨೭೦ ||

೬

ಹುತ್ತದ ಮೇಲಣ ರಜ್ಜು ಮುಟ್ಟಿದರೆಯೂ
 ಸಾವರು ಶಂಕಿತರಾದವರು.
 ಸರ್ಪದಷ್ಟವಾದರೆಯೂ
 ಸಾಯರು ನಿಶ್ಯಂಕಿತರಾದವರು :
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,
 ಶಂಕಿತಂಗೆ ಪ್ರಸಾದ ಸಿಂಗಿ, ಕಾಳಕೂಟ ವಿಷವು ! || ೨೭೧ ||

೭

ನಂಬಿದರೆ ಪ್ರಸಾದ : ನಂಬದಿದ್ದರೆ ವಿಷವು.
 ತುಡುಕಬಾರದು, ನೋಡಾ, ಲಿಂಗನ ಪ್ರಸಾದ, ಸಂಗನ ಪ್ರಸಾದ !
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಪ್ರಸಾದ : ಸಿಂಗಿ, ಕಾಳಕೂಟ ವಿಷವು ! || ೨೭೨ ||

ಽ
ಪಂಡಿತನಾಗಲಿ, ಮೂರ್ಖನಾಗಲಿ, ಸಂಚಿತಕರ್ಮ ಉಂಡಲ್ಲದೆ ಬಿಡದು.

ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮ ಭೋಗಿಸಿವಲ್ಲದೆ ಹೋಗದೆಂದು

ಶ್ರುತಿ ಸಾಲುತ್ಪ್ರದಾವೆ, ನೋಡಾ,

ತಾನವ ಲೋಕದೊಳಗಿದ್ದರೆಯೂ ಬಿಡದು.

ಕರ್ಮಫಲಗೂಡಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಂಗೆ

ಆತ್ಮನೈವೇದ್ಯವ ಮಾಡಿದವನೆ ಧನ್ಯ.

|| ೭೭೩ ||

ಒಲ್ಲೆಂಬುದು ವೈರಾಗ್ಯ : ಒಲಿವೆನೆಂಬುದು ಕಾಯಗುಣ.

ಆವ ಪದಾರ್ಥವಾದರೇನು ? ತಾನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದುದ

ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ ಭೋಗಿಸುವುದೆ ಆಚಾರ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನನೊಲಿಸ ಬಂದ

ಪ್ರಸಾದಕಾಯವ ಕೆಡಿಸಲಾಗದು.

|| ೭೭೪ ||

ಒಪ್ಪವ ನುಡಿವರಯ್ಯಾ ತುಪ್ಪವ ತೊಡೆದಂತೆ !
ಽ

ಶರಣ ತನ್ನ ಮೆಚ್ಚುವನೆ ಬಿನ್ನಾಣೆಯಂತೆ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಬದುಕುವನಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಮೆಚ್ಚುವನೆ ?

|| ೭೭೫ ||

ಽ
ಅರ್ಪಿತ ಅರ್ಪಿತವೆಂದೆನುತಿಹಿರಿ :

ಗುರುಪಿಂಗಿ ಕೊಡುವುದು ಅರ್ಪಿತವೆ

ಸವಿಸವಿದು ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ?

ಅರ್ಪಿತ ಅರ್ಪಿತವೆನುತಿಹಿರಿ :

ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದು ಅರ್ಪಿತವೆ

ಸವಿಸವಿದು ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ?

ಅರ್ಪಿತ, ಅರ್ಪಿತವೆನುತಿಹರೆಲ್ಲರೂ

ಅರ್ಪಿತದ ಮುಖವನಾಯರು, ನೋಡಾ.

ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನೀಡಿ ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡರೆ

ನಿನಗರ್ಪಿತ, ಕಾಣಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೭೭೬ ||

(೨೪) ಪ್ರಸಾದಿಯ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಕಳ

೧

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದಿಂದೆ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವಾಯಿತ್ತು.

ಆ ಭಾವನೆ ಮಹಾನುಭಾವನಾಗಿ

ಎನಗೆ ಮತ್ತೆ ಬೇರೀ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬುದಿಲ್ಲ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೨೨ ||

೨

ದಾಸೋಹವೆಂಬ ಸೋಹೆಗೊಂಡು ಹೋಗಿ

ಗುರುವ ಕಂಡೆ, ಲಿಂಗವ ಕಂಡೆ, ಜಂಗಮವ ಕಂಡೆ, ಪ್ರಸಾದವ ಕಂಡೆ.

ಇಂತೀ ಚತುರ್ವಿಧಸಂಪನ್ನನಾದೆ, ಕಾಣಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೨೪ ||

(೨೫) ಪ್ರಸಾದಿಯ ಭಕ್ತಸ್ಕಳ

೧

ಸಜ್ಜನಶರಣರ ಕಂಡು ಎನ್ನ ಮನ ಉಬ್ಬಿತ್ತು ನೋಡಿರಯ್ಯಾ !

ಶ್ರೀಗುರುಪಾದವ ಹಿಡಿದು ಪಾವನವಾದೆನಯ್ಯಾ.

ಪಾದೋದಕಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಭವಗೆಟ್ಟೆನು,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೨೨೬ ||

೨

ಕಿವಿಯ ಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು ಸದ್‌ಗುರುವಚನದಿಂದೆ.

ಕಣ್ಣಳ ಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು ಸದ್‌ಭಕ್ತರ ಕಂಡೆನಾಗಿ.

ಕಾಯದ ಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಚರಣವ ಮುಟ್ಟಿದೆನಾಗಿ.

ಬಾಯ ಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು ನಿಮ್ಮೊಕ್ಕುದ ಕೊಂಡೆನಾಗಿ.

ನಾನಾಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಶರಣರನುಭಾವಿಯಾಗಿ.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ, ಕೇಳಯ್ಯಾ,

ಎನ್ನ ಮನದ ಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು

ನೀವಿಲ್ಲದಿಲ್ಲೆಂದೆನಾಗಿ.

|| ೨೪೦ ||

೩

ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದಿಗಳಲ್ಲದವರ ಸಂಗ
ಭಂಗವೆಂಬುದು ಗುರುವಚನ.

ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದಿಗಳಲ್ಲದವರ ಸಂಗ

ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕವೆಂದುದು ಲಿಂಗವಚನ :

ಆಸನೇ ಶಯನೇ ಯಾನೇ | ಸಂಪರ್ಕೇ ಸಹಭೋಜನೇ

ಸಂಚರಂತಿ ಮಹಾಘೋರೇ | ನರಕೇ ಕಾಲಮಕ್ಷಯಂ

ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗೆ ಶರಣೆಂದು ಶುದ್ಧನಯ್ಯಾ.

|| ೭೮೧ ||

೪

ಸಯಿದಾನವ ತಂದು ನೀಡುವೆನಲ್ಲದೆ

ಸಂಬಂಧಿ ನಾನಲ್ಲಯ್ಯಾ.

ಕರ್ತೃಗೆ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವ ಮಾಡಿ,

ಒಕ್ಕುದ ಕೊಂಡಿಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ.

ಭೋಗಾದಿಭೋಗವ ಸಮವಾಗಿ ಭೋಗಿಸಲು

ಅಘೋರನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೭೮೨ ||

೫

ಶುದ್ಧವ ಗುರುವಿಂಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಶುದ್ಧವಾಯಿತ್ತೆಂಬೆನಯ್ಯಾ.

ಸಿದ್ಧವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತ್ತೆಂಬೆನಯ್ಯಾ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧವ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತ್ತೆಂಬೆನಯ್ಯಾ.

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವ ಏಕತ್ರಯವಾಗಿ ಕಾಣಲಾಯದಿದ್ದರೆ

ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧ ಒಡನೆ ನಗುತ್ತಿದಾವೆ !

ತನುಮನಧನವ ನಿವೇದಿಸಲಾಯೆನಾಗಿ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಒಲಿಯೆಂದೊಡೆಂತೊಲಿವ ?

|| ೭೮೩ ||

(೨೬) ಪ್ರಸಾದಿಯ ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಳ

೧

ಒಡಲ ಕಳವಳಕ್ಕೆ ಬಾಯ ಸವಿಗೆ

ಬಯಸಿ ಉಂಡೆನಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತಿನ ಮಗನಲ್ಲಾ !

ಬೇಡೆ, ಬೇಡೆ, ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿದ ಸದ್ಭಕ್ತರ;

ಅವರೊಕ್ಕುದ ಉಂಬೆ, ಅವರೆಂದಂತೆ ಎಂಬೆ.

ಎನ್ನೊಡೆಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೊಲ್ಲದವರ ಹಿಡಿದೆನಾದಡೆ

ನಿಮ್ಮ ಪಾದದಾಣೆ !

|| ೭೮೪ ||

೨

ಲಿಂಗಮುಖದಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲದೆ

ಕೊಂಡೆನಾದರೆ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ !

ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಲ್ಲದೆ ಉದಕವ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದೆನಾದರೆ

ಸಲ್ಲಿನು ನಿಮ್ಮ ಗಣಾಚಾರಕ್ಕಯ್ಯಾ !

ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಲ್ಲದೆ ಹಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯ ಕೊಂಡರೆ

ಬಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಭವಘೋರನರಕವೆಂಬುದ !

ನಿಮಗೆತ್ತಿದ ಕರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಕೈಯಾನೆನು :

ಆಳವಣಿಯದೆ ನುಡಿದೆನು—

ಕಡೆಮುಟ್ಟಿ ಸಲಿಸದಿದ್ದರೆ, ತಲೆದಂಡ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೭೮೫ ||

(೨೭) ಪ್ರಸಾದಿಯ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ಥಳ

೧

ಮೌನದಲುಂಬುದು ಆಚಾರವಲ್ಲ; ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ,

ತುತ್ತಿಗೊಮ್ಮೆ ' ಶಿವಶರಣೆ ' ನ್ನುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಕರಣವೃತ್ತಿಗಳಡಗುವುವು, ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ನೆನೆಯುತ್ತ ಉಂಡರೆ.

|| ೭೮೬ ||

೨

ಕಾಯದ ಕರಣದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥವ ಹಿಡಿದಲ್ಲಿ
ನಿಮಗೆ ಕೊಡುವ ಭರದ ಭೀತಿಯಿಂದಾನಾಯದಿಪ್ಪೆನಾಗಿ
ಎನ್ನ ನೀನಾಯಿದು ಸಲಹುತ್ತಿಪ್ಪೆಯಯ್ಯಾ.
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೭೮೭ ||

೩

ಆಳಿಕಾಱನೆನಗೊಬ್ಬ ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದನೆಂದು
ಆಳಿಯ ಕೆಡಲೇಸದೆ ನಡೆಸುವ ನಮ್ಮಯ್ಯ.
ಪಂಚಭೂತಕಾಯವ ಭವಿಯೆಂದೆನಲಿಯದೆ
ಪ್ರಸಾದಕಾಯಮಾಡಿ ಸಲಹುವ ನಮ್ಮಯ್ಯ.
ಆಳಿ ಸಾವಲ್ಲಿ ಅವಧಾನಿಯಾಗಿದರೆ
ಆಳ್ವನು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೭೮೮ ||

೪

ಶಿವಾಚಾರವೆಂಬುದೊಂದು ಬಾಳ ಬಾಯ ಧಾರೆ :
ಲಿಂಗ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು, ಜಂಗಮ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು,
ಪ್ರಸಾದ ಮೆಚ್ಚಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತವಾಗಿರಬೇಕು !
ಬಿಚ್ಚಿ ಬೇರಾವರೆ ಮೆಚ್ಚುವನೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ? ||೭೮೯||

(೨೮) ಪ್ರಸಾದಿಯ ಶರಣಸ್ಥಳ

೧

ತ್ರಿವಿಧಪ್ರಸಾದವೆಂಬರು : ಅದೆಂತಹುದೊ ?
ಶುದ್ಧಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗದದು, ಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ ಜಂಗಮದದು,
ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ ಗುರುವಿನದದು.
ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವೊಂದಾದವರ ತೋರಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೭೯೦ ||

೨

ಆವಾವ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಶಿವನ ನಂಬಿದ ಶರಣರು ಎಂತಿದ್ದರೇನಯ್ಯಾ ?
ಆವಾವ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಶಿವನ ನಂಬಿದ ಮಹಿಮರು ಎಂತಿದ್ದರೇನಯ್ಯಾ ?

ಸುಚರಿತ್ರರು ಎಂತಿದ್ದರೇನಯ್ಯಾ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು, ರಸದ ವಾರುಧಿಗಳು. ಎಂತಿದರೇನಯ್ಯಾ ?

|| ೭೯೦ ||

೩

ಉಱು ತಾಗಿದ ಮೃಗವು ಒಂದಡಿಯನಿಡುವುದೆ, ಅಯ್ಯಾ ?

ತನುವ ತಾಗಿದ ಸುಖವು ಅಗಲುವುದೆ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಅನುಭಾವವಱುದವರ

ಮರಳಿ ಮರ್ತ್ಯರೆನ್ನ ಬಹುದೆ ?

|| ೭೯೧ ||

೪

ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಪಾದವ ಮುಟ್ಟಿ ಎನ್ನ ಕರ್ಮ ಹಱಿಯಿತ್ತು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ನಾನು ಭವಗೆಟ್ಟಿ, ನೋಡಯ್ಯಾ !

ಮನ ಪರುಷ, ದೃಷ್ಟಿ ಪರುಷ, ಭಾವ ಪರುಷ :

ಲಿಂಗಗಣಂಗಳು.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರನುಭಾವದಿಂದ

ನಾನು ಸುಖಿಯಾದೆನು !

|| ೭೯೨ ||

(೨೯) ಪ್ರಸಾದಿಯ ಐಕ್ಯಸ್ಥಳ

೧

ನಡೆ ಚೆನ್ನ, ನುಡಿ ಚೆನ್ನ, ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡೆ ಚೆನ್ನ !

ಪ್ರಮಥರೊಳಗೆ ಚೆನ್ನ, ಪುರಾತರೊಳಗೆ ಚೆನ್ನ !

ಸವಿನೋಡಿ ಅಂಬಲಿಯ, ರುಚಿಯಾಯಿತ್ತೆಂದು,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಂಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಕೈದೆಗಿದ ನಮ್ಮ ಚೆನ್ನ !!

|| ೭೯೪ ||

೨

ಲಿಂಗವಿಕಾರಿಗೆ ಅಂಗವಿಕಾರವೆಂಬುದಿಲ್ಲ,
ಜಂಗಮವಿಕಾರಿಗೆ ಧನವಿಕಾರವೆಂಬುದಿಲ್ಲ;
ಪ್ರಸಾದವಿಕಾರಿಗೆ ಮನವಿಕಾರವೆಂಬುದಿಲ್ಲ.
ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧಗುಣವನಱಿಯದಾತನು
ಅಚ್ಚಲಿಂಗೈಕೈನು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೭೯೫ ||

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಳ

(೩೦) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಜ್ಞಾನಿಸ್ಥಳ

೧

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಪ್ರತಿಗ್ರಾಹಕನಾದ ಬಳಿಕ

ಲಿಂಗವಿರಹಿತವಾಗಿ ನಡೆವ ಪರಿಯಿನ್ನೆಂತೋ ?

ಲಿಂಗವಿರಹಿತವಾಗಿ ನುಡುವ ಪರಿಯಿನ್ನೆಂತೋ ?

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಸುಖವನು ಲಿಂಗವಿರಹಿತವಾಗಿ ಭುಂಜಿಸಲಾಗದು;

ಲಿಂಗವಿರಹಿತವಾಗಿ ಉಗುಳ ನುಂಗಲಾಗದು :

ಇಂತೆಂದುದು ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ವಚನ.

|| ೭೯೬ ||

೨

ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಗೀತವ ಹಾಡಿ ಅರ್ಥವಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು,

ಮುಟ್ಟುವ ತೆಪನನಯದನ್ನ ಕ್ಕ ?

ಕಟ್ಟಿದರೇನು, ಬಿಟ್ಟರೇನು

ಮನವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿದನ್ನ ಕ್ಕ ?

ಮಾತಿನ ಮಾತಿನಲೆ ಒಲಿಸಿ ಮಹತ್ತ್ವವು ಲಿಂಗವ ಕಂಡಹೆನೆಂಬ

ವಾತಕರ ಮೆಚ್ಚು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೭೯೭ ||

೩

ಶ್ವಾನಜ್ಞಾನ ಗಜಜ್ಞಾನ ಕುಕ್ಕುಟಜ್ಞಾನವೆಂಬ

ಜ್ಞಾನತ್ರಯಂಗಳೇನಾದುವು ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮನಯದ ಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲಾ ಅಜ್ಞಾನ !

|| ೭೯೮ ||

೪

ಗುರು ತೋಡಿದ ಲಿಂಗವು ಮನಸ್ಥಲವಾಗಿರಲು

ಪವನಭೇದದಿಂದ ಅಡಿದಹೆನೆಂದರೆ, ಅದೆ ದ್ರೋಹ !

ಒಡಾ ಪಿಂಗಳಾ ಸುಷುಮ್ನಾನಾಳವಿಡಿದು ಅಡಿದಹೆನೆಂದರೆ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಮೂಗ ಕೊಯ್ಯದೆ ಮಾಣ್ಬನೆ ?

|| ೭೯೯ ||

ಕಬ್ಬುನ ಪರುಷವೇದಿಯಾದರೇನು,^೫

ಕಬ್ಬುನ ಹೊನ್ನಿಗದೊಡಾ ಪರುಷವದೇಕೊ ?
ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕತ್ತಲೆ ಹಱಿಯದೊಡಾ ಜ್ಯೋತಿಯದೇಕೊ ?
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಮನಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸಿ
ಕರ್ಮ ಹಱಿಯದೊಡಾ ಪೂಜೆಯದೇಕೊ ?

|| ೮೦೦ ||

ಅಹಂಕಾರ ಮನವನಿಂಬುಗೊಂಡಲ್ಲಿ^೬
ಲಿಂಗ ತಾನೆಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪುದೊ ?
ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಎಡೆಗುಡದೆ ಲಿಂಗತನುವಾಗಿರಬೇಕು.
ಅಹಂಕಾರರಹಿತವಾದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತ, ಕಾಣಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೮೦೧ ||

ನುಡಿದರೆ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದಂತಿರಬೇಕು.^೭
ನುಡಿದರೆ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ದೀಪ್ತಿಯಂತಿರಬೇಕು.
ನುಡಿದರೆ ಸ್ಫಟಿಕದ ಸಲಾಕೆಯಂತಿರಬೇಕು.
ನುಡಿದರೆ ಲಿಂಗ ಮಚ್ಚಿ ' ಅಹುದಹುದೆ ' ನಬೇಕು.
ನುಡಿಯೊಳಗಾಗಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೆಂತೊಲಿವನಯ್ಯಾ ?

|| ೮೦೨ ||

ಮನದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯ ಮೇಲೆ^೮
ಮನೆಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಪ್ಪನೊಬ್ಬ ದಾಸೋಹಿ.
ಆದಿವಿಡಿದು ಬಂದಾತನೆ ಭಕ್ತ :
ಅನಾದಿವಿಡಿದು ಬಂದಾತನೆ ಜಂಗಮ !
ಆದಿ ಗುರು : ಅನಾದಿ ಶಿಷ್ಯ !
ಈ ಉಭಯ ಕುಳಸ್ಥಳವ ಬಲ್ಲರೆ ಆತ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೮೦೩ ||

ಅರಿದರಿದು ! ಸಮಗಾಣಿಸಬಾರದು :

ತ್ರಾಸಿನ ಕಟ್ಟಳೆಯಂತಿನಿತು ವೆಗ್ಗ ಳವಾದರೆ
 ಈಶ್ವರನೊಡೆಯಿಕ್ಕದೆ ಮಾಣುವನೆ ?
 ಪಾತ್ರ ಅಪಾತ್ರವೆಂದು ಕಂಡರೆ ಶಿವನೆಂತು ಮೆಚ್ಚುವನು ?
 ಜೀವ ಜೀವಾತ್ಮನ ಸರಿಯೆಂದು ಕಂಡರೆ
 ಸಮವೇದಿಸದಿಷ್ಟನೆ ಶಿವನು ?
 ತನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ' ಯತ್ರ ಜೀವಸ್ತತ್ರ ಶಿವ ' ನೆಂದು
 ಸರ್ವಜೀವದಯಾಪಾರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನು
 ಕೈಲಾಸದಿಂದ ಬಂದು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳದಿಷ್ಟನೆ ?

|| ೮೦೪ ||

ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮವೆಂಬುಭಯಪಕ್ಷ ಒಂದೇ :
 ಆನ ಮುಖದಲಿ ಬಂದರೂ ತೃಪ್ತಿಯೊಂದೇ;
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಆಪ್ಯಾಯನವೊಂದೇ.

|| ೮೦೫ ||

ಮುತ್ತು ಉದಕದಲಾಗದು, ಉದಕ ಮುತ್ತಿನಲಾಗದು :
 ತತ್ತ್ವಘಟಿಸಿದ ಸುಮೂಹೂರ್ತದಲ್ಲಲ್ಲದೆ,
 ಚಿತ್ತವೇದ್ಯವಾಗದು ಸದ್ಗುರುವಿನ ಕರಣಕ್ಕಲ್ಲದೆ.
 ಕರ್ತೃ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಒಲವಿನ ದಯದ
 ಚಿತ್ತವಿಡಿದಂಗಲ್ಲದೆ ಶಿವತತ್ತ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗದು.

|| ೮೦೬ ||

ಕಾಯದ ಗಡಣೆ ಕೆಲಬರಿಗುಂಟು,
 ಜೀವದ ಗಡಣೆ ಕೆಲಬರಿಗುಂಟು,
 ಭಾವದ ಗಡಣೆ ಕೆಲಬರಿಗುಂಟು,
 ವಚನದ ಗಡಣೆ ಕೆಲಬರಿಗುಂಟು :

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಗಡಣೆ ಆರಿಗೂ ಇಲ್ಲ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಲ್ಲಿ, ತಂಗಟೂರ ಮಾರಯ್ಯಂಗಲ್ಲದೆ. ||೮೦೭||

೧೩

ಚಂದ್ರಕಾಂತದ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಲವಿಲ್ಲದನ್ನ ಕ್ಕೆ
ಶೈತ್ಯವ ತೋರುವ ಪರಿಯೆಂತೋ ?
ಸೂರ್ಯಕಾಂತದ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಯಿಲ್ಲದನ್ನ ಕ್ಕೆ
ಉಷ್ಣವ ತೋರುವ ಪರಿಯೆಂತೋ ?
ಶರಣಿಗೆ ಭಕ್ತಿಕಾಯವಿಲ್ಲದನ್ನ ಕ್ಕೆ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನನಿರುವ ಪರಿಯೆಂತೋ ?

|| ೮೦೮ ||

೧೪

ಮುನ್ನೂಟವತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿಪ್ಪುದೆ ಸಿಂಪು ?
ಅದು ಸ್ವಾತಿಗಲ್ಲದೆ ಬಾಯ್ಕಿಡಿಯದು, ಕೇಳು, ಕೇಳಾ, ತಂದೇ :
ಎಲ್ಲವಕ್ಕೆ ಬಾಯ ಬಿಟ್ಟರೆ ತಾನೆಲ್ಲಿಯ ಮುತ್ತಪ್ಪುದೊ ?
ಪರಮಂಗಲ್ಲದೆ ಹರುಷತಿಕೆಯಿಲ್ಲೆಂದು
ಕರಣಾದಿಗುಣಗಳ ಮುಖಿದರು;
ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಸಪ್ತವ್ಯಸನಿಗಳಲ್ಲಾಗಿ.

|| ೮೦೯ ||

(೩೧) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಳ

೧

ಮೈಗೆ ಕಾಹ ಹೇಳುವರಲ್ಲದೆ ಮನಕ್ಕೆ ಕಾಹ ಹೇಳುವರೆ ?
ಅಣಕದ ಮಿಂಡನ ಹೊಸ ಪರಿಯ ನೋಡಾ :
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೆನ್ನ ಮನವ ನಂಬದೆ
ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಲೇಸ ಕಾಹ ಹೇಳಿದನು !

|| ೮೧೦ ||

೨

ಮನವಂಚನೆಯೆ ಅನ್ಯಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ;
ಅದು ನಿಜವಲ್ಲ, ನಿಜವಲ್ಲಾ;
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನು ಮನದಂತರ್ಯಾಮಿ ತಾನಾಗಿ.

|| ೮೧೧ ||

❖

ಸರ್ಪನ ಸಂಯೋಗ, ಜ್ಯೋತಿಯ ಪತಂಗನ ಬಿಸನದಂತೆ—

ಮನದ ಮದವಱಿಯದೆ, ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಿಂದೆ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವೆ.

ಎನ್ನ ಭಾವದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯ ಮೇಲೆ

ಮನೆಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಪ್ಪೆಯಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ನೀನೆನ್ನ ಪ್ರಾಣನಾಥನಾಗಿ.

|| ೮೧೨ ||

❖

ಪೃಥಿವಿಯಪ್ಪು! ತೇಜ ವಾಯುವಾಕಾಶ ನಿರಂಜನದೇವಾ

ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯ ಪ್ರಣವಸ್ವರೂಪಂಗಲ್ಲದೆ

ಕಾಣಲಾರಿಗೆಯೂ ಬಾರದಯ್ಯಾ.

ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿಧ್ಯಾನದಿಂದ ನಾಳಶುದ್ಧ ದ್ವಾರನಾಗಿ

ಆರಾಧಿಸಿ ಕಂಡೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ.

|| ೮೧೩ ||

❖

ಪಶ್ಚಿಮಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನೆಟ್ಟಿರುವ ಮುಱಿದು

ತುಟೆ ಮಿಡುಕದೆ ಅಟ್ಟಿಯಾಡಿತ್ತಲ್ಲಾ !

ಬಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣು ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬು, ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ,

ಕಟ್ಟುಗುಡಿಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಹಿಡಿದಡೆದ !

|| ೮೧೪ ||

❖

ಸುನಾದಬಿಂದುಪ್ರಣವಮಂತ್ರ ಆಗ್ರವ ಕೊನೆಯಲೈದುವದೆ :

‘ ಸೋಹಂ ಸೋಹಂ ’ ಎಂದೆನುತಿದ್ದಿತ್ತು,

‘ ಕೋಹಂ ’ ಎಂಬುದ ಕಳೆದು ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದೊಳಗೆ;

ಯತೋ ವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೇ । ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹ ||

ಅನಂದಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಿದ್ವಾನ್ । ನ ಬಿಭೇತಿ ಕದಾಚನ ||

ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ,

ಅಗಮ್ಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರೂ ಇಲ್ಲಾ ! || ೮೧೫ ||

೭

ಬೆಳಗಿನೊಳಗಣ ಬೆಳಗು, ಮಹಾಬೆಳಗು !

ಶಿವ ಶಿವಾ, ಪರಮಾಶ್ರಯವೇ ತಾನಾಗಿ

ಶತಪತ್ರಕಮಳಕರ್ಣಿಕಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ

ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರ್ಪ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೮೧೬ ||

೮

ಆಚಾರ್, ವಿಚಾರವೆಂದಱಿಯದೆ ಕಾರಣ

ಷಡುದರುಶನಂಗಳೆಲ್ಲಾ ತಮತಮಗೆ ಶರಣೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದುವು;

ಮಹತ್ವದ ಸಮಯಾದಿ ಶೈವಂಗಳೆಂಬುವೆಲ್ಲಾ ಶರಣೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದುವು !

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಮಾಡಿದ ವಿನಿಯೋಗ

ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುವವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯದೊ ?

|| ೮೧೭ ||

೯

ತಮತಮಗೆಲ್ಲ ನೊಸಲ ಕಣ್ಣವರು, ತಮತಮಗೆಲ್ಲ ನಂದಿವಾಹನರು,

ತಮತಮಗೆಲ್ಲಾ ಖಟ್ಟಾಂಗಕಪಾಲತ್ರಿಶೂಲಧರರು :

ದೇವರಾರು ಭಕ್ತರಾರು ಹೇಳಿರಯ್ಯಾ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಸ್ವತಂತ್ರರು :

ಎನ್ನ ಬಚ್ಚಬಱಿಯ ಬಸವನೆನಿಸಯ್ಯಾ.

|| ೮೧೮ ||

೧೦

ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರ : ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುದಿನವೇಳೆ.

ಜಂಗಮದಲ್ಲನುಭಾವ, ಸಮಯಾಚಾರ : ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುದಿನವೇಳೆ.

ಈ ಉಭಯಾಚಾರದಿಂದ ತಿಳಿದ ತಿಳಿವು : ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುದಿನವೇಳೆ;

ಬೇಱಿ ತೋಱಿಲಿಲ್ಲಾ :

ಲಿಂಗಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಲೀಯನಾದಾಚಾರ ಸಮಯಾಚಾರ.

ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುದಿನವೇಳೆ !

|| ೮೧೯ ||

೧೧

ಉಳ್ಳವರು ಶಿವಾಲಯವ್ವ ಮಾಡುವರು :

ನಾನೇನ ಮಾಡುವೆ ? ಬಡವನಯ್ಯಾ.

ಎನ್ನ ಕಾಲೇ ಕಂಭ, ದೇಹವೇ ದೇಗುಲ,

ಸಿರ ಹೊನ್ನ ಕಳಸವಯ್ಯಾ.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ, ಕೇಳಯ್ಯಾ :

ಸ್ಥಾವರಕ್ಕಳಿವುಂಟು, ಜಂಗಮಕ್ಕಳಿವಿಲ್ಲಾ !

|| ೮೨೦ ||

(೩೨) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಭಕ್ತ ಸ್ಥಳ

೧

ಅಷ್ಟದಳ ಕಮಲಾತ್ಮದೊಳಗೆ ನೆಟ್ಟನೆ ಮನಃಪ್ರೇರಕನೆಂದು

ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿದೆ, ಮತ್ತೊಂದನಯ್ಯ.

ನಿತ್ಯಸ್ವತಂತ್ರನು ನೀನೇ ದೃಷ್ಟ : ಲಿಂಗಜಂಗಮ ಒಂದೆ ಎಂದಿಷ್ಟೆನು,

ಪರಮಪ್ರಭುವೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೮೨೧ ||

೨

ನಿನ್ನ ನಾನಯ್ಯದ ಮುನ್ನ ನೀನೆಲ್ಲಿದ್ದೆ ?

ಎನ್ನೊಳಗಿದ್ದು ನಿನ್ನ ತೋರಿಲಿಕೆ ನೀನೇ ರೂಪಾದೆ.

ಇನ್ನು ಜಂಗಮವೆ ಲಿಂಗವೆಂದು ನಂಬಿದೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೮೨೨ ||

೩

ಗುರು ಮುನಿದರೆ ಒಂದು ದಿನ ತಾಳುವೆ,

ಲಿಂಗ ಮುನಿದರೆ ದಿನವರೆ ತಾಳುವೆ;

ಜಂಗಮ ಮುನಿದರೆ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರ ತಾಳಿದೆನಾದರೆ

ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಹೋಕು ! ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೮೨೩ ||

೪

ಅರಸು ಮುನಿದರೆ ನಾಡೊಳಗಿರಬಾರದಯ್ಯಾ;

ಗಂಡ ಮುನಿದರೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಇರಬಾರದಯ್ಯಾ.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,

ಜಂಗಮ ಮುನಿದರೆ ನಾನೆಂತು ಬದುಕುವೆ ?

|| ೮೨೪ ||

೫

ರಚ್ಚೆಯ ನೆರವಿಗೆ ನಾಣುನುಡಿಯಿಲ್ಲದಿಹುದೆ ?

ಅದಂತೆ ಎನಬಹುದೆ ಸಜ್ಜನಸ್ತ್ರೀಯ ?

ಅದಂತೆ ಎನಬಹುದೆ ಭಕ್ತಿಯ ರತಿಯ ?

ಕರುಳ ಕಲೆ ಪ್ರಕಟವುಂಟೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೮೨೫ ||

೬

ಭೂತವೊಲಿದು ಆತ್ಮನ ಸೋಂಕಿದ ಬಳಿಕ

ಭೂತದ ಗುಣವಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮನ ಗುಣವುಂಟೆ ?

ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವಾಗಿ ಹಸ್ತಮಸ್ತಕಸಂಯೋಗವಾದ ಬಳಿಕ

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೆ ಗತಿಯಾಗಿದ್ದೆ, ಕಾಣಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೮೨೬ ||

೭

ಹಸಿವು ತೃಷೆ ನಿದ್ರೆ ವಿಷಯಂಗಳ ಮುಱಿದೆ : ನೀವು ಕಾರಣ.

ಕಾಮಕ್ರೋಧಲೋಭಮೋಹಮದಮುತ್ಸರಂಗಳ ಮುಱಿದೆ: ನೀವು ಕಾರಣ.

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯು, ಸಪ್ತಧಾತು, ಅಷ್ಟಮದಂಗಳ ಮುಱಿದೆ : ನೀವು ಕಾರಣ.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,

ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗೆ ಆಪ್ಯಾಯನವಾದರೆ ಎನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು !

|| ೮೨೭ ||

೮

ತನು ನಿಮ್ಮದೆಂದ ಬಳಿಕ ಎನಗೆ ಬೇಡೆ ಮನವಿಲ್ಲ;

ಧನ ನಿಮ್ಮದೆಂದ ಬಳಿಕ ಎನಗೆ ಬೇಡೆ ಧನವಿಲ್ಲ.

ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವೂ ನಿಮ್ಮದೆಂದಜಾದ ಬಳಿಕ

ಎನಗೆ ಬೇಡೆ ವಿಚಾರವುಂಟೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೮೨೮ ||

(೩೩) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಳ

೧

ಆಕಳ ಕಳ್ಳರು ಕೊಂಡೊಯ್ದರೆನ್ನದಿರಿಂ ಭೋ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ !

ಬೊಬ್ಬಿಡಿದಿರಿಂ ಭೋ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ !

ಆಱಡದಿರಿಂ ಭೋ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ !

ಅಲ್ಲಿ ಉಂಬರೆ ಸಂಗ, ಇಲ್ಲಿ ಉಂಬರೆ ಸಂಗ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಏಕೋಭಾವ.

|| ೮೨೯ ||

೨

ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವನೊಪ್ಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ ? ಅಲ್ಲಿ.

ಆದಿರುದ್ರನ ಮಗಳು ಆದಿಶಕ್ತಿ; ಆದಿಶಕ್ತಿಯ ಮಗ ವಿಷ್ಣು;

ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅರ್ಧಾಂಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ.

ಈ ತೊತ್ತಿನ ತೊತ್ತಿನ ಪಡಿದೊತ್ತನೊಪ್ಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ ? ಅಲ್ಲಿ.

ಎನ್ನ ಮನದೊಡೆಯ ಮಹಾದೇವ,

ನಿಮ್ಮ ಮನವ ನಿಮಗೊಪ್ಪಿಸಿ ನಾ ಶುದ್ಧ, ಕಾಣಾ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೮೩೦ ||

೩

ಮಾಡುವಾತ ನಾನಲ್ಲಯ್ಯಾ; ನೀಡುವಾತ ನಾನಲ್ಲಯ್ಯಾ.

ಬೇಡುವಾತ ನಾನಲ್ಲಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಕಾರುಣ್ಯವಲ್ಲದೆ, ಎಲೆ ದೇವಾ !

ಮನೆಯ ತೊತ್ತಲಿಸಿದರೆ ಒಡತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಬಂತೆ

ನಿನಗೆ ನೀ ಮಾಡಿಕೊ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೮೩೧ ||

೪

ಮುನ್ನಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವ ಪೂಜಿಸಲಜ್ಞಯದ ಕಾರಣ

ಬಹುಜನ್ಮಕ್ಕೆ ತಂದಿಕ್ಕಿದೆಯಯ್ಯಾ ಎನ್ನನು.

ಎನಗೆ ಗುರುಪಥವ ತೋರಿದವರಾರು ?

ಲಿಂಗಪಥವ ತೋರಿದವರಾರು ?

ಜಂಗಮಪಥವ ತೋರಿದವರಾರು ?

ಸಾದೋದಕಪ್ರಸಾದವ ತೋರಿದವರಾರು ?

ತೋಯುವ ಮನವೆ ನೀವೆಂದಿಹುದೆ :

ಎನಗಿನ್ನಾವ ಭಯವಿಲ್ಲಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೮೩೨ ||

(೩೪) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಳ

೧

ಜನ್ಮಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೀಯದೆ, ' ಸೋಹಂ ' ಎಂದೆನಿಸದೆ
' ದಾಸೋಹಂ ' ಎಂದೆನಿಸಯ್ಯಾ.

ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದದ ನಿಲವ ತೋಯಿ ಬದುಕಿಸಯ್ಯಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ !

|| ೮೩೩ ||

೨

ಆಶೆಯಾಮಿಷ ತಾಮಸದಿಂದ ಭವಬಂಧನವಾದುದನೆಯಾ;

ತ್ರಿವಿಧ ತ್ರಿವಿಧಾವಸ್ಥೆಯ ಮುಖಿಯಾ !

' ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ, ಶರಣೆ 'ಂಬುದ ಒಡದೆ ನೆನೆಯಾ, ಮನವೆ !

' ಮಹಂತ ಶಿವಲಿಂಗಸ್ಯ ಮಹಂತೋ ಜಂಗಮಸ್ತಥಾ '

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಪ್ರಸಾದಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಿಂದ

ಭವಜನ್ಮ ಕರ್ಮ ಪಂಚಭೂತಪೂರ್ವನಾಸ್ತಿ.

|| ೮೩೪ ||

೩

ಜೆಟ್ಟೆಕ್ಕೆ ಜೆಳ್ಳಾರ ಸುತ್ತಿತ್ತಯ್ಯಾ :

ಪಾಪದ ಒಲೆಯ ತಂದು ಮುಂದೊಡ್ಡಿದರಯ್ಯಾ.

ಬೇಟೆಕಾಱನು ಮೃಗವನಟ್ಟೆ, ಮೃಗ ಗೋರಿಗೊಳಗಾಗದಯ್ಯಾ !

ಹರನೊಡ್ಡಿದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಮೃಗವು

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮಂಗೆ ಓಗರವಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ !

|| ೮೩೫ ||

೪

ಪರಿಯಾಣವೆ ಭಾಜನವೆಂಬರು : ಪರಿಯಣ ಭಾಜನವಲ್ಲ :

ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮನವೆ ಭಾಜನ.

ಪ್ರಾಣವನು ಬೀಸರವೋಗದೆ ಮೀಸಲಾಗರ್ಪಿಸ ಬಲ್ಲರೆ

ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

|| ೮೩೬ ||

೫

ಆತ್ಮ ಲಿಂಗ, ಪರಮಾತ್ಮ ಜಂಗಮ;
 ತನು ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರಸಾದವಾಯಿತ್ತು,
 ನಿಶ್ಚಿಂತ ನಿವಾಸವಾಯಿತ್ತು—
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಸಂಗದಿಂದ
 ನಿಶ್ಚಿಂತ ನಿವಾಸವಾಯಿತ್ತು !

|| ೮೩೭ ||

೬

ಲೋಹ ಪರುಷವ ಮುಟ್ಟುವುದಲ್ಲದೆ,
 ಪರುಷ ಪರುಷವ ಮುಟ್ಟುವುದೆ, ಅಯ್ಯಾ ?
 ಅಂಗವಿಡಿದಂಗೆ ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲದೆ, ಲಿಂಗವಿಡಿದಂಗೆ ಪ್ರಸಾದವೆಲ್ಲಿಯದೊ ?
 ' ಅಣೋರಣೀಯಾನ್ ಮಹತೋ ಮಹೀಯಾನ್, '
 ಹಿರಿದಕ್ಕೆ ಹಿರಿದು ಕಿಱಿದಕ್ಕೆ ಕಿಱಿದು
 ವಾಗ್ಮನಕ್ಕಗೋಚರ—
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಸ್ವರೂಪು :
 ಪ್ರಸಾದ ನಿರೂಪು, ಲಿಂಗೈಕ್ಯ !

|| ೮೩೮ ||

೭

ಜಂಗಮವೆ ಲಿಂಗವೆನಗೆ, ಜಂಗಮವೆ ಪ್ರಾಣವೆನಗೆ.
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ, ಎನಗೆಯೂ ನಿನಗೆಯೂ
 ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದವೇ ಪ್ರಾಣ.

|| ೮೩೯ ||

೮

ಅಯ್ಯಾ, ನೀನೆಂದರೆ ಎಂಬೆನು :

“ ನಿನ್ನ ಹಂಗೇನು ಹರಿಯೇನು ?

ನಿನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಒಂದಗುಳು ಸವೆಯದು;

ನಿನ್ನ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡೆನ್ನ ಭವಕ್ಕೆ ಬೀಜವಾಯಿತ್ತು !

ಜಂಗಮವೆ ಲಿಂಗವೆಂದು ಒಕ್ಕುದ ಕೊಂಡರೆ

ಎನ್ನ 'ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ'ಯಾಯಿತ್ತು ! ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ” || ೮೪೦ ||

೯

ಜ್ಞಾನದ ಬಲದಿಂದ ಅಜ್ಞಾನದ ಕೇಡ ನೋಡಯ್ಯಾ;
ಜ್ಯೋತಿಯ ಬಲದಿಂದ ತಮಂಧದ ಕೇಡ ನೋಡಯ್ಯಾ;
ಸತ್ಯದ ಬಲದಿಂದ ಅಸತ್ಯದ ಕೇಡ ನೋಡಯ್ಯಾ;
ಪರುಷದ ಬಲದಿಂದ ಅವಲೋಹದ ಕೇಡ ನೋಡಯ್ಯಾ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಅನುಭಾವದಿಂದ
ಎನ್ನ ಮನದ ಕೇಡ ನೋಡಯ್ಯಾ !

|| ೮೪೧ ||

೧೦

ಆದ್ಯರ ವಚನ ಆದ್ಯರಿಗಾಯಿತ್ತು :
ವೇದ್ಯರಿಗಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು.
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವದಿಂದ
ಎನ್ನ ' ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ ' ಯಾಯಿತ್ತು.

|| ೮೪೨ ||

೧೧

ಅಸಂಬಂಧ ಸಂಬಂಧವಾಯಿತ್ತು
ಲಿಂಗಸಾರಾಯರ ಸನುಮತದಿಂದ;
ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮವ ಕೆಡಿಸಿತ್ತು
ಏಕೋ ಸತಿಪತಿ ಗುಣದಿಂದ—

ಗರುವರ ಗರುವತನವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನನುಭಾವದಿಂದ

|| ೮೪೩ ||

(೩೫) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಶರಣಸ್ಥಳ

೧

ಶರಣಸನ್ನಿಹಿತನೈಕೈವಹಲ್ಲಿ ಹರಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಮೊದಲಾದ
ತೆತ್ತೀಸಾದಿ ದೇವರ್ಕಳು ' ಉಘೆ, ಉಘೆ ' ಎನುತಿರಲು
' ಐಕೈ ಬಸವಣ್ಣಂಗೆ ಠಾವಾವುದಯ್ಯಾ ? ' ಎಂದೊಡೆ:—
ಅಂಗದ ಕಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸ್ಥಾನ,
ಎಡದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನ ಸ್ಥಾನ, ಒಲೈನಯ್ಯಾ !

ಕೊರಳು ಗರಳಸ್ಥಾನ, ಬಾಯಿ ಅಪ್ಪುವಿನ ಸ್ಥಾನ,
 ನಾಸಿಕ ವಾಯುವಿನ ಸ್ಥಾನ, ಕಣ್ಣು ಅಗ್ನಿ ಸ್ಥಾನ,
 ಜೆಡೆ ಗಂಗೆಯ ಸ್ಥಾನ, ನೊಸಲು ಚಂದ್ರನ ಸ್ಥಾನ,
 ಹಿಂದು ಸೂರ್ಯನ ಸ್ಥಾನ,
 ಚರಣಗಳು ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕರ ಸ್ಥಾನಗಳು,
 ಗುಹ್ಯ ಕಾಮನ ಸ್ಥಾನ,
 ಹಸ್ತಗಳು ಕಪಾಲ ಖಟ್ಟಾಂಗ ತ್ರಿಶೂಲ ಡಮರುಗಸ್ಥಾನ,
 ದೇಹ ರುಂಡಮಾಲೆಯ ಸ್ಥಾನ, ಕರ್ಣ ನಾಗೇಂದ್ರನ ಸ್ಥಾನ—
 ಇಂತೀ ಸ್ಥಾನಗಳ ನಾನೊಲ್ಲೆ ನಯ್ಯಾ !
 ಹೃದಯಕಮಳಮಧ್ಯದ ಅಂತರಾಳದ
 ಏಕಪೀಠದ ಸಿಂಹಾಸನದ ತೆಪ್ಪು ಕೊಡು,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೮೪೪ ||

೨

ನೀನೊಲಿದರೆ ಒಲಿ; ಒಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಮವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳಯ್ಯಾ;
 ಲಿಂಗದ ಬೆಳಗನೊಳಕೊಂಡು ಸಮವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳಯ್ಯಾ.
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನಲ್ಲಿ ತದ್ಗತವಾದೆನಯ್ಯಾ !

|| ೮೪೫ ||

೩

ಮಾಡುವರಿಲ್ಲ, ನೀ ಮಾಡದೆ ನಿಲ ಸಾಲೆ;
 ಬೇಡುವರಿಲ್ಲ, ನೀ ಬೇಡದೆ ನಿಲ ಸಾಲೆ;
 ಕೂಡುವರಿಲ್ಲ, ನೀ ಕೂಡದೆ ನಿಲ ಸಾಲೆ;
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ
 ತಾನು ತಾನಾಗಿ ನೋಡದೆ ನಿಲ ಸಾಲೆ !

|| ೮೪೬ ||

೪

ಆಲಿಕಲ್ಲ ಹರಳಿನಂತೆ, ಅರಗಿನ ಪುತ್ತಳಿಯಂತೆ
 ತನು ಕರಗಿ ನೆರೆವ ಸುಖವ ನಾನೇನೆಂಬೆ ?
 ಕಡೆಗೋಡವರಿದುವೆನಗಯ್ಯಾ ನಯನದ ಸುಖಜಲಗಳು !

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಮುಟ್ಟೆ
ನೆರೆವ ಸುಖವ ನಾನಾರಿಗೇನೆಂಬೆ ?

|| ೮೪೭ ||

೫

ನಾಲಗೆ ತಾಗಿದ ರುಚಿಗೆ ಮನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ಸಾಲದೆ, ಅಯ್ಯಾ ?
ಮಾಲೆಗಾಱನ ಕೇಳಿ ನನೆ ಅರಳುವುದೆ ?

ಆಗಮವನಿದಿರಿಗೆ ತೋಱುವುದು ಆಚಾರವೆ, ಅಯ್ಯಾ ?

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಕೂಡಿದ ಕೂಟದ ಕರುಳ ಕಲೆಯನು

ಇದಿರಿಗೆ ತೋಱುವುದು ಆಚಾರವೆ, ಅಯ್ಯಾ ?

|| ೮೪೮ ||

(೩೫) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಐಕ್ಯಸ್ಥಳ

೧

ಎಲ್ಲರ ಗಂಡರ ಪರಿಯಂತಲ್ಲ ನೋಡವ್ವಾ :

ನಮ್ಮ ನಲ್ಲ ಸುಳಿಯಲಿಲ್ಲ; ಸುಳಿದು ಸಿಂಗಾರವ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಬೈ ಚಿಟ್ಟನಾಗಿ.

|| ೮೪೯ ||

೨

ಜ್ಞಾನದ ಗಮನದ ಸಹಜದ ಉದಯದಲ್ಲಿ ಏನೆಂದಾಯೆನು;

ಲಿಂಗದ ಬೆಳಗು ಒಳಕೊಂಡುದಾಗಿ ಏನೆಂದಾಯೆನು;

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ನಾನೇನಂದಾಯೆನು !

|| ೮೫೦ ||

೩

ಕಾಯವೆಂಬ ಘಟಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯವೆ ಸುಯಿದಾನ,

ಸಮತೆಯೆಂಬ ಜಲ, ಕರಣಾದಿಗಳೆ ಶ್ರವಣ;

ಜ್ಞಾನವೆಂಬಗ್ನಿಯನಿಕ್ಕಿ,

ಮತಿಯೆಂಬ ಸಟ್ಟುಗದಲ್ಲಿ ಘಟ್ಟಿಸಿ ಪಾಕಕ್ಕೆ ತಂದು,

ಭಾವದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಪರಿಣಾಮದೋಗರವ ನೀಡಿದರೆ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೆ ಆರೋಗಣೆಯಾಯಿತ್ತು.

|| ೮೫೧ ||

೪

ಕಣ್ಣುಳು ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ನೋಡಲಿಲ್ಲ,
 ಕಿವಿಗಳು ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ,
 ಕೈಗಳು ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ಪೂಜಿಸಲಿಲ್ಲ,
 ಮನ ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲ
 ಮಹಂತ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ !

|| ೮೫೧ ||

೫

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಸ್ಥಾನನಿಧಿ, ಅಡಿಗಡಿಗೆ ದಿವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ,
 ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನಿಧಿಯೂ ನಿಧಾನ, ನೋಡಾ !
 ಆತನ ಇರವೆ ವಾರಣಾಸಿ, ಅವಿಮುಕ್ತಿಕ್ಷೇತ್ರ :
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ.

|| ೮೫೨ ||

ಶರಣ ಸ್ಥಳ

(೩೬) ಶರಣನ ಜ್ಞಾನಿಸ್ಥಳ

೧

ಧನದಲ್ಲ ಶುಚಿ, ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಯ :

ಇದಾವಂಗಳವಡುವುದಯ್ಯಾ ?

ನಿಧಾನ ತಪ್ಪಿ ಬಂದರೆ ಒಳ್ಳೆನೆಂಬವರಿಲ್ಲ;

ಪ್ರಮಾದವಶದಿಂ ಬಂದರೆ ಹುಸಿಯೆನೆಂಬವರಿಲ್ಲ.

ನಿರಾಶೆ-ನಿರ್ಭಯ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನೀನೊಲಿದ ಶರಣಂಗಲ್ಲದಿಲ್ಲ !

|| ೮೫೪ ||

೨

ಶರಣಸನ್ಮತವಸ್ಪ ನಿಜಗುಣಭರಿತನವ್ವಡೆ

ಸತ್ತ್ವರಜ ತಮ ಕ್ರೋಧ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕ,

ಅನುಭಾವವೆಲ್ಲಿಯದೊ—

ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ ಪರನಿಂದೆಯ ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕ,

ಅರಿಷಡ್‌ವರ್ಗ ದಶವಾಯು ಬೆರಸಿರ್ಪ

ಕಳಂಕವಸ್ಪ ತನು ಬಿಡದನ್ನಕ್ಕ ?

ಸಂಸಾರ ಮಾಣ್ಡಲ್ವದೆ

ಶರಣ ಸಜ್ಜನಿಕೆ, ಸಮಯಾಚಾರ ನಿಜವ್ರತವು

ದುರಾಚಾರಿಗಳಿಗಳವಡದು

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಿಗಲ್ಲದೆ.

|| ೮೫೫ ||

೩

ಹಲಬರ ನುಂಗಿದ ಹಾವಿಂಗಿ ತಲೆ ಬಾಲವಿಲ್ಲ, ನೋಡಾ :

ಕೊಲುವುದು ತ್ರೈಜಗವೆಲ್ಲವ : ತನಗೆ ಬೇಱಿ ಪ್ರಳಯವಿಲ್ಲ;

ನಾಕಡಿಯನ್ನೆದುವುದು : ಲೋಕದ ಕಡೆಯನೆ ಕಾಣ್ಬುದು;

ಸೂಕ್ಷ್ಮವಧದಲ್ಲಿ ನಡೆವುದು : ತನಗೆ ಬೇಱಿ ಓಡಲಿಲ್ಲ;

ಅಹಮ್ಮೆಂಬ ಗಾರುಡಿಗನ ನುಂಗಿತ್ತು,

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರಲ್ಲದಿವರ !

|| ೮೫೬ ||

೪

ಆದಿತ್ಯಸೋಮರು ಆಗಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಹರು;

ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಳಯಕ್ಕೊಳಗಾದ, ಹರಿಸಿಂಹಾಸನವಡಗಿತ್ತು :

ಅಂತೊ ನಾಸ್ತಿ, ಇಂತೊ ನಾಸ್ತಿ !

ಇಂತು ರೋಮಜರೆಂಬರು ಸಿಟ್ಟುಗುಟ್ಟು ತರುಮರನಡಿಯಲಿದ್ದರು.
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮಹಾಮುನಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮರಣಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡನಲ್ಲದೆ,
ಲಿಂಗದ ನಿಜವನಾಯನು,

ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನೀವು ಮಾಡಿದ ಬಯಲು ಭಕ್ಷಿಸಿತ್ತು ಅನಂತ ಹಿರಿಯರನು !

|| ೮೫೭ ||

೫

ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಬೀಜವಲ್ಲದವರಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗದು ಶಿವಜ್ಞಾನ;

ಶಿವಭಕ್ತಿ, ಲಿಂಗಸ್ಥಳವಳವಡದು; ಜಂಗಮಸ್ಥಳವಳವಡದು;

ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದಸ್ಥಳವಳವಡದು;

ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರನುಭಾವ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದು.

|| ೮೫೮ ||

೬

ಮರುಳು ಕಂಡ ಕನಸಿನ ಪರಿಯಂತೆ ಶಿವಾಚಾರ,

ಕರಿಯು ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗಡಗಿದಂತಯ್ಯಾ !

ಗುಣಿಯವಗುಣಿಯೊಡನಾಡಿದರೆ

ಅದೆ ಆತನ ಕರ್ಮಫಲ, ನೋಡಾ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ಅನುಭಾವ

ಭವದುಃಖಗಳಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗದಯ್ಯಾ.

|| ೮೫೯ ||

೭

ಉಂಬ ಬಟ್ಟಲು ಬೇಡಿ ಕಂಚಲ್ಲ : ನೋಡುವ ದರ್ಪಣ ಬೇಡಿ ಕಂಚಲ್ಲ;

ಭಾಂಡ ಒಂದೆ, ಭಾಜನ ಒಂದೆ : ಬೆಳಗೆ ಕನ್ನಡಿಯೆನಿಸುತ್ತಯ್ಯಾ !

ಅಱಿದರೆ ಶರಣ : ಮುಱಿದರೆ ಮಾನವ :

ಮುಱಿಯದೆ ಪೂಜಿಸು ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನ.

|| ೮೬೦ ||

ಕೆಱಿ ಹಳ್ಳ ಬಾವಿಗಳು ಮೈದೆಗೆದರೆ

ಗುಳ್ಳೆ ಗೊರಜೆ ಚಿಪ್ಪುಗಳು ಕಾಣಬಹುದು :

ವಾರಿಧಿ ಮೈದೆಗೆದರೆ ರತ್ನಂಗಳು ಕಾಣಬಹುದು !

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಮನದೆಱಿದು ಮಾತನಾಡಿದರೆ

ಲಿಂಗವೆ ಕಾಣಬಹುದು !

|| ೮೬೧ ||

ಪುಣ್ಯಪಾಪವೆಂಬುಭಯಕರ್ಮವನಾರು ಬಲ್ಲರಯ್ಯಾ ?

ಇವನಾರುಂಬರು ? ಕಾಯ ತಾನುಂಬರೆ ಕಾಯ ಮಣ್ಣು;

ಜೀವ ತಾನುಂಬರೆ ಜೀವ ಬಯಲು !

ಈ ಉಭಯನಿರ್ಣಯವ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,

ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಬಲ್ಲ.

|| ೮೬೨ ||

ನಾರುಳಿಯ ಹೆಣೆದವನಾರಾದರೆಯೂ ಆಡರೆ ?

ನಾರುಳಿದರೆ ಮುಂದೆಯಂಕುರಿತ ಫಲ ತಪ್ಪದು :

ಮಾಡುವನ್ನ ಕ್ಕ ಫಲದಾಯಕ !

ಮಾಟವಱಿತು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಯವಾದರೆ

ಆತನೆ ಅಚ್ಚು ಶರಣನಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೮೬೩ ||

ಭಕ್ತನ ಮತವೆಂದು ಜಂಗಮ ನಡೆದು ಬಂದಲ್ಲಿ,

ಆ ಭಕ್ತನ ಕಾಣುತ್ತ ಆಸನತ್ಯಜತೆಯ ಮಾಡುತ್ತ,

ಕೊಂಕುತ್ತ ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂದಿದುರ್,

ಬಾಗಿ ಬಳುಕುತ್ತ,

‘ ಬಿಜಯಂ ಮಾಡಿ, ದೇವಾ ! ’ ಎಂದು ಕರೆದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ,

ಪಾದಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ ಪಾದೋದಕವಂ ಕೊಂಡು,

ವಿಭೂತಿ-ವೀಳೆಯಮಂ ಕೊಟ್ಟು,
 ಕಂಗಳು ತುಂಬಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಶ್ರೋತ್ರ ತುಂಬಿ ಹಾರೈಸಿ,
 ಬಾಯಿ ತುಂಬಿ ಮಾತನಾಡಿ ' ಏಗುವುದು ಏ ಬೆಸನೆ 'ಂದು
 ತನುಕರಗಿ ಮನಕರಗಿ ನೋಡಿ ಮಾಡುವುದು ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲ.
 ಬಡವನಾಗಲಿ ಬಲ್ಲಿದನಾಗಲಿ ಇನಿತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ
 ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುದು ಜಂಗಮಸ್ಥಲ.
 ಈ ಎರಡೊಂದಾದ ಘನವನಂತಿಂತೆಂದುಪಮಿಸಲಾಗದಂತಿರಲಿ !
 ಇನಿತಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದ ಮಾಟ ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು :
 ಫಲದಾಯಕನೈಸೆ !
 ಇನಿತಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಬುದು ಜಂಗಮಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು :
 ಉಪಜೀವಿತನೈಸೆ !
 ಈ ಎರಡಕ್ಕೆಯೂ ಭವ ಹಿಂಗಮ, ಕಾಣಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !
 || ೮೬೪ ||

೧೨

ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಯವಾಯಿತ್ತು;
 ಭಕ್ತಿನಿಷ್ಠೆ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಯವಾಯಿತ್ತು;
 ಪ್ರಸಾದನಿಷ್ಠೆ ಬೆರಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಯವಾಯಿತ್ತು :
 ಒಂದೊಂದರಿ ನಿಷ್ಠೆ ಅಂದಂದಿಂಗೆ ಬೀಯವಾಯಿತ್ತು.
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ ಭಕ್ತಿ ತ್ರಿಜಗವನಾಳಿಗೊಂಡಿತ್ತು. ||೮೬೫||

೧೩

ತೇಜನನಾಂವುದು ಅಪೂರ್ವ; ಅಱುದು ಮುಱಿವುದು ಅಪೂರ್ವ;
 ಕೂಡೆ ಶರಣೆಂಬುದು ಅಪೂರ್ವ !
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ ಭಕ್ತಿಯಭಿವಾನಿಯ ಜೌವನದಂತೆ ! ||೮೬೬||

೧೪

ಐದು ಮಾನವ ಕುಟ್ಟಿ ಒಂದು ಮಾನವ ಮಾಡು, ಕಂಡಾ, ಮದವಳಿಗೆ :
 ಇದು ನಮ್ಮ ಬಾಳುವೆ, ಮದವಳಿಗೆ;
 ಇದು ನಮ್ಮ ವಿಸ್ತಾರ, ಮದವಳಿಗೆ !

ಮದವಳಿದು ನಿಜವುಳಿದ ಬಳಿಕ, ಅದು ಸತ್ಯ, ಕಾಣಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೮೬೭ ||

೧೫

ಕುಲಮದವಳಿಯದನ್ನ ಕೃ ಶರಣನಾಗಲೇಕೆ ?

ವಿಧಿವಶ ಬಿಡದನ್ನ ಕೃ ಭಕ್ತನಾಗಲೇಕೆ ?

ಹಮ್ಮಿನ ಸೊಮ್ಮಿನ ಸಂಬಂಧ ಬಿಟ್ಟು

ಕಿಂಕಿಲ ಕಿಂಕಿಲ ಕಿಂಕಿಲನಾಗಿರಬೇಕು !

ಹೆಪ್ಪನೆಡೆದ ಹಾಲು ಕೆಟ್ಟು ತುಪ್ಪವಪ್ಪಂತೆ

ಇಪ್ಪರು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು !

|| ೮೬೮ ||

೧೬

ಮಣ್ಣುಮಡಕೆ ಮಣ್ಣಾಗದು ಕ್ರಿಯಳಿದು;

ಬೆಣ್ಣೆ ಕರಗಿ ತುಪ್ಪವಾಗಿ,

ಮರಳಿ ತುಪ್ಪ ಬೆಣ್ಣೆಯಾಗದು ಕ್ರಿಯಳಿದು;

ಹೊನ್ನು ಕಬ್ಬುನವಾಗದು ಕ್ರಿಯಳಿದು;

ಮುತ್ತು ನೀರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮತ್ತೆ ನೀರಾಗದು ಕ್ರಿಯಳಿದು :

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣನಾಗಿ

ಮರಳಿ ಮಾನವನಾಗನು ಕ್ರಿಯಳಿದು.

|| ೮೬೯ ||

೧೭

ಪೂರ್ವಜನ್ಮನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಗುರುಕರುಣವಿಡಿದಂಗೆ ಬಂಧನವೆಲ್ಲಿಯದೊ ?

ಭವಬಂಧವೆಲ್ಲಿಯದೊ—

ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪವೆಂಬ ಸಂದೇಹ ಕಳೆದುಳಿದವಂಗೆ :

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ

ಮಾಣದೆ ನೆನೆವಂಗೆ ?

|| ೮೭೦ ||

೧೮

ಲಗ್ನ ವೆಲ್ಲಿಯದೊ ವಿಘ್ನ ವೆಲ್ಲಿಯದೊ, ಸಂಗಯ್ಯಾ ?
 ದೋಷವೆಲ್ಲಿಯದೊ ದುರಿತವೆಲ್ಲಿಯದೊ, ಸಂಗಯ್ಯಾ ?
 ನಿಮ್ಮ ಮಾಣದೆ ನೆನೆವವಂಗೆ ಭವಕರ್ಮವೆಲ್ಲಿಯದೊ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯಾ ?

|| ೮೭೧ ||

(೩೭) ಶರಣತ ಶರಣಸ್ಥಳ

೧

ಶರಣ ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ದರೆ ಜಪ, ಕಾಣಿರೋ,
 ಶರಣನೆದ್ದು ಕುಳಿತರೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಕಾಣಿರೋ;
 ಶರಣ ನಡೆದುದೆ ಪಾವನ, ಕಾಣಿರೋ,
 ಶರಣ ನುಡಿದರೆ ಶಿವತತ್ತ್ವ, ಕಾಣಿರೋ !
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣನ ಕಾಯವೇ ಕೈಲಾಸ, ಕಾಣಿರೋ !

|| ೮೭೨ ||

೨

ಉಪಮಿಸಬಾರದ ಉಪಮಾತೀತರು,
 ಕಾಲಕರ್ಮರಹಿತರು, ಭವವಿರಹಿತರು,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು.

|| ೮೭೩ ||

೩

ಭವಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟುವನಲ್ಲ, ಸಂದೇಹಿ ಸೂತಕಿಯಲ್ಲ,
 ಆಕಾರ ನಿರಾಕಾರನಲ್ಲ, ನೋಡಯ್ಯಾ;
 ಕಾಯವಂಚಕನಲ್ಲ, ಜೀವವಂಚಕನಲ್ಲ,
 ಶಂಕೆಯಿಲ್ಲದ ಮಹಾಮಹಿಮ, ನೋಡಯ್ಯಾ :
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣನುಪಮಾತೀತ, ನೋಡಯ್ಯಾ !

|| ೮೭೪ ||

೪

ಬ್ರಹ್ಮಂಗೆ ವಾಕ್ ಪರುಷ, ವಿಷ್ಣುವಿಂಗೆ ನಯನ ಪರುಷ,
 ರುದ್ರಂಗೆ ಹಸ್ತ ಪರುಷ,
 ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣಂಗೆ ಪಾದವೇ ಪರುಷ !

|| ೮೭೫ ||

ಸಮುದ್ರ ಘನವೆಂಬೆನೆ ? ಧರೆಯ ಮೇಲಡಗಿತ್ತು.

ಧರೆ ಘನವೆಂಬೆನೆ ? ನಾಗೇಂದ್ರನ ಫಣಾಮಣಿಯ ಮೇಲಡಗಿತ್ತು.

ನಾಗೇಂದ್ರ ಘನವೆಂಬೆನೆ ?

ಪಾರ್ವತಿಯ ಕಿರುಕುಣಿಕೆಯ ಮುದ್ರಿಕೆಯಾಯಿತ್ತು.

ಅಂತಹ ಪಾರ್ವತಿ ಘನವೆಂಬೆನೆ ?

ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯಾದಳು.

ಅಂತಹ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಘನವೆಂಬೆನೆ ?

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ

ಮನದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯ ಮೇಲಡಗಿದನು !

|| ೮೭೬ ||

ಆಚಾರಲಿಂಗವಿಡಿದು ಅನುಭಾವಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ.

ಅನುಭಾವಲಿಂಗವಿಡಿದು ಮಾರ್ಗಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ.

ಮೀಱಿದ ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗವಿಡಿದು ಕ್ರಿಯಾನಿಷ್ಪತ್ತಿಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ.

ಮಾರ್ಗಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗವಿಡಿದು ಮೀಱಿದ ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ.

ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ, ಲಿಂಗವಿಡಿದು ಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ !

|| ೮೭೭ ||

ನಿಲನೊಂದೆ ಹೊಲೆಗೇರಿ-ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ;

ಜಲವೊಂದೆ ಶೌಚಾಚಮನಕ್ಕೆ;

ಕುಲವೊಂದೆ ತನ್ನ ತಾನಾಡವಂಗಿ;

ಫಲವೊಂದೆ ಷಡುದರುಶನಮುಕ್ತಿಗೆ;

ನಿಲವೊಂದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ, ನಿಮ್ಮನಾಡವಂಗಿ. ||೮೭೮||

(೩೮) ಶರಣನ ಭಕ್ತಸ್ಥಳ

ಮಧ್ಯಪಿಂಡಂಗಳೆಲ್ಲವೂ ಶಿವನಿದ್ದೆ ಡೆಯನಾಡುಯವು;

ಪೂರ್ವಪಿಂಡಂಗಳೆಲ್ಲವೂ ಶಿವನಾದ್ಯಂತವನಾಡುಯವು;

ಕಾಲಪಿಂಡಂಗಳೆಲ್ಲವೂ ಶಿವನ ನಿಲುಕಡೆಯನಾಡುಯದೆ

ಕುಲಚಕ್ರದೊಳಗಾದುವೆಲ್ಲವೂ !

ಸಂಶಯಪಿಂಡಂಗಳೆಲ್ಲವ ಮುಱಿದು
ನಿಮ್ಮ ಶರಣಸೇವೆಯಲ್ಲಿರಿಸಯ್ಯಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೮೭೯ ||

೨

ಪರಮತತ್ವದ ನಿಜಸಂಯುಕ್ತರ
ಆನು ನೀನೆಂಬ ಶಬ್ದ ಸುಖಿಗಳ ತೋಱಾ ಎನಗೆ,
ಮಹಾನುಭಾವರ ತೋಱಾ ಎನಗೆ.
ಲಿಂಗೈಕ್ಯರ, ಲಿಂಗಸುಖಿಗಳ, ಲಿಂಗಗೂಡಾಗಿಪ್ಪವರ,
ಲಿಂಗಾಭಿಮಾನಿಗಳ ತೋಱಾ ಎನಗೆ.
ಅಹೋರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿರಿಸು,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೮೮೦ ||

೩

ಅಯ್ಯಾ, ಸಜ್ಜನ ಸದ್ಭಾವರ ಸಂಗದಿಂದ
ಮಹಾನುಭಾವರ ಕಾಣಬಹುದಯ್ಯಾ;
ಮಹಾನುಭಾವರ ಸಂಗದಿಂದ ಶ್ರೀಗುರುವನಱಿಯಬಹುದು,
ಲಿಂಗವನಱಿಯಬಹುದು, ಜಂಗಮವನಱಿಯಬಹುದು,
ಪ್ರಸಾದವನಱಿಯಬಹುದು, ತನ್ನ ತಾನಱಿಯಬಹುದು.
ಇದು ಕಾರಣ, ಸದ್ಭಕ್ತರ ಸಂಗವನೆ ಕರುಣಿಸು,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ !

|| ೮೮೧ ||

೪

ನುರ ನುರ ಮುಢನದಿಂದ ಅಗ್ನಿಹುಟ್ಟಿ ಆ ಮರನೆಲ್ಲವ ಸುಡದಿವ್ವದೆ ?
ಮಹಾನುಭಾವರ ಸಂಗದಿಂದ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿ ಹುಟ್ಟಿ
ಎನ್ನ ತನುಗುಣವೆಲ್ಲವ ಸುಡದಿವ್ವದೆ ?
ಇದು ಕಾರಣ, ಮಹಾನುಭಾವರ ತೋಱಿಸು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.
|| ೮೮೨ ||

೫

ಅಱಿದುದನಱಿಯಲೊಲ್ಲದು, ಅದೆಂತಯ್ಯಾ ?
ಮಱಿದುದ ಮಱಿಯಲೊಲ್ಲದು, ಅದೆಂತಯ್ಯಾ ?
ಅಱಿದು ಮಱಿದ ಮನವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ ಬಲ್ಲ.

|| ೮೮೩ ||

೬

ಮೀಸಲು ಬೀಸರವಾದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ :

ಕಾಲು ತಾಗಿದ ಅಗ್ಗುವಣಿ, ಕೈಮುಟ್ಟಿದ ಅರ್ಪಿತ,
ಮನಮುಟ್ಟಿದ ಆರೋಗಣೆಯನೆಂತು ಘನವೆಂಬಿನಯ್ಯಾ ?
ಬಂದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿ, ನಿಂದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜವ ಮಾಡಿ,
ಆನೆಂದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಕೋ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೮೮೪ ||

೭

ಹಾಲೆಂಜಲು ಪೆಯ್ಯನ; ಉದಕವೆಂಜಲು ಮತ್ಸ್ಯದ;
ಪುಷ್ಪವೆಂಜಲು ತುಂಬಿಯ.

ಎಂತು ಪೂಜಿಸುವೆನಯ್ಯಾ, ಶಿವ, ಶಿವಾ, ಎಂತು ಪೂಜಿಸುವೆ ?
ಈ ಎಂಜಲವನತಿಗಳೆವಡ ಎನ್ನ ವಳ್ಳಿ,
ಬಂದುವ ಕೈಕೋ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೮೮೫ ||

೮

ಉದ್ಧವಾಯಿತ್ತೆಂಬಿನೆ ? ಸುಯಿಧಾನಿ ನಾನಲ್ಲ;
ಅನುವಾಯಿತ್ತೆಂಬಿನೆ ? ಅವಧಾನಿ ನಾನಲ್ಲ.
ಸುಯಿಧಾನಿ ಅವಧಾನಿ ಅರ್ಪಿತವ ನಾನಱಿಯೆ :

ಇದ್ದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದರೆ, ಬಂದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಕೋ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೮೮೬ ||

೯

ಪಾದಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ ಪಾದೋದಕದ ಹಂಗಿಗೆ;

‘ಶರಣಾರ್ಥಿ’ ಎಂಬಿನಯ್ಯಾ ಒಕ್ಕುದ ಕೊಂಬ ಹಂಗಿಗೆ !
ಎಡೆಯಾಟ ಕಡಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟೆತ್ತು, ನೋಡಾ, ಭಕ್ತಿ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ನಿಲವನೆಯದೆ

ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಾಗಿ ಕೆಟ್ಟತ್ತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಭಕ್ತಿ !

|| ೮೮೭ ||

೧೦

‘ ಯಸ್ಯ ಕ್ರಿಯಾ ತಸ್ಯ ಭವತಿ ’ ಎಂದು ಕಟ್ಟಾಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದು

ನಾನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆವನ್ನ ಕ್ಕ ಕರ್ಮಕಾಂಡಿಯಲ್ಲ.

ಉತ್ಪತ್ತಿ-ಸ್ಥಿತಿ-ಭೋಗ-ಭಕ್ತಿ ಕಾಯವುಳ್ಳನ್ನ ಕ್ಕ ಭಕ್ತಿ ಕಾಂಡಿಯಲ್ಲ.

ಪರವು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲವ ಮೀಟಿ ನಡೆವೆನು :

ಪರತತ್ತ್ವವನಾಡಿದನೆಂಬನ್ನ ಕ್ಕ ಜ್ಞಾನಕಾಂಡಿಯಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕರ್ಮಕಾಂಡ, ಭಕ್ತಿ ಕಾಂಡ, ಜ್ಞಾನಕಾಂಡ :

ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿ ವಂಚಕನಾದರೆ

ಈಸು ವಿಧದೊಳಗೆ ಅಂಗವಿಲ್ಲ, ಮೇಲೆ ಸತ್ಪರುಷರ ಸಂಗವಿಲ್ಲ,

ಯುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ಎನಗೆ ಭಕ್ತಿಯೆಂತಹುದಯ್ಯಾ ?

ಬಲ್ಲವರ ಬೆಸಗೊಂಡರೆ ಎನ್ನ ಬಿಮ್ಮು ಕೆಟ್ಟಹುದೆಂದು

ಮೆಲ್ಲನೆ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ತಿಳಿದು ನೋಡುವೆ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಎನ್ನವಗುಣವ ನೋಡದೆ

ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಸಂಕಣ್ಣಗಳಿಗೆ ಕರುಣಿಸಿದಂತೆ

ಎನಗೆ ಕೃಪೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ.

|| ೮೮೮ ||

೧೧

ಕಳಾಬಿಂದು ವಟಾಮುಖಿಯೆಂಬ ಹೆಂಗೂಸಿನ ಕೈಯಲು

ಜಲಾಕಾರವೆಂಬ ಗಡಿಗೆ ಇದ್ದಿತ್ತು.

ಆ ಗಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನ ಬಸವಣ್ಣ ನೀರ ತಂದ,

ಮಡಿವಾಳಯ್ಯ ಸಯಿಧಾನವ ತಂದ.

ಇದರೊಲೆಯಡಿಯನುರುಹಿ ಕೊಡಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೮೮೯ ||

೧೨

ದಿಟವ ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಸಟಿಯ ಮಾಡಿ ಕಳೆವೆ,
 ಸಟಿಯ ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ದಿಟವ ಮಾಡಿ ಕಳೆವೆ !
 ಏನೆಂಬೆ, ಎಂತೆಂಬೆ ? ಸುಖಕ್ಕೆ ತುಂಬಿದ ದೀವಿಗೆ ಮನೆಯೆಲ್ಲವ ಸುಟ್ಟಂತೆ
 ಆನು ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತಿ ಎನಗಿಂತಾಯಿತ್ತು,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೮೯೦ ||

೧೩

ಎಂಬತ್ತೆಂಟು ಪವಾಡವ ಮೆಱಿದು
 ಹಗರಣದ ಚೋಹದಂತಾಯಿತ್ತಿನ್ನ ಭಕ್ತಿ !
 ತನುವಿನೊಳಗೆ ಮನ ಸಿಲುಕದೆ
 ಮನ ತನುವಿನೊಳಗೆ ಸಿಲುಕದೆ,
 ತನು ಅಲ್ಲಮನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿತ್ತು,
 ಮನ ಚೆನ್ನ ಬಸವಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿತ್ತು !
 ನಾನೇತಲ್ಲ ನೆನೆವೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೮೯೧ ||

೧೪

ಭಕ್ತನೆನಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ;
 ಯುಕ್ತನೆನಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ;
 ಸಾರಿ ಶರಣನೆನಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ !
 ಎಡಹುಗುಳೆಗಳ ದಾಂಟಿ ಬರ ಬರ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನೆನಿಸುವೆನಯ್ಯಾ;
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮಿಂದಧಿಕನೆನಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ! ||೮೯೨||

೧೫

‘ ಬಸವ ಬಾರೈ, ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದೊಳಗೆ ಭಕ್ತರುಂಟೆ ? ಹೇಳಯ್ಯಾ : ’
 ಮತ್ತಾರೂ ಇಲ್ಲಯ್ಯಾ, ಮತ್ತಾರೂ ಇಲ್ಲಯ್ಯಾ, ಮತ್ತಾರೂ ಇಲ್ಲಯ್ಯಾ!
 ನಾನೊಬ್ಬನೆ ಭಕ್ತನು, ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದೊಳಗಣ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ
 ಜಂಗಮಲಿಂಗ, ನೀನೆ, ಅಯ್ಯಾ ! ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೮೯೩ ||

(೪೦) ಶರಣನ ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಳ

೧

ಪರಮಪ್ರಭುವೆ, ನೀ ಮುನಿದೆನ್ನ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದೊಳಗಿರಿಸಿದರೆ
ಆನು ಸೈರಿಸಿದನಯ್ಯಾ.

ಮದ, ಛಲಮದವಿದೇನಯ್ಯಾ ? ದರುಶನಭ್ರಾಂತಿ ಇದೇನಯ್ಯಾ ?
ಕ್ರಿಯಾಕರ್ಮಸೂತಕವಿದೇನಯ್ಯಾ ?

ಯದ್ಯಪಿ ಸ್ಯಾತ್ ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞಃ | ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಾಕರ್ಷಣಕ್ಷಮಃ ||

ತಥಾಪಿ ಲೌಕಿಕಾಚಾರಂ | ಮನಸಾಪಿ ನ ಲಂಘಯೇತ್ ||

ಇಂತೆಂಬುದ ಮೀಡಿದನಾಗಿ, ಲಿಂಗಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿದನಯ್ಯಾ !
ಇನ್ನು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದರೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ರಾಣಿವಾಸದಾಣೆ ! || ೮೯೪ ||

೨

ತನುಮನಧನವೆಂಬ ಕನ್ನಡ ನೋಡಯ್ಯಾ;

ಎನ್ನದೂ ಅಲ್ಲ, ನಿನ್ನದೂ ಅಲ್ಲ, ಬಹುಯ ಭ್ರಮೆಯ ಮಾತು !

ಆ ಭ್ರಮೆಯೊಳಗಾಗಿ, ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಚರಣವ ಬಿಡೆ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೮೯೫ ||

೩

ಭಕ್ತ, ಮಾಹೇಶ್ವರ, ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಶರಣನೈಕೈನು

ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಆದಹನೆಂಬನ್ನ ಬರ ನಾನೇನು ವಜ್ರದೇಹಿಯೆ ?

ನಾನೇನು ಅಮೃತವ ಸೇವಿಸಿದನೆ ?

ಆನು ಮರುಜೀವನಿಯ ಕೊಂಡೆನೆ ?

ನುಡಿದ ನುಡಿಯೊಳಗೆ ಷಡ್ವಲ ಬಂದು

ಎನ್ನ ಮನವನಿಂಬುಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ

ಸುಡುವೆನೀ ತನುವ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ !

|| ೮೯೬ ||

೪

ಕುಲಗೆಟ್ಟರೆ ಕೆಡಬಹುದಲ್ಲದೆ ಛಲಗೆಡಬಾರದು;
 ಛಲಗೆಟ್ಟರೆ ಕೆಡಬಹುದಲ್ಲದೆ ಭಕ್ತಿಯ ಅನು ಕೆಡಬಾರದು;
 ಭಕ್ತಿಯ ಅನು ಕೆಟ್ಟರೆ ಕೆಡಬಹುದಲ್ಲದೆ ಆಯುತ ಕೆಡಬಾರದು;
 ಆಯುತ ಕೆಟ್ಟರೆ ಕೆಡಬಹುದಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಯುತ ಕೆಡಬಾರದಯ್ಯಾ !
 ಎಲೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ, ಮುನ್ನ ಮುಟ್ಟಿತ್ತೆ ಮುಟ್ಟಿತ್ತು :
 ಇನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದಿನಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಣಿವಾಸದಾಣೆ ! || ೮೯೭ ||

೫

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಪೋಡಶೋಪಚಾರವಲ್ಲದೆ
 ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟಲಯದವರ ಕಂಡರೆ, ಅಯ್ಯನೆಂತೆಂಬಿನವರ ?
 ಆವ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಆವ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಆವ ಮುಖದಲ್ಲಿ
 ಅಯ್ಯವವರದಾರಯ್ಯಾ : ಏನೆಂಬೆ ?
 ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮ್ಯಕ್ಕರಾದ ಶತ್ಯಶರಣರ ಕಂಡು
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಅವರನಯ್ಯೆಯೆಂಬೆನು. || ೮೯೮ ||

೬

ಮರನ ಹೂವ ಕೊಯಿದು ಮರಕ್ಕೇಱಿಸಿ,
 ನದಿಯುದಕವ ನದಿಗರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ,
 ಕಱುವನಗಲಿಸಿ ತಾಯ ಮುಱುಗಿಸಿ
 ನೊಲೆವಾಲ ಕಱಿದುಣ ಬೇಡವೊ !
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನೀ ಮಾಡಿದ ಮಾಯೆ
 ಹಲಬರ ಬಾಯ ಟೊಣೆದೇ ಹೋಯಿತ್ತು ! || ೮೯೯ ||

೭

ತಾಪತ್ರಯವೆಂದರೆ ರೂಪ ಕಾಣುತ್ತ ಕನಲಿದ,
 ಕೋವದಲ್ಲಿ ಶಿವಕಳೆಯದ ಕರಡಿಗೆಯನೆ ಮುಱಿದ,
 ಧೂಪಗುಂಡಿಗಿಯನೊಡೆದ, ದೀಪಾರತಿಯ ನಂದಿಸಿದ,
 ಬಪ್ಪ ಪರಿಯಾಣದೋಗರವ ತುಡುಕಿದ :
 ಪಾಪಕರ್ಮ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ! || ೯೦೦ ||

ಅ

ಈ ಲೋಕದ ಭೀತರು ಆ ಲೋಕದ ಕಲಿಗಳು.
ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯರೆಲ್ಲರೂ
ಅಜಾತಂಗೆ ಸರಿಯೆ ?

ಮೂಜಗದಲ್ಲಿ ನಿರತರು ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು
ತ್ರಿವಿಧವನಱಿಯರು.

|| ೯೦೧ ||

ಆ

ತಾಗುನಿರೋಧದ ಆಗುಹೋಗನಱಿಯದ
ಶರಣನ ಚರಿತ್ರವ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಬೆಳಗಾದೆನಯ್ಯಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಸುಯಿಧಾನಿಯಾಗಿ !

|| ೯೦೨ ||

೧೦

ಜಗವ ಸುತ್ತಿಪ್ಪುದು ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಯ್ಯಾ :
ನಿನ್ನ ಸುತ್ತಿಪ್ಪುದು ಎನ್ನ ಮನ, ನೋಡಯ್ಯಾ !
ನೀನು ಜಗಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲಿದನು : ಆನು ನಿನಗೆ ಬಲ್ಲಿದನು, ಕಂಡಯ್ಯಾ !

ಕರಿಯು ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗಡಗಿದಂತಯ್ಯಾ,

ಎನ್ನೊಳಗೆ ನೀನಡಗಿದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ :

|| ೯೦೩ ||

(೪೧) ಶರಣನ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಳ

೧

ಎನಗೆ ಗುರುವಿನ ಪ್ರಸಾದ : ನಿನಗೆ ಚೆನ್ನನ ಪ್ರಸಾದ;
ಎನಗೆಯೂ ನಿನಗೆಯೂ ಸಮಯಾಚಾರ ಸರಿ :
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನೀನೆನಗೆ ಚಿಕ್ಕ ತಮ್ಮ !

|| ೯೦೪ ||

೨

ಶುದ್ಧಾತ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮರಿಬ್ಬರೂ ಒಂದು ರತ್ನಕ್ಕೆ
ಹೆಣಗಾಟವನಾಡಿಹರು.

ಅವರ ಹೆಣಗಾಟವ ನೋಡಿ ಆ ರತ್ನವ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡರೆ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಂಗಾರೋಗಣೆಯಾಯಿತ್ತು !

|| ೯೦೫ ||

೩

ಆ ರತ್ನ ಪ್ರಸಾದವನಾರಾಧಿಸುತ್ತಿರಲು
ಆ ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತು, ನೋಡಾ !
ಅದ ಹಲಬರು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು;
ಆ ಪ್ರಸಾದ ತಾನೇ ಬಂದು ಎನ್ನ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿತ್ತು;
ಇದ ಪದಾರ್ಥವ ಮಾಡಿಕೊಡೈ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೯೦೬ ||

೪

ಎಲ್ಲರ ಗಂಡರೂ ಬೇಂಟೆಗೆ ಹೋದರು :
ನೀನೇಕೆ ಹೋಗಿ, ಎಲೆ ಗಂಡನೇ ?
ಸತ್ತುದ ತಾರದಿರು, ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಕೊಲ್ಲದಿರು,
ಅಡಗಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಗೆ ಬಾರದಿರು !
ದೇವರ ಧರ್ಮದೊಳೊಂದು ಬೇಂಟೆ ದೊರೆಕೊಂಡರೆ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಗರ್ವಿತವ ಮಾಡುವೆ, ಎಲೆ ಗಂಡನೇ !

|| ೯೦೭ ||

(೪೨) ಶರಣನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಳ

೧

ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ಕಣ್ಣಿದ್ದೂ ಕಾಣಲೇಕಳುಯರಯ್ಯಾ ?
ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಕಿವಿಯಿದ್ದೂ ಕೇಳಲೇಕಳುಯರಯ್ಯಾ ?
ಘ್ರಾಣದೊಳಗೆ ಘ್ರಾಣವಿದ್ದೂ ವಾಸಿಸಲೇಕಳುಯರಯ್ಯಾ ?
ಜಿಹ್ವೆಯೊಳಗೆ ಜಿಹ್ವೆಯಿದ್ದೂ ರುಚಿಸಲೇಕಳುಯರಯ್ಯಾ ?
ಸ್ಪರ್ಶನದೊಳಗೆ ಸ್ಪರ್ಶನವಿದ್ದೂ ಮುಟ್ಟಲೇಕಳುಯರಯ್ಯಾ ?
ಪ್ರಾಣದೊಳಗೆ ಪ್ರಾಣವಿದ್ದೂ ನೆನೆಯಲೇಕಳುಯರಯ್ಯಾ ?
ಕಾಯದೊಳಗೆ ಕಾಯವಿದ್ದು ಬಿಡದು, ಬೇಜಾಗದು !
ನೀನಿಕ್ಕಿದ ಅಣಕದ ಭೇದವ ಭೇದಿಸಬಾರದಯ್ಯಾ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೯೦೮ ||

೨

ಗ್ರಹ ಬಂದು ಆವರಿಸಲೊಡನೆ ತನ್ನ ಮುಱಿಸುವುದು;

ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕಿಂಬುಗೊಡಲೀಯದಯ್ಯಾ.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ ಅಱುವು ಅನುಪಮವಾಗಲೊಡನೆ

ಬೆವಹಾರದೊಳಗಿರಲೀಯದಯ್ಯಾ.

|| ೯೦೯ ||

೩

‘ ಭೂತಿಕನ ಸೀರೆಯ ಸಾತ್ವಿಕ ನೆಱುವುಟ್ಟರೆ,

ಭೂತಿಕ ಸಾತ್ವಿಕನಾದ, ಸಾತ್ವಿಕ ಭೂತಿಕನಾದ : ’

ಈ ಮಾತು ಬಿದ್ದು ದು ನೋಡಾ, ರಾಜಬೀದಿಯಲ್ಲಿ.

ಅಯ್ಯಾ, ಭೂತ ಕೆಣಿಕಿದರಿಲ್ಲ, ಮಾತು ಮುಚ್ಚಿದರಿಲ್ಲ;

ಓತು ಕೂಡವ ಅನುವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ತಾನೆ ಬಲ್ಲ. || ೯೧೦ ||

(೪೩) ಶರಣನ ಐಕ್ಯಸ್ಥಳ

೧

ಮನೆಯ ಗಂಡನ ಮನೆವಾರ್ತೆಯನೇನ ಹೇಳುವೆನವ್ವಾ !

ಅಂಗವಿದ್ಯೆಯನೊಲ್ಲ;

ಕಣ್ಣೊಳಗಣ ಕಸವ ಕಳೆದಲ್ಲದೆ ನೋಡಲೀಯ;

ಕೈಯ ತೊಳೆದಲ್ಲದೆ ಮುಟ್ಟಲೀಯ;

ಕಾಲ ತೊಳೆದಲ್ಲದೆ ಹೊದ್ದಲೀಯ !

ಇಂತೀ ಸರ್ವಾಂಗ-ತಲೆದೊಳೆದ ಕಾರಣ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನೆನ್ನ ಕೂಡಿಕೊಂಡನವ್ವಾ !

|| ೯೧೧ ||

೨

ಅಳಿಯನ ಕಂಡರೆ ನಾಚೆಂಬೆ, ಮಗಳೆ;

ಅಳಿಯನ ಕಂಡರೆ ತೊಲಗೆಂಬೆ, ಮಗಳೇ.

ನಾಚುವರೆ ಮೊಱಿಯಿಲ್ಲ, ತೊಲಗುವರೆ ನೆಲನಿಲ್ಲ !

ಇಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬ ಗಂಡನಾದ ಬಳಿಕ

ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ವೋಱಿ, ಮಗಳೇ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯನೆಂಬ ಗಂಡನಾದ ಬಳಿಕ

ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ವೋಱಿ, ಮಗಳೇ ?

|| ೯೧೨ ||

೩

ಸತ್ಯವಿದೆ, ಸಮಾಧಾನವಿದೆ; ಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದೇನಯ್ಯಾ ?

ಸರ್ವಸನುಸುತವೆಂಬ ಸುಖವಿದೆ; ಮನಕ್ಕೆ ಸೊಂಕದಿದೇನಯ್ಯಾ ?

ಅನೀನೆಂಬೊಂದು ಘನವಿದೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಭ್ರಮೆಯೋ ?

|| ೯೧೩ ||

೪

ಸಿನೆ ಬಂಜೆಯರಿಗೊಬ್ಬ ಮಗ ಹುಟ್ಟಿ,

ಅವನೆನ್ನ ರಿಣಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾದ,

ಅವನೆನ್ನ ಧನಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾದ;

ಅನು ಘಳಿಸಿದ ಒಮ್ಮನಕ್ಕೆ ಅಗಲದೆ ವೋಪಿತನಾದ.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನಂತಪ್ಪ ಮಗ ಹುಟ್ಟಿರೆ,

ಇದ್ದ ನಯ್ಯಾ ಕಾಯ ಮಾತೆಯಾಗಿ ಜೀವ ಪಿತನಾಗಿ

ನಾಸಿರಿಸಿದಂತೆ !

|| ೯೧೪ ||

೫

ಪೂಜೆಯುಳ್ಳನ್ನ ಬರ ಲಿಂಗವ ಹಾಡಿದೆ;

ಮಾಟವುಳ್ಳನ್ನ ಬರ ಜಂಗಮವ ಹಾಡಿದೆ;

ಜಿಹ್ವೆಯುಳ್ಳನ್ನ ಬರ ಪ್ರಸಾದವ ಹಾಡಿದೆ.

ಈ ತ್ರಿವಿಧ ನಾಸ್ತಿಯಾದ ಬಳಿಕ

ಎನ್ನ ನಾ ಹಾಡಿಕೊಂಡೆ, ಕಾಣಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೯೧೫ ||

೬

ಅನಾಯಾಸದಿಂದ ಮನೆಯ ಮಾಡಿ,
 ನಿರಾಯಾಸದಿಂದ ಪರಮಸುಖ !
 ರೂಹಿಸುವಲ್ಲಿ ರೂಪಾಧಿಕ,
 ನೋಡುವಲ್ಲಿ ನೋಟ ಘನ !
 ಇಂತಪ್ಪ ಸಹಜಸಂಗಿಯ ನಿಲವಿನ ಪರಿ :
 ಉದಕದೊಳಗಣ ಬಿಂದು ಉದಯರತ್ನದಂತೆ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ನಿಲವು !!

|| ೯೧೬ ||

೭

ಮರುಳುತಲೆ ಹುರುಳುತಲೆ ನೀನೇ ದೇವಾ :
 ಹೆಂಗೂಸು ಗಂಡುಗೂಸು ನೀನೇ, ದೇವಾ;
 ಎಮ್ಮಕ್ಕನ ಗಂಡ ನೀನೇ, ದೇವಾ—
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ—
 ಭ್ರಾಂತಳಿದು ಭಾವ ನಿಂದುದಾಗಿ !

|| ೯೧೭ ||

೮

ತೆರಿಹಿಲ್ಲದ ನಡೆ, ತೆರಿಹಿಲ್ಲದ ನುಡಿ,
 ತೆರಿಹಿಲ್ಲದ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸುಖವು,
 ತೆರಿಹಿಲ್ಲದ ನಂಬಿದ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಸುಖವು;
 ತೆರಿಹಿಲ್ಲದ ಮಹಿಮೆ, ತೆರಿಹಿಲ್ಲದ ವಿಚಾರ,
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣಂಗಿ !

|| ೯೧೮ ||

— — —

ಐಕ್ಯ ಸ್ಥಳ

(೪೪) ಐಕ್ಯನ ಜ್ಞಾನಿಸ್ಥಳ

೧

ಮೂಱರಾಪ್ಯಾಯನ ಐದು ಬೆಟ್ಟವನಿಂಬುಗೊಂಡು,
ಅಕ್ಕಟಕ್ಕಟಾ, ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟರು, ಮಾಡದೆ ಕೆಟ್ಟರು !
ನೀಡಿ ಕೆಟ್ಟರು, ನೀಡದೆ ಕೆಟ್ಟರು !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ ಬಸಿಱ ಮಧ್ಯದ
ಬಯಲ ಸಮಾಧಿಯಲಿಕ್ಕದೆ ಕೆಟ್ಟರು !!

|| ೯೧೯ ||

೨

ಉಮಾದಿನಾಥರು ಕೋಟಿ, ಪಂಚವಕ್ತ್ರರು ಕೋಟಿ,
ನಂದಿವಾಹನರೊಂದು ಕೋಟಿ, ನೋಡಯ್ಯಾ;
ಸದಾಶಿವರೊಂದು ಕೋಟಿ, ಗಂಗಿವಾಳುಕಸಮ ರುದ್ರರು !
ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯರಲ್ಲದೆ,
ಸಮರಸವೇದ್ಯರೊಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲಾ !

|| ೯೨೦ ||

೩

ರಕ್ಕಸಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭೋಜನವುಂಡು
ತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡರೆ ಹೇಳಿಹೆನು :
' ನೀರ ಕೈಯಲು ಕಿಚ್ಚ ಬಯ್ಕೆಯ ಕೊಟ್ಟಂತೆ
ಸಾಯುಜ್ಯ ಪದವಿಯನವರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು ?
ಮಹಾದಾನಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮನ
ಸಮರಸಸುಖವನವರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು ? '

|| ೯೨೧ ||

೪

ಬಯಲ ರೂಪಮಾಡಬಲ್ಲಾತನೆ ಶರಣನು ;
ಆ ರೂಪ ಬಯಲ ಮಾಡಬಲ್ಲಾತನೆ ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿ.

ಬಯಲ ರೂಪ ಮಾಡಲಿಷಯದಿದ್ದರೆ ಎಂತು ಶರಣನೆಂಬೆ ?

ಆ ರೂಪ ಬಯಲ ಮಾಡಲಿಷಯದಿದ್ದರೆ ಎಂತು ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಯೆಂಬೆ ?

ಈ ಉಭಯಪ್ರಾಂದಾದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಂಟೆ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ?

|| ೯೨೨ ||

೫

ದೇವಲೋಕ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವೆಂಬ ಸೀಮೆಯುಳ್ಳನ್ನೆ ಕೈ

ಕೇವಲ ಶರಣನಾಗಲಿಷಯಿ.

ಸತ್ತು ಬಿರಸಿಹೆನೆಂದರೆ ಕಬ್ಬಿನ ತುದಿಯ ಮೆಲಿದಂತೆ !

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೯೨೩ ||

೬

ಮಾತಿಲ್ಲ, ನುಡಿಯಿಲ್ಲ, ಏತಕ್ಕೆ ಮುನಪರಿ ?

ಮಾತಾಡಿದರೆ ಕೆಯ, ಬೆಳೆಸೆಂಬುವನಿಷಯಿರೆ, ಆಯ್ಯಾ ?

ಮಾತು ಕೆಟ್ಟಲ್ಲದೆ ತಾನಾಗಬಾರದು.

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,

ಮಾತಿಂದ ಬರ್ಕು ಭವಭಾರ ಘೋರ !

|| ೯೨೪ ||

೭

ಏನಾದರೆಯೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದು;

ಮತ್ತೇನನಾದರೆಯೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದಯ್ಯಾ :

ತಾನಾರೆಂಬುದ ಸಾಧಿಸಬಾರದು

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಕರುಣವುಳ್ಳವಂಗಲ್ಲದೆ !

|| ೯೨೫ ||

೮

ಜೀವಾತ್ಮ-ಅಂತರಾತ್ಮನ ಸುದ್ದಿಯ ಬೆಸಗೊಂಬರೆ

ಹೇಳಿದೆ, ಕೇಳಿ ಭೋ :

“ ಹಸಿಯೆ ಸಂಕಲೆಯಾಗಿರ್ವಲ್ಲಿ ಕಾಮಕೊಂಡಿದ್ದನೊಬ್ಬ;

ಕಥ ಕನಸಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನೊಬ್ಬ;

ಪರಾತ್ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ

ಪರಮನ ಸುದ್ದಿಯಕೊಂಡು ಎರುತ್ತಿದ್ದನೊಬ್ಬ !

ಅವರಿಬ್ಬರನೂ ಕೆಡೆಮೆಟ್ಟೆ ಹೋದಾಗ

ಲೋಕ ನಿರ್ಬುದ್ಧಿಗೊಂಡತ್ತು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ. || ೯೨೬ ||

೯

ಸಮರತಿ ಸಮಕಳೆ ಸಮಸುಖ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಹಿರಿದು :

ಕಿಜಿದಾದುದನಾರೂ ಅಜಿಯರು !

ಪಾಷಾಣಪರಿಕ್ಷೆ ಪಂತನಂತೆ ---

ಗುರುವಿಲ್ಲದವರಂತಿರಲಿ —

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ, ಗುರುವುಳ್ಳವರ ಸಿಜವಿಂತುಟು !

|| ೯೨೭ ||

೧೦

ಗುರು-ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವಾದುದಕ್ಕೆ ಇದು ಚಿಹ್ನೆ :

ಹಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಹಿಡಿಯಲೆಬೇಕು;

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ, ಕೇಳಯ್ಯಾ :

ಕಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕೋಲ ಒಯ್ದುಟ್ಟಂತಿರಬೇಕು !

|| ೯೨೮ ||

೧೧

ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಫಲವೇನಯ್ಯಾ,

ಸಮರತಿ ಸಮಕಳೆ ಸಮಸುಖವಜಿಯದನ್ನ ಕ್ಕ ?

ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಫಲವೇನಯ್ಯಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಪೂಜಿಸಿ

ನದಿಯೊಳಗೆ ನದಿಯೆ ಬೆರಸಿದಂತಾಗದನ್ನ ಕ್ಕ ?

|| ೯೨೯ ||

(೪೫) ಐಕ್ಯ ನೈಕ್ಯ ಸ್ಥಳ

೧

ಒಲೆಯಡಿಯನುರುಹಿದಡೆ

ಹೊಗೆ ಗೋಳಕನಾಥನ ಕೊರಳ ಸುತ್ತಿ ತ್ತು:

ಮಹೀತಳನ ಜೆಡೆ ಸೀಯತ್ತು, ಮರಿಚಕನ ಸಿರ ಬೆಂದಿತ್ತು;

ರುದ್ರನ ಹಾವುಗೆ ಉರಿಯಿತ್ತು, ದೇವಗಣಂಗಳು ನಿವಾಟವಾದರು;
ಮಡದಿಯೈಯ್ಯರು ಮುಡಿಯ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದರು;
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಭಸ್ಮಧಾರಿಯಾದ !

|| ೯೩೦ ||

೨

ಆ ಭಸ್ಮ ತಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ ತನ್ನ ಕಪಾಲವಿಡಿದನು;
ಗಣನಾಥನ ಐವತ್ತೆರಡು ಸರ ಹಱಿದು ಬಿದ್ದುವು !
ಆ ಭಸ್ಮ ತಾಗಿ ಅಂಡಜಮುಗ್ಧಿಯ ಮೂಱು ಮೊಲೆ ಹಱಿದು ಬಿದ್ದುವು;
ನಾದಪ್ರಿಯ ನಂದಿಯನೇಱಿಕೊಂಡು
ಅತೀತನ ಮೇಲೆ ಆನಂದ ಸಿಂಹಾಸನವಿಕ್ಕಿ ಕುಳ್ಳಿತ್ತ;
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ದೇವತ್ವ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು !

|| ೯೩೧ ||

೩

ನಾನೊಮ್ಮೆ ಬೇಂಟೆಯ ಹೋದರೆ ಭಸಿತಕ್ಕಾಹುತಿಯನಿಕ್ಕಿಹೆನೆಂದು
ಸಾಸಿರದೇಳುನೂಱುವರುಷ ಒಬ್ಬ ರಾಜನ ಕೊಂದೆನು.
ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಐವತ್ತೆರಡು ಕಣ್ಣುಳ್ಳವಳು
ಅವಳು ತನ್ನ ಹೂಮುಡಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಅತ್ತಾಳು.
ಅವಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಅಜ ಬಿದ್ದ, ಕಂಗಳಲಿ ಧೂಮಕೇತು ಬಿದ್ದ :
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ದೇವತ್ವ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು !

|| ೯೩೨ ||

೪

ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವ ಮಹಿಮರೆಲ್ಲರೂ
ಸಲಿಗೆವಂತರಾಗಿ ಒಳಗೆ ಐದಾರೆ.
ಆನು, ದೇವಾ, ಹೊಜಗಳವನು :
' ಸಂಬೊಳಿ, ಸಂಬೋಳಿ ' ಎನ್ನುತ್ತ ಇಂಬಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇನೆ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ನಿಮ್ಮ ನಾಪುವಿಡಿದ ಅನಾಮಿಕ ನಾನು !

|| ೯೩೩ ||

ಶಿವ ಶಿವಾ, ಮೂರ್ತಿಗೆ ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಉಂಟೆಂಬಿರಿ :

ಸತ್ಯಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ,
ಸತ್ಯಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ,
ಸತ್ಯಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ,
ಸತ್ಯಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ,
ಸತ್ಯಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಗಣತ್ವವಿಲ್ಲ, ಕೇಳಿರೆ.

ಸತ್ಯಶುದ್ಧದೇವರಿಗೆ ಉಪಚಾರವುಂಟು :

ಸತ್ಯಶುದ್ಧದೇವರಿಗೆ ಧ್ಯಾನ, ವ್ರತ, ಅನುಷ್ಠಾನವುಂಟು;
ಸತ್ಯಶುದ್ಧ-ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಜಪ, ತಪ, ಸಂಜೆ, ಸಮಾಧಿ,
ಹೋಮ, ನೇಮ, ನಿತ್ಯ, ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ, ಪೋಡರೋಪಚಾರವುಂಟು!
ಆದ ಕಾರಣ ಇಂತಪ್ಪ ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಗುರುವಿಂಗೆ ಶರಣೆನ್ನೆ,
ಇಂತಪ್ಪ ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶರಣೆನ್ನೆ,
ಇಂತಪ್ಪ ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಶರಣೆನ್ನೆ,
ಇಂತಪ್ಪ ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಕೈಯಾನೆ !
ಇವರೆಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಕ್ಕಳು !

ಎನಗೆ ಸತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಅಸತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ;

ಆವ ಸಹಜವೂ ಇಲ್ಲದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ, ಕಾಣಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೯೩೪ ||

(೪೬) ಐಕ್ಯನ ಭಕ್ತಸ್ಥಳ

೧

ಭಕ್ತನಾಯಿತ್ತೆ ಭಕ್ತಿ ದಾಸೋಹ; ಯುಕ್ತನಾಯಿತ್ತೆ -ಯುಕ್ತಿ ದಾಸೋಹ
ಐಕ್ಯನಾಯಿತ್ತೆ ಮಮಕಾರದಾಸೋಹ !

ಸರ್ವದಲ್ಲೂ ದಾಸೋಹವೆ ಬೇಕು :

ಈ ದಾಸೋಹದ ಅನುವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ ತಾನೇ ಬಲ್ಲ. ||೯೩೫||

೨

ಜಲವ ನುಂಗಿತ್ತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಕರವು;

ಪತ್ರೆಯ ನುಂಗಿತ್ತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಶಿವಿ;

ಎನ್ನಯಿ ಮಂತ್ರ ಭಿನ್ನವಾಯಿತ್ತು !

ಇಂತೀ ದ್ವಿವಿಧ ಒಂದಾಗದ ಮುನ್ನ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರು ಪ್ರಾಜ್ಞಗೊಂಡರು.

|| ೯೩೬ ||

೩

ಎಲ್ಲರ ಬೇಡಿದರೆಮ್ಮವರು : ಒಂದ ಬೇಡ ಮುಜಿದರಯ್ಯಾ;

ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಗಣಿಗಳು ಒಂದ ಬೇಡ ಮುಜಿದರು :

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಎನ್ನ ಬೇಡ ಮುಜಿದರು !

|| ೯೩೭ ||

೪

ಭಿತ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಚಿತ್ತಾರದಂತೆ, ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಮಥನಾಗಿ ಎಂದಿಷ್ಟೆ ನಯ್ಯಾ?

ಸತ್ಯವಿಲ್ಲದ ರರಣನಾಗಿ ಎಂದಿಷ್ಟೆ ನಯ್ಯಾ ?

ಗರೆಯಿಲ್ಲದ ಕೋಲಿನಲಿ ಉದರೆಯನಿಕ್ಕಿದಭಂಡದ ಹರದನಂತಾದೆನಯ್ಯಾ!

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೯೩೮ ||

೫

ಆಯತ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ : ತೆರಿನನಜಿಯರಾಗಿ

ನೋಡಬಾರದು, ನೋಡಿ ನುಡಿಸಬಾರದು.

ಅದು ತಿದ್ದ ಬಾರದ ಡೊಂಕು ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಭಕ್ತಿ !

|| ೯೩೯ ||

(೪೭) ಐಕ್ಯನ ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಳ

೬

ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುವವನಲ್ಲಿ, ಸಂದೇಹಿ ಸೂತಕಿಯಲ್ಲಿ,

ಆಕಾರ ನಿರಾಕಾರನಲ್ಲಿ, ನೋಡಯ್ಯಾ !

ಕಾಯವಂಚಕನಲ್ಲಿ, ಭೀನವಂಚಕನಲ್ಲಿ,

ನಿಗಂತರ ಸಹಜ, ನೋಡಯ್ಯಾ !

ಶಂಕೆಯಿಲ್ಲದ ಮಹಾಮಹಿಮನು, ನೋಡಯ್ಯಾ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣನುಪಮಾತೀತ ನೋಡಯ್ಯಾ !

|| ೯೪೦ ||

೨

ದಶದಿಕ್ಕು ಧರೆ ಗಗನವೆಂಬುದ ನಾವನುಯೆನಯ್ಯಾ;
ಲಿಂಗಮಧ್ಯೇ ಜಗತ್ ಸರ್ವಂ ' ' ಎಂಬುದ ನಾನನುಯೆನಯ್ಯಾ;
ಲಿಂಗಸೋಂಕಿನ ಸುಖದೊಳಗೆ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ;
ಅಂಬುಧಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಆಲಿಕಲ್ಲಂತೆ
ಬಿನ್ನ ಭಾವವನುಯದೆ ' ಶಿವ ಶಿವಾ ' ಎನ್ನು ತಿರ್ದೆನು ನಾನು.

|| ೯೪೮ ||

(೪೮) ಐಕ್ಯನ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ತುತ

೧

ಮಿಥ್ಯೆಯನಳಿದುಳಿದ ಸತ್ಯಪ್ರಸಾದಿ;
ಅಂಜನವಿಲ್ಲದ ನಿರಂಜನಪ್ರಸಾದಿ;
ದುಃಖವನಳಿದ ಘನಾನಂದಪ್ರಸಾದಿ;
ಅನಿತ್ಯವಿಲ್ಲದ ನಿತ್ಯಪ್ರಸಾದಿ;
ಖಂಡಿತವಿಲ್ಲದ ಅಖಂಡಿತಪ್ರಸಾದಿ;
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಪ್ರಸಾದಿ.

|| ೯೪೯ ||

೨

ಹುಸಿಯಿಂದೆ ಜನಿಸಿದನಯ್ಯಾ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದೊಳಯಿಂಕೆ.
ಹುಸಿಯಿಂದಲಿ ಲಿಂಗವ ಹೆಸರುಗೊಂಡು ಕರೆದನಯ್ಯಾ.
ಅದು ಎನಗೆ ಭಾವವೂ ಅಲ್ಲ, ನಿರ್ಭಾವವೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಿಂದಿತ್ತಯ್ಯಾ;
ಅದಜವಯವಂಗಳೆಲ್ಲವೂ ಜಂಗಮವಯ್ಯಾ.
ಅದಕ್ಕೆ ಎನ್ನಲ್ಲ, ಸಯಿಧಾನವ ಮಾಡಿ ನೀಡಿದನಯ್ಯಾ;
ಆ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಶರಣೆಂದನಯ್ಯಾ.
ಅದು ಸಾರವೂ ಅಲ್ಲ, ನಿಸ್ಸಾರವೂ ಅಲ್ಲಾ !
ಆ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ತದ್ಗತನಾದೆ, ಕಾಣಾ,
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

|| ೯೫೦ ||

೩

ಬೆಳಗಣೊಳಗಣ ಬೆಳಗು ಮಹಾಬೆಳಗೆಂಬ

ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲೊದಗಿದ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಪರಿಣಾಮದ

ಪರಮಾನಂದವನೇನೆಂದುಸಮಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ?

ಪರಮಾಶ್ರಯವೇ ತಾನಾಗಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ

ಚೆನ್ನ ಬಸವಣ್ಣನೆಂಬ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಿ

ಎನ್ನ ವಾಗ್ಮನಕ್ಕಗೋಚರನಾಗಿ, ನಾನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ? || ೯೪೪ ||

—

(೪೯) ಐಕ್ಯನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಳ

೧

ಆಯತವೆಂಬುದು ಭಂಗ: ಸ್ವಾಯತವೆಂಬುದು ಭವ !

ಆಯತವನಱಿಯೆ ಸ್ವಾಯತವನಱಿಯೆ :

ಭಾವದಲ್ಲಿ ವ್ರತಗೆಟ್ಟುದಾಗಿ,

ಆ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಜೀವಸಂಹಾರಿ

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಸರ್ವನಿವಾಸಿಯಾಗಿ .

|| ೯೪೫ ||

೨

ಸ್ವಯಲಿಂಗದನುಭಾವ ತನಗೆ ದೊರಕೊಂಡ ಬಳಿಕ

ದೇವಲೋಕವೆಂಬುದೇನೊ, ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವೆಂಬುದೇನೊ ?

ಅವುದಿಲ್ಲಿಯೂ ಭೇದವೇನಯ್ಯಾ ?

ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ, ಬಳಿಕ ಆಲಸ್ಯವುಂಟೆ ?

|| ೯೪೬ ||

೩

ಎನೆಂಬೆ, ಎನೆಂಬೆ ಒಂದೆರಡಾದುದ ?

ಎನೆಂಬೆ, ಎನೆಂಬೆ ಎರಡೊಂದಾದುದ ?

ಎನೆಂಬೆ, ಎನೆಂಬೆ ಅವಿರಳಘನವ ?

ಮಹಾದಾನಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ ತಾನೇ ಬಲ್ಲ

|| ೯೪೭ ||

೪

ಕುಣುಹಿಲ್ಲ, ಕುಣುಹಿಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಂದೆಂಬರೆ,
ತೆಲಿಹಿಲ್ಲ, ತೆಲಿಹಿಲ್ಲ ಜಂಗಮವೆಂದೆಂಬರೆ !
ಇದೆ ನೋಡಾ ಶಿವಾಚಾರ, ಇದೆ ನೋಡಾ ಶಿವದೊಡಕು !
'ಆತ್ಮನಾಂ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಸ್ವಭಾವ' ಎಂದುದಾಗಿ
ಮುಟ್ಟಬಾರದ ತಾವ ಮಜಿಗೊಂಡಿರ್ಪ
ಮನುಕರ್ತ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ .

|| ೯೪೮ ||

(೫೦) ಐಕ್ಯನ ಶರಣಸ್ಥಳ

೧

ಭೂ ತೋಯ ಸಾವಕ ಸಮೀರಣ ಅಂಬರಾದಿಗಳೆಲ್ಲ
ಆದಿಯಾಧಾರದ ಪರಮಾತ್ಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ !
ಆದಿಮಧ್ಯಾವಸಾನವನನಿಯದ ಅಗಮ್ಯ !
ವೇದಾದಿ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಮಾಣರು
ಅದನಂತಿಂತೆಂದುಪಮಿಸಲಿಲ್ಲಾ ,
ಮಹಂತ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ .

|| ೪೪೯ ||

೨

ಮಹಾಲಿಂಗಸ್ಥಾನಂಗಳ್ಳು - ಮಹಾಲಿಂಗದ ಹೆಸರಲ್ಲದೆ,
ಲಿಂಗ ಬೇಜಿ ರೂಪ ನಿರೂಪನಲ್ಲ .
ಲಿಂಗ ಬೇಜಿ ಕಾಯಸಂಬಂದಿಯಲ್ಲ;
ಲಿಂಗ ಬೇಜಿ ಮಹಾಘನದಿಂದತ್ತತ್ತಲಿ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ನಿಲವು ಆರಿಗೂ ಅಳವಡದು !

|| ೯೫೦ ||

೩

ಹುತ್ತುಕ್ಕೆ ಏಸು ಬಾಯಾದರೇನು ? ಸರ್ಪನಿರ್ಪುದು ಒಂದೇ ಸ್ಥಾನ !
ಭಾವ ಭಾವಿಸಿ ಭ್ರಮೆಯಳಿದು ನೋಡಾ :
ಆ ಭಾವ ಭಾವಿಸಲು ನಿರ್ಭಾವ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ .

|| ೯೫೧ ||

೪

ವೇದ ವೇದಿಸಲಾಯಿದೆ ಅಭೇದ್ಯಲಿಂಗವೆಂದು ನಡುನಡುಗಿತ್ತು.
ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಧಿಸಲಾಯಿದೆ ಅಸಾಧ್ಯಲಿಂಗವೆಂದು ನಾಣುತೈದಾವೆ .
ತರ್ಕ ತರ್ಕಿಸಲಾಯಿದೆ ಅತರ್ಕ್ಯಲಿಂಗವೆಂದು ಮನಂಗೊಳ್ಳುವು .
ಆಗಮ ಅಗಮ್ಯಲಿಂಗವೆಂದು ಗಮನಿಸಲಾಯಿದೆ ಹೋದುವು .
ನರರೂ ಸುರರೂ ಅಂತುವ ಕಾಣರು :

ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಪ್ರವಾಣ ರರಣ ಬಲ್ಲ ! || ೯೫೨ ||

೫

ವೇದಾತೀತ, ಷಡ್ವರ್ಣಾರಹಿತ, ಅಷ್ಟತ್ರಿಂಶತ್ ಕಲಾತೀತ,
ಪ್ರೋಮಾತೀತ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ . || ೯೫೩ ||
ವಿಶ್ವಜಿತನು, ಧನುಜಿತನು, ಸರ್ವಜಿತನು :

೬

ಸುತ್ರಾಮಜಿತನು, ನೃಜಿತನು, ಉರ್ವರಾಜಿತನು:
ಅಶ್ವಜಿತನು, ಗೋಜಿತನು, ಸ್ವರ್ಜಿತನು ;
ಸುಸಂವೇದ್ಯನು, ವೇದನಾದಾತೀತನು :
ತುರಿಯಪರಮಾನಂದನು, ನಿರವಯು ;
ಸೂರ್ಯಕೋಟಿಪ್ರಭಿಯ ಬೆಳಗಿನ ಸಹಸ್ರಕಿರಣದ
ಅಗ್ರಸಟಲದ ಬೆಳಗು ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನು . || ೯೫೪ ||

೭

ಸಹಸ್ರಶಿರ್ಷನಾದಿ ಪುರುಷನು ವೇದಪುರುಷನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು;
ಜ್ಯೋತಿಪುರುಷನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು ;
ತ್ರಿಪಾದದೂರ್ಧ್ವ ಪುರುಷನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು ;
ಉದನ್ಮುಖನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು , ಉದಯಮುಖನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು ;
ನಿರಾಟಜನನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು,

ವಿರಾಜಪುರುಷನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು ;
 ಆದಿಪುರುಷನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು,
 ವಿಯತ್‌ಪುರುಷನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನು .
 ತದ್ವಿಯತ್ತು ರುಷಾಪುರುಷಪುರುಷರಿಲ್ಲದ ಪ್ರಭೆಯ ನೋಡಿರೆ :
 ವೇದನಾದಾತೃತ ತುರ್ಯಪರಮಾನಂದ ಸಿರವಯಂ
 ಷಡುತ್ರಿಂಶತ್ ಪ್ರಭಾಪಟಲದ ಪ್ರಭೆಯ ಬೆಳಗಿದೆ ನೋಡಿರೆ :
 ಬೆಳಗಿನೊಳಗಣ ಮಹಾಬೆಳಗಿನ ಬೆಳಗು,
 ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ !

|| ೯೦೫ ||

ಘನಗಂಭೀರ ಮಹಾಘನದೊಳಗಿನ ಘನಕ್ಕೆ
 ಘನವಾಗಿದ್ದೆ ನಯ್ಯಾ.
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯನೆಂಬ ಮಹಾಬೆಳಗಿನ ಬೆಳಗಿನೊಳಗಿದ್ದೇನೆಂಬ
 ರಬ್ಬ ಮುಗ್ಧವಾದುದೇನೆಂದೆನಯ್ಯಾ ?

|| ೯೦೬ ||

ಸಮಸ್ತ ಕತ್ತಲೆಯ ಮಸಕ ಕಳದಿಪ್ಪ ಇರುವ ನೋಡಾ !
 ಬೆಳಗಿಗೆ ಬೆಳಗು ಸಿಂಹಾಸನವಾಗಿ,
 ಬೆಳಗು ಬೆಳಗ ಕೂಡಿದ ಕೂಟವ
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ ತಾನೇ ಬಲ್ಲ !

|| ೯೦೭ ||

ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಆತ್ಮಸಂಗ ಒಂದೇ, ಅಯ್ಯಾ !
 ನಾದಬಿಂದುಕಕಾತೃತ, ಆದಿಯಾಧಾರ ನೀನೇ, ಅಯ್ಯಾ !
 ಆರೂಢದ ಕೂಟದ ಸುಖವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ ತಾನೇ ಬಲ್ಲ !

|| ೯೦೮ ||

ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಚನಗಳು

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಸ್ಥಳ

೧

ಅಯ್ಯಾ, ಎನಗೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯೇ ಸರ್ವಪಾವನ ;
ಅಯ್ಯಾ, ಎನಗೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯೇ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ .
ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಪಂಚವಕ್ತ್ರಗಳೇ
ಪಂಚಮುಖದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳಾದುವಾಗಿ,
ಅಯ್ಯಾ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ,
ಎನ್ನ ಮುಕ್ತಿಪಥಕ್ಕೆ ಈ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಸಾಧನವಯ್ಯಾ

|| ೯೫೯ ||

೨

ಶ್ರೀರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿಸಿದಾತನೆ ಲಿಂಗವೆಂಬೆ,
ಶ್ರೀರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿಸದ ಅಧಮರನೆ ಭವಿಯೆಂಬೆ !
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯಾ,
ಶ್ರೀರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿಸುವ ಭಕ್ತರ ನೀನೆಂಬೆ !

|| ೯೬೦ ||

೩

ಹಸ್ತಕಡಗ ಕೈಗಧಿಕ, ನೋಡಾ :
ಕೂಡಲಹುದು ಕೊಳ್ಳಲಹುದು.
ಬಾಹುಬಳಿ ತೋಳಿಂದಧಿಕ, ನೋಡಾ :
ಪರನಧುವನಪ್ಪಲಾಗದು .

ಕರ್ಣಕ್ಕೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷೆ ಅಧಿಕ, ನೋಡಾ :

ಶಿವನಿಂದೆಯ ಕೇಳಲಾಗದು .

ಕಂಠಮಾಲೆ ಕೊರಳಿಂದಧಿಕ, ನೋಡಾ :

ಅನ್ಯದೈವಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗಲಾಗದು .

ಆವಾಗಳೂ ನಿಮ್ಮವನೇ ನೆನೆದು, ನಿಮ್ಮವನೇ ಪೂಜಿಸಿ,

ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯನ ಪದಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿಪ್ಪಡೆ

ಅಂಗ ಶಿಖಾಮಣಿಯಯ್ಯಾ !

|| ೯೬೧ ||

ಈ ವಚನಗಳು ಕೆಲ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿಸ್ಥಳದ ತರುವಾಯ ದೊರೆಯು
ತ್ತಿವೆ. ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ———ಸಂ.]

ಮುಗಿದುದು .

ಬಸವಣ್ಣನವರ ಷಟ್ಸ್ಥಳ ವಚನಗಳ ಅಕಾರಾದಿ

(ವಚನ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ)

ಅಕಟಕಟ ಬೆಡಗು ಬಿನ್ನಾಣ	೭೭	ಅನವರತ ಮಾಡಿಹೆನೆಂದು	೨೨೬
ಅಕಟಕಟಾ ಶಿವ ನಿನಗಿನಿತು	೬೪	ಅನಾಯಾಸದಿಂದ ಮನೆಯಮಾಡಿ	೯೧೬
ಅಗ್ನಿಯಾಧಾರದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿನ	೧೯೭	ಅನುದಿನ ಮನಮುಟ್ಟಿ ಧನ್ಯನಯ್ಯಾ	೩೫೭
ಅಂಕ ಓಡಿದರೆ ತತ್ತಿಗಂಗೆ ಭಂಗ	೨೯೯	ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಆತ್ಮಸಂಗ	೯೫೮
ಅಂಕ ಕಂಡಾ ಕೋಲಾಸೆ ಮತ್ತೆ	೭೨೮	ಅಂದಣವನೇಱ್ತಿದ ಸೊಣಗನಂತೆ	೩೪
ಅಂಕ ಕಳನೇಱ್ತು ಕೈಮುರಿದ	೧೭೮	ಅಂದಿನಿಂದ ಹೊಂದಿಗೆಯ ಬಿಂದು	೭೬೨
ಅಂಗದ ನೋಟವು ಸಿಂಗದ	೪೨	ಅಂದು ಇಂದು ಮತ್ತೊಂದೆನಬೇಡ	೧೭೪
ಅಂಗದ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗವ ಹಿಂಗಿ	೭೩೩	ಅಪ್ಪನು ಡೋಹಾರ ಕಕ್ಕಯ್ಯ	೩೪೨
ಅಗದಿಚ್ಚೆಗೆ ಮದ್ಯ ಮಾಂಸವ	೧೦೬	ಅಪ್ಪನು ನಮ್ಮ ಮಾದಾರಚೆನ್ನಯ್ಯ	೩೪೮
ಅಂಗೈ ತಿಂದುದೆನ್ನ	೩೭೧	ಅಭ್ಯಾಸವೆನ್ನ ವರ್ತಿಸಿತ್ತಯ್ಯಾ	೫೧೦
ಅಂಗೈಯೊಳಗಣ ಲಿಂಗವ	೪೮೪	ಅವೃತವತಿ ಸೋಮ ಶಂಭು	೫೪೬
ಅಚ್ಚಶರಣರು ನಿಮ್ಮ ನಿಚ್ಚ	೩೮೧	ಅವೃತವ ಕಡೆವಲ್ಲಿ ವಿಷವಟ್ಟ	೫೪೯
ಅಚ್ಚಿಗವೇಕಯ್ಯಾ ಸಂಸಾರದೊಳಗೆ	೧೭೩	‘ಅಯ್ಯಾ, ಅಯ್ಯಾ’ ಎಂದು	೫೬
ಅಂಜಿದಂಗಳದು, ಅಳುಕಿದರಾಗದು	೬೮೭	ಅಯ್ಯಾ ಎನಗೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷೆಯೆ	೯೫೯
ಅಟ್ಟಾಟಕೆಯ ಮಾತನಾಡ	೭೨೬	ಅಯ್ಯಾ ಏಳೇಳು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ	೪
ಅಡವಿಯಲ್ಲೊಬ್ಬ ಕಡುನೀರಡಿಸಿ	೩೭೫	ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವದಿಂದ	೫೦೮
ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಹೊಲುಬುಗೆಟ್ಟ	೫೪	ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದುನಂಬಿ	೩೯೧
ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಎನ್ನ ಮನವ ಜಡಿದು	೩೨೩	ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಮಹಾವ್ರತಿಗಳ	೩೬೮
ಅಡಿಗಡಿಗೆ ದೇವರಾಣೆ	೬೬೧	ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನ ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ	೫
ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಲಿಂಗವನಡರಿ	೪೯೨	ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ದಾಸೋಹ	೪೫೮
ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಸ್ಥಾನನಿಧಿ	೮೫೩	ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ವಂಶಾವಳಿಯಲು	೩೫೩
ಅಡ್ಡಪುಂಡ್ರದ ಮಣಮುಕುಟದ	೮೮	ಅಯ್ಯಾ ನೀನು ನಿರಾಕಾರ	೩
ಅಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಾನಲ್ಲಯ್ಯಾ	೪೧೨	ಅಯ್ಯಾ ನೀನೆಂದರೆ ಎಂಬೆನು	೮೪೧
ಅಡ್ಡ ವಿಭೂತಿಯಿಲ್ಲದವರ ಮುಖ	೮೭	ಅಯ್ಯಾ ಸಜ್ಜನ ಸದ್ಭಾವರ	೫೮೧
ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ ಹೆತ್ತಣ್ಣ ಗೋತ್ರ	೭೧೩	ಅಯ್ಯಾದೇ ಬ್ರಹ್ಮನ ಕಪಾಲ	೫೩೬
ಅತ್ತಲಿತ್ತಲುಹೋಗದಂತೆ ಹೆಳವನ	೫೯	ಅರಗು ತಿಂದು ಕರಗುವ ದೈವವ	೫೫೮
ಅದುರಿತು ಪಾದಾಘಾತದಿಂದ ಧರೆ	೫೩೮	ಅರಗಿನ ಪುತ್ತಳಿಯ ಉರಿಯ	೬೬
ಬ. ವ. ೧೭			

ಅರಸನ ಕಂಡು ತನ್ನ ಪುರುಷನ	೪೨೫	ಅಷ್ಟದಳ ಕಮಲವ ಸುತ್ತುವ	೪೨೮
ಅರಸನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅರಸಿಯಾಗಿ	೪೨೫	ಅಷ್ಟದಳ ಕಮಲಾತ್ಮನೊಳಗೆ	೮೨೧
ಅರಸರು ಮಂಚಕ್ಕೆ ಬರಿಸಿ ಎನ್ನ	೭೪೮	ಅಷ್ಟಮಿ ನವಮಿ ಎಂಬ ಕಲ್ಪಿತ	೬೧೮
ಅರಸು ಮುನಿದೊಡೆ ನಾಡೊಳ	೮೨೪	ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಜನೆ ಪೋಡತೋಪ	೧೭೫
ಅರಸು ವಿಚಾರ ಸಿರಿಯು ಶೃಂಗಾರ	೬೨೪	ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಜನೆ ಪೋಡತೋಪ	೨೭೯
ಅರಿದರಿದು ಸಮಗಾಣಿಸ ಬಾರದು	೮೦೪	ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಜನೆ ಪೋಡತೋಪ	೨೮೪
ಅಪ್ಪುದುದನಪ್ಪುಯಲೊಲ್ಲರು	೮೮೨	ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಜನೆ ಪೋಡತೋಪ	೫೦೮
ಅಪ್ಪಿಯದೆ ಜನನಿಯ ಜತರದಲ್ಲಿ	೨೧	ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಜನೆ ಪೋಡತೋಪ	೮೯೮
ಅರಿಸಿನವನೆಮಿಂದು ಹೊಂದೊಡಗೆ	೨೬೯	ಅನಮಾಕ್ಷ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅನ್ಯದೈವವ	೫೬೫
ಅರೆಭಕ್ತರಾದವರ ನೆರೆ ಬೇಡ	೧೨೨	ಅಸಂಬಂಧ ಸಂಬಂಧವಾಯಿತ್ತು	೮೪೨
ಅರೆವೆನಯ್ಯಾ ಸಣ್ಣವಹನ್ನಕ್ಕ	೬೮೬	ಅದಂಕುರ ಮನವನಿಂಬುಗೊಂಡು	೮೦೧
ಅರ್ಚಿಸಲಪ್ಪಿಯೆನು ಪೂಜಿಸ	೨೪೧	ಅದುದೆಂದಪ್ಪಿಯೆ ಆಗದೆಂದಪ್ಪಿಯೆ	೪೬೨
ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದರೇನು?	೨೪೯	ಅಳಿಯನ ಕಂಡರೆ ನಾಚಂಬೆ	೯೧೨
ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ	೮೨೦	ಅಳಿಯುತ್ತು ಅಳಿಯುತ್ತು ಬಳಲು	೧೧೨
ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನದಲ್ಲಿ	೨೧೭	ಅ ಕರಿಯಾಕೃತಿಯ ಸೂಕರನ	೨೨೯
“ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನ ನಿಮ್ಮ”	೬೬೬	ಅಕಳ ಕಳ್ಳರು ಕೊಂದೊಯ್ದರೆನ್ನ	೮೨೯
ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನ ನಿಮ್ಮದೆ	೨೧೦	ಅಗಳೂ ಲೋಗರನ ಮನೆಯ	೫೫೨
ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವ ಕೊಟ್ಟೆ	೬೮೦	ಅಚಾರಲಿಂಗವಿದಿಸು ಅನುಭಾವ	೮೭೭
ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವನೊಪ್ಪಿ	೮೨೦	ಅಚಾರವಪ್ಪಿಯಿರಿ	೪೧೭
ಅರ್ಥರೇಖೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು	೧೦೮	ಅಚಾರಶಿವಾಚಾರವೆಂಬುವ	೮೧೭
ಅರ್ಥವನರ್ಥವ ಮಾಡಿ	೭೦೬	ಅಡಿ ಅಳುಪದಿರಾ	೨೭೮
ಅರ್ಪಿತ ಅರ್ಪಿತವೆಂದೆನುತಿಹಿರಿ	೭೭೬	ಅಡಿ ಕಾಲುದಣಿಯವು	೪೮೬
ಅಲಗಲುಗು ಮೋಹಿಸಿದಲ್ಲದೆ	೬೬೭	ಅದಿದರೇನೋ ಹಾದಿದರೇನೋ	೨೦೭
ಅವರ ನಡೆಯೊಂದು ನುಡಿಯೊಂದಾ	೬೫೭	ಅದಿದರೆಯ್ಯಾ ಹಾದಿದರೆಯ್ಯಾ	೧೭೯
ಅವರಿವೆರೆನ್ನದೆ ಚರಣಕ್ಕೆಱಗಲು	೨೫೨	ಅದುತ್ತು ಹಾದುತ್ತು ಭಕ್ತಿಯ	೧೯೨
ಅವಲಕ್ಷಣ ನಾಯ. ಸುಡಿಯ	೫೬೯	ಅದುಪುದಳವಟ್ಟಿತ್ತು	೭೦೨
ಅವಳ ವಚನ ಬೆಲ್ಲದಂತೆ	೧೧೦	ಅಕ್ಕಲಿಂಗ ಪರಮಾತ್ಮ ಜಂಗಮ	೮೨೭
ಅಸನ ಕುಂದದು ವ್ಯಸನಮಾಣದು	೨೫೯	ಅಕ್ಕಸ್ತುತಿಯ ಪರನಿಂದೆಯ	೪೦೭
ಅತ್ಯಮೇಧಯಾಗವಂತಿರಲಿ	೬೧೦	ಅದಿತ್ಯ ಸೋಮರು ಅಗಿ	೮೫೭
ಅಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವೆಂಬರು	೯೬೦	ಅದಿಪುರಾಣ ಅಸುರರಿಗೆ ಮಾರಿ	೫೭೦

ಬಸವಣ್ಣನವರ ಷಟ್ಸ್ಥಳ ವಚನಗಳ ಅಕಾರಾದಿ

೨೫೯

ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಬೀಜವಲ್ಲದವರಿಗೆ	೮೫೮	ಅಲಿ ಕಲ್ಲ ದರಳಿನಂತೆ	೮೪೭
ಅದಿಯಲಾಗಲಿ, ವೇದದಲಾಗಲಿ	೭೧೨	ಅಲುತ್ತುಲು ಹಾಯಿಯ ಹೊಯಿಸಿ	೪೩೬
ಅದ್ಯರ ವಚನ ಆದ್ಯರಿಗಾಯಿತು	೮೪೨	ಅವ ಕುಲವಾದರೇನು ?	೭೧೭
ಅದ್ಯರ ವಚನ ಪರುಷ ಕಂದಕ್ಕಾ	೧೭೧	ಅವನಾದರೇನು, ಪ್ರೀತಿಯಾದೇವನ	೪೬೩
ಅದ್ಯರ ವಚನ ಪರುಷವೆಂದೆಂಬೆ	೩೧೨	ಅನ ನೇಮವಾದರೇನು ಹೇಮ	೪೩೪
ಅದ್ಯರಿಗಲ್ಲದೆ ವೇದ್ಯವಾಗದು	೬೦೩	ಅವನ ಭಾವದಲಿ ಮಾಡಿ ಕೂಡಿ	೩೬೨
ಅನೊಬ್ಬನು ಸುಡುವರೈವರು	೪೫	ಅವನ ಭಾವದಲಿ ಶಿವನ ನಂಬಿದ	೭೯೧
ಅನು ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯಲಿ ದರದರ	೩೧೧	ಅವಿಗೈಯಲೊದಗಿದ ಕಪ್ಪಿನಂತೆ	೩೮೦
ಅನು ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗೆ ಮಂದೆಯ	೩೫೬	ಅಶೆಯೆಂಬ ಪಾಶದಲಿ	೬೨
ಅನು ಭಕ್ತನಲ್ಲಯ್ಯಾ ಅನುವೇಷ	೩೩೫	ಅಸತ್ತೆ ನಲಸಿದನೆಂದೊಡೆ	೧೯
ಅನೆ ಅಂಕುಶಕ್ಕಂಜುವುದೆ	೭೩೬	ಅಸೆಯಾಮಿಷ ತಾಮಸದಿಂದ	೮೩೪
ಅನೆಯಾದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತೆ	೩೨೮	ಅಸೆಯಾಮಿಷ, ತಾಮಸ, ದುಸಿ,	೪೬
ಅನೆಯನೇಡಿಕೊಂಡು ಹೋದಿರೆ	೬೩೭	ಅಸೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಾಣಿ	೧೨೪
ಅಪ್ಪಾಯನಕ್ಕೆ ನೀಡುವೆ ಲಾಂಛನಕ್ಕೆ	೭೫೭	ಅಸೆ ರೋಷ ಹರುಷಾದಿಗಳೆಂಬ	೭೬೪
ಅ ಭಸ್ಮ ತಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ ತನ್ನ ಕಪಾಲ	೯೩೧	ಅಳಿಕಾಪನೆನಗೊಬ್ಬ ಮಗದುಟ್ಟ	೭೮೮
ಅ ಮಿಹಿಲಾಳು ಭೋಜನದೇವಲಾಳು	೩೨೭	ಅಳಿಗೊಂಡಹರೆಂದು ಅಂಜಲದೇಕೆ	೧೭೬
ಅಯತ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ	೯೩೯	ಇಟ್ಟಿಯ ದಣ್ಣ ನರಿ ತಿಂದು	೫೭೬
ಅಯತನೆಂಬುದ ಭಂಗ	೯೪೫	“ ಇತ್ತ ಬಾರಯ್ಯಾ, ಇತ್ತ	೨೪೫
ಅಯತ ಸ್ವಾಯತದನುಭಾವ	೩೬೩	ಇಂದಿಂಗಂತು ನಾಳಿಂಗಂತು	೧೭
ಅಯುಧವಿಕ್ಕಿದವಂಗೆ ವೀರದ ಮಾತೇಕೆ	೬೩೦	ಇಂದು ದುಟ್ಟಿದ ಕೂಸಿಗೆ ಇಂದೆ	೫೧೫
ಅಯುಷ್ಯ ತೀರಿದಲ್ಲದೆ ಮರಣವಿಲ್ಲ	೬೮೯	ಇಂದೆನ್ನು ಮನೆಗೆ ಪ್ರಮಥರು	೩೭೬
ಅಯುಷ್ಯವುಂಟು ಪ್ರಳಯವಿಲ್ಲ	೧೩೧	ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹವ ಮಾಡಿದರೆ	೬೩೮
ಅರತವಡಗದು ಕ್ರೋಧತೊಲಗದು	೩೧೩	ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾಲು ತಿಳಿಯಿಂದ	೬೦೯
ಅ ರತ್ನ ಪ್ರಸಾದವನಾರಾಧಿಸುತ	೯೦೬	ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ದೇವರೆಂದು	೫೪೫
ಅ ರಾಧನೆಯಮಾಡಿದನೆ ಅನ್ಯತದ	೪೨೧	ಇಡಿಸಿಕೊಂಡು ಭಕ್ತರಾದರೆಮ್ಮವರು	೨೫೫
ಅರಾಧ್ಯ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದೊಂದು	೮೯	ಇರುಳೆಂದೇನೋ ಕುರುಡಂಗೆ	೬೩೧
ಅರಾರ ಮನದಲ್ಲಿ ಏನೇನಿಹಾ	೪೦೨	ಇಲಿ ಗಡದನೊಡ್ಡಿದಲ್ಲಿರ್ಲಂತೆ	೧೦
ಅರಾರ ಸಂಗವೇನೇನ ಮಾಡದು	೧೪೧	ಇಲ್ಲವೆಯ ಮೇಲೆ ಕಂಜೊಡೆದಂತೆ	೨೫೭
ಅಱು ಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮರು ಮಡುವಲ್ಲಿ	೫೩೯	ಇವನಾರವ, ಇವನಾರವ,	೬೨
ಅರು ಮುನಿದು ನಮ್ಮನೇನ	೭೫೨	ಈ ಲೋಕದ ಭೀತರು	೯೦೦

ಈಶ್ವರ ಸದ್ಭಾವೇ ಕಿಂ ಪ್ರಮಾಣಂ
 ಉಟ್ಟು ತೊಟ್ಟು ಪೂಜ್ಯನಾಗಿ
 ಉಡುವಿನ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಹಡೆದರೆಮ್ಮ
 ಉಣಲುಡಲು ಮಾರಿಯಲ್ಲದೆ
 ಉಂಡುದು ಬಂದಿತ್ತೆಂಬ ಸಂದೇಹಿ
 ಉಂಬ ಬಟ್ಟಲು ಬೇಜಿರಿ ಕಂಚಲ್ಲ
 ಉಂಬಲ್ಲಿ ಉಡುವಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಳಿ
 ಉಂಬಾಗಳಿಲ್ಲೆನ್ನ, ಉಡುವಾಗ
 ಉತ್ತಮ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನೆಂಬ
 ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮ ಕನಿಷ್ಠವೆಂದು
 ಉತ್ಪತ್ತಿ ಶುಕ್ರ ತೋಣಿತದಿಂದಾದ
 ಉದಕದೊಳಗೆ ಬಿಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬಯಕೆ
 ಉದಯದ ಮಾಗಿಯ ಬಿಸಿಲು
 ಉದಯಾಸ್ತ ಮಾನವೆನ್ನ ಬೆಂದ
 ಉಪಮಿಸಬಾರದ ಉಪಮಾತೀತ
 ಉಪ್ಪರಗುಡಿ ನಂದಿನಾವನ
 ಉಮಾದಿನಾಥರು ಕೋಟಿ
 ಉಱಿ ತಾಗಿದ ಮೃಗವು
 ಉರಿನ ಕೊಳ್ಳೆಯ ಮಂಡೆಯಲ್ಲಿ
 ಉಳ್ಳವರು ಶಿವಾಲಯವ
 ಊರ ಮುಂದೆ ಹಾಲ ಹಳ್ಳ
 ಊಡುವ ಉಡಿಸುವ ಗಂಡನಿದ್ದಂತೆ
 ಊರಸೀತೆಗೆ ಅಸಗ ತಡಬಡಿ
 ಎಚ್ಚು ಬಾಲಿಯ ಕೊಂದ
 ಎಡದ ಕೈಯಲಿ ಕತ್ತಿ
 ಎಡದ ಕೈಯಲಿ ನಿಗಳವನಿಕ್ಕಿ
 ಎಡದ ಕೈಯಲಿ ಹಾಲ ಬಟ್ಟಲು
 ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲೇಕೆ, ಮತ್ತಿಳುವ
 ಎತ್ತೆತ್ತ ನೋಡಿದತ್ತೆತ್ತ ನೀನೇ
 ಎದೆ ಬಿರಿವನ್ನಕ್ಕೆ, ಮನದಣೆ

೭೪೭	ಎನಗಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎನಗಾರೂ ಇಲ್ಲ	೩೫೨
೪೧೧	ಎನ್ನಿಂದ ಕಿಱಿಯಿರಿಲ್ಲ	೩೩೫
೨೯೨	ಎನಗೆ ಗುರುವಿನ ಪ್ರಸಾದ	೯೦೪
೫೫೮	ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ನೆನಪಾದಾಗಲೆ	೪೯೭
೨೦೦	ಎನಿಸನೋದಿದರೇನು ?	೫೮೬
೮೬೦	ಎನಿಸುಕಾಲ ಕಲ್ಲು ನೀಗೊಳಗಿದ್	೯೯
೬೨೯	ಎನಿಸೆನಿಸೆಂದೊಡೆ ನಾ ಧೃತಿಗೆಡೆ	೬೯೧
೨೨೨	ಎನ್ನಾಪ್ಪತ್ತು ಸುಖದುಃಖ ನೀನೇ	೪೮೧
೩೪೩	ಎನ್ನ ಆಪತ್ತು, ಸುಖದುಃಖವಿನ್ನಾ	೩೮೯
೪೦೦	ಎನ್ನ ಕಾಯವ ದಂಡಿಗೆಯ	೪೯೮
೧೫೯	ಎನ್ನ ಗುಣಾವಗುಣ ಸಂಪಾದಿಸಿ	೨೭
೧	ಎನ್ನ ಚಿತ್ತವು ಆತ್ತಿಯ ಹಣ್ಣು	೨೯
೨೧೯	ಎನ್ನ ಜನ್ಮವ ತೊಡೆದ ನೀ ಧರ್ಮ	೪೮೨
೨೭೦	ಎನ್ನ ತಪ್ಪು ಅನಂತ ಕೋಟಿ	೩೨೨
೮೭೩	ಎನ್ನ ನಡೆಯೊಂದು ಪರಿ	೩೦
೫೨೮	ಎನ್ನ ಭಕ್ತನೆಂದೆಂಬರು:	೩೦೫
೯೨೦	ಎನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದ	೮೦
೭೯೨	ಎನ್ನ ವಾಮ-ಕ್ಷೇಮ ನಿಮ್ಮದಯ್ಯಾ	೬೦
೬೬೨	ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಸಾಸುವೆಯ ಪಡ್-	೩೮೫
೮೪೨	ಎನ್ನ ವರೆನಗೊಲಿದು ಹೊನ್ನ	೩೮೭
೭೫೪	ಎನ್ನ ವರೊಲಿದು ಹೊನ್ನ ಶೂಲ	೩೮೬
೬೧೭	ಎಂತಕ್ಕೆ! ಎಂತಕ್ಕೆ! ಹಡೆದಕಾಯ	೧೬೬
೩೦೯	ಎಂತಕ್ಕೆ ನಾ ನಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದ	೨೬೮
೬೨೨	ಎಂತಹನಾದರೇನು: ಲಿಂಗ	೧೪೨
೭೯೯	ಎಂತೋ ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ನಾನು	೪೭
೪೦೫	ಎಂದೋ ಸಂಸಾರದ ದುಂದುಗ	೨೨
೩೮೮	ಎಮ್ಮ ತಾಯಿ ನಿಂಬವ್ವೆ	೩೫೧
೪೧೯	ಎಮ್ಮವರು ಅಧಿಕರು	೬೦೨
೫೩೨	ಎಮ್ಮವರು ಬೆಸಗೊಂಡರೆ ಶುಭ	೮೩
೪೮೫	ಎಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷಮುಖ	೪೩೦

ಎಂಬತ್ತೆಂಟು ಪವಾಡವ
ಎರೆದೆಲೆಯಂತೆ ಒಳಗೊಂದು
ಎಜ್ಜೆದರೆ ನೆನೆಯದು,
ಎಲವದ ಮರ ಹೂತು ಫಲವಾದ
ಎಲವೊ ಎಲವೊ ಪಾಪಕರ್ಮವ
ಎಲೆ ಎಲೆ ಮಾನವಾ, ಅಳಿಯಾಸೆ
ಎಲೆ ಗಂಡು ಕೂಸೇ, ನೀ ಕೇಳಾ
ಎಲ್ಲರ ಗಂಡರ ಪರಿಯಂತಲ್ಲ
ಎಲ್ಲರ ಗಂಡರೂ ಬೇಂಟೆಯ
ಎಲ್ಲರೂ ವೀರರು ಎಲ್ಲರೂ ಧೀರರು
ಎಲ್ಲನ ಬೇಡಿದರೆಮ್ಮವರು
ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಮನವೆಳಸಿದರೆ
ಎಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ವಿಕಾರವ
ಎಳ್ಳಿಲ್ಲದ ಗಾಣವನಾಡಿದ
ಏತ ತಲೆವಾಗಿದರೇನು ?
ಏನನಾದರೆಯೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದು
ಏನನೋದಿ ಏನ ಕೇಳಿ
ಏನಿದ್ದರೇನಿದ್ದರೊಲ್ಲದು
“ಏನಿ, ಬಂದಿರಿ, ಹದುಳವಿದ್ದಿರೆ”?
ಏನ ಮಾಡುವೆ ಎನ್ನ ಪುಣ್ಯದ
ಏನೆಂಬೆನೇನೆಂಬೆ ಒಂದೆರಡಾದ
ಐದು ಮಾನವ ಕುಟ್ಟಿ ಒಂದು
ಒಕ್ಕದ ಐಕ್ಕದನುಂಡು
ಒಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದುದಲ್ಲ
ಒಡಲ ಕಳವಳಕ್ಕೆ ಬಾಯ ಸವಿಗೆ
ಒಡೆದೋಡು ಎನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ
ಒಡೆಯರಿಗೆ ಒಡನೆಯನೊಪ್ಪಿಸ
ಒಡೆಯನ ಕಂಡರೆ ಕಳ್ಳನಾಗದಿರಾ
ಒಡೆಯರಾಡುವ ಮಾತ ಕಡೆ ಪರಿ
ಒಡೆಯರಿಲ್ಲದ ಮನೆಯ

೮೯೧	ಒಡೆಯರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ	೬೪೦
೧೦೨	ಒಡೆಯರು ಬಂದರೆ ಗುಡಿತೋರಣ	೪೪೮
೧೯೬	ಒಡೆಯರೊಡನೆಯ ಕೊಂಡರೆ	೭೨೨
೧೨೧	ಒಣಗಿಸಿ ಎನ್ನ ಘಣಘಣಲನೆ	೬೯೨
೬೧೯	ಒಂದಕ್ಕೊಂಬತ್ತ ನುಡಿದು	೪೪೭
೧೬೫	ಒಂದು ಮಾತೆನ್ನಬಹುದೆ	೬೮೧
೭೦೩	ಒಂದು ಮೊಲಕ್ಕೆ ನಾಯನೊಂಬತ್ತ	೩೬
೮೪೯	ಒಂದುವನರಿಯದ ಸಂದೇಹಿ	೪೬೪
೯೦೭	ಒಪ್ಪವ ನುಡಿವರಯ್ಯ ತುಪ್ಪವ	೭೭೫
೪೪೪	ಒಪ್ಪ ಕೆಂಚನೊಬ್ಬ ಕರಿಕ	೫೪೧
೯೩೭	ಒಬ್ಬನ ಮನೆಯಲ್ಲುಂಡು ಹೊತ್ತು	೭೪೧
೪೪೫	ಒಲವಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ! ನೇಹವಿಲ್ಲದ	೧೨೬
೭೩೯	ಒಲುವ ಗಂಡನೊಮ್ಮೆ ಒಲ್ಲದಿಪ್ಪ	೩೧೪
೩೮೩	ಒಲೆಯಡಿಯನುರುಹಿದೊಡೆ	೯೩೦
೧೨೫	ಒಲೆಯ ಬುದಿಯ ಬಿಲಿಯಲು	೧೧೬
೯೨೫	ಒಲೆ ಹತ್ತಿಯುರಿದೊಡೆ ನಿಲಬಹುದ	೨೬
೨೬೯	ಒಲ್ಲನೆಂಬುದು ವೈರಾಗ್ಯ: ಒಲಿವೆ	೭೭೪
೨೭೨	ಒಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ, ಒಲ್ಲೆನಯ್ಯಾ,	೭೧೨
೨೪೧	ಒಳಗೆ ಕುಟಿಲ: ಹೊರಗೆ ವಿನಯ	೯೬
೫೨೪	ಒಳ್ಳೆದ ಮೈಲಾರನವೊಳಗೆಲ್ಲ	೨೮೦
೯೪೭	ಓಡಲಾಡಿದ ಮೃಗವು ಸೊಣಗಂಗಿ	೨೩೦
೮೬೭	ಓಡುವಾತ ಲೆಂಕನಲ್ಲ	೪೪೧
೪೬೦	ಓಡೆತ್ತ ಬಲ್ಲದು ಅವಲಕ್ಕಿಯ ಸವಿಯ	೯೮
೬೭೫	ಓತಿ ಬೇಲಿವರಿದಂತೆ ಎನ್ನ ಮನವ	೨೮೭
೭೮೪	ಓದಿದರೇನು, ಕೇಳಿದರೇನು,	೧೪೩
೪೫೬	“ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರ	೮೧
೩೦೩	ಕಟ್ಟಿದಿರಿನಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತನ ಕಂಡು	೧೪೦
೨೭೪	ಕಟ್ಟಿದೆ ಒಪ್ಪಿಯ, ಬಿಟ್ಟಿ ಜನ್ನಿಗೆ	೭೦೦
೪೪೯	ಕಟ್ಟಿ ಬಿಡುವನೆ ಶರಣನು ?	೬೭೩
೭೨೪	ಕಟ್ಟುವೆನುಪ್ಪರಗುಡಿಯ	೭೦೪

ಕಣ್ಣುಳು ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಲೞ೨	ಕಾಗೆ ಒಂದಗುಳ ಕಂಡರೆ	೪೩೩
ಕಣ್ಣು ಕೋಪಕ್ಕೆ ಮುಂದಡಿಯದೆ ೫೧೯	ಕಾಗೆ ವಿಷ್ಣುಸುವ ಹೊನ್ನ ಕಳಸ	೩೬೧
ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕನ್ನಡಿಯ ತೋಟು ೫೮೦	ಕಾಂಚನವೆಂಬ ನಾಯ ನಂಜಿ	೩೧೩
ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ಕಣ್ಣೆದುರ್ ಕಾಣಲೇಕ ೯೦೮	ಕಾಣದ ರಾವಿನಲ್ಲಿ ಜಱಿದರೆಂದರೆ	೨೫೦
ಕಂಡ ಕಂಡವರೆಲ್ಲ ಗಂಡರೆಂದೆಂಬ ೬೧೫	ಕಾಣದುದನ್ನೆಲ್ಲನ ಕಾಣಲಂಜಿ	೨೬೬
ಕಂಡ ಕನಸು, ನಿಧಾನವ ಕಂಡೆ ೫೦೦	ಕಾಣಬಹುದೆ ಪರುಷದ ಗಿರಿ	೨೬೩
ಕಂಡ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಕೈಮುಗಿನಾತನೆ ೨೪೪	ಕಾಣೆಯ ಲೋಭ ಕೋಟಿಯ ಲಾಭ	೨೯೫
ಕಂಡರೆ ಮನೋದರನಯ್ಯಾ ೩೩೦	ಕಾಣುತ್ತ ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಕೆಡಿಸಿಯಿಲ್ಲ	೩೪೫
ಕಂಡುದಕ್ಕೆಳಸೆನೆನ್ನ ನುನದಲ್ಲಿ, ೩೫೬	ಕಾಮಧೇನು ನಿಮ್ಮ ಸಾರಿರಲು	೨೬೪
ಕಂದಿದನಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ನೋಡುವರಿಲ್ಲದೆ ೩೩೧	ಕಾಮವ ತೊಟ್ಟಿನಾತ, ಪೇಮವ	೩೫೮
ಕನ್ನಡಿಯ ನೋಡುವಣ್ಣ ಗಳಿರಾ ೧೮೩	ಕಾನುವೇಕೊ ಲಿಂಗಪ್ರೇಮಿ	೧೧೮
ಕಪ್ಪೆ ಸರ್ಪನ ನೆಲಲಿಪ್ಪಂರೆ ೧೧	ಕಾಮಸಂಗ ನಿಸ್ಸಂಗವಾಗಿ	೪೮೩
ಕಬ್ಬಿನ ದಣಿದನಾದು ಕರಲ್ಲವೆ ೬೩೯	ಕಾಮಸಂಗವಳಿದು ಅನುಭಾವ	೫೪೩
ಕಬ್ಬಿನದ ಕೋದಗನ ಪರುಷ ೯೦	ಕಾಯದ ಕಳವಳಕ್ಕಂಜಿ	೬೯೫
ಕಬ್ಬಿನ ಪರುಷವೇದಿಯಾದರೇನು ೮೦೦	ಕಾಯದ ಕರಣದ ಕೈಯಲ್ಲಿ	೩೮೩
ಕರಗಿಸಿ ಎನ್ನ ನುನದ ಕಾಳಿಕೆಯ ೨೫೪	ಕಾಯದ ಗಡಣೆ ಕೆಲಬರಿಗುಂಟು	೮೦೩
ಕರಿಯಂಜುವುಕುಕುಶಕ್ಕಯ್ಯಾ ೩೫	ಕಾಯವಿಕಾರ ಕಾಡಿದುದಯ್ಯಾ	೪೮
ಕರಿ ಘನ: ಅಂಕುಶ ಕಿಡ್ಕಿನೆನ್ನ ಬಯದೆ ೬	ಕಾಯವೆಂಬ ಘಟಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯವೇ	೮೫೦
ಕರ್ತನನಡಿಯದನನು ವಿಪ್ರ ೬೨೬	ಕಾಳಾಗ್ನಿರುದ್ರನ ಮೇಳಾಪವನ	೨೨೩
ಕರ್ತಾರನ ಪೂಜಿಸಿ ಕುಂಜಿತ ದೈನ ೬೪೪	ಕಾಲಿಲೊದೆದು ಬಡಿದು ಜಡಿವರ	೩೩೮
ಕರ್ತರು ನಿಮ್ಮ ಗಣಂಗಳು ೪೩೪	ಕಾಳಿದಾಸಂಗೆ ಕಣ್ಣಿನಿತ್ತೆ	೫೧೩
ಕರ್ಮವೆಂಬ ಅಂಕದೊಡನೆ ೬೯೯	ಕಾಳಿಯ ಕಣ್ ಕಾಣದಿಂದ ಮುನ್ನ	೨
ಕಲಿ ಕರುಳ ತರ್ಕಿಸಿ ೩೨೩	ಕಿಡ್ಕಿ ದೈವವೆಂದು ಹವಿಯ	೫೮೪
ಕಲಿತನ ತನಗುಳ್ಳರೆ ಸೂಜಿ-ಬಾಳು ೬೩೨	ಕಿವಿಯ ಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು	೩೮೦
ಕಲಿಯ ಕೈಯ ಕೈದುನಿನಂತಿರಬೇಕು ೩೬೩	ಕುದುರನೇಸು ತೊಳೆದರೆಯೂ	೨೬೦
ಕಲ್ಲನಾಗರ ಕಂಡರೆ ಹಾಲನೆತ್ತಿ ೧೯೪	ಕುದುರೆ ಸತ್ತಿ ಗೆಯವರ ಕಂಡರೆ	೪೧೩
ಕಳಬೇಡ, ಕೊಲಬೇಡ; ೨೩೫	ಕುಂಬಳಕಾಯಿಗೆ ಕಬ್ಬಿನದ ಕಟ್ಟ	೯೨
ಕಳಹೋದರೆ ಕನ್ನದುಳಿಯ ಹಿಡಿದೆ ೬೯೩	ಕುಣುವಿಂದು ಕಬ್ಬಿನ ಉಲಿನ	೫೯೬
ಕಳಾಬಿಂದು ವಟಾಮುಖಿಯೆಂಬ ೮೮೯	ಕುಣುಹಿಲ್ಲ ಕುಣುಹಿಲ್ಲ ಲಿಂಗ	೯೪೮
ಕಳ್ಳ, ಬಂದಿಕಾಳಿ, ಹಾನಡಿಗ, ೩೧೮	ಕುರುಳು ಬೆರಳು ಮುಡುಮ	೪೯೯

ಕುಲಗೆಟ್ಟು ದೆ ಕೆದಬಬುದಲ್ಲದೆ
ಕುಲಮದಕ್ಕೆ ಹೋರಿ ಜಂಗಮ
ಕುಲಮದವಳಿಯದನ್ನ ಕ್ಕ ಶರಣ
ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹಾರುವನು ಬ್ರಹ್ಮೇತಿಗೆ
ಕುಳ್ಳಿದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ
ಕೂಪವರಿಗೆ ಹೇಳುವೆನು ಕುಲ
ಕೂಸುಳ್ಳ ಸೂಳೆ ಧನದಾಸೆಗೆ
ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಕೇದಾರವೆಂಬುವ
ಕೆಂಜ ಕರಿಕನ ನೆನೆದರೆ
ಕೆಡೆನಡೆಯದೆ ಕೆಡೆನುಡಿಯದೆ
ಕೆಂಡದಲ್ಲಿಟ್ಟು ದೆ ಮೆಯ್ ಬೆಂದು
ಕೆಱ್ಕಿ ದಳ್ಳ ಬಾವಿಗಳು ಮೈದೆಗೆಬರೆ
ಕೆಲಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧನಾದೆನಲ್ಲದೆ
ಕೆಸಿಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಪಶುವಿನಂತಾನು
ಕೇಳಿದ ಕೇಳಿದ ಹಿರಿಯರು
ಕೇಶವನಲ್ಲದೆ ಅತೀಪರ ದೈವವಿಲ್ಲ
ಕೈಯ ಬೋದರಿಗೆ, ಮಂಡೆಯ
ಕೊಡೆವಿದಿಯೆ ಕುದುರೆಯ ವೃಥವುಳ್ಳ
ಕೊಂಬಿನ ಮೇಲಣ ಮರ್ಕಟನಂತೆ
ಕೊಲುವನೇ ಮಾಡಿಗ
ಕೊಲ್ಲೆ ನಯ್ಯಾ ಪ್ರಾಣಗಳ
ಕೊಟ್ಟು ನುಕೋಟೆ ಜಪವನು
ಕೋಣನ ಹೇಜಿಂಗ ಕುನ್ನಿ
ಕೋವಿ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದರೆ ರಕ್ತದ
ಕಾಳಗೋಲ ಹಿಡಿದು ಶ್ರವವ
ಗಂಡನ ಮೇಲೆ ಸ್ನೇಹವಿಲ್ಲದ
ಗಂಡ ಶಿವಲಿಂಗದೇವರ ಭಕ್ತ
ಗರುಡಿಯಕಟ್ಟೆ ಅಱವತ್ತು ಸಾಲ್ಕು
ಗಱ್ಕಿ ತೋಱ್ಕಿ ಗಂಡರೆಂಬರ
ಗಾಡಿಗ ಡಿಂಬು ಗಂಗೆ

೮೯೭
೨೮೪
೮೬೮
೫೮೨
೬೪೬
೪೫೫
೧೦೧
೩೯೨
೬೩೬
೨೩೬
೪೦೪
೮೬೧
೨೮೩
೫೨
೬೫೬
೫೪೭
೩೫೭
೧೬
೩೨
೫೯೦
೭೩೫
೨೭೫
೬೬೩
೬೪೯
೨೧೫
೬೦೯
೧೦೪
೭೦೧
೧೧೨
೫೫೪

ಗಿರಿಗಳ ಮೇಲೆ ದಲವು ತರುಮರಾದಿ
ಗಿಳಿಯ ದಂಜರವಿಕ್ಕಿ ಸೊಡರಿಂಗ
ಗಿಳಿಯೋದಿ ಫಲವೇನು ? ಬೆಕ್ಕು
ಗೀಜಗನ ಗೂಡು ಕೋಡಗನಣಲ
ಗೀತ ಬಲ್ಲಾ ತ ಜಾಣನಲ್ಲ
ಗೀತವ ಹಾಡಿದಡೇನು ?
ಗುಡಿಯೊಳಗಿದ್ದು ಗುಡಿಯ ನೇಣ
ಗುಮ್ಮಡಿಯಂತಪ್ಪ ತಾಯಿನೋಡೆ
ಗುರು ತೋಪದ ಲಿಂಗವು
ಗುರುಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಬುದಲ್ಲದೆ
ಗುರು ಮುನಿದರೆ ಒಂದು ದಿನ
ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದಿಂದ
ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದಿಂದ
ಗುರುವಚನವಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವೆಂದೆ
ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಸದಾಕಾರ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ
ಗುರುರೀಷ ಸಂಕಂಧವಾದುದಕ್ಕೆ
ಗುರುಪದೇಶ ಸಂತ್ರವೈದ್ಯ
ಗೋತ್ರಸಾಮವ ಬೆಸಗೊಂಡರೆ
ಗ್ರಹ ಬಂದು ಆವರಿಸಲೊಡನೆ
ಘನಗಂಧೀರ ಮಹಾಘನದೊಳಗೆ
ಚಕೋರಂಗ ಚಂದ್ರಮನ ಬೆಳಗಿನ
ಚತುರ್ವೇದಿಯಾದರೇನು ?
ಚಂದ್ರಕಾಂತದ ಲಿಲೆಯಲ್ಲಿ
ಚಂದ್ರನ ಶೈತ್ಯದಲು ಬೆಳೆದ
ಚಂದ್ರಮನಂತೆ ಕಳೆಸಮನಿಸುತ್ತೆನಗೆ
ಚಂದ್ರೋದಯಕ್ಕೆ ಅಂಬುಧಿ
ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಬೆನಕನ
ಚಿನ್ನ ಚೀರಮರ ಬಂಟ ನಾನಯ್ಯಾ
ಚಿನ್ನಯ್ಯನ ಮನೆಯ ದಾಸಿಯ
ಚೀಳಿಗೆ ಬಸುಜಾಯಿತ್ತೆ ಕಡೆ

೧೫೨
೩೭೪
೧೨೩
೬೩೪
೧೫೩
೧೮೮
೫೪೬
೭೨೦
೭೯೯
೭೫೯
೮೨೩
೪೬೨
೭೭೭
೭೨
೮೨೯
೯೨೮
೬೫೫
೭೪೪
೯೦೯
೯೫೬
೩೬೪
೬೦೫
೮೦೮
೪೪೨
೯
೨೫
೭೫೧
೩೩೭
೩೪೫
೬೬೪

ಭಲಬೇಕು ಶರಣಂಗೆ	೬೭೬	ತನು ನಿನ್ನದೆಂಬೆ, ಮನ ನಿನ್ನದೆಂಬೆ	೩೦೮
ಜಗದಗಲ ಮುಗಿಲಗಲ	೭೪೩	ತನು ನಿಮ್ಮದೆಂದಬಳಿಕ ಎನಗೆ	೮೨೮
ಜಗವ ಸುತ್ತಿಹುದು ನಿಮ್ಮ ಮಾಯೆ	೯೦೩	ತನು-ಮನ-ಧನವ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ	೨೦೨
ಜಗವೆಲ್ಲಾ ಆಘ್ರಿಯಲು ಎನಗೊಬ್ಬ	೫೦೩	ತನುಮನಧನವೆಂಬ ಕನ್ನಡ	೮೯೫
ಜಂಗಮದ ಮನ ಭಾವದಲ್ಲಿ	೪೭೮	ತನುಮನಧನವೆಂಬ ಮೂಱು ಕತ್ತಿ	೨೦೩
ಜಂಗಮನಿಂದೆಯ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗವ	೪೨೪	ತನುವ ಕೊಟ್ಟು ಗುರುವ	೨೦೬
ಜಂಗಮವ ಕೂಡಿಕೊಂಡು	೫೨೨	ತನುವ ನೋಯಿಸಿ, ಮನವ	೪೦೬
ಜಂಗಮವಿರಹಿತ ಲಿಂಗಾರ್ಜನೆ	೩೯೭	ತನುವ ಬಂದಲೆವರಯ್ಯಾ	೭೨೭
ಜಂಗಮವಿಲ್ಲದ ಮಾಟ	೪೨೬	ತನುವ ಬೇಡಿದಡೀವೆ	೭೦೭
ಜಂಗಮವೆ ಲಿಂಗವೆನಗೆ	೮೩೯	ತನುವಿನಲ್ಲೊಂದಿಟ್ಟು ಮನದ	೯೫
ಜಂಗಮದ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು	೩೯೬	ತನು ಶುಚಿಯಲ್ಲದವನ	೬೪೬
ಜಜ್ಜನೆ ಜರಿದೆನು	೩೬೯	ತನುಸಾರಾಯರ ಮನಸಾರಾಯರ	೫೩೩
ಜನಿತಕ್ಕೆ ತಾಯಾಗಿ ಹೆತ್ತಳು	೧೫	ತನ್ನ ವಿಚಾರಿಸಲೊಲ್ಲದು	೩೮
ಜನ್ಮಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೀಯದೆ	೪೭೩ ೮೩೩	ತನ್ನಾಶ್ರಯದ ರತಿಸುಖವನು	೯೮೩
		ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯ ನುಡಿದರೆ	೩೯
ಜನ್ಮ ಹೊಲ್ಲೆಂಬೆನೆ	೨೯೧	ತಂದೆ ನೀನು, ತಾಯಿ ನೀನು	೪೭೯
ಜಪತಪನಿತ್ಯ ನೇಮವೆನಗುಪದೇಶ	೭೬	ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯ	೬೫೨
ಜಂಬೂದ್ವೀಪ ನವಖಂಡ ಪೃಥ್ವಿ	೬೭೭	ತಮತಮಗೆಲ್ಲ ನೊಸಲ ಕಣ್ಣವರು	೮೯೮
ಜಲಕೂರ್ಮನಾಗವೇದಿನಿ ಸಪ್ತ	೫೩೩	ತಾಗು ನಿರೋಧದ ಅಗು ಹೋಗು	೯೦೨
ಜಲವ ತಪ್ಪಿದ ಮತ್ಸ್ಯ ಬದುಕುವುದೆ	೩೭೭	ತಾಪತ್ರಯವೆಂದರೆ ರೂಪಕಾಣುತ್ತ	೯೦೦
ಜಲವ ನುಂಗಿತ್ತಯ್ಯ ಎನ್ನ ಕರವು	೯೩೬	ತಾಮಸದೆ ಮುಸುಕಿ ಕಂಗಳ	೨೭೧
ಜಾಗ್ರ ಸ್ವಪ್ನ ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ	೬೯೩	ತಾಳಮರದ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಹಾಲು	೯೦
ಜಾತಿವಿಡಿದು ಸೂತಕವನಲಿಸುವೆ	೫೯೪	ತಾಳಮಾನಸರಿಸವನಲಿಯೆ	೪೯೩
ಜೀವಾತ್ಮ ಅಂತರಾತ್ಮದ ಸುದ್ದಿಯ	೯೨೬	ತುಪ್ಪದ ಸವಿಗೆ ಅಲಗ ನೆಕ್ಕುವ	೩೫
ಜೋಳವಾಳಿಯಾನಲ್ಲ	೬೯೮	ತೆಲಿನನಲಿವುದು ಅಪೂರ್ವ	೮೬೬
ಜ್ಞಾನದ ಗಮನದ ಸಹಜದ	೮೫೦	ತೆಲಿಹಿಲ್ಲದ ನಡೆ ತೆಲಿಹಿಲ್ಲದ ನುಡಿ	೯೧೮
ಜ್ಞಾನದ ಬಲದಿಂದ ಅಜ್ಞಾನದ	೮೪೧	ತೊತ್ತಿಗೆ ಬಲ್ಲಹನೊಲಿದರೆ	೪೭೫
ದಂಬೂ ದಳಸೂ ಎನ್ನದಯ್ಯಾ	೩೩೬	ತೊತ್ತಿಗೆ ಅಕ್ಷಣವೇಕಯ್ಯಾ ?	೪೬೭
ತತ್ತ್ವನವಲಿದೆನೆಂದು ಮೃತ್ಯುವ	೩೨೬	ತೊತ್ತಿಗೆಲೆಕೆ ಲಕ್ಷಣ ?	೪೬೭
ತನಗೆ ಮುನಿವರಿಗೆ ತಾ ಮುನಿಯ	೨೪೮	ತೊತ್ತಿನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹೊಂಬಿತ್ತಾಳೆ	೭೩೭

ತೋಟಕಿಯ ಮೀವಣ್ಣಗಳಿರಾ	೬೪೨	ಧ್ವತಿಗೆಟ್ಟು ಅನ್ಯರ ಬೇಡದಂತೆ	೨೬೩
ತ್ರಿವಿಧ ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ ತಪ್ಪುಕ	೩೨೦	ನಿಜದನೆಂದರೆ ಮೆಚ್ಚಿದನೆಂದರೆ	೨೦೪
ತ್ರಿವಿಧ ಪ್ರಸಾದವೆಂದೆಂಬರು	೭೯೦	ನಡೆ ಚೆನ್ನ, ನುಡಿ ಚೆನ್ನ	೭೯೪
ದಕ್ಷ ಯಾಗವ ನಡೆಸಲೆಂದು	೫೭೩	ನಡೆಯ ಕಂಡಾ ನಂಬಿ:	೨೫೪
ದಂದುಗ ಬಿಡದು ಮನದ ಸಂದೇಹ	೩೭	ನಡೆಯಲಿಲಿಯದೆ ನುಡಿಯ	೪೦೮
ವಯವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮವದೇವುದಯ್ಯಾ	೨೪೭	ನಡೆವರಯ್ಯಾ ಬಡೆಯರು	೩೩೯
ದಶದಿಕ್ಕು ಧರೆ ಗಗನವೆಂಬುದ	೯೪೦	“ನಮಃಶಿವಾಯ ನಮಃಶಿವಾಯ	೮೬
ವಾಸನ ವಸ್ತ್ರವ ಬೇಡದ ಮುನ್ನ	೪೪೩	ನಂಬರು ನೆಚ್ಚರು ಬಿಟ್ಟದೆ ಕರೆವರು	೧೧೬
ವಾಸನಂತೆ ತವನಿಧಿಯ ಬೇಡುವ	೭೬೦	ನಂಬಿದರೆ ಪ್ರಸಾದ: ನಂಬದಿದ್ದರೆ	೭೭೨
ವಾಸಿದೇವ ತನ್ನ ವಸ್ತ್ರವನಿತ್ತು	೩೨೦	ನಂಬಿದ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಗಂಡನೊಬ್ಬ	೬೧೬
ವಾಸಿಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿಪ್ಪೆನು	೪೭೨	ನಯನದಾಹಾರವ ಜಂಗಮವ	೪೨೯
ವಾಸೋಹವೆಂಬ ಸೋಹೆಗೊಂಡು	೭೭೮	ನರ ಕೂರಂಬಿನತ್ತೆಚ್ಚೆ	೬೫
ದಿಟ ಪುಟ ಭಕ್ತಿ ಸಂಪುಟ	೧೮	ನರಜನ್ಮದಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಲಿಂಗಸುಖ	೫೮೩
ದಿಟವ ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಿದರೆ	೮೯೦	ನರವಿಂಧ್ಯದೊಳಗೆನ್ನ ಹುಲುಗಿಳಿಯ	೫೮
ದುರ್ವ್ಯಸನಿ ದುರಾಚಾರಿಯೆಂದಿನಿಸ	೨೬೨	ನಾಗಂಗ ಹೊಸತನಿಕ್ಕಿಹೆವೆಂಬರು	೧೯೫
ದೂರದಿಂದ ಬಂದ ಜಂಗಮವ	೪೧೪	ನಾದಪ್ರಿಯ ಶಿವನೆಂಬರು	೧೮೧
ದೂಷಕನವನೊಬ್ಬ ದೇಶವ	೧೩೬	ನಾನಾ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು	೩೯೦
ದೇವದೇವಾ, ಬಿನ್ನಸವನವಧಾರು	೭೧೦	ನಾ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವೆನು	೪೭೯
ದೇವನಿಂತಹನೆಂದು ತೋರಿಸಿ	೪೩೪	ನಾನು ಅರಂಭವ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ	೭೦೮
ದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಿ ಚೆನ್ನನ	೬೦೪	ನಾನು ಭಕ್ತ, ನಾನು ಪ್ರಸಾದಿ	೫೯೨
ದೇವನೊಬ್ಬ ನಾನು ಹಲವು	೬೨೩	ನಾನು ಹೊತ್ತ ಹುಳ್ಳೆಯ ಹೊರೆಯ	೪೭೦
ದೇವನೊಳ್ಳಿದನೆಂದು ಮುಯ್ಯಾ	೧೪೮	ನಾನೊಂದ ನೆನೆದೊಡೆ ತಾನೊಂದ	೧೪
ದೇವಲೋಕ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕ	೨೩೯	ನಾನೊಮ್ಮೆ ಬೇಂಟೆಯನಾಡ	೯೩೨
ದೇವಲೋಕ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕ	೧೩೯	ನಾರಾಯಣನೆಂಬನ ಕಾಣೆ	೫೪೮
ದೇವಲೋಕ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವೆಂಬ	೯೨೩	ನಾರುಳಿಯ ಹಣದವ	೮೬೩
ದೇವಸಹಿತ ಭಕ್ತ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ	೪೬೨	ನಾಲಗೆ ತಾಗಿದ ರುಚಿಗೆ ಮನವೆ	೮೪೮
ದ್ವಿಜರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹಲಬರು	೬೨	ನಾಳೆ ಬಪ್ಪದು ನಡುಗಿದೆ ಬರಲಿ	೬೯೮
ದ್ವೈತಾದ್ವೈತನೋದಿ ಏನ	೧೯೧	ನಿಜಭಾವ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸರಸ್ವತಿ	೬೦೨
ಧನಕ್ಕೆ ಮನವನೊಡ್ಡಿದರೇನು ?	೨೧೬	ನಿಧಾನವನಲಿಸಿಹೆವೆಂದು	೬೫೮
ಧನದಲ್ಲಿ ಶುಚಿ, ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಯ	೮೫೪	ನಿನ್ನ ನಾನಲಿಯದ ಮುನ್ನ	೮೨೨
ಧರಣಿಯ ಮೇಲೊಂದು ಹಿರಿದಪ್ಪ	೧೧೫	ನಿಮಿಷದ ನಿಮಿಷಂ ಭೋ	೧೬೮

ನಿಮ್ಮನಲ್ಲಿಯದ ಕಾರಣ ಕೈಯಲ್ಲಿ	೫೮೭	ಪಂಡಿತನಾಗಲಿ ಮೂರ್ಖನಾಗಲಿ	೭೭೩
ನಿಮ್ಮ ನೋಟವಸಂತ ಸುಖ	೪೯೦	ಪರಜಂತೆ ಎನಗೇಕಯ್ಯಾ ?	೫೧೮
ನಿಮ್ಮ ವಚನ ಎನ್ನ ಪುಣ್ಯವೆಂಬುದು	೫೭೧	ಪರಮತತ್ವದ ನಿಜಸಂಯುಕ್ತರ	೮೮೦
ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಚಮ್ಮಾವುಗೆಗೆ	೬೦೩	ಪರಮಪ್ರಭುವೆ ನೀ ಮುನಿದೆನ್ನ	೮೯೪
ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಪಾದಪ ಮುಟ್ಟಿ	೭೯೩	ಪರಿಯಾಣವೆ ಭಾಜನವೆಂಬರು	೮೩೬
ನಿನ್ನಿನ್ನಾಗುಗ್ಗಲವನಿಕ್ಕಿಹನೊಬ್ಬ	೬೮೩	ಪರುಷದ ಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿನ	೧೫೨
ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ	೭೪೫	ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಕಬ್ಬಿನ	೧೩೭
ನೀನಿಲ್ಲದಸ್ಯ ದೈವವುಂಟೆಂಬವನ	೭೫೧	ಪಶ್ಚಿಮ ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು	೮೧೪
ನೀನಿರಿಸಿದ ಮನದಲ್ಲಿ	೭೨೯	ಪಾತಕ ಶತಕೋಟಿಯ ನೊರಸಲು	೮೪
ನೀನಿಕ್ಕಿದ ಬೀಯದಲ್ಲಿ ಪಂಚನೆ	೪೩೩	ಪಾತಕ ಮಹಾಪಾತಕವ	೪೬೯
ನೀನೊಲಿದರೆ ಒಲಿ	೮೪೫	ಪಾದಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ	೮೮೭
ನೀನೊಲಿದರೆ ಕೊಂಡು	೬೬	ಪಾದೋದಕವ ಕೊಂಬೆ	೪೬೮
ನೀನೊಲಿಯಿತ್ತೇ ಪುಣ್ಯ	೫೦೫	ಪಾಪಿಗೆ ಕೋಪಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಾಗೆಂದರೆ	೬೪೮
ನೀರ ಕಂದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವರಯ್ಯಾ	೫೭೯	ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಕಲ್ಲದೆ	೨೨೩
ನೀರ ಬೊಬ್ಬುಳಿಕೆಗೆ ಕಬ್ಬಿನದ	೧೬೨	ಪುಣ್ಯಪಾಪವೆಂಬುವು ತಮ್ಮಿಷ್ಟ	೨೪೦
ನೀರಿಗೆ ನೇಯ್ದಲೆಯೇ ಶೃಂಗಾರ	೭೪	ಪುಣ್ಯಪಾಪವೆಂಬುಭಯ ಕರ್ಮವ	೮೫೨
ನೀವು ಹಿರಿಯರೆಂಬಿರಿ ಕರ್ಮಿ	೫೯೯	ಪೂಜೆಯುಳ್ಳ ನಬರ ಲಿಂಗವ	೯೧೫
ನೀ ಹುಟ್ಟಿಸಿದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ	೫೭	ಪೂರ್ವಜನ್ಮ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿ	೮೭೦
ನುಡಿಗರೆ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದಂತಿರಬೇಕು	೮೦೨	ಪೂರ್ವಜೀಜನಾಯು ಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲಿ	೭೬೫
ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚತ್ತು ನಡೆಯಲ್ಲಿ	೬೪೫	ಪೃಥ್ವಿಯುಪ್ಪು ತೇಜವಾಯು	೮೧೩
ನೂಲು ನೋಡಿ ನೂಲು ಕೇಳಿದರೇನು	೬೫೧	ಪ್ರಣವನುಚ್ಚರಿಸುವ ಅಪ್ರಮಾಣಕ	೫೯೭
ನೆರೆ ಕೆನ್ನೆಗೆ ತೆತ್ತಿಗೆ ಗಲ್ಲಕೆ	೧೬೧	ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಗ್ರಾಹಕನಾದ	೭೯೬
ನೆಜಿನೆಂಬೋ ನೆಜಿನೆಂಬೋ	೧೪೯	ಬಚ್ಚಲ ನೀರು ತಿಳಿದರೇನು ?	೧೨೨
ನೆಲನೊಂದೆ ಹೊಲಗೇರಿ	೮೭೮	ಬಂಜೆ ಬೇನೆಯನಲಿಯದಂತೆ	೪೦೯
ನೋಡಲಾಗದು ನುಡಿಸಲಾಗದು	೬೪೧	ಬಡಪಸು ಪಂಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ	೫೩
ನೋಡಿನೋಡಿ ಮಾಡುವ ನೇಮ	೭೧	ಬಡಹಾರುವನೇಸು ಭಕ್ತ	೪೫೦
ನೋಡಿನೋಡಿ ಲಿಂಗಧ್ಯಾನವೆನ್ನ	೪೮೮	ಬಂಡಿ ತುಂಬಿದ ಪತ್ರೆಯ	೧೮೪
ನೋಡುವರುಳ್ಳರೆ ಮಾಡುವೆ	೩೦೬	ಬತ್ತೀಸಾಯುಧದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸವ	೭೩೪
ನ್ಯಾಯನಿಮ್ಮರಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಪರನಾನಲ್ಲ	೭೫೩	ಬನ್ನಿರೆ ಅಕ್ಕಗಳು	೫೬೦
ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮವ ಕೆಡಿಸಿತ್ತು	೭೪೮	ಬಂದ ಯೋನಿಯನಲಿದು	೪೯
ಪಟ್ಟನ ಕಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ	೧೩೮	ಬಂಸಹನೆಂದು ಬಾರದೆಯಿದ್ದರೆ	೭೩೭

ಬಂದುದ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರೆ ನೇಮ ೨೩೮
 ಬಂದು ಬಲ್ಲಹ ಬಿಡಲು ಹೊಲಗೇರಿ ೬೦೭
 ಬಯಲ ರೂಪ ಮಾಡಬಲ್ಲಾತನೆ ೯೨೨
 ಬರಬರ ಭಕ್ತಿಯರೆಯಾಯಿತ್ತು ೨೨೦
 ಬಲಿಯ ಭೂಮಿ, ಕರ್ಣನ ಕವಚ ೨೨೪
 ಬಲ್ಲಿದರೊಡನೆ ಬವರವಾದರೆ ೧೫೦
 ಬಸವ ಬಾರೈ, ಮರ್ತ್ಯಲೋಕ ೮೯೩
 ಬಸಿಲಿ ಬಾಳುವೆಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ೨೯೩
 ಬಾಣ-ಮಯೂರನಂತೆ ಬಣ್ಣ ಸ ೩೧೯
 ಬಾರದು ಬಾರದು ಭಕ್ತಂಗೆ ೭೭೦
 ಬಾಲಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಹೋದರೆ ೭೨೪
 ಬಿಡದೆ ಬಾಯಗಲ ಎಂಜಲ ೪೬೫
 ಬಿದಿರಲಂದಣವಕ್ಕು ೨೨೧
 ಬಿದಿರೆಲೆಯ ಮೆಲಿದರೆ ೫೫೭
 ಬಿಳಿಯ ಕರಿಕೆಯ ಕಣಗಿಲೆಲೆಯ ೮೨
 ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳಾರ ಸುತ್ತಿತ್ತಯ್ಯಾ ೮೩೫
 ಬೆದಕದಿರು ಬೆದಕದಿರು ೨೮
 ಬೆಲ್ಲವ ತಿಂದ ಕೋಡಗದಂತೆ ೨೭೩
 ಬೆಳಗಿನೊಳಗಿನ ಬೆಳಗು, ೮೬೬
 ಬೆಳಗಿನೊಳಗಿನ ಮಹಾಬೆಳಗು ೯೪೩
 ಬೆಳೆಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲೊಂದು ೫೦
 ಬೇಜೂರಲಿದ್ದು ಬಂದ ಜಂಗಮ ೪೧೦
 ಬೇವಿನ ಬೀಜವ ಬಿತ್ತಿ ೬೨೫
 ಬ್ರಹ್ಮಂಗೆ ವಾಕ್ ನರುಷ ೮೭೫
 ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಯನೊಲ್ಲೆ ೩೬೦
 ಬ್ರಹ್ಮ ಸಭೆ ನೆರೆದಲ್ಲಿ ೫೮೧
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆ ದೈವವೆಂದು ನಂಬಿದ ೫೬೯
 ಭಕ್ತದೇಹಿಕದೇವನಪ್ಪ ದೇವನು ೩೯೫
 ಭಕ್ತನ ಮಠವೆಂದು ಜಂಗಮ ೮೬೪
 ಭಕ್ತನ ಮುಖದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ೧೪೫
 ಭಕ್ತನಾಗಿ ಲಿಂಗಜಂಗಮವ ೧೪೫

ಭಕ್ತನಾಯಿತ್ತೆ ಭಕ್ತಿದಾಸೋದ ೯೩೫
 ಭಕ್ತನೆಂಕೆಂಬೆನಯ್ಯಾ ಭವಿಸಂಗ ೫೦೯
 ಭಕ್ತನೆನಿಸುವೆನಯ್ಯಾ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ೮೯೨
 ಭಕ್ತ ಭಕ್ತನ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ೨೪೬
 ಭಕ್ತ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಪ್ರಸಾದಿ ೮೯೬
 ಭಕ್ತರ ಕಂಡರೆ ಬೋಳರಪ್ಪಿರಯ್ಯಾ ೧೦೩
 ಭಕ್ತರನಲ್ಲದೆ ಒಲ್ಲೆವೆಂದೆಂಬಿರಿ ೬೨೮
 ಭಕ್ತರೆ ಸಮರ್ಥರು, ಅಸಮರ್ಥ ೬೮೨
 ಭಕ್ತಿ ಹೀನನ ದಾಸೋದವ ಸದ್ಭಕ್ತ ೬೦೬
 ಭಕ್ತಿ ಎಂತಹುದಯ್ಯಾ ೧೪೬
 ಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ನಿಧಾನವ ಸಾಧಿಸುವರೆ ೨೪೩
 ಭಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಮಾಡಬಾರದು ೨೧೨
 ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ೫೨೫
 ಭಕ್ತಿಯೆಳ್ಳನಿತಿಲ್ಲ ೩೦೭
 ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಬಡವ ನಾನಯ್ಯಾ ೩೪೯
 ಭಕ್ತಿರತಿಯ ವಿಕಳತೆಯ ೫೧೪
 ಭಕ್ತಿವಿಶೇಷವ ಮಾಡುವರೆ ಹತ್ತು ೩೨೪
 ಭಕ್ತಿ ಸುಭಾಷೆಯ ಸುಡಿಯ ೪೪೦
 ಭವಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟುವನಲ್ಲಾ ೮೭೪
 ಭವಬಂಧನದುರಿತಂಗಳ ೭೯
 ಭವಬಂಧನ ಭವಪಾಶವಾದ ಕಾರಣ ೭
 ಭವಭವದಲ್ಲೆನ್ನ ಮನವು ೬೮
 ಭವಭವದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಜಂಗಮವೆ ೪೭೨
 ಭವರೋಗ ವೈದ್ಯನೆಂದು ೪೮೩
 ಭವವಿರಹಿತ ಭಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ೪೫೭
 ಭಾಂಡವ ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ೧೯೮
 ಭಿತ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಚಿತ್ತಾರದಂತೆ ೯೩೮
 ಭಿತ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬರೆಯಬಹುದೆ ೩೯೮
 ಭೂತವೊಲಿದಾತ್ಮನ ಸೋಂಕಿದ ೮೨೬
 ಭೂತಿಗನ ಸೀತೆಯ ಸಾತ್ವಿಕ ೯೧೦
 ಭೂತೋಯ ಪಾವಕ ಸಮೀರಣ ೯೪೯

ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ನಿಧಾನವಿದ್ದುದು
 ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆ ಟ್ರಿವೆನಲ್ಲದಾನು ಸಜ್ಜನ
 ಮಡಕೆ ದೈವ ಮೊಜ್ಜಿದೈವ
 ಮಡಕೆಯು ಮಾಡುರೆ ಮಣ್ಣೇ
 ಮುಂಡೆಯು ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು
 ಮಣ್ಣು ಮಡಕೆ ಮಣ್ಣಾಗದು
 ಮತಿಮಂದನಾಗಿ ಗತಿಯು ಕಾಣದೆ
 ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಣದಂತೆ
 ಮಧ್ಯೆ ಸಿಂಡೆಗಳೆಲ್ಲವೂ
 ಮನಕ್ಕೆ ನಾಚದ ವಚನ
 ಮನಕ್ಕೆ ಮನವೊಂದಾಗಿ
 ಮನಕ್ಕೆ ಮನೋದರವಲ್ಲದ
 ಮನದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯ ಮೇಲೆ
 ಮನ ಮನ ಬೆರಿಸಿದಲ್ಲಿ
 ಮನವೇ ನಿನ್ನ ಜನ್ಮದ ಪರಿಭವವ
 ಮನವೇ ಸರ್ಪ, ತನುವೇ ಹೇಳಿಗೆ
 ಮನವಂಜನೆಯು ಅನ್ಯ ಲಿಂಗಾರ್ಜನೆ
 ಮನೆದೈವ ಕುಲದೈವ ಎನಗೆ
 ಮನೆ ನೋಗಾ, ಬಡವರು
 ಮನೆಯ ಗಂಡನ ಮನೆ ವಾರ್ತೆಯ
 ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮನೆಯೊಡೆಯ
 ಮರಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಬೇರೆಂದು
 ಮರದ ನೆಳಲಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನೆಳಲ
 ಮರನ ರೂಪ ಕೊಯಿದು ಮರಕ್ಕೆ
 ಮರನನೇರಿದ ಮರ್ಕಟನಂತೆ
 ಮರಮರ ಮಥನದಿಂದ ಅಗ್ನಿ
 ಮರುಳು ಕಂಡ ಕನಸಿನ ಪರಿ
 ಮರುಳತಲೆ ಮರುಳತಲೆ
 ಮುಟ್ಟಿಯಲಾಗದು ಹರಿಯು
 ಮತ್ಯು ತೋಕವೆಂಬುದು
 ಮನೆಯನೇಕುಕಾಲ ಬೆಳಗಿದರೆ

೧೮೯
 ೨೮೨
 ೫೬೧
 ೭೦
 ೪೯೬
 ೮೬೯
 ೨೬೫
 ೨೬೪
 ೮೭೯
 ೨೫೬
 ೬೯೦
 ೫೦೨
 ೮೦೩
 ೩೭೮
 ೨೭೬
 ೧೬೦
 ೮೧೧
 ೩೭೩
 ೩೨೫
 ೯೧೧
 ೯೭
 ೪೨೦
 ೩೩೩
 ೮೯೯
 ೩೩
 ೮೨೨
 ೮೫೯
 ೯೧೭
 ೫೫೧
 ೧೫೫
 ೩೮೨

ವ ಹಾಲಿಂಗದ ಸ್ಥಾನಗಳು
 'ಮಾಟ-ಕೂಟಿ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿ'
 ಮಾಡಿದನೆಂಬುದು ಮನದಲ್ಲಿ
 ಮಾಡಿ ನೀಡಿ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿಹೆ
 ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟರು ಮನವಿಲ್ಲದೆ
 ಮಾಡುವ ನೀಡುವ ಭಕ್ತನ
 ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನ ಕಾಯ
 ಮಾಡುವರಿಲ್ಲ, ನೀ ಮಾಡದೆ
 ಮಾಡುವಾತ ನಾನಲ್ಲಯ್ಯಾ
 ಮಾಡದೆ ಅರಳಯ ತಿಟ್ಟನೆ
 ಮಾತಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಪ್ಪದೆ ಭಕ್ತಿ?
 ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೋತ್ರಸುಖವ
 ಮಾತಿಲ್ಲ ಮಡಿಯಿಲ್ಲ ಏತಕ್ಕೆ
 ಮಾತಿನ ಮಾತಿಗೆ ನಿನ್ನ ಕೊಂದದ
 ಮಾರಿಕವೈಯ ನೋಂತು
 ಮಾರಿ ಮನಣಿ ಎಂಬುವು ಬೇಜಿಲ್ಲ
 ಮಾವಿನಕಾಯಿಯೊಳಗೊಂದು
 ಮಿಥ್ಯ ವಸಳಿದುಳಿದ ಸತ್ಯ ಪ್ರಸಾದಿ
 ಮೀಂಬುಲಿಗನ ರಕ್ಕೆಯಂತೆ
 ಮೀನಲು ಬೀಸರವಾದ ಪರಿಯು
 ಮುಂಗಯ್ಯ ಕಂಕಣಕೆ ಕನ್ನಡಿಯು
 ಮುತ್ತು ಉದಕಲಾಗದು ಉದಕ
 ಮುತ್ತು ನೀರಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮತ್ತೆ
 ಮುನಿದಿಯಾದೊಡನೆ ಒವ್ವೆ
 ಮುನ್ನ ಮಾಡುವ ಪಾಪ ಬೆನ್ನ ಬಿಡದ
 ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ಪಾಪವೆಂತು
 ಮುನ್ನಿನ ಅದ್ವರ ಪಥಗಳು
 ಮುನ್ನಿನ ಕಲಿವೀರಧೀರರು
 ಮುನ್ನಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗ
 ಮುನ್ನಿನವರು ಹೋದದಾರಿ ಭಯ
 ಮುನ್ನೂಱಿವತ್ತು ದಿನ

೯೫೦
 ೫೦೭
 ೨೩೪
 ೧೧೯
 ೨೨೩
 ೭೫೮
 ೫೨೧
 ೮೪೬
 ೮೩೧
 ೫೭೮
 ೨೧೦
 ೩೧೮
 ೯೨೪
 ೫೭೨
 ೫೫೭
 ೬೩೮
 ೩೩೨
 ೯೪೨
 ೫೭೭
 ೮೮೪
 ೩೧
 ೮೦೬
 ೭೬೭
 ೪೪
 ೨೪
 ೭೩
 ೬೩೩
 ೬೭೮
 ೮೩೨
 ೧೪೭
 ೨೯೭

ಬಸವಣ್ಣನವರ ಪಟಾಸ್ಥಳ ವಚನಗಳ ಆಕಾರಾದಿ

೨೬೯

ಮುನ್ನೂರಿನಿತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ
ಮೂಗಕಂಡಕನಸಿನಂತಾಯಿತ್ತೆನ್ನ
ಮೂಗಿಲ್ಲದ ಮುಖಕ್ಕೆ ಶೃಂಗಾರವೆ?
ಮೂಲಿರಾಪ್ಪಾಯನ ಐದು
ಮೈಗೆ ಕಾದ ಹೇಳುವರಲ್ಲದೆ
ಮೇರುಗುಣವನರಸುವದೆ
ಮೇಲಾಗಲೊಲ್ಲೆನು ಕೀಳಾಗಲಲ್ಲದೆ
ಮೊನೆತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಅಲಗೇನ
ಮೋಟನ ಮೊಳೆ ಮೂಕೊಲಿತಿಯ
ಮೊಳುನ ಗೋಟೆಗೆ ಬರ್ಪ
ಮೊನದಲಂಬುದು ಆಚಾರವಲ್ಲ
“ಯಸ್ಯ ಕ್ರಿಯಾ ತಸ್ಯ ಭವತಿ
ಯುಗಜುಗಪ್ರಳಯಫಹಂದೂ
ರಕ್ಕಸಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭೋಜನ
ರಚ್ಚೆಯ ನೆರವಿಗೆ ನಾಣುನುಡಿ
ರಿಣತಪ್ಪಿದ ಹೆಂಡಿರಲ್ಲಿ
ರುದ್ರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಭುಜದಲ್ಲಿ
ಲಗ್ನವೆಲ್ಲಿಯದೊ ವಿಗ್ನವೆಲ್ಲಿಯದೊ
ಲಜ್ಜೆಗೆಟ್ಟೆನು, ನಾಣುಗೆಟ್ಟೆನು
ಲಾಂಛನವ ಕಂಡು ನಂಬುವೆ
ಲಾಂಛನ ಮೂಲಿಗೆ ಬಂದಿರಲು
ಲಿಂಗಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಮಾಡೆನೀ ಮನವನು
ಲಿಂಗಜಂಗಮ ಒಂದೆ ಎಂದು
ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕಠಿಣವುಂಟೆ?
ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ದಿಟವನರಿಸುವರೆ
ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಯಕ್ಯರು
ಲಿಂಗದರುಶನ ಕರಮುಟ್ಟು
ಲಿಂಗದ ಉಂಡಿಗೆಯ
ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಯ
ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದಿಗಳಲ್ಲದವರ ಸಂಗ
ಲಿಂಗಮುಖದಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರಸಾದ

ಲಿಂಗವ ನಚ್ಚದೀ ಮನವು
ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿದ ಬಳಿಕ
ಲಿಂಗವ ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಜಂಗಮವ
ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಫಲವೇನಯ್ಯಾ
ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಜಂಗಮದ
ಲಿಂಗವಶದಿಂ ಬಂದ ನಡೆಗಳು
ಲಿಂಗವಿಕಾರಿಗೆ ಅಂಗವಿಕಾರ
ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆವವರ
ಲಿಂಗಶಿವಾಲಯದ ಮುಂದೆ
ಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳಲ್ಲದವರ ಶಂಕಸಂಗ
ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವ
ಲೇಸಕಂಡು ಮನ ಬಯಸಿ
ಲೇಸನಿಸಿಕೊಂಡು ಐದು ದಿನ
ಲೋಕದ ಡೊಂಕ ನೀವೇಕೆ
ಲೋಕೋಪಚಾರಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆ
ಲೋದ ಪರುಷವ ಮುಟ್ಟುವುದಲ್ಲದೆ
ಲೌಕಿಕರ ಕಂಡು ಆಡವೆ, ಹಾಡವೆ
ವಚನದ ಹುಸಿ-ನುಸುಳೆಂತು
ವಚನದಲ್ಲಿ ನಾಮಾಮೃತವ ತುಂಬಿ
ವರು ಪ್ರಾಣಪರಿತ್ಯಾಗ
ವಶ್ಯವ ಬಲ್ಲೆವೆಂದೆಂಬಿರಯ್ಯಾ
ವಾರವೆಂದಾಯಿ, ದಿನವೆಂದ
ವಿಕಳನಾದೆನು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ
ವಿಪ್ರರ ಕರೆದು “ನೃಪರುಗಳು
ವಿಶ್ವಜಿತು ದನುಜಜಿತು
ವಿಶ್ವಾಧಿಕೋ ರುದ್ರನ ಹೊಗಳು
ವಿಷಯವೆಂಬ ವಸುರನೆನ್ನ
ವಿಷ್ಣು ಕರ್ಮ, ರುದ್ರ ನಿಷ್ಕರ್ಮ
ವಿಷ್ಣು ಬಲ್ಲಿದನೆಂಬೆನೆ?
ವಿಷ್ಣುವ ಪೂಜಿಸಿ ಮುಡುಹ
ವೀತವೃತ್ತಿ ಭಕ್ತನೊಡು

೨೫೮
೧೮೯
೪೨೩
೯೨೯
೩೩೨
೬೮೪
೭೯೫
೬೦೮
೫೬೩
೪೫೩
೯೩೩
೨೩
೧೫೪
೧೨೪
೨೮೨
೮೩೮
೨೮೬
೪೧
೪೯೧
೪೯೪
೭೮
೪೮೯
೪೩
೬೨೫
೯೫೪
೫೩೩
೫೧
೫೪೩
೫೫೦
೫೬೮
೬೩೧

ವೇದಕ್ಕೆ ಒಲವಿಯ ಕಟ್ಟುವೆ
 ವೇದದಂತುಟ್ಟಲ್ಲ, ಶಾಸ್ತ್ರದಂತುಟ್ಟಲ್ಲ
 ವೇದ ನಡನಡುಗಿತು
 ವೇದವನೋದಿದರೇನು?
 ವೇದವನೋದಿದ ವಿಪ್ರರು
 ವೇದ ವೇಧಿಸಲರಿಯದೆ
 ವೇದಶಾಸ್ತ್ರದವರ ಹಿರಿಯರೆನ್ನೆ
 'ವೇದಸ್ವಯಂಭು' ಎಂಬ
 ವೇದಾತೀತ, ಷಡುವರ್ಣರಹಿತ
 'ವೇದಾದಿನಾಮ ನಿರ್ನಾಮಂ'
 ವೇಷ ಅವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆ
 ವ್ಯಾಧನೊಂದು ಮೊಲನ ತಂದರೆ
 ವ್ಯಾಸ ಬೋಯಿತಿಯ ಮಗ
 ಶಕುನವೆಂದೆಂಬೆ, ಅವಶಕುನ
 ಶಬ್ದಸಂಭಾಷಣೆಯ ನುಡಿಯ
 ಶಬ್ದಸುಖಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಮಾತಿಂಗೆ
 ಶರಣರ ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಪೂಜಿಸುವಂಗೆ
 ಶರಣ ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ದರೆ ಜಪ ಕಾಣರೊ
 ಶರಣರೊಡನೆ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿ
 ಶರಣಸನ್ನಿಹಿತನೈಕೈವದಲ್ಲಿ
 ಶರಣಸುಮತವಪ್ಪ ನಿಜಗುಣ
 ಶರಣರ ಸಂಬಂಧವನಲ್ಲದ ಬಳಿಕ
 ಶಾಸ್ತ್ರ ಘನವೆಂಬೆನೆ?
 ಶಿವನಂತೆ ಶಿವಜ್ಞಾನ ಭ್ರಮೆ
 ಶಿವನಜಂತೆ ಶಿವಜ್ಞಾನವಲ್ಲದ
 ಶಿವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಲಿಂಗೈಕ್ಯ
 ಶಿವಭಕ್ತರೆ ಅಧಿಕರು ನೋಡಯ್ಯಾ
 ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ಹಿಡಿದೆಹೆ
 ಶಿವಮಯ ವಿಷ್ಣುವಲ್ಲ
 ಶಿವಲೋಕಕ್ಕೆ ಸರಿ ಬೇಜಿಹಿಲೋಕ
 ಶಿವಶಿವಾ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ
 ಶಿವಾಚಾರವೆಂಬುದೊಂದು ಬಾಳ

೭೧೬
 ೨೦೯
 ೭೪೯
 ೫೯೮
 ೫೮೫
 ೯೫೨
 ೬೧೧
 ೫೨೯
 ೯೫೩
 ೨೫೨
 ೪೩೨
 ೧೫೮
 ೫೮೮
 ೧೬೭
 ೨೮೯
 ೨೯೮
 ೬೪೭
 ೮೭೨
 ೭೦೨
 ೮೪೪
 ೮೫೫
 ೬೭೦
 ೨೦೮
 ೬೫೫
 ೧೫೬
 ೧೦೭
 ೩೯೩
 ೬೮೫
 ೫೬೬
 ೭೪೬
 ೯೩೪
 ೭೮೯

ಶುದ್ಧವ ಗುರುವಿಂಗೆ ಕೊಟ್ಟು
 ಶುದ್ಧವಾಯಿತ್ತೆಂಬೆನೆ
 ಶುದ್ಧಾತ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮರಿಬ್ಬರೂ
 ಶೂಲದ ಮೇಲಣ ವಿಭೋಗ
 ಶ್ರೀರುದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಧರಿಸಿದಾತ
 ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿಯ ಹೂಸದವನ
 ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿ ಶ್ರೀ ರುದ್ರಾಕ್ಷೆ
 ಶ್ರುತಿಗಗಮ್ಯ ದ್ವಾದಶಾಂತ್ಯ
 ಶ್ರುತಿತತಿಶಿರದ ಮೇಲೆ
 ಶ್ವಪಚನಾದರೇನು ಲಿಂಗಭಕ್ತನೆ
 ಶ್ವಾನಜ್ಞಾನ ಗಜಜ್ಞಾನ ಕುಕ್ಕುಟ
 ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಲನ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿವೆ
 ಸಕ್ಕರೆಯ ಕೊಡನತುಂಬಿ
 ಸಗಣೆಯ ಬೆನಕೆಗೆ ಸಂಪಗೆಯರಲ
 ಸಂಗಸಹಿತ ಶರಣರು ಬಂದರೆ
 ಸಜ್ಜನ ಶರಣರ ಕಂಡು ಎನ್ನ ಮನ
 ಸಂಚುವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿ ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದ
 ಸಟೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ, ಪ್ರಪಂಚುವಿಲ್ಲ
 ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುವನಲ್ಲ ಸಂದೇಹಿ
 ಸತ್ಯವಿದೆ ಸಮಾಧಾನವಿದೆ:
 ಸತ್ಯವುಳ್ಳ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವ ತುಂಬು
 ಸತ್ಯಶಾಜ ನಿತ್ಯನೇಮವ
 ಸತ್ಯಸಂಬಂಧ ಸಯವಾದ
 ಸದಾಚಾರ ಸನ್ನಿಹಿತಿಯಿಲ್ಲದವರ
 ಸಂತವಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ಕೊಂತವ
 ಸಮಬಿತ್ತವೆಂಬ ನೇಮದ ಹಲಗೆ
 ಸಮಯೋಜಿತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾರ್ಜನೆ
 ಸಮರತಿ ಸಮಕಳೆ ಸಮಸುಖ
 ಸಮಸ್ತ ಕತ್ತಲೆಯ ಮಸಕ
 ಸಮುದ್ರ ಘನವೆಂಬೆನೆ? ಧರೆಯ
 ಸಮುದ್ರದೊಳಗಣ ಸಿಂಪಿನಂತೆ

೭೮೩
 ೮೮೬
 ೯೦೫
 ೧೨
 ೯೬೦
 ೪೨೫
 ೪೫೧
 ೫೨೭
 ೫೩೦
 ೬೫೬
 ೭೯೮
 ೫೩೧
 ೫೧೬
 ೯೩
 ೪೦೩
 ೭೭೯
 ೫೧೨
 ೬೨
 ೯೪೦
 ೯೧೩
 ೨೩೪
 ೬೪೫
 ೨೪೪
 ೬೫೦
 ೧೦೦
 ೭೨೫
 ೩೯೯
 ೯೨೭
 ೯೫೭
 ೮೭೬
 ೫೫

ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮತ್ತೊಂದ	೨೪೨	ಸ್ಥಾವರ ಭಕ್ತಂಗೆ ಸೀನೆಯಲ್ಲದೆ	೪೮೮
ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದೆ	೧೩	ಸ್ನೇಹತಪ್ಪಿದ ತಾವಿನಲ್ಲಿ	೧೨೭
ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಶ್ವಾನನಟ್ಟಿ	೫೦೪	ಸ್ವಯಲಿಂಗದನುಭಾವ	೯೪೬
ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸರ್ಪ ಮುಟ್ಟಲು	೨೦	“ಸ್ವಾಮಿ ನೀನು ಶಾಶ್ವತ ನೀನು”	೫೨೬
ಸಂಸಾರವೆಂಬುದೊಂದು ಗಾಳಿಯ	೧೬೪	ಸ್ವಾಮಿ ಭೃತ್ಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ	೨೩೭
ಸಂಸಾರಸಾಗರದ ತೆರೆಕೊಬ್ಬಿ	೮	ಹಂಜರ ಬಲ್ಲಿತ್ತೆಂದು ಅಂಜದೆ	೮೬೩
ಸಯಿಧಾನವ ತಂದು ನೀಡುವೆನಲ್ಲದೆ	೭೮೨	ಹಗಹದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವರ ಮೇಲೆ ಒರಳ	೩೧೬
ಸರ್ಪನ ಸಂಯೋಗ ಜ್ಯೋತಿಯ	೮೧೨	ಹಡೆದೊಡವೆ ವಸ್ತುವನ	೨೨೯
ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮನೆಂಬ ಮಾತಿನ	೨೦೪	ಹತ್ತು ಮತ್ತರದ ಭೂಮಿ	೨೨೫
ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷನಾದಿ ಪುರುಷ	೯೫೫	ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಗೀತವ ಹಾಡಿ	೭೯೭
ಸಾರ! ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗ ಮಾಡುವುದು	೧೦೯	ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ತಂದ ಹರಕೆಯ ಕುಟು	೧೨೯
ಸಾರ, ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗ ಲೇಸು	೧೩೪	ಹಮ್ಮಿನ ಭಕ್ತಿ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಮಾದಲು	೧೯೦
ಸಾಸವೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಗರವರಿದಂತಾ	೩೭೭	ಹರಗಣ ಪಂಕ್ತಿಯ ನಡುವೆ	೪೩೯
ಸಿಂಗದ ನಡು ಡುಲಿಯಲಾ	೬೩೨	ಹರನ ಕೊರಳಲ್ಲಿರ್ಪ ಕರೋಟಿ	೫೩೭
ಸಿನೆಬಂಜೆಯರಿಗೊಬ್ಬ ಮಗ ಹುಟ್ಟಿ	೯೧೪	ಹರನೀವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಿರಿಯು ಬೆನ್ನಲಿ	೧೬೯
ಸಿರಿಯಾಳನ ಮಗನ ಬಾಣಸನ	೭೪೦	ಹರನು ಮೂಲಿಗನಾಗಿ ಪುರಾತ	೩೪೭
ಸುಖ ಬಂದರೆ ಪುಣ್ಯದ ಫಲವೆನ್ನೆನು	೬೯೪	ಹರಬೀಜವಾದರೆ ಹಂವೆ ತಾನಪ್ಪನೆ?	೬೬೮
ಸುಜಿತ್ತದಿಂದಲೆನ್ನ ಮನವು ನಿಮ್ಮ	೪೭೭	ಹರಸಿ ಮಾಡುವುದು ಹರಕೆಯ	೨೨೮
ಸುಡಲಿ ಮನವೆನ್ನುಡುವನ	೪೦	ಹರಿಯಜ ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ	೭೪೨
ಸುನಾದ ಬಿಂದು ಪ್ರಣವ ಮಂತ್ರ	೮೫೫	ಹರವ ನದಿಯ ತೆಲಿನ ಹೋಲ	೫೨೩
ಸುಪಥಮಂತ್ರದುಪದೇಶವ ಕಲಿತು	೯೧	ಹರವ ಹಾವಿಂಗಂಜೆ	೪೪೬
ಸುಪ್ರಭಾತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ	೧೭೭	ಹರಿಹರನೊಂದೆ ಎಂದರೆ	೫೪೨
ಸುರರ ಬೇಡಿದಡಿಲ್ಲ	೨೭೭	ಹಲಬರ ನುಂಗಿದ ಹಾವಿಂಗೆ ತಲೆ	೮೫೬
ಸುರರು ಕಿನ್ನರರು	೪೯೫	ಹಲವು ಕಾಲ ಧಾವತಿಗೊಂಡು	೨೧೩
ಸೂರ್ಯನುದಯ ತಾವರೆಗೆ	೩೬೬	ಹಲವು ಕೊಂಬಿಗೆ ಹಾಯಬೇಡ	೬೨೨
ಸೂಳೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಸೂಳೆಯ ಬಂಟ	೭೬೮	ಹಲವು ಮನೆಯ ಕಟ್ಟ ಕುಣಕುಣ	೨೦೫
ಸೂಳೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಸಿನಂತೆ	೩೪೬	ಹಲ್ಲುದತ್ತಿ ನಾಲಗೆ ಹೊರಳದಿದ್ದಲ್ಲಿ	೭೩೦
ಸೆಟ್ಟಿಯೆಂದೆಂಬೆನೆ ಸಿರಿಯಾಳನ?	೩೪೪	ಹಸಿದು ಎಕ್ಕೆಯ ಕಾಯ	೧೨೦
ಸೋಲಬಲ್ಲರವರು ಗೆಲಲಿಯು	೩೧೭	ಹಸಿದು ಬಂದ ಗಂಡನಿಗೆ	೨೧೮
ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಒಂದೆ' ಎಂದು	೩೪೧	ಹಸಿವಾದಡುಂಬುದನು	೧೮೨
ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮವೆಂಬುಭಯ ಪಕ್ಷ	೮೦೫	ಹಸಿವಾಯಿತ್ತೆಂದರ್ಪಿತ	೭೬೬

ಹಸಿವು ತೃಷೆ ನಿದ್ರೆ	೮೨೭	ಹುತ್ತವ ಬಡಿದೊಡೆ ಹಾವು ಸಾಯ	೧೧೦
ಹಸ್ತ ಕಡಗ ಕೈಗಡಿಕ ನೋಣಾ	೯೬೧	ಹುಲಿಯ ಹಾಲು ಹುಲಿಗಲ್ಲದೆ	೬೬೫
ಹಾದರಕ್ಕೆ ಹೋಡರೆ ಕಳ್ಳದಮ್ಮ	೧೧೧	ಹುಸಿಯಿಂದೆ ಜನಿಸಿದನಯ್ಯಾ	೯೪೩
ಹಾರುವನ ಭಕ್ತಿ ಓಡಿನೊಳಗಗೆಯ	೫೯೧	ಹೃದಯದ ಕತ್ತರಿ ತುದಿನಾಲಗೆಯ	೨೭೯
ಹಾರುವರೆಲ್ಲರೂ ನೆರೆದು ಶೂದ್ರನ	೬೧೪	ಹೇಡಿ ಬಿರುದ ಕಟ್ಟಿದಂತಾಯಿ	೩೯೦
ಹಾರುವ ಹಾರುವನಪ್ಪೆ	೪೫೯	ಹೊಕ್ಕಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ನಿಮ್ಮೊಕ್ಕುದ	೭೩೧
ಹಾಲ ಕಂದಲು, ತುಪ್ಪದ	೪೧೬	ಹೊತ್ತಾಱಿತಿ ಎದ್ದು ಅಗ್ಗುವಣೆ	೦೭೨
ಹಾಲತೊ ಱಿತಿಗೆ ಬೆಲ್ಲದ ಕೆಸಲು	೨೯೦	ಹೊತ್ತಾಱಿತಿ ಎದ್ದು ಕಣ್ಣು ಹೊಸೆ	೭೦೯
ಹಾಲ ನೇಮ, ಹಾಲ ಕೆನೆಯ	೨೩೨	ಹೊತ್ತಾಱಿತಿ ಎದ್ದು ಶಿವಲಿಂಗ	೨೫೭
ಹಾಲೆಂಜಲು ಪೆಯ್ಯನ	೮೮೫	ಹೊನ್ನ ನೇಗಿಲಲುತ್ತು ಎಕ್ಕೆಯ	೫೯೩
ಹಾವಡಿಗನು ಮೂಕೊಱಿಯು	೧೦೫	ಹೊನ್ನ ಹಾವುಗೆಯ ಮೆಟ್ಟಿದನನ	೫೦೧
ಹಾವಸೆಗಲ್ಲ ಮೆಟ್ಟಿ ಹರಿದು	೨೦೪	ಹೊನ್ನಿ ನೊಳಗೊಂದೊರೆಯ	೪೩೫
ಹಾವಿನ ಡೊಂಕು ಹುತ್ತಕ್ಕೆ	೧೪೧	ಹೊನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣೆಂಬ	೭೧೫
ಹಾವಿನ ಬಾಯ ಕಪ್ಪಿ ಹಸಿದು	೧೩೫	ಹೊಯ್ದಾರೆ ಹೊಯ್ಗುಳು ಕಯ್ಯ	೧೭೦
ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಗಳ ಕೊಂಡು	೬೬೦	ಹೆ ಱಿಗೆ ಹೂಸಿ ಏವೆನಯ್ಯಾ	೪೭೬
ಹಾವು ತಿಂದವರ ನುಡಿಸಬಯದು	೧೩೨	ಹೆತೆಱಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದನಾಯಿ	೩೦೪
ಹಾಳು ಮೊರಡಿಗಳಲ್ಲಿ	೫೨೦	ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟ ಶಿಶು ತನ್ನ ತಾಯ	೩೬೫
ಹಿಡಿದೆಡೆಯನೆ ಕಾಸಿ ಹಿಡಿದ ಕೈ	೪೧೧	ಹೊಲಬುಗೊಂಡಱಿಸ ಬೇಡ	೧೮೦
ಹಿರಿಯಯ್ಯ ಶ್ವಪಚಯ್ಯ	೩೫೫	ಹೊಲೆಗೆಂಡಲ್ಲದೆ ಪಿಂಡದಾಶ್ರಯಕ್ಕೆ	೫೮೯
ಹುಟ್ಟುತ ದ್ರವ್ಯವನಱಿಯದವಂಗೆ	೭೦೦	ಹೊಲೆಯ, ಮಾದಿಗ ಭಕ್ತನಾದರೆ	೫೯೫
ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಕೊಟ್ಟ ಭೋಗಂ	೬೮೮	ಹೊಲೆಯ ಹೊಲಬಿಗನಾದರೆ	೧೩೫
ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಅರ್ಥ	೭೩೨	ಹೊಲೆಯುಂಟೆ ಲಿಗವಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ	೭೬೯
ಹುಟ್ಟಿಸುವಾತ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂಬರು	೫೪೬	ಹೊಲೆಯೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಕಲವ	೬೭೫
ಹುಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಭವಿ, ಮರಳಿ ಭಕ್ತನ	೬೭೪	ಹೊಸತಿಲ ಪೂಜಿಸಿ ಹೊಱಿಸಟ್ಟ	೪೨೨
ಹುಟ್ಟೆಂದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿ	೬೩	ಹೋಗಬಿಟ್ಟು ಮರಳಿ ಹಿಂದೆ	೭೫
ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಏಸು ಬಾಯಾದರೇನು	೯೫೧		
ಹುತ್ತದ ಮೇಲಣ ರಜ್ಜು ಮುಟ್ಟಿದ	೭೭೧		

ಬಸವಣ್ಣ ನವರ
ಷಟ್ ಸ್ಥಳ ವಚನಗಳಲ್ಲಿಯ
ಕ ರಿ ನ ಶಬ್ದಗಳ ಕೋಶ

ಸೂಚನೆ: ಈ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಆಯಾ ಶಬ್ದಗಳು ಬಳಕೆ ಯಾಗಿರುವ ವಚನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿವೆ; ಆದರೆ ಅಂತಹ ಎಲ್ಲ ವಚನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿಲ್ಲ. ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥ ವಿದ್ವಂತೆ ತೋರಿದಲ್ಲಿ (೧) ಮತ್ತು (೨) ಹೀಗೆ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಆಯಾ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಶಬ್ದದ (ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಬರೆಯದೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ () ಮತ್ತು [] ಈ ಕಂಸಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಉದಾ: 'ವೃಥಾ (ಯ)' ಎಂಬಲ್ಲಿ () ಈ ಕಂಸದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಾ ಗಲಿ ಬಿಟ್ಟಾಗಲಿ ಓದಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ಅರ್ಥ; 'ಗಳ [ಪು] ಯ' ಎಂದಿಷ್ಟಾಗ ಈ ಶಬ್ದವು 'ಗಳಪು' ಎಂದಾಗಲಿ 'ಗಳದು' ಎಂದಾಗಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಸೂಚನೆ. ಈ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ಮುಂವೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಕೆಲ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ: ಸ = ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪವ; = ಹಳಗನ್ನಡ ರೂಪ; ತೆ = ತೆಲಗು ರೂಪ; ಕ್ರಿ = ಕ್ರಿಯಾರೂಪ; ನಾ = ನಾಮರೂಪ; ಹೋ = ಹೋಲಿಸು.

ಅಕ್ಕವೆ (೧) ಜೀರ್ಣವಾಗುವಿಕೆ;
 ಪ್ರಯೋಜನ (೨) ಅಜೀರ್ಣ ೨೯೮
 ಅಕ್ಕು (ಹ: ಅಚ್ಚು) ಅರಗು,
 ಜೀರ್ಣವಾಗು ೩೨, ೫೮೫, ೬೫೦
 ಅಕ್ಕೆ (ಹ: ಅಚ್ಚೆ) ದುಃಖ ೧೬೭
 ಅಗಮ್ಯ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಬಾರದ ೫೨೯
 ಅಗಲ ತಳಿಗೆ ೪೩೯; ವಿಸ್ತಾರ ೭೪೯
 ಅಗ್ಗುವಣಿ (ಸ: ಅಘ್ಯ ಪಾನೀಯ)
 ಪೂಜೆ-ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋ
 ಗಿಸುವ ನೀರು ೧೭೨
 ಅಘಟಿತ ಇನ್ನು ಸಂಭವಿಸದೆ ಇದ್ದ,
 ಭವಿಷ್ಯ ೫೧೫
 ಅಘಟಿತಘಟಿತ ಎಂದೂ ಉಂಟಾ
 ಗದೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡು
 ವವನು ೧೪೭
 ಅಘೋರ ಘೋರ, ನಿಷ್ಕರ,
 ಭಯಂಕರ ೧೧೭, ೭೮೭
 ಅಂಕ ಸೈನಿಕ, ಭಟ ೧೭೮, ೭೨೮;
 ಯುದ್ಧ, ಕಾಳಗ ೪೩೬, ೬೯೯
 ಅಂಕಕಾಠಿ ವೀರ, ಭಟ ೭೦೦
 ಅಂಕೆ ಅಧಿಕಾರ, ಅಪ್ಪಣೆ ೭೨೮
 ಅಂಗ (೧) ದೇಹ, (೨) (ವೀರಶೈವರ
 ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ) ಭಕ್ತ ೪೦೩
 ಅಂಗತ (ಸ: ಅಂಗತಃ)
 ಮೈಗೂಡಿದ, ಅಳವಟ್ಟು ೪೫೫
 ಅಂಗೈಸು ಕೈಕೊಳ್ಳು; ಪೂರೈಸು
 ೪೩೮

ಅಂಗವಣಿ ಧೈರ್ಯ, ಪರಾಕ್ರಮ
 ೪೨೪
 ಅಚ್ಚಿಗ ವಿಹ್ವಲತೆ, ಕಳವಳ ೧೭೩
 ಅಚ್ಚುಗ ಸ್ಪ್ರೀತಿ, ವ್ಯಾವೋಹ ೯೩
 ಅಜಪೆ , ಹಂಸವೆಂಬ ಮಂತ್ರ
 (ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನು
 ಸ್ಯನು ಉಸುರಾಡಿಸುವುದರಿಂದಲೇ
 ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ; ಅಂತೆಯೇ ಈ
 ಹೆಸರು) ೬೧೨
 ಅಜಾತ ಹುಟ್ಟು ಇಲ್ಲದ ಭವನಳಿದ,
 ಶರಣ ೯೦೧
 ಅಂಜನ ದೋಷ; ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳು
 ವುದು ೯೦೪
 ಅಟ್ಟಾಟಿಕೆ ಜಂಬ, ಪೌರುಷದ
 ಮಾತು, ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ೭೨೬
 ಅಟ್ಟೆ ತಲೆಯಿಲ್ಲ ದೇಹ, ಮುಂಡ
 ೭೨, ೭೬೩
 ಅಡಕು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳು ೨೦೧
 ಅಡಗು ಮಾಂಸ, ಬಾಡ ೭೬೮
 ಅಡಸು ಬಲತ್ಕಾರಮಾಡು ೬೭೫
 ಅಡಾಯುಧ ಮಂಡಲಾಕಾರದ
 ತುದಿಯುಳ್ಳ ಕತ್ತಿ ೬೫೧
 ಅಡಿಯ ದಾಸ, ಸೇವಕ; ಶರಣ
 ೬೦೬
 ಅಡೆ ಗೊಬ್ಬರ ೫೫೯
 ಅಣಕ ಅಣಕಿಸುವುದು,
 ತೆಗಳುವುದು ೮೧೦

ಅಣಚಿ ತಾಳಿ (?) ೬೨೦
 ಅಣಲು (ಬಾಯ) ಅಂಗಳು ೬೩೬
 ಅಣೆ ಹೊಡೆ, ಅಪ್ಪಳಿಸು ೩೩೯
 ಅಂಡಲೆ ಪೀಡಿಸು,
 ತೊಂದರೆಯುಂಟುವಾಡು ೧೭೮
 ಅತಿಗಳೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಳೆ;
 ದಾಂಟು ೪೮೧
 ಅದ್ವಗಾಣೆ ಕಾಣೆಯ ಅರ್ಧ ೧೧೫
 ಅದ್ವ ಎದ್ದು, ಮುಳಗಿಸು ೨೨೦
 ಅನಂಗಸಂಗಿ ಕಾಮನಿಕಾರವುಳ್ಳವ
 ೧೨೫
 ಅನವರತ ಯಾವಾಗಲೂ ೨೨೬
 ಅನಾಮಿಕ ಹೆಸರಿಲ್ಲದ; ಕೇಳ
 ೫೭೮, ೯೩೩
 ಅನಾಯತ ಅಕ್ರಮ ಕೃತ್ಯ,
 ತಪ್ಪುಕೆಲಸ ೨ ೩
 ಅನಿಮಿಷ (೧) ಯಾವಾಗಲೂ
 ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಿರುವವ, ದೇವತೆ;
 (೨) ಒಬ್ಬ ಶಿವಶರಣ ೧೪೫
 ಅನು ಲೇಸು; ಯೋಗ್ಯತೆ; ಒಳ್ಳೆಯ
 ರೀತಿ; ಸಿದ್ಧತೆ ೮೯೭, ೯೧೦
 ಅನುಭವ ನಿಜದ ಅಥವಾ ಪರ
 ಮಾತ್ಮನ ಅನುಭವ ಅಥವಾ
 ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ೮೧೯
 ಅನುವಾಗು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಉಪ
 ಯೋಗವಾಗು ೨೧೬
 ಅನುಕ್ರತ (೧) ಪ್ರಖಾತ (೨)
 ನಿರಂತರ ೫೦೭

ಅಂತರಬೆಂತರ ಒಂದು ಬಗೆಯ
 ಪಿಶಾಚಿ ೨೫೮
 ಅಂತರಾಳ ಒಳಗಿನ ಸ್ಥಾನ ೮೪೪
 ಅಂತರಿಸು ಬಿಡು, ತ್ಯಾಗಮಾಡು
 ೬೩೨
 ಅಂತು (ಸ: ಅಂತ, ಅಂತಸ್)
 ಒಳಗಣದು, ಗುಟ್ಟು, ರಹಸ್ಯ;
 ಪಾರ, ಕೊನೆ; ಸಾಮಿಸ್ಯ,
 ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ ೮೧, ೭೩೬
 ಅಂದ ತೆರ, ರೀತಿ, ಪ್ರಕಾರ;
 ಚೆಲವು ೭೬೦
 ಅಂದಣ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ದಂಡಿಗೆ ೩೪,
 ೨೨೧
 ಅಂದಣಗಿತ್ತಿ ಬೋಯಿತಿ;
 ತನ್ನ ಶೃಂಗಾರವನ್ನೆ ಲಕ್ಷಿಸುವವಳು
 ಅಂಪಗಾರ್ತಿ (?) ೨೨೬
 ಅನ್ನಕ ತನಕ, ವರೆಗೆ ೮೯೬
 ಅನ್ನಬರ ತನಕ, ವರೆಗೆ ೮೯೬
 ಅಪಾತ್ರ ಅಯೋಗ್ಯ ೮೦೪
 ಅಪ್ಯಯ ಜೀರ್ಣವಾಗುವಿಕೆ,
 ಬೆರೆಯುವಿಕೆ ೨೦೦
 ಅಭಿನಾನ ಹೆಂಡಿರು-ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ
 ಇರುವ ಮಮತೆ ೨೧೭, ೩೪೦
 ಅಭಿನಾನಿ ಆತ್ಮಗೌರವವುಳ್ಳ ೬೬೬
 ಅವ್ಯತಗಣ ಭಂದಸ್ಸಿನ ಗಣಗಳ
 ಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಭೇದ ೪೯೪
 ಅವ್ಯು (ಹ: ಅಣ್ಣು) ಶಕ್ತನಾಗು
 ೮೧

ಅಂಬರ ಆಕಾಶ	೯೪೯	ಅನಧಾರು ಲಕ್ಷಕೊಡು	೬೮, ೬೯೯
ಅಯಿದೆ ಗಂಡನುಳ್ಳಾಕೆ	೬೩೨	ಅನಲೋಹ (ಭಂಗಾರದಕಿಂಕ)	
ಅಯ್ಯ ತಂದೆ; ಆಜ್ಜ	೩೫೦	ಕೇಳುತರದ ಲೋಹ	೭೮೧
ಅಯ್ಯತನ ತಾನು ಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂಬ		ಅನಸರ ಸಮಯ; ತವಕ	೭೦೯
ಭಾವನೆ; ಅಹಂಕಾರ	೨೫೨	ಅನಸಾನ ಕಡೆ, ಕೊನೆ; ಮರಣ	
ಅರಸು ರಾಜ್ಯ, 'ಅರಸೊತ್ತಿಗೆ'			೯೪೯
	೧೬೦, ೬೨೭	ಅನಸ್ಥೆ ದುಃಖ, ಸಂಕಟ	೩೭೦
ಅರಳಂಬು ಹೂವಿನಬಾಣ,		ಅವಿಮುಕ್ತಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾಶಿಯ ನೆರೆ	
ಕಾಮನ ಬಾಣ	೭೫	ಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದ	
ಅರಳೆ (ಗಾಣದ ನಡುವಿನ) ಕಂಬ;		ಹೆಸರು	೮೫೩
ಸ್ಥಾನ	೫೮೧	ಅವುಟು ಮೂರೂವರೆ	೪೯೧
ಅರಿದು ಕಠಿಣ, ಅಸಾಧ್ಯ	೨೧೫	ಅವುಡು ಮೆಲುಕು, ದವಡೆ	೬೪೭
ಅರುಹ ಬುಧ್ಧ; ಜಿನ	೫೪೬	ಅಸ ಪರಾಕ್ರಮ, ಶಕ್ತಿ	೬೬೯
ಅರ್ಜು ಒಣಗು, ಬತ್ತು	೮೬೩, ೩೧೫	ಅಸುಗತಿ ಕೆಟ್ಟಗತಿ, ದುರ್ಗತಿ	೬೩೦
ಅಱಿಸು ಹುದುಕು	೧೮೦	ಅಳಲು ದುಃಖ, ಸಂಕಟ	೪೫೫
ಅರ್ತಿ (ಹ: ಅಲ್ಲ)	ಪ್ರೀತಿ,	ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗ ಕುದುರೆಯನ್ನು	
ಸಂತೋಷ; ಆಸೆ	೧೭೭	ಆಹುತಿಕೊಡುವ ಯಜ್ಞ (ಈಯಾಗ	
ಅರ್ಥ ಬೇಡುವವ		ವನ್ನು ಸಾಮ್ರಾಟರಾದ ಅರಸರು	
ಅರ್ಪಣೆ ನಿವೇದನೆ	೩೯೨	ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು)	೬೧೨
ಅರ್ಪಿತ ನಿವೇದನೆ ಮಾಡಿದ, ನೀಡಿದ		ಅಳವಡು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳು, ಸರಿ	
	೮೮೪	ಯಾಗು	೧೦೦, ೬೬೭
ಅಲಸು ದಣಿ; ಆಲಸ್ಯಹೊಂದು		ಅಳವು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	೧೫
	೧೯, ೮೩೧	ಅಳಿ ಕೆಟ್ಟ	೯೨, ೧೬೫; ೬೬೫
ಅಲೆ ಅಲುಗಾಡಿಸು, ನಡುಗಿಸು		ಅಳುಕು ಅಂಜು, ಹೆದರು	೬೪೬
ಕಾಡು	೭೨೧	ಅಳುವು (೧) ಲೋಲನಾಗು,	
ಅನಧರಿಸು ಲಕ್ಷಕೊಡು	೭೫೧	ಆಸೆಮಾಡು (೨) ನಾಶಿಸು	೨೭೮
ಅನಧಾನಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯುಳ್ಳ	೭೮೮	ಅಹನ್ನು 'ನಾನು' ಎಂಬ ಮದ	
	೮೮೬		೨೫೨

ಅ ಅನು, ನಾನು ೩೩೫,೫೫೨,೬೯೫
ಅಗಡ ಅಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಹೊಲ್ಲದ
ಕೆಲಸ ೬೪೫

ಅಗಮ ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ; ವೇದ ಲಳಲ
ಅಗಳೂ ಯಾವಾಗಲೂ ೫೬,೩,೮
ಅಗು ಅಗುವಿಕೆ, ಪರಿಣಾಮ ೨೪೮
ಅಚಮನ ಬಾಯಿತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳು

ವುದು ೨೭೮
ಅಣಕೆ ಅಣಕ, ಅಣಕಿಸುವಿಕೆ ೯೦೮
ಅದ್ಯರು ಮುಂಚಿನ ಶರಣರು,
ಪುರಾತನರು ೧೭೧,೬೩೫

ಅಧಿ ಚಿಂತೆ, ವ್ಯಾಕುಲತೆ ೫೦೧
ಅನು ಚಾಚು, ಒಡ್ಡು ೩೩೬,೭೮೫
ಅಪೋಷಣ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು
ಕುಡಿಯುವುದು ೨೫

ಅಸ್ಯಾಯನ ತೃಪ್ತಿ, ಸಂತುಷ್ಟಿ
೧೯೫,೮೭೭

ಅಮಿಷ ಮಧ್ಯ-ಮಾಂಸ ಮುಂತಾದ
ಮನಸೆಳೆಯುವ ಪದಾರ್ಥ;
ಮೋಹ; ಲಂಚ ೪೬,೫೯೧

ಅಯ ಉತ್ಪನ್ನ; ಪಾಲು ೪೩೯
ಅಯತ (೧)ಯೋಗ್ಯವಾದುದು, ಕ್ರಮ
ವಾದುದು, ಸರಿಯಾದುದು (೨)
ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಗುರುವು ಭಕ್ತನಿಗೆ
ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಕೊಡ ವ ದೀಕ್ಷೆ
೩೬೩,೬೭೨

ಅರತ (ಸಂ: ಆರ್ತ?)ಆಶ, ತೃಷ್ಣೆ
೧೩೧,೨೫೯

ಅರಯ್ ಎಚ್ಚರದಿರ್ದಿರು; ರಕ್ಷಿಸು
೪೫,೫೨

ಅರಂಭ ಒಕ್ಕೂಟನ ೭೦೮

ಅರಾಧ್ಯ ಸನ್ಮಾನ್ಯ, ಪೂಜ್ಯ ಲಘ
ಅರೂಢ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರಿದ;

ವಿರಕ್ತ ೯೫೮

ಅರೋಗಣೆ ಊಟ ೮೫೧

ಅಱಿಡು ಬೊಬ್ಬಿಡು, ಒದರು ೮೨೯

ಅಲಿಕಲ್ಲು ಮಂಜಿನಗಡ್ಡೆ, ಅಣಿಕಲ್ಲು
೪೯೩

ಅಲು ಕೂಗು, ಗರ್ಜಿಸು ೪೩೬

ಅವಹ ಕರೆಯುವುದು, ದೂತ
ನಾಗುವುದು ೭೪೨

ಅಸಲು ಬೇಸರಪಡು, ದಣಿ ೧೦,೧೯

ಅಸುರ ಸೊಕ್ಕು, ಪರಾಕ್ರಮ
ಆವೇಶ; ಕಂಟಕ ೪೩೨

ಅಳವಜು ಅಳವನ್ನು -ತಿಳಿ, ತನ್ನ
ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳು ೭೮೫
ಅಳವಾಡು ತನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಕೇಳು
ನುಡಿಗಳನಾಡು ೩೭೦

ಅಳಿ (೧) ಸೇವಕ, ದಾಸಿ (೨)

(ಸಂ: ಅಲಿ) ವಂಶ, ಮನೆತನ ೭೮೮

ಅಳಿಕಾಱಿ ಮೋಸಗಾರ; ನಿಂದಕ
೭೮೮

ಅಳಿಗೊಳ್ ತಿರಸ್ಕರಿಸು, ಧಿಕ್ಕರಿಸು

ಅಳ್ಳ ಒಡೆಯ ೨೫೬

ಇಟ್ಟೆ ಕಾಸರಕನ ಮರ (ಇದರ
ಹಣ್ಣು ಅತ್ಯಂತ ವಿಷವಾದುದು)

ಇದಿರು ಎರಡನೆಯ, ಇತರ; ಪರ	ಉದುಮದ	ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ
೩೯; ಮುಂದಿನದು, ಎದುರಿನ ೬೬	ಸೊಕ್ಕು	೫೮೫
ಇನಿದು ರುಚಿಕರ, ಸೀ ೬೦೮	ಉಪಜೀವಿತ (ಸಂ: ಉಪಜೀವಕ)	
ಇನ್ನು (೧) ಎರಡು 'ಮಾನ'	ಇತರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆ	
ಅಥವಾ ಅಳತೆ; (೨)	ಹೊರಕೊಳ್ಳುವವ	೮೬೪
ಎರಡುಮನಸ್ಸು, ಸಂದೇಹ ೧೧೫	ಉಪಮಿಸು ಅಳೆ; ಸರಿಹಚ್ಚು;	
ಇಮ್ಮೆಯ್ ಎರಡೂ ಮಗ್ಗಲು;	ಹೊಲಿಸು	೮ ೭೪೭
ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ೩೮೭	ಉಪ್ಪರಗುಡಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಕಾಣುವಂತೆ	
ಇಂಬು ಅವಕಾಶ, ದೂರ ೯೩೩	ಎರಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಧ್ವಜ ೨೨೫ ೭೦೪	
ಇಲ್ಲನೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ಅಭಾವ	ಉಜ್ಜಿ ಪಕ್ಷಿ=ಮೃಗಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿ	
೨೫೭	ಯುವ ಬಲೆ	೭೯೨
ಈಂಟು ಕುಡಿ, ಪಾನಮಾಡು	ಉಲಿ ಧ್ವನಿಮಾಡು; ಕಳಕಳಿಸು	
ಈಸು ಕೊಡಿಸು ೬೨೨	೫೯೮	
ಉಡುಹ (=ಉಡುಪ?) ೬೬೫	ಊಡು ಉಣಿಸು; ಪೋಷಿಸು ೧೦೯	
ಬರೆಗಳನ್ನು ಉಡುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ	ಊಜು ಕೊಂಡೆಯಿಂದ ಚುಚ್ಚ	
ಯುಳ್ಳವ; ವೇಷಧಾರಿ (?) ೪೦	೧೧೧	
ಉಂಡಲಿಗೆ (ಅಕ್ಕಿಯ) ಕಡಬು	ಊಸರವಳ್ಳಿ ಬಣ್ಣ ಬದಲು	
೬೬೧	ಮಾಡುವ ಓತಿಕಾಟದಂತಹ	
ಉಂಡಿಗೆ ಮುದ್ರೆ ೮೪, ೪೯೯	ಪ್ರಾಣಿ ಗೋಸುಂಬೆ ೨೯೩	
ಉತ್ತು (ಹ: ಉತ್ತು) ಹೊಲ	ಎಚ್ಚ (ಬಾಣ) ಹೊಡೆದ ೬೫	
ಹಸನ ಮಾಡಿ ೫೯೫	ಎಡಹು ಎಡವುವ ಸ್ಥಳ ೮೯೨	
ಉದರಪೋಷಕ ಹೇಗಾದರೂಮಾಡಿ	ಎಡೆ ಸ್ಥಾನ, ಅವಕಾಶ; ತೆರಪು;	
ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದುಕೊಳ್ಳುವವ ೮೫	ನಡುವೆ, ಅವಾಂತವಾಗಿ ೬೭೫	
ಉದರೆ (ಸಂ: ಉದ್ಧಾರ) ಉದ್ಧರಿ ೯೩೮	ಎಡೆಯಾಟ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸಳಕ್ಕೆ	
ಉದಾಸೀನ ಬೇಸರ; ಅಲಕ್ಷ ೬೯೪	ಓಡಾಡುವುದು ೮೮೭	
	ಎನಿಸೆನಿಸು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ೬೯೧	
	ಎನ್ನು ಬಯಸು ೬೯೧	
	ಎನ್ನುವನು ನನ್ನನ್ನು ೨೪೩	

ಎಂತಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ; ಹೇಗೆ	೧೬೬	ಒಕ್ಕಲಿತಿ ಶೂದ್ರಸ್ತ್ರೀ	೪೨೨
	೨೬೮	ಒಕ್ಕುದು ಭೋಗಿಸಿದುದು; ಜಂಗ	
ಎರೆ ಬೋರೆಯ ಗಿಡು	೧೦೨	ಮೇಗೆ ಕೊಟ್ಟುದು	೭೭೦
ಎಱಗು .(೧) ಬಾಗು, ನಮಸ್ಕರಿಸು;	೬೧೫	ಒ[ಗ]ಕತನ ಗಂಡನ ಕೂಡ	
(೨) ಒಲಿ		ಮಾಡುವ ಬಾಳುವೆ	೭೨೦
ಎಱಿಸು ಸುರಿಸು, ಎರೆಯುವಂತೆ		ಒಟ್ಟೆಲು ಒಟ್ಟೆದ ರಾಶಿ	೪೫೦
ಮಾಡು	೪೮೬	ಒಡತಣ (೧) ಒಡತನ,	
ಎಲವ ಬೂರಲ ಮರ	೧೨೨	ಅಧಿಕಾರ; (೨) ಒಡನಾಟ	೧೬೦
ಎಲುಬೋ [ಱ] ಱಿ	ಎಲುಬು	ಒಡನೆ ತನ್ನಕೂಡ, ಜನ್ಮತಃ	೬೭೫
ಕಾಣುವವರೆಗೆ	೨೧೦	ಒಡ್ಡ ಜೂಜಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವ 'ಪಣ'	೬೭೯
ಎಳಸು ಬಯಸು, ಆಶಿಸು	೭೫೬	ಒಡ್ಡು ಅಧೀನಮಾಡು	೨೧೬
ಎಳೆಯ ಚಿಕ್ಕವ, ತರುಣ; ನೂತನ,	೨	ಒತ್ತೆ ಸೂಳಿತನಕ್ಕಾಗಿ ವಿಟರಿಂದ	
ಹೊಸಬ		ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಧನ	೧೦೧, ೪೬೨
ಎಸವೋದ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ,		ಒತ್ತೊತ್ತೆ ಒಂದೊಂದು (?)	೧೫೯
ದುರ್ಬಲ (?)	೫೮೩	ಒದವು ಒದಗು, ಉಂಟಾಗು	
ಏಗುವುದು ಏನುಮಾಡಬೇಕು	೩೦೨	ಒಪ್ಪ ಕಾಂತಿ, ಚೆಲವು	೧೪೦ ೧೬೧
ಏಡಿಸು ಆಣಗಿಸು, ನಿಂದಿಸು	೨೩೪	ಸರಿಯಾದ ಒಪ್ಪುವಂತಹಮಾತು	೭೭೫
ಏತ ಬಾವಿಯಿಂದ ನಿರೆತ್ತುವ	೧೨೫	ಒಪ್ಪ[ಚಿ]ಚ್ಚಿ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ	
ಏಬೆಸನ ಏನಪ್ಪಣೆ	೩೦೨ ೮೬೪		೨೮೧, ೩೦೨
ಏರಿ ಕೆರೆಯ ದಂಡಿ, ಒಡ್ಡು	೨೬	ಒಮ್ಮನ (೧) ಒಂದೇ ಅಳತೆ	
ಏವುದು ಏನ ಮಾಡಬಲ್ಲದು	೨೪೭	(೨) ಒಂದೇ ಮನಸ್ಸು	೧೧೫
ಏನೆ ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲೆನು	೮, ೪೭೫	ಒಯ್ವರೆ ಒಯ್ಯುವಾಗ	೪೫
ಏದಾರೆ ಇರುವರು	೯೩೩		
ಏದೆ-ಅಣಚಿ ಮುತ್ತೈದೆಯ	ಲಕ್ಷಣ,		
ತಾಳಿಯ ಸರ (?)	೬೩೨		
ಏಸು ಅಷ್ಟು	೧೬೮		

ಒರೆ (ಬಂಗಾರದ) ಕಾಂತಿ, ಒಣ್ಣ
 ೨೫೧; (ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ) ಒಮ್ಮೆ
 ತಿಕ್ಕಿದರೆ ಬರುವಷ್ಟು (ಚಿನ್ನ) ೪೩೫
 ಒಜಲು ಆಕ್ರಂದಿಸು, ಮೊರೆಯಿಡು
 ೫೪, ೨೨೭

ಒಜ್ಜಿ(ಯ) ಕಟ್ಟು ಕತ್ತಿಯ
 ಒರೆಯನ್ನು ಟೊಂಕಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟು,
 ಯಾದ್ಧಕ್ಕೆ ಸನ್ನದ್ಧನಾಗು ೭೬
 ಒಲ್ ಪ್ರೀತಿಮಾಡು, ಒಲಿ ೩೧೪
 ಒಳಕೊಳ್ ಒಳಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳು,
 ಸಹಿಸು ೫೫

ಒಳಬೊಳ್ಳಿತನ ಒಳಗೆ ಪೊಳ್ಳಾಗಿರು
 ವಿಕೆ; ಮೋಸಗಾರಿಕೆ ೩೦೫
 ಒಳರೆ ಇರುವರೆ, ಉಂಟೆ ೭೪೨
 ಒಳಲೊಟ್ಟೆ ಒಳಗೆ ಪೊಳ್ಳಾಗಿರುವುದು;
 ನಿರರ್ಥಕವಾದುದು ೨೦೨, ೩೦೭

ಒಳ್ಳಿದ ಒಳ್ಳೆಯವ ೧೪೮
 ಒಳ್ಳೆ ನೀರ ಹಾವು ೬೬೮
 ಒಗರ ಅನ್ನ, ಬೋನ ೬೦೩, ೮೩೪
 ಒಜಕಟ್ಟಿಗೆ (ಒಜ = ಉಪಧ್ಯಾ
 ಯರ) ಕೈಯೊಳಗಿನ ಬೆತ್ತ ಶಿಕ್ಷಣದ
 ಚಿಹ್ನೆ

ಒ[ಜೆ]ಜ ರೀತಿ, ಕ್ರಮ, ಆಧಾರ ೪೯೪
 ಒಡು (ಹುರಿಯುವ) ಹಂಚು
 ೯೮, ೫೯೨

ಒಡುಬಲು ಒಡೆದ ಹಂಚು
 (ಹಂಚು: ತೆ: ಒಡುಬಿಲ್ಲ) ೩೯೭

ಒತ ಒಲಿದ ೫೦೬

ಒತು ಒಲಿದು, ಪ್ರೀತಿಸಿ ೯೧೦

ಒರೆ ಅಡ್ಡದಾರಿಹೋಗುವ,

ಎಡನಟ್ಟು "ವಾಳಿ" ೭೫೪

ಒಲಾಡು ತೇಲಾಡು ೩೭೭, ೪೮೬

ಒಲಿಸು ಅವಲಂಬಿಸು, ಆಧರಿಸು
 ೭೭೮

ಒಲು ತಳೆ, ಹೊಂದು; ಆಶ್ರಯಿಸು
 ೨೭೪

ಒಲೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಿವಿಯೊಳಗಿನ
 ಒಂದು ಆಭರಣ, (ಮಾಂಗಲ್ಯದ
 ಲಕ್ಷಣ ೨೯೬

ಒಲಿ(ಯ)ಕಾಜ ಸಶಸ್ತ್ರ ಸೈನಿಕ
 ೬೬೪

ಒಲೈಸು ಸೇವೆಮಾಡು ೪೭೮, ೭೦೯
 ಒಸರಿಸು ಹಿಂಜರಿ, ಹಿಂದೆಗೆ ೪೩೩,
 ೬೬೪

ಕಕ್ಕುಲತೆ ಪ್ರೀತಿ ೬೮೭

ಕಚ್ಚುಟೆ ಕೌಪೀನ

ಕಂಚು ಕಂಚಿನ ತಾಬಂಡಿ ೬೯೨

ಕಟ್ಟಾಳ ಕೇವಲ ಸೇವಕ ೬೯೭

ಕಟ್ಟಿದಿರು ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ೧೪೦

ಕಟ್ಟುಗ್ರ ಅತ್ಯಂತ ನಿಷ್ಠೆ ೪೮೧

ಕಟ್ಟುವಡೆ ಕಟ್ಟುಬೀಳು.

ಬಂಧಿತನಾಗು ೪೭

ಕಡವರ ನಿಧಿ, ಹೂಳಿಟ್ಟ ದ್ರವ್ಯ ೨೬೭	ಕಪ್ಪಡಿ ಹರಕು ಬಟ್ಟೆ; ಕಾವಿಯ ಬಟ್ಟೆ ೩೪೧
ಕಡಿಹ ಕಡಿತ, ಚೂರು ಮಾಡುವಿಕೆ ೨೫೧	ಕಂಪಣ ಕೂಲಿ, ಸೇವೆ (?) ೩೫೧ ಕಂಪಣಿಗ ಸೇವಕ (?) ೬೮೨
ಕಡಗಳ ರಣರಂಗದ ಕಡೆಯ ಮೂಲೆ ೬೯೯	ಕಂಬಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸೆಳೆ ೩೦೩, ೩೧೬ ಕಬ್ಬಿಲ ಬೇಡರವ; ಬೋಯಿ ೫೯೦
ಕಡುಗೂರ್ಪ (ಕಡು + ಕೂರ್ಪ) ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಸುವ ೪೦	ಕಮ್ಮಟ ನಾಣ್ಯಮಾಡುವ ಸ್ಥಾನ, ಟಂಕಸಾಲೆ ೧೫೫
ಕಡಗಣಿಸು ತಿರಸ್ಕರಿಸು ಕಡಗೋಡವರಿ ತುಂಬಿ ಹೊರ ಸೂಸು ೪೮೫, ೮೪೭	ಕಮ್ಮನೆ ಕಂಪುಳ್ಳುದು ೪೧೬ ಕರ[ಡ]ಡಿಗಿ (ಸಂ: ಕರಂಡಕ) ಬೆಕ್ಕಬುಟ್ಟಿ; ಸಣ್ಣ ಸಂದುಕ ೭೫೦
ಕಡಯಾಣಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕಾಂತಿ; ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒರೆ ಅಥವಾ ಬಣ್ಣ; ಚೊಕ್ಕ (ಹೋ: ಕಟ್ಟಾಣಿ ೨೫೧	ಕರಣವೃತ್ತಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಎಳೆತ ೭೮೬ ಕರಲೇಸು ಅತಿ ಸುಂದರ ೨೮೦ ಕರಿಕ ಕಪ್ಪುವರ್ಣದವ, ಇಲ್ಲಿ (ವಿಷ್ಣು) ೫೪೧
ಕಂಡೆಯ (ಸಂ: ಖಂಡೇಯ) ಕಡಿಯುವ ಆಯುಧ, ಕತ್ತಿ ೭೦೧	ಕರೋಟಿ ತಲೆಬುರುಡಿ ೫೩೯ ಕಣಕಟಿ ಅತ್ಯುಗ್ರವಾಗಿ ೧೬೮ ಕಣಲು ಊಷರ ಭೂಮಿ, ಸವುಳ ನೆಲ ೪೫೫
ಕನ್ನಡ (=ಕಣ್ಣಡ)ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟು, ಭ್ರಮೆ; ಮಾಯೆ ೮೯೫	ಕರ್ಣಿಕಾ ಕಮಲದ ಬೀಜ ಕೋಶ ೮೧೬
ಕನ್ನೆ ಕುವಾರಿಯಾಗಿರುವ ಸ್ಥಿತಿ ೧, ೫೦೪	ಕರ್ತ, ಕರ್ತಾರ, ಕರ್ತೃ ಸೃಷ್ಟಿ ಕರ್ತ, ದೇವರು ೧೫೫, ೧೫೭, ೨೪೬
ಕಂತೆ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಬಟ್ಟೆ ಜೋಳಿಗೆ; ಕವುದಿ ೪೧೧	ಕಲಕೇತ ಒಂದು ಬಗೆಯ (ಗಂಡು) ಪಿಶಾಚಿ ೭೨೦
ಕಂದಲು ಸಣ್ಣಮಡಕೆ, ಚಟಗೆ ೪೧೬ ಕಪಾಲ ಶಿವನ ಕೈಯೊಳಗಿನ ತಲೆ ಬುರುಡೆ ೮೧೮	
ಕಪಿಲೆ (ಕಂಪಿ ಬಣ್ಣದ) ಆಕಳು ೫೮೪	

ಕಲಿ ವೀರ, ಶೂರ	೬೬೫	ಕಿಗ್ಗಡಲು (ಕಿಳ್+ಕಡಲು)	ಚಿಕ್ಕ
ಕಲ್ಪಿತ ಕೃತ್ರಿಮ; ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ	೬೭೦	ಸಮುದ್ರ	೭೦೫
ಕಲ್ಮಷ ಕುಂದು, ದೋಷ ಉಗ್ರ, ಉರ್ವ	೭೨೦	ಕಿಂಕಿಲ (೧) ಸಂಕೀರ್ಣತೆ,	
ಕಲ್ಯಾಣ ಮದುವೆ	೭೨೦	ಸಮೂಹ, ಸಂದಣಿ ೨೭೪, ೫೨೧;	
ಕವಳಿಗೆ (ಸಂ: ಕಪಾಲಿಕಾ) ಶಿವನ	೭೨೦	(೨) ಕಿಂಕರತೆ (?) ಲ೬೮, ೭೯೮	
ಕೈಯೊಳಗಿನ ತಲೆಬುರುದೆ	೭೨೬	ಕಿನ್ನರ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿಯ	ಒಂದು
ಕವಿಲೆ (ಸಂ: ಕಪಿಲಾ) ಆಕಳು	೭೨೬	ಭೇದ	೪೯೭
	೮೫, ೨೫೭	ಕಿಂಪುರುಷ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿಯ	
ಕಳೆ ಕಣ; ರಣರಂಗ	೧೭೮, ೨೪೭	ಒಂದು ಭೇದ	೪೯೭
ಕಳೆ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನು		ಕಿಲುಕುಣಿಕೆ ಕಿರು ಬೆರಳು	೮೭೬
ಪ್ರತಿ ದಿನ ಬೆಳೆಯುವ ಅಂಶ;		ಕಿಲ್ಬಿಷ ಕುಂದು, ದೋಷ;	ಪಾಪ
ಕಾಂತಿ, ಜಿಲ್ಲು; ರತಿಕಳೆ ಉ, ೪೯೧			೨೯೯
ಕಳೆ (ಒರೆಯಿಂದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು)		ಕೀಸು ಬಗಟ; ಉಜ್ಜಿ ಅಗಲಮಾಡು	
ಹೊರಗೆಳೆ	೭೭೭		೨೧೬
ಕಳ್ಳದಮ್ಮ ಅಧರ್ಮ (?)	೧೧೧	ಕೀರ್ತಿ (೧) ಕೀಳಾದ, ಹೀನ;	
ಕಳ್ಳನಾಣ್ಯ ಕಳುವಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ		(೨) ಬಗ್ಗಿ ಕುಳಿತ; (೩) ಆಕಳಕರು	
ನಾಣ್ಯ	೧೯೮		೨೫೯
ಕಾಟುಗ ಕಾಟ ಕೊಡುವವ,		ಕುಕ್ಷಿ ಹೊಟ್ಟೆ	೫೨೬
ಕಾಡುವವ	೨೨೫	ಕುಚಿತ್ತಾಚಾರ ಕೆಟ್ಟ ಆಚಾರ,	
ಕಾಣೆ ಒಂದು (ಅಲ್ಪಬೆಲೆಯ)		ಅನಾಚಾರ	೧೨೭
ನಾಣ್ಯ	೧೧೫, ೨೯೪	ಕುಚ್ಚಿತ (ಸಂ: ಕುತ್ತಿತ) ಕೆಟ್ಟ,	
ಕಾಯಕ ಶರೀರ ಶ್ರಮದಿಂದ		ಹೀನ	೬೧೬
ಮಾಡುವ ಗಳಿಕೆ	೪೫೨	ಕುಟಿಲ ಕೊಂಕುತನ; ಮೋಸ ಉ	
ಕಾಳಕೂಟ ತೀವ್ರವಾದ ಏಷ ೧೧೯		ಕುಟುಕು ಗುಟುಕು, ತುತ್ತು	೪೨೭
ಕಾಳಿಕೆ ಕಪ್ಪು, ಕುಂದು, ದೋಷ		ಕುಂಟೆಣಿ (ಸಂ: ಕುಟ್ಟಿನಿ)	
	೨೫೧	ಕುಂಟಲಗಿತ್ತಿ	೫೦೨
		ಕುಂಡಲಿಗ ಪಾತರಗಿತ್ತಿ (?)	೧೪೧

ಕುತ್ತು ಕೆಳಗೆಮಾಡು; ಬಗ್ಗಿಸು ೭೪೪
 ಕುದುರು ಗೋಡೆ ೨೬೦
 ಕುಪ್ಪಳಿಸು ಹೊರಬೀಳು ೬೯೧
 ಕುಭಾಷ್ಯ ಕೆಟ್ಟಮಾತು; ಮುರಿದ ೧೩೧
 ನಚನ ೧೩೧
 ಕುಂಭಿ(ಯ)ಪಾತಕ (ಸಂ: ಕುಂಭಿ ಪಾಕ) ಒಂದು ನರಕ ೫೬೯
 ಕುಲುಕು ಕುರುಕುರು ತಿನ್ನುವ ಪದಾರ್ಥ ೫೫೬
 ಕುಲುಹು ಚಿಹ್ನೆ, ಲಾಂಛನ, ಗುರುತು ೨೦೬, ೯೪೮
 ಕುಲಿತ ಇಂದ್ರನ ವಜ್ರಾಯುಧ ೨೯೫
 ಕುಳ ಕುಳ ೨೯೫
 ಕುಳಿ ತಗ್ಗು ೨೪೧
 ಕುಳಿಹೋಹು ತಗು ಬೀಳು ೨೪೧
 ಕುಹಕ ಟಕ್ಕು, ಮೋಸ ೪೬
 ಕೂಟ ಕೂಡುವಿಕೆ; (೧) ಯೋಗ (೨) ರತಿ ೧೫, ೪೮೫; (ಜೋತಿಷ್ಯ ದಲ್ಲಿ) ಮದುಮಕ್ಕಳ ಬಗೆಗೆ ನೋಡ ತಕ್ಕ ಶುಭಾಂಶಗಳು ೮೩
 ಕೂಡ ಕೂಡಲೆ, ಒಮ್ಮೆಲೆ ೫೨೬
 ಕೂಸ (ಹ: ಕೂರ್ಪ) ಪ್ರೀತಿಸುವ ೧೪೧
 ಕೂರದ ಸೇರದವ, ಆಗದವ; ವೈರಿ ೪೫೫
 ಕೂರಂಬು ಹದನವಾದ ಬಾಣ ೬೫

ಕೂರು ಹದನ, ಹರಿತ ೭೨೫
 ಕೂರ್ಪ ಪ್ರೀತಿಸುವ ೬೫೧
 ಕೂಸು ಹೆಣ್ಣು, ಕನ್ನೆ ೫೧೭, ೭೧೭
 ಕೃತಕ ಕೃತ್ರಿಮತೆ, ಮೋಸ ೨೦೧
 ಕೆಚ್ಚು ಮದ, ಸೊಕ್ಕು ೨೫೩
 ಸಾರ; ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿಯ ಒಳಗಿನ ಗಟ್ಟಿಭಾಗ ೫೨೩
 ಕೆಂಚ ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದವ (ಇಲ್ಲಿ) ಬ್ರಹ್ಮ ೫೪೩
 ಕೆಂಚನೆ ಕೆಂಪಗೆ ೪೪೭
 ಕೆಡೆ ಬೀಳು ೪೦, ೨೦೧
 ಕೆಣಕು ಮೂದಲಿಸು ೯೧೦
 ಕೆತ್ತು ಸ್ಫುರಿಸು, ಹಾರು ೩೭೧
 ಕೆತ್ತುಗ ಕೆತ್ತುವವ, ನಾಶಮಾಡುವವ ೩೩೫
 ಕೆಮ್ಮನೆ ಸುಮ್ಮನೆ
 ಕೆಯ್ (೧) ಗದ್ದೆ; (೨) ಕೈ ೨೬, ೯೬೪
 ಕೆಲ ಪಕ್ಕ; ಬೇರೆಕಡೆ ೨೪೫; ಹೊರಗಡೆ ತೋರಿಕೆ; ೨೮೩; ನೆರೆ ಹೊರೆ ೪೯೮
 ಕೆಲೆ ಮನಬಂದಂತೆ ಮಾತಾಡು, ಬಯ್ಯು ೪೪೬
 ಕೆಳೆ ಸ್ನೇಹ ೨೫
 ಕೈಮುಱಿ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಆಯುಧ ವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವದನ್ನು ಮರೆ ೧೭೮

ಕೈವಾರ (= ಕೈಯಾರ?) ಕೈವಶ	ಯಾಗಿದ್ದಿತು; ಅದರಲ್ಲಿ ಇದು
೧೬೯	ಒಂದು ವಿಧ ೬೪೯
ಕೊಂಡನಾಜು (?) ೧೦೬	ಕೋಶಸಾನ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯದ
ಕೊಡಗ ಬಡತನ (?) ೭೩೯	ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವಾದಿ (ಅಥವಾ
ಕೊಂತ (ಸಂ: ಕುಂತ)	ಪ್ರತಿವಾದಿ)ಯು ದೇವರ ಪ್ರತಿಮೆ
ಒಂಸು ಆಯುಧ; ಸಬಳ ೧೦೦	ಯನ್ನು ಮಜ್ಜನ ಮಾಡಿಸಿದ
ಕೊಂಬ ಕೊಲ್ಲುವ ೧೨೩	ನೀರನ್ನು ಮೂರು ಸೆರೆ ಕುಡಿಯ
ಕೊಂಬು ಟೊಂಗಿ, ಶಾಖೆ ೩೨,	ಬೇಕಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು ೬೪೯
(೨) ಸಂಕೇತಸ್ಥಾನ (೩೩)	ಕೋಳಾಟ ಬಲಾತ್ಕಾರ ೪೨೭
ಕೋಡು ೫೨; ತಲೆ, 'ಜೆಂಡು'	ಕೋಳಾಹಳ ಗದ್ದಲ, ಗೊಂದಲ
೧೧೬	೭೦೬
ಕೊಂಬೆ ಶಾಖೆ, ಟೊಂಗಿ ೩೩	ಕೌಂಡಿಲ್ಯ ಕೌಂಡನ್ಯನೆಂಬ ಋಷಿ
ಕೊಯಿಲೆ (೧) ಕೊಯ್ಯುವ	೫೯೦
ಆಯುಧ; (೨) ಕತ್ತರಿಸಿದ ವಸ್ತು	ಕೌಳುಕೋಲು ಸೀಳಿದ ತುದಿ
(ಇಲ್ಲಿ ರಾಹು) ೧೨೩	ಯುಳ್ಳ ಬಾಣ ಅಥವಾ ಆಯುಧ
ಕೊಳುಗುಳ ಕಾಳಗ ೭೦೫	೨೦೮, ೨೧೪
ಕೋಟಿಲೆ ಕಷ್ಟ, ಪ್ರಯಾಸ ೨೬೮	ಖಚರ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವವ;
ಕೋಡಂಗಿ ಆಟ, ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ	ಯಕ್ಷ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ
ಒಮ್ಮೆಮ್ಮೆ ಬರುವ ಹಾಸ್ಯದ	ಒಂದು ಭೇದ ೨೨೪
ಒಂದು ಪಾತ್ರ ೧೭೯	ಖಂಡೆ(?)ಯ ಖಡ್ಗ, ಆಯುಧ
ಕೋಡು ಕೊಡಿಗೆ, ದಾನ ೩೫೪	೬೨೫
ಕೋಲು ಕೊಲ್ಲುವ ಸಾಧನ,	ಖಟ್ಟಾಂಗ ತಿವನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ
ಆಯುಧ, ಬಾಣ ೧೧೩, ೧೯೫	ಎಲುವಿನ ಆಯುಧ ೮೧೮
ಕೋಶ ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ	ಗಂಗೇನಾಳುಕಸಮ ಗಂಗಾನದಿಯ
ವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸು	ಮಳಲ ಕಣಗಳ ಸಮಾನ;
ವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ	ಅಸಂಖ್ಯಾತ ೯೨೦
ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಪರೀಕ್ಷೆ—ಇದಕ್ಕೆ	ಗಂಜಳ ಪಶುಗಳ ಮೂತ್ರ ೯೩
'ದಿನ'ನೆಂಬ ಹೆಸರು—ಹತ್ತು ಬಗೆ	

ಗಡಣ ಸಮೂಹ	೧೦	ಗಾರುಡ ಹಾವಿನ ಮಂತ್ರ	೧೬೦
ಗಡಣೆ ಗಣನೆ, ಎಣಿಕೆ;	ಲಕ್ಷ್ಯ	ಗಾವಿಲ (ಸಂ: ಗ್ರಾಮೀಣ)	
ಚಿಂತೆ	೬೧೨, ೮೦೭	ಹಳ್ಳಿಯವ; ತಿಳಿಗೇಡಿ, ಅಜ್ಞಾನಿ	೭೮
ಗಡಹ ಬಾಗಿಲ ಕೆಳಭಾಗ,		ಗಿಣ್ಣೆಲು ಗಿಂಡಿ	೫೬೩
ಹೊಸತಿಲ (ಹೋ: ತೆ: ಗಡಪ)	೧೦	ಗೀತ (೧) ಹಾಡು (೨) ಭಗವದ್	
ಗಣ ಶಿವನ ಸಂಗಡಿಗರು;		ಗೀತೆ ಮುಂತಾದುವು	೧೫೩, ೨೨೫
ಜಂಗಮರು, ಶರಣರು	೩೬೭	ಗೀತವಾತು ಗೀತೆಗಳ	ವಚನ
ಗಣಾಡಂಬರ ಗಣಗಳ ಸಮೂಹ		ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆ	೨೦೯
	೨೦೫	ಗುಡಿ ಧ್ವಜ	೨೨೧, ೫೬೨
ಗಂಡ ಶೂರ, ಅಂಜದವ	೧೧೨	ಗುಡಿಗಟ್ಟು ಧ್ವಜವನ್ನೇರಿಸುವ;	
ಗಂಡುಗೆದಲು ಶೌರ್ಯವನ್ನು		ಸಂತೋಷ ಸೂಚಿಸು	೧೬೩, ೭೧೫
ಪ್ರದರ್ಶಿಸು	೪೪೭	ಗುಡಿಲು ಗುಡಿಸಲು	೧೦೦
ಗರ (ಸಂ ಗ್ರಹ) ಭೂತ, ದೆವ್ವ,		ಗುಂಡ ದೇವರೆಂದು ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳುವ	
'ಗಾಳಿ'	೧೩೨	ಗುಂಡುಗಲ್ಲು	೬೩೬
ಗರಳೆ ವಿಷ	೮೪೪	ಗುನ್ನುಡಿ (ಸಂ: 'ಮಹ') ಧಾತುವಿ	
ಗರುವ ದೊಡ್ಡ, ಮಾನ್ಯ	೮೪೩	ನಿಂದ ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸುವ	ಒಂದು
ಗಲು ಬಾಣ	೧೧೨	ಬಗೆಯ (ಹೆಣ್ಣು) ಪಿಶಾಚಿ	೭೭೦
ಗಳಗರ್ಜನೆ ಗಂಟಲಿನಿಂದ ಬರುವ		ಗುಳಿ ಕುಳಿ, ತಗ್ಗು	೮೯೨
ನಾದ	೪೨೮	ಗುಳ್ಳೆ (= ಗುಡ್ಡ) ರಾಸಿ,	
ಗಳಹಂಸೆ ಕಳಹಂಸ	೯೮	ದಿಬ್ಬ	೮೫೯
ಗಳಹು ಮನಬಂದಂತೆ ಮಾತಾಡು		ಗುಹ್ಯ ಜನನೇಂದ್ರಿಯ	೮೪೪
	೩೨೮, ೫೬೯	ಗೂಡು ಶರೀರದೊಳಗಿನ	
ಗಳೆ ಕಣೆ, ಬಾಣ,		ಅಸ್ತಿಪಂಜರ	೧೬೧
ಆಯುಧ	೪೩೬, ೭೦೧	ಗೂಡುವೋಗು ಒಣಗಿ ದೇಹದೊಳ	
ಗಾಡಿಗೆ ಮಾಟಗಾರ,		ಗಿನ ಎಲಬುಗಳು ಕಾಣುವಂತಾಗು	
ಮಾಂತ್ರಿಕ (?)	೫೫೬		೧೬೧
ಗಾತ್ರ ಶರೀರ; ಆಕಾರ	೪೨	ಗೊರಜೆ ಗಿಡುಗಂಟೆ	

ಗೋಟು ಮೂಲೆ; ದಿಕ್ಕು ೫೬೧	ಚೋಹ (=ಜೋಹ) ಸೋಗು ೮೯೧
ಗೋ(ಪ)ವ ಗೋಪಾಲ,	
ದನಗಳನ್ನು ಕಾಯುವವ ೨೮೪	ಚೌಪಥ ನಾಲ್ಕು ಹಾದಿಗಳು
ಗೋರಿ ಬೇಟೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ	ಕೂಡುವ ಸ್ಥಳ, “ಕೂಟು” ೫೫೭
ಒಂದು ಸಾಧನ (ದೀಹದ ವೃಗ	ಛಲದಾಳಿ ತನ್ನ ಛಲವನ್ನು
ಆಧವಾ ಬಲೆ) ೮೩೫	ಸಾಧಿಸುವವ ೬೬೫
ಗೋವ(ಳ) (= ಗೋಪಾಲ)	ಛಿದ್ರಿಸು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು
ದನಗಳನ್ನು ಕಾಯುವವ ೨೦೪	ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸು ೧೦
ಗೋವೇಧೆ ಗೋವಿನಿಂದಾದ ಹಿಂಸೆ	ಜಂಗಮ ಓಡಾಡುವ, ಚಲಿಸುವ
೫೭೧	೮೨೦
ಗೋಸುಂಬೆ “ಊಸರವಳ್ಳಿ” ೨೮೬	ಜಂಗುಳಿ ದನಗಳ ಹಿಂಡು ೨೮೪
ಘಟಿತ ಆದುದು; ಭೂತಕಾಲ ೫೧೧	ಜಂಘೆ ಕಣಕಾಲು; ಕಿರುದೊಡೆ
ಚನ್ನಾವುಗೆ ಚರ್ಮದ ಆವುಗೆ,	೩೬೫
ಕೆರಹು ೩೬೧	ಜತರ ಹೊಟ್ಟೆ; ಗರ್ಭ ೨೧
ಚಲ್ಲವಾಡು ಸರಸವಾಡು ೬೬೧	ಜನಿತ ಜನ್ಮಸಂಬಂಧ ೧೫
ಚಾ(ಂ)ಗು ಕೊಂಡಾಟಕ ನುಡಿ	ಜನ್ಮ ಯಜ್ಞ, ಯಾಗ ೫೮೩, ೭೧೨
೩೩೭	ಜನ್ನಿಗೆಯ ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವವ,
ಚಿತ್ತರಟ್ಟೆ ಒಳಗೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲದ	ವಿಸ್ತ ೭೦೦
ಒಂದು ಕಾಯಿ ೨೮	ಜಲಗು ಮರಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಯಾಸ
ಚಿನ್ನಗೆಯ್ಯ ಭಂಗಾರದ ಆಭರಣ	ದಿಂದ ಶೋಧಿಸಿ ತೆಗೆದ ಬಂಗಾರದ
ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವ ೨೧೫	ಕಣ ೩೧
ಚುಳುಕು (೧) (ಸಂ: ಚುಲುಕ)	ಜನ (=ಸಂ:)ಯಮ ೧೫೩
ಕೈಸರೆ; (೨) (ಸಂ: ಕ್ಷುಲ್ಲಕ)	ಜನೆ ಒಂದು ಜನೆಗೋದಿಯ
ಚಿಕ್ಕದು ೭೪೩	ಕಾಳಿನ ತೂಕ ೪೪೦
ಚೆನ್ನಿಗ ಸುಂದರ, ಚೆಲುವ ೪೦	ಜಾಗ್ರ(ತ) ಎಚ್ಚರ ೬೯೩
ಚೇಗು ಕೆಚ್ಚು, ಸಾರ; ಹಿತ	ಜಾತಿಸಂಕರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಗಳು
(ಹೋ: ತೆ: ಚೇಗ) ೨೪೮	ಕಲೆಬೆರಿಕೆಯಾಗುವಿಕೆ ೭೧೭

ಜುಗ (=ಸಂ:)ಯುಗ	೫೩೫	ಡೊ(೯)ವಿಗೆ (೧) ದೊಡ್ಡ ಬಿದಿರು	
ಜೂಬು ಭಯಂಕರವಾದ		(೨) ತಲೆಬುರುಡೆ	೫೬೯
ಒಗಿದು ವಸ್ತು	೪೪೬	ತಕ್ಕೈಸು (ಹ: ತಲಕ್ಕೈಸು)	
ಜೋಗೈಸು ಜೋಕೆಮಾಡು;		ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು	೫೧೮
ಸಿದ್ಧಮಾಡು	೩೬೧	ತಗರು ಟಗರು	೬೪೩
ಜೋಡೆ ಹಾದರದವಳು,	ಜಾರೆ	ತಗಹು (೧) ಪ್ರತಿಬಂಧ(೨) ಪರಿವಿಡಿ	
	೬೧೯	ತಡಪಡಿ ಚಿಂತೆ, ಕಾತರತೆ	೩೦೯
ಜೋಳವಾಳಿ ಅನ್ನದ ಹಂಗು;	ಹಂಗು;	ತಡಿ ದಂಡೆ	೮೨
ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿ	೬೯೮	ತಡೆಗಡಹು ತಡೆ, ನಿಲ್ಲಿಸು	
ಝಂಕೆ ಬೆದರಿಗೆ	೭೨೮	ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸು	೪೧೩
ಟೀವಕ ಟೀಬಕ ತಂಬೂರಿಯ		ತಣೆ ತೃಪ್ತನಾಗು	
ತಂತಿಯನ್ನು ಮೀಂಟಿದಾಗ		ತದ್ಗತ ತಲ್ಲೀನ; ಬೆರೆತ	೮೪೫
ಹೊರಡುವ ಧ್ವನಿಗಳು; ಇವುಗಳಿಗೆ		ತಂತ್ರ ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರ	೮೧
ಸರಿಯಾಗಿ ನೈತೃಕಾರನು ಹೆಜ್ಜೆ		ತರು ಸಸಿ, ಸಣ್ಣಗಿಡು	೭೪
ಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗುವುದು ೧೮		ತಲೆಗೆಲೆ ಒಣಗಿ ಕೆಳಗುದುರಿದ ಎಲೆ	೩೭೪
ಟೊಣೆ ತೋಡು, ನುಸುಳು;			
ವೋಸ ಮಾಡು	೨೭೧	ತಲಾಸಲುವೋಗು ವಶನರ್ತಿಯಾಗು	೪೧
ಡಂಬು ತೋರಿಕೆಯ ನೋಟ;			
ಹೊರಗಣ ವೈಭವ ೨೯;		ತಲಾಸಿಕೊಳ್ಳು ತಲೆ ಕೊಯಿಸಿಕೊಳ್ಳು	೨೨೫
ಒಣ ಹೆಮ್ಮೆ	೩೩೬		
ಡವಿಗೆ ತಲೆಬುರುಡೆ	೬೦೪	ತಲಹು ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವ ಶಕ್ತಿ (?)	೨೦೨
ಡಳುಹು ಹೆಮ್ಮೆ	೩೩೬		
ಡಿಂಗರಿಗ ಸೇವಕ, ದಾಸ	೮೩೬,	ತವನಿಧಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗದ ಭಂಡಾರ	೩೨೦, ೭೬೦
	೪೬೩		
ಡಿಂಬು ಉರಿಯುವನೀಪ (?)	೫೫೬	ತವರಾಜ (ಒಂದುವಿಧದ) ಸಕ್ಕರೆ	೨೯೦
ಡೊಂಕು ಕೊರತೆ, ಅವಗುಣ,			
ಕೊಂಕು	೧೨೪		

ತಳಿ ಚೆಲ್ಲು, ಹರವು ೭೫೦

ತಳಿಗೆ ಉಟದ ಪಾತ್ರೆ, 'ತಾಬಂಡಿ' ೭೫೨

ತಾಗು ಮುಟ್ಟುವುದು ೯೦೨

ತಾನುಸ ಕತ್ತಲೆ; ಅಜ್ಞಾನ ೨೮೦

ತಾಳ ತಾಳೆಯ ಮರ ೯೦

ತಾಪತ್ರಯ ಮೂರು ಬಗೆಯ ತಾಪ;

ಕಾಯ ಮನ ವಾಕ್ಯನಲ್ಲಿ

ಉಂಟಾಗುವ ತಾಪ ೧೮೪

ತಾಳ ಅಂಗೈ ೩೯೨; ಹಾಡಿನಲ್ಲಿಯು

ತಾಳ ೪೯೪

ತಿಗುರು ವೈಗೆ ಪೂಸಿಕೊಳ್ಳುವ

ದ್ರವ್ಯ ೭೦೧

ತಿಟ್ಟನೆ ದುಂಡಗೆ, ಬಟ್ಟನೆ; ತಿರ್ರನೆ

೫೮೦

ತಿನ್ನು ಕಚ್ಚು ೧೩೨; ತಿನಿಸುಬಿಡು

೩೭೧

ತಿಂತಿಣೆ ಸಮೂಹ ೩೬೭

ತಿರುವು ತುಂಬು ೬೮೩

ತುಡುಕು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳು ೨೧೨

ತುಯ್ಯಲು ಪಾಯಸ ೧೨೦

ತುರೀಯ (= ತುರ್ಯ)

(ವೇದಾಂತ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ)

ಜೀವಾತ್ಮನು ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ

ಬೆರೆತು ಒಂದಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿ ೯೫೪

ತೆತ್ತಿಗೆ ಹೊಣೆಹೊತ್ತವ ೨೯೯

ತೆರು ಕರ ಇಲ್ಲವೆ ದಂಡವನ್ನು ಕೊಡು

೧೯೮

ತೆರೆ ತೊಗಲು ಮಡಿಕೆಯಾಗುವುದು;

ಸುಕ್ಕು; ನಿರಿಗೆ ೧೬೧

ತೇಜ(ವು)ಹು ಬಿಡುವು, ಅವಕಾಶ;

ಎಡೆ, ಸ್ಥಳ ೨೭೦, ೮೪೪

ತೊಡಹ ಆಭರಣ, ಒಡವೆ ೨೮೯

ತೊಡಕು ಸಮಸ್ಯೆ; ಒಗಟು ೭೨೪

ತೊಡರು (ನಾ) ಅಭರಣ ೬೬೫,

(ಕ್ರಿ) ಎದುರಿಸು, ಮಾರ್ಕೊಳ್ಳು

೬೯೯

ತೊ(ಡ)ಡಿಗೆ ಆಭರಣ; ಅಲಂಕಾರ

೭೦, ೨೫೧

ತೊಡೆ ಧರಿಸು, ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು; ೯೧;

ಮಸುಳು, ಮಸುಳಿಸು, ಒರಸು

೪೭೨

ತೊತ್ತುತನ ಉಳಿಗ, ಸೇವೆ ೧೪೮

ತೊಜ್ಜಿ (೧) (ನಾ) ಹೊಳೆ (೨)

(ಕ್ರಿ) ಬಿಡು, ವಿಸರ್ಜಿಸು ೬೪೪

ತೊಲಗು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗು ೯೧೨

ತೈಜತೆ ತ್ಯಾಗ, ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವಿಕೆ

೮೬೪

ತ್ರಿಪುಂಡ್ರ ಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ

ವಿಭೂತಿಯು (ಮೂರು ಬೆರಳಿನ)

ಅಡ್ಡ ರೇಖೆಗಳು ೮೨

ತ್ರಿವಿಧ ಮೂರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ೨೦೬

ದಕ್ಕು (೧) ಆಸ್ತಿ (೨) ದಸಿ, ಹದನ
ವಾದ ತುದಿಯುಳ್ಳ ಕಬ್ಬಿಣದ
ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ತುಂಡು;
ಬೇಟೆಯ ಒಂದು ಸಾಧನ ೧೮೯

ದಡಿ ಬಡಿಗೆ, ಗದೆ ೫೫೭, ೫೬೬
ದಂಡಿಗೆ ವೀಣೆ ೫೦೦

ದಂಡ (೧) ಸೈನ್ಯದ ಸಾಲು (೨)
ಮೊಳಕಾಲು ಊರಿ ಬಿಲ್ಲು
ಹೊಡೆಯುವ ರೀತಿ ೨೯೯

ದಂದುಗ ದುಃಖ, ಸಂಕಟ ೩೭

ದರದುರ (= ಧರಧುರ) ಶ್ರೇಷ್ಠ,
ನಿಸ್ಸೀಮ ೩೧೧, ೪೧೮

ದಮ್ಮ ಧರ್ಮ ೧೧೧

ದಾಸೋಹ(೦) (ಸಂ: ದಾಸಃ
ಅಹಮ್) ನಾನು ದಾಸನು ಎಂಬ
ಭಾವನೆ; ದಾಸಸಾಗಿ ನಡೆಯು
ವುದು, ಸೇವಾ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು
ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ೨೦೭, ೯೩೫

ದಿಟ (ಸಂ: ದೃಷ್ಟ) ಕಂಡದ್ದು;
ನಿಜ, ಸತ್ಯ ೧೮, ೬೭೫

ದಿ[ಬ್ಯ]ವ್ಯ ಕಾಸಿದ ಕಬ್ಬಿಣ ಕುಳ
ವನ್ನು ಹಿಡಿಸಿಯಾಗಲಿ ಮರಳುವ
ಕಾಯ್ದೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಯೆದ್ದಿ ಸಿ
ಯಾಗಲಿ ಅಪರಾಧಿಗಳೆಂದು

ಅಪಾದಿತರಾದವರ ನಿಜವನ್ನು
ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ಪುರಾತನ ಕಾಲದ
ಒಂದು ಕ್ರಮ ೨೩೫, ೩೩೩, ೬೪೯

ದಿಷ್ಟ (ಸಂ: ದೃಷ್ಟ) ಆಧಾರ,
ದೃಷ್ಟಾಂತ ೫೬೫

ದುಂಡೆ ದಿಂಡಿಗಿತ್ತಿ, ಮನಬಂದಂತೆ
ವರ್ತಿಸುವವಳು ೬೧೭

ದುರಿತ ಪಾಪ, ಕೆಟ್ಟಕೃತಿ ೭೯, ೬೫೬

ದೃಷ್ಟಿಯಾರೆ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ,
ಕಣ್ಣಾರೆ ೧೪೦

ದೇಗುಲ ದೇವರ ಗುಡಿ ೨೨೨

ದೇವಗಣ ಭಂದಸ್ಸಿನ (ಅಥವಾ
ಹಾಡಿನ) ಗಣಗಳಲ್ಲಿಯ ಒಂದು
ಭೇದ ೪೯೪

ದೇವಾನ್ನ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ
ವಾದ ಅನ್ನ; ದಿವ್ಯಾನ್ನ ೪೩೯

ದೇವಾಭಕ್ತ ದೇವರ ನಿಜಭಕ್ತ (?)
ದೇವುಲಾಳು.....? ೩೨೭, ೫೭೧

ದೇಸಿವಡ ಯೋಗ್ಯನಾನು,
ಸೊಬಗುವಡೆ ೬೦೬

ದೇಕಾರ 'ದೇವರ ಆಹಾರ' (ವೆಂದು
ಕೆಲವರ ಅರ್ಥ;) ಆದರೆ ಇದು
'ದೇವಾರ'ವೆಂದಿತ್ತು ಸ್ತೋತ್ರ
ಅಥವಾ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಎಂದು ಅರ್ಥ
ವಿರಬಹುದೇನೋ (?) ೬೪೮

ದೇಹಿ 'ಕೊಡು' ಎಂದು ಬೇಡುವಂತ
೪೪೩

ಧನಲಿತ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದವ
(ಇಲ್ಲಿ) ಶಿವ ೫೬೧

ಧರಧುರ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಹೆಚ್ಚಿನ ೧೪೯

ಧಾತು ಬಲ, ಶಕ್ತಿ	೪೩	ನಾಕಡಿ ನಾಲ್ಕು ಅಡಿ	೮೫೬
ಧಾರೆ ಕತ್ತಿಯ ಮೊನೆ	೨೧೧	ನಾಡು ಲೋಕ; ಸಾಮಾನ್ಯಜನರು	
ಧಾರೆವಟ್ಟಲು	ಶಿವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ		೨೭೮
ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿದ ಅಭಿಷೇಕದ		ನಾಣು ಲಜ್ಜೆ ನಾಚಿಗೆ,	ಹೇವ
ಪಾತ್ರೆ ತೂತುಳ್ಳ; ಎಂದರೆ ಸೋರುವ			೪೯೮, ೭೫೪
ಪಾತ್ರೆ	೨೮೫	ನಾಯಕನರಕ ಘೋರನರಕ	೮೯, ೫೬೯
ಧಾವತಿ ಶ್ರಮ	೨೧೨, ೩೬೯	ನಾಯತೇಜ ಹೇಯವಾದ ದರ್ಶ	
ಧೃತಿ ಧೈರ್ಯ	೪೩	ಅಥವಾ ಕೀರ್ತಿ	೪೩೯
ನಚ್ಚು ನಂಜು	೩೩	ನಾಯಿತನ (ನಾಯಿಯಂತಹ)	
ನಂಜು ವಿಷ	೨೬	ಹೀನಸ್ವಭಾವ	೩೫
ನಟ್ಟುವಿಗ ನಾಟಕಕಾರ,		ನಾ[ಯಿ]ವಿದ (ಸಂ: ನಾಪಿತ) ಕ್ಷೌರಿಕ	೫೯೦
ಪಾತ್ರಧಾರಿ	೬೧೩		
ನಡಲಿಂಗ ನಡೆಯುವ ಲಿಂಗ;		ನಾರಿವಾ[ಣ]ಳ ತೆಂಗು, ೩೧, ೬೫೦	
(ಇಲ್ಲಿ) ಜಂಗಮ	೪೧೫	ನಾರುಳಿ ತೆಂಗು (?)	೮೬೩
ನಡವೆಣ ನಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಹೆಣ		ನಾಳಿದ್ದು ನಾಡದು (ನಾಳೆಯ	
ದಂತೆ ನಿರ್ವಿಣ್ಯವಾಗಿರುವವ	೧೫೭	ಮರುದಿನ)	೭೨೨
ನಂಟೆ ಬಂಧು, ಬಳಗದವ	೨೫	ನಿಕ್ಷೇಪಿಸು ಹೂಳಿಡು; ನಿಧಿಯಾ	
ನಂದನ ದೇವೇಂದ್ರನ ತೋಟ	೯೮	ಗಿರಿಸು	೫೩೬
ನಂಬಿ (೧) ನಂಬಿಗೆಯಿಂದ (೨)		ನಿಕ್ಷೇತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರವಲ್ಲದಂತಾಗುವುದು,	
ಸೌಂದರ ನಂಬಿ ಎಂಬೊಬ್ಬ		ನಾಶ; (?)	೫೮೩
ಪುರಾತನ ಶರಣ	೧೧೬	ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ (ಕೆ)	ಯಾವಾಗಲೂ,
ನರ ಅರ್ಜುನ	೬೫	ಸದಾ	೯೩
ನರವಿಂಧ್ಯ (ಪಶುಗಳಂತಹ) ಜನರು		ನಿಟ್ಟಿದೆ ಬಹುಕಾಲ ಐದೆಯಾಗಿ	
ವಾಸಿಸುವ (ಗುಡ್ಡುಗಾಡಿನಂತಹ		ಬಾಳುವವಳು	೫೦೫
ವಾಸಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟಕರವಾದ) ಸ್ಥಾನ		ನಿಧಾನ ಕೂಡಿಟ್ಟು (ಹೂಳಿಟ್ಟು) ಧನ	
	೫೮		೩೧, ೭೫೮
ನಲ್ಲ ಪ್ರಿಯ	೮೪೯		

ನಿಧಿ ಕೂಡಿಟ್ಟ ಧನ, ಸಂಪತ್ತು
೭೫೮

ನಿಮಿರು ನಿಗುರು, ವಿಕಾಸವಾಗು
೪೯೧

ನಿರತ (೧) ಮಗ್ನ, ಆಸಕ್ತ (೨)
ಬಿಟ್ಟ, ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದು ೯೦೧

ನಿ(ರ)ರ್ವಯಲು ನಿಬ್ಬಯಲು,
ಶೂನ್ಯ ೪೧೫

ನಿರಂಜನ ಯಾವುದರ ಸೋಂಕೂ
ಇಲ್ಲದ, ಪವಿತ್ರ ೧೬೭, ೮೧೩

ನಿರವಯ ಅವಯವವಿಲ್ಲದ,
ಪರಿಪೂರ್ಣ ೯೫೩

ನಿರಾಳ ಶಾಂತ, ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದ
ನಿರೂಪು ರೂಪವಿಲ್ಲದ ೮೩೮

ನಿಜು ಸೀರೆಯ ಮಡಿಕೆ, ನಿರಿಗೆ ೧೧೨
ನಿಲವು ಇರುವಿಕೆ, ನಿಜಸ್ಥಿತಿ;

ಸ್ಥಾಪನೆ ೭೦೯; ೮೩೩
ನಿಲಸಾಲೆ ನಿಲ್ಲಲಾರೆ ೮೪೯

ನಿವಾಟ ನಿರ್ಮೂಲನ (?) ೯೩೦
ನಿವಾಡಿಸು ಗುರುತುಹಿಡಿ; ಆರಿಸು

೨೮೪, ೬೬೭
ನಿವೇದಿಸು ನೀಡು, ಕೊಡು ೩ ೫

ಸಷ್ಟಿ ಕೊನೆಯ ಪರಿಣಾಮ,
ಮುಗಿತಾಯ; ಪರಿಪಾಕ ೩೦೬,

೫೨೭
ನಿಸ್ಸಂಗ ಯಾವುದರ ಹಂಗೂ

ಇಲ್ಲದ ೪೮೮

ನಿ(ಃ)ಕರಿಸು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡು(?)
೮೪೧

ನುಡಿವೆಣ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ
ಹೆಣದಂತೆ ಇರುವವ ೧೫೯

ನುಸುಳು ತಪ್ಪಿಸುವಿಕೆ, ಮೋಸ ೪೧
ನೂಂಕು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸು ೭೪೪

ನೂಱನೋಡು ನ್ನೂರುಸಾರೆ ಮಂತ್ರ
ಜಪಿಸು ೪೭೪

ನೆನೆ (೧) ತೊಯ್ಯು (೨) ನೆನೆಸು;
ಸ್ಮರಿಸು ೧೮೪

ನೆಟ್ಟೆಲುವು ನೆಟ್ಟನೆಯ ಎಲುಬು;
ಬೆನ್ನೆಲಬು ೮೧೪

ನೆಮ್ಮ ನಂಬು, ಆಧಾರಮಾಡಿ
ಕೊಳ್ಳು, ಅವಲಂಬಿಸು ೫೮೩,

ನೆರಹು ಜನರನ್ನು ಕೊಡಿಸು ೨೨೮
ನೆರವಿ ಕೂಟ ೮೨೫

ನೆರೆ (ರತಿಕೇಳೆಯಲ್ಲಿ) ಕೂಡು ೧೦೧,
೭೦೬; ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ, ಹೊರೆ ೧೨೪;

ಕೈಗೂಡು, ಸಿದ್ಧಿಸು ೧೬೯
ನೆಲನಾಳ್ ಅರಸು ೧೫೮

ನೆವ (೧) ನೇಮ (೨) ನೆಪ ೫೭೮
ನೇಣು ಹೆಗ್ಗ, ಹುರಿ; ಉರಿಲು ೫೮೯

ನೇಮು ನಿಯಮ, ವ್ರತ ೨೩೧, ೭೨೫
ನೇಹ (ಸಂ: ಸ್ನೇಹ) ನಂಟು,

ಮಿತ್ರತ್ವ; ಪ್ರೀತಿ ೧೨೬
ನೋನು ವ್ರತಮಾಡು ೮೨, ೫೫೯

ನೋಂಪಿ ವ್ರತ, ನೇಮ ೧೫೨

ಪಂಗುಳ ಹೆಳವ; ದಾಸ	೨೪೧	ಪವನಭೇದ (ಇಡಾ, ಸಿಂಗಳಾ	
ಪಚಾರಿಸು ನಿಂದಿಸು, ಹೀಯಾಳಿಸು	೨೪೨	ಎಂಬ) ಉಸಿರಿನ ಭೇದ	೨೪೩
	೨೪೩	ಪಲ್ಲಟೆ ಮಾರ್ಪಾಟು	
ಪಟ್ಟೆಯು ಖಡ್ಗ	೨೪೪	ಅದಲು ಬದಲು	೨೪೫
ಪಡಿ (ಸಂ: ಪ್ರತಿ) ಸಮಾನ, ಸಾಟಿ	೨೪೬	ಪಿಲ್ಲನಿಸು ಚೆಗುರು, ಎಲೆಬಿಡು	೨೪೭
	೨೪೮	ಪಮಾಡೆ ಅಮಾನುಷಕೃತ್ಯ	೨೪೯
ಪಡಿದೊತ್ತು ತೊತ್ತಿನ ತೊತ್ತು	೨೪೯	ಪಾಡು ಹಾಡು; ಹೊಗಳಿಕೆ	೨೫೦
	೨೫೦	ಪಾತ್ರ ಯೋಗ್ಯ	೨೫೧
ಪತಂಗ ದೀಪದ ಹುಳು	೨೫೧	ಪಾಶ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಕಣ್ಣೆ,	
ಪಥ ಹಾದಿ; ಪದ, ಸ್ಥಿತಿ	೨೫೨	ಉರಿಲು	೨೫೩
ಪಂಥ ದಾರಿ, ಬಟ್ಟೆ	೨೫೩	ಪೆಸಾಕೆ (ಸಂ: ಪ್ರಸಾರ)	
ಪದವಿ ಮನ್ನಣೆ, ಮರ್ಯಾದೆ	೨೫೪	ಬೆಳೆಸುವುದು; ನಾಳೆಗೆ ತಮ್ಮವರಿಗೆ	
ಪರವಾದಿ ಬೇಗೆ ಧರ್ಮದ ಪರವಾಗಿ		ಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ	
ವಾದಿಸುವವ	೨೫೫	ವೃತ್ತಿ	೨೫೬
ಪರಿ ರೀತಿ; ಸ್ಥಿತಿ	೨೫೬	ಪಾಣ(ರು) ಹಾಡು ಮತ್ತು ಕುಣಿತ	
ಪರಿಭವ ಪೋಲು, ಅವಮಾನ	೨೫೭	ವನ್ನು ಬಲ್ಲವರು; 'ಲಾವಣಿ	
ಪರಿಣಾಮಿಸು ಸಮಾಧಾನದಿಂದಿರು		ಕಾರರು ಹೋ; ತಿರುನೀಲಕಂಠ	
೨೫೮; ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸು	೨೫೮	ಪಾಣರ್	೨೫೯
ಪರಿಣಾನು ತೃಪ್ತಿ, ಶಾಂತಿ	೨೫೯	ಪಾಪಿಯ ಕೂಸು	೨೬೦
	೨೬೦	ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವ ಒಂದು	
ಪರಿ[ಯ]ಯಾಣ ತಳಿಗೆ, ತಾಟು	೨೬೧	ಕೂಸು [ಇದು ವೃತ್ತಿ ಕೊಂಡವರನ್ನೆ	
	೨೬೨	ನಾಶಮಾಡುವುದೆಂತೆ]	೨೬೩
ಪರುಷ (ಸಂ: ಸ್ಪರ್ಶ) ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ		ಪಾರದ್ವಾರ (ಸಂ: ಪಾರದಾರ್ಯ)	
ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಭಂಗಾರ ಮಾಡುವ		ಪರನಾರಿಯರ ಸಂಗ	೨೬೪
ಮಣಿ	೨೬೫	ಪಾ - ಕ ಬೆಂಕಿ	೨೬೬
ಪರುಷವೇದಿ (-) ಪರುಷದ ಜ್ಞಾನ		ಪಿಂಡ ದೇಹ; ಸಮೂಹ	೨೬೭
ಪುಕ್ಕ (೨) ಪರುಷದ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು	೨೬೮	ಪುಟ ಭರಣೆ, ಪೊಟ್ಟಣ (?)	೨೬೯
ಪರಿದ	೨೬೯		೨೭೦

ಪುಟವಿಕ್ಕು ಕರಗಿಸಿ ಅವಲೋಹ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಶುದ್ಧಮಾಡು ೨೫೦	ಪೋಲುಗ (ಪೊಲ್ಲುಗ) ಹಾಳು ಮಾಡುವವ, ಕೆಡಕು ಮಾಡುವವ ೩೩೫
ಪು(ತ್ತ)ತ್ಥಳಿ (ಸಂ: ಪುತ್ರಿಕೆ) ಗೊಂಬೆ, ಮೂರ್ತಿ ೧೬	ಪ್ರತಿ ಇದಿರು; ಸರಿ, ಸಾಟಿ ೫೨೯ ಪ್ರತಿ(ವಾ)ದಿಸು ಉಪದೇಶ ಮಾಡು; ಕಲಿಸು ೨೩೬, ೨೬೩
ಪುನರ್ಜಾತ ಸಂಸ್ಕಾರ ಹೊಂದಿ ಎರಡನೆಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ತಾಳಿದ ೮೯	ಪ್ರಪಂಚಿ (೧) ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತ (೨) ಮೋಸಗಾರ ೨೩೨, ೬೧೬
ಪುರಾತ (ಸಂ: ಪುರಾತನ) ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕ್ತ(ರು) ಪುರಾತನಳಿ ಪುರಾತನರ ಪರಂಪರೆ ೬೭೮	ಪ್ರಪಂಚು (ಸಂ: ಪ್ರಪಂಚ) ಸಂಸಾರ ಜಗತ್ತು, ವಿಶ್ವ ೨೯; ವಂಚನೆ, ಮೋಸ ೬೧
ಪುಳಕ ಕೂದಲು ನೆಟ್ಟುಗಾಗು ವುದು, ರೋಮಾಂಚ, (ಹರ್ಷ, ಅಥವಾ ವಿಸ್ಮಯದ ಲಕ್ಷಣ) ೩೭೮	ಪ್ರಮಾಣು (ಸಂ: ಪ್ರಮಾಣ) ಸಾಕ್ಷಿ, ಆಧಾರ ೨೩೯, ೩೪೦
ಪೂರಾಯ ಪೂರ್ಣ ೧೫೦	ಪ್ರಸಂಗ ಸಂಭಾಷಣೆ(ಯ ವಿಷಯ) ೮೮೮
ಪೂರಾಯಘಾಯ ದೊಡ್ಡ ಗಾಯ ೩೮೭	ಪ್ರಸಾದ (ವೀರಶೈವರ ಅಷ್ಟಾವರಣ ದಲ್ಲಿ ಒಂದು)ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿ-ಅವರಿಂದ ಒಕ್ಕೆ ಬಂದು ದೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸತಕ್ಕ ಭೋಜ್ಯ ಪದಾರ್ಥ ೧೦೪
ಪೂರ್ವಕ್ರಿ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ (ಇತಿ ಹಾಸದ) ಸಂಗತಿ ೫೫೨	ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿಯದೆ ಇದ್ದ ಕರ್ಮ (ಫಲ) ೭೭೩
ಪೂರ್ವಲಿಖಿತ ಮೊದಲೆ ಹಣೆಹಾಕಿ ಬರೆದುದು ೨೭೦	ಬಗಿ ಸೀಳು ಇಬ್ಬಾಗ ಮಾಡು ೪೭೮
ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯ ಹಿಂದಣ ಸಿತಿ, ಹಿಂದಣ ಜನ್ಮ ೮೯, ೭೬೮	ಬಗೆ ಮನಸ್ಸು ೬೭೧
ಪೆ[ಯ]ಯ್ಯ (ಆಕಳು) ಕರು, ವತ್ಸ ೮೮೫	ಬಚ್ಚ ಬರಿಯ ೮೧೮

ಬಚ್ಚಣೆ ಮುಸುಕು, ಮುಚ್ಚಣಿಕೆ
೫೬೨

ಬಜಾವಣೆ ಬಾರಿಸುವಿಕೆ ೪೯೪

ಬಟ್ಟೆ ಮಾರ್ಗ, ದಾರಿ, ಹಾದಿ
೬೩, ೭೩೩

ಬಂಟಿ ಸೇವಕ, ದಾಸ ೪೬೬, ೭೬೬

ಬಡಹ ಬಡಿತ, (ಸುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ)
ಬಡಿಯುವುದು ೨೫೧

ಬಂಡು ಕೂವಿನಲ್ಲಿಯ ಮಕರಂದ
೩೬೪

ಬಂದಿವಿಡಿ ಜನರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು
ಸುಲಿ ೬೯೭

ಬಂದಿಕಾಱಿ ಸುಲಿದುಕೊಳ್ಳುವವ,
ಹಾದಿಯ ಕಳ್ಳ ೭೧೮

ಬಯಸು ಆಸೆಮಾಡು ೨೪

ಬಯಸು ಬಚ್ಚಿಡು ೭೨೩

ಬಯಕೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ನಿಧಿ ೭೨೨

ಬಯ್ಯೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ನಿಧಿ ೧, ೭೨೧

ಬಲ್ಲಹ ಒಡೆಯ, ದೇವರು ೪೭೪,
೬೦೯

ಬಲ್ಲಿದ ಬಲಿಷ್ಠ; ಬಲ್ಲವ ೧೫೦, ೯೦೩

ಬಳಸು ಸುತ್ತು, ತಿರುಗು ೮೯೪

ಬಳವೆ (=ಬಾಳುವೆ) ವೃದ್ಧಿ ೨೨೭

ಬರಬರ ಬರಬರುತ್ತ, ಕ್ರಮೇಣ ೨೨೦

ಬವರ ಕಾಳಗ ೧೫೦

ಬಳಿ ಕ್ರಮ, ಪರಂಪರೆ ೩೭; ವಂಶ,
ಮನೆತನ ೩೪೭; ಹಿಂಡು, ಗುಂಪು
೩೬೫

ಬಳಿನೀರು ಕ್ರಮ, ಸಂಪ್ರದಾಯ,
ಸ್ಥಾನ ಮುಂತಾದುದನ್ನು ಬಿಡದಂತೆ

ಇರಲೇಬೇಕೆಂದು (ಮೈ ಮೇಲೆ)
ಎರೆಯುವ ನೀರು ೫೦೧

ಬಳಿದೊತ್ತು ವಂಶಪರಂಪರವಾಗಿ
ಒಂದು ಮನೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ
ತೊತ್ತು ೩೫೩

ಬಯ್ವಿಡು ಬಚ್ಚಿಡುನಿಧಿಯಾಗಿರಿಸು ೧
ಬ(ಸಿ)ಸುಲು ಹೊಟ್ಟೆ ೯೧೯

ಬಸು(ಝ)ಗುತ್ತ ಹೊಟ್ಟೆಬೇನೆ;
ಅತಿಸಾರ ೬೬೩

ಬಳ್ಳೆ ಒಂದು ಅಳತೆ (ಯ ಪಾತ್ರೆ)
೩೨೭

ಬಳ್ಳು ನರಿ ೨೨೭

ಬಾತೆ (ಹ: ಬಾಲ್ಯ) ಪ್ರಯೋಜನ
೩೬೪

ಬಾದುನು, ಬಾದುಂಬೆ ಗೊಂಬೆ,
ಪ್ರತಿಮೆ ೬೩೬

ಬಾಬಿಸಲೆ ಭಾವಿಸಲೆ (?) ೩೨೭

ಬಾರನೆತ್ತು ಬಾಸಳಗಳೇಳುವಂತೆ
ಹೊಡೆ ೧೧೧

ಬಾಲಿ ವಾಲಿ (ಸುಗ್ರೀವನ ಅಣ್ಣ)
೬೨೪

ಬಾವುಲು ತೊಗಲ ಬಾವಲಿ ೨೮೭

ಬಾ(ಳ್)ಳು ಕತ್ತಿ ೨೧೧, ೭೮೯

ಬಾಳು (ಪತಿಯ ಕೂಡ) ಸಂಸಾರ
೨೯೬

ಬಾಳುವೆ (=ಬಳವೆ) ವೃದ್ಧಿ,
ಹೆಚ್ಚುಳ ೨೨೭

ಬಾಳುವೆಣ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ
ಸತ್ತಂತೆ ಇರುವವ, ಆರೆ ಸತ್ತವ ೧೫೭

ಬಿಟ್ಟೆ (ಸಂ: ವಿಷ್ಟಿ) ಸಂಬಳವಿಲ್ಲದ
ಅಥವಾ ಬಲತ್ಕಾರದ ಊಳಿಗ ೧೧೩

ಬಿಡು ಬಿಡಾರಮಾಡು ೬೦೯
ಜಿದಿರು (೧) (ನಾ) ವೇಣು, (೨)
(ಕೈ) ವಿನಮ್ರನಾಗು ೨೨೧
(೩) ಚೆದುರು, ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿ ಯಾಗು ೫೪೦

ಬಿದ್ದು ಊಟ, ಆಹಾರ ೬೩೬

ಬಿನ್ನಾಣ (ಸಂ: ವಿಜ್ಞಾನ)
ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನ; ನೈಪುಣ್ಯ
೧೨; ಹೊರಗಣ ನಯ ೭೬

ಬಿನ್ನಾಣಿ (ಸಂ: ವಿಜ್ಞಾನಿ) ತಿಳಿದವ;
ಚತುರ, ಜಾಣ; ಟಕ್ಕು ೭೨೪, ೭೨೫

ಬಿಂದು ಶುಕ್ರ, ವೀರ್ಯ ೫೯೧

ಬಿಮ್ಮು ಬಿಗಿಯಾಗಿರುವಿಕೆ;
ಸೊಕ್ಕು, ಗರ್ವ ೨೪೫, ೪೪೪

ಬಿರಿ ಬಿಚ್ಚು, ಅರಳು ೪೪೬

ಬಿಲಿ ಕ್ರಯಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು ೧೦೪,
೧೪೫

ಬೀಗು ಪುಷ್ಪವಾಗು, ಕೊಬ್ಬು

ಬೀಯು ಅನ್ನ, ಆಹಾರ ೪೩೩

ಬೀಯು (ಸಂ: ವೈಯ) ವೆಚ್ಚ;
ಲೀನ ೪೬೫

ಬೀಸರ ನಾಶ; ಹಾಳು ೫೦೬, ೪೪೪
ಬೀಳುಡಿಗೆ ನಿರುಪಯೋಗವೆಂದು
ತೆಗೆದೊಗೆದ ಉಡಿಗೆ ೪೬೩

ಬೀಳುವೆಣ ಹೆಣದಂತೆ ಬಿದ್ದಿರುವವ
೧೫೭

ಬೆಚ್ಚು ಬೆದರು ೧೪೮
ಬೆಡಗು ವಿಲಾಸ, ಮನೋಹರತೆ
೭೭

ಬೆದಕು ಹುಡುಕಾಡು, ಶೋಧಿಸು
೨೮

ಬೆದಲಿಟ್ಟು ಬೆದರಿಸಿ ಬೆನ್ನುಹತ್ತು
೬೬೦

ಬೆನಕ (೧) ದುಃಖನೆಯ ಬೆಣಚು
ಗಲ್ಲು; (೨) ವಿನಾಯಕ, ಗಣೇಶ
೪೫೦

ಬೆಂತರ (ಸಂ: ವೈಂತರ) ಒಂದು
ಬಗೆಯ ಪಿಶಾಚಿ, ಭೂತ ೯೯

ಬೆಂದ ಸುಟ್ಟು, ಕೆಟ್ಟು, ಹಾಳಾದ
೩೪, ೪೨

ಬೆಜಣಿ (ಸಗಣೆಯ) ಕುರುಳು ೧೬೬

ಬೆಜಿ ಸೆಟೆ, ಅಹಂಕಾರದಿಂದ
ವರ್ತಿಸು ೧೯೦, ೩೯೬

ಬೆರಸು (ರತಿಯಲ್ಲಿ) ಕೂಡು, ನೆರೆ
೭೩೪

ಬೆಸನ (ಸಂ: ವ್ಯಸನ) ಉತ್ಕಟ, ಆಸೆಬೋ (ಸಂ: ಭೋ) ಎಲವೋ ೧೬೨	೮೧೨	ಬೋನ ಅನ್ನ, ಆಹಾರ ೧೯೪
ಬೆಸನ (ಸಂ: ವಿಧಾನ?) ಅಪ್ಪಣೆ, ೮೬೪	೮೬೪	ಬೋಯಿತಿ ಮೀನಗಾರಿತಿ ೫೯೦
ಅಜ್ಜೆ ಬೆಂಬೀಳು ಬೆಂದು ಬೀಳು ೧೯	೧೯	ಬೋ(ಲ)ಹರಿಗೆ ಕಸಬರಿಗೆ, ಪೊರಿಕೆ ೩೫೪
ಬೆಳುಗಾರ 'ಬಳೆಗಾರ'; ೮೦೫೩	೮೦೫೩	ಬೋಳೆ ಬೋಳುದಲೆಯವ ೧೦೩
ಬೆಳ್ಳಾರ (= ಬೆಳ್ಳಾವರ) ಮೃಗ ೫೮೩	೫೮೩	ಬ್ರಹ್ಮವಿತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದವ ೫೮೩
ಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಬಲೆ ೮೩೫	೮೩೫	ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ ೫೮೪
ಬೆಳ್ಳಿ ಮೋಸ, ಕೃತ್ರಿಮ (ಆಕಳು ೩೨೩	೩೨೩	ಬ್ರತ ವೃತ, ನೇಮ; ಆಚಾರ ೩೩೦
ಕರು ?) ೩೨೩	೩೨೩	ಭಂಗ ಅಪಜಯ; ಅಪಮಾನ ೩೨೩
ಬೆ[ಳ್ಳು]ಳುಕ ಬೆಳ್ಳಗಿರುವುದು ೩೫೨	೩೫೨	ಭಂಡ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದವ ೩೩೧
ಬೇಗೆ ಕಾಳ್ಕಿಚ್ಚು ೩೫	೩೫	ಭಂಡಾರಿ ಬೋಕ್ಕಸವನ್ನು ೩೪೬
ಬೇಟೆ ಬೇಡಿಕೆ; ಬಯಕೆ, ಪ್ರೇಮ ೧೩೩, ೩೩೦	೧೩೩, ೩೩೦	ರಕ್ಷಿಸುವನ ೩೪೬
ವಿಲಾಸ, ಶೃಂಗಾರ ಜೇಷ್ಠ ೫೬೯;	೫೬೯;	ಭರ ಸಂಭ್ರಮ, ತವಕ ೧೩೫; ೧೩೨
೧೩೩, ೩೩೦	೧೩೩, ೩೩೦	ಪ್ರಾಬಲ್ಯ, ಒತ್ತಡ ೧೩೫;
ಬೇ(ಳ್)ಳು ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಆಹುತಿ ೫೯೩	೫೯೩	ಸರಸತೆ ೫೯೩
ಕೊಡು ೫೯೩	೫೯೩	ಭವ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರವನ್ನು ೫೯೩
ಬೋಜಗ (ಸಂ: ಭುಜಂಗ) ವಿಟ ೧೦೧	೧೦೧	ಹೊಂದುವುದು; ಸತ್ತು ಸತ್ತು ೩೫೩
ಪುರುಷ ೧೦೧	೧೦೧	ಹುಟ್ಟುವುದು ೩೫೩
ಬೊಂತೆ ಕವುದಿ ೪೧೧	೪೧೧	ಭವಭಾರಿ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತು ೩೩೦
ಬೊಪ್ಪ ತಂದೆ ೩೪೮	೩೪೮	ವನ ೩೩೦
ಬೊಬ್ಬಳಿಕೆ ನೀರಗುಳ್ಳೆ ೧೬೩	೧೬೩	ಭವರಾಟಾಳ ಭವಚಕ್ರ ೩೩೦
ಬೊಲ್ಲ ಭಲರೆ (ಕೊಂಡಾಟದನುಡಿ) ೩೩೩	೩೩೩	ಭವಭವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸತ್ತು ೬೮
೩೩೩	೩೩೩	ಭಾಜನ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವ ಪಾತ್ರೆ ೧೦೫; ೮೬೦; ಪಾತ್ರ; ಯೋಗ್ಯ ೬೩೯
ಬೊಳ್ಳೆತನ ಮೋಸ ೬೬೬	೬೬೬	
ಬೊಳ್ಳೆಗ ಮೋಸಗಾರ ೬೬೮	೬೬೮	

ಭಾಂಡ	ಸರಕು; ಪಾತ್ರೆ ೧೦೪, ೮೬೦	ಮತ್ತರ	ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಳಿಯುವ
ಭಾರಿ	ಒತ್ತಡ, ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ೨೭೪	ಒಂದು	ಅಳತೆ ೨೨೫
ಭಾವ	(೧) ನಿಜಜ, ನಿಷ್ಠಿತಿ; (೨) ಅಕ್ಕನ ಗಂಡ ೯೧೭	ಮದವಳಿಗೆ	(೧) ಮದುವಣಗತ್ತಿ, ವಧು; (೨) ಮದವಳಿಯಲಿ ೮೬೭
ಭಾಷಾಪತ್ರ	ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ನಡೆಸುವನೆಂದು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ಪತ್ರ ೬೪೯	ಮದ್ದು	ಜೀವದ ೬೩೬
ಭಿನ್ನ	ಕೊರತೆ, ಕುಂದು ೧೦೫	ಮನ	(೧) ವ ನಕ್ಕು (೨) (=ಮಾನ) ಅಳತೆ ೭೩೫
ಭುಕ್ತಿ	ಭೋಗ ೬೨೮	ಮನೆವಾ(ಳ್ತೆ)ರ್ತೆ	ಕುಟುಂಬವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ರೀತಿ ೯೧೧
ಭೂತಿಗ	ಭೂತಹಿಡಿದವ ೯೧೦	ಮಂದಿ	(೧) ಜನಸಮೂಹ (೨) ಸಮೂಹ ಸೇರುವ ಸ್ಥಳ ೧೬೪
ಭೃತ್ಯಾಚಾರ	ಸೇವಾಭಾವ (ವಿರತೈವರ ಪಂಚ ಅಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು) ೨೪೫	ಮರುಳು	ಹುಚ್ಚು, ಶಿಳಗ, ಡಿ; ೮೫೯
ಮುಚ್ಚರ	(ಸಂ: ಮುಚ್ಚರ) ಹೊಟ್ಟೆಚ್ಚು ೩೮೯	ಮೆವ್ವ	ಭೂತ ೫೩೯
ಮುಚ್ಚು	ಮೆಚ್ಚು, ಒಪ್ಪು ೩೮	ಮಜಕೆ	ಆಶ್ರಯ ೯೨
ಮಂಜರ	(ಸಂ: ಮಾರ್ಕಲ) ಬೆಕ್ಕು ೧೬೩	ಮಸಕು	ಲೇಸ; ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ೨೮೯
ಮಟ್ಟ	(ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನಾಮ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುವ) ಒಂದು ಒಗೆಯ ಮಣ್ಣು ೫೭೮	ಮಸಣಿ	ದುರ್ಗದೇವಿಯ ಒಂದು ರೂಪ ೧೦೪
ಮಂಡಗು	ಇರಿಸು, ಇಡು ೨೦೧	ಮಹಾನುಭಾವ	(೧) ಸದ್ಗುಣವುಳ್ಳವ (೨) ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆತ್ಮಾನುಭಾವವುಳ್ಳವ ೮೮೧
ಮಡಿಲು	ಉಡಿ ೬೪೯	ಮಾಗುಡ	(=ಮಹಾಕೂಟ?) ದೊಡ್ಡ ತೀರ್ಥ ೬೪೫
ಮಡುಹು	ಕೊಲ್ಲು ೬೨೪	ಮಾಟೆ	ಕರ್ಮ; ಸೇವೆ; ದಾನ ೧೭೬, ೪೨೫, ೮೬೩
ಮಣಿ	ರುವ್ರಾಪ್ತೆ; ಜನಮಣಿ ೪೭೫	ಮಾಡು	ದಾಸೋಹ, ಇಲ್ಲವೆ ದಾನ,
ಮಣಕೆ	ಮಾಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯ ೪೯೮		
ಮಂಡೆ	ತಲೆ ೪೯೮		

ಅಥವಾ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡು	ಮಿಹಿಲಾಳು ಕಿರಿಯ, ಕ್ಷುಲ್ಲಕ (?)
೨೨೬, ೨೦೪	೩೨೭
ಮಾಣದೆ ಬಿಡದೆ, ಒಂದೇಸವನೆ	ಮೀ(ಯು) ಸ್ನಾನಮಾಡು ೬೪೪
೩೫೮, ೫೮೦	ಮೀಂಬುಲಿಗ ಮೀನಗಳನ್ನು
ಮಾಣೆ(೦) ಬಿಡಿರಿ ೬೦೩	ತಿನ್ನುವ ಹಕ್ಕಿ ೫೭೮
ಮಾತಂಗಿ ಚಾಂಡಾಲಿತಿ ೫೯೦	ಮೀಸಲು ವಿಶಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ
ಮಾತು (೧) ನುಡಿ, ವಚನ, ಹೇಳಿಕೆ	ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ; ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು
(೨) ವೇದಾದಿ ಶ್ರುತಿಗಳು ೧೫೩	ಕೆಡಿಸದೇ ಇದ್ದ ೯೨, ೬೬೯, ೮೮೪
ಮಾತಿನ ಮಾತು ವೇದ ವಚನ	ಮುಕುಳಿತ (ಕಣ್ಣು, ಇಲ್ಲವೆ ಕೈ
೫೭೪	ಗಳನ್ನು) ಅರೆಮುಚ್ಚಿದ ೫೩೯
ಮಾನ ಅಳತೆ, ಪ್ರಮಾಣ ೪೯೪;	ಮುಕ್ಕು ಊನವಾದುದು,
ಸಿಟ್ಟು, ಮದ (ಇತ್ಯಾದಿ) ೮೬೭	ಒಡೆದುದು ೪೧೬
ಮಾನಿಸ ಮನುಷ್ಯ ೧೧೦	ಮುಟ್ಟಲಿಕೆ ಮುಟ್ಟಲಾಗಿ ೭೩
ಮಾನಿಸಗಳೈ ಪುರುಷರನ್ನು ವಂಚಿ	ಮುಟ್ಟು (ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ)
ಸುವವಳು ೧೧೦	ಕೂಡು ೭೦೬, ೮೯೭
ಮಾಱಂಕ ಪ್ರತಿಭಟ, ವೈರಿ,	ಮುಡುಹು ಹೆಗಲು ೫೦೧, ೫೭೦
ಇದಿರಾಳು ೧೭೮, ೭೨೫	ಮುಡುಹಿಕ್ಕು (= ಮುಡಿಗಿಕ್ಕು)
ಮಾಱು ಇದಿರು, ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ೪೬೭	ಮೂದಲಿಸು, ಕೆಣಕು ೪೪೭
ಮಾಱುಗೋಲು ವೈರಿಯ ಬಾಣಕ್ಕೆ	ಮುಂಡಿಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ
ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಬಿಡುವ ಬಾಣ ೭೦೨	ವಿಷಯ, ಸಮಸ್ಯೆ, ಒಗಟು ೭೪೬
ಮಾಳ (= ಮಹಳ) ಶ್ರಾದ್ಧ ೨೯೬	ಮುಂದುಗೇಡು ಮುಂದೇನು
ಮಿಂಟೆ (= ಮಿಟ್ಟಿ) ರಾಶಿ, ಗುಡ್ಡೆ	ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದೆ
ಮರಡಿ ೧೯೪	ಮೂಢನಾಗು ೨೦
ಮಿಡಿ ಹಿಮ್ಮಡ ೫೦೩	ಮುಂಬಲ್ಲು ಮುಂದಿನ ಹಲ್ಲು ೪೯೮
ಮಿಡುಕು ಆಲುಗಿಸು, ಬಿಚ್ಚು ೮೧೪	ಮು(ಯ್)ಯಿ (೧) ಆನಂದದ
ಮಿಡುಕುಲು ಬೆಂಕಿಯಕಿಡಿ ೨೧೩	ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ವಾರಿ
ಮಿತ್ಯ (= ಮಿಥೈ) ಸುಳ್ಳು ೨೩೯	ತೋಷಕ (೨) ಕಡ ೮೮೭

ಮುಯ್ಯಾನು ಭುಜಕ್ಕೆ ಭುಜ
ಹಚ್ಚು; ಸರಿಗಟ್ಟು, ಸರಸವಾಡು
ಸಲುಗೆ ತೋರಿಸು ೧೪೮
ಮುರುಟು ಮುದುಡು, ಬಾಡು
೫೫೮
ಮುಳಿಸು ಸಿಟ್ಟು, ಮುನಿಸು ೨೫೫
ಮೂಕೊಂಜಿಯ ಮೂಗಿಲ್ಲದವ,
ಮೂಗು ಕೊಯಿಸಿಕೊಂಡವ ೧೦೫
ಮೂಕೊಂಜಿ ಮೂಗಿಲ್ಲದವಳು
೧೦೫
ಮೂಗ (ಸಂ:) ಮೂಕ ೨೯೪
ಮೂಗುವಡು ಮೂಕನಾಗು,
ಮಾತಾಡದಂತಾಗು ೭೪೯
ಮೂದಲಿಸು ಕೆಣಕು; ಹೀಯಾ
ಳಿಸು, ಸ್ಪರ್ಧಿಸು; ಜಗಳಕ್ಕೆ ಕರೆ ೧೬
ಮೂದಲೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಮಾತು ೫೩೮
ಮೂಲಿಗ (ವ. ನೆತನದ) ಮೂಲ
ಪುರುಷ ೩೪೭
ಮೊಂಜಿ ಮೆರೆಸು; ಬಣ್ಣಿಸು ೮೧
ಮೊಂ ತಿನ್ನು ೧೨೬
ಮೊದಿನಿ ಪೃಥ್ವಿ, ಜಗತ್ತು ೫೩೫
ಮೊರೆ ಸೀಮೆ, ಎಲ್ಲೆ ೪೪೭
ಮೊಳ ಸಂದಣಿ, ಸಮೂಹ ೪೬೧
ಮೊಳಾಪ ಸಂದಣಿ, ನೆರವಿ; ಸಭೆ
೧೧೭, ೬೯೯
ಮೈದೆಗೆ ಒಳಮೈಕಾಣು; ಬರಿದಾಗು
೮೬೧

ಮೈಲಾರ ಒಳಗೆ ಸಣಬು ಮೇಲೆ
ಬಣ್ಣವಿದ್ದ ಮೈಲಾರ ದೇವರ
ಮೂರ್ತಿ ೨೮೦
ಮೊನೆ ತುದಿ, ಕೊನೆ ೪೪೬;
ಯುದ್ಧ ೬೬೯
ಮೊಂಜಿ ಆಶ್ರಯ, ಆಧಾರ; ಮರೆ
೫೦೪, ೯೧೨
ಮೊಂಜಿಯಿಡು (ಹೆರವರಲ್ಲಿ) ದುಃಖ
ವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳು ೫೫೦
ಮೋಟೆ ಕೈಕಾಲಿಲ್ಲದವ ೩೩೦
ಮೋಹಿಸು ಬಡಿದಾಡು, ತಾಕ
ಲಾಡು ೬೬೭
ಮೊಳಿ ತಲೆ, ಕಿರಿಟ; ತಲೆಯ
ಶೃಂಗಾರ ೩೩೦
ಯುಕ್ತಿ ಕ್ರಮ, ಒಳ್ಳೆಯಮಾರ್ಗ;
ಯೋಗ್ಯತೆ ೯೧, ೫೧೬
ಯೋನಿ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನ ೧೭, ೪೯
ರಚ್ಚೆ ಪ್ರಕಟಿತವಾದುದು, ಗುಟ್ಟು
ರಟ್ಟಾದುದು ೮೨೫
ರಜ ಧೂಳು, ಹುಡಿ ೯೭
ರಂಜಕ ವನರಂಜನೆ ಮಾಡುವವ
೬೩೮
ರಂಜನೆ ಅಲಂಕಾರ ೯೩
ರಸ (೧) ಅಮೃತ; (೨) ಸಸ್ಯಾದಿ
ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಇರ್ಪು ೧; (೩)
ಭಂಗರ ೭೯೧

ರಾಗಂಜನೆ ಪ್ರೀತಿಯ ವ್ಯಾಮೋಹ

ಆಧವಾ ಬಂಧನ

೪೮೯

ರಾಟೆ : ರಾಟೆ

೯೮

ರಾಜಣರಾಖ ಆಡಮೋರೆ ಎಲೆ

೫೮೪

ರಾನ್ರುತ ಕುದುರೆಯ ಸೈನಿಕ

೧೬

ದುಚಿ (೧) ಕಿರಣ (೨) ಲವಣಾದಿ

ಪಡಾರುತಿಗಳು

೧

ಗೂಡು (ಸಂ: ರೂಪ) ಆಕಾರ,

ಮೂರ್ತಿ

೧೬

ಗಗ್ಗು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಲ; ಶುಭ

ಮೂರ್ತಾರ್ಥ

೮೭೧

ಲಂಕಟಿತನ ವ್ಯಾಮೋಹಗುಣ

೨೧೭

ಲಾಂಛನ ಚಿಹ್ನೆ (ಇಲ್ಲಿ ಜಂಗಮ)

೧೭೨; ಲಕ್ಷಣ

೬೫೪, ೭೫೭

ಲಿಂಗವೇದಿ ಲಿಂಗದ ಮೂರ್ತವನ್ನು

ತಿಳಿದನ

೧೨೫

ಲಿಂಗಸಾರಾಯ ಲಿಂಗದ ಸಾರ

ವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನ

೮೪೩

ಲೀಯ ಸೇರಿದ, ಬೆರೆತ ಕೂಡಿ

ಹೋದ

೪೫೮, ೮೧೯

ಲಿಂಕ ದಾಸ, ಸೇವಕ

೪೪೧

ಲಿಂಗಿ ದಾಸ, ದಾಸಿ, (ಹೋ:

ಲಿಂಕ)

೬೬೦

ಲೀಸು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಹೆಚ್ಚಿನದು;

ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು

೭೨

ಲೋಕನು ಲೋಕದ ಜನರು,

ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು

೫೫೫

ಲೌಕಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಯಿಲ್ಲದ

೨೮೬; ಸಾಮಾನ್ಯ, ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಟಗಿಂ

ವಚನಸಾತಕ ಮಾತಿನ ದೋಷ;

ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಪಾತಕ

ವಜ್ರ ಇಂದ್ರನ ಆಯುಧ ೬, ೨೫, ೨

ವರ (೧) ಅನುಗ್ರಹ; ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು

ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿ; (೨) ಶ್ರೇಷ್ಠ ೫೬೪

ವರ್ತಮಾನ ಈಗಿನ ಕಾಲ; ನಡೆ

ಯುವ ಕಾಲ

೫೧೧

ವರ್ತಿಸು ತೊಡಗಿರು ೨೮೯; ಅಂಟೆ

ಕೊಳ್ಳು

೫೧೨

ವರ್ನು (ಸಂ: ಮರ್ನು) ಗುಟ್ಟು

೧೯೨

ವಶ್ಯ ಜನರನ್ನು ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ

ವಿದ್ಯೆ

೭೮

ವಾಮ ಕೇಡು, ಹಾನಿ

೬೦

ವಾಯ (ಸಂ: ಮಾಯ?) ಮಾಯ;

ಮೋಸ, ಸುಳ್ಳು

೫೫೨, ೫೫೬

ವಾರಿಕಲ್ಲು ಆಣೆಕಲ್ಲು, ಮಂಜಗಡ್ಡೆ

ವಾರುಧಿ (ಸ: ವಾರ್ಧಿ) ಸಮುದ್ರ

೭೯೧

ವಾಸಿಸು ವಾಸನೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸು

೪೨೯

ವಿಕಲ್ಪ ಸಂದೇಹ, ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆ

೮೭೦

ವಿಕಾರ ಕಳೆಗೊಂದಿದ, ಜಜ್ಜಿರಿತವಾದ	ವೇದ್ಯ ಒಲ್ಲವ	೮೮೨
೪೧	ವೇದ್ಯವಾಗು ಗೊತ್ತಾಗು,	
ವಿಕಾರಿ ವಾಕ್ಯಾಲತೆ ರೂಪು ೫೧೬	ತಿಳಿದುಬರು	೪೭
ವಿಕಾರ ಆಕ್ರಮಣವಾ	ವೇದಿ (ಸಂ: ವೇದ)	೫೦೩,
ಅಯೋಗ್ಯ ಕೃತ್ಯ	ನೋವು	೫೦೮
ವಿಕಾರಿ ರುಚ್ಛ ವೋಗ್ಯವಿದಿದನ	ವೇದಿತ ಹೇಳರಗತ್ತಿ	೬೧೬
೫೦೫	ವೇದಿವಾಳಿಯೆನ ಸಮಯ ಪಾಲನೆ	
ವಿಗರ್ಭಣೆ ಬೆದರಕೆ	ಮಾಡುವನ	೬೯೮
ವಿಧಾನಿಸು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಕರ್ಮ	ವೈತರಣಿ ನರಕದಲ್ಲಿಯ ನದಿ	೬೭೦
ಮಾಡು	ವೈತಿಕ ವೇಶ್ಯೆಯ ಬೆಡಗು; ಆಕರ್ಷಣೆ,	
ವಿನಿಯೋಗ ಬಳಕೆ, ಉಪಯೋಗ	ಸನ್ಮೋಹನ ಶಕ್ತಿ	೬೧
೮೧೭	ವ್ಯಾಪಾರ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರ	
ವಿಭವ ವೈಭವ, ಸಂಪತ್ತು	ದುಷ್ಟಯೋಗ	೬೧೧
ವಿಭೋಗ ಸುಖಾನುಭವ	ವ್ಯಾಧ ಬೇಡರವ	೧೫೮
ವಿಯುತ್ ಆಕಾಶ	ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಉದ್ಯೋಗ	೬೫೧
ವಿರಂಜಿ ಬ್ರಹ್ಮ	ವ್ಯಾಳೀಶ ಸರ್ವಗಳ ಒಡೆಯ	೩೨೯
ವಿರಸ ರಸಪಿಲ್ಲದ್ದು; ಕೆಡಕು	ವ್ಯೋಮ ಆಕಾಶ	೯೫೩
ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡು	ಶಕುನ ಶುಭ-ಅಶುಭಗಳನ್ನು ಸೂಚಿ	
ವಂಶಹದು	ಸುವಂಶಹದು	೧೦೫
ವಿರಹಿತ ಇಲ್ಲದೆ	ಶಬ್ದಕ್ರ (೧) ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯ ಉಳಿ	
ವಿಷಯ ಇಂದ್ರಿಯ ಕುಬದ ವ್ಯಸನ,	ಯುವ ಕ್ರಿಯೆ; (೨) ವೇದಗಳಲ್ಲಿ	
೨೦; ಸಂಸಾರದ ಆಸೆ	ಹೇಳಿದ ಕರ್ಮ	೫೫೨
ವಿಷ್ಣುನು ಮಲವಿಷರ್ಜನೆ ಮಾಡು	ಶಿಖಿ ತಲೆ, ಜುಟ್ಟು; ಮುಕಟ	೯೩೬
೩೬೧	ಶಿವಂಳಿ ವಿಭೂತಿ	೯೦೦
ವೃಥಾ(ಯ) ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ, ನಿರರ್ಥಕ	ಶಿವದಾನ ಮಜ್ಜಿಗೆ; (ಶಿವನ ಹೆಸರಿ	
ವಾಗಿ	ನಲ್ಲಿ ನೀಡುವ ದಾನ)	೩೪೩
ವೆಗ್ಗಳ ಅಧಿಕ; ಶ್ರೇಷ್ಠ	ಶಿವರಸ ಮಜ್ಜಿಗೆ	೨೭
೬೧೧		

ಶಿವಧೋ ಶಿವನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮೊರೆ	ಸಜ್ಜನ ಒಳ್ಳೆಯತನ	೨೪೨
ಯಿಡುವುದು; 'ಶಿವದಿಡುವುದು' ೧೧.	ಸಜ್ಜನೆ ಪತಿವ್ರತೆ	೬೨೭
ಶು(ಕ್ಲ)ಕ್ರ ವೀರ್ಯ; ರೇತಸ್ಸು ೧೫೯	ಸಜ್ಜನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯತನ	೬೭೩
ಶೋಣಿತ ರಕ್ತ ೧೫೦	ಸಂಪಿತಕರ್ಷಣ ಹಿಂದಣ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ	
ಶ್ರವ (ಸಂ: ಶ್ರಮ) (ಗರುಡಿಯ)	ಕೂಡಿದ ಕರ್ಮಫಲ	೭೭೩
ಸಾಧನ ೭೦೨	ಸಟೆ (=ಸಂ: ಶತ) ಸುಳ್ಳು	೬೧
ಶ್ರೋತ್ರಸುಖ ಬರಿಯ ಕಿವಿಯಿಂದ	ಸಟ್ಟುಗ ಸವಟು	೮೫೧
ಕೇಳಿ ಉಂಟಾಗುವ ಆನಂದ ೧೧೮	ಸಡಗರ ಸಂಭ್ರಮ, ವೈಭವ ೫೬೯	
ಶ್ವಪಚ ಚಾಂಡಾಲ ೮೧, ೬೦೭	ಸದಾಚಾರ ಒಳ್ಳೆಯ ನಡೆದೆ	
ಷಡುದರುಶನ ಹಿಂದುಗಳ ತತ್ತ್ವ	(ವೀರಶೈವರ ಪಂಚ ಆಚಾರಗಳಲ್ಲಿ	
ಜ್ಞಾನದ ಆರು ಶಾಖೆಗಳು ೧೬೨,	ಒಂದು	೨೪೬
೮೧೭		
ಷಡುಸಮ್ಮಾರ್ಜನೆ (ಉತ್ಸವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ) ಆರು ಬಗೆಯ	ಸದಾಶಿವ (೧) ಯಾವಾಗಲೂ ಒಳ್ಳೆ,	
ಸಾರಣೆ ೩೭೬	ಯದನ್ನು ಮಾಡುವವನು	
ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಅಧಿತಿ-ಅಭ್ಯಾ	(೨) ಶಿವಪರಮಾತ್ಮ	೬೬೦
ಗತರನ್ನು ಆಸನ, ಪಾದ್ಯ, ಸ್ವಾಗತ	ಸಂತ ಶಾಂತ	೧೦೦
ಇತ್ಯಾದಿ ೧೬ ವಿಧವಾಗಿ ಉಪಚಾರ	ಸನ್ನಿ (=ಸಲ್ಲಿರಿ) ಸರಿಯಿರಿ	೪೧೩
ಮಾಡುವುದು ೫೦೮	ಸನ್ನಿಹಿತ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವವನು;	
ಸಕಲ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂ	ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವವನು;	
ಡುದು; ಪೂರ್ಣವಾದುದು; ಇಡಿ	ನೆಲಸಿರುವವನು	೧೮೭
ಯದು ೫೩೩	ಸನುಗ್ರಾಹಕ ಹಿರಿದು-ಕಿರಿದು	
ಸಕೃತು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ಕೂಡಲೆ ೬೯	ಗಳನ್ನು ಸಮವೆಂದು ಭಾವಿಸುವವ	
ಸಗಣ ಸಗಣೆ, ಗೋಮಯ ೧೫೬	೭೭೯	
ಸಂಚ ಸಂದು, ಹಿಡಿತ ೬೩೬	ಸನುಚಿತ್ತ ವಿಕಾರವಿಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸು	
ಸಂಚು ಕಪಟ, ಮೋಸ ೫೧೪	೭೨೫	
ಸಂಕಲ್ಪ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯ ಉದ್ದೇಶ,	ಗಮನಿಸು ಸರಿಕಾಣು, ಸರಿ	
ಆಸೆ ೮೬೦	ಹೋಗು; ಒಪ್ಪು ಆಳವಡು	೪೫೩

ಸಮಯ ಧರ್ಮ, ಪಂಥ, ಮತ

೭೧೨

ಸಮಯಾಚಾರ ಒಂದು ಧರ್ಮ

ಅಥವಾ ಮತಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅಚಾರ

೧೯೨, ೨೧೭

ಸಮಯಾಚಾರಿ ಒಂದು ಧರ್ಮದ

ಆಚಾರ ಮುಂತಾದ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು

ವಿಧಿಸುವವ; ಆಚಾರ್ಯ ಪುರುಷ

೩೮೫

ಸಪ್ತಧಾತು ರಕ್ತ, ಮಾಂಸ,

ರೇತಸ್ಸು ಇತ್ಯಾದಿ ಏಳು ಬಗೆಯ

ಧಾತುಗಳು; (ಇಲ್ಲಿ) ದೇಹವಿಕಾರ

೪೭

ಸಮವೇದಿಸು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿ ಅಳು

ಸಮೀರಣ ವಾಯು, ಗಾಳಿ ೯೪೯

ಸಂಪಾದಿಸು ಸರಿಹಚ್ಚು ೨೭

ಸಂಪುಟ ಕರಡಿಗಿ, ಸಂದುಕ ೧೮

ಸಂಭೋಳಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರು,

‘ಸಂಭಾಳಿಸು’

೯೩೧

ಸಯ (ಸಂ: ಸ್ವಯ) ತನ್ನದು ೨೮೮

ಸರವಿ ಹಗ್ಗ; ರಜ್ಜು ೫೫೪

ಸರಸ ವಿನೋದ, ಚಲ್ಲಾಟ ೬೪೨

ಸರಿಸ ಸಮಾನತೆ, ಸರಳತೆ; ಸರಿ

ಯಾದ ಲೆಕ್ಕ ೪೯೪, ೭೨೪

ಸಲಿಸು ನಿವೇದಿಸು, ಕೊಡು ೬೪೯

ಸಲು (ನಾಣ್ಯದಂತೆ) ನಡೆ, ಪ್ರಚಾರ

ವಾಗು

೧೫೮

ಸಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ; ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ೧೫೮

ಸಲ್ಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗು, ಸಮ್ಮತ

ವಾಗು, ಪ್ರಚಾರವಾಗು ೧೫೫;

೭೦೪

ಸವಣ (ಸಂ: ಶ್ರಮಣ) ಬೌದ್ಧ

ಅಥವಾ ಜೈನ ಭಿಕ್ಷುಕ, ಸನ್ಯಾಸಿ

೧೦೩

ಸವತಿ (೧) ಸವತಿಯ ಕಾಯಿ;

(೨) ಸಪತ್ನಿ

೩೮೯

ಸವಿಸು ಉಣಿಸು

೧೯೯

ಸವೆ ಆರೆಯಾಗು, ವೆಚ್ಚವಾಗು ೧೫೦

ಸವೆಸು ವೆಚ್ಚಮಾಡು ೧೫೩

ಸಸಿ (೧) (ಸಂ: ಶಶಿನ್) ಚಂದ್ರ;

(೨) (ಸಂ: ಸಸ್ಯ) ಕಾಯಿಪಲ್ಲಿಯ

ಗಿಡು

೧

ಸಸಿನ ಯೋಗ್ಯ, ಸರಿ

೧೪೪

ಸಾಮೀಪ್ಯ ದೇವರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರು

ವುದು

೪೭೪

ಸಾಯುಜ್ಯ ದೇವರಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳು

ವುದು

೪೭೪

ಸಾರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗು

೧೧೯

ಸಾ(ಂ)ರು ಹೊಂದು, ಸೇರು ೧೫೧

ಸಾರಾಯ ನಿಜತತ್ವ; ಸಾರ ೪೮೫

ಸಾರಿದ್ಧ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ

೪೧೪

ಸಾಲಿಗ ನೇಕಾರ

೫೯೧

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಹಿತವಾಗಿರುವಿಕೆ; ಕೂಡಿ

ಕೊಂಡಿರುವಿಕೆ

೭೧೩

ಸಿಕ್ಕು (ಹ: ಸಿಲ್ಲು) ಕೂದಲು

ಗಂಟಾಗುವುದು; ತೊಡಕು ೬೬೧

ಸಿಂಗಿ (ಸಂ: ಶೃಂಗಿ) ಒಂದು ಬಗೆಯ

ಘೋರ ವಿಷ ೧೧೯, ೭೭೧

ಸಿತಗ ಕೆಡುಕ, ಮೋಸಗಾರ ೬೪೨

ಸಿದ್ದಿಗೆ ಶನವನ್ನು ಒಯ್ಯುವ ಸಿದ್ದಿಗೆ

೫೯೭

ಸಿನೆ (ಸಂ: ಶೂನ್ಯ?) ಹಾಳಾದ,

ಕೆಟ್ಟು ೮೭, ೯೧೪

ಸಿಂಬಕ ತೊತ್ತು (?) ೨೫೩, ೪೨೬

ಸಿಂಬೆ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರುವವನಿಗೆ

ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ

ಬಟ್ಟೆಯ ಸುರಿಳಿ ೨೫೪

ಸರಿಗರ ತ್ರಿಮಂತಿಗೆ ಎಂಬ ಭೂತ

೧೩೩

ಸೀಮೆ ಮೇರೆ, ಗಡಿ ೨೬೬

ಸೀ(ಯು) ಸುಡು ೯೩೦

ಸೀರೆ (ಸಂ: ಬೀರೆ) ಉಡುವ ಬಟ್ಟೆ

೨೪, ೪೨೫

ಸುಂಕ ಸರಕುಗಳ ವೆಳೆ

ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ತೆರಿಗೆ ೧೯೮

ಸುಚಿತ್ತ ಸುಪ್ರನ್ನವಾದ ಮನಸ್ಸಿನ

ಸ್ಥಿತಿ ೪೭೬

ಸುಪಥ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಗ ೯೦

ಸುಮ್ಮಾನ ಸುಮ್ಮನಿರ-ವಿಕೆ ೨೪೫

[ಸು]ಸಯಿ [ದ:]ಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ,

ಯೋಜನೆ, ಸಜ್ಜೆ ಮಾಡುವಿಕೆ;

ಎಚ್ಚರಿಕೆ ೧, ೨, ೭೮೨

ಸುಯಿಧಾನಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯುಳ್ಳವ

೮೮೬

ಸುರಗಿ ಸಣ್ಣಕತ್ತಿ ೭೪೭

ಸುರಿಗೆ ಸಂ: ಭುರಿಕಾ) ಕರುಗತ್ತಿ

ಕಪಾರಿ ೭೨೪

ಸುರೆ ಮದ್ಯ, ಹೆಂಡ, ಸೆರೆ ೯೦

ಸುಲಿ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳು; ಕತ್ತಿಕೊಳ್ಳು

೧೧೧

ಸುಷುಪ್ತಿ ಪೂರ್ಣನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆ ೬೯೨

ಸುಳಿ (೧) ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರು,

ಆವರಿಸು (೨) ಸುತ್ತ; ಸುತ್ತಾಡು

೪೮

ಸುಳಿದೆಗೆ ಬೆಳೆ: ಎಲೆಗಳನ್ನು

ಪಸರಿಸು ೨೫೦

ಸುಳುಸು ಹುಂಡಗೆ ತರುಗುವ ತೆರೆ

೪೮

ಸೂಕರ ಹಂದಿ ೩೨೯

ಸೂತಕ ಜಾತಿ, ಜನನ, ಮರಣ,

ರಜಸ್ಸು, ಉಚ್ಚಿಷ್ಠ ಎಂಬ

ಪಂಚ ಸೂತಕಗಳು; ಹೊಲೆ,

ಮುಟ್ಟು ೩೭೬, ೭೮೦

ಸೊನೆಗಾಜಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು

ಕೊಲ್ಲುವವ, ಕಟಕ ೮೩, ೫೬೮

ಸೂಲ (ಸಂ: ಶೂಲ) ಹದನವಾಡ

ಮೊದಲುಳ್ಳ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಲಾಕೆ

ಸೆಜೆಗೊಂಡು ಭಿಕ್ಷೆಮಾಕೆಂದು ಸೆರಗ

ಬಡ್ಡು ೩೪

ಸೆಳೆನುಂಚ ತೂಗುನುಂಚ ೯೮

ಸೊಡರು ದೀಪ ೧೬೪

ಸೊಣ[ಗ]ಕ (ಸಂ: ರುನಕ)

ನಾಯಿ ೩೪,೫೯೭

ಸೊಬಗು (ಸಂ: ಸುಭಗ) ಅಂದ;

ಅಲಂಕಾರ ೩೦೪

ಸೊಮ್ಮು ಸ್ವಂತದ ಆಸ್ತಿ, 'ಸೊತ್ತು'

೨೧೩,೮೬೮

ಸೊಲ್ಲು ಮಾತು ೧೮೦

ಸೊ(೯)ಂಕು ತಾಗು, ಮುಟ್ಟು,

ಹಿಡಿ ೧೧೭

ಸೋಜಿಗ ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಅರಿದು ೩೬೬

ಸೊ(೯)ರೆ ಹಾಲುಗುಂಬಳ (ಕಾಯಿ)

೭೩,೫೦೦

ಸೋಹ(೦) ನಾನೇ (ಆತನು

ಎಂದರೆ) ದೇವರು ಎಂಬ ಭಾವ

೪೭೩

ಸೋಹೆ ಗುರುತು, ಚಿಹ್ನೆ, ಲಾಂಛನ

೭೭೮

ಸ್ಥಾನನಿಧಿ?

೮೫೩

ಸ್ಥಾವರ ಒಂದೆ ಕಡೆ ಇರುವಂತ

ಹದು; ಚಲಿಸದಿರುವುದು ೮೨೦

ಸ್ವಯಂಭು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೆ

ಹುಟ್ಟಿದ, ಜನಕ ಅಥವಾ

ಕರ್ತೃಯಿಲ್ಲದ ೫೩೧

ಸ್ವಾಯತ (೧) ಸ್ವಾಯತ್ತವಾದ,

ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಳವಟ್ಟ; (೨) ವೀರಶೈವ

ರಲ್ಲಿ ಗುರುವು ಭಕ್ತನಿಗೆ ಪ್ರಾಣ

ಲಿಂಗವನ್ನು ಅರುಹಿಕೊಡುವ ದಿಕ್ಷು

೩೬೩

ಹಗರಣ (ಸಂ: ಪ್ರಕರಣ) ನಾಟಕ,

ನಟನೆ ೩೦೦,೮೯೧

ಹಗರಣೆಗೆ ನಾಟಕಕಾರ,

ಪಾತ್ರಧರಿಸುವವ ೨೧೮

ಹಗಹ ಹಗೆ ೩೧೬

ಹಂಗು ಪರವೆ; ಕೃತಜ್ಞತೆ ೩೯೦,

೫೦೮; ಆಶ್ರಯ, ಆಶೆ ೮೮೭

ಹಂಚುಹಜು ಒಡೆದ ಹಂಚಿನಂತೆ

ಚೂರು ಚೂರು ೪೭

ಹಂಜರ ಪಂಜರ ೧೬೩

ಹಡಿಕೆ ದುರ್ವಾಸನೆ ೩೧೩

ಹಣೆದ ಹೊದೆದಾಟ ೬೭೯

ಹತ್ತೆ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ೨೪೫

ಹದುಳವಿರು ಸುಖದಿಂದಿರು ೨೪೧

ಹದುಳಿಗ ತೃಪ್ತಿಯುಳ್ಳವ ೧೧೮

೬೬೦

ಹಂದೆ ಹೇಡಿ ೬೬೮,೭೦೫

ಹನ್ನಿಬ್ಬರು ಹನ್ನೆರಡು ಜನರು ೧೬

ಹನ್ನು (ಸಂ: ಅಹಂ?) ಸೊಕ್ಕು,

ಗರ್ವ, ಅಹಂಕಾರ ೧೯೦,೮೬೮

ಹರಕೆ ರುಭವನ್ನು ಕೋರುವುದು,

ದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ೧೨೯

ಹರಗಣ ಶಿವನ ಗಣಗಳು; ಶಿವ

ಶರಣರು ೪೩೯

ಹರದ ವರ್ತಕ, ವ್ಯಾಪಾರಿ	೯೩೮	ಹಿಂಗು ಕಾಣದಾಗು; ಶಾಂತನಾಗು	
ಹರಬೀಜ ತಿವನ ಸಂತಾನ;		೩೩, ಬಿದು, ತ್ಯಾಗಮಾಡು	೩೩೩;
ತಿವನಭಕ್ತ	೬೬೮	ಹಿಂದಿರುಗು, ತೊಲಗು	೭೪೫
ಹರಿ ಎಳಸು, ಆಶಿಸು	೩೪	ಹಿಡಿಕಂಡ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತುಣುಕು	
ಹರಿ ಬಳಗ; ಪರವೆ	೩೯೦	ಹಿಂದಿರೆ ಬಣವೆ (?)	೩೧೩
ಹರುಷಿತಿಕೆ (ಹರುಷಿತ + ಇಕೆ)		ಹಿರಣ್ಯ ಭಂಗಾರ (ದನಾಣ್ಣ) ೭೦೫	
ಆನಂದ	೮೦೯	ಹಿಳಿ ಕುಂಡು; ಹಿಡಿ ಹಿವ್ವಮಾಡು	೫೬೩
ಹಜಿತಿ ಹಲಗೆ, ನಗಾರಿ	೨೦೬	ಹುದುವಾಳು ಕೂಡಿಕೊಂಡು	
ಹಲಗೆ “ಧಾಲು”	೭೨೫	ಬಾಳುವುದು	೧೬೦
ಹನಣಿಸು ತೂಗು; ಉನಮಿಸು,	೫೨೪	ಹುಯ್ಯಲು ಮೊರೆ, ಮೂವಿದ	
ಹವಿ ಯಜ್ಞದ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲ		ಧ್ವನಿ, ಅರ್ಪನಾದ	೮, ೪೩
ಹಾಕುವ ತುಪ್ಪ ಹಾಲು ಮೊದ		ಹುರುಳು ಸತ್ಯ, ತಿರುಳು	೧೧೨
ಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ೭೮೭, ೫೮೬		ಹುಲು ಹುಲ್ಲಿನಂತೆ ಕ್ಷುದ್ರು,	
ಹಳಚು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು	ತಾಕ	ಹುಲ್ಲೆ ಜಗರಿ ಜಿಂಕೆ	೬೪೬
ಲಾಡು	೫೪೧	ಹುಳ್ಳೆ ಉರುವಲಕಟ್ಟಿಗೆ	೪೭೦
ಹಳೆಯ ಹಿರಿಯ, ಪುರಾತನ	೨	ಹೂಸು ಲೇಪಿಸು, ಕೊಡದು	
ಹಾಗೆ ಒಂದು ನಾಣ್ಯ	೧೦೫	ಕೊಳ್ಳು	೧೧೪, ೪೯೫
ಹಾರು ಎದುರು ನೋಡು, ಆಶಿಸು		ಜೆಗ್ಗು ಜಿ ಬೊಡ್ಡ ಕುರಿ;	
೭೬೩, ೬೬೯		ಅತಿ ಮೂರ್ಖ	೨೦೧
ಹಾರುವ (೧) (ಹ: ಪಾರ್ವ)		ಜೆಡಗುಡಿ ಹೆಡಮುರಿಗೆ	೩೯೩
ಬ್ರಾಹ್ಮಣ (೨) ಹಾರೈಸುವವ		ಹೆಣಗಾಟ ಬಡಿದಾಟ	೯೦೫
೩೩೪, ೩೧೯		ಹೆದ್ದೊಂಕೆ ದೊಡ್ಡ ನದಿ	೧೬೯
ಹಾಸ[ನಾ]ಡಿಗ ಹಾಸುಡಿಸುವವ		ಹೊಪ್ಪು (—ಹೊಪ್ಪು) ವಿಲಾಸ	
೧೦೫		ಪೈಭವ	೫೬೪
ಹಾಸು ನೂಲ ತೋಡುಸ,		ಹೆಜತೊಲಗು ಯದಕ್ಕ ಸರಿ;	
ಕೆಚ್ಚುವಯಂತ್ರ	೧೯೧	ಓರೆಯಾಗು	೭೪೯

ಹೊಂಟಿಂಗು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿ
 ಕಡಿಮೆಯಾಗು ಅರೆಯಾಗು ೧೭೭
 ಹೊಂಟು ಹಡೆ, ಹೊಂಡು ೧೫೯
 ಹೊಗತನ ಹುಚ್ಚು, ಮೂರ್ಖತನ ೧೫೯
 ಹೊಯ ತಿರಸ್ಕರಿಸತಕ್ಕ ೧೭
 ಹೊಯ ಭಾರ ೬೩೩
 ಹೊವ ಲಜ್ಜೆ, ನಾಚಿಕೆ
 ಹೊ[ವ]ಪು ಭಂಗಾರ ೫೫೮, ೫೦೮
 ಹೊಳಿಗೆ ಹಾವನ್ನು ಇಡುವ ಹಾವು
 ಗಾರನ ಬುಟ್ಟಿ ೧೬೦
 ಹೊಗಳತೆ ಹೊಗಳಿಕೆ, ಪ್ರಶಂಸೆ ೩೭೬
 ಹೊಟ್ಟೆ 'ಒಟ್ಟೆ', ಬಾವು ೫೫೪
 ಹೊತ್ತಾಟ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ೧೧೭
 ಹೊದ್ದು ಹೊಂಡು ಕೂಡು, ಸೇರು ೯೧೧
 ಹೊನಲು ಪ್ರವಾಹ (ನದಿಯು)
 ನಿರಿಸಿನ ಸೆಳೆತ ೫೮೭
 ಹೊಂದಿಕೆ ಕೂಟ ೭೬೭
 ಹೊಂಡು ಸಾಯು ೬೭೪
 ಹೊರೆ ಹೊದಿಕೆ, ಪರೆ ೫೭೩
 ಹೊರೆ ಪ್ರೇಷಿಸು ೧೭, ೭೫೮
 ಹೊರೆ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ, ಸಾಮೀಪ್ಯ, ನೆರೆ ೧೩೫
 ಹೊಪವಡು , ಹೊರಗಿನಿಂದಲೆ
 ಹೊಗು; ಹೊರಗೆ ಹೊಗು ೪೭೭

ಹೊ-ಸು ಪಾರಿವಾಳ, ಕರ್ಪೋತ
 (ಅಶುಭ ಸೂಚಕ ಪಕ್ಷಿ) ೯೮
 ಹೊಲತಿ ಹೊಲೆಯುಳ್ಳವಳು,
 ರಜಸ್ವಲಯಾದವಳು ೯೬೨
 ಹೊಲಬಿಗ ಸರಿಯಾದುದನ್ನು
 ತಿಳಿದವ ೧೩೫
 ಹೊಲಬು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ,
 ದಾರಿ ೩೬೫
 ಹೊಲಬುಗೊಳ ಕ್ರಮವಿಡಿ,
 ದಾರಿಹಿಡಿ ೧೮೦
 ಹೊಲೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟು,
 ದಜಸ್ಸು ೧೯೧
 ಹೊಲಹಂಚೆ ಹೊರಗಿನ ಬಣ್ಣದ
 ಮೆರುಗು ೩೦೫
 ಹೊಸತು ಹೊಸ ಅಥವಾ ಮೀಸಲು
 ಪದಾರ್ಥ (ಪೂಜೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ
 ದೇವರ ಮುಂದೆ ಇಡುವ
 ಪದಾರ್ಥಗಳು ೧೯೫
 ಹೊಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟದ್ದು, ಸರಿಯಲ್ಲದ್ದು
 ೮೭, ೬೧೮
 ಹೊಳ್ಳು ಪೊಳ್ಳು, ಒಳಗೆ ಬರಿದಾಗಿ
 ರುವುದು ೨೦೨, ೫೫೪
 ಹೊಳ್ಳುಹಾಯಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ
 ಹೋಗು ೨೦೨
 ಹೊರಗ ಬಡಿದಾಡು ೨೫೬

ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪು

ಪುಟ.	ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಸಾಲು	ಅಪೂರ್ಣ	ಪೂರ್ಣ
೧	೭	ಅಪೂರ್ಣ	ಅಪೂರ್ಣ
೨	೨೦	ವಾಚ್ಯಯು	ವಾಚ್ಯಯು
೪	೧೩	ಸಂಗಮಾಗಿದೆ	ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ
೬	೧೦	ಸಂಪಾದಕಾಗೆ	ಸಂಪಾದನಕಾಗೆ
೧೦	೨೭	ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು	ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದು
೨೧	೫	ಕನ್ನಡ	ಕನ್ನಡ
೨೨	೪	ದಕ್ಕಾಗಿ	ಅದಕ್ಕಾಗಿ
೨೭	೩	ವಿಚನಗಳು	ವಚನಗಳು
೨೭	೨೨	ವಾದಾಪಾದವಾಗಿ	ಪಾದವಾದವಾಗಿ
೨೯	೬	”	”
೩೫	೪	ಹಸ್ತ	ಹಸ್ತ
೩೭	೨೩	ಸುಗಮವಾಗು	ಸುಗಮವಾಗು
೩೮	೯	ಸಂದೇಹ	ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ
೩೮	೧೧	ಶಿಫತ್	ಶಿವನಪದಕ್ಕೆ
೩೮	೧೫	ರೀತಿ	ರೀತಿ
೩೯	೧೨	ಸಂಪೂರ್ಣವಾ	ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ
೪೮	೯	ಭಾಯಾಚಿತ್ರ	ಭಾಯಾಚಿತ್ರ

ಪುಟ ವಚನದ ಒಟ್ಟು
ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸಾಲು

ಪುಟ ಸ್ಥಳದ ವಚನಗಳು

೬೫	೨೫೯-೧೩	ಜೀವನಿಕಾರ	ಜೀವನಿಕಾರಿ
೭೩	೨೯೧-೧೩	ಹುಲ್ಲೆಂಬಿನೆ	ಹೊಲ್ಲೆಂಬಿನೆ
೭೬	೩೦೧- ೮	ನಿಮ್ಮ	ನಮ್ಮ
೮೦	೩೧೬- ೪	ಸಂಗಯ್ಯನ	ಸಂಗಯ್ಯ
೮೦	೩೧೭- ೬	ಸೂಲ	ಸೋಲ

೧೦೦	೨೯೭- ೧	ಓಡು ಬಲ	ಓಡ ಬಲ
೧೦೧	೪೦೧- ೧	ನೀನೇಬಲ್ಲಿ	ನೀನೇಬಲ್ಲಿರಿ
೧೦೨	೪೨೦- ೨	ನೀನೇಜಿತಿಹರೆ	ನೀನೇಜಿತಿಹರೆ
೧೦೩	೪೩೪- ೩	ದೇವನಿಂತವ	ದೇವನಿಂತವ
೧೦೪	೪೪೭- ೪	ಜಂದ್ರಶೈತ್ಯವಲು	ಜಂದ್ರನ ಶೈತ್ಯವಲು
೧೦೫	೪೫೩- ೧	ಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳಿಲ್ಲ	ಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳಿಲ್ಲ
೧೦೬	೪೫೫- ೫	ಧರಿಸಿದವರ	ಧರಿಸಿದವರ
೧೦೭	೪೭೦- ೧	ನಿಮ್ಮ	ನಿಮ್ಮ
೧೦೮	೪೭೪- ೨	ಭಕ್ತನ	ಅನು ಭಕ್ತ
೧೦೯	೪೮೦- ೨	ಧರ್ಮ	ಧರ್ಮ
೧೧೦	೪೮೪- ೨೦	ದೇವನಲ್ಲದೆ	ದೇವನಲ್ಲದೆ
೧೧೧	೪೮೪- ೨	ಡಿಂಗು	ಡಿಂಬು
೧೧೨	೪೮೪- ೬	ಮಾಳಯ್ಯ	ಮಾಳಯ್ಯ
೧೧೩	೪೮೦- ೧	ಆದಿಪುರಾಣ	ಆದಿಪುರಾಣ
೧೧೪	೪೮೦- ೪	ತೆರದಲ್ಲಿ	ನೆರೆದಲ್ಲಿ
೧೧೫	೪೮೪- ೨೦	ಇದೋಕೊ	ಇದೇಕೊ
೧೧೬	೪೮೭- ೨೧	ಪ್ರಣವ ಭರ್ಗೋ	ಪ್ರಣವ ಓಂ ಭರ್ಗೋ
೧೧೭	೬೨೪- ೧೨	ಶಿವನಾದಿಯಂತವ	ಶಿವನಾದಿಯಂತವ
೧೧೮	೬೨೬- ೧೫	ದೃಷ್ಟ	ದಿಷ್ಟ
೧೧೯	೬೫೪- ೧೨	ಬೆದರಟ್ಟಿ	ಬೆದರಟ್ಟಿ
೧೨೦	೬೭೦- ೨೧	ಈ ಭಕ್ತನಾದರೆ	ಭಕ್ತನಾದರೆ
೧೨೧	೬೭೦- ೨೨	ಸುಡಿಯೊಳಗೆ	ಈ ಸುಡಿಯೊಳಗೆ
೧೨೨	೬೭೪- ೧೧	ಹೋದರೆ	ಹೋದರ
೧೨೩	೭೦೫- ೧೬	ಕೊಳಗುಳವ	ಕೊಳಗುಳವ
೧೨೪	೭೨೧- ೫	ಜಂಗಮವನರತ	ಜಂಗಮವನರತ
೨೦೫	೭೮೦- ೬	ಮಹಾಘೋರೇ	ಮಹಾಘೋರೇ
೨೦೬	೭೯೭- ೧೨	ಮಾತಿಸಲೆ	ಮಾತಿಸಲೇ
೨೦೭	೮೦೧- ೧೦	ಎಂದಿಷ್ಟೆನು	ಎಂದಿಷ್ಟೆನು
೨೦೮	೮೨೧- ೧೬	ತೊತ್ತಲಿಸಿದರೆ	ತೊತ್ತಲಿಸಿದರೆ
೨೦೯	೮೨೪- ೧೧	ಮಹಂತ	ಮಹಂತಃ

೨೨೮

ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪು

೨೧೯	ಅ೩೫-೧೫	ಮುಂದೊಂದಿ ದರಯ್ಯಾ	ಮುಂದೊಂದಿ ದರಯ್ಯಾ
೨೨೦	ಅ೩೯-೧೨	ಸ್ವರೂಪ	ಸ್ವರೂಪ
೨೨೪	ಅ೫೩-೮	ಅವಿಮುಕ್ತಿಕ್ಷೇತ್ರ	ಅವಿಮುಕ್ತಿಕ್ಷೇತ್ರ
೨೨೮	ಅ೬೪-೮೨	ಹಿಂಗಮ	ಹಿಂಗದು
೨೩೦	ಅ೭೨-೫	ಶರಣರ	ಶರಣನ
೨೩೨	ಅ೮೧-೨೦	ಸುಡದಿಪ್ಪದೆ	ಸುಡದಿಪ್ಪದೆ
೨೩೩	ಅ೮೬-೧೬	ಅವಧಾನಿ	ಅವಧಾನಿ [ಯ]
೨೩೭	ಅ೯೮-೧೧	ಶತ್ಯ ಶರಣರ	ಶತ್ಯ ಶರಣರ
೨೪೮	ಅ೬೨-೧೨	ಹಿಂಗಮ	ಹಿಂಗದು
೨೩೭	ಅ೯೬-೧೧	ಶತ್ಯ	ಶತ್ಯ
೨೪೪	ಅ೨೬-೨೦	ಪಸಿಯ ಸಂಕಲೆಯಾಗಿರ್ದಲ್ಲಿ	ಪಸಿಯ ಸಂಕಲೆಯಾಗಿರ್ದಲ್ಲಿ
೨೪೪	ಅ೨೬-೨೨	ಪರಾತ್ ಪರಿಕ್ಕೆ	ಪರಾಪರಕ್ಕೆ
೪೨೮	ಅ೩೬-೨	ಶಿವಿ	ಶಿರವು
೪೨೮	ಅ೩೬-೩	ಎನ್ನಯೆ	ಎನ್ನಯ್ಯ
೨೫೧	ಅ೪೯-೧೩	೪೪೯	೯೪೯

ಭಾರವಾಡ
ಲಿಂಗಾಯತ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿ

ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

೧. ಚೆನ್ನಬಸವಪುರಾಣ	ಸಂಪಾದಕರು : ಪ್ರಾ. ಶಿ. ಶಿ. ಬಸವನಾಳ
೨. ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆ (ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ)	,, ,,
೩. ಶಬರಶಂಕರವಿಳಾಸ (ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ)	,, ,,
೪. ವೀರಶೈವ ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶ	,, ,,
೫. ರಕ್ಷಾಶತಕ ಸಂಪಾಶತಕ (ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ)	,, ,,
೬. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಪಟಾಸ್ಥಲ ವಚನಗಳು (ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣ)	
೭. ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳ	(ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಂಸ್ಕರಣ)
೮. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಚನಗಳು (ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣ)	
೯. ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ	,, ಡಾ. ಶಿ. ಜೆ. ನಂದೀಮಠ
೧೦. ಶಂಕರದಾಸಿಮಾಯಾರ ಪುರಾಣ	,, ಶ್ರೀ ವೀ. ಬ. ಹಾಲಭಾವಿ
೧೧. ದರಿಹರನ ರಗಳೆಗಳು	

1. Musings of Basawa : *Edited by S. S. Basavanal & Dr. K. R Shrinivasa Iyengar*
2. Memoir of Raja-Saheb of Wantmuri
—*Dr. K. R. Shrinivas Iyengar*
3. Hand Book of Virashaivism : *Dr. S. C. Nandimath*
4. Commemoration Volume
(Comprising of the above three books)

—ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕಟನೆ—

೧. ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆ (ಚಾಪುರಸ ಕೃತ)
೨. ಬಸವಪುರಾಣ (ಭೀಮಕವಿ ಕೃತ) ಅಚ್ಚಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆ

